

ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA IAȘI

INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"A. PHILIPPIDE"

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN,
PE REGIUNI. MOLDOVA ȘI BUCOVINA

TEXTE DIALECTALE

Volumul I, Partea a 2-a

IAȘI

1995

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

-1.2-
232.918

BIBL. CENTR. UNIV.
M. EMINESCU* IASI

III 232.918

ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
"A. PHILIPPIDE"

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN,
PE REGIUNI. MOLDOVA ȘI BUCOVINA
TEXTE DIALECTALE

Volumul I, Partea a 2-a

Culese de

STELIAN DUMISTRĂCEL

și publicate de

DOINA HREAPCĂ și ION-HORIA BÎRLEANU

IAȘI

1995

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

280388
B.C.U. IASI

164/96
B. C. U. "M. K. MI-ESCU"
- 1251 -
ale - 771.594

811.135.1'286(198.3)/(084.42) = 125.1

Limba română
 Texte dialectale
 Atlas lingvistic
 Moldavia
 Bucovina

SEVER POP

(1901 – 1961)

IN MEMORIAM

„Les textes ainsi recueillis ont pour moi une valeur spéciale: ils représentent non seulement un miroir fidèle des conditions sociales et économiques du point étudié, mais en même temps, et surtout, ils fournissent *d'importantes indications sur les ressources psychologiques de mes informateurs*. En analysant ces textes, le linguiste sera en mesure de constater si l'informateur principal de mes relevés était une *personne imaginative*, capable d'exprimer facilement ses pensées, ou une *personne au lexique* ou même à la *syntaxe pauvres*, se contentant de s'exprimer par *des phrases très courtes*, où les verbes forment une série presque ininterrompue et se succèdent sans être entrecoupés de compléments“.

(LA DIALECTOLOGIE, I, 1950)

CUPRINS

<i>PREAMBUL EDITORIAL: ANCHETA DIALECTALĂ CA FORMĂ DE COMUNICARE</i> (Stelian Dumistrăcel)	VII-X
ABREVIERI BIBLIOGRAFICE	XI-XIII
ALTE ABREVIERI ȘI SIGLE	XV
LISTA LOCALITĂȚILOR ANCHETATE PENTRU NALR-MOLD. BUCOV. TEXTE DIALECTALE, I, partea 1 și a 2-a	XVII-XVIII
LISTA LOCALITĂȚILOR PENTRU CARE AU FOST PUBLICATE ANTERIOR TEXTE DIALECTALE (ȘI FOLCLORICE)	XIX-XX
HARTA CU ZONELE DE ANCHETĂ ȘI ANCHETATORII PENTRU NALR-MOLD. BUCOV., seria <i>TEXTE DIALECTALE</i> (H. 1)	XXI
HARTA LOCALITĂȚILOR CUPRINSE ÎN VOLUMUL I (1-2) (H. 2)	XXII
TRANSCRIEREA FONETICĂ (cu precizări preliminare)	XXIII-XXXVI
PREZENTAREA INFORMATORILOR PENTRU NALR-MOLD. BUCOV. TEXTE DIALECTALE, I, Partea a 2-a ...	XXXVII-LXVIII
TEMATICA TEXTELOR DIALECTALE PE LOCALITĂȚI (VOLUMUL I, Partea a 2-a)	LXXI-LXXVI
TEXTE	1-243
ANEXĂ LA TEXTE	245-270
A. EVOCĂRI: Sever Pop și Emil Petrovici	247-258

B. LECTURI	259-270
ILUSTRAȚII	271-316
PLANȘELE A ₁ -A ₅ : Informatori principali (= A) NALR- MOLDOVA ȘI BUCOVINA, anchetați și pentru texte	273-277
PLANȘELE B ₁ -B ₁₁ : Cadrul general și elemente ale habitatului rural tradițional	278-288
PLANȘELE C ₁ -C ₁₀ : Obiecte și unelte în gospodăria țăărăneasă; mijloace de transport	289-298
PLANȘELE D ₁ -D ₄ : Utilizarea apei curgătoare: instalații și practici din mediul rural	299-302
PLANȘELE E ₁ -E ₂ : Instalații și unelte pentru prelucrarea lemnului, pieilor și din gospodărie; unelte de pescuit	303-304
PLANȘELE F ₁ -F ₉ : Prelucrarea cânepei: a) tipuri de stative și accesorii; b) unelte pentru prelucrarea cânepei	305-313
PLANȘELE G ₁ -G ₃ : Portul tradițional în zona de munte din sudul Moldovei	314-316
DATE PRIVIND ILUSTRAȚIILE	317-322
INDICE la vol. I/2	323-327
a) de autori	323-324
b) de subiecți și colaboratori pentru anchete	324-327
INDICI GENERALI la vol. I/1-2	329-350
INDICE DE PORECLE ȘI SUPRANUME ale subiecților de la care s-au publicat texte	331-332
INDICE DE CUVINTE explicate de subiecți în cuprinsul textelor	333-341
INDICE TEMATIC al volumului NALR-MOLD. BUCOV. TEXTE DIALECTALE, I, partea 1 și a 2-a	343-350

PREAMBUL EDITORIAL:

ANCHETA DIALECTALĂ CA FORMĂ DE COMUNICARE

În partea a doua a volumului I de *Texte dialectale* din seria NALR. *Moldova și Bucovina* se continuă publicarea materialelor selectate din înregistrările făcute între anii 1968–1972 (cu unele completări din cursul anului 1977) în zona de anchetă, pentru acest *Atlas*, din sudul Moldovei. Cele 20 de localități pentru care prezentăm texte în partea a 2-a (punctele cartografice 651–670) se situează în arealul dintre Carpați (Munții Vrancei) și Siret; din punct de vedere administrativ, așezările respective aparțin județului Vrancea (13 localități), sudului județului Bacău (4) și zonei vestice, de pe Siret, a județului Galați (3).

Prin apariția acestei părți se încheie o primă fază a publicării textelor din zona de anchetă reprezentînd sudul Moldovei din NALR. *Moldova și Bucovina*, fază pe care o putem numi a textelor dialectale propriu-zise. Bogatul material pe care îl mai avem în arhivă va putea fi utilizat, în viitor, în diverse culegeri tematice pe care le avem în vedere, pentru aprofundarea unor aspecte etnografice (adesea specifice) și ca mărturii din zonă pentru înfățișarea unui tablou cuprinzător privind situația social-economică din mediul rural de la est de Carpați în ultimele cinci decenii, în cadrul programului anunțat, de colaborare cu dialectologi de la Institutul de Lingvistică din Chișinău.

Din punct de vedere lingvistic, zona anchetată (care se întinde pînă la Prut) aparține graiurilor moldovenești de tip sudic; trebuie însă precizat, pentru imediata orientare a cititorului care, foietînd volumul de față, ar putea, pentru moment, rămîne surprins de aspectul fonetic general al textelor din unele localități, că, pentru a înfățișa realitatea peisajului lingvistic al zonei, în rețeaua noastră de anchetă au fost cuprinse patru sate cu graiuri „muntenești”. Este vorba, în primul rînd, de pct. 657, Borșani – Coțofănești, 664, Cașin (ambele din județul Bacău) și 669, Soveja (județul Vrancea), reprezentînd enclave de graiuri de tip muntenesc, o urmare a mișcării populațiilor din așezări din zona Rucăr și Dragoslave care, în diferite etape, începînd din secolul al XVII-lea, au trecut prin sudul Transilvaniei și s-au stabilit în zonele în care se află acum. În al doilea rînd, un grai asemănător, marcat și de elemente ardelenesti, este prezent în localitatea Hirja (comuna Oituz, județul Bacău; pct. 670), ale cărui trăsături

sînt cele ale vorbirii din sud-estul Transilvaniei și poate fi considerat reprezentantul unei „extensii” în plan teritorial. Ne limităm la această schiță generală, întrucît un tablou de ansamblu, istorico-demografic, și analiza faptelor lingvistice ale graiurilor din cele trei enclave (păstrarea trăsăturilor de bază, originare, în condițiile evoluției în mediul lingvistic sud-moldovenesc) fac obiectul unei cercetări speciale a colaboratoarei noastre Doina Hreapcă.

În afara datelor menționate anterior, unul dintre principalele cîștiguri de cunoaștere pe care le ambiționează publicarea vol. I de texte dialectale din seria NALR. *Moldova și Bucovina* îl constituie înfățișarea caracteristicilor generale ale zonei de tranziție dintre „subdialectele” moldovenesc și muntenesc, marcată, totodată, de amprente lingvistice ale mișcării pendulatorii a păstorilor transilvăneni între Carpați și bălțile Prutului și ale Dunării.

Problematica generală privind culegerea textelor, selectarea în vederea publicării, operația de transcriere, sistemul de redare grafică adoptat, precum și date generale despre statutul anchetatorilor și al informatorilor au fost prezentate în *Cuvîntul înainte* la prima parte a vol. I (Iași, 1993). În această introducere, intitulată *Probleme ale publicării și ipostaze ale utilizării textelor dialectale ca instrument de cercetare* (p. VII-XXXI), am urmărit să argumentăm nu numai legitimitatea, ci și utilitatea publicării, paralele, de texte *tematice și libere* în corpusurile de materiale dialectale și am amorsat cîteva dintre coordonatele investigației dialectologice prin prisma și pe baza experienței proprii a anchetatorilor ce publică primul volum din seria NALR. *Moldova și Bucovina* (partea 1 și a 2-a).

Expunerea noastră, citată mai sus, s-a dorit, în același timp, o punte de legătură, pe care o socotim absolut necesară, între dialectolog și lingvistul (ca și specialistul în domeniul etnografiei, sociologiei etc.) care consultă un atlas lingvistic regional și volume de texte dialectale. „Beneficiarii” nedialectologi ai unor astfel de surse sînt îndreptățiți să aibă la dispoziție „radiologia” înregistrării (și informații asupra prelucrării) materialelor pe care le utilizează; absența unor astfel de date le impune un efort nejustificat pentru formularea de supoziții (ca să nu mai vorbim de cei ce ar fi tentați să considere faptele găsite în lucrările dialectologice de acest gen ca și cum ar fi extrase dintr-un cazar cu finalitate de istoria limbii sau lexicografică, în care fișelor le lipsesc doar „paranteze” privind „circulația” sau registrele stilistice).

Considerînd textele dialectale ca o parte componentă a unui atlas lingvistic regional, am subliniat toate (sau aproape toate) elementele de legătură între aceste forme complementare de prezentare a graiurilor populare, iar, în plan diacronic, am urmărit filiația de preocupări, de metodă și de finalitate cu *Atlasul lingvistic român*, ale cărui puncte de anchetă au intrat în rețeaua NALR. Am

avut în vedere, ca introducere pentru partea a doua a volumului I de texte dialectale din seria NALR. *Moldova și Bucovina*, o analiză a problematicei generale a anchetei dialectale în ceea ce privește contextul în care se desfășoară investigațiile și relațiile ce se stabilesc între anchetatori și subiecți (ca repere necesare pentru interpretarea răspunsurilor și comentariilor acestora, a „replicii” lor la chestionar), așadar înfățișarea anchetei dialectale ca o formă specială de comunicare în anumite condiții.

În forma finală, rezultatul acestei intenții a luat proporții ce depășesc cadrul și spațiul unui simplu text introductiv, mai ales după ce logica expunerii ne-a impus revenirea la diverse exegeze și referirea la noi izvoare, ca și extragerea unor date din jurnalul de însemnări și impresii din cursul anchetelor. Ca urmare, ne-am hotărât să publicăm textul respectiv, într-o structură adecvată, ca un volum aparte, intitulat *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, proiectat, pe de o parte, ca o încheiere a tipăririi textelor dialectale propriu-zise din zona de anchetă din sud a NALR. *Moldova și Bucovina* și, pe de altă parte, ca un instrument auxiliar util pentru interpretarea corectă a materialului lingvistic din aceeași zonă de pe hărțile acestui *Atlas*, volum care, sperăm, va apare concomitent cu tipărirea părții a doua din NALR–*Mold. Bucov. Texte dialectale*, completând informațiile (destul de sumare și supuse în parte și „autocenzurii”) cuprinse în prezentarea localităților și a informatorilor din NALR– *Mold. Bucov. Date* (pentru punctele de anchetă 615, 616, 625 – 670).

Trebuie, totodată, să precizăm că am luat în considerație prezentarea unui asemenea ansamblu de date ținând seama de avantajele, greu de caracterizat în câteva cuvinte, pe care ni le-a oferit, pentru încercarea unei abordări cu preocupări de sociolingvistică și de psiholingvistică, avînd ca punct de plecare și ca sursă esențială de documentare materialele din ALR I și ALR II, consultarea, în manuscris, a *Jurnalelor* de anchetă ale lui Sever Pop și Emil Petrovici, al căror profesionalism și orizont ca dialectologi vor reprezenta, oricînd, un ideal greu de atins.

Data fiind împrejurarea că, adesea, fiecare volum (tipografic vorbind) este consultat ca o „carte” în sine, în secțiunea introductivă a publicației de față reluăm, din tomul precedent, o parte din materialele cu caracter tehnic: *abrevieri și sigle, lista localităților anchetate pentru NALR–Mold. Bucov. Texte, lista localităților pentru care au fost publicate anterior texte dialectale (și folclorice), hărțile cu zonele de anchetă pentru texte dialectale și cu localitățile anchetate pentru vol. I (1 și 2) și transcrierea fonetică.*

Partea a doua a vol. I de texte dialectale din seria NALR. *Moldova și Bucovina* are, în linii generale, aceeași structură cu tomul reprezentînd partea întâi. Ne face plăcere să atragem atenția cititorilor că volumul de față se încheie

însă cu câteva secțiuni noi, privitoare la ambele părți: indicele tematic general, indicele de cuvinte explicate de subiecți (ca urmare a solicitării anchetatorilor, dar și din proprie inițiativă) în cuprinsul textelor și indicele de porecle și supranume ale subiecților de la care s-au publicat texte, materiale prin care urmărim să ajutăm pe cei ce consultă textele dialectale pe care le publicăm. Pe de altă parte, tomul de față conține o secțiune inedită, referitoare la două categorii de texte cu semnificație deosebită: (A) fragmente din convorbirea cu preotul Oancea Popa (dintr-o scăpare, în *NALR-Mold. Bucov. Texte dialectale* I/1, p. XXX, numele acestuia apare greșit), din localitatea Hîrja (pct. 670), cuprinzînd amintiri în legătură cu ancheta în această localitate a lui Sever Pop și fragmente din înregistrările cu evocări despre același dialectolog din localitatea Muncelu, comuna Glăvănești, județul Bacău (pct. 615), ca și despre ancheta lui Emil Petrovici din localitatea Furcenii Vechi, com. Cosmești, județul Galați (pct. 654); (B) lecturi în fața microfonului, ale unor texte tipărite, din ziare și din manuale.

Informațiile cu privire la realizarea editorială și tehnică a primului volum de texte din seria *NALR. Moldova și Bucovina* au fost prezentate în *Cuvîntul înainte* la partea 1 (Iași, 1993, §7, p. XXX-XXXI). O mențiune suplimentară se impune pentru a recunoaște profesionalismul și devoțiunea celor doi coautori, colegii Doina Hreapcă și Ion-Horia Bîrleanu, dovedite mai ales în realizarea secțiunilor speciale publicate în partea a 2-a a volumului I de texte dialectale pentru Moldova și Bucovina.

La încheierea acestei întreprinderi, ținem din nou, dar și cu noi și sporite motivații sufletești, să ne exprimăm recunoștința pe care o purtăm acad. Cristofor I. Simionescu, președintele Filialei Iași a Academiei Române, pentru toată înțelegerea și sprijinul de care ne-am bucurat în ducerea la un sfîrșit (pe care, în nenumărate momente, nu-l mai credeam realizabil) a publicării textelor dialectale reprezentative pentru graiurile din sudul Moldovei, ca și a volumului suplimentar, consacrat anchetei dialectale ca formă de comunicare, o încercare a cărei temeritate nu am ignorat-o, avînd chiar intenția de a prezenta proiectul în comunicarea anunțată pentru Simpozionul național de dialectologie românească de la Belinț-Chizătău, din octombrie 1994. Încercarea noastră, în ceea ce privește optica, finalitatea metodologică și practică și rezultatele, rămîne la judecata colegilor noștri de breaslă ca și a altor cititori.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

- ALRR-Mar., I = *Atlasul lingvistic român, pe regiuni. Maramureș*, de Petru Neiescu, Grigore Rusu, Ionel Stan, vol. I, București, 1969.
- ALRT II = vezi Petrovici 1943.
- Antologie 1988 = Laurenția Dascălu-Jinga, Maria Teodorescu, Anca Ulivi, coordonator Andrei Avram, *Antologia fonetică a limbii române*, București.
- Beltechi 1974 = Eugen Beltechi, recenzie la TD. Munt. I, în LR, XXIII, 5, p. 460—462.
- Bidian 1970 = Viorel Bidian, *Observații asupra frazei în graiurile din Oltenia; I, Coordonarea*, în CL, XV, p. 97—103.
- 1972 = id., *Observații asupra frazei în graiurile din Oltenia; II, Probleme de subordonare*; în CL, XVII, 1, p. 5—20.
- Birlea 1966 = Ovidiu Birlea, *Prefață și Introducere la Antologie de proză populară epică*, București, I, p. 5—110.
- 1967 = id., *Poveștile lui Creangă*, București.
- Birleanu 1976 = Ion-Horia Birleanu, *Consecințe lingvistice ale mișcărilor de populație românească din Transilvania în Moldova și Bucovina*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXV, p. 133—142.
- 1986 = id., *Aspecte ale progresului social-economic reflectate în vorbirea populară*, în vol. *Filosofia și problematica lumii contemporane*, Iași, p. 154—158.
- 1987 = id., *Particularități fonetice și lexicale reflectate în antroponimia din Valea Șomuzului Mare (jud. Suceava)*, în *Studii de onomastică*, IV, Cluj-Napoca, p. 114—126.
- Bratu 1974 = Costin Bratu, *Despre structura textelor dialectale narative*, în LL, 4, p. 660—669.
- Brâncuș 1969 = Gr. Brâncuș, recenzie la TD. Olt., în LR, XVIII, 2, p. 185—186.
- Cazacu 1973 = B. Cazacu, *Aspecte ale variației lingvistice în graiurile muntenesti (pe baza datelor din „Texte dialectale. Muntenia”, I-III)*, în SCL, XXVII, 3, p. 293—299.
- Cohuț-Vulpe 1973 = Cornelia Cohuț, Magdalena Vulpe, *Graiul din zona «Porțile de Fier»*. I. Texte. Sintaxă, București.
- Coteanu 1973 = I. Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române. Stil—stilistică — limbaj — I*, București.
- Densusianu [1968] = Ovid Densusianu, *Vorbirea populară din puncte nouă de vedere (1926)*, în *Opere*, ediție îngrijită de B. Cazacu, V. Rusu și I. Șerb, I, București, p. 413—420.
- Diaconu 1969—1989 = *Ținutul Vrancei. Etnografie-Folclor-Dialectologie*, vol. I-II, 1969; vol. III-IV, *Miorița*, ediție îngrijită și studiu introductiv de Paula Diaconu Bălan, 1989, București.
- Dialectologie 1977 = Matilda Caragiu Marioțeanu, Ștefan Giosu, Liliana Ionescu-Ruxândoiu, Romulus Todoran, *Dialectologie română*, București.
- Dumistrăcel 1976 = Stelian Dumistrăcel, *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Probleme ale elaborării (II)*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXV, p. 55—64.
- 1978 = id., *Înfluența limbii literare asupra graiurilor dacoromâne. Fonetica neologismului*, București.
- 1981 = id., *Limbă literară și dialect în mediul școlar*, în LR, XXX, 3, p. 261—279.
- 1982 = id., *Fonetisme perceptibile și nonperceptibile pentru înfățișare și rezultatele anchetei dialectale*, în SCL, XXXIII, 5, p. 375—386.
- 1988 = id., *Cercetarea dialectologică și analiza stilistică în procesul de învățămînt (Formula paremiologică în limbă și în vorbire)*, în LL, 2, p. 288—295.
- 1989 = id., *Variabila geografică și variație semantică în răspunsurile din ancheta dialectală*, în LR, XXXVIII, 1, p. 17—29.
- 1993 = id., *Etno- și sociotextele în sprijinul istoriei („Istoria țării prin cei mici”)*, în „Moldova”. Revistă de cultură, Iași, IV, nr. 15—16 (iulie-august), p. 18—25.

- Dumistrăcel—Sala 1992 = Stelian-Traian Dumistrăcel, Marius Sala, *La géographie linguistique en Roumanie au commencement des années '90*, în vol. *Atlanti lingvistici italiani e romanzi. Esperienze a confronto*, a cura di Giovanni Ruffino, Centro di studi filologici e linguistici siciliani, Palermo, p. 213—229.
- Faiciuc 1974 = I. Faiciuc, recenzie la TD. *Munt.* I, în CL, XIX, 1, p. 142—146.
- Frătilă 1974 = V. Frătilă, recenzie la TD. *Munt.* I, în LL, 2, p. 403—406.
- Gheție 1961 = Ion Gheție, *Observații asupra folosirii conjuncțiilor subordonatoare circumstanțiale în graiurile dacoromâne*, în FD, III, p. 151—176.
- 1976 = id., *Sintaxa graiurilor din Valea Bistriței (Bicaz)*, în SCL, XXVII, 1 (p. 21—32), 2 (p. 121—135), 3 (p. 221—230).
- Giosu—Apăvăloaiei 1967 = Veronica Giosu, Mihai Apăvăloaiei, *Populația și așezările rurale din zona carpatică și subcarpatică a regiunii Galați*, în „Analele Științifice ale Universității «Al. I. Cuza» din Iași” (serie nouă), Secțiunea II (Științe naturale), b. Geologie-geografie, t. XIII, p. 145—153.
- Golopenția Eretescu 1979 = Sanda Golopenția Eretescu, *Conversația — un studiu de caz*, în SCL, XXX, 5 (p. 457—481), 6 (p. 515—542).
- Graiul 1906 = *Graiul nostru. Texte din toate părțile locuite de români*, publicate de I. A. Candrea, Ov. Densusianu, Th. D. Speranția, vol. I, București.
- Hreapcă 1975 = Doina Hreapcă, *Anchetele pentru culegerea textelor dialectale. Aspecte metodologice*, în LR, XXIV, 2, p. 137—144.
- 1976 = id., *Derivate cu sufixul -aș(ă) în graiurile din sudul Moldovei*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXV, p. 121—132.
- 1986 = id., *Elemente de tranziție și enclave de tip muntenesc în graiurile din sudul Moldovei*, comunicare la Sesiunea științifică a Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași.
- 1986-1987 = id., *Fapte lingvistice din zona de interferență a subdialectelor crișean și maramureșean*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXXI, A. *Lingvistică*, p. 279—290.
- Ionescu-Ruxăndoiu 1975 = Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, recenzie la Cohuț-Vulpe, 1973 în FD, IX, p. 216—218.
- Istrate 1939 = G. Istrate, *Grai popular scris*, în BIFR, VI, p. 132—150.
- Mării 1968 = I. Mării, recenzie la TD. *Olt.*, în CL, XIII, 1, p. 134—136.
- NALR-Banat I = *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni: Banat*, sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, vol. I, București, 1980.
- NALR-Mold. Bucov. I = *Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina*, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, vol. I, București, 1987.
- NALR-Mold. Bucov. Date = *Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina. Date despre localități și informatori*, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, București, 1987.
- Pană 1968 = Ruxandra Pană, recenzie la TD. *Olt.*, în SCL, XIX, 3, p. 340—343.
- Petrovici 1943 = Emil Petrovici, *Texte dialectale*, culese de..., *Suplement la Atlasul lingvistic român II*, (ALRT II) Sibiu—Leipzig.
- 1988 = id., *Atlasul lingvistic român II. Introducere*; redactori: Doina Grecu, I. Mării, Rodica Orza; coordonator: I. Mării, Cluj-Napoca.
- Pop 1966 = Sever Pop, *L'Atlas linguistique roumain* (1947), în vol. *Recueil posthume de linguistique et dialectologie*, Gembloux, p. 199—237.
- Rusu 1985 = Valeriu Rusu, *Etnotextele în perspectivă românească*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, XXX, A. *Lingvistică*, p. 17—21.
- Slama-Cazacu 1973 = Tatiana Slama-Cazacu, *Componente neverbale în secvența mesajului (Ipoteza „sintaxei mixte”)*; *Cercetări asupra comunicării*, București, p. 155—163.
- Șandru 1933—1938 = Dumitru Șandru, *Enquêtes linguistiques du Laboratoire de phonétique expérimentale de la Faculté des Lettres de Bucarest*, în BL, I (1933), II (1934), III (1935), IV (1936), V (1937), VI (1938).
- TD. Bistrița-Năsăud = *Texte dialectale și Glosar. Bistrița-Năsăud*, publicate de Maria Marin și Marilena Tiugan, București, 1987.
- TD. Dobr. = *Texte dialectale și Glosar. Dobrogea*, publicate de Paul Lăzărescu, Victorela Neagoe, Ruxandra Pană, Nicolae Saramandu, București, 1987.
- TD. Munt. I-III = *Texte dialectale. Muntenia*, vol. I, publicate sub conducerea lui Boris Cazacu, de Galina Ghiculete, Paul Lăzărescu, Maria Marin, Bogdan Marinescu,

Ruxandra Pană și Magdalena Vulpe, București, 1973; vol. II, publicate sub redacția lui B. Cazacu, de Paul Lăzărescu, Maria Marin, Bogdan Marinescu, Victorela Neagoe, Ruxandra Pană și Magdalena Vulpe, București, 1975; vol. III, de Costin Bratu, Galina Ghiculete, Maria Marin, Bogdan Marinescu, Victorela Neagoe, Ruxandra Pană, Marilena Tiugan, Magdalena Vulpe, București, 1987.

TD. Ol. = *Texte dialectale. Oltenia*, publicate sub redacția lui Boris Cazacu..., de Cornelia Cohuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Șuteu și Magdalena Vulpe, București, 1967.

Teiuș 1974 = Sabina Teiuș, recenzie la Cohuț - Vulpe 1973, în CL, XIX, 1, p. 146-148.

1980 = id., *Coordonarea în vorbirea populară românească*, București.

Tiugan 1973 = Marilena Tiugan, *Note morfosintactice* (pe baza volumului al VI-lea al ALR, serie nouă), în FD, VIII, p. 187-201.

Vianu 1941 = Tudor Vianu, *Artă prozatorilor români*, București.

Vulpe 1971 = Magdalena Vulpe, *Commentaires métalinguistiques dans les textes dialectaux*, în *Actele celui de al XII-lea Congres Internațional de Lingvistică și Filologie Romanică*, II, București, p. 257-262.

1980 = id., *Subordonarea în frază în dacoromâna vorbită*, București.

Weigand 1902 = Gustav Weigand, *Die Dialekte der Moldau und Dobrudscha*, în „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache“, IX, Leipzig, p. 138-230.

1909 = id., *Welchen Zwecken dient der linguistische Atlas des dakorumänischen Sprachgebietes*; „Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache“, XV, p. 135-154.

Notă bibliografică

Problematica generală, aspecte teoretice și metodologice, precum și rezultate parțiale ale investigațiilor de teren întreprinse împreună cu dialectologi din Chișinău la care ne-am referit anterior (cf. 2.10.1.) au fost făcute publice în comunicarea *Sate dispărute: perspective de recuperare etnolingvistică*, prezentată (la Sesiunea științifică a Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din 11-12 iunie 1992) de către Stelian Dumistrăcel, și în alte două comunicări, avându-i ca autori și pe cercetătorii Doina Hreapcă, Ion-Horia Birleanu (Iași) și Valentina Corcimari (Chișinău): *Mărturia lingvistică a determinismelor primordiale. Etnotexte pentru aria dacoromânească est-carpatică* (cea de a doua ediție a Conferinței naționale de filologie „Limba română azi”, Iași-Chișinău, 28-31 august 1992) și *Imprumuturi lexicale rusești în graiurile de la est de Prut. Flux și reflux* (al VII-lea Simpozion național de dialectologie, București, 15-17 octombrie 1992).

ALTE ABREVIERI ȘI SIGLE

I. Pentru noțiuni referitoare la anchete și la publicarea textelor dialectale

A = informator principal NALR
 B (1), (2), (3) = informator secundar NALR (anchetat cu chestionarele speciale)
 cercet. = cercetător
 FF = fișa fonogramică
 H. = harta
 inf. = informator, informatoare
 pct. = punct(ul) cartografic

arom. = aromân
 băn. = bănațean
 bucov. = bucovinean
 istrorom. = istroromân
 magh. = maghiar
 maram. = maramureșean
 mold. = moldovenesc
 munt. = muntenesc
 olt. = oltenesc
 trans. = transilvănean
 ucrain. = ucrainean

II. Pentru realități din domeniul structurilor social-economice caracteristice perioadei anchetelor

C.A.P. = Cooperativă agricolă de producție
 G.A.S. = Gospodărie agricolă de stat
 I.A.S. = Întreprindere agricolă de stat
 I.M.A. = Întreprindere mecanică agricolă
 S.M.T. = Stațiune de mașini și tractoare

III. Pentru anchetatori și alți participanți la anchete

CZ = Cecilia Zoler
 DH = Doina Hreapcă
 GI = Gavril Istrate
 HB = Ion-Horia Birleanu
 IO = Ioan Oprea
 SD = Stelian Dumitrăcel

LISTA LOCALITĂȚILOR ANCHETATE PENTRU
NALR-MOLD.BUCOV., TEXTE DIALECTALE I, Partea 1 și Partea a 2-a

P a r t e a 1

1. Muncelu, Glăvănești, județul Bacău (pct. 615)
2. Băcani, județul Vaslui (pct. 616)
3. Stoișești, Banca, județul Vaslui (pct. 625)
4. Vetrișoaia, județul Vaslui (pct. 626)
5. Fălciu, județul Vaslui (pct. 627)
6. Epureni, județul Vaslui (pct. 628)
7. Frunțișeni, Grivița, județul Vaslui (pct. 629)
8. Berești-Sat, Berești, județul Galați (pct. 630)
9. Cîrja, Murgeni, județul Vaslui (pct. 631)
10. Suceveni, județul Galați (pct. 632)
11. Oancea, județul Galați (pct. 633)
12. Virlezi, județul Galați (pct. 634)
13. Fîrțânești, județul Galați (pct. 635)
14. Cuca, județul Galați (pct. 636)
15. Frumușița, județul Galați (pct. 637)
16. Odaia Manolache, Vinători, județul Galați (pct. 638)
17. Braniștea, județul Galați (pct. 639)
18. Piscu, județul Galați (pct. 640)
19. Pechea, județul Galați (pct. 641)
20. Costache Negri, județul Galați (pct. 642)
21. Cudalbi, județul Galați (pct. 643)
22. Corod, județul Galați (pct. 644)
23. Adam, Drăgușeni, județul Galați (pct. 645)
24. Belcești, Ivești, județul Vaslui (pct. 646)
25. Priponești, județul Galați (pct. 647)
26. Tălpigi, Ghidigeni, județul Galați (pct. 648)
27. Matca, județul Galați (pct. 649)
28. Liești, județul Galați (pct. 650)

P a r t e a a 2 - a

29. Cîmpineanca (Florești), județul Vrancea (pct. 651)
30. Umbrărești, județul Galați (pct. 652)
31. Mirceștii Vechi, Vinători, județul Vrancea (pct. 653)
32. Furcenii Vechi, Cosmești, județul Galați (pct. 654)
33. Ionășești, Nicorești, județul Galați (pct. 655)
34. Homocea, județul Vrancea (pct. 656)
35. Borșani, Coțofănești, județul Bacău (pct. 657)
36. Păunești, județul Vrancea (pct. 658)
37. Străoane, județul Vrancea (pct. 659)
38. Bolotești, județul Vrancea (pct. 660)

XVIII

39. Mera, județul Vrancea (pct. 661)
40. Vidra, județul Vrancea (pct. 662)
41. Pralea, Căiuți, județul Bacău (pct. 663)
42. Cașin, județul Bacău (pct. 664)
43. Rotileștii Mari, Cîmpuri, județul Vrancea (pct. 665)
44. Negrileşti, Bîrsești, județul Vrancea (pct. 666)
45. Nistorești, județul Vrancea (pct. 667)
46. Nereju, județul Vrancea (pct. 668)
47. Soveja, județul Vrancea (pct. 669)
48. Hîrja, Oituz, județul Bacău (pct. 670)

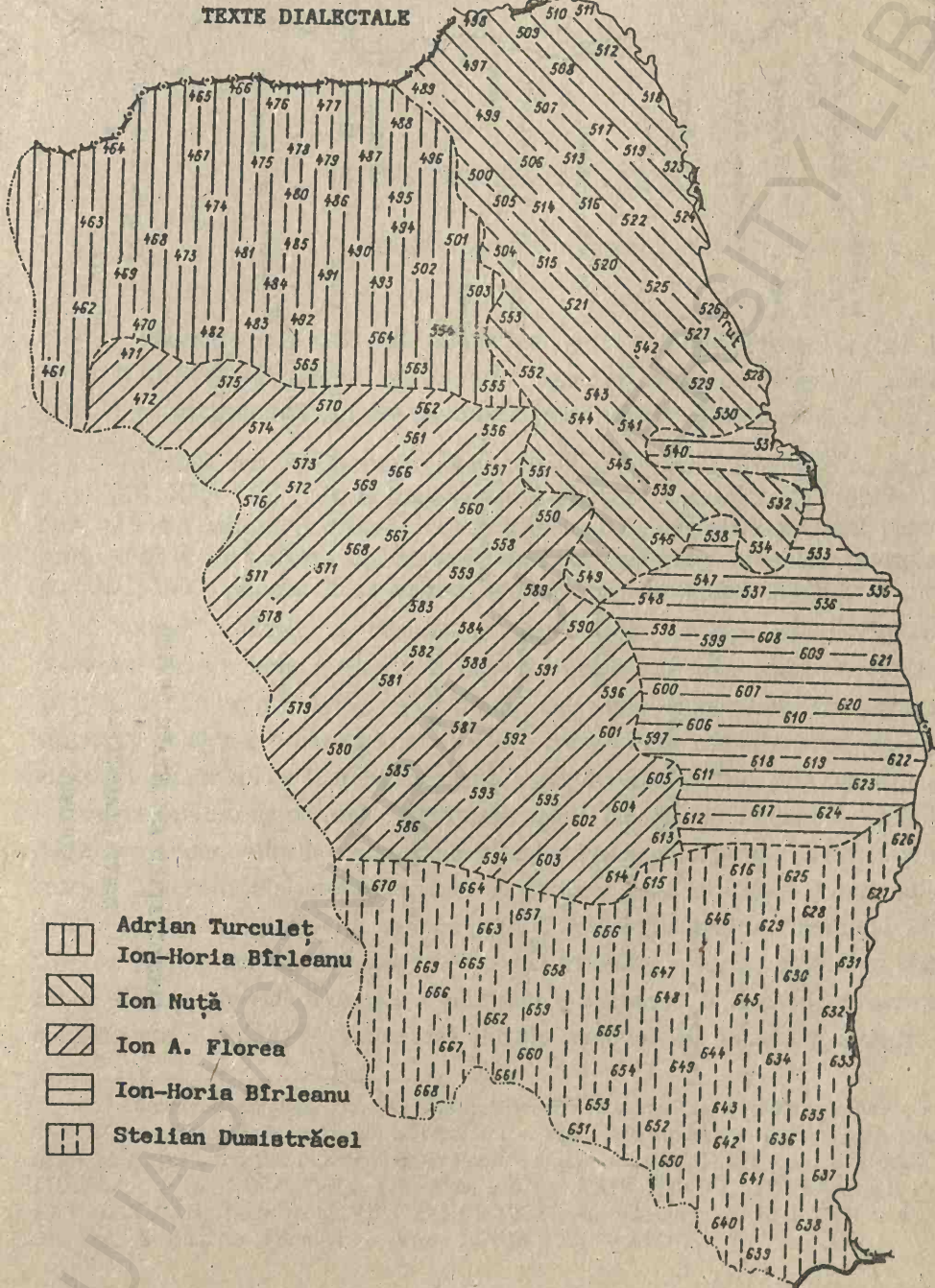
LISTA LOCALITĂȚILOR PENTRU CARE AU FOST PUBLICATE
ANTERIOR TEXTE DIALECTALE (ȘI FOLCLORICE)*

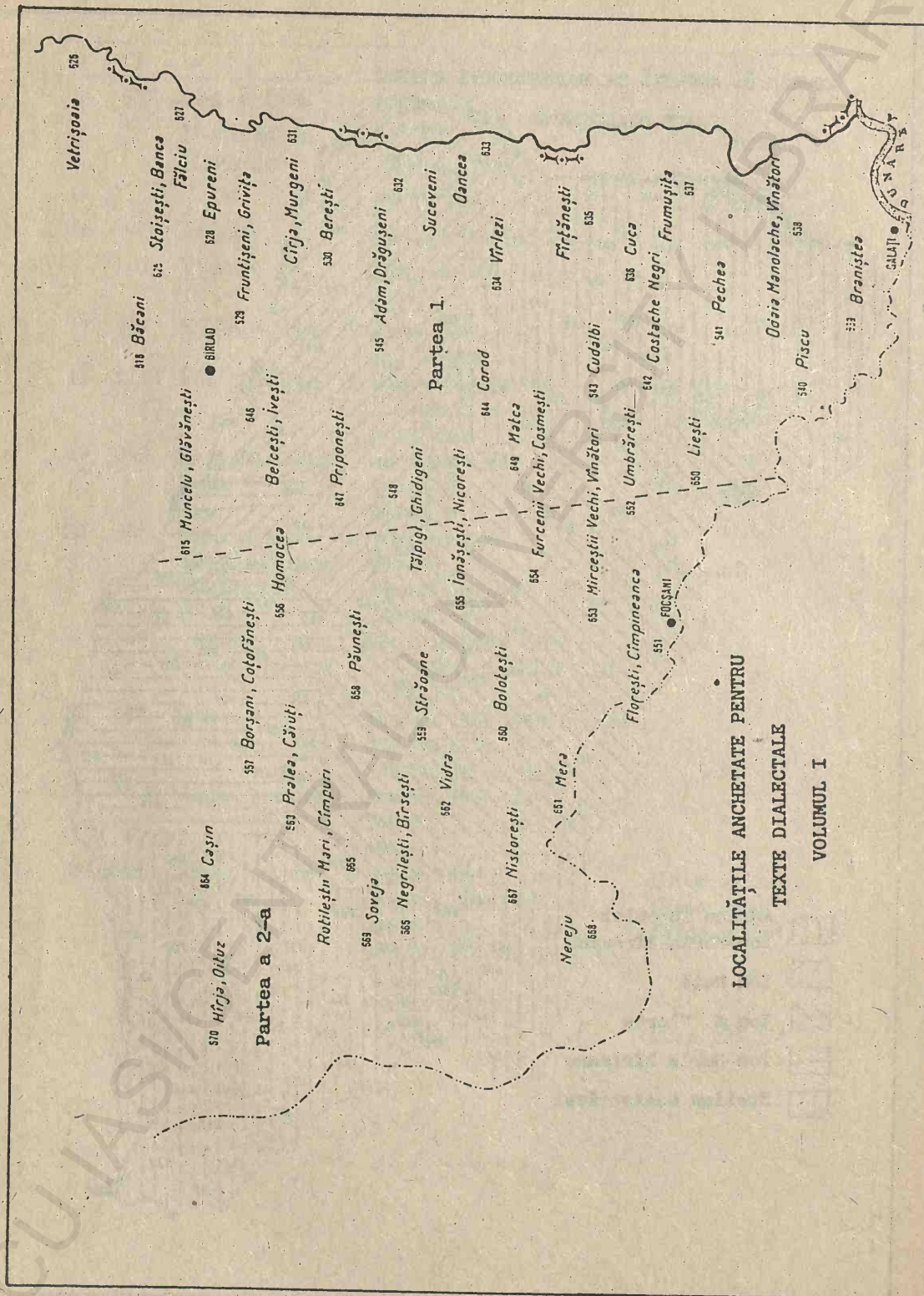
Nr. crt.	Pct. cart.	Localitatea	Sigla publicației	În vol. de față, p. (obs.)
0	1	2	3	4
1	616	BĂCANI, Vaslui	Dumistrăcel 1981: 273 (A ²)	
2	625	STOIȘEȘTI, Banca, Vaslui	<i>Antologie</i> 1988: 456-457 (A ¹); 457-458 (A ²)	I/1, p. 29-31
3	626	VETRIȘOIAIA, Vaslui	<i>Antologie</i> 1988: 454-455 (A ¹)	I/1, p. 38-39
4	631	Cîrja, Murgeni, Vaslui	Weigand 1902: 221	
5	632	SUCEVENI, Galați	<i>Dialectologie</i> 1977: 233 (A ¹)	I/1, p. 98-99
6	633	Oancea, Galați OANCEA	Weigand 1902: 220 <i>Antologie</i> 1988 : 462 (A ¹); 463 (A ²)	I/1, p. 116-117
7	640	Piscu, Galați	Weigand 1902: 212	
8	643	CUDALBI, Galați	Dumistrăcel 1981: 271, 276- 278 (A ¹)	I/1, p. 216-218
9	645	Adam, Drăgușeni, Galați	<i>Graiul</i> 1906: 409-410	(Mînăstirea lui Adam)
10	646	Belcești, Ivești, Vaslui BELCEȘTI	Weigand 1902: 204-205 <i>Antologie</i> 1988: 459-460 (A ²)	(Ivești)
11	647	PRIPONEȘTI, Galați	Dumistrăcel 1981: 265-266 (A ¹)	I/1, p. 265-267
12	649	Matca, Galați	<i>Graiul</i> 1906: 390-392	
13	650	Liești, Galați	<i>Graiul</i> 1906: 385-390	
14	654	Furcenii Vechi, Cosmești, Galați	Petrovici 1943: 217-220	

* Cu majuscule sînt date numele localităților pentru care au fost publicate texte din / și din Arhiva NALR-Mold. Bucov., în următoarele situații: (A) – texte transcrise de Doina Hreapcă, apărute în diverse lucrări; (A¹): republicate în volumul de față; (A²): neselectate în acest volum; (B) – texte puse la dispoziția altor cercetători, (transcrise și) publicate de aceștia.

0	1	2	3	4
15	657	Bořani, Coțofănești, Bacău BORSANI	Weigand 1902: 195-196 <i>Antologie</i> 1988: 445 (A ¹)	(Coțofănești) I/2, p. 73-74
16	660	Bolotești, Vrancea	<i>Graiul</i> 1906: 275-279; Diaconu 1989: IV, 211-222	
17	661	MERA, Vrancea	Teiuș 1980: 147-148 (B)	
18	662	Vidra, Vrancea	Diaconu 1969-1989: I, p. 458; II, p. 365-372; IV, p. 197-210	(și Vidra-Burci, ~ Căliman)
19	663	PRALEA, Căiuți, Bacău	<i>Antologie</i> 1988: 443 (A ¹); 444 (A ²)	I/2, p. 140
20	665	Rotileștii Mari, Cîmpuri, Vrancea, ROȚILEȘȚII MARI	Weigand 1902: 206-207 <i>Dialectologie</i> 1977: 232-233 (A ²)	(Cîmpuri)
21	666	Negrilești, Bîrsești, Vrancea	Diaconu 1969-1989: I, p. 347-349; II, p. 196-206; III, p. 172-195	
22	667	Nistorești, Vrancea	Diaconu 1969-1989: I, p. 371-375; II, p. 13-15, 232-241; III, p. 213-265	
23	668	Nereju, Vrancea	Diaconu 1969-1989: I, p. 349-371; II, passim; III, 195-213	
24	669	Soveja, Vrancea SOVEJA	<i>Graiul</i> 1906: 293 Diaconu 1969-1989: I, p. 416-417; II, p. 296-313, 392-393, 415-416; IV, p. 63- 77, 77-106 Dumistrăcel 1981: 269 (A ¹)	(Dragosloveni) (Rucăreni și Dragosloveni) I/2, p. 223-224

ZONELE DE ANCHETĂ ȘI ANCHETATORII PENTRU
TEXTE DIALECTALE

TRANSCRIEREA FONETICĂ

(cu precizări preliminare)

Transcrierea fonetică utilizată în acest prim volum de texte dialectale din seria NALR–Mold. Bucov. are la bază sistemul *Atlasului lingvistic român* (ALR), cu unele completări sau modificări (vezi, mai jos, lista semnelor)¹.

Totodată, așa cum s-a menționat deja (vezi *CUVÎNT ÎNAINTE...*, partea 1, p. VIII, XXV–XXVIII), în transcrierea și publicarea textelor din volumul de față, au fost verificate și aplicate inovațiile metodologice puse în practică, pentru prima dată la noi, de către autorii seriei de *Texte dialectale. Muntenia* (începînd cu vol. I, 1973), asupra cărora ne vom opri mai jos pentru unele precizări.

Scopul principal al demersului metodologic la care ne referim l-a constituit încercarea de a rezolva, printr-un procedeu de notare adecvat, redarea grafică a intonației, una dintre cele mai importante componente sintactice și stilistice ale exprimării orale, componentă căreia specialiștii i-au atribuit un mare rol ca semn demarcativ în lanțul vorbit și care, prin funcțiile ei în ceea ce privește împărțirea contextuală, alături de cele ale accentului, ajută la delimitarea enunțurilor în textele dialectale. De fapt această problemă a stat de la început în atenția dialectologilor care au publicat texte în cadrul programului *Arhiva fonogramică a limbii române* (AFLR): astfel, la apariția volumului TD. *Oltenia* (1967), autorii au simțit nevoia unei mențiuni speciale, arătînd că date fiind "dificultățile redării grafice a intonației, s-a renunțat la transcrierea acestei componente a expresiei", împărțirea fluxului comunicării în unități sintactice

¹ Aprecierea completărilor sau a modificărilor ce s-au operat, de la volum la volum, pentru celelalte culegeri de texte la care ne raportăm, se poate face urmărindu-se, prin comparație, listele cu semnele fonetice întrebuințate în transcriere, publicate în TD. *Olt.* (p. XXIII–XXX), TD. *Munt.* I (p. XIX–XXVII), TD. *Munt.* II (p. XXIV–XXXIV), TD. *Munt.* III (p. XXV–XXXV), TD. *Dobr.* (p. CXVII–CXXVII), TD. *Bistrița-Năsăud* (p. XXIII–XXXI); vezi, de asemenea, și lista din volumul Coșu–Vulpe 1973 (p. XXXVI–XLIV).

făcându-se, "în primul rînd, după normele de punctuație ale ortografiei curente"; se preciza, în același timp, că "de cele mai multe ori punctuația nu redă decît aproximativ intonația reală" (*Prefață*, p. XX–XXI).

Practica transcrierii textelor, după cum s-a observat, a demonstrat că, pentru structurarea unui text în unități semantico-sintactice, variațiile de înălțime ale intonației sînt mai importante decît pauzele (astfel, de exemplu, în vorbirea *allegro*, chiar fenomenele de *sandhi* pot apărea la limita dintre două propoziții). Ca urmare, în discuție a fost pusă posibilitatea reproducerii grafice, cît mai aproape de realitate, a specificului organizării sintactice a textului popular vorbit și a redării actului de comunicare orală în toată complexitatea lui, în spiritul unei fidelități maxime față de înregistrările de pe banda de magnetofon. Datele principale ale inovației metodologice introduse de dialectologii de la București în ceea ce privește transcrierea fonetică a materialului cules ca atare, prin metoda înregistrării, sînt explicate pe larg în precizările preliminare la *Transcrierea fonetică* din TD. Munt. I (p. XVII–XIX), redactate de Magdalena Vulpe, unde autoarea consemnează și faptul că procedeul de notație propus are ca model un sistem (ce a cunoscut unele adaptări) din practica dialectologică romanică și slavă. Aceste *Precizări* sînt punctul de plecare al expunerii ce urmează, în care menționăm aspectele grafice pe care le-am preluat și aplicat și în care am adus, la rîndul nostru, unele modificări.

Elementele noi în tehnica de transcriere fonetică, la care ne referim, vizează, în esență, două aspecte corelative.

Pornindu-se de la analiza insuficiențelor utilizării ortografiei și a punctuației "oficiale" (și tradiționale) în transcrierea fonetică a textelor, cu urmări asupra folosirii acestui tip de material dialectal pentru studiul fenomenelor sintactice și stilistice ale graiurilor populare, s-a hotărît renunțarea la o parte din semnele de punctuație din scrierea obișnuită: "punct" /./, "virgulă" /,/ și "punct și virgulă" /;/ și, în consecință, la literele majuscule.

Menționăm că, în transcrierea noastră, s-a renunțat la utilizarea literei majuscule, determinată de apariția "punctului" /./ pentru redarea în scris a încheierii unui enunț, – deci atunci cînd folosirea acesteia este legată de semnele de punctuație tradiționale, – dar că ea a fost păstrată în transcrierea diferitelor categorii de antroponime, a unor nume de sărbători religioase și a toponimelor. În felul acesta, respectăm, parțial, tradiția Petrovici–ALRT (vezi, în *Prefață*, p.V, mențiunea în legătură cu întrebuintarea majusculilor, spre deosebire de notația din ALR), cu atît mai mult cu cît, drept urmare, se evită prezența unor

note de subsol în fond superflue, ce nu fac decît să reia numele proprii din text, de data aceasta însă cu majusculă (cf., de exemplu, cazurile de acest tip din TD. *Munt.*, I, II, III). Pe de altă parte, am ținut seama de faptul că astfel de grafeme constituie repere ce facilitează lectura logică a enunțurilor.

Renunțării la semnele de punctuație menționate îi corespunde aplicarea procedurii de segmentare a textului cu ajutorul unui sistem de bare oblice: / și //, care nu au nici o semnificație din perspectivă strict ortografică. Prin acest sistem binar, în texte sînt indicate limitele unităților de intonație (unități sau contururi melodice), limite care nu coincid în mod necesar cu o pauză: se notează cu două bare (//) intonația caracteristică sfîrșitului unei comunicări (~ *terminală*), iar cu o singură bară (/), limita unui contur melodic *non-terminal*; barele marchează întotdeauna s f î r ș i t u l unei unități de intonație. Pentru nuanțarea acestei notații, în transcriere sînt folosite, paralel, o serie de semne tradiționale de punctuație care sugerează, o dată cu limita unității intonaționale, și caracterul ei: "semn de întrebare" /?/, "semn de exclamare" //! și "două puncte" /./.. De reținut precizarea că ultimul semn marchează o coborîre sensibilă a tonului, însoțită, de obicei, de o pauză; el are deci o valoare "muzicală" și nu apare în mod automat ori de cîte ori urmează *vorbire directă, enumerare* etc. (cf. TD. *Munt.*, I, p. XVIII). Intonația "de suspensie", notată ortografic, în scrierea obișnuită, prin "puncte de suspensie" /.../, este redată grafic prin ... // (în unele cazuri, și prin ... /).

Sînt notate cu trei puncte /.../ pauzele perceptibile făcute de vorbitor, pauze care nu sînt neapărat legate de schimbările liniei melodice; ele pot fi determinate de o ezitare a informatorului sau reprezintă numai pauze de respirație.

Corelativ, în transcrierea textelor din volumul nostru, am recurs la o extindere în ceea ce privește semnul *legato* (∪), în sensul că el a fost folosit pentru a arăta că două sau un șir de cuvinte (adesea propoziții întregi) au fost pronunțate fără nici o pauză între ele, aceasta fără ca, în mod necesar, să fie prezente fenomenele de fonetică sintactică (*sandhi*; cf. Petrovici 1943, *Prefață*, p. V-VI).

Un alt mijloc grafic pentru sugerarea componentei intonaționale îl constituie a c c e n t u l, utilizat în transcrierea textelor după cum urmează:

- *accentul principal*, redat prin accent "ascuțit" /'/, a fost notat pe silaba accentuată din cuvintele polisilabice și, uneori, dintr-un grup de cuvinte care formează din punct de vedere accentual o singură unitate;

– *accentul secundar*, redat prin accent "grav" /˘/, notat în mod normal la cuvintele polisilabice compuse, a fost indicat și atunci când apare accidental, în cazul altor unități lexicale, ca o formă a reliefării afective;

– *accentul de intensitate*, notat cu două accente ascuțite /ˈˈ/, marchează o silabă pronunțată cu un accent dinamic mai puternic; el are adesea valoare stilistică, marcînd reliefarea unor cuvinte (monosilabice și polisilabice) în mod obișnuit neaccentuate, în frază, sau al căror accent principal (în cazul polisilabicelor) a suferit o deplasare în pronunția de tip emfatic și intens afectivă ce caracterizează vorbirea unor subiecți "în fața microfonului".

Precizăm în același timp că, în transcrierea noastră, în funcție de ritmul unei anumite unități intonaționale în raport cu o altă și ținînd seama de pronunția corpului fonetic al fiecărui cuvînt în cadrul unui complex sonor, tipurile accentuale de mai sus au fost indicate și în cazul uneltelor gramaticale; evident, în aceste cazuri, redarea tipului accentual a fost făcută în măsura perceptibilității acestuia la audiție și prin comparație cu statutul accentuării unităților lexicale învecinate.

La aspectele metodologice și tehnice discutate pînă acum (cf. și *CUVÎNT ÎNAINTE...*, loc. cit.), adăugăm mențiunea că, spre deosebire de culegerile de texte apărute anterior, la care ne-am raportat, nu am folosit în transcriere semnul (abrevierea) [r] care "indică repetarea de către informator a unui fragment sau a unei forme" (vezi, de exemplu, formularea din TD. *Munt.* III, p. XXXV). Aceasta, întrucît atît repetările și reluările stilistice, cît și cele nonstilistice, sînt caracteristice comunicării orale, în general; în consecință, am considerat că folosirea acestui semn poate constitui o sursă de confuzii în aprecierea exactă a categoriilor de fapte invocate, ca și pentru interpretarea intrasegmentală a fluxului vorbirii, redat grafic ca atare.

În sfîrșit, dar nu la urmă în ordinea importanței faptelor, subliniem că, pentru o trăsătură caracteristică a graiurilor din Moldova, asurzirea vocalelor în poziție finală și în interiorul cuvîntului (chiar sub accent), cu aspecte speciale în sudul acestei provincii, datorate prezenței lui -u ("final"), am beneficiat de modelul oferit de transcrierile extrem de nuanțate ale lui Emil Petrovici și de analiza consacrată fenomenului menționat de către Andrei Avram, în binecunoscuta-i exegeză *Cercetări asupra sonorității în limba română* (București, 1961). Ne facem datoria de onoare de a consemna acest fapt, pe care nu l-am putut marca în nenumăratele situații în care ne-am aflat într-un dialog indirect, *sui-generis*, cu foneticienii citați.

În continuare dăm, în ordine alfabetică, lista semnelor fonetice întrebuintate în transcrierea textelor, exemplificate cu cîte un cuvînt. După semnul egalităţii arătăm corespondentul cel mai apropiat al semnelor noastre în sistemul de transcriere al Asociaţiei Fonetice Internaţionale (ASSOCIATION PHONÉTIQUE INTERNATIONALE), publicat de D.JONES în LAUTZEICHEN UND IHRE ANWENDUNG IN VERSCHIEDENEN SPRACHGEBIETEN (Berlin, 1928, p.18-27).

- a (cea mai deschisă vocală din seria centrală: î, â, ă, ä, a; vezi Petrovici, ALRT, p.IX: "a mijlociu") în munt. cap = între ∂ şi a .
- â (cea mai deschisă vocală din seria posterioară: u, o, ö, â) în istrorom. câp = ∂ .
- ă (a posterior) în băn. câp = a .
- ä (cea mai deschisă vocală din seria anterioară: i, e, ē, ä) în bucov. păle "piele" = ∂ .
- a (a anterior) în munt. stea "stea" = ∂ .
- ă (vocală cu deschidere mijlocie din seria centrală) în munt. păr = ∂ .
- ä (ä deschis) în mold. bărbat = ∂ .
- ä (ä închis) în mold. până "pînă" = între ∂ şi i , mai aproape de ∂ .
- â (vocală din seria centrală, între ă şi î, mai aproape de î) în mold. căsâ "casă" = între ∂ şi i .
- b (oclusivă bilabială sonoră, corespunzînd surdei p) în munt. bun = b .
- c (oclusivă velară surdă, corespunzînd sonorei g) în munt. corb; semn întrebuintat înaintea vocalelor a, ă, â, î, o, ö, u, ü, înaintea consoanelor sau la sfîrşitul cuvintelor = k .

- ȇ (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este un ș, corespunzând sonorei ḡ) în munt. căără "ceară" = între tʃ și tʃʃ.
- Ȉ (africată alveolo-palatală surdă, cu nuanță mai palatală) în trans. ciur "ciur" = între tʃ și tʃʃ, dar mai aproape de tʃ.
- ȋ (africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este un ṣ, corespunzând sonorei ḍ) în băn. fráće "frate" = tʃ.
- ȋ (africată palato-alveolară surdă al cărei element fricativ este un ṣ, corespunzând sonorei ḡ) în maram. čär "cer" = tʃʃ.
- ȋ (africată alveolo-palatală surdă, între ȇ și ȋ) în maram. čër "cer" = între tʃ și tʃʃ, dar mai aproape de tʃʃ.
- d (oclusivă dentală sonoră, corespunzând surdei t) în munt. domn = d.
- d^v (oclusivă dentală sonoră puțin palatalizată, corespunzând surdei tʲ) în mold. ünde "unde" = între d și dʲ.
- d^l (oclusivă palato-alveolară sonoră, corespunzând surdei t) în trans. din "din" = d aproape de j.
- dⁿ (oclusivă palatală sonoră, între dʲ și ḡ, corespunzând surdei tʲ) în trans. d in "din", căde "cade"; dăță "gheață" = j.
- ȑ (africată dentală sonoră, corespunzând surdei t) în mold. ȑic "zic" = dz.
- ȓ (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un ḡ, corespunzând surdei ć) în băn. des "des" = dʒ.
- e (vocală din seria anterioară cu deschidere mijlocie) în munt. vezi¹ "vezi" = e.
- ȅ (e semideschis) în mold. p¹éști "pește" = între e și ɛ.
- ȅ (e deschis) în trans. véde = ɛ.
- ȅ (e și mai deschis) în bucov. véde "vede" = între ɛ și æ.
- ȅ (e închis) în mold. véde = e (mai închis)

- e (e și mai închis) în mold. véde = între e și i.
- ě (vocală centrală cu nuanță anterioară, între ă și e) în băn. fásě "face" = între e și ə.
- ě (ě deschis, între ă și e) în trans. asě "asa" = între ɛ și ɐ.
- f (fricativă labio-dentală surdă, corespunzând sonorei y) în munt. fîn = *f*.
- g (oclusivă velară sonoră, corespunzând surdei c) în munt. gol = *g*.
- ġ (africată alveolo-palatală sonoră al cărei element fricativ este un ʒ, corespunzând surdei ĉ) în munt. ġer "ger" = între *dʒ* și *dʒ̣*.
- ġ (africată alveolo-palatală sonoră, cu nuanță mai palatală) în bucov. ġes "des" = între *dʒ* și *dʒ̣*, dar mai aproape de *dʒ̣*.
- ǧ (africată palato-alveolară sonoră al cărei element fricativ este un j, corespunzând surdei č) în maram. ǧăr "ger" = *dʒ̣*.
- ǧ (africată alveolo-palatală sonoră, între ġ și ǧ) în maram. ǧěr "ger" = între *dʒ* și *dʒ̣*, dar mai aproape de *dʒ̣*.
- ġ (oclusivă velară sonoră palatală, corespunzând surdei k) în munt. ġem "ghem" = *g*.
- ɣ (fricativă velară sonoră, corespunzând surdei χ) în istrorom. ɣură "gură" = *g*.
- h (fricativă laringală surdă) în trans.-mold. hăină "haină" = *h*.
- h (fricativă laringală sonoră) în trans. hóhot "hohot" = *h*.
- h (fricativă palatală surdă, corespunzând sonorei y) în mold. hîr "fir" = *ç*.
- χ (fricativă velară surdă, corespunzând sonorei χ) în munt. χăină "haină" = *x*.
- i (vocala cea mai închisă din seria anterioară) în munt. fîr = *i*.
- i (i deschis) în mold. védi "vede" = *i̯*.

- î (vocala cea mai închisă din seria centrală) în munt. cînd = *i*.
- î (vocala centrală cea mai închisă, cu o nuanță anterioară, între i și î) în trans. rîu "rîu" = *i*.
- j (fricativă palato-alveolară sonoră, corespunzînd surdei ș) în trans. -mold. jar "jar" = *ʒ*.
- jʷ (j puțin muiat, corespunzînd surdei ș) în olt. juṅg "junghi" = între *ʒ* și *ʒ̣*, mai aproape de *ʒ̣*.
- jʷ (j muiat, corespunzînd surdei ș) în munt. jug "jug" = între *ʒ* și *ʒ̣*.
- k (oclusivă velară surdă, identică cu c; semnul se întrebuintează numai înaintea lui e și i) în băn. kip "chip" = *k*.
- ķ (oclusivă velară surdă puțin palatalizată) în munt. ķip "chip" = între *k* și *ç*.
- k (oclusivă velară surdă palatală, corespunzînd sonorei g) în mold. kišór "picior" = *ç*.
- l (laterală alveolară) în munt. pălărie "pălărie" = *l*.
- lʷ (l puțin palatalizat) în trans. lele "ele" = *l*.
- lʷ (laterală palatală) în arom. hiu "fiu" = *ç*.
- ɬ (laterală velară) în maram. caɬ "cal" = *ɬ*.
- m (oclusivă nazală bilabială) în munt. măsă = *m*.
- ṁ (nazală labio-dentală cu ocluziune incompletă, înaintea de f, v) în învăṭ "învăṭ" = *m̥*.
- n (oclusivă nazală dentală) în munt. mîină = *n*.
- ñ (oclusivă nazală dentală puțin palatalizată) în mold. pîîni "pîine" = *ɲ*.
- ɲ (oclusivă nazală palatală) în mold. nel "miel" = *ɲ*.
- nʷ (nazală cu ocluziune incompletă, urmată de constrictive și lichide) în îṅsir "îṅsir".
- ṇ (nazală slăbită, urmată de oclusive dentale și africcate) în

trans. munte "munte".

- ŋ (nazală velară, urmată de o (k), g) în încă "încă" = ŋ.
- o (vocală posterioară cu deschidere mijlocie) în munt. pot = o.
- o (o deschis) în trans. pote "poate" = ɔ.
- o (o și mai deschis) în trans. sore "soare" = ɔ.
- o (o închis) în mold. dihor = o (mai închis).
- ö (vocală anterioară labială, cu deschidere mijlocie, de nuanță închisă) în magh. cör "cerc" = ø.
- p (oclusivă bilabială surdă, corespunzând sonorei b) în munt. par = p.
- r (vibrantă apicală alveolară) în munt. rar = r.
- ř (r cu mai multe și mai puternice vibrații) în trans. řiu "rîu".
- ř (r cu și mai multe vibrații) în trans. řäu "rău".
- ρ (r uvular) în arom. (la fărșeroți) gura "gură" = R.
- ɾ (r apical cu o singură vibrație, foarte slabă) la moți, în cîrî "cîine" = r.
- ɹ (r apical puțin muiat) în băn. mîncăre "mîncare" = între r și ɹ.
- ɹ̥ (r apical muiat) în trans. învătător "învățător" = ɹ̥.
- ɸ (vibrantă bilabială) în interjecția tp cu care se opresc caii.
- s (fricativă dentală surdă, corespunzând sonorei z) în munt. soră = s.
- ʃ (fricativă alveolo-palatală surdă muiată, corespunzând sonorei z) în băn. fășe "face" = ʃ.
- ʃ̥ (fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu ʃ, dar mai puțin muiată, corespunzând sonorei z) în mold. făși "face" = ʃ̥.
- ʃ̥ (fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei j) în mold. și "și" = ʃ̥.
- ʃ̥ (ʃ puțin muiat, corespunzând sonorei j) în munt. mușk "mușchi"

= între $\int$ și $\mathcal{C}$, mai aproape de $\int$.

ș ($\mathcal{S}$ muiat, corespunzând sonorei $\underline{j}$) în munt. asă "așa" = între $\int$ și $\mathcal{C}$.

t (oclusivă dentală surdă, corespunzând sonorei $\underline{d}$) în munt. tătă = $\dot{t}$.

ț (oclusivă dentală surdă puțin palatalizată, corespunzând sonorei $\underline{d'}$) în mold. munte = $\dot{t}$.

t (oclusivă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei $\underline{d}$) în trans. frățē "frate" = între $\dot{t}$ și $\mathcal{C}$, mai aproape de $\mathcal{C}$.

ț (oclusivă palatală surdă, între $\underline{t}$ și $\underline{k}$, corespunzând sonorei $\underline{d}$) în trans. frățē "frate" = $\mathcal{C}$.

ț (africată dentală surdă, corespunzând sonorei $\underline{d}$) în munt. țin = $\dot{t}\mathcal{S}$.

u (vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt. bun = u .

ü (vocală anterioară, labializată, închisă) în magh. fül "ureche" = y .

v (fricativă labio-dentală sonoră, corespunzând surdei $\underline{f}$) în munt. vără = V .

w (fricativă bilabială sonoră) în ucrain. (la huțuli) wodá "apă" = W .

y (fricativă palatală sonoră, corespunzând surdei $\underline{h}$) în trans. yérme "vierme" = j (fricativ).

z (fricativă dentală sonoră, corespunzând surdei $\underline{s}$) în munt. zac = Z .

ž (fricativă alveolo-palatală sonoră muiată, corespunzând surdei $\underline{s}$) în băn. žánă "geană" = $\dot{z}$.

ž (fricativă alveolo-palatală sonoră, aproape identică cu $\dot{z}$, dar mai puțin muiată, corespunzând surdei $\underline{s}$) în mold. žână "geană" = $\dot{z}$.

SEMNE DIACRITICE

- ˜ (deasupra vocalelor) nazalitate: ȃ = ȃ̃.
- ˘ (deasupra vocalelor) seminazalitate: ȃ̃.
- / (sub vocale sau consoane sonore) asurzire: i, r = i̇, ṙ.
- ˙ (sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă: ặ.
- ˙ (sub vocale) închidere: ặ, ẹ, ọ.
- ˙˙ (sub vocale) închidere mai mare: ẹ̣.
- ˙˙ (sub vocale) deschidere: i̇̇, ė̇, ȯ̇, u̇̇.
- ˙˙ (sub vocale) deschidere mai mare: ė̇̇, ȯ̇̇.
- ˙˙ (sub vocale) semideschidere: ė̇̇, i̇̇̇, ȯ̇̇, u̇̇̇.
- / (deasupra unei consoane sau după consoană) palatalizare (muliere): ń, ĵ, ȥ.
- ˘ (deasupra unei consoane sau după consoană) palatalizare ușoară: ṇ́, ĵ̣, ȥ̣.
- ˙ (înaintea vocalelor, uneori și după ele) oclusivă glotală ("coup de glotte"): ʔe = ʔe.
- ˙ (după oclusive) arată o explozie mai puternică: în olt. pať "pat".
- ˙ (sub consoane) consoană silabică: ṇ́ = ṇ̣́.
- ˘ (sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong: u̇ (în dau) = ũ.
- ˘ (sub vocale) arată că vocala care constituie elementul consonantic al diftongului e închisă: în munt. toăte "toate".
- ˘ (sub vocale) arată că vocala care constituie elementul consonantic al diftongului e deschisă: în munt. steăua "steaua".
- ˘ (deasupra vocalelor) arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale: în trans. toăte.
- / (deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal:

véde, tuâte = 'vede, 'tuate.

" (deasupra unei vocale) accent de intensitate - accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze (avînd, adesea, valoare stilistică): nă vrea.

• (deasupra unei vocale) accent secundar (de multe ori ca o formă a reliefării afective): sănătate = ,sənətate.

- (deasupra unei vocale, lichide, nazale sau fricative) lungime: ō, ṛ, m̄, ṣ = o:, r:, m:, s: .

• (deasupra unei vocale) scurttime: ū (în dūpă).

+ (sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analoagă constrictivei următoare: imvāt = im'vəts.

e, ē, ă, ă, ă, ă, ă etc. arată nuanțe vocalice intermediare.

z, s, d, t, ...; ṣ, ḥ, ḡ, ...; ś, j, k, ḡ, ḥ, ḡ etc. arată

nuanțe consonantice intermediare, din punctul de vedere al sonorității, sau care reprezintă reflexe ale unor fenomene fonetice (ori ale unor stadii și faze ale acestora), caracteristice pentru anumite tipuri de graiuri.

ī, u, î, ă, h etc. (la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile.

ī, ū, ī etc. arată sunete și mai slab perceptibile.

ī, ū, ī etc. arată sunete extrem de slab perceptibile.

ALTE SEMNE (și abrevieri)

- (cratima) se întrebuintează ca în ortografia oficială: dă-tē la driapta, l-am văzūt, să-mvete.

- sub litere sau sub cuvinte, arată că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele respective subliniate, deși acestea par neobișnuite.

~ sub litere, silabe sau cuvinte, arată că anchetatorul nu a auzit clar sunetele sau cuvintele astfel subliniate.

- ✓ leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic, marcînd, de regulă, diverse modificări de fonetică sintactică: un_cui_îi_înimă "un cui în inimă".
- ... marchează o pauză perceptibilă făcută de informator în vorbire, care nu e neapărat legată de schimbarea liniei melodice; ea poate fi determinată de o uşoară ezitare a informatorului sau poate fi, pur şi simplu, pauză de respiraţie.
- / (bară simplă) marchează limita unei unităţi melodice cu intonaţie non-terminală.
- // (bară dublă) marchează limita unei unităţi melodice cu intonaţie terminală.
- :
- marchează limita unei unităţi melodice care precedă un dialog sau o enumerare etc. (vezi TD. Munt., I, p. XVIII: "specificăm că [acest] semn marchează o coborîre sensibilă a tonului, însoţită, de obicei, de o pauză; el are deci o valoare «muzicală» şi nu apare în mod automat ori de cîte ori urmează vorbire directă, enumerare etc.").
- ...// (uneori, şi ...//) marchează limita unei unităţi melodice cu intonaţie "de suspensie".
- ? notează intonaţia interogativă a unei unităţi melodice.
- ! notează intonaţia exclamativă.
- " " încadrează pasaje de vorbire directă.
- « » încadrează pasaje de vorbire directă citate în cadrul altei vorbiri directe.
- [...] indică omiterea, în transcriere, a unui fragment.
- [] încadrează intervenţiile anchetatorului sau ale altor persoane care asistă la înregistrare; de asemenea, acele titluri de texte care nu sînt redată în transcriere fonetică, ori, atunci cînd, din diverse motive, redarea în transcriere

fonetică nu a fost posibilă, se încadrează astfel informațiile indicând vârsta informatorilor (în cuprinsul volumului).

- [?] (după un cuvânt) arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea formei înregistrate.
- [!] arată că informatorul râde.
- [!!] arată că informatorul râde foarte tare.
- [AL] indică o formă sau o secvență fonetică rostită allegro.
- [L] indică o formă sau o secvență fonetică rostită lento.
- [ε] arată o ezitare a informatorului.
- [k] arată că informatorul s-a corectat.
- [σ] înaintea unei forme sau a unui termen, arată că forma sau termenul respectiv au fost sugerate de anchetator.
- [q] înaintea unei forme sau a unui termen, arată că anchetatorul a revenit asupra unei întrebări privind forma sau termenul respectiv.

PREZENTAREA INFORMATORILOR

PENTRU

NALR-MOLD. BUCOV. TEXTE DIALECTALE, I, PARTEA a 2-a

Sînt prezențați, în ordinea punctelor cartografice din rețeaua NALR-Mold. Bucov. (651-670), corespunzînd localităților pentru care publicăm texte dialectale în partea a 2-a a volumului I, informatorii din ale căror înregistrări pe bandă de magnetofon au fost selectate și transcrise fonetic textele respective; toate aceste localități se înscriu, de asemenea, în zona anchetată pentru *Atlas*, în sudul Moldovei, de către Stelian Dumistrăcel (vezi hărțile 1 și 2).

În volumul introductiv al atlasului, *NALR. Moldova și Bucovina. Date despre localități și informatori*, apărut la Editura Academiei, București, 1987 (în continuare: *Date*), s-a făcut prezentarea generală a așezărilor în care au fost efectuate anchetele (p. 304-307 și 318-408); tot aici, se găsește o caracterizare a informatorilor (principali) care au dat răspunsuri la întrebările din *Chestionarul general*, înregistrați și pentru *Texte* în toate localitățile zonei menționate¹ și, paralel, a informatorilor folosiți în anchetele cu chestionare speciale, din ale căror înregistrări pe bandă de magnetofon au fost transcrise texte pentru acest volum. Prin urmare, pentru cunoașterea elementelor geografice, demografice și culturale cu repercusiuni asupra vorbirii din localitățile anchetate, cititorul este invitat să consulte, în primul rînd, volumul *Date*.

Pe lîngă faptele comune, de interes general, din caracterizările cuprinse în volumul mai sus citat (ale informatorilor utilizați atît pentru *Atlas* cît și pentru *Texte*), reluate selectiv și adesea completate în lista de față, scurtele prezentări ce urmează au în vedere comportamentul acestor informatori, ca și al celor de la care au fost culese numai texte, în situația de comunicare specială pe care o reprezintă înregistrarea, cu ajutorul magnetofonului, a unor expuneri pe o temă dată sau a unor narațiuni „libere”, a unor conversații cu anchetatorii ori cu alte persoane ce au asistat la înregistrare. Caracterizările au în vedere ansamblul înregistrărilor cu fiecare informator în parte, păstrate în arhiva fonogramică a NALR. *Moldova și Bucovina*.

În lista care urmează, pentru a se asigura corelația necesară, numele informatorilor utilizați atît pentru *Atlas* cît și pentru *Texte* apar cu majuscule; se

¹ Cu excepția pct. 637 și 670, reprezentînd localitățile Frumușița, jud. Galați, și, respectiv, Hîrja, jud. Bacău, unde acest lucru nu a fost posibil datorită faptului că, la data anchetei de texte, ulterioară celei cu *Chestionarul*, informatorii principali pentru *Atlas* decedaseră (vezi nota de la p. LXVIII, pentru acest volum, și de la p. LXXVII, pentru vol. I, partea 1).

menționează, de asemenea, statutul de informator principal (A) sau de informator anchetat cu chestionarele speciale (B), indicându-se, pentru toți, chestionarele la care au răspuns și poziția lor în *listele* de informatori din volumul *Date*. De exemplu, NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Oierit, Morărit), la inf. *CARAGEA S. NECULAI*, din pct. 651, Cîmpineanca (Florești), jud. Vrancea, sau B.3. (Oierit), pentru *ICHIM I. DUMITRACHE*, pct. 655, Ionășești, com. Nicorești, jud. Galați.

Pentru toți informatorii se indică sigla categoriei de vîrstă și de sex din care fac parte; clasificarea (cu unele mici deosebiri) este aceea adoptată inițial de autorii volumului de *Texte dialectale. Oltenia* (vezi și volumele de *Texte dialectale. Muntenia* I, II, III și, de asemenea, cele mai recent apărute, *Texte dialectale și Glosar. Dobrogea, Texte dialectale și Glosar. Bistrița-Năsăud*)², pe care o prezentăm în continuare: [VIII] = bărbat peste 50 de ani; [VII] = femeie peste 50 de ani; [VI] = bărbat între 35–45 de ani; [V] = femeie între 35–45 de ani; [IV] = tînăr între 18–22 de ani (în majoritatea cazurilor fără stagiul militar); [III] = tînără între 18–22 de ani; [II] = băiat între 9–12 ani; [I] = fetiță între 9–12 ani. La fel ca în volumele citate mai sus, în unele situații, aceste limite nu au constituit bariere rigide, ci au doar valoarea unor repere de ordin metodologic. Literele mici (a, b, c etc.) care urmează după cifra romană indică primul, respectiv al doilea, al treilea etc. informator de aceeași categorie de vîrstă și sex, anchetat în aceeași localitate.

Menționăm că informatorii sînt prezentați, în cadrul fiecărei localități, în ordinea (convențională) descrescătoare a vîrstei, conform clasificării de mai sus. Textele transcrise pentru fiecare informator în parte apar publicate în volum în ordinea în care s-a făcut înregistrarea pe bandă. Evidența operației este consemnată pentru fiecare subiect, indicându-se numărul total al textelor înregistrate și poziția pe care o ocupă în fișa fonogramică (FF) a acestuia textele (sau fragmentele de texte) transcrise fonetic. De exemplu, de la *CARAGEA S. NECULAI*, din pct. 651, au fost înregistrate un număr de 11 texte, cele publicate aici fiind cele cu numărul 5 și 7, așa cum au fost înregistrate pe bandă. Raportate la caracterizările cuprinse în lista de față, aceste mențiuni își dovedesc, în numeroase cazuri, utilitatea pentru înțelegerea nuanțată a datelor psiholingvistice prezentate, în măsura în care reflectă comportamentul diferitelor categorii de informatori pe parcursul desfășurării anchetei de înregistrare a textelor. Coroborate, în cazul unor informatori, cu precizările făcute în note explicative de subsol privind tema textului sau textelor înregistrate anterior celui sau celor

² Pentru toate aceste volume, vezi *Abrevieri bibliografice*, volumul I, partea 1, p. XXXIII–XXXV și partea a 2-a, p. XI–XIII.

selectate și publicate în volum (vezi, de exemplu, notele de la p. 48, 83, 85, 106, în volumul I, partea 1 și de la p. 7, 85, 180, în partea a 2-a), asemenea informații permit, pe de altă parte, și urmărirea metodei de anchetă, în general, ca și a contextelor situaționale ce favorizează abordarea anumitor subiecte aparținând grupelor de texte „tematice” ori „libere” (vezi și Cohuț-Vulpe, TD. «*Porțile de Fier*», *Introducere*, p. XX).

Precizăm că, în ceea ce privește referințele strict obiective, în listă nu s-au indicat decât ocupații speciale ale informatorilor și eventuale caracteristici de pronunție; de asemenea, despre starea civilă și despre familie se menționează numai date aparte, relevante pentru rezultatele anchetei. Când astfel de mențiuni lipsesc, se va înțelege că este vorba (pentru adulți în primul rând) de ocupația de agricultor, că informatorii nu au părăsit localitatea decât în mod cu totul ocazional, pentru scurtă durată, fără alte fapte demne de semnalat.

În sfârșit, precizăm că toate relațiile asupra informatorilor și localităților (inclusiv subordonarea acestora din punct de vedere administrativ) corespund situației din perioada anchetelor pentru *Atlas* (vezi tabelul din vol. *Date*, p. 417–419), respectiv a culegerii textelor, indicată și în volumul de față după numărul cartografic și numele fiecărei localități.

651. CÎMPINEANCA (Florești), jud. Vrancea

1. *CARAGEA S. NECULAI*, poreclit *Ciuntu* (este infirm din copilărie, după poliomielită), [VIII a], 51 de ani; 7 clase; citește ziare și cărți de viticultură. Deplasări frecvente la Focșani (vinde și legume pe piață). Tatăl localnic, mama din Pătești, iar soția din Balta Raței (localități învecinate). Comunicativ, binevoitor. Are conștiința existenței celor două sisteme lingvistice, cel al graiului local (= „limbaju[l] vechi”, „moda veche”) și cel al limbii literare (= „[moda] asta nouă”) și este, de asemenea, conștient de scopul înregistrărilor. Oarecum, se străduiește să vorbească natural, ca în sat. Foarte bun cunoscător al realităților rurale specifice, face expuneri amănunțite, viu colorate.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Oierit, Morărit);

FF (1971): 11; 5, 7.

2. *Boboc Marghioala* [VII a], 70 de ani; 5 clase. Soțul (nelegitim), de loc din Bacău, este meseriaș (zidar, tâmplar, tinichigiu, sobar); au șase copii, dintre care cinci sînt stabiliți în sat (au învățat diferite meserii), iar o fată la Popești, prin căsătorie. Mai puțin binevoitoare și fără răbdare la începutul înregistrărilor, inf. reușește să se destindă pe parcurs, dar nu are disponibilitatea reală pentru tipul de expunere dezvoltată, amănunțită. Se miră sincer (exclamînd *dyâmni!*) în legătură cu temele propuse de anchetator.

FF (1971): 9; 4.

3. *Dîrdală Eugenia* [V b], 41 de ani; 7 clase. Născută în satul Florești, agricultoare, dar de un an de zile salariată la o școală („Constructorul”) din Focșani. Înainte a mai lucrat la o altă școală profesională de mecanici agricoli de pe lângă S.M.T. – Florești (13 ani), ca spălătoreasă, bucătăreasă, îngrijitoare. A stat la Adjud timp de 5 ani (între 1950 și 1955, avînd diverse atribuții obștești), unde s-a și căsătorit. Părinții sînt localnici, agricultori „din moși strămoși”; soțul (electrician), decedat; nu au avut copii. Binevoitoare, degajată; relatează cu interes și cu o deosebită naturalețe, în graiul local.

FF (1971): 5; 4, 5.

4. *Bratu Ion*, cu porecla *Gurică*, [IV a], 17 ani; 4 clase. Este fierar („forjor”), meserie învățată la C.A.P. – Cîmpineanca și lucrează, de patru ani, cu un meșter din Focșani. Tatăl este magazioner în sat, iar mama lucrează la „cîmp”. Dezinvolt și antrenat de anchetă; expunere tehnică bine organizată, amănunțită și, paralel, texte „libere” relativ bune.

FF (1971): 3; 1.

5. *Boboc Vasilica* [III a], 18 ani; 8 clase; a stat patru luni la Focșani, unde a învățat să țeară covoare la gherghef. Binevoitoare, dar este „convînsă” că nu vorbește niciodată graiul local. Amestec pronunțat de elemente literare și dialectale, cu o serie de forme hipercorecte. Comportament marcat de prezența magnetofonului.

FF (1971): 6; 3, 5.

6. *Toia Ioana* [III b], 17 ani; 10 clase (dintre care ultimele două la Focșani). Lucrează la C.A.P., la grădina de zarzavat. Tatăl este brigadier, iar mama „muncitoare”. Are o soră la liceul sanitar din Galați, unde ar vrea să devină și ea elevă. Comunicativă, vioaie și cu simțul umorului. Deși aparent grăbită, relatează cu interes, destul de amănunțit, intenția de a vorbi „frumos”, îngrijit, în fața microfonului, fiind evidentă. Spre sfîrșitul înregistrării, ritmul vorbirii devine alert.

FF(1971): 5; 1.

7. *Trandafir Florică*, poreclit *Bursuc*, [II b], 10 ani; elev în clasa a IV-a. Tatăl lucrează la I.M.A. – Florești. Ușor emoționat, dar natural, firesc, în redarea graiului local; intermitent, se poate observa tendința de a vorbi literar, ca la școală.

FF(1971): 5; 2, 5.

8. *Boboc Elena* [I b], 10 ani; elevă în clasa a IV-a. Inteligentă, spontană, povestește frumos, dar este vizibilă tendința de a-și controla vorbirea.

FF(1971): 5; 3, 5.

652. UMBRĂREȘTI, jud. Galați

1. *STRATULAT V. GHEORGHE*, zis *Didică* și poreclit (după tată) *Caștaliu*, [VIII b], 56 de ani; 5 clase. Este născut în Salcea, de unde este de loc mama sa, dar a revenit cu familia în sat la vîrsta de 7 ani. A făcut serviciul militar la

Bîrlad și a luat parte la război. De cîteva ori pe lună merge la Tecuci. Are un fiu secretar la primărie; altul este șofer. Inf. ce reproduce natural graiul local, în expuneri concise, dar nuanțate, închegate. Ritmul vorbirii alert (apar numeroase sincopări și afonizări ale finalei cuvintelor).

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 10; 2, 3, 9.

2. *Miron Neacșa* [VII a], 57 de ani; nu a urmat la școală. Născută în Tămășeni (cătun în Umbrărești), casnică. Volubilă, degajată și cu simțul umorului (anterior a asistat la înregistrarea altor informatori). Excelentă reprezentantă a graiului local sub toate aspectele. Expunere amănunțită, expresivă și închegată. Ascultîndu-și propriile înregistrări, face haz, deosebit de încîntată.

FF: 10; 6, 7, 8.

3. *Dănăilă Ștefan* [VI d], 34 de ani; 5 clase. Serviciul militar la Oradea. Este cioban, „șăf cum s-ar spune”; meseria a învățat-o *di la bătrînu* (= tatăl său; și bunicul a fost tot cioban). Soția este din Barcea (sat învecinat). Binevoitor, sociabil (după anchetă glumește: „numa/i/ în film n-am ajuns!”). Foarte bun cunoscător al meseriei sale (la sfîrșit, comentează: „am învățat meserie acumă mai bine decît cînd eram mic”). Ritmul vorbirii alert, dar cu pronunție foarte clară.

FF: 4; 1, 2.

4. *Moisii Adela* [V a], 42 de ani; 4 clase. Lucrează „la colectiv”; a fost și îngrijitoare la școală. Părinții: *națâlî* (= localnici). Relatează cu naturalețe, în graiul local; expunere concisă, închegată.

FF: 4; 2.

5. *Dinu Fănica*, avînd porecla *Stanciu*, [III a], 20 de ani; 8 clase. Ocazional, a fost la Cîmpuri-Dragoslavele. Spontană, cu registru dialectal autentic (se pot observa unele fonetisme arhaice); relatează cursiv, amănunțit și cu expresivitate.

FF: 7; 3, 4.

6. *Druță Gheorghe* [II c], 11 ani; elev în clasa a IV-a. Vorbirea se resimte de influența limbii literare prin școală, dar se remarcă apariția unor elemente lexicale regionale caracteristice.

FF: 3; 1.

7. *Bulai Emilia* [I c], 11 ani; elevă în clasa a IV-a. Tatăl lucrează ca muncitor, la Galați. Comunicativă, destul de degajată, oscilează între fonetismele literare și cele regionale, uzuale.

FF: 3; 3.

653. MIRCEȘTII VECHI, com. Vânători, jud. Vrancea

1. *Coica Dumitrache*, poreclit *Turcu*, [VIII c], 72 de ani; 4 clase. Este tatăl inf. *Coica Ilie* [VI a]. Inf. bun în ceea ce privește redarea caracteristicilor graiului local. Preocupat de amănunte tehnice, cu expuneri clare, în ciuda unei ușoare bîlbîieli. Ascultîndu-și înregistrările, se arată satisfăcut.

FF: 4; 2.

2. *ZAMFIR ALEXANDRU*, cu porecla *Bîrlig*, [VIII d], 50 de ani; 5 clase. Șef de echipă la grădina de legume; a făcut și cursuri de zootehnie, în sat. Deplasări: serviciul militar la Focșani; în 1946, a fost după porumb la Segarcea, Moțaței, Băilești; în ultimul timp a călătorit în Maramureș, prin Moldova și la București. Soția este de loc din Mirceștii Noi; copiii, care au studii medii, sînt stabiliți la Brăila, Brașov și Focșani. Mai puțin dotat pentru povestire. Are construcții nefirești, căutate și, intermitent, dramatizează expunerea în mod fals. Registrul fonetic al graiului local se resimte de elemente muntenești, redade uneori ușor emfatic. Ritmul vorbirii alert.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 5; 2.

3. *Oprea Ioana* [VII b], 69 de ani; a învățat o clasă. Este născută în Mirceștii Noi. Comunicativă, degajată și manifestînd interes pentru anchetă; expunere cursivă, amănunțită, încheată. Alături de fonetismele graiului local, apar o serie de forme muntenești, de altfel prezente, în proporții diferite, în vorbirea tuturor localnicilor.

FF: 8; 1.

4. *Coica Ilie* [VI a], 42 de ani; 4 clase. Este fiul inf. *Coica Dumitrache* [VIII c], a cărui poreclă o poartă și el. Degajat, binevoitor, vorbește cu plăcere în fața microfonului; relatare amănunțită, încheată. Ritmul vorbirii alert (cu multe sincopări), pronunție foarte clară.

FF: 5; 2, 3.

5. *Iordache Paraschiv* [VI b], 41 de ani; 6 clase. Ajutor de șef de fermă. Comunicativ, redînd firesc trăsăturile graiului local. Expunere cursivă, cu amănunte, dar fără culoare deosebită. Ritm alert.

FF: 3; 1.

6. *Irimia Dumitra*, cu poreclele *Turcu* și *Fusaru*, [V b], 45 de ani; 4 clase. Emoționată („mă intimidiez [!/]”) și ușor prețioasă la început, își revine mai apoi, vorbind cu naturalețe, în registru dialectal autentic; „povestește” destul de amănunțit și expresiv.

FF: 10; 6, 7, 10.

7. *Lupu Dumitra* [III b], 19 ani; elevă în anul III la o școală profesională din Focșani. Ușor depășită de „răspunderea” de a face o expunere firească în fața

microfonului, pornind de la temele propuse; vorbire caracteristică acestei categorii sociolingvistice.

FF: 6; 1, 4.

8. *Năstase Vasile*, poreclit *Licurici*, [II b], 10 ani; elev în clasa a IV-a. Tatăl său, localnic (ca și mama sa), a lucrat la mină la Lupeni, unde părinții au stat timp de 10 ani (sînt veniți în sat de 6 ani). Emotiv, marcat de condițiile de anchetă, reprezintă, în cadrul acestei categorii, tendința de a vorbi literar, cu coloratură regională necontrolată.

FF: 5; 5.

654. FURCENII VECHI, com. Cosmești, jud Galați

1. *CHIȚU MIHALACHE*, cu porecla *Chițugoi*, [VIII a], 62 de ani; 5 clase. Agricultor, se ocupă și cu dogăria (a urmat o școală la Panciu, între 1924–1927). Deplasări: serviciul militar la Galați și la Iași; concentrări (5 ani) la Suceava, Piatra-Neamț, Urziceni; a luat parte la război. Soția de loc din Movileni; trei dintre copii (meseriași) sînt stabiliți la Galați și Tecuci. Acordă importanță faptului că participă la o anchetă cu preocupări etnografice, considerîndu-se calificat pentru a da informații utile, amănunțite, evidențiind specificul vieții rurale în aspectele ei conservatoare (elemente lexicale interesante). Vorbire dialectală, dar inf. apelează și la fonetismul literar.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Meserii: dogărie, pielărie);

FF: 7; 4, 6.

2. *Sîrbu Marghioala* [VII c], 62 de ani; nu a urmat la școală. Spontană și antrenată de anchetă, „povestește” colorat, lent, oprindu-se la datele esențiale ale temelor propuse; elemente fonetice caracteristice graiului local (-u „final”, *q* etc.).

FF: 8; 3.

3. *Zugravu Vasilica* [VII d], 77 de ani; 5 clase. Este fosta informatoare a lui E. Petrovici pentru ALRT, pct. 605 din rețeaua ALR II (vezi *op. cit.*, p. 217–219). Pînă la căsătorie (la 21 de ani) a trăit în Cosmești (cu părinții). Soțul este din Furcenii Vechi. Au o fiică stabilită la București și o alta, ingineră, la Iași. Vioaie, calmă și sociabilă, are certe calități pentru narațiuni și vorbire expresivă, caldă, colorată, dramatizînd prin dialog și inflexiunile vocii. Foarte bună reprezentantă a graiului local (sub toate aspectele).

FF: 6; 1, 3.

4. *Vizireanu Vasile* [VI c], 47 de ani; 7 clase. Este fiul lui Gh. Vizireanu, informator al lui E. Petrovici pentru ALRT, pct. 605 din rețeaua ALR II (vezi *op. cit.*, p. 219–220). Mai puțin reprezentativ în ceea ce privește aspectele conservatoare ale vorbirii locale; descriere tehnică succintă, fără note deosebite.

FF: 5; 2.

5. *Toader Varvara* [V a], 44 de ani; două clase. Dintre copii, două fete învăță la Tecuci, un băiat fiind muncitor în același oraș. Binevoitoare, dar expeditivă, preferînd totuși expunerile pe teme privind îndeletniciri gospodărești cotidiane sau tradiționale.

FF: 9; 7.

6. *Vizireanu Ioana* [V a], 44 de ani; 4 clase. Binevoitoare, naturală, redă în vorbire trăsăturile fonetice de bază ale graiului local (vezi și -u „final” bine reprezentat); expuneri concise, încheigate, fără culoare deosebită.

FF: 6; 1.

7. *Lovin Mărioara* [III e], 20 de ani; 8 clase. Reprezentantă tipică a categoriei sociolingvistice căreia aparține. Marcată de condițiile de anchetă (cu unele construcții sintactice nefirești și automatisme verbale).

FF: 5; 1.

8. *Voican Ion* [II b], 13 ani; elev în clasa a VI-a. Degajat, fiind vădit antrenat de înregistrare. Povestește încheगत, în registru dialectal (fonetisme, lexic; evită însă „palatalizarea” labialelor).

FF: 3; 3.

9. *Murguleț Eleonora* [I b], 12 ani; elevă în clasă a VI-a. Vioaie, degajată, vorbește cu plăcere în fața microfonului, trecînd destul de firesc de la exprimarea „îngrijită” (de la început) la registrul dialectal uzual, redat în limitele firești vîrstei.

FF: 4; 4.

655. IONĂȘEȘTI, com. Nicorești, jud. Galați

(Au fost înregistrați și informatori din *Coasta Lupei*, sat component al comunei, punctul 600 din rețeaua ALR I.)

1. *BORȘ D. CONSTANTIN* [VIII a], 51 de ani; 4 clase. Agricultor, „podgorean”, lucrează și ca zidar (și în satele din jur). Deplasări: în 1941 a stat cîteva luni la Tîrgu-Ocna; merge relativ frecvent la Tecuci. În timpul serviciului militar a învățat rusește (a fost *perevôic* la batalion). Mama de loc din Modrușani (localitate învecinată). Dintre copii, un băiat lucrează ca sudor la Mărășești. Este tatăl inf. Borș C. Maricica [III a], Ușor complexat în fața microfonului, are tendința de a se exprima cît mai „îngrijit”, adoptînd un ton emfatic și evitînd fonetismele regionale de care este conștient; expuneri sumare, cu flux sintactic în general nefiresc.

NALR: A;

FF(1970): 5; 3, 4.

2. *GÎRLEANU N. DUMITRACHE*, poreclit *Cucu*, [VIII b], 70 de ani; 5 clase. Născut în Mălureni, dar a trăit în *Coasta Lupei*, de unde este soția sa. De meserie lemnar (a făcut școala la Brăila, unde a stat 14 ani). Deplasări în toată țara (Bîrlad, Oradea, Hunedoara, Focșani, Buzău, Ploiești, Tecuci), pentru a lucra tâmplărie. Binevoitor, sfătos, „considerînd necesar” să dramatizeze (în fapt, „artificial”) expunerea. Puțin crispat la început și, pe parcurs, preocupat constant de prezența magnetofonului (întrebînd „e bine?”, „e bun?”, cu referire la ceea ce relatează).

NALR: B. 4. (Meserii);

FF(1970): 5; 2.

3. *VEDI MARIA* [VII], 61 de ani; nu a urmat la școală. Este născută în Fîntîni și stabilită la vîrsta de 15 ani, prin căsătorie, în *Coasta Lupei*, ambele sate aparținînd de comuna Nicorești. S-a ocupat de albine (tatăl ei a avut „buduroaie”). Are copii la Iași, Fălticeni, Tîrnăveni, București, Turnu-Severin, Craiova, pe care îi vizitează; o fiică, învățătoare, este directoarea căminului cultural din sat, iar ginerele ei, profesor de matematică, director al școlii generale. Foarte bună reprezentată a graiului local (fonetisme, lexic); nu are darul povestirii (probabil și inhibată de condițiile de anchetă, în general).

NALR: B. 2. (Apicultură, Cînepă);

FF (1970): 9; 2.

4. *ICHIM I. DUMITRACHE* [VI a], 48 de ani; 4 clase. Se ocupă „cu ciobănitul/l” de mic copil. Soția este din Furcenii Vechi (vezi pct. 654). Natural, sociabil, relatează cu plăcere și interes fapte și întîmplări legate de ocupația sa; texte succinte, încheigate (cu unele elemente de expresivitate).

NALR: B. 3. (Oierit);

FF (1970): 4; 2, 4.

5. *Meran C. Neculai* [VI b], 33 de ani; 7 clase și, un an, cursuri la o școală profesională din Galați, unde a lucrat 4 luni ca zidar calificat. Este născut și locuiește în *Coasta Lupei*. Mama este venită „din Negîrlești”. Este soțul inf. Meran-Cornelia [III b]. Binevoitor, foarte volubil, relatează cu amănunte; lexic neologic.

FF (1970): 4; 1.

6. *Popa Dumitra* [V], 48 de ani; 5 clase. Născută în Grozăvești, cătun în Fîntîni, sat al comunei Nicorești. A venit în *Coasta Lupei* cînd avea 23 de ani, la căsătorie. Soțul, născut la Priponești (vezi pct. 647), este venit (cu familia) în *Coasta Lupei* de la vîrsta de 6 ani. Au o fiică la Galați, contabilă, și altele două care sînt eleve la liceu, în Bîrlad. Comunicativă, receptivă la scopul anchetei, „povestește” frumos și cu naturalețe, amănunțit.

FF (1970): 5; 3, 5.

7. *Borș C. Maricica* [III a], 17 ani; 8 clase. Lucrează în Ionășești, la C.A.P. Este fiica inf. Borș D. Constantin [VIII a]. Marcată negativ de condițiile de anchetă, cu controlul, evident, al exprimării și fără a avea disponibilitatea pentru o expunere de tip dezvoltat.

FF (1970): 2; 1.

8. *Meran Cornelia* [III b], 28 de ani; 7 clase, din *Coasta Lupei*. Este soția inf. Meran C. Neculai [VI b]. Reticentă, fără interes pentru amănunte în expunere; relatează concis, în graiul local (evită însă constant „palatalizarea” labialelor).

FF (1970): 6; 6.

9. *Grigoraș Aurora* [I a], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Tatăl, localnic, lucrează la Tecuci. Deplasări ocazionale la Covasna, Brașov (în tabere de vacanță). Timidă, dar binevoitoare, cu preocuparea, evidentă, de a vorbi „frumos”, îngrijit, în fața microfonului.

FF (1977): 5; 3.

656. HOMOCEA, jud. Vrancea

1. *STANCIU ȘT. GHEORGHE*, cu porecla *Zbîrciog*, [VIII a], 53 de ani; 4 clase. Deplasări, cu ocazia concentrărilor în timpul războiului, la Ghimeș și, în ultima perioadă, lucrînd cu mai mulți consăteni la foraje, la Podu Iloaiei, Roman, Cîmpulung Moldovenesc. Prima soție era localnică, iar cea de a doua este de loc din Corbița. Are patru copii, dintre care o fiică învață la Piatra-Neamț (la internat). I-a plăcut să citească din manualele școlare ale copiilor și ascultă emisiunile radioului. Este tatăl informatoarei Bujor Maria [III]. Inf. inteligent, degajat, conștient de „importanța” colaborării sale la anchetă. Bun povestitor. Înregistrarea a avut loc la primărie, cu o asistență mai numeroasă, care însă nu-l impresionează negativ.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură; Cînepa, ca inf. ocazional);

FF: 9; 1, 3.

2. *Stan Gheorghe* [VIII b], 60 de ani; 4 clase; agricultor, lucrează la răsadnițe și la cultivarea legumelor pe suprafețe mari. Citește cărți, ziare, ascultă frecvent diferite emisiuni radio. Dintre copii, o fată este stabilită la Adjud, iar un băiat lucrează ca secretar la primărie. Este soțul informatoarei Stan Cleopatra [VII]. Controlul vorbirii este evident în timpul înregistrării și, datorită ocupației sale, inf. apelează des la neologism ca termen tehnic.

FF: 4; 1.

3. *Stan Cleopatra* [VII], 59 de ani; 4 clase. Tatăl ei a fost „treizeci și doi de ani pădurări”. Este soția inf. Stan Gheorghe [VIII b]. Vioaică, degajată, cu simțul umorului. Bună povestitoare.

FF: 4; 1, 2.

4. *CIOBANU MARIA* [V], 37 de ani; 4 clase; „casnică”. Este mama informatoarei Ciobanu Niculina [I a]. Deosebit de binevoitoare și bună colaboratoare la anchetă; puțin emoționată la început. Registru dialectal autentic, dar se poate observa că inf. își supraveghează vorbirea, avînd tendința de a vorbi cumva mai îngrijit în fața microfonului, fapt ce explică prezența unor fonetisme ale limbii literare. Relatare destul de amănunțită, coerentă și încheată.

NALR: B. 2. (Cînepă);

FF: 5; 1, 2.

(N.B.: în vol. *Date* nu s-a menționat înregistrarea de texte.)

5. *Bujor Maria* [III], 25 de ani; 4 clase; „muncitoare în «gospodărie (= C.A.P.)» și acasă”. Îi place mult să citească. Este fiica inf. Stanciu Șt. Gheorghe [VIII a]. Relatează cu naturalețe în graiul local, paralel, în vorbirea informatoarei, făcîndu-și apariția și o serie de fonetisme literare. Expuneri încheiate, coerente, în general concise.

FF: 6; 4.

6. *Ciobanu Niculina* [I a], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Este fiica inf. Ciobanu Maria [V]. Emotivă. Registru literar al școlii, colorat dialectal involuntar.

FF: 3; 3.

657. BORȘANI, com. Coțofănești, jud. Bacău

(Au fost înregistrați și informatori din satele *Coțofănești*, punctul 501 din rețeaua WLAD, și *Bîlca*, al căror grai este de asemenea de tip muntenesc.)

1. *Dobre Gheorghe*, cu poreclele *Turturică*, *Floroiu* și *Diaconu*, [VIII a], 60 de ani; 5 clase, din satul *Coțofănești*. Fost brigadier de cîmp la C.A.P., acum pensionar. A făcut deplasări, în perioada în care a lucrat și la C.F.R., la Adjud, Borzești, Mărășești și Focșani. Copiii practică diferite meserii, unul fiind încă elev la o școală de mecanici din Mediaș. Comunicativ, a înțeles scopul anchetei; la început, crispat din cauza prezenței magnetofonului, vorbește în ritm rar (sacadat), nefiresc. Expresie controlată, cu evitarea unor fonetisme regionale și cu o serie de formulări stereotipe, efecte și ale faptului că înregistrarea are loc acasă, în prezența altor membri ai familiei; expuneri bine organizate, dar concise.

FF: 6; 2, 5.

2. *Jinga Ion*, poreclit *Gaiță*, [VIII b], 75 de ani; 5 clase, născut în satul *Bîlca*. Este paznic „la *geapéu*”, dar toată viața a fost pădurar. Deplasări: în Muntenia; în timpul ultimului război a ajuns pînă la Budapesta. Are un fiu ofițer, iar alții doi sînt maiștri, la Moinești. Inf. cu talent narativ cert. Povestește colorat, cu o deosebită participare afectivă, fiind vădită și o anume intenție de a impresiona. La începutul înregistrării, dar și mai apoi, intermitent (chiar în cadrul textelor „tematice”), el încearcă să dramatizeze nefiresc, imaginînd dialoguri ale căror „roluri” le interpretează succesiv, prin inflexiunile vocii, mimică și gesticulație. De aceste fapte, se resimte negativ topica expunerii și măsura în care inf. reușește să redea specificul real al graiului local.

FF: 5; 2.

3. *HOMOR ST. IOANA* [VII], 57 de ani; 7 clase. Părinții sînt din satul *Bîlca*, unde este și ea născută. A venit în Borșani la 22 de ani, prin căsătorie. Văduvă din 1942. A avut un frate învățător și are un singur fiu, lăcătuș mecanic, care lucrează la Borzești. Excelentă informatoare; inteligentă, deosebit de receptivă la scopul anchetei, redă cu personalitate particularitățile specifice graiului local. Povestește plină de naturalețe, degajată, cu expresivitate. Foarte bună cunosătoare a vechilor obiceiuri și a tradițiilor locale.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Cînepă);

FF: 13; 1, 8, 9, 11, 13.

4. *Andronache I. Neculai* [VI a], 39 de ani; 7 clase, din *Coțofănești*. Magazioner la C.F.R. (Borzești), agricultor în timpul liber. Deplasări: a făcut armata la București și cursuri de calificare la Iași. Soția este din satul *Bîlca*. Binevoitor, glumeț, vorbește cu plăcere în fața microfonului; manifestă preferință pentru neologism și fonetisme literare; expuneri tehnice închegate, dar fără culoare deosebită.

FF: 2; 1.

5. *Lungu Maria* [V b], 42 de ani; 4 clase; locuiește în *Coțofănești*. Deplasări: cîte 2-3 luni, la tratament, în stațiunile Govora și Vatra Dornei. Degajată, relatează cursiv, cu amănunte. Inf. reprezentativă pentru particularitățile locale muntenesti; este ușor amuzată în legătură cu tematica propusă de anchetator (unele îndeletniciri gospodărești tradiționale).

FF: 4; 2.

6. *Bulin Antonia* [III a], 26 de ani; 7 clase, din *Coțofănești*. Docilă, puțin comunicativă; expuneri sumare, nesemnificative, în ciuda deselor intervenții ale anchetatorului.

FF: 2; 2.

7. *Trandafir Maria* [I a], 13 ani; elevă în clasa a VII-a, din *Coțofănești*. A fost deseori la Mediaș, la rude (în vacanță), și, ocazional, la Homorod (în

tabără). În textele sale, organizate după modelul expunerilor de la lecții, predomină fonetismele literare.

FF: 2; 1.

658. PĂUNEȘTI, jud Vrancea

1. *Ursu Dumitru* [VIII a], 78 de ani; 4 clase. Agricultor și dascăl la biserică (a urmat o școală la Bacău). Stagiul militar la Tecuci. Are o fată, cu studii medii, stabilită la București și un băiat, șef de depozit, în orașul Victoria, care îl vizitează în timpul concediilor. Natural, degajat, inf. ce nu-și pune problema registrului în care vorbește, fiind atent doar la conținut, motiv însă pentru care ritmul vorbirii este lent. Excelent la textele tematice, relatînd cu multe amănunte, cu precizie și siguranță de sine în ceea ce privește informațiile oferite. Vorbește cu plăcere în fața microfonului și are simțul umorului.

FF: 6; 1, 6.

2. *Maștei Catrina* [VII a], 69 de ani; 3 clase. A fost orfană și a crescut la orfelinat, unde a învățat croitorie. Receptivă și vioaie, relatează cu interes, degajată, în registru dialectal necontrolat. Ritm alert („nu prea am răbdări”), cu inflexiuni ale vocii.

FF: 4; 1, 4.

3. *MAFTEI PETREA* [VI a], 46 de ani; 5 clase. Agricultor și tâmplar, meserie pe care a învățat-o „din practică”, în sat. Nu a făcut serviciul militar. Are o fiică elevă la liceu, la Focșani. Dat fiind și faptul că a lucrat diferite obiecte pentru expoziții, manifestă un interes deosebit pentru amănuntul profesional. Expunere liberă, în registru dialectal, pe ton degajat. Ritmul vorbirii alert.

NALR: B. 5. (Meserii, mai puțin fierărie);

FF: 4; 1.

(N.B.: în *Date* nu s-a menționat înregistrarea de texte.)

4. *NICA N. GHILUȚĂ*, zis *Răuță* (nume purtat înainte de a fi fost înfiat), [VI c], 47 de ani; 7 clase; a urmat și cursuri de viticultură în sat și la Odobești. Serviciul militar la București, contacte frecvente cu orașul (are o fiică elevă la liceu, la Adjud). Stăpînește bine caracteristicile fonetice ale limbii literare, dar adoptă cu ușurință registrul dialectal în fața microfonului. Îi place să povestească, transpunînd temele propuse de anchetator în expuneri de tip liber; dramatizează cu naturalețe prin dialoguri.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Meserii: pielărie);

FF: 8; 1, 2, 3.

5. *Sandu I. Maria*, cu porecla *Gheabă*, [III b], 18 ani; 8 clase; *cheaptă*. Vioaie, comunicativă, dar, în condiții de înregistrare, își controlează vorbirea

pentru a face impresie asupra celor ce asistă la anchetă; expuneri bine organizate, amănunțite.

FF: 3; 1.

6. *Chelaru Florica* [III c], 20 de ani; 8 clase. Comunicativă, dar expunerea se resimte atât de faptul că este emoționată, cât și de dificultățile vârstei în ceea ce privește acomodarea la scopul anchetei. În vorbirea inf., fonetismele regionale alternează cu cele literare.

FF: 3; 1.

7. *Berbece I. Rodica*, poreclită *Piticu*, [I a], 12 ani; elevă în clasa a VI-a. Degajată, vioaie, inteligentă; vorbește în registru dialectal (vezi și -u „final”) cu scopul, evident, de a servi ancheta (a asistat anterior la o serie de înregistrări cu alți informatori).

FF: 4; 1.

8. *Novac Valentina* [I b], 12 ani; elevă în clasa a VI-a. Deplasări, la București, unde are o soră și un frate, inginer. Se adaptează mai greu la cerințele anchetei de a înregistra vorbirea din sat; un ușor defect de pronunție (la spirante).

FF: 3; 3.

659. STRĂOANE, jud. Vrancea

1. *Pricope I. Ion* [VIII d], 58 de ani; 4 clase (soția, Victoria, este *analfabistă*). De meserie cioban. Un inf. a cărui „prestație” reflectă, prin excelență, un nivel mediu din toate punctele de vedere (prezența fonetismelor dialectale, lexicul, organizarea expunerii).

FF: 6; 3.

2. *Ștefan Maria*, cu porecla *Balăș*, [VII a], 72 de ani; 4 clase. Are un băiat, tehnician, la Galați. Declară că nu aude „așa bine” și are proteză dentară, fapt însă de care pronunția nu se resimte. Degajată, cu plăcerea de a povesti, registrul fonetic firesc fiind cel dialectal. Expuneri bogate în informații și amănunte; ritmul vorbirii alert.

FF: 7; 2, 3.

3. *Amărieuței C. Florica* [VII c], 61 de ani; 3 clase. Venită în sat în urmă cu 42 de ani (de la Neicu – așezare situată în apropiere, cca 4 km). Bună povestitoare și cunoscătoare a unor vechi obiceiuri și tradiții, redînd cu naturalețe graiul local (sub toate aspectele).

FF: 5; 3.

4. *MITITELU NECULAI*, cu porecla *Păduchel*, [VI c], 49 de ani; 3 clase. Venit în sat, la vîrsta de 8 ani, de la Crucea de Sus (Panciu), mama fiind

localnică. Este „podgorean” și paznic de câmp. Deplasări: serviciul militar la Focșani (între 1944–1947 a fost prizonier); contacte destul de dese cu orașul. Este tatăl inf. Mititelu Minuța [I c]. Excelent reprezentant al graiului local și un foarte bun povestitor.

NALR: A;

FF: 12; 7, 8, 12.

5. *Ragea Toderița* [IV b], 42 de ani; 4 clase. Are o fiică asistentă medicală. Este conștientă de existența a două registre chiar în propria-i vorbire, declarînd că: „noi vorbim cam *corcîituri*; ... *și vorbim, și vorgim*”. Sociabilă, are plăcerea de a povesti; treptat, expunerea cîștigă în autenticitate atît în ceea ce privește aspectul fonetic, cît și în organizarea sintactică a textelor furnizate.

FF: 6; 3.

6. *Bîndac Neculai* [IV a], 18 ani; 8 clase. Deplasări, ocazionale, la Sibiu și București. Reprezentant al categoriei vorbitorilor de această vîrstă, care, încercînd să răspundă obiectivelor urmărite de anchetă, reproduce caracteristicile graiului local ușor afectat, „dramatizînd” într-o oarecare măsură expunerea; preferința pentru textele „libere” (relatarea unor întîmplări proprii) se explică, în primul rînd, prin intenția de a impresiona (la înregistrare asistă și „cel mai bun” prieten al său).

FF: 4; 2.

7. *Amăriuței Rodica*, poreclită *Ciulica*, [III a], 19 ani; 8 clase. Expunere bine organizată, destul de amănunțită; controlul exprimării, în condiții de înregistrare, este evident prin ponderea fonetismelor literare (adesea în pronunție emfatică) și, uneori, în plan sintactic.

FF: 3; 2.

8. *Mititelu Minuța* [I c], 14 ani; elevă în clasa a VII-a. Fiica inf. Mititelu Neculai [VI c]. Deși foarte emoționată, se adaptează condițiilor de anchetă, redînd specificul graiului local destul de firesc, în expuneri încheiate, cu amănunte; alături de fonetismele regionale, apar și o serie de fonetisme literare datorate școlii.

FF: 5; 2, 3.

660. BOLOTEȘTI, jud. Vrancea

1. *MARDARE VASILE* [VIII a], 51 de ani; 4 clase. Deplasări: stagiul militar la Focșani; alte contacte diverse cu orașul (cursuri de viticultură la Galați, ca șef de echipă; în vizită din cînd în cînd, la rude, la Galați și București). Tatăl, localnic, a fost măcelar („casap”); soția este de loc din Găgești (aceeași

comună); au doi băieți, unul șofer, iar celălalt elev la liceu, la Focșani. Foarte bun cunoscător al realităților rurale specifice; texte tematice bune, cu informații interesante. Pronunția inf. este ușor neglijentă, ca într-o conversație ocazională, căreia nu-i acordă importanță.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 7; 5, 7.

2. *VÎLCU C. MARIA* [VII a], 65 de ani; 3 clase. Soțul, de meserie dogar, este din Crucea de Sus (Panciu). Dintre copii, două fiice (cu studii superioare) sînt stabilite la București, unde inf. stă cîte o lună sau două, pe timpul iernii. Deosebit de comunicativă, vioaie și cu simțul umorului; povestește cu mult interes, colorat, dramatizînd intermitent narațiunea prin dialog și inflexiunile vocii.

NALR: B.2. (Cînepă);

FF: 3; 1, 2.

(N.B.: în *Date* s-a notat, din eroare, vîrsta de 55 de ani.)

3. *NEAGU D. MINCU* [VI a], 49 de ani; 7 clase. A fost cioban de mic copil pînă pe la 18 ani; apoi, vreo 12 ani, a lucrat și la moară. Stagiul militar la Florești-Soroca. Tatăl său a fost pădurar. Soția este de loc din Vidra (vezi pct. 662). Din cei patru copii, o fiică este stabilită la Bîrlad, iar o alta, elevă la un liceu industrial din Galați. Bun cunoscător al meseriei de morar, învățată de la un italian ce știa bine românește; descriere tehnică amănunțită, bine organizată.

NALR: B.3. (Oierit, Morărit, Meserii);

FF: 8; 5.

4. *Istrate Gh. Vasile*, poreclit *Țile*, [VI b], 44 de ani; 7 clase. Soția este din Jariște. Impresionat de prezența magnetofonului, de condițiile de anchetă, în general, își controlează registrul vorbirii sub toate aspectele (fonetisme literare în pronunție emfatică, lexic neologic și unele construcții sintactice folosite inadecvat, ca simple automatisme verbale).

FF: 2; 1.

5. *Voinea Caterina* [V b], 43 de ani; nu a urmat la școală. Soțul este din Străoane (vezi pct. 659) și lucrează la „vinalcol”. Au un băiat elev la liceul industrial din Onești. Degajată, volubilă, vorbind cu naturalețe, în registru dialectal autentic. Foarte bună povestitoare.

FF: 14; 6, 12.

6. *Ursu Anița* [III], 24 de ani; 7 clase. Soțul șofer, este de loc din Purcelești (actualmente sat în comună Bolotești). Sociabilă, degajată, ignorînd prezența magnetofonului, dar nu are răbdare să se concentreze asupra temelor propuse de anchetator, pe care le schițează doar în cîteva cuvinte, deși încheag.

FF: 7; 1.

7. *Drăgan Marieta* [I], 12 ani; elevă în clasa a VI-a. Deplasări, în tabere de vacanță, la Soveja și București. La înregistrare sînt de față mama și fratele ei, cu

care s-a lucrat anterior. Efortul de a se exprima „îngrijit” în fața microfonului este evident, prin prezența fonetismelor literare și, de asemenea, la nivelul sintactic al expunerii.

FF: 4; 4.

661. MERA, jud. Vrancea

1. *PONEA ST. TOADER* [VIII a], 61 de ani; 5 clase. Născut în Ursoaia (sat despre care se știe că a ținut de com. Mera). Este „morar și muncitor la câmp”. Inf. serios, bun cunoscător al meseriei; descriere tehnică amănunțită, încheată (și cu relatarea unor întâmplări legate de ocupația sa). Ușor emfatic, marcat de condițiile de anchetă, are tendința de a evita unele fonetisme regionale perceptibile și apelează frecvent la neologism (bine asimilat).

NALR: B.3. (Morărit);

FF: 4; 1.

(N.B.: În *Date* nu s-a menționat înregistrarea de texte.)

2. *LUNGU CRISTEA*, cu porecla *Cherpelici*, [VIII b], 59 de ani; 5 clase. Născut în Roșioara, sat component al com. Mera. Este agricultor și pădurar (între 1946–1964 a avut o gestiune la întreprinderea forestieră) și a fost paznic la „o coperativă, un magazin de manufactură”. Deplasări: serviciul militar la Piatra-Neamț; concentrări în diferite orașe din țară (Focșani, Bîrlad, Tecuci, Rîmnicul Sărat, Cluj, București și la Chișinău); a participat la război. Inf. binevoitor, comunicativ, dar care nu a reușit să se „stabilizeze” la registrul fonetic al graiului local. Controlul vorbirii are ca efect apariția pronunțiilor emfatică și a fonetismelor hipercorecte; manifestă o preferință deosebită pentru a folosi neologisme. Relatează sigur pe sine, gesticulînd excesiv; debit verbal foarte rapid.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 5; 2.

3. *Muscă N. Maria* [VII a], 57 de ani; 4 clase. Deosebit de sociabilă, plăcut impresionată de înregistrarea cu magnetofonul. Excelentă cunoscătoare a realităților rurale specifice, despre care povestește cu interes, în registru dialectal, observîndu-se însă și o serie de oscilații spre literar.

FF: 7; 1, 6, 7.

4. *CATANĂ ION* [VI a], 39 de ani; 5 clase. De meserie rotar (ca și tatăl său). Soția este de loc din Andreiașu. Inf. mai puțin comunicativ, dar „temeinic”, așezat, de nivel mediu în ceea ce privește reproducerea autentică a graiului local.

NALR: B. 4. (Meserii);

FF: 2; 1.

5. *Șerb Marghioala* [V b], 44 de ani; 4 clase. Plină de naturalețe și vervă, inteligentă, cu real talent narativ. Antrenată de anchetă și stimulată de prezența magnetofonului, dramatizează plăcut narațiunea prin inflexiunile vocii și dialog, fiind, în același timp, o excelentă reprezentantă a graiului local (aspecte fonetice, morfologice și stilistice de un interes deosebit pentru această zonă), în ciuda unor pronunții ușor emfaticе.

FF: 8; 1, 7.

6. *Șerb Nicu* [II], 14 ani; elev în clasa a VII-a. Spontan, deși puțin emoționat, cu o expunere încheagată, în registru dialectal ușor marcat de influența școlii.

FF: 2; 1, 2.

7. *Puia Rada* [I], 14 ani; elevă în clasa a VII-a. Pe parcursul înregistrării, devine mai degajată și vioaie; relatare concisă, dar coerentă, în registru literar al școlii, colorat dialectal involuntar.

FF: 5; 3.

662. VIDRA, jud. Vrancea

1. *CHERCIU IFTIMIE* [VIII b], 50 de ani; 7 clase. Serviciul militar la Focșani; a luat parte la război (desconcentrat în 1946, a rămas timp de 2 ani în cadrele armatei, la Oradea). Străbunii inf. sînt din Păulești, mama s-a născut la Vidra, iar tatăl este de loc din satul Vișoara. Dintre copii, un băiat este student la Institutul Politehnic din București, iar un altul elev în clasa a X-a la liceul din Vidra. Este soțul inf. Cherciu Alexandra [VII c] și socrul inf. Cherciu Savina [III]. Inf. excelent, bun cunoscător al realităților rurale specifice locului. Binevoitor, cu expuneri cursive, amănunțite. Își controlează ușor vorbirea din cauza prezenței magnetofonului.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 6; 1, 2, 3, 6.

2. *Bercuci Șt. Safta* [VII b], 58 de ani; 7 clase. Degajată și vioaie, dar nu are răbdare pentru înregistrare, expunerea fiind succintă.

FF: 2; 2.

3. *CHERCIU ALEXANDRA* [VII c], 50 de ani; 7 clase. Este soția inf. Cherciu Iftimie [VIII b] și soacra inf. Cherciu Savina [III]. Calmă, binevoitoare, povestește cu multe amănunte.

NALR: B.2. (Cînepă; și inf. ocazional în ancheta cu *Chestionarul general*);

FF: 1; 1.

4. *OANCEA IORGA* [VI b], 49 de ani; 4 clase. Născut în Scafari, sat component al com. Vidra. De copil a fost cioban, iar meseria de dogar a învățat-o de la socrul său. Tatăl său a avut „știu-beie”, iar el are stupi sistematici. Relatează încheagat, cu amănunte, fiind conștient de fonetismul regional.

NALR: B.1. (Apicultură, Meserii);

FF: 2; 2.

5. *Marin Marița* [V a], 43 de ani; 7 clase. Degajată în timpul înregistrării, vorbind cu naturalețe în graiul local.

FF: 2; 2.

6. *Mihai Valeriu* [VI], 26 de ani; 4 clase. Născut în Cucuieți, sat component al com. Vidra. De meserie, *șindilăr*. Reprezentant tipic pentru categoria sociolingvistică respectivă în ceea ce privește aspectul fonetic general al vorbirii.

FF: 1; 1.

7. *Cherciu Savina* [III], 29 de ani; 7 clase. Este originară din satul Colacu (com. Valea Sării), situat la o distanță de cca 7 km de Vidra, de unde a venit de 3 ani, prin căsătorie. Nora informatorilor Cherciu Iftimie [VIII b] și Cherciu Alexandra [VII c]. Spontană și volubilă; registru dialectal autentic.

FF: 1; 1.

8. *Mihai Geta* [I a], 11 ani; elevă în clasa a IV-a. Inteligentă, a înțeles foarte bine scopul urmărit de anchetă. Povestește vioi, șarjînd uneori fonetismul regional cu intenția de a impresiona.

FF: 3; 1.

9. *Mărica Daniela* [I b], 10 ani; elevă în clasa a IV-a. Cu un talent deosebit de a povesti, dramatizează natural și plăcut prin inflexiunile vocii, redînd conștient fonetismele cele mai caracteristice ale graiului local.

FF: 3; 3.

10. *Olaru Mioara Firica* [I c], 7 ani; elevă în clasa I. Ușor emoționată, vorbește însă cu plăcere și firească în graiul local; paralel, fonetismul literar caracteristic categoriei de vîrstă respective este destul de prezent.

FF: 3; 2.

663. PRALEA, com. Căiuți, jud. Bacău

1. *GHIMICI TITU* [VIII b], 59 de ani; 5 clase; este „muncitor la pădure” (s-a ocupat și cu agricultura, lucrînd și la vie). A făcut serviciul militar la București, unde a fost și concentrat în 1939; a luat parte la război (fiind rănit, a stat un timp prin spitale, la București și în Banat). Tatăl adoptiv al inf. este localnic (născut în Blidari, înfiat și el, la rîndul lui, de un Ghimici), iar mama din Căiuți. Din cei patru copii, doi fii sînt muncitori la Onești. Este soțul inf. Ghimici Pachița [VII d] și fratele inf. Vrînceanu Ileana [VII b]. Puțin comunicativ și neantrenat de înregistrare; stăpînește destul de bine registrul limbii literare, dar reproduce firească trăsăturile de bază specifice graiului local, în expuneri concise, coerente.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF (1972): 12; 4, 7.

2. *Vrînceanu Ileana* [VII b], 62 de ani; o clasă. Este sora inf. Ghimici Titu [VIII b]. Povestește succint, dar încheșat, în registru dialectal autentic; intermitent, ritmul vorbirii devine alert; sunetele *s* și *ș* sînt uneori neclar pronunțate.

FF (1972): 10; 7, 10.

3. *GHIMICI PACHIȚA* [VII d], 56 de ani; 6 clase. Născută în Blidari, este venită în Pralea, prin căsătorie, în urmă cu 35 de ani. Se ocupă de stupi (a avut „buduroaie”). Este soția inf. Ghimici Titu [VIII b]. Vioaie, degajată, relatează amănunțit și cu umor, în graiul local.

NALR: B.1. (Apicultură);

FF (1972): 4; 2.

4. *Chetreanu Neculai* [VI a], 36 de ani; 4 clase. Muncitor forestier. Soția este din satul Blidari. Expuneri încheșate, dar destul de schematic, în registrul fonetic al graiului local, cu unele elemente lexicale literare.

FF (1971): 5; 1, 5.

5. *PETREA GH. ANICA* [V a], 46 de ani; 5 clase. Casnică; țese curent. Soțul, originar „din Dîmbovița”, îi corectează vorbirea, fapt ce se resimte în felul în care relatează inf. în fața microfonului.

NALR: B.3. (Cînepă, ca inf. II);

FF (1971): 7; 7.

6. *Balea Ion* [IV a], 24 de ani; 7 clase. Deplasări: a lucrat în mai multe localități din Banat, „la bușteni”; serviciul militar la Ploiești. Tatăl este originar din județul Cluj, venit în sat de peste 40 de ani, iar mama localnică. Inf. ce reprezintă vorbirea generației sale (s-a remarcat pronunția ușor muiată a sunetelor *ș* și *j*); expuneri succinte.

FF (1972): 5; 2.

7. *Tudorache Viorica* [I a], 10 ani; elevă în clasa a IV-a. Tatăl este de loc din Blidari. Registrul vorbirii sale este cel literar (sub influența școlii), colorat involuntar de elemente regionale. Expune concis, dar destul de coerent, încheșat.

FF (1972): 7; 6.

8. *Lupu Valerica* [I c], 13 ani; elevă în clasa a VII-a. Mama este de loc din Cîmpuri. Vorbirea inf., ce are ușurința povestirii, redă trăsăturile principale ale graiului local, cu influențe literare.

FF (1972): 10; 5, 9.

664. CAȘIN, jud. Bacău

1. *PÎSLARU GH. NECULAI*, zis *Calai* și poreclit *Brădeanu*, [VIII d], 75 de ani; 5 clase. A făcut serviciul militar între 1916–1921, la Bacău, și a luat parte la ultimul război. În tinerețe a făcut cărăușie, mai ales iarna (vindea mere la oraș).

Dintre copii, doi băieți sînt tehnicieni, stabiliți la București și Onești. Inf. nu are ezitări sau oscilații spre literar în ceea ce privește registrul vorbirii. Expuneri încheiate, amănunțite, care se resimt foarte puțin de faptul că subiectul este ușor bilbuit (unele sunete, s, z, Ț, apar intermitent într-o pronunție ușor neclară).

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 7; 3.

(N. B.: în *Date* nu s-a menționat înregistrarea de texte.)

2. *Savin Eufrosina* [VII c], 55 de ani; 8 (~~uopt~~)/[?] clase. Excepțională informatoare, cu o pronunție deosebit de clară și un ritm potrivit narațiunii autentice, redînd admirabil fonetica și lexicul specific acestui grai de tip muntenesc.

FF: 5; 5.

3. *Comănici Maria* [VII d], 62 de ani; 3 clase. Bună reprezentantă a graiului local; relatează concis, în ritm alert.

FF: 5; 2.

4. *Codreanu Ion Neculai* [VI a], 40 de ani; 4 clase. Inf. antrenat de anchetă, fără elemente deosebite, cu un registru al vorbirii mai puțin marcat regional.

FF: 5; 1.

5. *Tănase V. Vasile* [VI b], 42 de ani; 4 clase. Cioban, *crescător dă animăli*. Serviciul militar la Constanța, Timișoara și București. Mama de loc din Focșani. Este soțul inf. Tănase V. Anica [V b]. Deși ușor emoționat, relatează cu naturalețe, în registru dialectal. Expuneri destul de amănunțite, dar inf. e mai puțin atras de anchetă.

FF: 5; 1, 2.

6. *Tănase V. Anica* [V b], 40 de ani; 4 clase. Tatăl a fost „cărăuș”. Este soția inf. Tănase V. Vasile [VI b]. Binevoitoare, degajată. Expunere coerentă, cu amănunte, într-un registru al vorbirii mai puțin marcat regional.

FF: 5; 4.

7. *Căciulă Gheorghe*, cu porecla *Zgîrț*, [IV b], 22 de ani; 8 clase „elementare” și doi ani de școală profesională. Agricultor, lucrează și la plantații. Sociabil, comunicativ, povestește colorat, dramatizînd narațiunea firesc, prin dialog. Ritmul vorbirii alert (cu frecvente sincopări și afonizări ale sunetelor).

FF: 3; 1.

8. *Savin Maria* [III a], 18 ani; 8 clase. Mama de loc din Buciumi, sat învecinat. Fără alte note particulare în ceea ce privește categoria de vîrstă pe care o reprezintă; vorbirea destul de puțin colorată dialectal.

FF: 3; 2.

9. *Lupu Mela*, poreclită *Ghibușca*, [I a], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Tatăl lucrează la Onești. Rostirea, influențată de registrul literar al școlii. Expuneri destul de concise, închegate.

FF: 6; 5.

665. ROTILEȘTII MARI, com. Cîmpuri, jud. Vrancea

1. *Luminiță Gică* [VIII c], 62 de ani; 3 clase. Stagiul militar la Focșani. Are trei copii, dintre care cel mai mic este stabilit la Brașov. Binevoitor, degajat, dar destul de greoi în expunere. Paralel cu redarea firească a trăsăturilor specifice graiului local, se poate observa prezența unor fonetisme literare și folosirea unor neologisme, în special termeni tehnici cunoscuți din ocupația sa de muncitor forestier.

FF: 4; 2.

2. *MELINTE I. ION*, poreclit *Ion Vinădu*, [VIII d], 51 de ani; 4 clase. În afară de agricultură, a mai lucrat 5 ani ca muncitor forestier, iar de 2 ani este „cantonier de pădure, pe șoselele forestiere”. Stagiul militar la Țirgu-Neamț. Mama este de loc din Mărăști. Soția inf., născută în Cîmpuri, a fost înfiată la 2 ani de o femeie din Rotilești. Din cei patru copii pe care îi au, un băiat este inginer electronist la Mărășești, iar un altul student la Institutul Politehnic din București. Deosebit de impresionat de revederea cu anchetatorii (la un an după ancheta cu *Chestionarul*, din 1970) și încântat de participarea la această formă de anchetă. Intelligent, receptiv, „pătruns” de importanța solicitării sale pentru înregistrare povestește cu plăcere și cu reală participare afectivă. Excepțional din punctul de vedere al fonetismului graiului local; paralel, inf. fiind ușor marcat de prezența magnetofonului, se observă apariția, sporadică, a unor forme și elemente literare, în intenția de a nu vorbi „oricum” în fața microfonului. A fost înregistrat dimineața la ora 5, înainte de a pleca la lucru.

NALR: A (și: Agricultură);

FF: 10; 3.

3. *Vlad Catrina* [VII c], 56 de ani; 4 clase. Născută în Cîmpuri. Deplasări, în timpul primului război mondial, în localitățile din împrejurimi. Soțul este muncitor forestier. Au doi fii, dintre care unul stabilit la Onești, celălalt fiind profesor de biologie și director al școlii din comună. Naturală, degajată, excepțională reprezentantă a graiului local. Expuneri amănunțite și colorate stilistic, relevante în ceea ce privește toate compartimentele limbii.

FF: 10; 4, 5.

4. *Măcinic Iorgu Ștefan*, poreclit *Țapu*, [VI b], 39 de ani; 5 clase. Este „muncitor la pădure”. Stagiul militar la Constanța. Intimidat la început (ne

întreabă dacă trebuie să introducă microfonul în gură!), își revine în bună măsură pe parcurs, controlîndu-și însă vorbirea (vezi unele fonetisme literare sau unele forme hipercorecte, care apar mai ales în folosirea neologismelor termeni tehnici). Ritmul vorbirii alert.

FF: 3; 2.

5. *Holban I. Aurica* [V b], 42 de ani; nu a urmat la școală. A fost internată timp de doi ani la o casă de odihnă „în mediu *tèbečé*” de la Soveja (vezi pct. 669); după desființarea acesteia, a rămas la lucru aici încă 5 ani, în cadrul unei „colonii sezoniere” (vezi textul din volum). Soțul, localnic, lucrează la pădure ca *drujbár*. Este mama inf. *Holban I. Maricica* [I a]. Ușor emoționată la început, dar, avînd înțelegerea scopului anchetei, devine din ce în ce mai degajată și, plină de solicitudine, povestește cu plăcere și cu umor. Anterior, asistînd la înregistrarea altor informatori, ca și pe parcursul propriei sale înregistrări, a împletit tot timpul, netulburată și concentrată asupra lucrului.

FF: 6; 6.

6. *Meronică C. Ion* [IV b], 19 ani; 8 clase. Localnic, agricultor. Serios, binevoitor și destul de degajat în fața microfonului. Inf. bun în ce privește amănuntul legat de realitățile rurale specifice sau de natură etnografică. Expunerile sale, destul de concise, ilustrează adoptarea unor fonetisme literare.

FF: 3; 3.

7. *Potop Alexandrina* [III a], 22 de ani; 7 clase. Este născută în Rotilești Mici. Deplasări, la lucru la plantații, în zona orașului Onești (Zimnicea). Deosebit de sociabilă și comunicativă, cu simțul umorului. Povestește cu amănunte, încheat, în registru dialectal autentic.

FF: 8; 6.

8. *Holban I. Maricica* [I a], 10 ani; elevă în clasa a IV-a. Este fiica inf. *Holban I. Aurica* [V b]. Este isteată, naturală, comunicativă și a înțeles interesul anchetatorilor (a asistat la înregistrarea mamei sale, iar mama, la rîndul ei, o ascultă). Fonetismul regional și popular apare spontan, firesc, în vorbirea inf. Puțin emoționată la început.

FF: 5; 1, 2, 3.

666. NEGRILEȘTI, com. Bîrsești, jud. Vrancea

1. *RUSU N. ION*, „poreclit” (=zis) *Mircea*, [VIII d], 56 de ani; două clase, dar a făcut cursuri de alfabetizare pentru absolvirea ciclului de 4 clase. Agricultor și „crescător de vite” (oi). Serviciul militar la Focșani și la București. A fost concentrat și a luat parte la război (1939–1945). Între 1933–1936 a fost „argat” la Cudalbi (vezi pct. 643). A lucrat, de asemenea, prin jud. Covasna („la

o *firmă*" [=fermă], împreună cu mai mulți consăteni), iar, în timpul „foametei”, a stat o lună în Banat. Inf. are conștiința existenței registrului literar al vorbirii. Serios, binevoitor (poate prea „docil”), fără talent narativ real. Expuneri tematice destul de amănunțite și închegate. Emotiv în fața magnetofonului, chiar vocea îi este ușor voalată.

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură);

FF: 12; 10, 11, 12.

2. *TAFTĂ N. MARIA* [VII a], 60 de ani; două clase primare și cursuri de alfabetizare „la *aldûț*”. Soțul („de-al doilea”) este dascăl la biserică. Copiii sînt toți în sat (cel mai mic militar în termen în jud. Constanța). Inf. de o excepțională spontaneitate și naturalețe în redarea specificului graiului local (sub toate aspectele). Vioaie și cu simțul umorului, povestește amănunțit, expresiv, antrenată de anchetă.

NALR: B. 3. (Cînepă);

FF: 9; 7.

3. *BAHNĂ S. ION* [VI b], 43 de ani; 4 clase. Este născut în Bîrsești, dar a venit de mic copil în Negrilești, de unde este de loc tatăl său; mama originară din Cincu Mic (Brașov). Se ocupă de tîmplărie (*tîmplări*); meserie învățată de la tatăl său), este constructor de mori și morar. Nu a făcut serviciul militar. În tinerețe, a fost la lucru la oi în Transilvania. Are o fiică elevă la liceul din Vidra (vezi pct. 662). Inhibat de magnetofon, docil, cu control evident al rostirii; descriere tehnică amănunțită, închegată.

NALR: B.5. (Morărit);

FF: 5; 1, 2.

4. *LECHEA I. IONICĂ*, poreclit *Sîngaciu*, [VI c], 47 de ani; 6 clase. De meserie *șobănuț*. Deplasări: stagiul militar efectuat în jud. Gorj; a fost plecat la lucru, la oi, în jud. Covasna, unde este angajat, de puțin timp, din nou (la Baraolt). Versificator popular (a dorit foarte mult să fie înregistrat cu o poezie compusă în genul unei balade, la moartea, într-un tragic accident, a fratelui său). Marcat de prezența magnetofonului, dar bun colaborator.

NALR: B. 4. (Oierit);

FF: 8; 3.

5. *Lechea Stanca* [V b], 41 de ani; 6 clase. Soțul ei este cioban. Calmă, inteligentă, a înțeles scopul anchetei și povestește cu naturalețe, în graiul local. De remarcant pronunția, excepțională.

FF: 13; 9, 13.

6. *Iacob Costică*, poreclit *Urdaș*, [VI], 24 de ani; 4 clase; agricultor. Stagiul militar la Giurgiu. Mama sa este de loc din Tulnici (comună învecinată). Binevoitor, degajat. Deși tînăr, este foarte bun cunoscător al realităților rurale

tradiționale. În ce privește vorbirea, paralel cu trăsăturile caracteristice graiului local sînt prezente o serie de forme și elemente ale limbii literare.

FF: 5; 4.

7. *Păun Zamfira*, cu porecla *Bercu*, [III]; 16 ani; 8 clase. Părinții sînt crescători de oi. Inhibată din cauza prezenței magnetofonului, se jenează să vorbească, fapt cu urmări în ceea ce privește ritmul (alert) și controlul rostirii (unele hipercorecții).

FF: 7; 3.

8. *Popa N. Maria* [I a], 10 ani; elevă în clasa a V-a. Mama este de loc din Bîrsești. Timidă din fire, dar spontană, vorbind cu naturalețe în registru dialectal; expuneri concise.

FF: 3; 1.

667. NISTOREȘTI, jud. Vrancea

1. *Ciutoiu Neculai* [VIII b], 61 de ani; 5 clase. Născut în Făget, fost sat component al comunei Nistorești. Agricultor; de 10 ani este îngrijitor la școală. Stagiul militar la Focșani, Bîrlad, Iași și Odesa. Dintre copii, o fată este contabilă la G.A.S. Măicănești, un băiat, tehnician la Nereju (vezi pct. 668), iar un altul, militar în termen la Brăila, a absolvit o școală profesională. Volubil, sfătos, relatînd cu plăcere, dar cu o expunere în general concisă. Are tendința, numai ușor evidentă, de a se controla în fața microfonului, cu efecte în ce privește compartimentul lexicului și pronunția (emfatică) a unor fonetisme.

FF: 5; 4.

2. *Diaconu Constanțin*, poreclit *Turcu*, [VIII c], 59 de ani; 5 clase. Născut în Făget, fost sat component al comunei. În ultimii 11 ani a lucrat pe șantier, pe Valea Nărujei. Stagiul militar la Focșani. Dintre copii, doi fii lucrează pe șantier, la Orșova, iar un altul, lăcătuș mecanic, este în practică la București. Este cunoscut cu inf. Diaconu Sanda [V d]. Foarte binevoitor, calm și serios, redă în mod firesc specificul graiului local.

FF: 7; 6.

3. *Anuțoiu Măriuța* [VII c], 68 de ani; nu a urmat la școală. Părinții agricultori; tatăl a lucrat și la pădure, ca și soțul său. Vioaie, inteligentă, cu un marcat simț al umorului. Relatează cu deosebită participare (a înțeles scopul anchetei, mai ales sub aspectul înregistrării lexicului). Excepțională din punctul de vedere al redării fonetismului graiului local. Expuneri destul de amănunțite, încheiate; ritmul vorbirii alert.

FF: 5; 4.

4. AGA T. RADU, cu porecla *Postolachi* (*dîpi tîta mîşu*), [VI a], 48 de ani; 7 clase. Născut în Nistoreşti, locuieşte în *Bîtcari* (fost sat component al comunei) din 1947, de la căsătorie. Pînă la război, agricultor şi muncitor la pădure; de atunci încoace, devenit infirm ca urmare a amputării unui picior, *croiitor pîrîu*. Serviciul militar în jud. Olt. Deplasări, cu diverse ocazii, la Iaşi, Galaţi şi Bucureşti. Una dintre fiice învaţă la liceu la Bistriţa-Năsăud. Este tatăl inf. Chiciorea Voica [III b]. Excepţional colaborator din punctul de vedere al anchetei de texte, sub toate aspectele. Foarte inteligent, vorbeşte degajat, cu un interes aparte, avînd plăcerea amănuntului relatat cu cît mai multe explicaţii şi precizări. Excelent povestitor, dramatizînd naraţiunea cu naturaleţe prin dialog şi inflexiunile vocii. Debit verbal rapid.

NALR: A (şi: Agricultură);

FF: 11; 4, 9, 10.

5. Diaconu Sanda, cu porecla *Turcu*, [V d], 45 de ani; 4 clase. Este din Nistoreşti-Ogoare (fost sat component al comunei). Soţul cioban. Este cumnată cu inf. Constantin Diaconu [VIII c]. Degajată şi binevoitoare, relatează cu naturaleţe în registru dialectal (excepţională în ce priveşte redarea fonetismului graiului local). Expuneri încheigate, dar destul de succinte.

FF: 4; 2.

6. Chiciorea Voica [III b], 22 de ani; 4 clase. Soţul ei, de loc din Năruja, satul Pîrîl Humei, lucrează ca tractorist. Este fiica inf. Aga T. Radu [VI a]. Sociabilă, naturală, redă, într-o pronunţie excepţională, o serie de fonetisme deosebit de interesante ale graiului local. Ritmul vorbirii alert, cu multe sincopări.

FF: 5; 4, 5.

7. Buşilă Ion, „poreclit” *plăkîi/buşulăki* ~, [II b], 11 ani; elev în clasa a IV-a. Puţin emoţionat la începutul înregistrării, apoi mai degajat. Relatează cu spontaneitate, în registru dialectal.

FF: 6; 3, 4.

8. Stoian Ioana [I e], 10 ani; elevă în clasa a IV-a. Tatăl lucrează la sonde, în comuna Zăbala. Vorbeşte „frumos”, îngrijit, în faţa microfonului; stăpîneşte bine fonetismele şi formele limbii literare, astfel că ele apar firesc în vorbirea sa.

FF: 3; 1.

668. NEREJU, jud. Vrancea

1. BETERINGHE GH. IONI (= *întăi*) [VIII c], 53 de ani; 4 clase. Muncitor la pădure („maistru de exploatare”) şi agricultor, în anii de după ultimul război avînd şi alte ocupaţii (gestionar, preşedinte al cooperativei de consum,

președinte al Sfatului Popular). Deplasări: serviciul militar la Brăila; sezonier, la lucru în Transilvania (*Comîndău*–Covasna). Tatăl, localnic, a fost dogar. Soția este din Spulberi (Paltin), localitate învecinată. Au patru copii, dintre care o fată este stabilită, prin căsătorie, la Rîmnicul Sărat, un băiat este elev la o școală profesională în Focșani, iar un altul lucrează la exploatarea forestieră din localitate. Comunicativ, cu simțul umorului, inf. cu real talent narativ. Foarte bun cunoscător al realităților rurale și etnografice tradiționale. Excepțional vorbitor al graiului local (sub toate aspectele).

NALR: A (și: Agricultură, Viticultură, Meserii: fierărie);

FF: 14; 4, 5, 6.

2. *Tatu Pavel, zis Ilie*, [VIII e], 76 de ani; 5 clase. De meserie dulgher. Deplasări: în jud. Buzău (cîte 3–4 luni în cursul a vreo 14 ani) pentru a construi „herăstaie de apă”; la București, în 1936 (unde a lucrat timp de două luni la Muzeul Satului, la înființarea acestuia) și, apoi, prin 1957–1958 (3 luni, tot la Muzeul Satului); la Sibiu, în anii 1969–1970, pentru a lucra la o serie de construcții din lemn de la Muzeul Brukenthal. Inf. inteligent, plin de solitudine; expuneri colorate, în registru dialectal autentic, și bogate în informații, oferite cu intenția vădită de a servi ancheta. Puțin crispat la început (din cauza prezenței magnetofonului), ritmul vorbirii fiind mai rar decît cel firesc.

FF: 6; 1, 3.

3. *Temător(i)u Maria* [VII c], 68 de ani; nu a urmat la școală. Deplasări: în tinerețe mergea curent la lucru „la cîmp”, pe la Focșani. Soțul este muncitor la pădure. Excepțională vorbitoare a graiului local; colaborarea la anchetă cîștigă pe parcurs, în expunerile sale intervenind, spontan, cu precizări și completări inf. Ioana Șerban Spulber [VII b] înregistrată anterior.

FF: 7; 2.

4. *Căluianu Ion* [VI a], 44 de ani; 7 clase. Lucrător la pădure; vreo 2 ani a fost și „muncitor la vie” pe la Odobești. Nu a făcut armata. De 16 ani este membru al echipei artistice din comună („muzicant”), fapt datorită căruia a avut ocazia să umble foarte mult, în zonă (Paltin, Năruja, Vidra, Odobești) și prin țară (Focșani, Bacău, Rîmnicul Sărat, București, Constanța). Impresionat de prezența magnetofonului, vorbește cu deosebită plăcere și interes, dar uneori emfatic (controlul vorbirii se observă mai ales la nivelul sintaxei). Expuneri cursive, închegate, dar, în general, destul de concise.

FF: 6; 2.

5. *Maștei Zoița* [Va], 43 de ani; 7 clase. Cel de al doilea soț, cîntăreț de biserică (ca și tatăl informatoarei), este de loc din Reghiu (com. învecinată). Are doi copii: un băiat (din prima căsătorie), care învață la Institutul Teologic de la

Sibiu, și o fată, elevă în clasa a VI-a. Binevoitoare, relatînd cu amănunte, încheșat (schematic însă la primul text). Conștientă de fonetismul regional evită, în general, pronunția cu labialele „palatalizate” și fricativele *ș*, *ž*.

FF: 5; 2.

6. *Terțiu Radu* [IV a], 22 de ani; 7 clase. Agricultor și muncitor la pădure. Deplasări ocazionale la Focșani. Inf. excelent, avînd în vedere și categoria sociolingvistică al cărei reprezentant este. Intelligent, cu simțul umorului, a înțeles scopul și cerințele anchetei, vorbind degajat și cu deosebită naturalețe în graiul local. Bun povestitor.

FF: 6; 3, 5.

7. *Avram Margareta* [III b], 18 ani; 8 clase; agricultoare. Deplasări ocazionale (pentru cumpărături), la Focșani, Vidra, Năruja, Paltin. Tatăl lucrează la pădure. Binevoitoare, relatează cu plăcere, dar fără a avea disponibilitatea reală de a dezvolta temele propuse de anchetator, care, în general, sînt expediate. La început, marcată de condițiile de anchetă, își controlează nesigur vorbirea, oscilînd între fonetismul regional și cel literar.

FF: 8; 5.

8. *Cașochi Ioana* [I b], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Părinții sînt de loc din satul Spulberi, com. Paltin. Tatăl lucrează la pădure. Deși este timidă și ușor emoționată, vorbește cu certă naturalețe, fără nici o ezitare, în registru dialectal (a asistat la înregistrarea cu alți copii înaintea ei).

FF: 3; 2.

9. *Anton Sofica* [I d], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Mama sa este îngrijitoare la școală. Inf. vioaie, isteasă, în vorbirea căreia fonetismele regionale apar firesc, alternînd cu cele literare (este ușor impresionată de prezența magnetofonului). Povestește evident încîntată în fața microfonului, cu intenția de a face o impresie deosebită (în comparație cu alți informatori, de aceeași vîrstă, la a căror înregistrare a asistat anterior).

FF: 4; 3.

669. SOVEJA, jud. Vrancea

1. *Zaharia Néculai* [VIII a], 70 de ani; 4 clase. De loc din partea satului numită Dragosloveni. Agricultor și muncitor forestier; mai înainte, făcea șindrilă și furci de lemn (cu trei coarne). Serviciul militar la Focșani; a participat la război. Soția este din Cîmpuri, dar mama acesteia este originară din Soveja. Este un foarte bun povestitor, cu real talent narativ, a cărui vorbire reflectă specificul

muntenesc al graiului local. Înregistrarea cu magnetofonul are ca urmare tendința spre emfază și intenția de dramatizare a narațiunii prin dialog.

FF: 8; 5.

2. *SAMOILĂ V. GRIGORE*, poreclit *Cireășă*, [VIII b], 65 de ani; 4 clase. De loc din Dragosloveni. Agricultor („la vale”, la Mărășești) și lucrător la pădure; a făcut și căraușie, la Panciu, Adjud și Mărășești; timp de vreo 7-8 ani, înainte de armată, a fost salahor la o fabrică. Serviciul militar la Focșani; a luat parte la război. Inf. vorbește graiul de tip muntenesc al localității, în care au pătruns elemente ale graiurilor moldovenești de sud. Comunicativ și foarte atașat de obiectivele anchetei. Relatări colorate și amănunțite, bun povestitor.

NALR: A (și: Agricultură);

FF: 5; 1.

3. *ILIE DOMNICA*, cu porecla *stănu băbii* (după soț), [VII a], 60 de ani; o clasă. Ocupația: „cu sapa”; timp de 6 ani a fost îngrijitoare la școală. Deplasări ocazionale la Tecuci, Focșani, Onești. Sociabilă și comunicativă, cu plăcerea de a povesti, vorbind cu naturalețe în graiul local. Bună cunoscătoare a obiceiurilor vechi și a realităților etnografice locale.

NALR: B. 3. (Cînepă);

FF: 12; 2, 4, 6.

4. *Grosu Costică* [VI b], 40 de ani; 7 clase. Născut în Rucăreni, locuiește în Dragosloveni (este vorba de cele două părți ale așezării, numite astfel după zona de origine a locuitorilor din Soveja). Din 1959, lucrează ca pădurar. A mai avut diferite ocupații: în tinerețe, a fost băiat de prăvălie la un grec, în localitatea Ivești (2 ani); a făcut o școală de cooperatie și a fost gestionar la Panciu, apoi la un magazin alimentar din Lepșa; în stațiunea Soveja a lucrat și ca „educator” la o școală profesională de surdo-muți. Serviciul militar la Călărași. Soția este cabanieră la Casa de vânătoare Lepșuleț. Inf. la care controlul vorbirii este evident, în intenția de a se exprima „frumos”, îngrijit, la microfon; din această cauză, este ușor emfatic și crispat. Expuneri succinte, încheiate.

FF: 3; 3.

5. *Popa N. Maria* [V b], 45 de ani; 7 clase. De loc din Dragosloveni. Agricultoare și, în ultimii ani, îngrijitoare la căminul cultural. Înainte a mai lucrat pe la Mărășești și la Mănăstirea Cașin, unde a fost îngrijitoare la cabană. Inteligentă, vioaie și cu simțul umorului. Antrenată de anchetă, povestește cu multă naturalețe în graiul local, cursiv, amănunțit; ritmul vorbirii alert.

FF: 5; 2.

6. *Guică Mița* [III b], 16 ani; 8 clase. A terminat școala de curînd și lucrează la C.A.P., în sat. Mama este îngrijitoare la școală. Destul de degajată, relatînd amănunțit, cu interes. Alături de fonetisme regionale, cum ar fi -u „final”, în vorbirea inf. apar, destul de frecvent, și fonetisme ale limbii literare.

FF: 4; 3.

7. *Bălbărău Lenuța*, cu porecla *kistól^u*, [III d], 26 de ani; 4 clase. De loc din Rucăreni. Lucrează „la colectiv”, dar încă de mică s-a ocupat cu țesutul „la zăvezi”. Deplasări ocazionale la Brașov și Galați, la rude. Foarte bună cunosătoare a războiului de țesut și a meseriei de țesătoare. Relatează cu plăcere și interes, cu o participare deosebită. De remarcat, registrul dialectal al vorbirii redat cu naturalețe și spontaneitate. Vocea ușor voalată.

FF: 5; 1.

8. *Chetroceanu Gheorghică* [II c], 11 ani; elev în clasa a IV-a. La începutul înregistrării, fiind ușor emoționat, ritmul vorbirii este mai puțin firesc. Depășind acest moment, inf. povestește vioi, colorat, în graiul local. Avizat direct cu privire la scopul anchetei, înțelege să dramatizeze narațiunea prin dialoguri (imaginare), șarjînd uneori în mod fals fonetismul dialectal (vezi, de exemplu, rostirea *vășile* [=vașile] pl. a.).

FF: 2; 1.

9. *Stelea Cecilia* [I b], 9 ani; elevă în clasa a III-a. De loc din Dragosloveni. Deplasări, în tabără, la Snagov. Inteligentă, degajată. Expunere caracterizată printr-un ton „conștiincios”, dar natural, explicabil prin tendința de a vorbi „frumos”, îngrijit, ca la lecții.

FF: 3; 3.

670. HÎRJA, com. Oituz, jud. Bacău

1. *Tihoc Ion* [VIII b], 73 de ani; 5 clase; a fost „muncitor la pădure” și a lucrat temporar la CFR, ca paznic la stația de cale ferată Ripiceni(-Dîngeni). A efectuat stagiul militar la Iași și concentrări, în timpul ultimului război, în diferite localități din județul Bacău. Soția s-a născut la Bogdănești, dar a locuit „de mică” în Hîrja, fiind „ținută” de o mătușă; nu au copii. Comunicativ, cu simțul umorului. Foarte bun reprezentant al graiului local (de tip muntenesc), relatează cu plăcere în fața microfonului, subliniindu-și din cînd în cînd expunerea, „plin de importanță”, prin pronunții de tip emfatic.

FF: 5; 2, 4.

2. *Tihoc Elena* [VII b], 58 de ani; 5 clase. Tatăl s-a ocupat cu căraușia, iar soțul a lucrat la pădure, în zona Cașinului (vezi pct. 664); cei mai mulți dintre copii sînt stabiliți la oraș, la Bacău, Onești, Podu Turcului, Brașov. Bună colaboratoare la anchetă, dar ușor precipitată, fără răbdarea pentru o expunere mai nuanțată în amănunte, intervenția anchetatorului făcîndu-se deseori necesară, la începutul înregistrării, puțin inhibată de prezența magnetofonului.

FF: 4; 2, 3.

3. *Copoș Vasile* [VI b], 43 de ani; 4 clase; „lucrător la pădure”. Stagiul militar la Hunedoara (1950–1952). Serios, temeinic, înțelegerea scopului anchetei fiind evidentă. Bun reprezentant al graiului local (mai ales sub aspect fonetic); paralel, în vorbirea sa, apar o serie de elemente ale limbii literare; emfatic uneori în pronunție și accentuație. Debit verbal rapid, vorbirea ușor precipitată.

FF: 6; 6.

4. *Chiriac Maria*, cu porecla *Maria Țaței*, [V a], 36 de ani; 4 clase; *căznică*. A fost plecată timp de 3 ani la Buzău (1957–1959), la o verișoară, pentru a învăța croitorie. Mama, de loc din Grozești (numele mai vechi al actualei așezări Oituz), iar tatăl, localnic. Soțul, localnic, se ocupă cu cărăușia. Este mama inf. Chiriac Mircea [II a]. Volubilă, plină de bună dispoziție și foarte încântată de înregistrarea cu magnetofonul. Din această cauză însă, inf. manifestă o ușoară rezervă față de unele teme așa-zis „banale” (ca, de exemplu, *cloșca, piinea*), în expunerea cărora este expeditivă; de asemenea, avînd conștiința fonetismului regional, evită unele fenomene specifice graiului local.

FF: 14; 3, 13.

5. *Ichim Ecaterina* [V e], 46 de ani; 4 clase; *căznică*. Deplasări, sezoniere, la Umbrărești (vezi pct. 652), Focșani, Panciu, Brașov, la lucru la sfeclă și la vie. Tatăl a fost de meserie pietrar (în localitate există o carieră de piatră); soțul lucrează la pădure; nu au copii. Inf. binevoitoare, degajată, cu simțul umorului. Povestește cu naturalețe și expresiv.

FF: 6; 4, 6.

6. *Strejeru Victoria* [V f], 37 de ani; 4 clase; „casnică”. A lucrat un timp ca ospătară („responsabilă de sală de mese”) la Slănic-Moldova. Este veselă, comunicativă și a înțeles foarte bine scopul anchetei; dar, datorită faptului că vorbirea în fața microfonului îi face o reală plăcere, inf. supralicitează situația de comunicare; astfel se explică unele pronunții emfaticе, ca și o oarecare „prețiozitate”.

FF: 6; 4.

7. *Drînguleț Neculai*, cu porecla (?) *Liță*, [IV], 19 ani; 8 clase și cursuri la o școală profesională „auto” din Roman. După absolvire, a lucrat, timp de 3 luni, la Brașov (la întreprinderea „Fonta Nouă”), oraș unde intenționează să plece din nou la lucru; în momentul anchetei, inf., după propria-i afirmație (ușor ironică), lucra în sat ca „mecanic”. Nu a efectuat stagiul militar. Tatăl, pensionar, a lucrat la pădure. Spontan, povestește cu naturalețe și cu simțul umorului; înregistrarea cu magnetofonul îl „amuză” în mod deosebit, în general cu efecte pozitive pentru anchetă. Registrul vorbirii variază în funcție de tema

relată: alături de fonetismele cele mai caracteristice ale graiului local, redate firesc, în expunerile sale, apar, la fel de firesc, elemente ale limbii literare.

FF: 5; 2, 4, 5.

8. *Chiriac Mircea*, poreclit *Știulete*, [II a], 12 ani; elev în clasa a VI-a. Deplasări la rude, în timpul vacanțelor, la Tîrgu-Ocna. Este fiul inf. Chiriac Maria [V a]. Dezghețat, inteligent, stimulat de înregistrarea cu magnetofonul. Registru literar, colorat dialectal involuntar: influența școlii este evidentă mai ales la nivelul organizării sintactice a textelor, o parte din expunerile sale căpătînd turnura unor „compuneri”.

FF: 5; 1, 5.

9. *Tihoc Eufrosina* [I b], 11 ani; elevă în clasa a V-a. Cooperantă, dar, marcată emotiv de condițiile de anchetă, adoptă, pe tot parcursul înregistrării, un ton ușor emfatic, „prețios”. Registru literar, colorat dialectal involuntar.

FF: 4; 1, 2.

Notă:

Inf. principal pentru NALR – *Mold. Bucov.* (OANCEA I. N. ION, poreclit *Măndilă*, 57 de ani, 4 clase) nu apare în volumul de față, deoarece la data anchetei de texte (1972), ulterioară celei cu *Chestionarul* (1968), acesta era decedat (vezi textul din I/2, p. 230–231; cf. *Date*, p. 407–408).

BCU / ASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

TEXTE DIALECTALE

TEMATICA TEXTELOR DIALECTALE PE LOCALITĂȚI
(Volumul I, Partea a 2-a)

651. CÎMPINEANCA (FLOREȘTI) (jud. Vrancea) 1 - 13

[Amintiri despre ancheta din 1968], 1; [Din viața subiectului: cum a rămas infirm], 3; pîine, 4; [Spălatul rufelor], 4; [Cum se spală lîna], 5; [O zi de lucru la atelierul de fierărie], 6; măliguța, 7; [Despre țesutul covoarelor la gherghel], 8; [O zi de lucru la grădina de legume], 9; cînd ierăm mai mic, 11; [Om de zăpadă], 11; [Cum le-a ars casa], 12; nû ştiîem/că vine ploaia, 13.

652. UMBRĂREȘTI (jud. Galați) 14 - 24

[La pescuit], 14; m-o lovit ^{um} mînz, 15; uo căsî, 15; [Cum se face brînză de vaci], 16; cînîpa, 17; la privég, 18; [Cum se face caşul], 19; uîrda, 20; ástî iárn-an-ţásut, 21; curăţănia-ş-căsî, 22; cup-sî boteázî copkilú, 23; de-à cucurigăea, 23; [«Baptista parfumată»], 24.

653. MIRCEȘTII VECHI (com. Vînători, jud. Vrancea) 25 - 35

uo căsă, 25; io d-^{le}ezemplu tai um porc, 26; [Cînepa], 27; cüm şî culegî puama, 28; cüm a ars căsa úni um, 29; am plecăt... î Uolténea, 30; brîzî, 32; n-ă-mvaţá c-am fos copî mult, 32; uo cloşcă, 33; [Mămăliga], 34; cîrbă, 34; acúma sar şî leu cá lei, 35.

654. FURGENII VECHI [AIR II, 605] (com. Cosmești, jud. Galați) 36 - 47

[Treieratul cu cai], 36; yinu, 37; clóscî cŭrcî
nŭ-nⁱ mai trébŭi, 38; [Amintiri despre Emil Petro-
vici], 39; [Cum se spală lîna], 41; sî băteá pop^u-
şóⁱ c-um_băt, 42; [Brînză de vaci], 43; clóşca, 44;
la grădînî, 45; la báii, 46; la guázî, 46.

655. IONAŞEŞTI [AIR I, 600 (Coasta Lupei)] (com.Nico-
reşti, jud.Galaţi) 48 - 58
am rămăs spînzurat...pe şkéle, 48; fáşⁱ rea únei cá-
se, 49; popuşóii, 50; pînea, 51; [Tunsul oilor], 51;
am foş^z băzát cî^lo am ţarcu^t bŭnⁱ, 52; [Lucrul la
vie], 53; [Brînză de vaci], 54; [Obiceiuri la naş-
tere], 55; am plantát víţă, 56; fáşim mămăligă, 57;
[Cum face mămăliga], 57.

656. HOMOCEA (jud.Vrancea) 58 - 68
am rămăs...cu jumáⁱ diⁱ des^t, 58; taiⁱ p^uorcu, 61;
láⁱ grădînă, 62; păzám váşili-m_pădúri, 63; clóşca,
64; [Vărutitul casei], 65; prigătirea sărmăⁱlor,
66; [Spălatul rufelor], 68; fáşim^u şotr^uon^u, 68.

657. BORSANI [WLAD, 501 (Coţofăneşti)] (com.Coţofăneşti,
jud.Bacău) 69 - 80
îm_pripór s-auⁱ rŭ^p pēdişilⁱ, 69; am scos um^v in
fuártiⁱ bun, 70; mă cunosteá tuátă rŭⁱegiⁱlúnea
c-aviám cînⁱ bŭnⁱ, 70; duminica slăbănógŭluⁱ, 72;
plăcîntili, 72; cum să pŭne m^orătúriⁱli pēntru iár-
nă, 73; m^uoşⁱ Iuón Uliⁱerŭ/a avú^t...um_bubóⁱ...dú-
pă gît, 74; félŭ cŭm_să dăⁱ la áriiⁱ, 76; ie^u cîn-
ple^e la cuásă, 77; [Cozonacii], 78; cîn_vrém_să
văruiⁱm, 80; de-a bábă-uár^bă, 80.

658. PĂUNEŞTI (jud.Vrancea) 81 - 95

[Treieratul cu cai], 81; în timpu i^hérni făşém ra-
ki^h, 82; [Spălatul rufelor cu leşie], 85; nún^hta,
85; ^ho cás^hi, 87; înti^h...cîn az^hűzám la ári^h..., 89;
la tár^hi cîn t^hájém p^hór^hsi^h, 90; pi t^himp^h...săşérat^h-
l^hű, 91; sarmál^hli, 93; făc^hím c^hűrát^h într-o c^hám^hră,
94; a^hŋ^h kicá^h cu tó^hŋi [!], 94; [«Batista parfumată»],
95.

659. STRĂOANE [WLAD, 559] (jud.Vrancea) 96 - 107.
úrda, 96; murátúrli, 97; [Obiceiuri la naştere],
98; [Obiceiuri de Sfîntul Andrei], 99; amínár^hcu,
100; la uodá^hi, 100; ^ho am^h v^hini^h t^h d^hipi m^hm^a, 101;
plăşinta cu brîz^hi, 103; [Ce a făcut subiectul azi],
103; c^hűm s^h făc^hi m^hm^hl^higa, 104; [Ce a făcut sub-
iectul azi], 105; m^hm^hl^higa, 106; cum am^h pr^hăşit^h á-
t^hiz l^ha...por^hűm^h, 106.

660. BOLOTEŞTI [ALR I, 596] (jud.Vrancea) 107 - 116
[Părînga], 107; lá strîns di^h f^hin, 108; la priver^hű,
109; clác^hi, 109; [Cum se ferecă pietrele de moa-
ră], 111; [Via; vinul], 111; plecám...la pr^hăşit^hű,
113; [De ce nu a învăţat carte], 114; de^hz^hg^hăt^hitu
mir^hűesi, 115; de-a sc^hăp^hărát^hile^ha, 115.

661. MERA (jud.Vrancea) 116 - 128
^ho mu^hără, 116; ierám...pázni^h la ^ho coperatív^hi,
117; în^hăcrimi di^h i^hárnă, 119; [Căruţa], 119; [Sa-
nia], 121; [Cum se strujeşte butucul roţii], 121;
"ă-n^hăbuni^h t^h f^háta l^hű...Burl^hűó^hi", 122; [Cromatică
populară], 124; [Joc de copii:] ^hűl^hé^hi^hli, 127;
[Numărători la jocuri de copii], 127; la m^hűr^hi, 128;
[Onomastică], 128.

662. VIDRA (jud.Vrancea) 129 - 136

păpuşoiu, 129; Țo cărúti, 130; plúgu, 130; surla, 131; plăşinti, 131; [Port popular], 132; butoiu, 132; lăna, 133; şindilă, 134; pine, 134; Țuŋ con-cúr^u di gîşitorⁱ, 134; am cule^s noi Țurđiș..., 135; ni jucăm..., 136.

663. PRALEA (com.Căiuți, jud.Bacău) 137 - 147

[Cum se taie porcul; opincile], 137; [Întîmplare cu lupul], 138; [Cum i-a murit soțul], 139; io^u aŋ rămăs la vîti, 140; murătorⁱ, 140; [Fînul], 141; [Lucrul la pădure], 143; [Din viața subiec-tului: cum și-a cunoscut soțul], 144; am ūmblă[t] ...la vînatuări, 145; [Cum spală subiectul vase-le], 146; a vînit apă mări, 147; [Cum face su-biectul mămăligă], 147.

664. CAȘIN (jud.Bacău) 148 - 157

fîntîna, 148; am plecá la fîn ș-aŋ lăsá fetița mică..., 149; am avút un nêg^u, 151; Țo casă, 151; brîza, 152; Țurda, 153; núnța, 154; la fu-rá^t de cîrêșe, 155; plăcînti, 156; [Cum dă de mîncare la rațe], 157.

665. ROTILEȘTII MARI [ALR I, 592; WLAD, 560 (Cîmpuri)]
(com.Cîmpuri, jud.Vrancea) 158 - 171

[Lucrul la pădure:] la mⁱetⁱri, 158; [Toponimia sa-tului], 159; [Obiceiuri la sărbători], 161; [Nume de culori], 161; [Lucrul la pădure:] la b^ustⁱenⁱ, 165; Ți luam trăista la skínári/și plecám..., 166; [Obiceiuri la nuntă], 168; [Obiceiuri la construi-re a unei case], 169; spalám văsîli, 169; de-à as-cúșu, 170; la frag, 171; [Ce treburi face subiec-tul acasă], 171.

666. NEGRILEȘTI [WLAD, 562] (com. Bîrsești, jud. Vrancea) 172 - 183
 am rămas uorfan di mamă, 172; iō iērām la uoi la S^uovⁱēja, 173; dacă vrei sⁱ faș uo brînzî bună, 173; s^uerga, 174; [Cum se ferecă pietrele morii], 176; [Cum se face moara], 177; guntu, 178; [Ouă încondeiate], 179; [Cum i-a murit tatăl], 180; la fînt^u, 180; [Cum se coase o ie], 182; uo altîțî, 183.
667. NISTOREȘTI [ALR I, 594] (jud. Vrancea) 183 - 193
 [Cu] clășili, 183; [Despre porecla subiectului:] túrcu, 184; [Cum se spală lîna], 185; s-a p^uo-minit cu u^ursu-n skinári!, 186; budⁱăiu, 188; sup^uot^u, 189; [Urda; lapte acru de toamnă], 189; [Dereticatul casei], 190; legiⁱě, 191; [De Anul Nou], 192; [Cum se face un buhai], 193; [«Batista parfumată»], 193.
668. NEREJU [WLAD, 480] (jud. Vrancea) 194 - 208
 cu h^uoră, 194; vălărie, 195; d^ulăpu, 197; c^uo-hⁱită, 197; âis ars^u de mic^u!, 198; u^uo^uli r^uoⁱăi, 199; [Gardul de nuiete], 201; cl^uoșcă, 202; i^uel me-a spus cî-i u^ursu!, 203; [Lucrul la cartofi], 204; [Cămașa țărăneasă], 205; [Cum își face subiectul o păpușă], 207; [Numărătoare la joc], 207; m-an dus cu mⁱăi, 208.
669. SOVEJA [WLAD, 561] (jud. Vrancea) 209 - 225
 amînăru, 209; s-a-ntîmplăt d-a ars sātu, 210; pînea, 212; murătorili, 213; cîn moări-ū u^uom, 214; o căsă, 216; mămăliga, 217; n^unța la Sovēja, 218; țăs la zăvézi, 221; [Întîmplare în pădure], 223;

[«Borcănașul»], 224.

670. HÎRJA [ALR I, 584] (com.Oituz, jud.Bacău) 225 - 243

[Tăiatul porcului], 225; a vînt ^îu^șu la ^îî^l...., 227; [Cozonacii], 227; [Obiceiuri la înmormîntare], 228; [Despre moartea lui Ion Oancea - informator principal NALR în ancheta din 1968], 230; pî^în^îș^î, 231; [Despre porecla subiectului], 232; [Obiceiuri la naștere], 233; ^îî^î m^îl^îg^î cu g^îl^îș^île cu-^îap^îș^î...., 234; nu^îm^îî^î p^îte^îî^î....să ș^îti^î c^îre-^îî m^îo^îrtu...., 234; [Cum se îngrijește de cal], 236; [La școala profesională din Roman], 236; "...^îî^ît^î ^îu^îș^îu ^îî^î m^îî^î la d^îî^îal", 238; p^îî^î d^îî^îal, 239; [Despre porecla subiectului], 242; [Cum face de mîncare la rațe], 243; [Cum spală vasele], 243.

651. CÎMPINEANCA (FLOREȘTI)

(jud. Vrancea)

Culegere: 1968; SD; 1971: SD, DH, HB; transcriere: DH¹

[Amintiri despre ancheta din 1968]

5 [Cît am stat noi atunci...?]

vreo trei zîli/noi am stat atuncē/di_ām...v^uorbⁱit^u s-am
discutāt...t^uot^u în limbăju vⁱek^u/cări ierā...//sⁱ nⁱiⁱ imⁱ vⁱne f
[ɛ] [k] nu ci-mⁱ vⁱne greū/ imⁱ vⁱne [ɛ] bini/... [ɛ] [k] gini di
v^uorgit/da...st [k] lūme acūma s-a skimbāt^d//nū mⁱāⁱ āri...v^uorba
10 āiē cāri-^uo aviā pā timpū-āla atuncē...//c-atuncē.../t^uot^u bătrīnⁱ.
..."mⁱāⁱ i vⁱērī!/mⁱāⁱ yino-ncuā...!/ [ɛ] haⁱ! yiⁱ mⁱā...?!".../sau:
"cē fa^s mⁱā?!"...//

[Dar între dumneavoastră, acuma, cu bătrīni...sau cu pri-
etenii...cum vorbiți?]

15 ĩntri b^{tr} [k] ĩā! cān v^uorgēs^c cū prētīnⁱ/sau cū b^{tr}īni/
cam t^uot^u mai...mai lⁱ loyīesc t^uot^u ā^m m^uōda vⁱēki...//tot^u lo-
vⁱēs^c! [!] //cītⁱodātă//d^ār ĩnsī.../cān mⁱā...duc ān ālti p^ārte/
mai ĩn strāiⁱn/pārci...mⁱāⁱ sīmt așā c-aș...mⁱēntīnⁱ...p^ā āstā nōu!

1. Textele transcrise reprezintă exclusiv înregistrări fă-
cute în ancheta din 1971.

//cⁱ mⁱ r^a [k] mⁱ-er^hi rușⁱnⁱ ca sⁱ v^uorgⁱlesc kar [i] v^uorba [i]
áⁱ...! [i] //

[Și după aceea, ți-ai adus aminte cum "ne-am bătut capul"

...?]

5 eă! nⁱ-em adus aminti! /m^ult^o am stat io^u în... în i pⁱă-
rⁱerⁱ-esă/sⁱ-în gîndurⁱ! //zic "d^uomn^ule..." /zic: "cum? /dⁱi u^undi
sⁱ p^ună u^undi dintr-og cuvin^t/sⁱ pr^uonunțăm... treⁱ/sⁱ p^utru cu-
vⁱnti!" [i]//

[Da...sigur...]

10 gre^u iⁱ//n^uma^o gramie [ε] [k] grămatică^u/lucram^u//n^uma
grămatică^u l^ucrăm! //ăsta-i k^estie [i] /n-ă^uz?!¹ //da dumneal^u²
m-a n^umeri^t bini/di^u căuuzi^t cⁱă...sⁱ iⁱ [k] mⁱiⁱ mⁱ-e plăc^ut^u/
u^una!...sⁱ-al d^oile/sⁱ io^u am^u f^uost^u u^omu^u ăla cări^u am^u înv^u-
tă^t sⁱ io^u căr^uti//că...săptiⁱ anⁱ!//am înv^uat^t săptiⁱ clási...cum

15 ieră p^uă timpurⁱli.../nuăstriⁱ/înaiⁱnte atunc^e...!//eă! de-ec^uol^e
u^un an dⁱ zili^u-am^u abs^uolvⁱt^t p^u-a pătră iar di^u nou/că...k^uar ân-
ănu cⁱ sⁱ mă duc^u [k] di^uă t^uta la li^uci^u/cⁱn am termⁱn^ut^t p^u-a p^u-
tră/sⁱ mă dea la li^uci^u/cⁱ p^uă timp^u-ăla atunc^e ieră li^uci^uur^lă.../
la b^uză!³...//a m^uri^t i^uel/tu^uamna...⁴//p^uă p^uaișpi sⁱect^uem^uri^u//sⁱ-

20 am perd^ut^u...//carⁱieră di^u dr^um^u/sⁱ d^upă ai^uș/di-ec^uol^e am...r^epe-
tăt-ăo p^u-a p^uatră-al d^oile an!//...⁵ sⁱi...n-ă^m m^uai av^ut^t putⁱerⁱ//
m^uama/c-a r^umăz v^ud^uvă/gr^uu^ută^tle i^uerău fu^uartⁱ mar^ut di^u căuuzi^t
că...imp^uozⁱti^t/d^uarⁱ.../m^un^ucⁱ/di^u făc^ut^t/i...noⁱ i^uerău în^ucă tri^u
c^uopi^u/cu mⁱnⁱ...tri^u c^uopi^u.../ieră gr^uu^ută^t i^uarⁱș/să...am [ε]

25 r^umăz în c^uont^uin^uari di-er^u c^uont^uin^uat^u t^uot c^ursu^u...șc^uol^uar/că-

1. Exclamativ, fără a se adresa propriu-zis cuiva.

2. Arată spre anchetator: SD.

3. Pronunță emfatic.

4. Rosteste cu voce scăzută, impresionat de evocare.

5. Își "trage sufletul".

rîi á f^uos^dt di şápti anⁱ//

Neculái Sê Caragê
cînzăşîuunu di-anⁱ

[Din viața subiectului: cum a rămas infirm]

5 [Să nu te superi mata...să-mi spui cum de s-a întîmplat...
cu mîna...?]

cū mîna...?!//

[Da...]

eēi...! cū mîna-iⁱ lîi kēstii...nū iē griē tārī/dar īsī-i...
10 uūş^uor di zî [ε] [k] di spus^u//cū mîna cum nī s-a-ntîmplat?! cum
nī s-a-ntîmplat...??!!/cīn iērám c^uokⁱil nōic/dīē...vr^oō zēci/
uūnsprezēci lunⁱ/...máma nī-a spus/că nī-e fācū bāi...cum iērā
pă tîmp^uurⁱ/sī d^upī ēi n-e fācū bāi/m-ā cūlcāt īntr-^uo...ālgīē¹
/cā nu iērāu...dīn āstīlēē...cum sā spun?!...ā...² liágīnī dīn
15 āstīlēē//iērā uō-ālgīi/uo c^uovātī zīs/sī m-a cūlcāt dī līngī
suóbī//cum iērā suóba...īm pārtēa āsta³/...sī iō [ε] m-^u_ba cūlcāt
pā...līngā c^upti^uor/ādīca la c^āāldūrā/...ēⁱcā la uūn tim^p/m-am
sculāt dīn suóm^unī/s-am īncēpu^t sī plīngī//sā tīp^u...!//ia m-a lu-
āt īm brātī/me-a da^t kept/sī-īn tīmpu cīn me-e da^t kept/mīna stīn-
20 gī.../s-a lasā^t muālī...//dīodātī...!//sī muālī nī-e rāmās sī ās-
tīz.../pīnī la vrīsta di...^{sī} [ε] cīnzăş^uunu cīnzăşīdōi di anⁱ//
m^{dē}...!⁴//

[Acelasi]

1. Pronunță emfatic.
2. Plescăie, înghite, negăsindu-și mai repede cuvintele.
3. Gest imprecis de orientare și indicare în spațiu.
4. Secvență rostită pe ton grav, aproape șoptit.

pîine

[Spune cum se face pîine...]

pîine?!¹

[Da...da' mai pe larg, așa, dacă vrei să ne spui...]

5 ẽi!...! ȱ púnim [L] ȱaĩcĩ/...ăđĩcā...dr^hoĩđĩ^d ȱĩs...//ĩ fã-
ĩĩnĩ/sĩ cu ăpĩ cãlduȱĩ/sĩ...m^hestĩcãm...pĩnĩ vĩđem noi cĩ sĩ...ĩĩ
bũnĩ dĩ...lãsãt/...sĩ dũ p-ai-o lãsãm puȱĩn dĩ sĩ mai d^hospĩe^s/sĩ
d-ec^holĩ-o púnim la criescũt^u//...d^acĩ cr^hestĩ niȱĩl/d-ec^hole uo
púnim la c^uptĩor//sĩ criãscĩ//sĩ sĩ coãcĩ//

10 [Și cum cunoști cuptorul că-i destul de ars...?]

 ẽi! ȱl...bĩnĩ...//ĩ l p^hotrĩvĩm sĩ noi-ẽsã dũpã cum...//dãcĩ
sĩ albĩest^h ȱ [ȱ] [k] dãcĩ fãcĩn la c^uptĩorũ mări.../cĩcĩ dãcĩ sĩ
alb^hestĩ cãrãmĩđã/sĩ...mãĩ ĩncercãm^u sĩ cu mălãĩ.../vãtrã.../sĩ
...dãcĩ sĩ rumĩn^hestĩ mai ĩnt [k] cu-ntĩrzĩĩeri/-^ĩ...nũma bun dĩ
15 c^hopt^u//sĩ nũ-l ȱe^hocũ r^hepĩđĩ/c-atũn^s sĩ ărđe!...//

[E prea tare...]

^mda/priẽ tãre...//

Boboc Murguãla
șãptĩzãĩ^z dĩ an^ĩ

20

[Spãlatul rufelor]

 la noi sĩ uobĩșnuiest^h ȱẽ...ĩ sat/đe a spãlã rũfĩli cu ȱeșĩĩ
//sĩ...ĩĩșĩã uo pregãtesc ĩ ĩ fely ĩurmĩãt^uor: adũc ăpĩ/puĩu ĩn-
tru^uo [ȱ] cãpãcĩcã sau ĩntr-o pũtinã/...ăpĩĩ/dũpã ăcẽã puĩũ...
cẽnũșã/ĩ...cẽnũșã uo c^hern/sĩ dũp-ăcẽẽ puĩ cẽnũșã ac^uolũ/sĩ...
25 uo las cĩtẽvã zĩlĩ sĩ sĩ l^hĩmpezãscĩ ĩã/d^up-ăcẽẽ puĩũ ăpã lã ĩert

1. Este ușor miratã ĩn ce privește tema cerutã de anchetator.

/sî...cînd fî apă...hártî de-ajûnsu/uô...uo-ncrok¹éscu cu ápî
 r¹éçî/sî...încép sî spăl f...rúfili//întîi lî dau în ápî mai r¹é-
 çî/pâ^uúrmî lî...puî la hert/ [ɛ] lî fe [k] lî her^b acólo într-uô
 ...uun căzán cãri-ⁱîⁱécspré di hert rúfili/sî...dupⁱî çe c^uonsider
 5 cî s-au her^t de-ajûnsu^u/lî dau j^uos^u/sî lî las fⁱ ápî r¹éçî ca sî
 iásî tuátî [ɛ] uopãriála áiã dî iéle/sî...lî puî^u u...sî sî uusu-
 çe/sî pî^uúrmî lî calc^u//

Dîirdálî Iéuugéne
 pătruzăşîuunu [de ani]

10

[Cum se spală lîna]

dúpâ çî...an tunş lîna dî la^uoi/uô la^s sî sî uusuçî/dî [ɛ]
 u^uuçu cãri ari în ea/...¹ sî fîl pun într-uun căzán^u/dúpî çî ápa a
 hert [ɛ] mai de-ajûnsu^u/s-ô puî s-uô...herp^b...bîni/ [ɛ] după a-
 çé^uçî/i¹ iéu lîna de-acólo/uô...uo puî într-uun căzán^u [k] intrú
 15 u^u lig¹án/sî puî ápî r¹éçî pistî ia/...s-ô las sî sî...sî ié¹é
 ...súcü-ála din ié/dúpă...çî uô clăt¹és^u dî v^{ro}...pátru cînc uor¹
 în ápî r¹éçî curátî/uô întînd^t fî [ɛ] pã uô [ɛ] plãatî^uormî sau pã
 uô acoperîş¹ dî cãsî cãri-î me¹ jos aşá/mãilãsátî/p-ô bucătãrii
 mai jos/uô întînd acólo/s-ô las...cîteva zîlî sî sî uusuçe/sî...
 20 //s^u tîpa acé^uea uô strîng^u/s-uô...du^u la maşínã/sau ó dácî nũ.../
 uô [k] im¹trébé uô i¹îná mai i im¹feriuarî/uô...întrebúîntăz^z
 ş-ášá//uô torc/s-uô...întrebúîntăz^z ş-ášá//

[Aceeşi]

1. Îşi "trage sufletul" (informatoarea este la cel de al cin-
 cilea text, şi ultimul în ordinea înregistrărilor ei).

[O zi de lucru la atelierul de fierărie]

mă-ăsculat^t dminea^t la^u ora cînc/...ș-am plecá la serviș/
mi-ă lua^t hălatiⁱli/d^t pr^uotec^tia munc^eș/și am plecá^t la [ε] am
plecá la...fuórja me hēléctric-ac^uol^o-șà/și am [ε] am aprîns fuó-
5 cu...t^uot^u/ș-am băgát^u un^u cáp^tít diⁱ uósⁱi la fuó^uct^u//1-ă făcút/...
cáp^títu diⁱ uósⁱi/p-urmă [ε] d^upă...d^upⁱ cⁱ-io-ăm termⁱnát cáp^títu
diⁱ uósⁱi/s-a fⁱcútⁱ...d^uușpi//ă f^uos^u la măsă/...

[Acasă...]

l-acásⁱ/la măsⁱ/și p-u^rm-ă vⁱnít ina... [k] mă am spăla^d bi-
lo ni/io am plecá la măsⁱ/și p-urmⁱ ă vⁱnít inap^uol^o/p^t-urmⁱ iar ió-
m-a-mbrăcá c^uu [ε] pr^uotec^tia munc^eș/an dus^u [ε] [k] am ă...ăm a-
prîns iar fuócu/și p-urmă d^upă măsⁱ/ă fⁱcút ă...d^uuⁱ tarⁱnci...
cuș-s-ar spúni bridi/d^uuⁱ brⁱidi.../d^upⁱ u^urmă...ă fⁱcút u^um fⁱer
pă...pă splⁱină/...ă fⁱcút u^um fⁱer pă grésⁱie/u^um fⁱer pă crúci
15 .../ă legát u^uuor^ucú^u/am bătú^t pátru p^uotc^uavi nóⁱ/și am pus u^u
fⁱer pⁱă...pⁱă...crúci//

[Spune-mi cu ce...unelte lucrezi...? De exemplu la tarinci]

io^u la tarⁱnci...lⁱ lucr^uz^u prima atⁱ la fuoc/și d^upⁱ
ă-am lucrá la fuoc.../ă fⁱcút tⁱu^urlⁱ la [ε] io déjá cí lⁱ
20 fac diⁱ p^uotcovit^uă/și p-unⁱ lⁱ facⁱ r^uot^uundⁱ la cáp^titi.../și i^u lⁱ
ba^u la mi^ușin^t/lⁱ fa^c filⁱet/și p-umⁱ io lⁱ ba^u pⁱu^ulⁱti//lⁱ-nd^uol^o
[ε] hēmisⁱu^unea cáre-er [ε] trébuiⁱ ac^uol^o-șà/șă...lⁱ las/și
pⁱ-úmⁱ cînⁱ...încép [k] bag uósⁱa/atúncē m-apú^u...și lⁱ strîng^u
bini//

25 [Ce sînt tⁱurile ?]

tⁱu^urlē-éstea-ă fⁱcúti [ε] cum ar devéniⁱ tⁱ...f^uer r^uo-
t^uundⁱ/diⁱ zⁱécⁱ/și lⁱu^ungⁱ așă/șă aⁱicē la p^uotcovit^uă cⁱtⁱ fⁱle diⁱ

lătă/vîni-un cant.../făcú la st¹éclu/sí vîni sup¹tiat aşá/sí vîni
ca u^o fêr di zéci r^ootund//filetăt/sí băgă^t pi^uulitî//

[Ce-ai spus... "cum vine emisiunea"... ?]¹

[ɛ] c^um fîi?² [ɛ] ăă [k] dîmînsi^une//cū vîni ia-n lun^gime
5 /la...treăba¹ hei ac^uol^u-şă//lă...fêru pă vî [ɛ] vîrt¹éj ac^uo-
lu-şă/...³ cî li b¹ăa la l^uoc fî...tre sî li-ns¹emné²/s li dau
kérnere//sî li-ndu^oi/la fu^oc/la mîng¹î¹ li-nd^uo¹ ac^uol^o are^uja^t/
sî p-ur^um¹ li dau ũ...afar¹ lă...s sî răc¹asc¹//

Brătu lîu^on^u

10

u^optîşpî an¹ [k] şăptîşpî an¹

măliguța

[Spune, atunci, cum se face și o mămăligă...]⁴

[ɛ] ...mămăliga noi di uob¹ cé¹ uo fá¹cîm în cău^on...//sî...
spă¹l cău^onu/d^up-acé¹a pun ap¹/depîndi cît¹ vr¹eu sî fac măliguța
15 di măr¹i/sî...dup-acé¹a pun sár¹i/sî prēs^uór mălá¹i...//dú¹pî cî am
prēs^urát¹/fî...fac¹ fî [k] şî a fêrt⁵/pun pu¹tînî... [k] fac pu¹tîn
terc¹i/sî pun fî...mălá¹i/sî las¹ sî mai feár¹bî//dú¹pî cî a fêrt¹/més-
tîc măliguța//dac¹ mai trébui¹ mălá¹i/mă¹ pui//dac¹ nu.../nú mai

1. Întrebarea are scopul de a-i atrage informatorului aten-
ția asupra termenului greșit folosit anterior.

2. Deși pe moment nu-și poate aduce aminte care este terme-
nul corect, el și-a dat seama imediat de greșeala făcută.

3. Otează și își "trage sufletul" (din cauza efortului rosti-
rii).

4. Textul precedent înregistrat a avut ca temă [Cum se face
borgul de găină].

5. Pronunțat emfatic.

pun_f... [!] //

Boboc Vasilica

[18 ani]

[Despre țesutul covoarelor la gherghef]

5 d^upî_cî 1o-âm arăjă^{ât} gergéfu pēntu ūurzît/ūurzîm/d^up-acēēa
făcîm plēcsiîlî¹/ă băgăm ūo a [k] îñajîntî de-a făcî plēcsiî¹ trē-
b^uî sî_băgăm ūo átî/ca sî alēgîm fîrlî dîm_fătî/sî dîm_spătî//
d^up-acēēa ă_făcū^t plēcsiîlî/sî...d^upă-acēēa/ba [k] băgăm ūo átî
pă rōstu-ntîi/sî d^up-acēēa pă_rōstu [L] d^uoi/sî făcîm lăntîs^uōru/
10 dūp-acēēa bătîm kilîmu/...nūma pătru rîndurî/sau...șási rîndurî/
dăcî-î la d^uōrnă² bătîm pătru rîndurî//dăcî-î la trēizeșî³trēî³/
șási rîndurî.../sî dūp-acēēa făcîm fanteziîa.../cu_dōuū cūl^uōrt/
albăstru sau rōșu/rōșu sau blēōmarēn//sî d^up-acēēa/...⁴ bătîm iar
pătr^u sau șási rîndurî dî_kilîm^bî⁵//...⁶ d^up-acēēa nî_pūñîm rî-
15 durî sîmplî/încēpîm b^uōrdūra mîcă/b^uōrdūra mārî iar b^uōrdūra mî-
că/sî d^up-acēēa m^uōdelu/...sî la sfîrșît tot așā bătîm kilîm^b/sî
lăntîs^uōru/sî l-am ter^umināt //

[Aceeși]

-
1. Cuvîntul este pronunțat emfatic.
 2. "Dorna" - tip de covoare (sau de gherghef [?]).
 3. Tip de covoare (sau de gherghef [?]).
 4. Subiectul înghite, își "trage sufletul", în urma efortului vorbirii.
 5. Rostește cu ton afectat, evident încîntată de explicațiile tehnice pe care are prilejul să le ofere.
 6. Oftează ușor.

[O zi de lucru la grădina de legume]

am plecă^t pî^t la uo^{ră}...uo^t și jumătăt^ăte/ [ε] uo^tuo^tuo^t
și jumătăt^ăte/-am ajuns ac^ulo/om mai sta^t puțin cîⁿu [ε] n^ăra
[ε] v^ēni^ti to^ăti f^ēmēiⁱli c^ări...încep^ăm tri^ăba/și ap^oiⁱamⁱ...
5 a mai v^ēni^ti și u^uș^ăf di i^ēkⁱpⁱ c^ări n^ă-a...spus u^undⁱ și m^ēr^ēci^m/
ăm m^ērs îⁿtîⁱ la c^ul^ēs^u r^uo^șiⁱ/...¹ ap^oiⁱ la c^ul^ēs m^urăt^urⁱ.../
p^ēn^{tr}u i^ărn^ă².../î...mai tⁱrzi^uu a v^ēni^ti și t^ăta cî^m [ε] i^ēsti
brîgadi^ăer/și ă^ă spus si c^ul^ēgⁱm și ar^ēci³/și...vⁱni^ti/n^ă-a b^ăg^ăt
ap^oiⁱ di ăm c^ul^ēs nⁱș^ti ar^ēci⁴/pe u^ormⁱ la vⁱne^ti.../și i^ărⁱșⁱ
10 n^ă-a b^ăg^ăt lă...r^uo^șiⁱ//la m^urăt^urⁱ/cî t^reb^uă^ă sⁱ fac^um p^lan/di
...nu ș^ti^u c^ăt pîⁱ [ε] s^ăpt^ămîⁿa... [ε] t^rec^ută//

[Dar la care le zice^{ți} m^urăt^urⁱ...?]

lă r^uo^șiⁱli nⁱc^uăptⁱ//da!/și...îⁿ tî^mpu zⁱli dⁱ dî^mine^ăt-ă^m
î î^mfrăc^ut tri^ăbⁱ pîⁿ la u^unsprez^ēci/dup-ac^ēă-ă^m stat la m^ăsⁱ/ă^m
15 [k] n^ă-e^m mai u^odîhⁿi^t puțin ă^ă/no^ă ă^vem [k] m^ăma avⁱă^ă [ε] [k]
no^ă ă^vem v^ăcă⁴.../și m^ăma a f^uo^ș d^ē a d^ăt puținⁱ [ε] mⁱnc^ări la
v^ăcⁱ/ă^m m^ērs și i^ou c^u i^ē/...mai ă^vem și u^um vⁱt^ēl⁵/și...d^up-ă^ăă^ă
ă^m îⁿce^pu^t i^ăr^ăș t^rēă^ăba.../

[Dar sp^une, cum c^ulegetⁱ ro^șiile...? ...îⁿ ce...?]

20 ă...î ă^vem g^ăl^ētⁱ/fiⁱec^ări/cî^ti-o g^ălⁱă^ti/și iⁱ st^ăm [k]

1. Își "trage sufletul" (este ușor emoționată).
2. Pronunție emfatică, ton "prețios".
3. Pronunță emfatic, dintr-un fel de jenă, legată de "banalitatea lucrurilor pe care le relatează.
- 4.-5. Aceeași pronunție și același ton; vezi cele două note precedente.

femea-s-îrînjă [ɛ] ʋn [k] cîti ʋn rînd^d dî fiiecarî/cî sînt
 cǎvǎlur^t pûsi rînd [k] ăsteă r^uoşîiⁱli/...¹ şî fiiecarî ia cîti-ʋn
 rînd/şi [ɛ] culegi... [ɛ] cum trebuii//nû... [i] !// [o] cîns-ʋm-
 plî gǎliata/noi trebui sî ducîm la lăz^t...//cî sînt lăzⁱî [ɛ]
 5 c-au denumîrea lor: p^feu^ur^u/sau u...lăz^t mǎrⁱ/lăz^t mic^e...//şî...
 trebui sî mērgⁱ m sǎ ʋo pûnim înlăz^t/sî lî lom dî la fiiecarî cîti
 dōu gǎlēt/ca sî...nû făcîm [i] fiiecarî rînd/şî...fiiecarî sî
 ni plimbăm/şi...dup-acēā...a vēn^t siara/a^u treb^uit sǎ plecăm
 acāsî/ni-am pregătît/mămic-a mai rāmās puţin/sî noi am plecat a-
 10 cāsî² //

[Dar cum ai spus că-s puse roşiile... cavaluri ...?]

m^{da}!//

[Cum se cheamă...?]

cǎvǎlur^t//aşă/sînt î...puţin î ridîcǎr^t dî pǎmînt/...da!³//
 15 şî sînt pûsi...r^uoşîiⁱli-ăşă înlăz^t/ca sî... [ɛ] cî lî îirîgi
 vǎra cînd nu iēstî ăpî/ca sî...creāscǎ//

[Şî...cum se spune: un caval ?]

cǎv^uāl/da//cǎvāl dî r^uoşîiⁱ//

Toi^ă Iuāna

sǎispreze^cî an^t

1. Îşi "trage sufletul" din cauza efortului vorbirii.

2. Pronunţat aproape şoptit, ca efect al rostirii cu voce
 din ce în ce mai scăzută a ultimei secvenţe.

3. Răspunde anchetatorului, în urma gestului prin care a-
 cеста îi confirmă că s-a lămurit despre ce este vorba.

cînd ierăm mai_mîc

ă...cînd ierăm mai_mîc¹//i_erăm [ɛ] ă...dî_vro...cîncî¹ an¹//
[Și ții minte cum s-a întîmplat?]
da!//

5 [Ia spune...!]
ă...bûnicu meu vîorbiá cû...ă tătîcu/ă...și aveá un cîiñi/
la puártă/...și [k] cări mîncá acîló//i_eu m-an_dus_ă la cîiñi/
ca_sî...ă_lî...s_pui_mîna pî_i_ă//și...cîiñi/s-ă_întòrs și_m-a
mușcă^t dî_búzi//

10

Trándafîr Flîrîcî
zêcê an¹

[Om de zăpadă]

[Cum faci un om de zăpadă?]

15 ă...i_eu uodát-an_luat_ă...un_lîgîen/l-am [k] am_î...pî_ză-
pádî_i_ă¹/am_pus_ă...ă_mai_mîltê [ɛ] î_lîgîanî unu_pîsti_ăltu.../
cu [k] plîni cu_zăpadă/și...p_urmă...cu_cuțîtu_l-am_făcút_î_ř-
tînd^t/i-am_făcút_ă...cu_uo_uálâ i_ă_făcút_căpu/i-am_pus_ă...un
mîorcoy.../ă...i-am_ă_pus_ă...uo_uálâ-ŋ_cap [i] /și...i_ă_făcút_
nas/uokî¹/dîŋ_cărbûnî¹//

20

[Același]

1. Anterior, anchetatorul îl chestionase în legătură cu un
semn pe care subiectul îl avea deasupra buzei.

[Cum le-a ars casa]

[Ați stat cu casa în alt sat,...în altă parte...?]¹

nū!//

[Numai aicea...]

5 [ɛ] am avút f ă [k] acúm^u un an a rⁱefăcút-o//dă...ne-a ar^s de do^uo uor^t//

[Cum s-a întîplat?]

[ɛ] ieu u...nú ierám înăscútă/șiⁱ...² diodátă [ɛ] [k] ă má-ma ierá cu váca/și cu...b^uou...ă apruápi de noi/^uúndi aviá par-
10 cielă//...níște uámenⁱ//și tăiás^eeră și cⁱocániⁱ/și-^h tăiás^eeră [k] și-^h culⁱés^eeră/și se [ɛ] și se duce [ɛ] se [k] d^us^eeră cu váca//
dár f frátⁱ-miu.../ [ɛ] [k] frát^ele meu...am ^uunu m^{ai} m^{are} și ^uunu m^{ai} mic//și frát^ele ála m^{ai} m^{ari}/aviá grijá de cel m^{ai} mic//
și cⁱnd a v^ázú că i^esă f^um.../ă a v^ázú^t f^um pe afári/a i^{is}it afá-
15 rá s^ă v^ádă c^e-^h?!//ă cⁱnd a v^ázú că a ar [k] a-n^{ce}pu^t s^ă árdă [ɛ]
din kilier//și a k^emát-^uo p^e máma/a l^egát váca la...^uo v^ecină
de la noi/tánti Și^{ta}/și...³ cⁱnd a legát-^uo/a venít fúga/și s-a
apucát/și a sc^uo^s lucrurⁱ din cásă//prima dátă.../ [k] d^upă c^e-
ă ars/tátă cⁱnd a venít/a v^{ru}t c^ă s^ă iⁿtri-^m fuóc/dar uámeni n^u-
20 l-a l^ăsát//...⁴ și...d^upă acé^ea...s-au ap^ucát și au sc^uo^s/și au
stát lă...prima dátă/la ^uo v^ecină de la noi/tánti Aurica.../a lu
Brătílă.../și...al doi [ɛ] [k] s^ă d^upă acé^ea s-au d^us^ă la tătă má-

1. Întrebarea este pusă în cadrul alcătuirii fișei fonogramice a informatorului.

2. Înghite, ușor emoționată de evocarea pe care o face (probabil, lucruri povestite ei de către ai casei).

3. Își "trage sufletul" (din cauza efortului vorbirii).

4. Oftează ușor, din aceeași cauză (vezi nota precedentă).

rîe/...dî la tătă [ɛ] [k] tătă mîou...ă tătă mîou/s-a^u du^s lă
...nana!//lă...sîora lă mîă mîica//

Boboc^u Ielena

zêce an¹

5

nû ştiēm/că vîne ploăie

[ɛ] mîul^u vácă/sî diódătă/ [ɛ] nû ştiēm/că vîne ploăie/sî
i n-ă^u ştiūt^t!//ă sî...cîndă văd^u ieu/inčepe să picurē//dar.ă tót
[ɛ] [k] tótus^u ieră spăr^uē//cîna-nčepūt^t să picurē.../ieu^u u^uă
...sî m-an^u du^u lă mămă/da mămă ieră cam dîepártie//sî pînă cînd
10 am aj^u ũns/a-nčepūt^t să pluăie^u ē...mai bîni^u// [k] mîi^u tări^u//cînd
m-ăm^u aj^u ũns^u lă i^u/mî-a [ɛ] [k] îă mē-a dăt mămă ũnă [ɛ] bā-
lŭon/de ploăie^u/să nu mă ũde/sî am plîecăt acăsă cu vácă//
pē drum/m-am întîlnît cu ũ...ă ũn^u ũm/căr^u ē-^u i^uie vecîn
di-al nóstru/sî vîne mai mîul^u pe la noi/ [ɛ] cārē [ɛ] no^u [k]
15 i^u ũi^uie spun nénea Gîcă//...¹ sî m-am întîlnît^t cu i^ul/sî cînd^u i-ă^u
spus că^uă [ɛ] plec^u acăsă/a spus să stau cu ũ i^ul/ca să mai pás-
tîem sî vîăcile/sî i...să nu mērgem agă dîevréme/că i^uē^uă pî^u lă
vîo ũnu...//...² cînd [ɛ] mî-an^u dus ă^u i^uu^u [ɛ] îă cū néni Gîcă/
sî i...să stau la ũmbra ũnu^u cūpá^o/ă i^u [ɛ] [k] a-nčepūt^t să^uă
20 fîl^ulgere/sî să tîne//[...] vácile^u lē-ēm lîo [ɛ] [k] ă lē am lēgát^u
ă dē ũn^u st^uufîs acîló/sî-a-nčepūt^t sîă ploăie^u atúnct^u cu [L] piā-
trîă/sî ne-am adăp^uostît acîló^u-gă...//[...]

[Aceeşi]

1. Otează ușor, "trăgîndu-și sufletul", din cauza emoției
și a efortului vorbirii.

2. Subiectul înghite (vezi nota precedentă).

652. UMBRĂREȘTI

(jud. Galați)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: HB

[La pescuit]

5 nⁱ d^u căm la... Bîrlăd^{tu}//... aⁱic^u l^a apă Bîrlăduluⁱ// și... fă-
săm uo cōpcî micî/și măsura^u// dăcî ieră apă micî/cam [ε] di trii-
ză^u di santimî/eⁱ ieră buni dⁱ pești//după a^uea/făsam uo cōpcă/^așă
cam... și fiii di [ε] doi metri//și băgam ac^olo năpătea/... la fund/
după a^uea/făcăm^u strănă//cum^u și spuni...//uo cōpc-aⁱic^u/u^una mai
10 încolo/u^una mai încolo/... cîn șasi la rin^{du}//și făcē ca^m di vo
cînsprăzăși metri...//di lūngi bataia//uo luăm uo-conjuramⁱ/și
de-acōlea: u^unu ținea străna/...¹ș-înci doi...//²

[Da, și...?]

acumă/... cîn^d a^m termⁱnă^t di făcū străna/doi i^ung trecă^u la
15 bătut/ășă//făcā [k] u^unu făcā c^uōpcî/și băteău/și băteă^u/ș-ūnu
lua năpătc^a//și cîn scoteă/scoteă pești di-ăsta cari i^ești i^m
Bîrlă^d//scōb^uoiⁱ/ [ε] eⁱ... ieră și... niști [ε] cleniș^uor^u/ina-
iinti/țigant^u/... fel di fel di... pⁱești/di... apă Bîrlăduluⁱ ăst^a
cari ieră//

20

Stratulăt Ve Gōrgi

cînzîșîșasi [de ani]

1. Intră cineva în cameră, dînd "bună seara".

2. Înregistrarea se intrerupe pentru un moment din cauza celui care a intrat.

m-o lovít ^uum_mînz^s

[Da' ce ai mata aici¹...un semn așa...?]

ăiîca² m-o lovít ^uum_mînz^s cîn ierám d¹ vo uóptîşpî an¹//

[Povesteşte cum s-a întîmplat.]

5 vineám di la deal d¹ la cîcání cu părint¹/cu tátăl-meu/şî
uo îintrát într-o vii¹//^uum_mînz^s//aveám_mînz^s după cărúţî//ş-îo
m-am dus^u: încólo să-l prin^d/m-an_dus încuási să-l prin^d/şî nu
l-am putút prin^d//şî m-am da^t să-l apúc di pićór^u//şî cîn... [k]
n-am apuca^t bîn¹//şî cu iăl m-o po^c [k] m-o lovít^u//ăiîs^{a3}//şî
10 mî-ô spîntecat^d aiîsa... gúra [!] //...asta s-o-ntîmplat//

[Acelaşi]

uo cásî

[o] cás¹ la noi ?//

[Da. Aşa pe furci.]

15 uo cásî şî fáci la noi/in_félu următór: întăi/s-apróvizoneá-
zî...tînîru/sau cárě... [k] di_furc^u//după áea di...

[Din ce lemn is astea ?]

di_salcím//şî_púnî şî_fondáţî¹ dáci-î mai_î...înstărit/púnî
fondáţî [L] di_b¹et^uon^u/p^rîntri_furc^u/după áea...púnî cū...nuié-

1. La gură.

2. Gest, arătînd în acelaşi loc indicat de anchetator.

3. Gest: la gură, unde i-a rămas semn.

le//^îngărădești/frmós^u/după_ăea...lūt^u...tăbărăști cu neămur^t/
cu tot și-î dă lūt^u ăl [k] cēl_mari-î spūn^î//cēl_cări-î mai grē^u
//d^upă_ăea...tăbl^î/dăci_ări/pūni/p^î_ea/...dăci_nu...

[Și de la lut...și trece la...?]

5 [ε] 'ē^î p^îî trēb^uî îmvălită//trēbūi^m [k] întăi trēbūi^ă îmvălită [!]
[!] //p^îî...îi căsî nu ?! [!]
~~~~~

[Așa...da ?!]

gā ūo-mvălēști cu tăblă^î/d^upă_ăea...sî dūc^î și-mpăci tîmplă-
rii^t/cum îi spūn^t la noi/adica ferēști/ămur^t/...și [ε] n-o puăt^î
10 s-o mîntui-odată.../ [ε] p^t...parcurs//az ūo ūod [ε] [k] ănu_ăs-
tă ūo ūodăiē/la ănu ăl^t lănt iăr/dăcă puăt^î...//dăcă-î mai înstă-
rît ūo fășî șî tuăt-odată//dăci_nu...ô_făci_mai...//

[Da' pe pereți ce pune după lutul cel mare ?]

îi dă ūō...trișcu^îlă^î//cum îi spūn^î lă noi//cu î [ε] [k]
15 n^u//cū_lu^t gālbin//pîsti négru//î^l neteză^{ti} șî de-acólea-î dă
var^t//cî^u d^upă...după_netezîtu_ăla//

[Același]

[Cum se face brînză de vaci]

[Dar brînză de vaci ai făcut vreodată...?]

20 da cū^î șî nu_fa^c ? în^uma_ănu_ăs^{ta}...

[Spune de la muls vaca, de cînd îi speli pulpa, ungeru
pînă cînd o mănînci...]

[!]
[!] cum ?!tî duș cu vāca la cîmp^u/ūo pāst^t/vîi cu ăa acāsî
/ūo spēl^t/ūo ștērē la ūungîr bîni/ūo mûlg^t/...spēl^t ūălîlî bîni/
25 lî pui_lă...ūuscăt/dîpî ăi pui ūāl^tlî la ūuscăt cînd^d mûlg^î vāca/

...strecór¹ láptili și-l pui la prins^u/și s [ε] și prindí uál¹li
/li smintíneș^{ti}/și li pui lă...încăldít puțin pi_lîngi fuoc^u/pi
úrmí lí_pui la strecătoári/și strîz brînzí/...și pi úrmí și cu
smintíní și cu mămăligⁱ cãldí mîni^s di ti_ruk [!] //

5

Neácsa Mirón

Cînzășapti [de ani]

cînpa

u^u_loc mⁱ rãnițós/căuut úndí si sámin¹ cînpa/s-^uo sámin¹
/lí pui bétí si n-o mănîși vrágíili/că_dáci nu-í pui/uo mînișci
10 vrágíili și nu fás nic dáci...nu-í pui bétí ca și nu víi¹ vrágíi-
li s-o mⁱ nîsi [!] //uo la^s di si úsúci/uo vărész¹ //cári-í di
vár-o smulg^u mai inaiinti/cári-í di toámno laș mai tírzíu//...
uo fás tokíli/uo duș^s la Birlád¹/uo pui la t^uokít/

[Da' ce înseamnă asta c-o faci tokíli ?]

15 lá tokil-așá si numéști//l^a tokíli pui dóu b¹étí/únu di-
súp^t și únu deasupra/s-o lež cu sírmi-n trii pátru locur^t/íi bať
doi [ε] trii par¹/...în Birlád bini/sⁱ pi-úrmí-í pui c^u cováta
pămín^t...deasupra ca și n-^uo úmfi ápa... [ε] sⁱ...ó_íei¹ ápa dá-
cí víni ápa...ú^o laș trii pátru zíli dípi cum íi tímpu//dáci-í
20 tímpu mai cáld^u/uo laș mai puțin//dáci-í tímpu mai rēsi^e/uo laș
mai mult^u//s-o [ε] cunós^{ti}/...ca cînd...la cînd^d ai fás-așá² dim-
băt/si...s si rup-așá/sⁱ si fác-um fel di fúior^u//uo scpt/uo pui

1. Rîul Birlad.

2. Gest, sugerînd cum frînge tulpinile.

de-o ^uusú^s/uo méli^t/uo rági^l/uo péri^l/dací vrei^l sí^l fá^s un^l fui^or
mai^l fin/...di álti^sevá di pí^zi/cum sí^l t^sásá pi^l v^rémú^r/uo^dátⁱ/...
t^sás/...cu^l díⁿsa/...daⁱ dóu^l fí^ri di^l tor^t/daⁱ dóu^l di^l búⁿbác^l sí^l
fá^s sá^rviti^l di^l pus^l má^málí^gi-í^eli.../...^huo^spodá^ré^stí^l !...stíⁱ/ca
5 sí^l híⁱi cum^l i^er^a...pi^l tí^mpur^l uo^dátⁱ [!!] //

[Dar ce înseamnă asta c-o vărezi ...cinepa...?]

uo [k] i^esti^l sí^l di^l vá^ri sí^l di^l toá^mná//a^séⁱe di^l vá^ri... [é]
íⁱ di^l vá^ri/sí^l di^l toá^mná/...fá^si sá^mín^ti//ca sí^l sá^mín^ti di^l alt^l áⁿ!
//cá^l dací^l nu^l fá^s... [k] n-o^l la^s pi^l-e^séⁱe sí^l fá^ci sá^mín^ti/nu^l ai^l di^l
10 sí^l sí^l mai^l sá^mín^ti di^l alt^l áⁿ//sí^l pi^l ú^rmí^l mai^l pi^l toá^mn-o smul^é sí^l
p-é^sé^ea/a^sé^ea uo^l bá^t bínⁱ//da a^séⁱe di^l vá^ri cín^d uo^l smul^é/íⁱ nú^ma
bá^tu íⁱ síⁿgur//nu^l ma^l á^ri frún^zi/nu^l ma^l á^ri n^l míc//a^séⁱe sí^l usú^ci
náⁱíⁿti// [...]]

[Aceeasi]

15

la priveg¹

[Dar priveghi se face...?]

sí^l fá^si/dá...!//...fá^si sí^l priveg//

[Cínd se face sí^l cum ?]

sá^ra//cí [é] dac-o^l tⁱi íⁱ...uo sá^ri/sa^lu dóu^l-á^cásⁱ/sí^l fá^si
20 priveg//víⁿiu...lú^me la^l priveg cu^l lumín^lá^ri/víⁿi cu^l flu^or^l/víⁿi
cú...tuá^ti s^eleá//cu^m [é] cum sí^l víⁿi sí^l acú^ma//cí^l nu^l nú^ma atú^sa
sí^l víⁿé//...

[Sí^l...se mai^l fac unele jocuri...la priveghi ?]

1. Fragment dintr-un text, foarte lung, cu tema [Obiceiuri
la înmormintare] .

și fășă/bîzîiitî//hîrîiă bîzîiitî/șî cîn loy¹ă/tî dăde di
[k] cî capu di...păretîli sâl¹lan^t//dacî iără unu mai voînic
ș-unu mai slab la bîzîiit-ășă//

[Alte jocuri...?]

5 alți zîcur¹ nû mai i...//

[Se mai mascau...se mai...?]

și mai măscă/sî fășă și bîrzi/sî fășă și... [ε] stăi sî și
mai fășă...?//câl^u...//sî suia^u unu pîstî altu/ășă/sî dărîmău/
...și fășă...//

10 [Se distrau...]

[i] 'e pîi ieră sî dîstră//acû nu pre iestî//c-ăcû nû mai
prînești lûnea//cî sîci arî curățani¹/sî nu mai prînești cum...//
da atû^s dacî ieră trii sâr¹/trii sâr¹ ieră bîzîiîl¹...//șî yîn
dădeă di bouutûrî cî^t...cît puteă sî beî lûnea cîrî iel [k] [i]ă-
15 ră la privég//da acû nu mai iestî ca sî...mai hîiî...// [...] cî
cîș sî suia la cap/atû^s dădeă bîzî bătăi mai tîrî//

[Aceeși]

[Cum se face cașul]

[i] [pri] ma dată/băg uoîli la muls^u/ni pînî și...spălăg gă-
20 lîțîli pîni/nî spălăm pi mîi¹/...dîpă sî ni spălăm pi mîi¹/mîl-
zîm uoîli/pî-û^rm-ăl strecurăm pîn pîzi/pîza dacî-i...mai rârî/uô
pîn¹m im patru/î uopt^u/să fîiî lăptîli curat/dîpă cîrî-i dăm kag^u/
...dîpă sî-i dăm kag^u/...ăl lășăm că u^o... [ε] uo jumătă di uorî//
...cam cî^t s-ar fâși m mîligî/șî mîniă//dîpă căre-l batî [i] dî-

pă se-l baț bini/ăl mai laș puțin cînc minunți/sî...p¹-urmî-l iei
 sî strîz cu mîna frum^{os} așă pî mărîzînt//d^upă se il strîz cu mîna
 frum^{os} faș așă uo...grămădî/zăru i¹esi-n afări/baș pînza-i i [ε]
 frum^{os} u...pî sub^u iel^u/ș-ăl salt în s^us//d^upă se-l salt în s^us/
 5 il pui în crîntî/und¹...i¹esti-o [ε] cum^u așă uo...crîntî!//în
 crîntî!//na! s¹....//

[Da...știm.]

ș-acuma-ș crînt-acólô-¹ strîș frum^{os} cu mîna/ba cu dreap-
 ta ba cu stînga/-l potrivés pânî i¹esi zăru dî iel^u// [AL] cîn-
 lo apruăpî s¹ sî termîntî zăru/mă pui sî-l...ăl ũ...jăntui¹es bini/d^upă
 căre-l mai strîș puțin/il ba^t dî cîti^{va} uorî/strîș pînza ruătî/
 ...șî¹ pî urm-uo-ntór^c cū [ε] părtea-n s^us/șî pui om p¹etrô pîsti
 i¹é ca s¹scurgî mai bini//ș-ăl tîn două/tr¹ei uorî/ș d^upă căre-l
 sco^t ș-ŭl pui^u pî p¹olîțî//

15

[Și-l gata.]

Dănă¹ilî Ștefán

tr¹ezăș¹p¹ătr¹u [de ani]

urda

[Dar urda, cum se face ?]

20

urda/d^upă [k] dî zăru cărî scot cășu/...mă pui ș-o pui la
 f^uoc într-ŭn căzan/șî-l dau f^uoc^u//șî cîn sî ferbîntî i¹ă bini/i
 ...în tim^p cîit [k] pânî cîit ferbî i¹ă/-i dau cū...urdăr¹u...ca sî
 ...sî nu sî arăi pî fund^t// [i] șî pî urmî/mă pun/șî...cîn i¹a
 ferbî bini/-i fer^t bini/urd¹éști d¹n asúpr-ășă [ε] ŭm fel dî...
 25 urdî/cărî sî strîzî deasúpră/șî cîn^d...bolmojăște puțin două

trii₁ i...băşic_ut în afar-/at_uşa...il ie_u căzanu după f^uoc/il mai
las aş₁ă două₁ trii₁ min_unti d¹ s-aş₁azi ie₁/după cări/...mă₀ pun₁/ş-ă
ie_u cu...polonicu/ş-1 pun în...pîză//uo strî₁ş...bini/₀uo pui
în cui/₁ş¹...cî₁ş₁...pîsti-o [ɛ] [k] patru cînc₁ u₀r-uo scot₁ ş-1
5 bûnî dî₁ mîncăre//

[Acelaşi]

astî iarn-an_ţăs₁ut^u

[Astă iarnă ce-ai făcut ?]

astî iarn-an_ţăs₁ut^u//

10 [Ce-ai ţesut ?]

ş₁asî covo₀ări [i] //

[Spune, cum se ţese un cover ?]

am cumpă₁ră^t tiri₁plic/l-am v₁ăps₁it/c-o fos^t al₁bu/m-an dus la
u₁urzitu₁ări/am măsu₁ră^t c-u₁m₁ mētru/am u₁urz₁it/...am v₁i₁n₁i cu i₁el scă-
15 sî l-am înv₁ălit/l-an da^t pin₁ i₁i₁ş/pin₁ spă₁tă/...i-an l₁egă₁ gura/...
am î₁sep₁u^t sî-i pui căp₁itili/ca la co^hor/cum sî p₁uni căp₁itili la
cover^u/cu...lî₁n₁i/cū...t₁h₁or^t/trā₁m₁/cu... [ɛ] i b₁ă₁tai dî₁ i...papi-
u₁otia...n₁ēgri/...ş-am fo^s două₁ i₁nsi/...înci c-o₁ ve₁şini/...ş-am
ă₁lēs amîndou₁//ş-am alēs ş₁asî covu₁ări//trei pēntru noi/ş₁i trei cu
20 ban₁i//

[Şi cum...după model ?]

după model₁ am^u [k] ă₁făc₁u dî₁ cări-am av₁ut₁ io în căs₁i//ei
dăc₁i t₁ d₁ s₁ei p₁i la fimēi/nu-ş₁ dă₁diē//s^{pu}ne₁ [L] că s₁ă murdă₁riēş-

tîe/şî sî...feşteleşte/nu ştiu şî...//nu-^ză...//

Moisii Adela

[ε] pătruzăşîdò mer^g pi pătruzăştrèi
di anⁱ

5

curăţănia-ŋ_căşî

scot afărî to^t din_cămeră//...ca să_fa^c cură^t//scot: pă-
turli/salteăua/...c^u cohoări^{li} di pⁱ părét [i] cum sⁱ spúnⁱ la
noi//toalⁱ li di pⁱ j^uos/...li dau afărâ/li bat/li scătur/li pun
pi_sărni/s-ălăresască//...te-acoleă mă_iu: scot^u cūilî [i] dim-
10 părét//...răd/dre^gc/cu_lut^u//...şi cu_băligi// [ε] cu^m...sî dre^zi la
noi//te-acoleă dau brězăturli cu var_ălb/curăt//dau_uo [ε] uo_dă-
tă cu var şi cu_lut^u//...pistî pictăturî//ca [ε] aşă...pictăm//pis-
ti pictătură//dăm al doilea var...alb/curăt/[L] al trêileă/crēm/
al pătrileă tot crēm//cum vrem sî_făşimⁱ în...cămerî//pictăm [i] /
15 ...pictăm//muiem^u lut^u/lipim pi j^uos^u//...lăsăm_sî sî usûsi lutu/
aşăzăm pi_părét/cohoarîli [i] /cuⁿ sî spúnⁱ la noi/aşă spun şi
io !...//şî sî...?i//ba^g păturli/pui saltélⁱli/pui tot curăt^u/
d-écoleă mă_iu şi-m_pui zos^u/tolişili/in_şter^g prăfu...pātu/mă-
sa/scă^uunli [ε] dulⁱăpu/şî am io^u!//...acoló//şî...sterg zămurli/
20 m_pui la zămurⁱ//...curătî perdélili/s-am_mintuiet c^u curăţănia-ŋ-
căşî !//s-ă_sî_fac^u ?i//

Dînu Fănica

douzéc [de ani]

cun_sî boteázî copkîlú

cun_sî boteázî copkîlú: vîni nînáşî-sa/ăl dau în_cîrpîli
 mēli/...ăp_scutîşî/curătî/î_iorganî/căut uo fîmēî ca s-o pui
 muşă/sî_duşî cū_năşî-sa la bisăricî/disfăşî c'opkîlu/...la bisă-
 5 ri^{cî}//îi pûni...prēuotū uun_căzān cū_ăpă/răşî/şî-l ea [k] şî-l-a-
 pūcî dî [ε] cāp/şî-l trîntēştî-acólî dî trîî uorî aşă¹/huştîuliū^c/
 huştîuliū^c/huştîuliū^c/de-acólea-l scoătî//şî-l pûni-ŋ_cîrpîli nî-
 năşî-sî/curătî/in iorganî/îi plăteştî pōpî-acólî şî_trēbuî sî-l
 plătească batistî/săpūn/...dăscîlului/de-acólî-l-adûs-acăsî//cî-
 10 l-adûs-ecăsî/uo pui pî_năşî-sa la māsî/pi muşă/sî_duş-acăsî//vî-
 ni-al [ε] dōuza...duminicî//ăl scāldă/îi [ε] în_căldăsc apă/vîni
 nînáşî-sa sî-l scāldî//ăi pûni uou/lăptî/zăh^{ăr}/uorēz/...sāri/...î
 bum^b [ε] [k] cînipî/būsuiō^{cū}/şî-l scāldî nînáşî-sa//ăl ea diŋ-
 cap/pānî-ŋ_kîşuārî//îl scāldî pi la ūrēk/pi la uo^k/piŋ_gurî/pi
 15 la...subţuorî¹/pi la deştî/pis_to_lō^{cu}/cā_sî_nu sî_uopărească//îl
 imbrăcî nînáşî-sa cū_cămeşut/rokiţālî/costūm/sî_ari năşî-sa//îl
 gătēştî/de-acólî^uîl_scoătî-afăr^ă//la_ăer/îl înkîni/cū_luminărea/
 cu...ş-ēa [ε] ă_luminărea aprînsî/îl înkîni la...părēt/şî_nî-l dă
 dî_pomānî/^{ăi} "nă cumătrî copkîlu!"/"bodaprost¹!"/"şî_găt^ă/"

20

[Aceeşi]

de-ă_cucurigăea²

[noi ne] jucăm de-ă_cucurigăea/numărăm...din_ūnū_ūnu pîni-

1. Gest imitativ.

2.-'De-a v-aţi ascunselea'.

la zéce/și atûș copîi¹i plec să se-ascundă după copăc⁴/în copăc/
sau â [ɛ] în â...dosîgur⁴/pe unde noi nu...putem ca și-î căuutăm
//atunc/â...un î băiat care cucurîgește/numîră pî la uo sûtă dî
zéce î zéce/și tot copîi¹i plec să se-ascundă// [ɛ] undi/se-mbrăc^c
5 cū... Xăinele altu¹ia/și...î să sîie-î copăc sē stă gemălu¹it ca
și nu-î î...cunăscă//și atuncă cînd î...spun că [ɛ] d-eczemplu
cum ar fi ieu/și cu alt copîl//î-o dat hăina mea lu alt copîl/și
iel în dă flangăuă//și dacă zîce că ieu sînt copîlul ăla/zîce
că s-a spart uăla și curi...c^ucur¹îgește copîlu cări-a cucurîgit
10 prima dată iar//

Drută Gorge
u¹nsprezece [ani]

[«Batista parfumată»]

noi/făcăm un c¹ier^c/mai multe f¹ete//și după cē făcîm cērcu/
15 ri î [k] ieșîm uo fată/c-uo batistă/și...ne r^uotăm î [ɛ] [k] î
mērgēm priⁿ [ɛ] prin î [k] lă cērc//și după...cē pūnem la uo fă-
tă batista/și c [k] dacă...ia stă mul^t și nu...nu se vede că...
batista... [k] nū a lua^t batista/kică cloșcă//și...î vine î^m mîș-
lăo^c//și¹ trece altă fată//

Bulăi Iemiliă
u¹nsprezece [ani]

653. MIRCEȘTII VECHI

(com. Vînători, jud. Vrancea)

Culegere : 1971; SD, DH, HB; transcriere : DH

uo cásâ

- 5 [Cum se făcea...cînd erai mata mai tînăr...o casă?]
uo cásâ sâ făc [a] [din lemn...cu lut...] ¹ ...cu lemⁿ//...ad
...u^cám lemnáru/čopliá...salcími/salcím^u//númáⁱ di salcím uo fá-
sám//aveán salcím di...cîti zăc^t dóisprăzečí métri//kar iéu/am
făcút/in triiispátru cásⁱ/cári-^o am și ástis//sâ-i...ăi bătíá la
10 kiruáni/séi/de-acó^eu^o [k] ăi bătíá^m par^t únu língi áltu/si-
gárdem...cu...nuíeli/nuíeli^d la pădúri/nuíeli/s-á...uo-ⁿgrădeám/
s-o lipiám cu lut///...uo lipiám cu...lut//dípí či si uscá/ăiⁱ
[č] ăiⁱ á [k] si uscá lútu páⁱia/ăiⁱ mai trăzá uo lipitúri...sau
dóuu fiméi^a/s-o vărúⁱia/sâ gáta íⁱintrám într-ísa//
- 15 [Cu ce o acopereai și cum?]
cu táblă//án tímpu^u din urmⁱ i^erá cu stuf//páni-i dai...
[Așa! Spune cum se acoperă cu stuf.]
cu stuf...tót^t așá la căprⁱuór^t/po^rneá diⁱ lá...căpriuór^t/și
...uo...uo acopereá cu stuf/ léturⁱ/s-o acopereá cu stuf//și după
20 sé^ea uo tábărnuⁱá uo...puneá...ierá [č] uo mai ușuáři keltuⁱálá
atús//da^r di cînd^a íișít ásta cu táblá/cu...čé^ea de-acó^elea uo^{ma}
íișít^t cart^uónu ásta-i áltí soco^{te}álá//

Dumitráki Cói^{ca}

săptizășidóⁱ di anⁱ

1. Informatorul a vorbit neorientat spre microfon, întorcînd
pe moment capul.

io d-¹ezemplu tai_u un porc

[Spune-ne cum tai un porc.]

la mi_ni-acási cum _{il} tai_u i_o^u//d^a/cum _{il} tai_u i_o^u//

[Cum _{il} facem noi, țărănește, aici.] ¹

5 io cum _{ai} fac io p-_{al} meu porc_u/stii...io d-¹ezemplu tai_u un
porc//l-am _{in}jun_gat/...d_{up}i _{si} l-am _{in}jun_gat/_{al} p_{ir}l_{es} cu p_{ai}i//
cu p_{ai}i//at_{it}a nu mai _{st}i^u//d_{up}i _{si} l-am p_{ir}l_i b_{ini} p_a-o p_{ar}ti/
l-_{int}orc p_i p_{ar}tea a_{il}ant_a/p_a cost_{is} p_a b_{ur}t_a/pu_{tin}//l-_{int}or^c
p-_{ai}lant_i p_a b_{ur}t_i/l_{ar} pu_{tin}//_{si} ca b_{ur}t_a _{si} n_u-o fac di...s_{un}c_i!
10 cum sp_{un}ⁱ la noi s_{un}c_i/c_{ar}i m_{in}c_{am} noi/s_{un}c_i cum sp_{un}i la noi/
s_{un}c_i//_{si} n_u f_{ii}i a_{rs}a s_{un}c^a//_{si} f_{ii}i s_{un}ca...b_{un}a/...b_{un}a di
m_{in}c_{at}//

_{si} d_{up}i _{ci} l-am p_{ir}l_i b_{ini} p_a-_{am}b_{ili} p_{ar}t...stii.../ _{si}
d_{ac}-_{ol} _{int}orc cu b_{ur}t_a-_n sus c^u p_{ic}u_{ar}l_i-_n sus/f_i d_{au} un p_{ir}p_{al}
15 ac^o p_a...b_{ur}t_i cum sp_{un}ⁱ la noi/stii...//_{si} d_{up}a _{ci} l-am f_a-
c_{ut} a_sa b_{ur}t_a...b_{un}i di...

[Asta am inteles. Si...pe urma?]

_{si} d_{up}-a_{ce}¹a-l tai/...c_a l-an t_{ai}at/l-an s^c... [c] [k] n_o-
t_{ors} _{im}vers cu...sp_{at}il_i-_n sus/f_i tai p_{ri}ma d^at_a c_{ap}at_ina/...il
20 disp_{ic}...f_i scot m_{us}ki [L] s_uori/m_{us}ki p_{ri}nc_{ip}alⁱ _{int}ai/d_{up}a _{ci}-₁
scot m_{us}^k p_{ri}nc_{ip}alⁱ _{int}ai/..._{ai} scot a...

[Așa este.] ²

1. Intervenția aparține unui informator înregistrat anterior, care a rămas să asiste la înregistrările următoare.

2. Intervine din nou același informator prezent la înregistrare.

ă...ă cum și spun io ă...ălea șoldurli cum spuni la noi/
 șoldurli/și după ci-i scot șoldur^{li}/dup-acéiⁱ întru...întestini/
 n^o mătî//și mi-ale^e cări sunt pentru...trândafirⁱ pîntru tranda-
 fⁱirⁱ/cări sunt pentru gilbaj cum spuni la noi gilbaj/gilba^u//
 5 cări sunt pentru tóbi/pentru^u tóbi//și i-adunăm la un loc șiⁱ...//
 șă iesti : uo par^{ti} dⁱn^{ia} scot pentr^u...șung^{ci}-șung^{ci}/uò partⁱ pen-
 tr^u unturiⁱ nⁱsarati/șă^o par^{ti} pentr^u... pus la cazan^u//cărⁿⁱ...
 cu...saramura carⁱ... [k] cărni dat^t sari//la acéie șung^{ci} car-iesti
 șung^{ci} n^ui și dă... [č] iⁱ și dă sari/iar acéi cări și p^uni...
 10 pentr^u unturiⁱ/n^ui și dă sari//pentr^u văr^u//

Alicsándru Zăfir

cinzeci^u di anⁱ

[Cinepa]

întăi...sa [k] prășan locu//și p-urm-o samanăm/de-acólea uo
 15 greblám//și netezan locu/ș-o lăsám//pu urm-o vărám/...luam pⁱce
 di vări/și rămîné pⁱce di tuamni/di sămînti// ș-o dučan la Putna/
 uo tokiam/ș-o vineam acas-/o melițam/uo keptanam/uo torciam/și
 de-acólea uo lucrán la război//asta uo făcⁱam//de-acólea^a u-adunam
 p-ăia di tuamnă/uo bătiám sămînta/uo alegⁱam s-o avem di alt an^u/
 20 și pⁱ...ș p-ăia tót așá uo dučan la Putna/uo...tokⁱam uo vineam
 uo melițam uo...uo torcám uo făcám tót ca asⁱlantⁱ//ș-o lucrám//
 șă ne făcám lucrur^u di...casi//pântru casă/știi?...//

[Și...cum țeși?]

întăi/tor^u//toré firu ála lunc^u lunc^u suptⁱri tări//și tor^u
 25 și grós/ca și baț/știi? și pⁱ urmă...urzăștⁱ//tⁱ duș la urzitu-
 ri/dai pⁱ urzituari/viⁱ invⁱelég pⁱ sul^u/innivedeș^{ti} pⁱnⁱitá/...
 dai pⁱnⁱ spátá/puⁱ război/lu-ntis cum l-an întins as/lej guri/puⁱ

dⁱ tuatⁱ c^olⁱă iel/de-ac^olea-n^ec^ek a t^asⁱ//bat^d vr^astă//dacă vreⁱ
sⁱ li facⁱ învrⁱstăt/dacⁱ vreⁱ s^u-ol fa^s...la rînd a^să s^tiⁱ la
fel^u/pînⁱ lûngⁱ/âstă sⁱ luc^riădⁱ/u^or^si^ci//âstă//

Iuăna U^op^rea

săiză^sîn^ouⁱ di anⁱ

5

cum sⁱ cul^egⁱ pu^amă:

la pu^amă ne du^săm...de-acă^să/...cu căr^uța/in căpⁱtu...bu-
o^făt/-ac^olo/pune^am...um but^oi ac^olo ca s-o pu^tem p^uni/u^o cule-
g^am/u^o pune^am la c^ubăr/...să...u^o mustuⁱăm/bⁱini/...p-ormă...u^o
10 du^eăm în căr^uță la but^oi/ac^olo//u^o turnăm ac^ol^o/umpli^am but^oi^u/
vine^am acă^să/cu i^o/u^o...di^sartăm dacⁱ mai ră^mînea ac^olo/sⁱ p-ur-
mⁱ n^e du^săm iar/i^ar aduc^am/pînⁱ cîn^d t^ermină^m//p^o u^ormă...ăⁱ cal-
căm la sac/cu j^gabu/...ăⁱ pune^am ăm but^oi^u//...

[Cum se c^olca la sac?]

15 cu pi^cu^arili-ol/călcăm/la sac//ăⁱ pune^am ăm sa^c/să...u^ol
calcăm cu ki^cu^arili bini/

[Pe ce-l c^olcai?]

c^u... [k] î j^gab//avi^am uⁿ j^gab a^să frum^os/lûng^e/f^o [ε] [k]
să pune^am c^ubăru dⁱs^up^t/pă d^ouă scăuⁿi/c^olo/să/...calcăm pânⁱ/
20 cîn t^erminăm//sⁱ... [k] di^sartăm s^acu-n...al^t but^oi^u/pânⁱ t^ermi-
năm//sⁱ-âstă-i^o...cul^esu...pu^amⁱ//

[Dar cu aceea care ră^mînea în sac ce făceai?]

a^cei^a că^ri ră^mînea ăm sac/u^o pune^am di^op^ar^ti-n âl^ti cădⁱ/

[Cum se cheamă?]

25 bu^ască//bu^ascⁱ sⁱ k^amⁱ//sⁱ p^o u^orm-o făcăm tui [ε] [k] ra-
kiu din i^o//

[Spune și cum făceai rachiu.]

rakiu-¹ dućam la cazanu di rakiu acolu/și...umpliám cazanu/
 ...puneám... [ɛ] ci acolo ari bažin di ápi... [k] uo cádi di ápi
 cari ierá acolu/puneám ápi riéci-n iě/și...puneám în cazan/úí
 dádeám foc disúp^t cu lémni/páni cín si-mferbîntá yín^t di h¹er-
 5 be/și p^ă urmă...începă să curgí...rakiu//în [ɛ] tr-o déji//c^u
 niști țávⁱ//

[Cum se cheamă acela care curge la început, mai tare?]
 é așéla-í cari c^urgí la-ncepú^t/kicúș^u fi zisém//noí^ă//

[Și la urmă?]

10 la urmă/l-adućam acasă/...

[Acela slab, de la urmă...]⁴

^acălá slab/ierá vurt^u//

[Se fierbea și a doua oară?]

15 și mai h¹erbé a două uári cît mai făcám al dóílea căzan/ul
 puneám în cazanu c¹élⁱlant//dáci rămíneá la urmă-ol puneá¹...állant
 ...cari urmă//

[Și ceea ce ai scos din cazan, după ce ai fiert, cum se
 cheamă?]

^ăcéi-í buască fiar^t [ɛ] [k] buască hártí//așá-í sp^uníⁿⁱ//

20

Ilií Cóiça

pàtruzășidói di an¹

cúm a ars cása únúí uo

[Cînd s-a întîmplat asta?]

da nu...po^t prećizá...

25

[Dar cam cînd așa...?]

1. Anchetatorul repetă întrebarea, reformulînd-o, din cauza
 neînțelegerii ei și, respectiv, confuziei făcute de subiect.

ări v^o patru an^t cînă//

[Ei, și...?]

cum a ars casa un^tu om//¹ adica la [ε] ...²//ă... [ε] un
[k] mai mul^t [k] doi trii i^j i ca...acolu u^amin^t carⁱ-a fost/a
5 fumăt unu din ie^t/ntr-o magazii^t/șă...ăruncat țigara jos//^oi n-ă-
runcat țigara jos/a lua foc a avut p-acolu...di scindur^t... [ε]
ș-o fi avut^u...uo baracⁱ acolu/a lua f^uoc^u//di cu s^ăar-a fost
asta//pu urmⁱ-n timpu noptⁱ/s-a alarmat în...i sat/foc//a iisⁱt
u^amini cu gâl^tet/cu...a v^tni^t kăr și... [ε] astia cu pompiⁱeri
10 ...nu di la Focșan^t/t^o de iisⁱ din comună di la noi/și/a sări cu
t^otⁱ/da n-a s-a putu salva/si sting^ă//t^ot a ars pin la...finitiv
//că iara tîrziu/de-acuma//tîrziu//

[Acelasi]

am pleca^t ...i Uoltenea

15 [Să povestesti cum a fost de-ai ajuns în Oltenia.]³

dă!//

[Cum cîți ani aveai?]

la ietate^a di șaisprizăci an^t/cîn ou fuamitea-n i...uo miⁱ
nouu s^uti p^atu zăsasă/i...i^oerăm uop copii la părin^t/și...fiin^t

1. Pronunță cu ton de enunț al unui titlu.

2. Anchetatorul face un gest aprobativ, indemnind pe infor-
mator să-și continue povestirea.

3. Anchetatorul a indicat acest text, pornind de la datele
biografice ale subiectului, obținute cînd acesta a fost ales pen-
tru înregistrare.

fuămiti...n-aviām încotró ^{zî}ni d^ucim/m-ă suîi la tren/s-am plecá^t
 ...î Uoltén^{ea}//s-acó^{lo} m-am angăj^ă la un ^uom... [ε] uaricari...
 avé^v o^opt lectárⁱ de pămîⁿ/cu trii băni^{cu}ări de porú^m cum
 ierá acó^{lo}/p-o lúná//...s-ă sta^t un an și două lunⁱ//ngrijám dî
 5 ...două vac/pátru boi/sî di-on ^ocopíl//...iarám fuárti kinuít//sî
 ...im pá^t zășápti spri pázăși^uopt...cîn am vâzi cî la noi s-a fă-
 cútú... [L] por^uumbu/așá mai puțin nu pria mul^t/am vînit înapóⁱ//
 sî de-a^{có}lea...//

[Brau alte obiceiuri acolo, prin Oltenia?...la lucru, la cîmp
 10 ...sau...cum trăiau ei?]

ă...ieráu uobi^{ce}iurⁱ mai slăbi ca la noi//mai slăbi ca la
 noi//cu tuátⁱ cî noi sîntem moldovenⁱ da ieráu... [ε] mai slăbi
 ca la noi//

[Anume?]

15 ă...n [k] mîncárea n-ò făcá... [ε] cum trebⁱ//nu...nu știu
 sî prégătiascî mîncári//n^u știu sî... [ε] fă^ăsá ^ardiⁱ di-istia...
 cū fâiⁱnî di grîu unmuⁱátă și umpleá ^ardiⁱ de-istia...n^u-m plăse
 da n-áviam încotró cî dăcî ierám la stăpîn^u ! ...//

[Mai ții minte cum e testul ?]

20 dă cūm! cu tăst^u ! //

[Unde ai fost ?]

ă nⁱ...Băiilestⁱ//da cūm dă...^mda//...făcē...//

[Spune cum făcea pînea la test .]

făcē avé uo vát^ă di cărămídă/să avé uo^m... [ε] uo [k] uon
 25 lant așá/sî cū...tăst^u-ai^a aveá uon drug di her/da/sî băgá sî-a-
 gătá lântu-ăla dî...di ouⁱu-ăla di her/sî făcá fócu sup tăs^t pîni
 cîn sî cocá pînea//pînea u-aveá bûná dă...mîncárea n-o fă^ăsá
 bûná//pînea ierá distúli și...bûná//[...]

Paraskiv Iordaki
 pát^uuzășiunu [de ani]

brîzî

mă^c și mul^g váca//mul^g váca/...și p-urmă¹ [ε] âl mul^g/
de-acólea-l strecór prin^g știșcă-l pui^g i ual¹//ual¹ li uopă-
r¹esc/cu z^uodă/sau cu ... cénușă/sau cu...leșii și uopărești
5 ual¹ li/și pⁿuⁿ la prins/stă...tri^g patru zili/pînă și pr¹îndi/
p-urmi-i ieu smintina bat^uuntu/și lăpt¹li-l pui p^g plit¹ la căl-
dura/âi făcî brîzî//âl strecór p^gșăculét di tifuón/...âl pui la
scurs/...l-ăgăy într-un^g cui sus/și s¹ scurzi/și...//

[Dar mai demult în ce-l puneai?]

10 mai dimul^t n^u//î n^g d-éia di cînipi//săculét di cînipi//uăl
țasăm î¹ l^g torcăm sup¹tiri firu^g âl^a/țasăm n^g război/și p-urmî...fă-
căm și ștergari di șt...și iismeni/tăta meu a purtat iismeni di
...di cînipi/din âlea//

Ierimîia Dunitra

15

pătruzăș¹ cînc [de ani]

n-ă-mvața c-am^g fos copii mult

âldi frăți-nu^g âștea Ilîi^g cări le-avîă¹ sarăci...îi făcă
m^a mîia niē n-aviău//...u^g făcă camē [ε] [k] pantalôn¹ din âștea
dî...abă/ș¹ cîp vineă iară rōș [i] pi¹ îs² pîntri picuări dî...
20 sî t^u cîu la șcuālă [i] /în clășă-ntăi/aviām [ε] tră¹ istî dî...cî-
nipi/n¹ ducăm la șcuālă//a^g ni ducăm//cu atî di cînipi iîc³/s

1. Vezi sfîrșitul textului precedent ("iismeni de cînepă").

2. Gest.

3. La traistă.

cu tră¹ista¹ a a¹șă¹ /și ni-ducăm la șcuálă//cu tră¹it¹ di¹ cîni-
pî//

[Și cîte clase ai învățat mata?]

io-a-mvata^t n^uma patru clási//

5 [Și mai departe...cum a fost...?]

n-am mai...//...n-ă-mvata^t c-am fos copii mult/și m^amă a fost
innăcăjitⁱ/nu puteă sⁱ n^u sⁱ...și stă [k] ni crești^{am} unu pă-
altu//ni lăsa acasⁱ//iei plec^{au} lu^u cu caru la prăsit/lă...p^u

[k] aviam p^{am}inturⁱ n^uma pⁱmarzⁱ [ε] [k] la șușaua m^{ari}/așă
10 spuni^{am} noi//lă lⁱnea ferat^ă//și pⁱnoi ni lasă aic^ă acas^ă//cu
d^uoi trii copii/și cu-ăla micu/s-avi^{am} grⁱsⁱ și noi di vi^țal/di
purc^ăel/...șă iei sⁱ tu^{cu}ac^ă acolo//prăș^{au}/se^{ce}er^{au}/răș^{ari}ti/se^{ce}er^{au}
uovăzu/se^{ce}er^ă grⁱu//...și noi stăte^{am} acasⁱ//ni crești^{am} [AL]
p-un p-al^t și nu pute^{am} sⁱ ni duc^{im} la șcuálă//și ni-mvoe^ă m^amă
15 ș cu tată^{ia} la-mv^ăt^ăturⁱ/și...no¹ zⁱs^{em} sⁱ stau... "mă las-acasⁱ/
cⁱt^t timp aviam timp sⁱ ma duș^{am} mă duc^{am}/cîn nu...n^u mă mai duc^{am}/
și stăte^{am} a^{cas}/sⁱ stau c^u copkii cⁱ...mamă^{ia}-i d^usă la bucătⁱ/
dip^{ar}ti//t^uma si^ăra vine^ă//

[Aceeasi]

20

uo cloșcă

să pun uo cloșcă²//i^ău tⁱrna/...ăi pun p^{ai}/-n ia/căut
uouli/di băn^ut/li căut la lumⁱnări/sau la [L] l^ăampă/ări-ban
...cari-i c^urui^t n^u-i bun//cari ari b^{an}u lⁱmpiti și n^u sⁱ vedⁱ
ni^c-om puⁿct/iⁱ fu^{ar}ti bun//ăla l-am pus//iⁱ bun^u/p^rui căut^u...
25 [ε] zⁱec...d^ouză^s di uoi/cel mul/douzăc i-am p^{us}//și d^ouz-

1. Gest : atîrnată pe după gît.

2. Emfatic.

pătru i-am pus//am pus douăspătru di uou^ui la uo cloșci/douăzășî-
 pătru di pui mi-a scos//da mi-a murid după ci i-a fos^t scoș [!]
 ci i-i... [k] nu ș-c-o hi avút i-i di-a mûrit//șî-asta-i//șî clo-
 cêști trii săptămînⁱ//...șî p-urmă scuati puii//i-i iei pui de-a-
 5 cîlo/-i dai afără/i-i fac oușcă/li dai moi malăi/li dai mîncări/
 d-ezemplu șî grîu/șî dăci șî mai măresc iei//... [c] dacă nu/îs-
 mic/li dai nûma malăi//muiet așa//șî-i faș...marⁱ//crêș^{ti} puii/
 ...cîn^{sî} fac^u marⁱ tăem șî noi cîti unu/mîncăm/...uar mai vîndi/
 ...d-ezemplu...cum...ări uomu...//

10

[Aceeși]

[Mămăliga]

întăi spălăm c^{eu} unu/apoi pûnim apă-n î...iel/férbim/...pûnim
 di presurát/pûnim sári/férbi uo lăsăm sî fiarbî cû...făina/apoi
 uo mestecăm//uo mestecăm bîni/ș-o răsturnăm//

15

[N-o mai...] ¹

ěⁱ la urmă da//cu făcălețu//

Lupu Dumitra

[19 ani]

Corbă

20

jumuli [k] întii fêrbim apa/pûnimă...uopărîm găina/uo ju-
 mulim/...uo tăiem/...apoi i-i pûnim î...apî ca sî fiarbă/pentru
 cîrbă/pûnim cu zărzavaturli cu tot/dăci-i...fiartî găina/pûnim
 ă...întii bors^u...^hil acrim/șî-apoi pûnim găina// [k] cá^rnea di
 găinâ//^hapoi fideáua...

25

[La urmă, mai dregeți...?]

1. Gest al anchetatorului, sugerînd cum se tipărește mămăliga.

cu uou/la urmă//după ci fěrbiu i...tot bórşu...cu găina
şi cu fideáua/la urmă cîn si dá după...foc/si báti un uou/bini/
şi-il púnim în...uálâ//

[Aceeasi]

5

acúma sar şi ieu cá lei

uo^dat-am fost la Gítu Cállui¹ asá-i spúnem noi...cî [k]
úni-i adîncă/şi...acólo...cî io zîcă [k] io nú şti¹a^m sâ-no^t//şi
an^zi [k] u...un...úni se scáldá copii¹ sáriáu după mál/ă^zs
c-acólo-i adîncă//şi m-am dus mai încól^o şi-ă^zi^s că nú-i adîncă//
10 şi...ierá adîncă şi io...atúnca/cân an sári cu gítu-n jos/an sá-
rí^t/şi ierá ápa adîncă/mári//şi...p-úrmă ieu...an zis cî-i i...
"mă-ne^c báii!/mă-nec/mă-nec" şi p-ú^rmă copii-a vini^t [k] am io um
văr mai mári/şi-a vînit â şi-a vru^t să mă selvéze//şi io mă [k]
an da^t mereu din mîin¹ am bouu şi apă/şi pîn-aⁿ iesi^t la acéie...
15 mititícă//şi p-úrmă ieu am mai fost â...la ápâ/p-úmă [k] la gîr-
lă/^asá-i spúnem noi/şi...am începú^t să dau dim mîiⁿⁱ/şi...ă^zis
că cum î...dă áia mar¹ dim mîin¹/ă^zis că... [ε] asá...înuată
voînicéşte//şi...no¹ [k] şi io am începú^s si dau şi io ca lei//şi
iei a începú^t... [ε] [k] şi io am începú^s şi iei si rîdeá de mîni
20 că...stăteám cu capu d [k] la fun^d//şi p-um-ă [k] pîn-am î...
[ε] pîn-am î...începú^s şi io sâ-no^t//şi...m-am îm^uvăta/şi...acú-
ma sar şi ieu cá lei...după mál//

Năstase Vasile

[10 ani]

654. FURCENII VECHI [ALR II, 605]

(com. Cosmești, jud. Galați)

Culegere : 1971; SD, DH, HB; transcriere : DH

[Treieratul cu cai]

5 [Știi cum se treiera cu caii?]

da//știu//știu//

[Cum se treiera?]

ă...cu căⁱi sî tri [ɛ] [k] să triⁱeră...ân módu următor :
ântîndem...nă^ssăda/pi árii/ [...] púnim^u par âm^s mijlóc/dúpă ce
10 púnim páru-m^s mijlóc/p^uúnim doiⁱ cai/tréiⁱ cai/puá să fiie și pátru
cai//cu cît^u ys maiⁱ mult cu-atîta mérgi...treába mǎi...répidi//
dar însi^u/uobișnuⁱînta iará c-asă aveá uómu/doiⁱ cai//și-iⁱ/dădeá/
di jur^u împrejúr di jur^u împrejúr/pánî cînd frîngá/să [ɛ] strîngá
la par//întorcân^u cáⁱi iar/pi di álti párti fi...i skimbám/și iár
15 sî disfășurá...frîngiá/și mergá pân^u la mǎrginî//iár dădeám^u îna-
pói/pínî cîndⁱ videám noi cî-i ... fi bun di-ntórs//întorcám...
páiiili/cári ierá^u/uováz^d sau...cî aveám/întorcám/dípi cî-ntorcám/
iár puneán^u cáⁱi/să...iar ímvîrteá/și vineá par [k] vineá cáⁱi
pínî la par strîngînd frîngiá^u așaⁱ //întorcân^u cáⁱi iárâs să...
20 puneám...frîngiá^u/și vineá pínî la mǎrginî...//

[Și după ce terminai?]

dípi cî terminám/cū dⁱ...triⁱeru/cu cáⁱi/începeám sî...ál^u

[ε] scuturăm s-ul întuărcim zis/s-ul întuărcim/di trii uorⁱ/di
 patru uorⁱ/după cum...iară triiară^t/di cai mai bini//aşă că [ε]
 dîndⁱ di [ε] trei uorⁱ/şi di patru uorⁱ/întorcîndⁱ după ci videăm
 noi ci-i...găta/atunc/luăm şi strîngăm pãili/şi di-o pãrti şi di
 5 alta şi-l dădeăm diopãrti/uorⁱ li încărcăm/încărutã/şi li duşăm
 direct acasă//dacă nu/li strîngăm grămad-acolo...mărzîna ării/
 şi li luăm aldăti//cînd^d putém//

strîngăm uovăzu/grămadă/tot^d la mijlocu pãrului/după ci strîn-
 găm uovăzu la...ă mijlocu pãrului/luăm cu mătura/măturăm bini/
 10 strîngăm tot...di jur împrejur/şi-l luăm la vînturat dacă băteă
 vîntu//dacă nu băteă vîntu aşteptăm ca să...ă vîni vîn^t ca si...
 putém sî [ε] îl vînturăm//şi dacă...dacă l-ăm vînturat/l-ăm vîn-
 turat l-ăm pus la sacⁱ/di la sacⁱ/l-ăm pus încărutî ş-am plecat
 cu iel acasă şi l-ăm pus la hămbăr//

15

Mî^haláki_Kítu
 şăizăşîdóⁱ [de ani]

yînu

yînu sâ fâsi...ă dup^{bă} [k] dacă culégim puama/...áltiⁱ...
 strivéşti...î subăr^u//noi nă strivim î subăr^u/avém î ă mōrişcă//
 20 strîzîm puama grămadă într-o cădă/sau în două cărătorⁱ/săra/după
 ci...ă sfîntăşti suarⁱli/ca si...nă...ni pėrdin tîmpu/trăgîm^u la
 mōrişcă nuapteă//sără/adîca/mai tî [k] mai divrémi//dîpi şi trá-
 zîn la mōrişcă/avém^u grătii/la cădă/nă tot^u/pãrti dintr-însîi
 cări ştii/cît fúndu căzii/focúti dî...nuî^uli/ruatî-mprejur/atî-
 25 ta distántiⁱ di la fúndu căzii/mai sus^u//şi pus nişti căpătăii/
 pus nişti căpătăii/yînu cări...cúrgi di la mōrişcă/cădi-n tîisco-

vîna așé^ea/da...di la grátiⁱ/cúrgi númai... [ɛ] ápa [k] númai
yínu//númai yínu//iárⁱă...di...dipi cî yínu ^uo curs^u/di la ^cgrá-
tiăⁱ jos/noⁱ i-am scos cêpu/ⁱimediát^t//dácă mântuim di datⁱ...
la morișcî/imediát putém sâ scuátim și cêpu//dácă scuátin^u sêpu/
5 atúșⁱ / însámni cî iésⁱ vîn... [k] ũyin próhir^u//próhir^u//dáci
iésⁱ yin próhir^u/îi sêl mai bun yín^u//

[Cum e la culoare?]

la culuári...îiⁱ [ɛ] próhir di tótⁱ...//

[Cam cum vine?]

10 [ɛ] cum sî spun...ásta-i r^uóșii...îi dișkis di tótⁱ di tótⁱ
...da// [...]

[Dar poama cum e?]

puáma-i neágră//

[Și ce soiuri sînt?]

15 ...pródⁱucátuári/tireáză...î cóndir/nóha ma iésti...i^oșⁱ și
álți sóiúrⁱ iar/î codirci/...alicántă/...^mda//

[Același]

clóșcî cúrcî nú-nⁱ mai trébúi

[Pui de curcă ai avut mata vreodată?]

20 aⁿ scos//da n-am avú^t nóroc la ii/d-ecólea m-aⁿ lipsít^t//

[Spune cum ai pus și de ce n-ai avut noroc, ce s-a întîm-
plat...]

uoⁱ hîșít tuátⁱ uóuulⁱ límpid^b//am pus cúrcă/pi uóu^u/a cloșít
ș-a făcút datoríia hîi/...dî...cúrci a...cloșít atîta tim^e/și
25 pⁱisínic-o fos curcánu... [L] rⁱáu^u/prós^t/cⁱ sîsⁱ zísim al^t fél^u?/
cî nu nⁱ-o scos dicít um puⁱ di cúrcă//ș-atúș-ăⁿ zís "uúnu iésⁱti/

Unu si hii cit-ai hi ciⁱniⁱa nu-nⁱmai trebúieștiⁱ" [i:] //

[Si ce-ai făcut?]

s-am făcut?/...am făcut așa : curc-an dat-uo^aafara/"tu si-t^d
ca^uut^d di youatu tau/di...curcanu tau/si...hi^a [ε] clo...cloșci

5 curci nu-nⁱmai trebúiⁱ"//și n-am mai pus//

Margu^ala Sirbu

săizășidoiⁱ [de ani]

[Amintiri despre Emil Petrovici]¹

pai daci-i tari-i di mult de-atús bre!//adivarat ci fata²
lo iera di triisprizasi anⁱ//aveam cinipⁱ/...asa nantⁱ³ stii/...si
meletam/si vinea si si uitaⁱ//...d^umnealui⁴ //

si : "d^umneata" si "di si fas?"// [i] c-aveam si doui fetiⁱ//
cari...li cusam ieu//c-am avut masina// "si hai" zic "di ni-ajutat^d
si...meli^u"//cu melitoiu mari/fata melita acolo/ieu dinuasi⁵ /
15 si alta...⁶ //

"pi da" zic "daci nu-s io/fetⁱli nu fac treaba" //

---

1. Text înregistrat de la Vasilica Zugravu, fostă informa-
toare a lui Emil Petrovici în ancheta care a avut loc în iunie,
1937 (ALRT, p.217-219).

2. Fica precedentei, Florica Zugravu, folosită și ea de
E.Petrovici ca informatoare (Jurnalul din timpul anchetei, mas.).

3. Gest.

4. Se referă la Emil Petrovici.

5. Gesticulează.

6. Este întreruptă de anchetator și rugată să vorbească mai
tare; informatoarea reia povestirea, confirmându-se apelului.

"ba dă!//fășim"//fétili [!] ...//

"da/da[r]i^uo vă spūn/uite-așă/și băte-așă și gata..."//și
fétili zîsă ș-ădivarăt"//

[Și el?]

5 eⁱ /sîⁱ "c^u...așă cum spūni dumnealór^u [k] dūmneaⁱ/sî faș//
cîⁱnu vă-mvátîⁱ dîⁱrău"//

[Și altceva ce-a mai vorbit cu mata, mai ții minte?]

cūmⁱ sî nu?! ții mînti/da//ieră cānîⁱ deⁱ estea așă...dîⁱlut^u//

"asta cu^m sîⁱ kemă uodátîⁱ/cu bunica matá?"//

10 "ulcîcîⁱ-i zîsăm"//dac-așă sîⁱ zîsá!//"dă ulcîca sêⁱlăⁱ-ncuáⁱsîⁱ"
//șmăltuítă/frumós,...//

"ș-acúma?"//

"ě acúma dă cána sêⁱ dîⁱlut^u!"//

"dă...astalántî...?"//

15 "asta-i di mărⁱmurî//cānî sî numéști//gata nu?"//

dă/dă...//¹

"ș-aⁱista castronáșu-aⁱista toⁱ di lut^u?"//

"iēⁱ sî spūni...strákîⁱnî"//c-așă-i zîsē și bunica/mám^a/frúmuá-
sâ// [...]

20 [Și...scria...el?]

scriiá/scriiá^a da^a da...//

[Și cam cît timp spuneai că a stat?]

douⁱ lunⁱ di zîli/dómle uo stat /tuátî vára uo stat//tuátă
vára//párcă¹-văd^u[!] //bîⁱnî barbát^a bîⁱnî...//sî dušá/...înⁱ cāmîra

25 lui/stăteá/vineá...sîⁱ maiⁱ uítă la noi la treábă ...//ș-amⁱsăserát^a
cu dîⁱpsu//dă!//amⁱavít aⁱis-acásî lo^c//aⁱisă stau șiⁱ lo apruáⁱpî//

[A fost cu dumneata la secerat?]

---

1. Pronunță în șoaptă, ca pentru sine, a aducere aminte,
reluînd apoi firul povestirii.

și dăci...uo vinît în grădin-acó¹⁰ și tót aș-aveám dóuî fé-
ti/s sâ uítá//

ș-ápîi : "di sî pui...așá aîîs?" //

pui/"pún_sî fac^u...pol^uóg^u"/așá sî_numeá//

5 "sî_din aîîstea?" //

"din aîîstea úⁱti fásîm znop^u"//cum ... sîsám ... grî^uú/sî
puneám mai múlti poluázi di_sélea//sî uítá sî_iel 1 //

"áltîdátî fását așá?" //

"fásám"//mai cosá táta//cⁱiará mărunțál/sî nu nî vineá gîni.

10 dⁱsásîiri//sî-l cosá sarácu//sî_l-adușá^mpáli-l/cărám în_cărúțá/
tⁱdiⁿ_cărúțî-l puneám pi_árlî_acásî/bagám bóⁱi...// [...]

[Dar spune...cum arăta el?]

[L] iará...potrivî^t di_nántî//sî bîni//plinút la fát-așá da-
da-da-da-da...//[...]

15 [Și cum a venit la dumneavoastră?]

păi uo vinît/bărbát^u-mî-o_fos_secretár//ș-o_vinît la primă-
ríiî//sî : unde-ar sta iel^u?/sî plăteáscî/s_sî duármâ/așá_uo cá-
mîrî s_sî fácî sî mîncárlî//[...]

Vasílica Zugrávú

am șăptîzășăptî [de ani]

úite-acú-mai

20

[Cum se spală lîna]²

da...úⁱti după s-o tórâ_pi uáîi/uo fás sul cólo-șá bîni uo

1. Soptit, din cauză că își pierde vocea.

2. Vezi în ALRT, p. 217, textul cu aceeași temă.

tórbî la aşá¹ cî sâ mai stea/cî n-ăi tim^p atúš//pi-úrmî pui_ápî
la-ȝcăldîit cazán mări/fiⁱ cî-i leşîi noi [ɛ]...cu leşîi spa-
lám//senúşa di la...sóba/turnám ȝo bán^tti di...senúşi-ntr-om bu-
toiaş/pi-úrmî turnám apă/dóu^uzâş di gălet di ápî/mestecám bîni/
5 sî fâşá...spîrt ierá//sî camáşa tîneá mult/sî cu şersáfu^vi...//îi
búnî_álba²asta da...pre-i...// [...]

[Şi cu lîna...după aceea?]

sî...lâna/ȝo pui_im báliⁱ/sau în_găletár/mári_aşá/ȝo scútuⁱ
: di curnú^d/dî...s-ȝo mai cú^urîţ...//s-ȝo pui_aşá/úna písti álta/
10 pi-úrmî tornⁱ apa sêie/fiártâ/fiártâ/clocotîti sî fiîi//s-ȝo laş//
acóperⁱ c-ȝo tualí bîni/túma pi sári dîpă_sî creş^scî s-ȝo răsît/sau
kar s-a dóu^uza/ȝo scot/s-ȝo şuséstⁱu/ȝo pui_acólo jos pi-ȝo tualá
pi_sêvá/zuárca aşei/-ȝo arúş într-ȝo gruápi-ȝcólȝ...sî ȝo iei la
clătî^dt/dáci...noi_şêveám Sîrétu-apruápi//s-ȝo puneán la cărúta ză-
15 sî...ȝóⁱ/zási lînⁱ/s-ȝo fâşám c^um fi fluára di frumúasá/pi-urm-
ȝ-ad^{tu}ac acási/sî ȝusúci/ȝo scármenⁱ/ȝo dúş la keptănătuári faş
nişti... [ɛ] sc [k] válurⁱ de_sêle frumúasî// [...]

[Aceeaşi]

sî băteá pop^uşóⁱ c-um_băt

20 ieu_băteám pop^uşóⁱ at [k] pi-atúş sî băteá pop^uşóⁱ c-um-
băt/...puneám pop^uşóⁱ in leásá/in lesó^uȝ_ála/^aşá/sî pi-úrmî-l
băteám cu bătu sî curzá popşóⁱ disúpt//curzá pí^{un} tolⁱc_sêvá
sau... [ɛ] rogojínⁱ sî puneá/acól^o disúpt//ěi!la noi_atúş mai
vineá purşéi ierá scrúafa cu purşéi sî mîncău disúpt acólo...

1. Gest.

2. Detergent.

gră^uun^tîli...//ăi ierá sî...um_băţ...^aşá lung¹...dî-um_métru şi
jumatáti-^aşá/şă...ierá sî... [ε] umblăciú fî spuneám noi...la
băţu-ăla cári băteám...porumbu-ăla//

[Cum era făcut umblăciul ?]

5 ierá făcut din dóuî pârţ//ierá un_lemn mai_lung^c/um_băţ^d_di
doi_métri/iar áltu mai_scur^t/di_vro uòpzáş/ [ε] um_métru-^aşá ie-
rá//sî...întri iéli ierá uò bucatî_dî...di péli/^aşa_púsî [...] şi
sî puneá la cápîti/la_ámbili bétî/sî húnu/cári legă pi-ámîndouí/
bétîli-ălea//

10

Vasíli Vizureánu ²
pátruzăşăpti di an¹

[Brînză de vaci]

[...] brîza dî...văs/cum_uo...púnîm láptîlî_la prins^u/sî
fíiî uála uopărită bîni/sî ma¹_alés î_uálî dî...dî_lut^u//sî nu
15 fíiî...c-a^{dî}că sî uo [k] prîndi sî-m_borcáni dî_stîclî//da mai
bîni-n uálî di lut sî fíiî//stîi...//^{da}cîp_fas î_uáli di lut/
fásî smîntîni mai_múltă//dúpă sî sî prîndi hí_lu^uóm smîntîna/uo
púnîm într-un...înt_r-um_văs/curát/înt_r-om_borcán dî_stîclâ/sau
une-avém/noi/dup-^aşéla-ncăldîm...kîşleáşu//^aşél/îl_încăldîm ^{aşá}
20 ...puţîn deasupra nu fíiî¹fî^{er}^t/pi-úrmî-l turnám într-ô...pungî/

1. Gest, cu ambele mîini.

2. Este fiul lui Gheorghe Vizireanu, fost informator al lui
E.Petrovici în ancheta din iunie 1937 (cf. ALRT, p.219-220); tex-
tul a pornit de la fotografia informatorului în discuţie ţinînd
în mînă îmblăciul, în faţa lesei de bătut porumb, trimisă la
Furceni după anchetă de E.Petrovici şi publicată şi în ALR II
s.n., vol.I, planşa II.

înt¹-o...t¹oșcâ//înt¹-o t¹oșcî dî... [ɛ] tif^uon/uarⁱ di... [ɛ]
muncîtorú¹ [ɛ] [k] améri^{cî¹} cun¹ zîsâ nai¹nti/s-^uo lăsăm di sî
scúr¹zî/pi-urm-o púnim într-on... [k] î¹mfarfuriî/sî púnin¹ smîntî-
nî pi deasúpra ii//

5

Tuáder Varvára
pátruzăspátru [de ani]

clóșca

clóșcâ.../adún u^uuli prúaspiti/dáci nu ári ban^u...tuáti/
mă duc pim¹večínⁱ/sî...îm^b dă prúaspiti cu ban^u/atúša viuⁱ acási
10 li cá^uut di ban/la lămpâ sau¹ la lumínári/sau¹ și¹ la bec/...ș-a-
túša pui¹ clóșca...cu puála sau¹ cu căcúla/cum¹ s¹spúnim [i] că
sî iásă...dáci púnim¹ c^ucăsúlă...iésă cucós/sî dáci púnin¹ cu¹
puálă...iésă pui¹sî [!] //șă...túša púnim clóșca ș-^uo...púnim pi
u^uu/cloșești trii¹ săptămín¹/sî...scuáti pui//

15 [Dar pui de curcă...ai avut vreodată?]

pui¹ di cúrcî n-am avú^t/di gîscî/di ráțî...//da tot¹ așá sî¹
la gîscî/la gîscî nu putem sî skimbám u^uu¹/li púnim pi cári
le¹-avém//

[De ce?]

20 péntru¹ cî... [ɛ] nú mai¹ putém sî¹ li mai¹...sî¹ li mai¹ skimbám/
cî...nu sî puáti//trébî¹ sî cloșascî cu u^uu¹ cári sî...cári
le¹-ári ia//cári sî u^uu¹ ia//sî¹ li púnim...cári...sunt búi li
scuáti/cári nu...nu¹ li scuáti//

25

Vízureánu^u Tuána¹
pátruș¹ pátru [de ani]

1. Pînză de bumbac (de calitate inferioară) din comerț.

la grădini

dîmîne^îăta plecăm la şasî de-acasă//...şî...mă rog ni pûnim
mîncări-n gînt^î/îndiferen^t c-avem/şî după aia plecăm lă ... gră-
dî^{nă}//făcîm pîn-acólo tre [k] vro treiz^îes di minúti/ş-ápoi ajun-
5 gîm/nî:...aşezăm mîncări^î la un loc cu tu^îatî lúmea acó^{lo} indife-
rent într-un colţ sau úndi putém/ápoi încep órili di lúcrú/acó^{lo}
fiicări nú num^îai cí muncîm/mai spun... [ɛ] snu^îavi [k] ásta
glúmi sau ándiferent cî...să...în tímpú...lúcrúlu^î/ş-ápoi la
dóu^u şî jumatáti avém î... [ɛ] uóra/di [ɛ] [k] servím mása/şî
10 ...pîn^î la zécî uo jumatáti di uórî//ápoi începim iar lúcrú in-
diferen^t/pu^îati acúma... î s^îerî lă...la plivít/sau lă ... pus
plánti-ş gívé^c/ruóşli/în gívé^c/şă mai m^îergîm...tu^î nám ápi p^înt^uru
udát/acólo-ş s^îerî/şă...dú^îpă áia/aşteptăm//...cî^î v^îni uóra dóu^îs-
prez^îeci/pîn^î la únu şî jumatáti/iar^î sînt uórili...di uodíhni/
15 dup-ásta-n^îcepim iar...treába/acólu úndi sîntém repartizáti că
la grădini cî^îti trimíti lă.../acúma înc^î nu s-a-n^îcepút/la fă-
cút calóia/la tábli/lă...cú^îbur^î îndiferent úndi/şî...la cî^î şî
jumatáti sî terminí//acólo ni lúóm iar g^întîli li...şî plecăm
acási cu fétili//[...]

20

Lóvin Mariuára
dó^uuz^îec [de ani]

la băii

cîn m-an dus cu tăticu cu uoîili/sî li dúsîm la stîná/sî
cînd am î...vînit înapóî/i-an spus ca sî mă lésî sî mă duc sî
fac [k] sî fa^c báii//sî ierá acóló mai mult pr^hétin^t d^e miî//
5 sî cîn m-an dus/ió/...atúşe ierá primă...zi//prin lúna iúniî-a-
sá//cîndâ...m-an dus ió la báii//ánū...ánu trecút//sâ...ieų
m-am î... [k] mă ducám sî niştî^t în^t s-ínót/ma dúsám sî... [ε]
mă...mergám sî ió pin ápi//sî cînd am...an dat di-un gol/asă în
adîncîmî//sâ...dúpă áia/m-am î...dus la fund/sî cîndî m-au vâ-
10 zút î coléz d-e^t méi sî prîiétin^t/cî nu mai sînt/au începút sî
mă cáuti//sî m-an scos/de-acúma ierám ... am^tít áşá di ápa/sî
...am stat pútîn la suári/sâ...tót nu m-am îmvegîiét//sî mer^eu
mă duc la báii//

[Cum ai spus...că tot nu te-ai...?]

15 tot nu m-am îmvegîiét//

[Adică?]

adíca...nu... [k] ca sî zíc áşá sî...cî nu-m^t mai trébuîi
de-acúma/sau cî...nū...mă mai duc//

Voicán Iiúón

ió am trîisprezèci an^t

20

la guázî

[La cules nucile...cine merge?]

băiétî^t n î...la noi în nu^c/iéstî-un térén di fótbal cári
vin sî sî juácî î [ε] [k] juácá fótbal//î...sâ la térénu di

f^uótbal/î iésti mai mult uoc^dupát di nuć//acólo//şî băiétî méréu
 y
 vin şî sⁱ...î cîn sî-sép ā...gojî núsⁱli/ā...vin/î iéu haráz^s
 de-acásî/şî vin sî-sép a bati...núşⁱli/cū... [ε] p^uăr^u/cu guázⁱli
 cu sî ia^uiⁱ//şî lí gojášti/şî žuácⁱ ā...la guázⁱ//cī žuácⁱ la
 5 guázⁱ/cári cīştigⁱ/cári pėrdi/şî...//

[Da...cum e asta la goage ?]

faş-un şir di guázⁱ/púnî î...fiicari cīti vr^{ea}ā...//

[Ce sînt astea goage ?]

[ε] nūs/...cojīti/fārî...cuāj-āia vėrdi cāri-ō.āu pi iē^u/li
 10 púnî î şir cⁱti zāsi/cīti dō^uuzās/cāri...băiét^d vrea/cīti sīs/cīti
 şāsî nūs//sā...dip-esē^{ea}/fiicari trėbui şî s-aleágⁱ cīti-un
 gogār/şî sâ trágⁱ//şî cāri rūpⁱ şirāgu/cāri dā...lā cap/cā...
 iésti-o guágⁱ mai mārī cāri-ī spūni cap//şî cāri lok [ε] [k]
 gésti cap^u/aséla iārā...[k] ia to^t şirāgu di nūs//

15 [Şi cu ce azvīrle?]

ā...azvīrl cu guázⁱ//rup din nūs î...crās uscāti di lā...ā
 [ε] nūs/pi-ú^rmī ia de-acāsî/tāli din salcīn î...būcāt mar^t dī...
 [ε] salcīm/li cūr^tī dī gīnk intāi/ca şî nu sī-ntāpⁱ/pi-urm-a-
 rūnci-n nūs//şî...cāri [k] áltⁱ cāri-s mai...mai istét şî súli-n
 20 nūs/bat/...d-áltⁱ cāri nu pòt/arūncⁱ şî c^u ketruáili c^u guázⁱili/
 cu s-apúcă//

Murgúlet Ièleuonóra
 am dóispréce anⁱ

655. IONĂȘEȘTI [ALR I, 600 (Coasta Lupei)]

(com. Nicorești, jud. Galați)

Culegere: 1970, 1977; SD, DH, HB; transcriere: DH

am rămas spînzurat...pe șkéle

5 lucrân^d la bisericî la Cozm^{jd}est¹ diváli/...ân tîmpu lucrú-
lúⁱ/s-a rupt șkéle^a/...șⁱs-a... [ɛ] rupt șkéle^a/a căzút scîndur-
li jos/șkéle^a dⁱs^upă pișuári/am rămas spînzurat...pe șkéle/
m-am aga^{tá}t...sus de lⁱémne/a^uvⁱni^t șⁱ m-o tras cu macaráu^a pⁱ
[ɛ] [k] sus pⁱn créstⁱtú bisericⁱi/...pⁱn túrnú [ɛ] de sus/s-am
10 ieșⁱt prin bisericî...afári//dáci cădeám jós/...jós/herá...scróm-
búrⁱ dⁱcărámídă/șⁱputeám s^ăfiu...mór^t!//

[Cînd s-a întîmplat asta?]

ân șai [k] în í...pàtruzășí...cínê//cam atîta//

Borș De Costantin^{tú}

cînzășíunu [de ani]

făşⁱrea unei case

se aduce petriş/...¹ fac uo casă/cu două cămⁱri/...cu sá-
lá/cu acoperiş/...cú...bătút ast^eriálă/cu bătút táblă/sau cart^uón
/pe dⁱnsa/...pus floráriiⁱ la dⁱnsa/...t^encuⁱit/...z^ugrăvit/dátă
5 pe kéiⁱ/inău^untrú//dúşameli bătúti/in căm^eri//...tótus/p^entru
kéiⁱ...dátⁱ şetătánuluiⁱ în primiri//...asta-i//

[Ei, şi cum o faci? Povesteşte cum faci mata...]

uo t^encuⁱesc/uo zidⁱesc/...uo t^encuⁱesc/cu lút sau v^ár/...
uo [é] răsol^esc/dacă i^eşti cu lut/...îi dau feţuⁱálă/diⁿ nou/...
10 p^entrú v^ár//dúpa acé^ea/îi dau zúgrăveála//dúpa c^e am zúgrăvit-o/
...

[Da'...cum se zúgrăveşte?]

[é] tápét...//tápét...//

[Ei, şi cum faci ca s-o zúgrăveşti...?]

15 v^áruⁱesc/per^etⁱli/...îi tra^e dú^zili/-ⁱ disp^ártăs^c per^etⁱli/í
tra^e dú^zili sús/jós/la colţu^ri dacⁱ sⁱ s^eri/dúpa sⁱ ⁱ-am tras
dú^zili/iou r^uólu/prigátés v^ápseáua/sⁱ-i dau cu r^uólu/sau c^u tá-
pét^e//

[Şi după aceea...?]

20 dúpa acé^eé^e/i-o dau şetătánuluiⁱ în primiri cⁱ c^ámⁱra i^eşti
gáta//

[Acelagi]

1. Anchetatorul întrerupe înregistrarea din cauză că infor-
matorul este emoţionat, crispat, explicându-i încă o dată ceea ce
urmăreşte (vrea să afle), cu scopul de a-l destinde.

popușoi

- primăvara la noi//ișim^m la...cîmpu^u//ar păpușoiⁱ astîz//șiⁱ
mîin^e am dă arătⁱ//mă duc și mîni...!//mă duc și pîimⁱ nî/păni...
arăm^m [k] ar păpușoiu^u//după [ɛ] treiⁱ și săptămîⁱ nî/pătru/s-a făcūt^d
5 dă prășît//mă duc la prășît//prășăsc/...la hēctăr/sî bagî săpti
zîli//dacă să prășăstⁱ le.../...mai gîniⁱ eșă//dă^a dacⁱ sî prășăstⁱ
rău și ari kir/mérzî și cînsprăzéci zîli//...îⁱ bun?¹//prășîtu-n-
tăiⁱ.../l-an termⁱ năt//după altⁱ două^u săptămîⁱ nî/al trîileă/mér-
zî prășîtu...al doileă//iar la fⁱel/mérzîm atîtea zîli după cum
10 [ɛ] ni și [k] ni scu^ulăm mai...dîmineătⁱ!//dă dacⁱ mérzîm/ni scu-
lăm... tîrziu/sig^ur cî baș^u și zîli mai multⁱ//al trîileă uără/nū
mai...prășîm/po [ɛ] popușoiⁱ/din cău^uzî cî...îs cură^ut//
s-a făcūt^o tuăm^{nă}/s-au [ɛ] făcūt...popușoiⁱ di...culés/mér-
gî^u la culés/noaptea mai cu sāmî/cî sūnt m^uoiⁱ//cadi...ă rōu^u//
15 strîzîm grămēzîli/cărūta-î...tot acōlo/încărcăm/...plecăm acāsî/-ⁱ
dîscărcăm/dacă...î^e posîbil/sî iēs^{ti} lōcu [k] zîu^a noruāsă/māi
mērgî^m s-a două s-a trîie uără/cît sî nuaptee/pān am termⁱ năt dă
carăt//acāsî...îi cură^utîm pe popușoiⁱ/îi pūnⁱ m^uan [ɛ] [k] la lōcu
lor^u/adica/îm pātūli//ca sî nū...să strîcē²//acoperî^u fr^u mōs/sⁱ
20 nu ploăⁱ î^e într-însîi//îi bîni?³//dū pă ast-avēm nevoîe să mērgîⁱ n^u
la moārî//luōm...bătîm popușoiⁱ/...pūnim îⁿ...pāt^u cînc sac^u/v
mērgîⁿ la moārî/-ⁱ mēcînām/îi făcîm urlūeală pent^u p^uōrcă/făină
pent^u mîncă^t/tāⁱ îⁿ pent^u b^uoiⁱ/...sî tot așă mai depārtî/c-a vⁱ-

1. Se adresează anchetatorului, care îi confirmă, prin gest.
2. Emfatic.
3. Către anchetator, fără să implice însă confirmarea aces-
tuia.

nîţ iárnă...!//îi bun? !1//

Gîrleănu Dúmitráki
şáptizⁱ jⁱ di anⁱ

pînea

5 pîneă?!/pui întăi [č] făiină uo černⁱ/d^u pāⁱ şi şernⁱ făiina
/pui^u...ţăica acólo zîs^u cū zîsîm noiⁱ ěiis^e ţăica/s-^uo lon^u la
frămîntát/sⁱ pⁱ-úrm-^uo fášim pîni...fiiⁱ cî-mpletitî fiiⁱ cî nîm-
pletitî/...ásta...tót pîni [!] //

[Şi în ce-o pui?]

10 pui în távⁱ dácî vrei//dácî nū uo pui pⁱ vátrî//dácî mⁱă-
turⁱ vátra bîni/uo pui pⁱ frun^z dⁱ hreă^u várá/sⁱ fáš...pînea...
dⁱ ěesî...fărî senuşⁱ zîs^u [!] //ásta-i [!] //

[Cu ce-o dai înăuntru...în cuptor?]

c^u lopătîca//

15 [Şi cum încerci...focul la cuptor?]

uo-^uşér^u c^u făiini!//pui...zvîrlⁱ făiini-^u cuptiór/dⁱ piⁱ şi
cúrⁱ tⁱ cuptióru/sⁱ dⁱ piⁱ sⁱ [k] dácî vez^s cⁱ nu sⁱ árđi făiina/...
păz^u pîneă//čⁱ-ⁱ gáta!//

Mariⁱ Védi
şăizăş^dînu [de ani]

[Tunsul oilor]

[Cum se tund oile?]

noⁱ ěiliⁱ la noiⁱ sⁱ tundu...p^e lā páisprezăşⁱ mai^u//páispre-

z^e cⁱ/cînsⁱ.../în j^ulu cînsⁱ mai^u//sî t^und cu...fuărⁱsî dⁱ
i^estea...uobîgnuⁱti/-s...fⁱcⁱti di fⁱerⁱarⁱi.../sun^t sî dⁱăs-
t^e dⁱm magaziⁿ.../...manu^ual^u sî t^und^u//...uăeă cînsî-nșepⁱ pri-
ma dată la t^uns^u/...sî ia^uo... [k] întrⁱ pișu^uarⁱ c^u căpu-n^u sus^u
5 //sî sî ea d^e la căp//în jos^u//la t^uns^u//sî pîn-aj^unj^u...jos la
crupⁱ//cu t^unsu//

[Și...lîna cum se spală?]

...lâna sî spalî [ε] cu apă...fiartⁱ//ferbînti//ca sî i^uasⁱ
lîna curatî//

10 [Asta o fac femeile mai ales...! Spune-mi mata cum se face
cașul.]

Ikîm I Dumitrăke
pătruzîșîuopt [de ani]

am foș^u băzât cî^u l^uo am țarcu^u b^unî

15 dă! n^untr-un^ulea din noptⁱ/...d^upă sî...am strîns cășu/m-am
culcăt^u//am foș^u băzât cî^u l^uo am țarcu^u b^unî sî cîntⁱ bunⁱ//d^upă sî
l^uo am adormî/...am auzⁱt^u u^o bușîturî-m^u pu^uart^u//o bușîtură m^uarⁱ
//...cân am s^uarî l^uo af^uarî...din kⁱoșc^u/dⁱ u^udⁱ dorm^uam...atunc
lup^u u^a lîșîⁱ cu uăeă pe pu^uartî/am fuğî^d d^upă dînsu cu cîni/lⁱe-
20 r^um cu pi^uuar^{li} g^ualî/m-am înkedecă^t dî-on...dî-on cⁱot^u/l^uo an-
c^uz^ut jos^u/...m-an^usculăt i^uarⁱ/fu^u d^upă dînsu/...cîniⁱ vineau
spri^u mîni.../gonî di dînsî/cî i^uer^u u^odoi lupⁱ/...i^u durînd^u-
mă pișoru/i-an^u lăsat în p^uasi/s-a^u dus cu uăeă a^u m^uncat-o/sⁱ t^uc-
ma a d^uuza/an^u g^uasî^t-o pî m^ulu Sîr^uetî^uliu în...nișî sⁱal^ucîi a-
25 c^ul^u//

[Același]

[Lucrul la vie]

[Vasăzică...cum se plantează la vie?]

în primu rînd^d la viiⁱ sîⁱ plantează...viⁱţî bîniⁱ altoiⁱtă//sîⁱ
faⁱciⁱ grup^a diⁱ pătruză^s [ɛ] [k] şaiză^c diⁱ centⁱmet^ri/sî după
5 cê^ea/...sî călcî uo dată//sî călcî la rădăşină//şî după sê^ea mai
trăziⁱ înc-ô datî pămînt/sî faⁱşî moşur^uoi/...după şî s-ă făcu mu-
şur^uoi/...cu pămînt reavân/ăiⁱ...ăi lăsat-o-m păsî//aşă...//al
doilea: prima dată/sî faⁱşî diⁱmuşuroiⁱtu¹//adica...sî diⁱsfăşî mu-
şuroi^u cu...cu mîna//cu mîna sî diⁱsfăşî muşuroi^u//...sî căuutî di
10 uok/diⁱ dou^u uorⁱ piⁱan//diⁱ uok/ca sî fiⁱ [ɛ] uoku...complect//
dup-ăcê^ea/...î tuămna/iarⁱ jⁱ din nou/sî-ngrupăⁱ...viⁱţa la rădăşină
//înt^r-al doile^e an: înt^r-al doile^e an/viⁱţa/sé...taiⁱ//se lăşă...
doi/măcsim trei uok //2

[În al doilea an...]

15 în al doile^e an//viⁱţa/sé diⁱmuş^ur^oroi^eşti/sî diⁱsfăci [ɛ]
tòt cu mîna/aşă/şî după aşê^ea/s-acôperî...uoku/lă loc^u//aşă//după
ci s-ô tăi^et//...şî/ia^r sî-ngrij^eşti...îⁿ fêl^u următ^or: prăşîti/
pămîntu reavân întode^una sî fiⁱlă...pû^ctu diⁱ altoiⁱri/...pâ-
ni tuămna//tuămna/sé îngrupă...!//viⁱţa//se-ngrupă/pâ^a ni primavara
20 //şⁱ după-ăcê^ea/vîni iarⁱ ş...ăcê^eaş mûncî//vîni...diⁱsfăc^utu moşu-
roiⁱlor/iar din nou/vîni...diⁱsfăc^utu [ɛ] aşă cum am spus diⁱsfă-
c^utu muşur^uăiilor/şî iar pûs pămînt dacⁱ undî... [k] sunt âti
căzurⁱ/carⁱ n-o ieşⁱt viⁱţa bîni//şî...sî pûni iar pămînt reavân//
pîsti diⁱsa//

1. De fapt, pronunţat clar ca două cuvinte separate.

2. Se întrerupe înregistrarea şi se schimbă banda de mag-
netofon.

5   ă depîndî d^upă sóiurⁱ //î¹spe¹č¹ál/babásca//sau...crâmpoşí¹la
 //sau álti sóiurⁱ//la bábasčí/sí lásí c^uor^z/...pi [ɛ] sí lásá
 c^uor^zpi...c^uor^zvék//l^a babásčá//čépⁱ/sí í čē...čépⁱší...calá-
 ráš//cálaráš//ášá// [!] cála^ráš?! [!] //ie^u n-am mái¹vorgí¹la dé
 10   iéstee! [!] //sⁱlásí čépⁱší cálaráš/čépu sí fi¹í...î¹jur la doi
 trei¹uokⁱ/iar cálarášú pã¹la činč uok//pu^asá fi¹í//î¹spéč¹ál la
 babásčⁱ//iar l^aálti sóiurⁱ//...depîndi//ší depîndi ím primu rînd¹
 ší d^upă¹butúc^u//dipi...vⁱguárea butúcului//cⁱtⁱí...vⁱgureází iel¹
 //dáci...íi butúcu mái vⁱgur^uos/íi lăsám pã¹la...p^utén¹sí-í lă-
 10   sám ší pã¹la zási c^uor^z//iar í...la álti sóiurⁱ sí lăsí ší mái
 pu^tîni c^uor^z//şapti uop^t.../zási.../zási dóu^uşpi c^uor^z//cam áşá
 šéva//

Mérán Neculáí [k] Čē¹Nēculáí¹
 triizáštriⁱ dí¹anⁱ

15   [Brînza de vaci]

20   d^upă¹ší m^ul^uzim váca/strecurá¹laptⁱli/ál p^unim î¹uáli...di¹
 lut^u/c-ášá ám ap^uca^tla pã¹rinti m¹lei¹/uáli [k] uáli¹le sã¹fi¹í [ɛ]
 uopã¹riti/curã¹ti/aiērⁱsíti/ší d^upă ší sí prîndi laptⁱli/-nčercám
 c-o lîngurⁱ ca s¹stea lîngúra-m pič^uári/sã¹fi¹í laptⁱli prîns/...
 20   ă¹l^u smîntînim/íi lú^uom smîntîna ca sⁱputém mîncá brîza.../c^u-
 smîntîni!//uor s [k] di¹smîntîni sí gătím álti mîncãri//şã...
 încãl^uzim uáli¹li/pi plitⁱ/or¹la cotl^uon^u/uorⁱí...dişãrtám într-ún¹
 šéu^un/ší cîn¹sí-geãlzãştⁱbîni/púnⁱm într-o pîzⁱ/carⁱsí kⁱámí

1. Anchetatorul a cerut informatorului ca, în continuare,
 să vorbească pe larg şi despre tăiatul viei, moment în care mag-
 netofonul era închis.

[ε] ...¹

[Cum se cheamă...?]

strecurăt^uări/péntr^u brîzî//ăc^{ee} i¹esti făc^utⁱ dⁱntr-o pîzⁱ
di tif^uon^u/sî c-^uo...băi¹r^a-n așá fel/ca sî fí¹i...púsi-ntr-un
5 cui/péntr^u a sî scúr^zi brîza//dúpă sî sî scúr^zi to^t zărú dⁱ i¹ě/sî
servésti la m^asî cu smîntîni//

P^uo^a Dumitra

am pátruză^uo^t dⁱ an¹

[Obiceiuri la naștere]

10 b^uotézu/i¹esti-n fêl^u următ^uor^u...lă cîtⁱva zîli d^upă cî sî
năstⁱ copílu//...dătorí¹ă dim bătrî¹ i¹esti/ca sî sî botezⁱ//ăltⁱ
boteázⁱ sî la d^ui-treⁱ lun¹/sî la jumătáti di an^u//depîndi dípi
cum íi copílu di [ε] bôlnă^f!//...dăcⁱ-i ševá grav dⁱ copílu plîzi
/trébi neaparát sî...kémám p^uo^a/sau sî-l dúșin^u la bisérici/ca sî
15 l-încréștinám//sî-l b^uotezám/cum ám ap^ucát dⁱn strămóșⁱ n^uștrⁱ//
...kémám ^uo fiméiⁱ di^u sat^u/ca s^a s^a dúci c^u copkílú la bis¹érici
// [ε] cî...mám^a i¹esti lă^uúzi/sî nu puátⁱ s^a s^a dúci.../s-ășá-i dⁱ
dătorí¹ă dⁱn...strămóșⁱ n^uștrⁱ//feméeá dúși copílu-m brátⁱ/u^o
ăltⁱ pers^uan¹ dúș-un d^uu căldăr¹ di ápi//...péntru cu-a sî botezá
20 copkílu-acólu/toárnⁱ apa-ntr-o cristélnițⁱ//...sⁱ vîni préu^utu/
sî-i...íi fáși rúgășún¹ [ε] molífti sî kámí...//fíméiⁱ-ešélé//
caré dúși prún^ucu la bisérici/¹i fáși-m pri^dvór m^uolífti/dúp-ășée

1. O rudă a informatoarei, prezentă la înregistrare, îi su-
gerează, șoptind, de undeva mai departe de microfon, termenul
strecurătoare.

î¹ntrî¹-în...biséri^{cî} pî-o măsî/aşázî copîlu/^{uă}ol dizbráci/vîni
 préuotú şî-î fâşi rugăşunli cări şî séri lá...b^uoté^z/împreună
 şî cu dăscîlu/şî sfîntăştî apă aşéeş/s-ăl scufúndî dî¹ trii^uor¹
 în apă/s-ăl aşázî pî măsî/s-ăl túndî dî¹ trii^uor¹ în cá^p/ăl^o húngî
 5 cu sfîntu mîr^u/^{c-a}şa am apucá^t dî la părintî¹ mîei¹!//şî î¹n felu-a
 iista şî fâşi...şetáni¹la botézului/cum am ap^ucá^t din...moş stră-
 móşi nóstrî//î¹ bun?¹//

şî după botéz dac-avém cu şî ş-avém dără de mîni/...fâşim
 uo mări petresêre...//...depîndî/dîpî cum avém putéri!//altu fâşi
 10 cumătrîi mări!//dî-î¹ iésî [ɛ] cu bân¹/ca la nuntî//altu fâşi mai
 ...pu¹tî^{nî}//depîndî dîpî cum¹ héstî uómu dî...bogá^t//î¹ bûn?²//

[Şi...cam cum se face cumătria?]

a! cam cum s¹ fâşi...//aşá//cumătrî¹la şî faş-aşa: gătéstî
 mîncări...k¹ém¹/...pî cări creş^s/cî¹ tî-î mîi de-apruape/şî dim
 15 părteş...cumătrului/şî dim părteş...rú¹dîlor/sî...şê¹ mîi de-a-
 prupî rú¹dî cări le¹ ai/...faş ân aşá fel/...dî^{tu}pă keltu¹iala cări-ó
 u¹ ai/dúpă dără de mîni cări-ó^u ai.../ca şî nu tí faş dé ruşîni/-^m
 fáta mesênîlor//î¹ bun? [i] ³//

[Aceeasi]

am plantat viță

ier¹ la yîie am pu [k] am făcú^t bîloánê¹le/apoi am pus î...
[k] le-am netezi^t/le-am bătú^t bîni/şî pî urmă am pus vița//d^{tu}pă

1. Se adresează anchetatorului, care o aprobă, prin gest.
2. Către anchetator, rostind rapid, cu temere.
3. Rostește mai mult parcă satisfăcută de sine, decît în-

ce am plantat viță/am mo [k] viță întăi de a plantă-u-a^m moțir-
lit-o/și pe [ε] pi urmă-am pus-o pe bilⁱuane//dăpă ce am pús-o pe
bilⁱoane/s-a tras înapoi pămîntu pe...viță//de-am acoperi^t bi-
luanele//și pe [k] la urmă/s-a bătut din nou bilⁱuanele//

Bor^s Ce Maričica

șaptișpi [ani]

fășim mămăligi

punim apă-n ce^uun^u lă...fer^t/s fășim mămăligi [!] //potrivim
așa cam cⁱtî...apî [ε] cît [k] cⁱtî măligu [k] mămăligi ni tré-
10 buii/s punim sari/l^asăm și punim um pra^f di făiinî deasupra/sⁱ
lăsăm și fiarbî//cîn încēpi și clocotească apă/punⁱm făiinî.../
[ε] așă potrivim cît^t treb^uii/ca sⁱ nu fiii preă vîrtuasî [!] /
ș-ô_lăsăm sⁱ mai fear^{bî} puțin//cî... [ε] potrⁱvim noi așă cî...a
fer^t distul făina/încēpim s-o mesteacă cu...făcăletu//uo meste-
15 căm...bini/pi urmă//...ô_pălim c-ô_linguri di lemⁿ/d^upă c-o pă-
lim uo răsturnăm pi^u funz...//di lⁱemⁿ/sau pe uo farfuriⁱ//
pi-urm-o mîncăm [!!] //

Mérán Corneliⁱa

douăzășuopt [de ani]

[Cum face mămăliga]

20

ă...primă [ε] dată/^o fac focu^l//ă noiⁱ făci^m focu^u cu
cărpeni//punⁱ cărpeni pe foc/si aducⁱ păie/scăpăr...kibritu^l/
și aprin^d focu^u//ă...prima dată punⁱ...apă înⁱ [k] spal cănu^u-
nu^l/pui apă înⁱ...căuon/presăr cu făiină/sⁱ pun sareă//

[și...după aceea...?]

ă cî se ^uumflă ⁱou pun răiînă//...î d^up-ăea...mai pun încă
f [ɛ] răiînă/uo mestec/...și pē ur...pē-urmă...ia^u cu_ling^s [k] uo
lingură/și [ɛ] cînd^d dă...

5 [Ce faci...¹?]

da// [o] pālēs^c//

[Cu ce?]

cu_lingură//

[Da'...cu ce mesteci?]

10 cu_făcălētu//

[Și nu are făcălețul la capăt așa o lopățică?²]

da// [ɛ] [k] nu//

Grigórás Auúrórá

^uúsprezče [ani]

15

656. HOMOCEA

(jud. Vrancea)

Culegere: 1970; SD, DH; transcriere: DH

an_rămás...cu jumá_dî_de^t

1ⁱeu cu_dⁱé^zitu/...m-an_dus la Fănicî...Bătárⁱu/la lémni//cu
20 bóii_hospodăriⁱ...a n^uăstri:"d^ou^ustrii á^ugust^u//și cîn_m-an_d^us
acólo á^mîncărcá^t lⁱémnⁱli/...ă_lu^uát uo s^ufî di uo^tál/ă^ueam/...

1. Anchetatorul îi sugerează, prin gest, cum se tipărește
mămăliga.

2. Gest.

ca sî...leg lémⁱli.../cănîta cu lⁱémni dⁱ deasupra//ş-aşa aveam
uomⁱ fir/di sîrmî...rúptî di lă...şufî/şî m-am întăpăt în dézitu
...la mîna dreaptî//^la dézîtu şel maiⁱ mari//stînd aşá...m-am în-
tăpăt//ieş/ierám încî c-onⁱ tovarăş al mⁱeu//

5 î-am spus "băi Nicule!" /şî "m-am întăpăt înⁱ deşⁱ//tarⁱ măⁱ
uⁱsturiⁱ mă!"//

da^r şufa ierá puţin ruşînitî//şî cîn m-am întăpătⁱ io şăⁱ zîs:
"cî nⁱ nîmic^a//nⁱma uo datî m-am întăpăt aşá...! [L] î sîrmî
...?!/...pistⁱ to^t loc^u...?/părcî...n-ⁱan datⁱ sama/cu^m m-am în-
lo tăpăt//de-acólea la vo săptămîni/...dézituⁱ mîo^u/...uo-nşepút^s
sî...cuacă//...ş-aşa vineam di la treabî totⁱ cu...uomu aşálaş/
ş-a^m plécá^t la despîsarî//

ă zîs cî "dú-ti băiⁱ! /cu bóii nîi păⁱ la...deal^u/şî dízúgi-
leági-ⁱ la iⁱesîli"/...cî mîncărea deaşa iⁱerá púsă// "şî io mă^d
15 la despîsarî//şî m-ⁱastépt aiîsa la p^uodu iîsta...dⁱ peátrî"//

şî cîn uo vⁱnîtuⁱ iⁱel m-^uo-ntrebát:

"bădiⁱ Gîtiⁱ/ş-eiⁱ făcút?"//

"băi/nî-o spus^u u...dócturu/ [ε] cî ă vⁱnît tîrzíu//şî n-o
făcút^u o...îiⁱ jectîiⁱ di...titános^u"//

20 la vo dóu săptămânⁱ/deştu nouⁱ/...uo copt^u//...şî s-o iîs-
cát^u...a nóş^ri cumⁱ i...spun dⁱ bătrînⁱ/...pă^u/la iⁱel^u//şî n-o
mîncá^t păruⁱ şála...déjituⁱ tot^u//déjîtuⁱ nouⁱ totⁱ sî lûzá//şî io
lucrăⁱ la...colectí^v/tot cu iⁱel aşá bóláv^u//la uonⁱ tim^p/m-anⁱ dus
la A^djud^u//la p^uoliclíniciⁱ/m-anⁱ sⁱ acólo lă...mⁱédic/...şî m-^o

25 pus la ráziⁱ/...pⁱ şî m-o pus la ráziⁱ/

"băi băiétî"/şî "deştu-ol p^erd!"//

da iⁱeu ă zîs: "domⁱ dóctur/cū sî...p^erd...dézîtu?"//

"pîⁱ n^umaⁱ aiⁱ! nū vez^s cî-iⁱ pútrid^t?//sⁱ tîni n^uma...îⁱnⁱ kⁱe-

li?"//

zîc: "atûşe..."

şi "gîndéjî-tî/cî-t-ol táî" şi //"gîndéş-tî şî tú/cî...deştu
t-ol táî" //

...iou pă la ūrmî/m-an gîndît//am ieşî t afărî/...de-acólo
5 din î...s [k] cămera lui/şî m-am gîndît...//

"ěî!/cum t-ěî gîndît?" //

"dóm^{nu} le dóctur/io^u mai stău...//cu iěl^u//hol mai la^z vo
săptămîni" //

de-acó^{le}-ăm^vî nî acásî/la ūo săptămîni/mă dureă gròzav^u!//
10 m-ă^s înap^uóî...//n-o făcút îinjăctîi di...şdormîri la iěl/de-a-
mortîri/...mă dureă tări!/uă^ă mă dureă/uór^u nù...!//şî pă la ūrmî
m-^uo pus pî-om pat/an^u sta^t cu...faşa-m^u mîni/m-am^u ntór^s la părăti/
...ca şî nu mă^u ūit/...şî cîn^u î...pⁱ şî n-o^l [k] dăci...n-o atîs/
ăiîş^l la nărv deasupra/

15 zîc "văleu!"

şi "stăi aşă!//"...dócturu//

zîci "dă şî aî^b Stăsule?"

"mă duarⁱ!" //

"stăi aşă!//iěl^u ūti deştu!//iěl^u ūti la iěl^u!//cî-î pútrid!"

20 //

zîc "nú mă ūit dom^u dóctur//c^u párcî-ⁿ...n-î fricî cî-n^u hol
văd!" //

şî l-ă^u făcút pî dóctur/n^u ma sîî^zî t^uot pî...ha^ulatu sêla alb
a lui//şî pî fátî^u î-o sărit//ní^u l-o cusút/...pⁱ şî ní^u l-o cusít/
25 ní^u l-o mpăsát/

şî "dù-te-acásî//lă ūo săptămîni/vîi la mîni!" //

lă ūo săptămîni/m-an^u s la iěl^u//m-^uo dîsfăcút/

şi "mai stăi^u!//cu iěl^u aşă/cî nu s-o prîns bîni" //

1. Gest, arătînd unde, la deget.

pí_și s-o prins bini/-amⁱvⁱnít aii^{să} lă...despinsár lă^{noi}
 în^{comúni}//comúna Homó^{să}//și^{cîn}am^{vini}t/me-o tăi^{et}t^{firli} di^{et}
 /i^{erá}^u cam...trecút i^{el}^u...//sⁱ...trecú^si rana//și...cîn^ăvini^t/
 nⁱ-o tăi^{et}t^{firli} di^{et} ^un^un dóctor aii^{să} a^{să}/...șiⁱ cu^{de}stu d^e-a-
 5 có^{lea}...em^{term}ⁱnát^t șiⁱ lú^{cre}^s șiⁱ la h^{ospodă}^riⁱi cuⁱ i^{el}/s-ⁱo an^u
 r^{amás}...cu^{jumá} di^{des}^t//tăi^{et}//

Stăsu Ște Gⁱórgi
 am^{șin}z^ăsⁱ trii di anⁱ mer^s
 pi^{șin}z^ăsⁱ p^ătru

10   taⁱ p^uórcu

i^{eu} di^{crăș}ún//...taⁱ p^uórcu//prin^d p^uórcu/cu^{trii} p^{ersu}áni
 /p^uórcu m^{ári}//^uol tr^{ínt}ín^{jos}/^uol [ε] t^{ín}im di p^{is}uári/^{io}^u cu^{cu}-
 t^{ítu}/ⁱi ba^gcu^{títu}/în^{gít}//la ber^{íg}átă//i^ltaⁱ bé^{reg}átá/s-^uo m^{ur}i^u
 p^uórcu de^{acó}lo//de^{acó}lea fac ^uo gr^{uap}ă-m^{păm}ínt/și...^uol t^{ír}iⁱ
 15 la gr^{uap}ă/fac fu^{ocu}/s-^uol p^{írl}esc//^uol p^{írl}esc/di^{păr}/pi^ș-ol p^{írl}-
 l^{esc}/^uol p^ui pi-o sc^{índ}ú^ri lá^{tá}/^uol sp^{ál} b^{íni}/^uo^l r^{ăd}/șiⁱ de^{acó}-
 lo-^l di^sfác/di^{slăn}íni//da^u sl^{ăn}ína-ntr-o p^{árti}/c^{ár}nea m^{ácr}i-n-
 tr-o p^{árte}/...șiⁱ de^{acó}le^ă^uol duc^u^un [ε] íntr-ò^{covát}i/ca s-ol
 p^ui...la s^{áre}//la s^{ári} cum ^ăl di^sfác?//di^sfá^c...sl^{ăn}íná ^uo taⁱ f^ă-
 20 s^ui//lú^z//cít fiⁱ p^uórcu de^{lú}^g//șiⁱ-i ^uó [ε] ^uo a^{stér}n în^{covát}i
 /ⁱi da^u s^{áre}/șiⁱ de^{acó}le^ă c^{ár}nea tot a^{să} ^uo d^{es}fác...di^pi^{uás}i/
 tuátă//șiⁱ las ^{uás}íli...de^{opárti}/c^{ár}nea m^{ácr}i de^{opárte}//s-^ă taⁱ
 f^ăs^ui a^{să} ^uo fac șiⁱ pⁱc^{árni}/^uo ^ăstérn în^{covát}i/-i da^u s^{ári}/^uo
^ăstérn în^{covát}i/-i da^u s^{áre}...//de^{asúpra} p^ui o^{ás}íli//p^ui ^{uás}íli
 25 /li da^u s^{ári} b^{íni}/s-o las trii z^{íli} la s^{ári}//d^up^ăși...^uo la^s la

sári di_sî ia sári/uo scot^d/di_sî scúr^gî ea di_sîzi c-o maiⁱ...
scurs/acólo cu_sári/cu^t t^uótu/s-^uo pui la fum//la fum/uo puiⁱ im
p^uod/stríc hozácu-m^pod acólu-asă lá_fum/sî iásî fúmu-m^pod/uo
ástúp huárna deasupra/s-o tîn acólo pîn_s-afumî bîni//cîn uo vâd
5 io cî-i afumatî bîni/uòprés fúmu/sî-i dău drumu-afără//

[Acelaşi]

lă_grădină

di_cu_primăváră/începim...¹ răsádnîţe//din_lúna...lu^t ie-
nuáre//asă//disfundám grópili/péntru...a púne/^a fáci pat_cald^t//
10 dúp-acééa/d^upă_ă-am_fácú^t pátu cald/...² prepărám tócu/púnén_tó-
cu/púnim...ă pămînt/púném mrániţă/după_ăi púném mrániţe-ncepim să
...lăsám s_să-ncálzáscî tócu bîne/după_ăi i-am pu^z zámurli deasú-
pra/...sa^uuo-ncepú^t s-asúdi zámurli/s-o iěşít...ă buruiénⁱli/
începim iarâj diⁿ no^u//...de-a sápa/...din no^u_a-l prăşí/pi^uur-
15 mî-ncepim...piⁱla...cînsprázăsi dóuzăs febriú^uare/începim sémē-
nátu róşilor în tóci//noi/lă_grădină/fáci^m tuátî tréburli ca sî
fiiⁱ búiⁱ di_calitát^te//dúp-acééa/prepărám răsád/...cîⁱ supărăţ-a-
vém.../mári.../d^tē...deⁱ legúme/tot_ăcēēş...ă răsádnîţî trébi sî
fáci^m//cōfórm plánu^ului//noi in ánu ásta/avém uo sútî dí_lectáriⁱ
20 di_grădină//noi avém^u şápti mîⁱ cîn_sútî dí_métri pătrát^t//...dî...
di_răsádnîţî//cáriⁱ ă-am băgát...r^uoşíi//...arđéi/vínēti...várzá/
...asă//ma_avém...dî_băgát...castravécór^t/dovlēcéi.../cápă/...ă
cápă...de_ápă/...pástîrnac/avém sāmánat_ă...spánac/cînc hēctári/

1. Otează uşor, "trăgîndu-şi sufletul".

2. Otează iar.

...ș-așá cá...n^uoi/né truídím pⁱ tuátă cálea/ca tréburli și meárgi
célé mai búni/în grădina dí zărzăvát în ánu ásta//

Gⁱorgi Stan
șáizăc [de ani]

5

pázám váșili-m_pădúri

ie^u la táta/ierám dí vro páisprizăși anⁱ//táta ne^u ȳo fost
trízisídòⁱ dí anⁱ pădurárⁱ//șⁱ pázám váșili-m_pădúri c^u iél^u!//
c^u táta!//...¹ șá táta și ní fășá?! ne-mvățá sá scăpărám:"tátⁱ/
dăcⁱ n-áveț kíbrít/scăpărát...c^u amínáriu"//lyam ȳo búcátâ dí cîr-
lo pⁱ/fășám fóc^u dí s...dí^u scîntéie sêșe// fășám ũ^u fóc^u mări...!//
șⁱ c^oșám popuș^uoi!//șⁱ am f^os^t la táta șáptⁱ fișórⁱ!//șⁱ io am
f^os^t sêⁱ meⁱ mări!//...cáři ie^u m-aj cásătórit/táta ioⁱ am f^os^t
drágⁱ/nă!/cⁱ ierám ũ^una!//... [ε] dí^un...tăⁱ! [!] //...² șⁱ cum f^os^t
spun așá//am fⁱ...așá/c^u și mai spúni/s-am mai făcút io^u... [!] //

15

Cleuopátrá Stan
șínzășínóuy [de ani]

1. Otează ușor.

2. Otează din nou.

clôșca

gă¹ină cîn sî...î¹șépi sî căđi clôșci/î¹șépi sî clu¹ncăneăs-
 cî/sî căđi...f¹ul¹g¹//...șî-¹șépi sî stéi¹ pi¹u¹o¹ pi¹cuibár¹//a-
 túsa^a adun u¹ouli/...aduⁿ u¹ouli [!!] ¹ [adun] u¹ouli/átús-^aadun
 5 u¹ouli/mă¹u¹t¹ șî ié¹li sî văđ dácî au ban/c-așá...triáb¹i...bătrî-
 neâsc-/am ap^ucát¹ s-¹io dîm bătrîn¹//d¹ pi¹ la bábi...//l¹ mă¹u¹t¹
 dácî ári ban/s¹t¹ cári-¹is¹ buni/l¹ pu¹ la clôșci/sî li [ε] u¹ocolés¹ sî
 ieu¹ așá...//cîti¹odát¹ cînd iés¹i clôșca afár¹ la ápi/la mîncári/li
 mă¹ întorc^u//...pîri-mplinéști gîsca/ [k] iásta [ε] clôșca/tri¹
 10 șăptămîn¹/cum sî zîșim noi...bătrînești//tri¹ șăptămîn¹//s¹...
 de-acólea-¹șépi sî șocneâscî/ni¹u¹tă¹ la ié¹li/dácî n-o șocn¹t¹ ma
 ascultám la hureki//sî vidém.../mă¹ s-auúdi f¹oșnín^d...?!//dácî
 s-auúdi/sî-¹șámni¹ cî-¹z¹ buni/s-a¹ sî șocneâscî//
 uo ș¹ocnít/lu¹om¹ pu¹i de-acólo.../dácî-s¹ r¹át¹i/sau [ε] pu¹/
 15 hî dăm diopárti sî nu-¹i cálcî clôșca/s¹t¹ de-acólea s¹ mă¹ întăresc
 uoleácî/-¹i dăm la suári/dácî-¹ suári...!//dac¹ nū-¹i mă¹ lăsăm la
 căldurâ la șevá//s¹t¹ pi¹-úrmi¹ li dăm...áfári/la mîncári/l¹ dăm fă-
 iínî muiét¹i//...șî-¹i fášim//s-așá mă¹ dipárti/ă...grău¹un¹t¹i tocáti
 ...lă [k] î¹n¹ki¹u¹//bătrînești/-¹n¹ki¹u¹//cî n-¹avém întodeu¹na//u¹or
 20 rîșni¹t¹i//nú ni¹d¹șim la muári/rîșni¹t¹i//sî li dăm mîncári/sî sî-¹i
 i...cîrcolîn s¹ sî fáci mar¹/s¹t¹...î¹i fášim [ε] dîgráb¹i...//sî...rî-
 dícî sús¹!//li dăm urlúeál¹i//la pu¹/...ca sî [ε] fáci mar¹//pîr
 î¹șép i¹i sî mînîși grău¹un¹t¹i mă¹ mar¹/mă¹ mar¹/s-¹ápîi li dăm gră-
 u¹un¹t¹i//na! cum sî zîc/pòrumb^b/cum s¹ zîși.../grău¹un¹t¹i noi zîșim//
 25 așá//nù pòrumb²!//

[Aceeși]

1. Inf. nu-și poate stăpîni risul dat fiind subiectul te-
 mei expuse, la indicația anchetatorului.

2. Își pierde vocea, din cauza efortului vorbirii.

[Văruitul casei]

prima dată/mă scol dimîneața/ [ε] î¹ așă a!...//î¹ așă!...¹//
 fag mîncări dimîneață pentru copii/că¹ am patru copii cari merg la
 șcu¹alî/ș¹ pleacă di la h¹ora douăspi.../ci-¹ șcu¹ala diparti//pă-
 5 n-ajunzi...?!//ca să [ε] fii...la tîm¹/la șcu¹alî/î¹ pun la masî/
 î¹ arin¹jăz pi¹ tót/fii¹cări [ε] în dî¹rec¹ti¹li lor/să-ș¹ setească/
 să-ș¹ scri¹î...//ș¹î pò¹i pi h¹urmî/ î¹ [k] după și pleacă î¹î/î¹u¹
 sun¹t mai liberî...//
 atûsa î¹m¹ strîng frumós din cã¹sî/dî¹ sî mai¹ am î¹ iou după pă-
 10 rét/î¹m¹ dau afârî... t¹u¹ot/masa/scău¹ni/ș¹î mai¹ am/gă¹lantâr¹u/t¹u¹ot
 .../ș-ăpă¹i [ε] mă duc să î¹m¹ prigătesc vâru¹/ca să...fii¹ prigă-
 tit uleacă mai¹ inai¹nti fati di [ε] di-e nú¹ mă¹ înșepi ca sî dau
 cu var.../î¹ așă!²...//ș¹î pun¹ î¹n [k] niștî sînealî-ntr-o stră¹kî¹nă/
 c-așă sî spûni pi¹ la nò¹i!/ca sî sté¹î la m¹oi/c-așă î¹î sî¹ni¹alâ¹ as-
 15 tă acumă [ε] pi¹stî¹ t¹u¹ot...//ș¹î î...pă¹nî mai¹ sî¹ dau¹ î¹u¹ cu măt¹ra/
 pă¹nî scûtur/pă¹nî dr¹eg/dî¹ sî¹ mai¹ h¹usuci/ș¹î î...sî¹ fâse¹ ș¹î î...vâ-
 ru-aî¹stă/cu v¹opsauă cari-o [ε] prigătesc î¹u¹ cu sîneala sêe¹/ș¹î
 pă¹i dî¹-ecolea pun sîneala iar în căldare/ș¹î pûn mîna pi¹-o [ε] pé-
 riie/...c-așă sî spûni pi¹ la noi/

20 [Din ce ?]

din î...păr di p¹orc/smûls...//ș¹î î cus¹u¹t cu u...fir di
 t¹h¹ori//c-așă sî...dă pi¹ la noi...//ș¹î pă¹i...dă¹m cu vâ¹r//cu sî-
 nealâ/ albastră...//î¹ așă!...//dúpă¹ asta/mă¹ î spălăm pi¹ jós/ș¹î î

1. Inf. și-a început expunerea oarecum precipitată și, pe moment, se află "în dificultate", dar secvența respectivă (repetată aici) apare și în continuare, ca un fel de "tic verbal" în organizarea sintactică a textului.

2. Vezi nota precedentă.

...dacî mai avem uoleacă di ^uolói/mai şterzim uõ_žam/^uõ [ε] i ma-
sî/^um_pát/^uu_ñu_şi mai...iéstî/ca sî fîi cûrat_ă pèstè tót//

    Cîlobánu Mariîe
    triîzăsîşaptî [de ani]

5

prigătirea sarmál¹lor

    prima dată/...prigătîm cárneşè/că_ă [ε] pânî ^cîn ^uo [ε] ^uo
avîém/sau pânî cu_ş_spûn_tre^b_s-o disfásîm di_pî_solán ca sî_nu_
fîi cu ^uos/ [ε] [k] cu ş^uolán/sî...dac-avém ^uo maşînî/^uo dăm
pîm_maşînî di_t^uocát//dacî_nú/c-^uo sácûri/sî_cu...^uun tãⁱit^uór/
10 s-o t^uocănám...bîni!//^uo_púnîm într-o_farfuriîi/^bi_dî_^uo_párt^{le}//
mai pi ^uúrmî dac-avém sî_şo_várz-/^uo tocănám/iî_i_fuártî bûnî pen-
tru_sărmáli//t^uocănám t^uot^u_la fîel cu [ε] t^uopóru/şă_şo_púnîm în
[ε] [k] iár îîn_áltî_farfuriîi//

    di-ec^uólea l¹_că^utám_vîţá di [k] frúnzî di_i...víi/sî_
15 pî-eséiê puţîn ^uo_şopárim_uoliácî/sî frúnzî di_várză//iárⁱ uopá-
rîtî...//mérzî...ş-ásé^uşè/s-ăpăî...^uor^uézu t^uot^u îî mai bîni_oleácî
sî iêl sî_fîi uopárit!//cum sî_spûni pi la noi_aşá...//î_aşá!¹
...//sî_i_cîⁱ_şu-áibâ_cîápâ_múltî...î_aşá_a!...//sî puţîn buli-
uon^u/pipér_nîég^uru/aîéste-ş...bûni...//ş-ăpăî_i_nî-nsépi^m [ε] sî
20 fásîm//sî_li_şu^usîm!//c-ăşá...sî_zîşi...//şu^usîtu_sarmál¹lor [!] //
nù_ăşá! [!] //lî_púnîm într-o_uálâ [ε] cu_şî_fásî-acúma/cî_nu_mai_
i_sînt_uáli di_lút//dêⁱéste cu...dòu tórt/sî_i...púnîm_i la
fúndu_uáli¹.../cûn_s_spûnim ^uo_ăşkiî/sau_u frúnzî_mai_múltî//ca
sî nu sî_árdî_pē...fúndu_uáli//sărmál¹li//ş-ăpăî_i_li_fásîn/sî_li
25 púnîm î_uála_şéî-aşá//cîti-évem!/pî_la noi_nú sî_númîrî//pî_álti
párt sî_númîrî_sărmáli¹//dă_noi_nú!//fásîm_uor_din_jumatá di_uñ_

1. Vezi nota 1 de la p. 65.

kilogram/ăsa spui: din jumată di-un kilogram am făcut sarmălii az/
sau dintr-un kilogram//dipi cum ai...luat în casă//

[Dar de ce se numără în alte părți sarmalele?]

10 io nu știu di...și...//nu știm di...și că...uz-ă hi...ăsa...¹//pî
5 la uorăș a...cî... "am făcut drag-o suti di sarmăli/ az"//da io
nu știu cîti-or sî...hi făcut [!] //io fac acolo din jumată di-un
kilogram//c-oî fâși dintr-un kilogram¹...//știu cî dintr-atîta/
sî...asta-i...//

[Pînă se umple oala!]²

10 da//păn...și...mpli uala/s-ăpăi di-ec...olea uo ieu și pun...³
//le-am pus la fert//ă...ăsa!...//sî...li pûnim cu...[ε] jumăti apă/
și jumăti borș//cî...iesî t...mai...buni!//dăcî li puî borșu pi...ur-
mî/nû iesî-ăsa gustuăsî//ies priă dulcî//dipi...gustu neu//ă...ăsa!
...//sî...fêrbî//cam într-o...ôrî/is fêrtî...mai...mul...nu duriazî//

15 [Pe plită sau...în cuptor?]

pi plită//pi pliti/nû...//[ε][k] pi s...obă/p¹ plită sau pî
[ε][k] la...ragáz/sau...ndiferent și...//

[Sau la cuptiori, la vatră...]⁴

20 mda!//și la vatrî...//cî...uală cu două tort trê...sî...hîi/ca
s-ô...puî la vatră/î...făta cuptiôr...lui//sî...fâși pentru nunt/sî fâși
pentru...cûmetrii...//sî fâși...îșă cu ualî mări cu două tort di
lût/cum...sî spûni/...da//

[Aceeasi]

1. Ton afectat, oarecum sfios în a recunoaște că nu știe.

2. Intervenția aparține soțului inf., prezent la înregistrare.

3. Se intrerupe un moment înregistrarea, pentru a schimba banda de magnetofon.

4. Intervine din nou, "ajutînd-o", soțul inf.

[Spălatul rufelor]

[Cum speli rufe?]

pun apă/u^uo hⁱérb/...dipi_çi hⁱérb/pun_î...şénúşî-n^ule-
şîîér/tórñ_î apă hártî în^uleşîîér/sî scúrzi pi^uleşîîér apă în gâ-
5 letár/...dipi_çi sî scúrzi/^u [k] i^uleşîîeru-l dà^u afári/^u punⁱ
rúfili-n^ugăletár/sî lî spăl//...cu săpún/lî sc^uót!/lî i pun pi[ε]
sîrmî/sî_î [k] s^usî usúşî/sî gáta! lî i^uleş^u!//

Bújór Mariîe
dòuîşî_în^u dí^u anⁱ

10

făcîm ^uon^u şotr^uón^u

că^uutám ^uo peátră [ε][k] nu aşá¹...//că^u... [k] nú^u aşá//
că^uutám um^u b^uăt/sî făcîm ^uon^u şotr^uón^u/sî de-acólea că^uutám^u...^uo
kátrî/sî[ε]...² f [k] că^uutám ^uo kátrî/de-acólea dăm^u la a-n^utîia/sî
ni dúşim iar pînî...la sfîrşît/de-acólea ni-ntuárşîm înap^uóⁱ/dăm
15 ...dăm la a^udó^ua/sî...dácî nu kícî la a^udó^ua/sîⁱ kícî la á^utrîia
sî-sám^unî cî^une-am scăpát/sî sî^uzúacî álta/sî de-acólea...dăm la^a
...lá mîní/da [k] dă^u la mîní/sî dácî mă scăp^uî/...álta/sîⁱ...di^u-e-
cólea la^ugít/...lá^ucáp/de-acólea //sî nⁱ[ε] sî/...di^u-é [k] sî pi
ú^urmî/i^udăm la ^uókⁱ//sî...î^unkídîm^uókⁱ/c^uápu-n^usus [!]/ă cu cá-
20 pu î^usu^u/sî^uzîşî "am?/...am?"/sî...dácî...calc pi^ulínîi/sî-n^usám^unî
cî^um-ă^uscăpát//sî...di^u-ecóle.../álta dá [k] urmeázî//

[Şi... ?]

sî...î de-acólea/ă ^uo luyóm lá... [k] dăm/lă [ε] pístî [k]
la...kátra pístî cÁP//...dă^u la kátra pístî cÁP//dácî kícî într-o
25 pătrăţică/sî-n^usám^unî cî am cîştigát//ă^ofăcút ^uo flyári!//[...]

Ôobánu Niçulîna
h^uuşpî anⁱ

1. Şoptit, ca pentru sine.

2. Subiectul înghite, din cauza emoţiei.

657. BORȘANI [WLAD, 501 (Coțofănești)]

(com. Coțofănești, jud. Bacău)

Culegere : 1969; SD, DH ; transcriere : DH \

îm_pripór s-au_rú^p_pédișili

- 5 m-a^m dúș^d la păduri//...am ridicatⁱ...um_pisc a Bălci¹/...
am încercat^d lémni-m_păduri/m-ăm reîntors/îm_pripór s-au_rú^p_pédișili//s-a răsturnat^d căruța/s-au dus căii...d-a berbeleacă...
dă...trei-pătru...cîncⁱ uor^t a ajuns într-o_rîpă/...m-am ca^m [ε]
m-ăm cam înfricosat/m-am speriat/însă totuș/căii/cîn^d i-am vă-
10 zut c-au ajuns dăváli dăpă^t atîtea...âm_virtitúr^t/cu căruța/iⁱ
s-ău apuca^t sî minînči frúzî//mîncîn frúnz-an spus "căii n-au
nimic"//âm fòs foárti vⁱesél/âm scós căii dăn_rîpă/âm iisît pă
mál^u/âm scoș lémnili cu...spătili/le-ăm încercat^t în căruță/să...
am transportá^t mai dăpárti/drúmu...lá gără//ún^t trebuia să viú//
15 am răușit...acástă... [ε] kē [k] situátiⁱ/fără ca...să s-in-
tîmpli nícun deféc^g la căruță/să la cai//

Dóbri Gorge Diaconu

șăizéc [de ani]

---

1. Bîlca, sat în comuna Coțofănești.

am scos un^v în fuárti bun

am sta^t de vórbă cu níști colég/și-am zís : "trébúle sí cu-
légim strúguri" //adica...poama//ierá cuáptă/...sí ne-^o-an gîndi
s-o prégătím pένtru vin//^oan culé^s strúguri/i-ám adús acasă/i-^oan
5 dá^t la zdrogít^uo^ri-a^m pus în cadă/á trébúi^t píná la úrmí/sâ-i
calc//lá...jgab//dúp^a cum cálcă bătériniⁱ//am scos un^v în fuárti
bun/ținevá spuníá cí „dí cí [L] scu^t vyínu... [k] dí cí scu^ot
yínu...lá...jgab/sâ dí cí nú...ál dau^o la...tias^o //teáscu/iésti
un aparát cári s-a făcút mái tírzíu/stuárçi vínu se [ε] [k]
10 stuárçi strúguri...prea tári/și yínu/yiési...cú^u n tanín/mai gros
//yie^u/am^u procédát/métóda véki//^oan cálcă^t strúguri/ám făcú yínu/
a híší^t un yin bun/am avú^t și colég/am imvitát/persuáni/...pá la
máini^o/s-au fos fuárti multumí^t dⁱ yínu cárⁱ l-am făcút/dân^o strú-
guri...cári...i-^oan cálcat íeu cu pícuá [k] cu kícuárili méli//

15

[Același]

mă cunoșteá tuátă reگی^uúnea c-aviám cínⁱ bunⁱ

mă cunoșteá tuátă reگی^uúnea vineá dá-n lua cíní//mă cunoș-
teá tuátă reگی^uúnea c-aviám cínⁱ bunⁱ//în calítáti dí vínátór^u//
ám fos^t uodátá la pădúri/sâ me-a adús...un cíní d^e-al meu...um
20 mistrét/în fáta mea...¹//.

1. Se întreprinde înregistrarea deoarece informatorul este foarte emoționat; intervine anchetatorul punându-i alte câteva întrebări, moment după care el își revine și înregistrarea se reia firesc.

- mai dăpărți//dacă s-a dus mai dăpărți...ă...l-am ajuns//am
trăs în țava driaptă//nu me-a lua fo^c/dă nou^o uor¹ am uoperat^u//
n-am putu^t să scot cartușile//am strigat^u...tovâr¹și¹ s-au vinit//
tovârși cîn au vinit le-a^u fos^t frică să săle la iel/finca^{1a} ră
5 um mistre^t mări¹ de tot//
- ăla care l-am agățat din diăl¹ din Vrîncănu//¹ să... [..]să²
...cân l-am a^g [ε] l-am agățat^a [...]dă sus^u/d-acolo/jos/domnule-i
făcă capu...at¹ta³ ieră dă mări-i făcă capu-așă⁴...ntr-o parte//
să...acolo cîn m-am să [k] am sărit în gâr¹/tot¹ vînători¹-a fugit^u
10 /iou^u unu-am rămas^u//s-a vinit^u tos cînii cî¹ aviam/cîn¹ cîn¹/a^u
vini^t tot¹/adic^a...s-a strîns cîni ș-ălorlânt¹...vînat^uor¹și¹ io
aviam deașă...trei¹/a^u vini^t tot¹/a^u... [ε] [k] l-am cocăltat¹ di-
napoi/și¹ io am sări¹ dă¹ ripă la iel^u /și...încărcasem de¹ pūșca//
ăcu din nou/și¹ ăia str¹gău la mine „fuș cî ti mănînc¹” ia¹ io^u am
15 spus „tot trebui să mor uodată”//ș-am rămas//...cu pic¹loru...în-
tr-un arîn/și cu pūșca pă iel^u//a¹șă//rămînîn¹ cu pūșca pă iel/a
venit la mîni/sî-vor-bés^c-mai-mul-nu-vor-bés^c 5 lă um métru ju-
măti i-am aprîns în cap//cîn i-am aprîns alic⁶/a căzút jos ș-a
umplut^u...gîrla/-ntr-o...ăp¹/a umplut apă jos^u 7//s-a dus unu-m-
20 păduri/-a găsit o căruță singur în păduri/-a găsit alt¹ boi^a al-
tui^u uom c-așă ieră pă la noi/am pu¹ boii lă...c¹ rūtă/am vini^u cu
iel acasă/l-am împărți^t fră¹tește/și l-am mîncă^t sănătós¹//

Înön Jînga

șăptez¹lec¹și¹cîn dă an¹

-
1. Se adresează paznicului de la școală, care a asistat la toate înregistrările făcute aici.
  2. Reia după ce fusese întrerupt de paznic (intervenție care nu s-a înregistrat clar pe bandă).
  3. Gest cu ambele mâini, indicînd mărimea capului mistrețului.
  4. Gest. [Notele 5-7, pe pagina următoare.]

duminica slăbănogului:

se serbiáză a treia duminică după pașt¹//toată lumea să
scoală... [ε] pi-ntuneri²/și si duci...la slăbănog//a³jungi-nnă-
iinti de-a si faci lumină//că⁴ută slăbănog⁵ cu luminăria//că sâ
5 nu-ăpuc⁶ altă buruiănă//iară uameni cu stlic [k] sticli di⁷vin/
is că⁸ută slăbănog⁹ și băgă-nn¹⁰untr-uo/di¹¹sticla/să bea vin cu
slăbănog//face focur¹²//în juru izvoărelor//face¹³jăratie mări/și
frige carne//kefuios¹⁴impreună cu soțiiili s¹⁵cu preten¹⁶mai
mult¹⁷//și petre¹⁸pînă la uora nouu/și mai tîrziu/...pînă...iei¹⁹
10 is fa²⁰gusturli di...petre²¹cere/la duminica slăbănogului//
atunc²²iei vin acasă...tot²³//...venin²⁴ki²⁵uiin²⁶/și petrecind/
cu demigénili-m²⁷mîn²⁸c-a²⁹fo³⁰la duminica slăbănogul³¹/și vin
acási/și m³²er³³la biserică//

H³⁴omo³⁵r Ste³⁶luana
cînzésisapte [de ani]

plăcintili

cerni³⁷făină...albă/prin³⁸s³⁹itâ/si nu aivă v⁴⁰om pâr sau gu-
noi⁴¹//puni⁴²m drojdea/...la muia⁴³cu apă rec⁴⁴//după ce să muai⁴⁵
drojdea/uo fărămă gîni/că si nu aivă...cocolos prin⁴⁶ea/și fră-
20 mîntăm drojdea s⁴⁷cepăratâ/de⁴⁸apa...h⁴⁹artă//apa să nu hii⁵⁰hărtă
tări/să fii⁵¹...potriyitâ/călduță//m⁵²iem...făina tuată/iar la

5. Pronunță silabisind, accentuînd prin inflexiunea vocii.
6. Gest: în frunte.
7. Vorbește șoptind, participînd intens la cele povestite.

ur^{mi} púnim drojdia/sî-i dăm...frămintură tări/că s-s-amesteçi
tuăti... [ε] țe trebuii/sâ-i púnim...sări/zahăr/sî uouă/că să
fii^e aluătu...bun dă mîncăt//

[L] cîn dîă-n d^uoskit/ăi lăm sî făcem plăcînti//făcem în-
5 tăi nîezu dă plăcîntă//cu uouă/brîză/zahăr/...după cê a^m termi-
năt as^{tea} ni-ncepem : lom sùcîtoru/făcîm fôii//...puțin mai [ε]
[k] puțin mai... [ε] lîngă/dacît r^{uă}ot^uundi//ca fuăia...dă plă-
cîntă/s-o dăm în d^uouă/s-o refecăm//pi mărgînă/sî s-o púnim în...
ulei/sau untură//ș-ș lăsăm sî cuacă potriv^yit/nu ărse/li-ntuărcem
10 pă d^uo p^uărti/că plăcînta să fii rumînitî nu ărsă//ăpîi lⁱ l^{uă}om
/sî lî púnim ntr-ô...străkină/sî lⁱ dăm cu...ză- Xăr//dacă li dă
cu ză Xăr/li p^unî una peste alta/l^e lăsăm sî să răcorească/sî
plăcîntîli...sun gata...de mîncăt//

[Aceeasi]

15

cum să p^une m^orăturili p^untu lărnă :

s spală p^utina gîni/uopărită/clătîtă/sî pusă p^uă căpătăii/im
b^ec^u//sî spalî...pă^tlageli lî gîni/lî clăt^eș^{ti} dî d^uou uorⁱ sî nu
ăivî...nisip sau gunoăii...sî s-așază : un rîn dî padlageli/un
rîn dî m^uorc^uv/un rîn dă ard^ei//sî pînă sî t^rmină tuăti murăto-
20 rili dî pus//r^uoșii...dî tuăti pui...pui în ieli/sî... [ε] mai
pui sî ..ard^ei usturătⁱ ca zama sî-ăivî... [ε] g^ust kipărăt^u//
le-așază toăti/pui dasupra țelinî//pui u^u scînd^urî dasupra/că sî
nu iasî pa^dlagelili...dăp zama//sî p^uă scînd^urî să p^unî-om bolo-
văn//că pa^dlagelili sî n^u iasî dîp zama-afară...cî-i dă...g^uș^t dă
25 mucegăi^u//la d^uou [k] iⁱ pui sari/sî la d^uou zili-^u vînturⁱ/că...
săria...b^ulgări s-să tokas^{că} s-să prefacă-p^u sālăm^urî/sî potri-

vească...tu^uă^utî zăma sî hîiⁱ sărătî//dacă nu ie vînturătă/dasupra-ⁱ sālămūrî/ iar îⁱ fun^u nū^u ari sári//sî pa^u la^ugélili dă^u fund/
sî^m muⁱaii/sî...dă^u îⁱm putregăi^u//dă^u dōu^u-n dōu^u zîli/săⁱ vîntūrî/
ca m [k] pa^u la^ugélili sⁱ murezi maiⁱ rēⁱpidi//

5

[Aceeși]

mōș^u îⁱlu^uon Uli^uerū/a av^ut...um^u bubōi...dū^upă

gî^t

mōș^u îⁱlu^uon Uli^uerū/a av^ut...um^u bubōi...dū^upă gî^t//îⁱn tîⁱmpu
armēⁱtî//vinîⁱnd acăsă/cărîⁱn lēmⁱni dîⁱ la dîⁱal/pîⁱ gî^t/dîⁱm pîⁱrăiⁱ/
10 bubōi^u s-a îⁱfectăt//s-a dat nă^ușterî^u [k] la u^o... [ε] bû^ubă...
măriⁱ cărîⁱ sîⁱ kēmăⁱ to^umō^uarî//crescîⁱn dîⁱn cēⁱ îⁱn cēⁱ/maiⁱ măriⁱ//
mergîⁱn^u pă^u drum/sîⁿ [ε] ...sîⁱ-ntăⁱlniēⁱști-n ū^urma lui...cîⁱ-
nēⁱva sâⁱ-l strîⁱgă :

"mōș^u cu to^umō^uar^a!//ia stai uolē^uacă!"/iel sî ū^uitî-n ū^urmă
15 sîⁱ-ntri^uabâ//

"îⁱeu tē^u-a^u strîⁱgăt//sun^u dō^uct^ur//mōș^uulî^u aî to^umō^uar-/acō^ul^o //"

"to^umō^uarî/-^{am} ?//

cîⁱ "da//vîⁱn^o la mîⁱnî sîⁱ tîⁱ uo^upî^uerē^uz"//

"da cîⁱ-m fî^uacî^u acō^ulō^u?"//

20 cîⁱ "uo^u tai/s-^uă^u dă^u j^uos"//

"da cîⁱ-m tai gî^utu^u ca la gă^uiⁱnîⁱ?//îē^u!io nū^u vi^u sî mă uo^upă-
rî^ue [k] sî...sî mă uo^upî^uerî^uē^uz"//

a sta^ut...tî^um^u dă...zî^uē^ucî^u cîⁱnspre^uzē^ucē^u a^unî...cu boș^uo^ualca dū^u-
pă cîⁱafă//s [k] a crî^ușcūt îⁱm mări^umî^u dă dō^uo kil^uog^uramē^u//s-adū^ună

cu nișt^d nⁱepuati-/a lui/sⁱ să ducⁱ la un doctor^u...la Slănic//
acolo lⁱ dă la treⁱ i...pⁱersuanⁱ tot acⁱelⁱ midicamⁱent//dⁱndu-
sⁱ cu acⁱel midicamⁱent/s-a inflamă/sⁱ s-a... [k] a-nⁱepⁱut a-l
duri^a//vⁱniⁱ-ecă s^a/"nu mai po^s d^a durⁱeri"//

5 să ducⁱ la doctorița Lⁱegăn^us la Coțofăⁿăⁱestⁱ//acolo/sp^unⁱ
..."domnișoara doctor/n^u mai po^s/d^ati-mⁱ sⁱ mă duc^e un^devă sⁱ mă
uoperⁱez"//da-lⁱ n^u [...] [k] uⁱlⁱ întriabă/p^aiel :

"uⁿdiⁱ vrei sⁱ ti du^s?"//

10 "mă duc^e la...Uoⁿăestⁱ/la doctor^u... [ε] Dami^an//c^a-l cu-
n^os^u//sⁱ cⁱ nⁱ-o făc^e//aș^a nⁱ-o făcⁱ"/s-a du^s la doctor^u la
Uoⁿăestⁱ/s-acolo lⁱ întriabă cⁱ nⁱ-l-a trim^es p^aiel/...lă d^uoc-
turu Dami^an?//

"leu singur^u//viu/sⁱ-m făcⁱt cⁱ nⁱ-o-m făcⁱ că m^uor d^a d^u-
ri^eri"//

15 "stai lă uo^păer^at?"//

"sta^u//d^uomnu d^uoc^utur^u"//

"c^um ai s^uti-aș^a d^umn^etă la uoper^atⁱ?"//

"cu f^ața-n jo^s/m-aș^a/sⁱ d^umⁿie^vu^ast^ri sⁱ-n tăie^t b^uoșo^alca
dⁱ d^opă c^af^a//cⁱ nu mă p^uo^s d^a duri^eri"//

20 s-a dus la uo^per^atⁱe/l-a pus cu f^ața lⁱ jo^s/l-a uo^per^at...//

"da cⁱ sⁱ-t făcⁱm noi moșulⁱ la uoper^atⁱ?"//

"să-m făcⁱt iⁿ j^ec^tiⁱ//...l^uoc^alⁱ//ca sⁱ n^u-o sⁱmt^u//c^a-
nⁱ-i frⁱcă"//

25 d^opă c^e l-a uo^păer^at/lⁱ sp^unⁱ cⁱ "pre^a as tras tarⁱ d^a ea/
am sⁱmtⁱt/cum ai z^uls-o/dⁱ d^upă c^af^a//l^el a sim^tit uo^per^aț^ea/
s-a scul^at/l-a uo^per^at/l-a l^eg^at/lar k^ele^a d^a d^upă c^af^a/...
întreb^a doctor^u/cⁱ "c^e-a făc^u/cu ea?" //

c^e "d^uomnu doctor/c^e-eⁱ făc^u d^umⁿie^vo^ast^ri cu k^ele^a/... d^a
d^upă c^af^a?"//

"îi^ut^uot acolu moș^uli!" //

"pii^um^u-am...bîjbîiit^u/ie^u..." //îm spûne "m-am bîjbîiit^u ic
la eă/și iără adunătî gră^uamadă" ¹/și tîim^up^u cît s-a trecut/kélea
s-a-ntîns//

5

[Aceeasi]

félú cûm să dă la arii

[cum se treiera] grî^uu//alégîm uun luoc/drêp^t/fôră grô^upi/sau
șan [k] gr^uok sau șantîrⁱ/ca locu sa hîi^u drêp^t/c a grî^uu sî s-a-
șazi gîni^u pă ariiⁱ//âl curățăm gîni^u/dîe...iarbă/âl măturăm/...
10 și-l făcê^m în â...f^uormă dî...cê^uc//r^uotund^u//după cê-am te^rmi-
năt/ariă^u/de făcut/bătîm îm mijlô [k] an^u nijlôc^u ariiⁱ/...bat
uom pâr//da cilîndri^c sî hîi^u/t^uot acê^uș distanțî...în tuătî...
côlturli...cê^uc^ulî^u//lêgăm uo fûniⁱ/di pâr//fûniă^u uo legăm dî
cai//zn^uôpurli/lê pûnem la rînd/începî^d dă lă... [ε] ne...nej-
15 loc^u/punînd znôkî^u la rînd^u//tot fôrma dî cê^uc//...după cê am ter-
minat. d. tuătî suprafăta...cê^uc^ulî^u/dă pus grî^uu/băgăm caiⁱ//și-i
lom t^ut dă la mij^uloc/pîn-ajûngî caiⁱ la mărğî^ună//într-o fûgă/
bătût cu gîc^uu//d^upă cê am termina^t dă ajûn^us^u caiⁱ la mărğî^ună/
îi-ntoărcem anap^uoî^u/d^u-ajûngî iar la par//pînă tuătî...skicurlî
20 dî grî^uu/sun sfărămătî dî cokî^utili caiilor//și-^zbătût^u dî rami-
ni pleăva j^us//d^upă cê videm că s-a băt^uu dasupra/gîni^u/grî^uu/îl
întoărcem//^dpă cê-l întoărcem iar băgăm caiⁱ/și iar îi mai dăm
uo bătaie la cai/până să sfărîmă și pî^u parteă...dî j^uos/a grî-
uuli^u//

25

cân am vâz^ut iar că s-a sfărămăt și pă^u partia-ntoărsă/scoă-
tem caiⁱ//scôtî^ug^u caiⁱ/îi dăm s.ă s.ă uodihnească/dup-acê^uș-e-î...n^uoî^u/
1. Încearcă să redea, prin inflexiunea vocii, ceea ce îi
spunea moșul, văicărindu-se.

ni l^uom și scuătim păili//cări sun scuăturăti//iar dacă mⁱăi ră-
mîn...grîu nēsărămăt/iar băgă cⁱai/și iar lⁱc mⁱăi dăm u^o...u^o
tură că sⁱ sⁱ sfărîm^e toate skicurlⁱ/dă grîu/să rămînⁱ grîu...
pă tⁱalpa...ărⁱi//

- 5 du p^ă c^e am termină^d și p-asta scuătim păili tuăte/ș-adunăm
grîu/la par//uⁿi cⁱai a fo l^egă^t cu f^uni^eă dă par//adunⁱn^d/noi
uăm^eni cⁱări sunt^em...cu grîu/n^e p^uñim sacⁱ/în cap/și cu l^up^etⁱ
im mⁱnă/și la bătea vⁱnt^u lⁱi/zvⁱrlim...grîu^u cu l^up^etⁱ li-n sus/
ca vⁱntu sⁱ i^ei pleăva/iar grîu sⁱ rămînă la par//...vⁱntură^t...
10 ca să-l put^em adu^ci-acăsi-n sacⁱ//astă i^este...f^el^u c^um să dă la
ărⁱi//

[Aceeși]

ie^u cîn ple^e la cuasă

- ie^u... [ε] așă...ie^u cîn ple^e la cuasă/...ă^u c^ut cⁱocanu/
15 ...nⁱcovăla/...c^utea/v^erifi^c coasă/dacă coporⁱea/...șă m^ăneru i^es-
ti bun/...ă asc^ut...bat coăsa...c^um șă sp^uni lă noi/u^o băt...cu
cⁱocanu/și d^upă aⁱe u^o p^un...ă^u coporⁱi/...u^o sun pă biⁱcicⁱl^etă/ș
c^ut stⁱcla cu u^ăpă/să-i dău dr^umu la cosⁱt//l^a... [ε] [k] e^u
cⁱocanu c^u sⁱ...cⁱ sec^uria nu p^{re}a sⁱ-ntrebuⁱntează/p^entru cⁱ...
20 nⁱ tăi^em i^ea/...și pⁱ urmă...p^uñim...coăsa-n coporⁱiⁱ/u^o bătⁱm/
b^yine-ac^ol^c s^ă nu s^ără...p^ăna/să nⁱ-n^el^ep^em la cosⁱt//
nⁱ dⁱzbrăcăm/dăcⁱ i^este tⁱmpu favorabil p^entru dⁱzbrăcăt/să,
...n^e-apucă dⁱ l^ucru//la u^ora...p^rinzul^ui/măncăm/dacă s-a-n^ecălⁱzⁱt
ăpa...măⁱ i...skimbăm adu^cim al^ta/și cosⁱm pⁱnⁱ cⁱn^d...nⁱ stă^m
25 putⁱeri//¹ d^upă c^e aⁿ cosⁱt/așteptăm... da că i^esti tⁱmp^u

1. Textul este întrerupt pentru schimbarea benzii de magneto-
fon.

suări/si-n... [ɛ] ʰusúci brázdili/si după aia/li-ntoárcim cu fúr-
ca/...dă dóʰo uorⁱ/dacⁱ iésti nⁱevóii brázd^{li} sun groási/si pⁱ
úrma le-adúrcám [k] le-adunám im p^uorcáni/dám porcáni-n cǎp^hitⁱ/i/
dúpă cáre-aşteptám...si víli cǎrútili/...céapeulú/péntru tran-
5 spórtu la...grájdurⁱ/aiici-sa/di multⁱ uorⁱ/s-intímpli ginioáni
//ploó/bátⁱ vintú sá rástuárná cǎp^hitⁱili/...s-aiici-sa/dacă nu s
[k] ni grǎvⁱim cu múnca ásta...a strínsulúⁱ rⁱecólti/...sá-ntím-
plă...pérⁱai págubi//cúnⁱ si spúnⁱ la nòⁱ//si du p-áia mérzi lá...
grájdurⁱ/li púnim în clăi/ún^{li} sun^t oáminⁱ iⁱ spēcⁱalizázi-i/...
10 cǎrtⁱli... [ɛ] li clădeşti/...si [du] pá...ága/vini brígadéru cǎri
ni p^uontéazi/si ni...asigúra cu zili múnⁱci//

Andronákⁱ Neculái
tréizeşinòʰo [de ani]

[Cozonacii]

15 eau c^uovátă/curátă/steársă bini/imⁱ i cern fáina/cîntărⁱi-
tă/dúp-acéa...pun mínă sá plămădiésc/drójdiia/cu lápti/s cu zá-
hǎr/...ci? ¹ [i] cu lápti si cū...cu záhǎr/dúp-acéa-m pun si-mⁱ
i...spar^uo^uoli/pun i gálbenúsi diopárti siⁱ-albusu dopárti/în
gálbănús...pun sárea/cîti-ó linguriti di sári la fiiecare kilo-
20 grám dă...còzonác/bát bíni...gálbenúsurlⁱ cu sárea/bát sá albusu
/sⁱeparát/...si mă eau dă frămîntát//drójdii/pun...la pátrú ki-
lograme...puⁱ mai puⁱtin d-un sfer dă...paké dă drójdⁱle//si la

1. Se adresează soţului ei, prezent la înregistrare, uşor
jenată că acesta rîde.

fiiecare kilogram dă...făină/mérghi-o jumăti di kilogram dă lap-
ti//și/cîti-um pahăr di ulei d-o sûtă dă grămî la fiiecarî...
kilogram//încep și frămînt/im pun tot ci_ăm dă pūs/potrîvîes-
bini că și nu fii nic_vîrtuos și nîs_i...prea muăli/și-n tîmpu
5 frămîntătlui/pîn și...uleu/cîti...um pahăr la fiiecarî...ki-
logram dă cozonác//

după ci/moi bini/...ma_gau și-îl bat//cozonăcu și frămîntă
cam uo uorî-//asă-l frămînt leu//dă...mai bîni/mă u_orientez/
dacă să las [ε] și lasă după degîte/după mîntî//dacă și cûră
10 [k] rîmîni mînilî curăti//și dup-acēă-l las și d_ospîască//
las și d_ospîască/in tîmpu cît d_ospîești cozanăcu/-η_cûrû nû-
cîli/li_dau la masîna/im prîegătēs_c_umplutúra//umplu și cû ra-
hăt/să...mai pun și stăfîidi/...in tîmpu frămîntătlui_ădăuș_să
moir_ăsurî//lămîli/vanîlii/r_om/și...alceva//

15 după ci_a d_ospîit/...ș-am prîegătît șă umplutură/ăl pun in
tăvi//iau planșîeta/...și-întînd_cû...făinî/foăă dă cozonăc/
și pi_fuăci/...pun ulei/ș-apăi presăr nûca/...și-l fac...sûl/dû-
pă cē-l fac sul ăl sucēs_ș-ășă_m_mîntî/ș-ăl pui in tăvi//ăl las
...și criasc-/um pîic/ș-apăi prîegătēs_cuptîorû/cînd [k] după ci_

20 î...am prîegătît î cuptîoru/...prîegă [ε] ă... [k] încēr_cuptîorû
și nû_fii nic priă... [ε] prea...ărs/prea_tări/cî și ardî/și
păi_î bag in_cuptîor//in_cuptîor_î tîu_u...cam cînzîes_dē minûti//
dup-acēă-î sc_ot/îi_pui_pă planșîetă/...pă cant/ășă/că_să nu și
... [ε] să nu dea napoi/și-î pun tot intr-ō_cămeră...căldă//că

25 și [k] pîni și_rēcesc//dup-acēă/îi...bun dă mîncăt [!] //

Lungu Mariă

pătrușîdî [de ani]

cîñ_vrém_să_văruim

cîñ_vrém_să_văruim/scoate^m lucruriⁱli din_casă/după acéea
 stergem prafu după peretⁱ/măturăm/...și după [ε] și după acéea
 ...pregătim_văru//aduče^m văru/punim nisip/ăpă/și sineală/și
 5 ne-apucăm_dă...văruⁱit//ănnaiⁱntiⁱ de-a văruⁱ/astupăm întiⁱ...
 găur^uliⁱ cări...a_ră [ε] [k] le-am î...căriⁱ le-am f... [ε] [k]
 am sc^uos covorⁱliⁱ după peretⁱ//și după ăea...văruim/[du]^p-acéea
 stergem î...gămurⁱli/spălăm dușămⁱli/stergim s^uoba...cîⁱ mai
 avem noi p^hin_casă [i] //după_ăe s-a v^uscăt/pune^m...pîⁱ peretⁱ/
 10 carpⁱeti/covorⁱ f...pătu/pi^uj^uos/pèrdéléle l^ea...găm...fⁱetiⁱ di
 másă...//

Bulin Antonia
 douăzeciⁱși_dîⁱ ani

de-a_băbă_uarbă

15 pentru-a se jucă de-a băbă_uarbă/n^uoi/ielévi/făcem un
 cer^c și...alégem pe un î copⁱil/că_să_îl legăm la uok/i iel [k]
 acés copil căre ieste legă^t la uok/se așează-m mijlocu cêrcului/
 și...cî^d începem jocu/iel trébuie să pună mîna pe un^u [ε]
 dîn...tré ielévⁱ cări...ne jucăm//dăcă pune mîna pe acés^t ie-
 20 lév/trébuie să...îⁱ spună numeliⁱ//dăcă...a giçit^d numeliⁱ/ătunc
 i...ielév^u¹...cări... [ε] așă se numește/... [ε] trébuie să-î
 i^eee loc^ul//

Trandafir Maria
 treisprezeciⁱ [ani]

658. PĂUNEȘTI

(jud. Vrancea)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: HB

[Treieratul cu cai]

5   adúnám...snópi clá¹_i/sî-¹_i...ășăzám/sto^g//...¹ fășám stógu
má¹_i/pi úrmî/cîn^d...avém vrémi/...cîⁿ nŭ...púte^a_n ca sî triierám
kar în tímpu...adunátŭlui//mai tîrz^u_u//ní^u ocupám di ál¹_{ti}...
treburⁱ/sî...întindeám snópi dimineá¹_{ta}//pi ári¹_i...//

[Se spunea că năsădiți ?]

10   da//nășă...dá/innășădeám//dá//pî¹ úrmî/băgám cá¹_i//în ári¹_i//
sî-¹_i mînám pînî cîn^s sî fășé^u_n strat//di pá¹_i//suptîré¹_l//deasú-
pra/ápî¹ luám strátu ála^{di} pá¹_i/sâ-ntorsám//la lătur¹_t//...așá
cum...sî...kémá//cu furșé di lemn^u//...iăr băgám cá¹_i/iăr mai mî-
ám/pînî cînd iăr sî fășá^u_n strát^t di pá¹_i/iăr luám strátu-ála
15 di pá¹_i/ál dădeám diopárti¹//...sî iăr întorsém/ácúma íntorsém la
sté¹_jur//cătră mijloc//din nou băgám cá¹_i/sî/așá fășám...trei pá-
tru-ntorsátúr¹//pânî cîn^s sâ dîdeá [k] s-alé²_gá bóbŭ...la...pă-
mînt^u//

în urmă/după cîi/...scóteám tuát¹_i pá¹_ilî/tót mai...rămînéu

---

1. Pauză, în care informatorul vrea să ia microfonul ca să-l țină singur. Este oprit de anchetator printr-un gest, arătînd că nu este nevoi .

spîc-acólo nibătúti/sâ...luam cu lopáta la grôhăit^u//aşá/iî zî.
câⁿ noi//grôhăian/s-o luam felii/aşá felii/felii/c-o lopátî di
lemn^u/şi iar băgăm cáⁱ/s-ápăiⁱ minăm/păni cîn^d...crede^am noi
câ...nú mai sun spîc-acólo-n/fi...áriⁱ/fi...pi urmă/scoteám cáⁱ
5 /i-adunám... [ɛ] to^t... [k] tuátî cêriálⁱli/adíca...tot c-am
triérát adunám la stejîr/

[Grîul...da?]

da//grîu^u/horz/^uováz^s şi ierá/şi/...îsepeám şi vînturám//
a cúma 1//

10 [Cu ce vînturaţi?]

cu lopáta/di...lemn^u/fi...áltă dátî ni necăjá vîntu// [L]
stăteám/^uo zî-ntreágî păni cîn^d...têrminám di...//'e...di pi urmă
/dúpă cum...uobişnuiam/ál...luam de-acólo di pi árii/-ál puneám
îm...pódu cási/^uorⁱ în pódu magazíi/şi...ál/...păstrám/pi iárnî/

15

Dumitru Ūrsu

săptizăşă...uop...t^u [de ani]

în tímpu iérni făsém rakíu

rakíu-ál făsám/...şi-n tímpu iérniⁱ/...măi cu sámî-n tímpu
iérniⁱ/cî...vár^a ave^an treábî//nu iará trea^b [k] nu iará tim^p di
20 făcú^t rakíu//în tímpu iérni făsém rakíu//sí dí...pêrsî/sí dí...
discogínî şi...//²

1. Şoptit.

2. Se schimbă banda de magnetofon.

[Spune ce faci cu discoghina ...și cum se face rachiul.]
 discoginā u^o luám/diⁿ cáda cári...u^o puneám di la calcát^u/
 da atúšă dúpă... [k] dípi s-o cálcám/^apiⁱu^o...bătēm...gíni-ⁿ...
 cádi/ca sî nú sâ strísi//cí i^e dac-avé ái^r/sî stricá//sî...ni
 5 suíam cu pi^suár^{li} pi dínsa acólo...s-u^o...báteám cu butú^c/cū...
 s-u^o nêvélám bini/pi úrmí/s-u^o...puneám pámínt^u/puneám pámínt^t
 deasúpra/pánfi cînd...iⁿtrám s-^o fásín rakiú//^o! cînd avém vré-
 mi/nî...procurám lémnili/sî...pi-úrmí-m fásém [k] îșepém sî fásím
 rakiú//puneám discogina-ⁿ/...cáldária di rakiú/u^o...puneám capá-
 10 cu/u^o úžēm gíni cu mămálíg-/acól^o [i] /sau cu níști ... [ε] li-
 kúm di...cúm fi zísēm noi atúš/...

[Cum îi ziceați?]

likúm//likúm [i] /da//

[Din ce se făcea lichiumul ?]

15 tó din...fá^{oi}líní/di uor^tz din...ca sî sî lézi/cu fáⁱin-amestecá-
 tí di pōpușoi/mai puneám și sēnușí/sî mai adá^uugán sî mai imultím
 acól^o...//áí/sí/...bágám lémní supt^c...caldári-acólo sú^pcazán/...

[Și cu apă...nu?]

nu!//

20 [Dar cu ce?]

păi [ε] ...//

[Numai...făina de păpușoi și cenușa?]

da²//cu ápi/pái natural cá sî fásē likúmu sálá cu apă¹//cu
 ápi cáldút-așá//da//

25 [Așa!]

^mda//

1. Prin mimică și gest anchetatorul arată că s-a lămurit, că a înțeles.

éi...în urmă/...proşedám...la hértu i₁ acólo/sá...cúrzé ra-
kiú//mai puneám sî...acólo/cuájá dî ...pié^rú/sau di m¹ár^u/án i
curgātuári-/acólo ca sî cáptiⁱ coluári/frumuásî...//

[Acela care curge întîi...slab...cum se cheamă?]

5 aşéla dintái/i-arám^uóí^u//aşél primu//sîⁱ kemá arám^uóí^u//
sp^yirt^u 1//

[Aha!]

da//aşél di la urmă¹/...iará posⁱl¹ete//cári¹ ierá slab^{pu}//
éi!...da' cári cúrzé mai slab ál lasám sî cúrg-acólo/mái m^ult/
10 ş-ál...puneám la prefácánii/ál puneám diⁿ n^uu/în cazánu cári
urmá pi urmă ca sî...ál¹ fabricám/sî...tot aşá 2//

[Dar care curge la început de tot...cînd începe...slab? În
unele locuri așa ne-au spus.Că întîi curge slab...aşa puțin...și
după aceea spirtul .]

15 éi¹ átúnca-¹ sî spálí tágii¹li/cí víni di pi tágii¹ cí [é] ví-
ni...ái-i¹ m¹ái slab/víni-ntái//...spălătura di pi tágii¹//cúrzí//
m¹da//

[Dar arămoiul ?]

arám^uóí^u/pi-úrmí-i arám^uóí^u//aşéla cîn^d i¹ al¹bástru//sî-i¹...
20 dácî nu păzái lumínárea/luá f^uoc^u/m^u bániț-/acólo//da//

[Același]

1. Cuvîntul este pronunțat gutural și poartă un accent de
intensitate deosebit.

2. Pronunțat în șoaptă.

[Spălatul rufelor cu leșie]

am un gălētārⁱ/di vō...șăpti deca di-āpī//șī pun uoⁿ lēșī-
iērⁱ deasupra/di cīnīpā/fācū^t di noi di cāsī/cu șēr^{cū}/fōcūt/i
ășā...cā-m bătrīnⁱ/pūn^m șercu deasupra/pui leșīi [k] f li...
5 șenūșā/șī torn āpā fiartā//pī ūrmī/...moī^u rufili/...șī spāl [ε]
rufi cū...lēșīi...//

[Din ce fel de cenușă e bună leșia?]

di uōrși fel di lemn//lemⁿ...//

[Dar care-i mai bună?]

10 ăī! [i] mār būnī di nū^c di ștejar/ăș^a...//

[Vasăzică este...care se știe că-i mai bună.]

lēș^{ti} //dā//

iār di...ī sēntī muālī lēmnu nū-i așā...bunī//dī șōcānⁱ/iī

būnī//ășā//

15

Catrīna Maftēi

șāizășīnōuf [de ani]

nūnta

[Spune...tot așa cum ne-ai povestit asta¹...cum se face o
nuntă...aici în sat. De sîmbătă.]

20

di sîmbîtā//āpāi di sîmbîti/...mīrⁱli vazică//mīrⁱli...

---

1. Este vorba de textul înregistrat imediat anterior [Obie-
ceiuri la naștere].

ári...lă^uutări-acóle/ie^u lă^uutări/si dúci^u la mireásî/fáci^u védri/
...ásá^u... [É] petrésiri...stii tot tineretu//flăcăi^uastea...
//...a dóga^u zî/s^u d^usi la mireásî...//

[De duminică dimineată...]

5 d^uminicí dimineáti pleác^u cu lă^uutári s^u d^usi la nun^u//
cînt-acól^u la nún^u pár^u si strîzi^u tuatâ...p^uiteniá...núului/stit/
...lúme^a tuatâ/si de-acóleá pleacă^u la mireásâ//la mireásâ-nhobo-
teáz^u-acóló/toátă lúmeá to^u tineretu/stit/núnt^u-afár^u to^u...//

[Cine o inhobotează ?]

10 núna//núna...

[Si...mai cu cine?]

cú preteníli i^u acól^o/cu tuát^u tineretu i^u acól-asa//

[Da ?!]

15 si d^uscólea/pleacă^u la bisericí//tot cú núnti^u cu tot tineré-
tu si...si cunúni/si...ápăi^u vini^u la miri-acási//

[Numaidecît la el se face...nunta?...la mire?]

[É] [la] mireásâ si fási^u păp^u la dó^uus^u pi/dumínica//pi^u urmă
/să d^usi la biserică/si de-acól^u d^u la bisericí vini^u-acási^u cu ni-
reása//cununát^u gata tot asa//să pi^u urmă/la níri/să as^uází/sára:
20 meásíli/vini^u núnu/iár/cu tuatâ... [É] núnta [k] preteníia cári-o
[É] uo^u adús-o c-o-adúnát-o lúmeá acóló/stii tuátí...

[Da! Oamenii lui.]

as^a//uámⁱ ni lui/si sócri^u cu níia [k] c-uámⁱ ni lui/si...fac^u
în dóu^u cáiri-n trii^u cámi^{ri} púni^u meási stit [!] ...//

25 [Da!]

si si strîng^u la...adúnárea-i^u acól^u lá^u mási//stii...//

[Da.]

dúpa^u ôi gătéstí^u mása/la noi si mai fási^u pu^utíni^u dári^u-esà/
stii d^u mai^u dă...//

[Cînd se face dare ?]

dipi¹ cîi sî gătēsti māsă//

[Da? Şi...cum se face?]

nūnu-¹ădūnă/şî u¹omū dă' // [...] mērzi nūnu pî la m¹ēsă ¹//ruă-
5 t-aşă//pî lîngî u¹amî¹//mērzi nūnu//...pî lîngî...//d-eşēplu-s
mēsîlî lă rînd¹//stîţ?...//

[Aşa. ²]

şî mērzi nūnu pî scă¹unlî álea pî cōlo ³/la fîştîcări¹ cu
fărfurîia/cu...lă¹utări cări¹ cu poftēsti/altu lă¹utăr¹ poftēsti/
10 altū nu/şî dă acólō//cări-o sūtî cări¹ cînzăc cări¹ trîizăc cum
iară-nnai¹ntî/cum pu¹atî//...ăş^a//după cîi sî gătēsti...dăre^a asta/
strîzi mēsîlî/şî fî¹î tî¹năr fî¹î bătrîn/ări plăşeri¹ şî fâcî dans¹
//ş-ăl fâcî danţ...pări lun¹t sâr¹[!]//nūma dans fâşî//şî iaca-¹
nūnta [!]/

15

[Aceeşi]

Uo cásî

cînd ierám ieu¹ mai mic/kar am şî tră¹it într-o cásî...la
tátă¹ meu/cări-o u¹-avé dî la... [É] tēte-mōşu¹ nou/şă...ieră¹ uo
cásî cū ... [É] cu tălpu¹ăi-aşă¹ cu nişti bîrni¹ mai gru¹ăsî jos
20 puné nişti bîrni¹ mai gru¹ăsî/...gru¹ăsî/cări spuném tălpu¹ăi/dî¹
şî î¹ şî/deasupra pune¹ă mai suptîr¹//cări vine¹ legăti la cōltur¹

1. Reia descrierea obiceiului după o discuţie cu anchetato-
rul, care a trebuit să insiste pentru a o convinge să povestească
mai amănunţit.

2. Gest sugestiv al anchetatorului.

3. Arată spre scaunele aşezate în jurul mesei din camera
unde înregistrăm.

în cleș^t//tò^t la felⁱ în cleș^t și... [ε] și construia și așază
 și...î dispăr^tturⁱli cămirⁱlor//dúpă șeⁱă...atúș ierá pădúria
 măⁱ apruápi dī...di comúni-/acú...di cⁱ [k] dácⁱ s-o dⁱpartá^t/
 lemⁿ nú maⁱ iestⁱ-ășá...mult/șiⁱ ō^u-șepú^t și fáciⁱ ieconomii/și u^o
 5 făcút...diⁿ niști amínari-m pișuári/lă c^uolturⁱ șiⁱ interiuóru pá-
 réților/di cári...din unũ altu p^une niști bírni//măⁱ sup^tirⁱ/pén-
 tru ieconomii/să...ă...pune niști arás...dⁱ...bátútⁱ în cúⁱli/pi...
 pi bírniⁱ l^olea/cári lí lipé cu lut//... [ε] h^arázi ierá puș p^un-
 tru sâ tⁱní lútu măⁱ bíni//să... lipé cu lút//pi-ur^{mi} văr^uie//
 10 acúma/... máⁱ ieconomic^uos/lésti...cum sâ fáși...tot áșá á-
 mínari ca-nnaⁱinti...îi púni^m pișuári/dar/nú măⁱ púni bírniⁱl-e-
 lea pi mișlóc/și púni númăⁱ niști léturⁱ//din dó^uuzás în dó^uzás
 șentimétrⁱ//...ă distanțⁱ/să...íntri léturⁱl-élea púni lut//încápi
 lút măⁱ mult/și lemⁿ măⁱ puțín//a^{sá}///...iár î...ácoperișu...și
 15 cu táblⁱ/cu tígⁱlⁱ//...măⁱ puțín sⁱndⁱlⁱ ca-năⁱinti//înăⁱinti și
 púne cu sⁱndilⁱ//cásⁱli cári fășeu...prima dátⁱ...cu sⁱndⁱlⁱ//
 ba prima dat-așéle carⁱ l^oráu...în f cleș^t și fășáu ...cu stúf//
 ...majorita^{tea}//puneá stúf/p-íeli//

[Cum le acoperea cu stuf?]

20 ă...fășé...snók//...am ā apucát șiⁱ io^u//...cín^d í de^sjá...
 [ε] nu-s í în ietátⁱ mări/táta tⁱni măⁱ bíniⁱ mⁱn^{ti} cⁱ trăi^eș și
 iel/í...da am vázút//am vázút căs^oi/pi cⁱmp/kar șiⁱ n sát/aiⁱs-am
 măⁱ vázút//...li fășé niști snopușó^rí miș/ășá/că... [ε] stícⁱla
 di-^on kilográm/și...puneá snóp-snóp...alátur^eă alátur^eă alátur^eă
 25 ă...cu vírfuⁿ sus/și de-ácólea iár písti iel măⁱ puneá alt [k]
 áltu măⁱ sus/áltu măⁱ sus/și...vineáu^u áșá¹ [...] snópi šei/cū...
 oū...rádășina la válⁱ//șiⁱ sⁱ scur^zé apa pi stuf și tⁱneá fuárti
 mul^t///...î stúfu-ála//

acúma/nú ma întrî pîntrú cî nú ma iésti ni^s stuf/nú...//

[Cu ce se bătea stuful?]

î stufu.../[ε] st...â stufu-l îndreptá c-o scîndur-asá lă
cápăt^{tu}//...î l îndreptá c-o scîndurî di-î...viné...făța dreaptî//
5 și pi deasupra-î legă//î l legă//ba pune nísti prăstîⁿ pi deasú-
pr-asá lî legă/sî nu-l ié vîntu/...snóki sî^{la}//

Maftéi Pétre^a
pátruzășișasă [de ani]

întîi...cîn azûzám la árii...

10 cîn iará tática...bătrîn/într-o...vrîsti yaricári/noi...cop-
kîⁱ cum iarám atúșă...măruntăi^{la} tática/trebúie sî-l ajutám//și
noi/s-ál azutám//...azutóru pârîntîlor iará și bucurîia dípi cum
iarám noi și năcăjît/ca-n tîmpurîli sêle//nu...ierám ca cum ...
suntém în tîmpu di ástîz/iará^m : măi golút/ierám...cu yókîs/cum
sî purtá la noi...la țará//tática sî bucurá fuárti mul^t cîn^d ni
dușám la árii//pi tîmpu-ăsêla/dîⁿ cáuzî cî ierá bătrîn/sî ni tri-
meté : "măi băiét/dușétî-vă și voi/întîⁿ dî^t snóki pi árii"//

[Și spune...cînd te duceai cum făceai treaba asta?]

întîi/cîn azûzám la árii/azûzám la...cláⁱ/luám snóki sî-î
20 puneám îⁿ kíșuári//ca sî ...sâ usúsi//di suári/măi tîrzîu pi la
prîz/sî-î putém îⁿșîrá îⁿpri...zûru pár^u lui/ca sî...putém caⁱ
...sî măi usúsi sî putém triî^{er}á//triî^{er}átu ísta sî făsê cu...
cáⁱ/îⁿpri^zûru pár^u lui//diⁿ cári...îⁿpri^zûru pár^u lui aveám uo
fúnii//uo fúnii ș-uon cîrlîg di lemn//cári-agatám la...gîtu...
25 cá^u lui//cári sî numé asê îⁿșîngátuári la gîtu cá^u lu gîtar^u//
cum...a^uzám pi tática//sî pi úrm-îșepeám a mîná cáⁱ/îⁿpri...zû-
ru pár^u lui//dípi sî frămîntá páⁱli/cu kíșuári/cáⁱ/...átúșă

tăta...ni spuneă :

"oprit^d băiet căi/dăți-i la căruți și măi minîși șavă/și
noi hădiț sâ...întuărsîm păili//ca s și scături sămîntă...cîtu
...uo măi... [ε] stropsît-o căi"//așă spuneă tăta stropsît//
5 așă!//noi...ni luam...întorsăm păili sêle/și pi urmă iar bagam
căi la...la par//și iăr îsepeăm a-mvîrti căi/minăm : "de la
lături!"//așă și...mănă la noi// "de la lături!"//

dipi sî...și triierău păili/dădeam căi dioparti/la căruți/
și-sepeăm a scutură păili/piră rămîneă buabili...pi pămînt//a-
10 tûsa adunăm gramăda...cu pleavă cu totu/împrițuru părului/șă...
vineă tăta cu...săcu-ș cap/bă și noui ni măi spuneă și luam și
noi sac^u...îș cap/cî... [ε] kică pleavî//îș capⁱ nostru//șă...
cu lopăta di lemn^u/ăruncă sămîntă îș sus^u/îș î...batăia vîntu-
luⁱ cum vine/iar, noi cu mătura...di mastăcîn...dim păduri di
15 lemn/mastăcîn așă-î zîsăm/...dădeam pleavă dioparti și rămîne
sămîntă curăti//dipi sî...terminăm sămîntă di...vînturat/atûșă
uo puneăm și noi îș sâș/uo puneăm îș căruți/și vineăm acăsi...
bucuroș/c-ă făcût și noi șevă//

Nica Ne Giluți

[47 de ani]

20

la țări cîn tălēm p'orșîi...

noi î...di uobișei î...la țări cîn tălēm p'orșîi/kemăⁿ și
veșini//c-așă suntem noi uobișnuți...ne-ă...zutăm unu/la altu//
la tălētu porcului//...vin [k] kemă uamini dimineăta/dăm drumu

- pórculu pi uogradî/întâi_ăl fugărîm//ca sîzîli sî hîi herbîntăt//
c-aşá ni spuné táta sî : "dáci-î cu sîzîli-ŋ cárnî"/sî "nu iásî
cárnea frumúasî">//sî "rămîni cu sîzî-ŋtr-î"...//...şî mînám pin
uogradî pórcu pânî uobosă/atúşa...apucám cu lámili di p^uorc^u/
5 puneám zos/s-^îul tăiám//dîpi s-^uol tăiám...pórcu/puneám dóuî do-
rúž di lemn/zos^u/pi pámînt/disúpt făsám...fó^ucu...găteájî/sau...
curăţătúrî cum îi zîsám noi//şî pîrleám pórcu...gîni/dîpi s-^uol
pîrleám/atúşa-l puneám pi-o úşá...scoteám ^uo úşî di la grajd^î//
^uo
ăl puneám...puneám úşa pi sánii//dîpi...şéia puneám p^uórcu pi
10 úşî//s-^oăl îmuíám...ăl î spalám cu apă cáldî/ca sî dúci tot
fumu şála di pi dîsu/pári cîŋ^î sî făsá alb//măi cu sámî...la ^uurék
//spălám urékili ca sî iásî curáti//atúşa sî bucurá şî táta//cîn
vidé...p^uórcu curát frumós/...atúşa tot ierám bucurós şî v^îésă^î
//cu veşîniî//la măsî//
15 dîpi sî tăiám pórcu/făsá^m mîŋcári/treşám la măsî...şî ca di
uobişéi...mai întîrziî/cári-um pahár di yin/cári măi spuné ^uo
povéstî/...ca la tăiétu pórcului//

[Acelaşi]

pi timpū...săşerátulū

- 20 la táta/...acásá...cînd^t î...iará pi timpū...săşerátulū la
grîu/mă sculá d^î dimineáţá şî mă trimeteá piŋ^î sat : "dú-ti măi
şî măi cá^uutî"/... "măi Gílútî dú-ti piŋ^î sat şî mai cá^uutî vo doi
uámin^î/sau trèi cît găsăş tu/sî meárgî la sásiri cu noi">//
ieu mă dusám/anunţám/pi la...rúdili...nuástri cári-î cunoş-
25 teám noi/să viné uám^î ni dimineáţî/ne-adunám în uograd-acólu/...

puneam în căruți...măma/si trebuie/kirostiili la cuada căruți/
cum iaram atusa/...măma...puné fâini-ntr-o...trăistă...ân că-
ruti ca si fasim mamaligi la...bucati/in...innainti de-a pleca
de-acasi/tata tale citi-o faliu di...pini/noi zisam kitan//

5 c-asa...iară uobiseiu/ci nu...iară di al fel...dicit kitan//și
pi urmă dăde citi-um pahar di rakiu//la flicari/m-aveam si nisti
per/varatis/in gradini//mai sareu uamini-n gradini/mai luau peri/
mîncău și be și citi-um pahar două di rakiu/și merze fuarti bucu-
ros la săsiri//

10 la săsiri cîn azuzam la bucat-acolo/tata...lua lemnili din
căruți/puné kirostiili...zos/si fâse foc...și puné fasoli la
foc sau...și iera//dipi si herbe mîncăria/mai tîrziu puțin/puné...
șeunu di...maligi//iel iera cam bucatari ci...iaram noi cu uami-
ni/...băietii...lu tata/asa...ni nume//ia" tata fâse mîncări//

15 [și cu seceratul...cum era?]

și...noi...dimineati cîn azuzam în caputu bucatii/îsepeam...
la săsiri//săseram...citi-on cap^{ut}...noi zisam citi-o... [ε] asta
citi-o portii//la portia sei cari-o săseram noi/trebuie...și le-
gati//acuma...întrebam pi tata :

20 "și fasim tati di legatur?"//

tata : "smulzit si voi de-acol mai/griu/si legat//griu//da
n-ai mai sase [k] nu săserat/ci legaturli si smulg"//asa ni spu-
ne tata...pi tim^p...u-asela//

smulzam/si...bate coturili griului di kisor//ca s si scu-
25 turi pamintu//dipi si...fâse legaturli/"hai băiet/treșit si le-
gat griu//treșam cu toti cu uamini cari ieram si legam...griu//
din iestea mai tineri cari ieram/din fieta băietii cari ieram noi/
mai cîntam//mai fâsam glumi//tata-i pare gini/cum...dacă videă ci
bucata...merzi totu-nnainti/si săsera/...meru/ba mai iarau ve-

șînⁱ/cări-erău lîngî noiⁱ/iar...uo vesălii...cum ierá pi tímpu
ășála//bucuriíi-ntri noi ierá fuárti mări//cînⁱ-adunám...pînga
di pi cîmp//

[Același]

5

sarmáliⁱli

sarmáliⁱ la noiⁱ ím Pă^uunⁱéști/sîⁱ fac...îⁿ í félu următ^uor :
sē...

[Spune-ne cum faci mata.]

púne^m cárnea pe ^uun tocănat^uor/c^uuo...săcúriⁱ uō... [ε]

10 [k] c-^uo săcúriⁱuo tăi [k] uō tocănám/și dupăⁱ cē ^uo tocănám bí-
ne/uo púnim íⁿtr-un ligán/și púnim zarzavátur^t//púnim pătrunjél í
ruósii/í...

[Ardei...]⁴

15 ardéi/uo^réž/...și...dúpa aⁱ [k] dúpaⁱ ší...gătím dí...puš^z
zarzavátu/luóm la frămîntá^t//și púnim ší pu^tíní fáⁱíní dí...di
păpușóⁱ/șá sári/se améstică bine și dup-a [ε]...dúpa a^{sé}é^o ší
...sí [ε] [!] ²/...lom frúnzá/și...spăl^{ăm} frúnza bíni/dúpa
a^{sé}i^a ší fac sarmálii//

[Se înfundă...îⁿ cuptor...aici?]

20 sí...nu.../nú la cuptór [!] //sí púnⁱ í uálá/șá-ⁿ fúndu uálíⁱ
puném...uo f... [ε] [k] farf^urííⁱ sau [L] gâtea^tjí í áśá...
níștiⁱ cúrpínⁱ níști mûgur^t dí...di p^uom/dup-acé^oá púnim frúnzá/

1. Intervine o altă informatoare care asistă la înregistrare.

2. Rîde ușor jenată : la înregistrare sînt de față mai mulți
consăteni în vîrstă.

și...púnim sarmállí//deasúpra púnim...frúnzi iăr/si înfúnda/pú-
nim apă/și...și iá la fert//dúpa ce si fⁱer^b/...și mănîncî [!] //

Sándú ⁱI Mariia
uóptîspi anⁱ

5 fácîm cūrăt într-o cămîră

dacă vrem să dăm cu var să făcîm cūrăt într-o cămîră/punem
var într-o găleată/il î...frecăm bine/de se muai^c varu/și după
aia/...púnim puțin năsip ca s si prîndi varu di peréti/și...
că^utăm bidíneáoa/și dăm cu var//innăiⁱnti de-a da cu var/dreği^m
10 ...peréti cu...pămînt//...pămînt cu báligă/să...acoperím...bórti-
li//și după aia dăm cu var//dacă vrem să dăm cu var...de^uosebit
î ... [É] plaf^uónu...di sús/fată de peréti/dăm pe ... sus ^uo
culuare/și...peréti drept áltă cūluare//trágem...dúngă /lá...pe-
réti/și după aia dăm cu rólu/sau...fácîm cu tapétu//

15 Kéláru Florica
dóuuzécⁱ [de ani]

anⁱkicá cu tóti [!]

no ierám/...pátru-n scrîsu^b/și...cîj cóló s-a rup^t lánțu//
anⁱkicá cu tóti [!] /și ieu^{mi} ⁱă-ă žulí fálca [!] / iăr î...frátî
20 mei s-au...žulí^u//
[și ei ?]
da//
[Era cineva acasă?]
ă...ierá/și...máma/și ierá și tática//și cînd m-an dus în cá-

să/măma a spus că : "s-an că^uutăt acólo-ⁱ" /să...níia-m vineá să
plîng/pi-úrmă/cîn^uo spus cî "s-am că^uutăt acólo"-m vineá sî_rî^d
iăr//pi-úrmî iăr m-á mai dus/să...â_l_ră [ɛ] [k] répărăm iăr//sî/
...pi-úrmî...nu ni-a măi_suⁱit cî/tăta n-o stricăt^u//

5

Berbéşi ⁱI Rodica
dóispră ^ééce anⁱ

[«Batista parfumată »]

noi ne-adū...năam mai mŭlti fėti-ntr-ô_sêrc/scotém uo batistî
sî_fužám în_júru s_cêrcului sî cîntám//î...atŭs/fărî sî văd_uo/
10 făt_uo puneám la spátⁱli iî/sî_fužám//sî fát^a sêi^ăă fužé dípi noi/
ca sî... [ɛ] lŭá batista sî_fužé dípi noi cá sî ni prîndî//noi
fužám rápidi sî_trešám la loc...// [ɛ] [k] în_lócu ⁱii//

[Si...dacă nu vedea că ai pus batista?]

sî_dácî nu videá/trešá-n ⁱéjl^ucŭ...sêrc^ului/măgărús//

15

[Si cît stătea ea măgărús ?]

stăteá pînî_cînd_î...îi_lŭa_lócu álta/veneá_ál^utu măgărús//

Novác Valentina
am dóisprezece anⁱ

659. STRĂOANE [WLAD, 559]

(jud. Vrancea)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: HB

urda

5   uúrda?! ă dîpî cî ă...ă ai scos^{tu}...de-acolo...asta cîm sî
vă spun...caşu din kegătuari^c/jăntu/prîmū janţ ş-al dóile janţ/
aşá/ăl púnim în î...în căzānu răspecti^v/aşá/îi fâşîⁿ fuoc sūfi-
siént aşá că...dăci-î fâş/fuoc^c pre tări nu sî-nţălēzi nimica
dintr-însa/...focu sî hîi^c...puţîn...puţîn/muăli^c/aşá/ca sî puăti^c
10   ia sî urdească//ş-avem... [ɛ] ling^u rói^u ăla cări umblăm într-în-
sa aşá ca sî nu sî lipească^c pi cazān/cî dăci^c sî lişes [k] sî li-
peşti^c pi cazān/însāmî cî n-am făcu nimica//aşá//zāru...dăci-î
însprî acriālî/nū sî bāgi cu-ăla...dúlci/cî dăc-uăl baş cu-ăla
dúlci/...sărbezăşti//ş-atúşa...uúrda iēsî...î lo^c sî fîiⁱ urda
15   pruăspîti^c/ia iēsî...ăcri^c//ş-atúşa...nū mai puăti ca sî...mai i...
fîi...//

[Şi...pe urmă?]

uo strîng^e/de-acolu-aşá frumós/cu... [ɛ] sūru ăl-acolo/pui^c
în zăgîrnă/...ş-o pui^c î...frumós iar uo dai pin ap-ăiă...î zāru-ă-
20   la/ş-o pui^c dî sî scūrzi^c ia/fărî sî-î pui^c...bolován pi dînsa//cî
dăci-î pui^c bolóvanu pi dîsa/ăpăi rămîni párcî-î piătrî// [...]

Pricópe 11 11uón
cînzăşuópt [de ani]

murăturli

murăturî?! [!] cun_u sî...puni?/io aşă...ştiu sî_u li pui: a-
veam beş^u/sî_u li puneam la beş^u//li spalá^m bîni/-n două api/li pu-
neam acól_u//...am pus uo dátî şî_u cu apă fiartî//dă...n^u prea am
5 fos_u mulţumitî c-am pus şî tálina şî s-o cam_u... [ε] nu_u n-o plăcu^t
cum_u o_u isî^t tálina//pi_u urm-am pus...ápa natural-ášă//au^ud úni
c-o fierbi/sî_u i bun ş-aşă//fiartî/s-o laş d^t sî răcoreşti/...şî
pi_u urmⁱ s-_uo torn^t acólo písti murătur^t//cî şicî iásî búni//da io
murăturili meli le-am avú^t întodea^uuna búni/s-aşă//li vînturám
10 di cîtiva uor^t/la beş^u/la baş^{cî}...c_u aveam...başcî bitonátî/sî_u n_u i
ieşá murăturli/fuárti búni şî gustuásî//cî uopărite-ášă sî mǎi...//

[Şi ce mai pui în ele?]

î...tálini/ardéi_u â...î mórcev^f...da/car^t li-ntăreşti/...p_ut^m
sî púni_u şî cîtiva frúzî di stejár/p^r într-însîle-ášă...cî şicî
15 iar_u li mai întăreşti/...şî ieşău distúli di búni// [...]

[Da în ce le puneai?]

î_u sî/io puneam într-o pútiⁿ d^t s_ueiⁱ...dⁱ...tri_u şubéri mar^t.

[!] //am...am avú^t...gre^uutate-/am avú^t...io-am avú^t şápti
copi_u//am fóstu_u î_u gre^uutát//

20 [Cum pregătea_u putina?]

pú^tina? uo uopăreám bîni/cu frúzî di viⁱî_u/c_u...frúzî di
hrián^u/...uopăritî bîni-bîni/...mai puneán_u şî senúşî/...pu^tîni/
c-aşéi_u ierá la bázî că_u ac_uo isî^t cu zóda ásta cári iésti_u-acúma

[!] // [...] uopăritî bîni/uo spalám bîni/...ş...şá pi urmⁱ...
25 aşázám spalám murăturli-n două api/sî le-aşázám acólo ş_u li t_urnám
ápa cu sári pòtrivít-ášă cam...dipi gus^t/şî cîn^d li vânturám/...
dácî mǎi_u trebúia sári mai puneám//cî tic^dít sî pui_u prea multî/...

io_{la}...trii_{șubérî} pune^am cam trii_{kilogramî} di sári//...cum
ierá_{pútina} di mări//știi_{//șî} p-urmî_{cî} vîntur^î//...uo_{măi} gúșt^î
//sî_{vèz} cùm_{îi}//...mai_{adâ}u^uz_{puținî} sári//cî_{mai} bîni sî_{mai} pú-
ñim dicî^t sî_{hîi} pre^a sára^t [!] //șă_{ăsta-î} cu mură^atúrli//încólo
5 nu_{măi} știu_{nimic} [!] //

Mariia Ștefă^un_{șăptizășidóî} [de ani]

[Obiceiuri la naștere]

1e^î...ní_{dúșin} la pre^uut/acólō...lu^om plocu^anli...sî_{ni} [ε]
lo pófta_{șî} gústu_{nóstru}//...plăpîm^î... [ε] sau...cũ_{sî} mai_{kemá} pu-
fușu^ari di sê^{le} cî_{io} di sê^{le}^a am purtát//mî-o botezát_ō...únu
di_{la} Bucureștî_{uo}^m moș a^t nóstru ș-ápî_î...î...n-o_{lō}^t pufușór
de sê^{le}la cū... [k] dî [ε] mă^atásî...șă_{măi} finî//uo_{lénî} di_{matásî}
//pufușu^ari dî_{iește^a} sî_{ia}/cadour^î/v^rásîcî_{lă}...copîl^u/ei!/pî-úr-
15 mî_{ni} dúșim_{cumpărăm} lumî^anări/nu_ș sî_{și} trébu_{pē}-acólu...ba^t...
[k] pamblî^șî/...pamblicî_{dî}-sî^{ns} șî b^îh^îetî_{sî} mai_{cumpărî}/...
scútișî/...cămășú^tî...ăsta-î_{lă} ū^um_{bot}h^îez//sî_{ni} dúșim_{la} pre^uut
șî... [ε] îl [ε] blagoslovéștî-acólo//șî-ăsta-î_{cu} botezu//

[Și pe urmă, acasă...?]

2o_{ăcăsî}/iar/púnîm_{cumătra} la măsî_{cólo}/cu ș-ăvém_{noi}/uo_{gă-}
lî^{nî} friptî/sau...măi_{știu} io_{și} [!] /bunătăt/cozonăc_{utări} nu_{știu} sî [!] /stă_{la} măsî_{cu} cumătra/a dó^uuza a trii_{za} sî spálî
copîlu_{di} mîr/...

[Și se scoate din mir?]

25_{da}/sî spa [k] sî scáldî//năș^î-sa//uo_l scáldî_{dim} mîru_{șála}/
...șî_{sî} skimbî_{copîlū}...

[Cum se scaldă?]

că apă și puni-acólu: puni ful^l dacă ai di...cuc^u/ [!]

[De ce?]

[...] di^zși? [...] ca sⁱ hⁱ i^l măi cu talent^u v^ole^oac-așă [!]

5 // [...] măi cu talen^t așă știi/dă...n^u pre sⁱ găs^as^c acuma//c^us^u de
șii//^așă ieră uodată punem în scaldătuarea copillu: șicⁱ a^u...p^eni
di cuc/și p^eni di...păsări/di...care-avem noi în c^ur^ti știi/álbi/
cól^u/um pic^e di... [k] u^ou^o sⁱ p^uni-acólu/fl^uorⁱ/...sⁱ p^uni-ⁿ
scaldătuarea copilluⁱ cⁱn^u sⁱ scaldⁱ di...di^m mir^u//și aș...atⁱ-
lo ta-i^t t^o t^o ancólo sⁱ sⁱ măi știu? [!] cam ásta-i//

[Aceeși]

[Obiceiuri de Sfîntul Andrei]

la noi sⁱ úngⁱ cu usturóⁱ//cⁱ zⁱși cⁱ vⁱni lúpiⁱ i pi lă ú-
șilⁱ...la vⁱti/pi la uoi/ [!] pi la puártă/pi la u^us/úni stai//
15 copii miș iⁱ-amăzēs/cⁱ zⁱși cⁱ "vⁱni mămⁱ-n^u sara ásta úmbⁱ lúpi
sⁱ-mpărtășⁱ"//c-așă uo fos uodată pi...timpurⁱ//

[Cum?]

cⁱ zⁱșá cⁱ s^a împărtăș...Sfîntu Piétru/da...noi vorbⁱm da n^u
cunăștim!//Sfîntu Piétru/zⁱși cⁱ sⁱ ducă acólo úni ieră...s-adu-
20 ná lúpi i lă...terénu lor^u/și-acól^u/i-mpărtăș//și iⁱ/plecá^u//cu
túrma lor^u//únu-ⁿ cóló...únu [k] doⁱ...triⁱ/cⁱt plecá//și aⁱisá
i sáti/și "măi úzⁱn cu usturóⁱ/cⁱ dacă úzⁱn cu usturóⁱ n^u s-apró-
kiⁱ lúpi"//mămⁱ/"îⁿ sara ásta"/>

ei dimⁱneáta-ntrebá copiiⁱ șicⁱ "mamăiⁱ ióti-o vⁱni^t Sfîntu
25 Andriⁱ da lúpi [!] n-o vⁱni^t!"//ásta i^ești drága máⁱ/da//

Florica Țe Amări^uți
șai^ușășⁱunu di-anⁱ

amînarⁱcu

i¹asci că^ută^m pim păduri//da/pi¹ la copă^zs/bătrîn¹//gă^să^m...
cîti-ó potc^oavă...di i¹asci/cî ie^ză ca cum ar fi di cămili¹//...uo
[ε]. cokitî...di...cal/aş¹//ş-ăpăi^uoi [k] uo disfăşam/s-uo^hier-
5 be¹an cu şe^un^uşă//cu şe^un^uşî...uo pune¹am la uscăt/şî-m scote¹am fă-
şui c^olo/şî...scote¹am amînarⁱcu/s¹cu...k¹atrî [k] n^ucu k¹atrî/cū...
crémini/îi sp^uni crémini/s¹cî¹ scăpar¹am...prinde¹ă fu^ocu//de-ac^o-
le-aprinde¹am tîgarî/făş¹am fu^ocu-m păduri//...nu mā ave¹am...sufl¹am
ca s¹s-aprind¹î...i¹asca s^eă¹a/s¹făş¹am fu^ocu-m păduri//sî nimer¹ă
10 di m^ulti uor¹ di n-ăve¹am k¹bri^t la n^oi¹//i¹a¹ădî b¹ăi...băe¹ti!¹ădî
uo bu¹că di i¹asci-ncu¹ăşi/şî făşim noi f^ocu-ac^uma!"/uo crémini/s¹
cu amînarⁱcu/...făş¹am fu^ocu-m păduri//t¹ă¹ e¹an harăz/t¹ă¹ e¹an l¹emni/
dorn¹am la uo¹ăia/c-aş¹ă ier¹ă tîmpurli//n^u ca ac^uma//

Necul¹ai Mititelu
pătruzăşin^uă di a¹n¹i

15

la uo¹ăi

ac^uma dăcî-i spui la u¹um bă^et de i¹ista: "pîi...sî dornim
la uo¹ăi"/"sî-i a¹s¹ee¹ uo¹ăi?"/uo¹ăi i¹i nu mai şti¹i sî-ns¹am-
nă [!] //

20

[Unde ave¹ăti odăi , aici?]

ăi...la păduri/...î...la c^odru/înc^olo//n^u/pe i¹isă/n^u mai
sunt//

[Şi ce făce¹ăti acolo?]

1. Gest.

strîză cîti...dôu trii cărut/di fîn/la uodăii/fășă... [ε]
 frûzi/...snopurt^t di frûzi/...fășă cîti-o căkit-acol cîti șăptizăș
 uopzăș di...snop^t di frûzi/ș-ăpăiⁱ fășă un țarc pēntu...uoi/
 pēntu căpri...kăr dac-aveă ș-uo vâcî uo țineă acolo-ntr-om pătut^u
 5 /...la cuasta uodăii/...șî-i...băețî^o...cări mai puneă cîti-o
 sprimblî piŋ copăș prindeă...găitⁱ/kitigoi^u [i] că așă sî spūni la
 noi aiișă/...pășâr^t//puneă făcălētu pi žam/ș-ăpîiⁱ...vineă acolu
 ...pășîrea...kitigoiu/șî...șuguleă//șî noi cu bătu pi dinuntru:
 țac!//kică kitigoiu žos/ăl frižam/așă ieră im mîntea nuăstrî cop-
 10 kilărească//

[Ce-i aceea sprimblă ?]

sprimblă//un arc îndoiēt/șî c-o sfoări/la căpî^d avé uo gâ-
 ūur-așă¹/șî aiișă² punēm uo bucățîcî di cucuruz^u/popușoi^u/da cucu-
 ruz/șî ieră mai rău/inhi^p t așă-ntr-om băț/...vineă...găitîli/șî
 15 ...cînd dădeă sî puîi pi crângi... [k] pi bătu șála/kică bătu//
 ș-ăpăiⁱ...sî strîză// [...] sfuăra șeîⁱ cări ieră pūsă imprižuru
 bățulu/...cîŋ cădeă bătu/șî dușă pișuărili-n žos//șî arcu șála sî
 ... [k] i^jș dădeă drumu//ș-o strîză...cu pișuărli lă...la harăgu
 șála...ntors//sprimblî-i spuneă//ș-u gășă i viiⁱ//uo luam uo tă-
 20 iām uo...žumuleām noi acolo...fășām mîncări [i] //ieră bini//acuma
 nū sî mai făși//

[Același]

io am vini^t dipi mām^a

[Unde ești născut?]

25 în...in Crúșă di Sús/Pășu//

[La cîți ani...ești venit aici?]

1.- 2. Explică, gesticulînd.

î...la uopt^{tu} anⁱ//da//în şcoál-aiis-am învaţat//

[Da'...cum de-ai venit aici?]

îi...măma mea de-aiis//da/sî tătă neų îi diŋ Crúşa di Sús//

Păşu//

5

[Ce s-a întâmplat?]

s-ō...dispărţit^t di tătă ierá cam...îi plăşé uoleşáci beţíia/
sî tîné cam di diŋsa-m...permanént/sî...mămii nu i-o plăcút//...
s-o dispărţit^t//sî/io_ăm_vini^t di pi mām^a/cî...tătă...dacî to^t sî-m
bătă meréu//...nū măi găsă^m mîncări/la timp//...mă sculá diŋ s^uōm^{tu}
10...cî sî mă du^c sî i-ăduc tîgărⁱ/cî^t n-aveá tîgărⁱ//...cî ierá
fumător//...aşá ió_ăm_fuзі^t di la tătă//s-ăm_viniⁱ la măma//cân_ăm
împlinit^{tu} sî^u io_uopt_ănⁱ...ăm_vini^t la mām^a//

acúma/"măi băiēti pîi cū sⁱ [k] ūn_sⁱ ti dau io la şcoáli?/
pîi du-ti-ac^uōlo//c-acōlo iēs^u trecút în şcuálă"/câ...am învaţat
15 în clăsa-ntăia cîn ierám di şapti_ănⁱ/acōlo m-o dat//

ăm_fuзі^t//s-ăm_viniⁱ la măma//s-o dus mām^a la Păşu/la Crúşa
di Sús//...nⁱ-o scos áctili di lă...profésoru de-acōlo învătătoru/
c-aşá sî...kamá acōlo ierá...şcuálă di pătru_ănⁱ//şcuálă primári
//sî m-a_ădús aiis//aiis_ăm_mai_învaţat iar vo doi_ăn^t//...s-^uo-n-
20 tîmplă^t cî... [ε] ūo_fos_ălti tîmpurⁱ gréli/víti/úna álta/sⁱ "hăi
la păduri!"// "hăi la mŋnci/dac^ă is_comvini sî stai...la [ε] tátu
de-al doilea"/c-avém ...avém tătí de-al doilea_acúma//sî "dac-ăi
vini^t la mă-ta aiis/pui mîna pi mŋnci//dacî nu/dú-ti la tá^t-tu!"
//sî n-a^m mai_învaţá^a cárti//mă dúsăn_lă...păduri//trébuiám sî mă
25 duc acō^{lo}/ún^d i mă trimetea tătă de-al doilea//nu...n^u ierá di pi
gústu nⁱeu//ierá di pi gústu lūi//

[Acelaşi]¹

1. Textul a fost înregistrat la sfîrşit, în cursul alcătuirii fişei fonogramice a informatorului.

plășinta cu brîzî

ă...plășinta cu brîzî sî fâsi-n felu următor: fâsim aluătu
/pēntru f^uoi//pūnim: dō^u...trēi yōuā la...foi/zăhîr/vanîlii/...
sî făⁱîni//sî li...mūiēm...dăc-avēm lăpti/lăpti//dăcî nu...pūnim
5...ăpî călduțî//pūni^m tăica/c-așă...sî...yorbēsti la noi//pūnim
tăica...tōt la fel yō mūiēm în apă/sî-i fâsim aluātu//dūpă așēa
fâsim...zămîntōcu//ăcōlo punēm puțîni drojdi...sau tăicî prōpiu-
zîs/ășă/...ă...punēm: yōuāli/ămestecăt cu lămîii/...cū...vanîliiⁱ
/diferîti mirōsurⁱ//s-apōi pūnim brîza//li pūnim um pic la răsă-
10 ri^t/sî-sēpiⁿ sî-ntîndim fuăia dūpă s-o răsărit...aluātu/-ntîndim
fuăia sî pūnim...zămîntōc//

[Umplutura aceea?]

ășă//ășă/umplutură așēa/piⁱ urmă li fâsim...li strîzîⁿ sî
li pūniⁿ lă...li pūnim la tăvî//dăcⁱ li fâsim la tăvâ//lă...cup-
15 tōr//dăcî nu/noi li cūășîⁿ sî-n...ulēi//

[Ce înseamnă zămîntoc ?]

zămîntōcu înșămnî alu [k] ăstă...umplutură plăcîntii//da//

Toderița Răga

pătruzășidōi [de ani]

[Ce a făcut subiectul azi]

ăstîz...m-an sculă^t dⁱ dimineătă//m-an d^us la mașîni/m-o
văzūt sofiēru/sî "hăi s pūnim benzîⁿi"//ă m pus benzîni/ă m plecā
la Focșanⁱ//cū...to^vărășū...Mărășcu//ni-ăⁿ d^us la Focșanⁱ...lă
băzî//că sî lom niști fⁱer/sî l^uom tablă/cartōn^u//...n-an găsî^t

dici^t niști ca^ușucur^t di mașin^t//a^m lua^a ca^ușucurli di mașin^t/
ne-am întors și ne-am dus pi^a la ariiⁱ/pi^a Gaván¹//a^ccolo cînⁱ ni-o
văz^u președintili supără^t pi^a noi/ni-o lua^t la sár^t "cî^a unⁱ am
umblá^t pîn-acú?"//pîn^t pi^a la doiⁱ pi^a//sî "péⁿtru ásta" sî "vă dú-
5 sî^t la bolován^t/î^a șuș^tta²/și cără^t...bolován^t pînⁱ disár^a"//
ne-an^a dus/noi n-áveam mîncá^{ri} la noi//sî sî fáșim sî sî fá-
șim?//fá^ri mîncári/cun^s sî stám tuátⁱ nua^p [k] tuátⁱ zîua acó^{lo}?!
//am^a dus dóuⁱ mașin^t/di bolován^t/ne-an^a dus pînⁱ-m^a Pân^cu/am cum-
părát niști mîncári/am^a întors ínapói//am íncărcát iá^ri bolován^t/
10 ...pi^a la triiⁱ jumátⁱ-i spuⁱ șofⁱér^u lui:

"bă^a nea Neculái/știi^a șevá^w?"//

"sî?"

sî: "háⁱ íncărcám^a u^o mașinⁱ di...páiⁱ/și plecám^a la deal^u"//

"háⁱ"!//

15 am^a íncărcát u^o mașinⁱ di páiⁱ/și-am plecá^a la deal//am^a dus
páiⁱ la Talapán /an^a cîntărit/an^a discărcá^a mașina/am^a vînit acásá//
m^a vînit acásá/m-an^a skimbá^t/ș-am íeșít ín^a sát//

Bîndác Neculái^u

uóptusprăzêci [ani]

20

cum sî^t fáci mămálíga

cum sî^t fáci mămálíga: á...spălám cáunu/după cê spălám cáunu
puném apă in [k] cî^tă mămálíga vrêⁿ sã...fá^cem...măi^a mică mai^a má-
re//...și u^o lăsám ca sã clocoteáscă//și...presărám fáⁱină/deasú-
pra/puném sáre/și după cê clocotⁱ este^t/puném fáⁱină//...doi/trei
25 pumn^t/și-o lăsám sã fêarbă bîne-bîne-bîne și după acê^a u^o lom^a la

1. Nume topic.

2. Numele unei părți a satului.

mesteca^t//

da să mai făce și al^tfel//

[Cum?]

5   ă...după cē...pūnem apă/pūnem sare/făcēⁿ că uⁿ tēr^c și lă-
săm tēr^cu-ăla să feărbă bine-bine-bine/și după acēa pūnem făiⁿă/
și u^o l^uom la mestecăt//

și...după cē^eă [!] după c-o mestecăm/u^o...făcēⁿ cu līngu-
ră...

[Ce zici că faci?]

10   u^o...plipīm//

[Așa se spune?]

da//și după cī făcīm cu līngurā/u^o răstu^rnām/pă fund/pă
farfurii^e//

[Pă sau pe se spune?]

15   pe fun^d/pă... [!] pī farfuriiⁱ [!] //

Rodica Amăriuți

nouăsprăzece [ani]

[Ce a făcut subiectul azi]

20   astīz m-am sculā^t la u^ora trei ș-un sfert//am vru^t ca să gă-
totīm mai degrabă//am fos^t cīn^e din casă/tata mama...īncă...două
surorī//și pe un^de...pe un^de mērgem noi/ī...trēcēm ī apa șușitīⁱ
//am trecu^t dīzdīmineāt-/am plecāt ă de-acasă la patru și două-
zēc//nī-am dus acólo/nu īerā dāt cu prășitūārea//după... [k] am
da^t zēce rīndurī fără prășitoāre/și ne-am ī... [k] īntre timp a-
25   vīnit ī...conducturi/cu căⁱī/și ne-am rūgā^t că sī dēiⁱ cu prășī-
toārea//am ī termina^t lā...u^ora două//după cē m-am [ε]...^am ter-
mina^t am venīt acasă/și...am [ε] am pus să īm fac mīncare pēntrū

...mîine/...ca sî plec tît...dimineatăî//

[Aceeasi]

mămăliga

mai întîi...apînd fuocu/pun î...apî-n_çeyon/...îl pun î...
5 şî pînî cînd...fêrbi_bîni//cînd...fêrbi/cînd sî uumflâ/pun â fă-
îină/...cîti trébuii/sî n-o fac niş prea muale [k] muali...niş
prea vîrtoasă/sî pî urmă uo laş di fêrbi puţin/uō...iau mai întîi
/sî uō zămîntesc/daş puţin cu făcăleţu pîn_ia/sî pî-urmă...dipi
şî fêrbi...mai mult uo iau la mestecăt//ş-uō mes...¹ după cî amēs-
lo tic î mămăliga/uo laş î bîni dî sâ răscoacă/sî pî urmă pun î...
uor pun un fund/di lemn/pi māsă/...uōr pî farfuriî/sî...iau...
çeyonu cu tîtu/sî...torn mămăliga pi māsă//

[Dar mai întîi...n-o....?] ²

da/uō tipăresc/cu lingurî/di lemn//cî...cu lingurâ di fer
15 nû sî puată/cî...astă sînt şî...lopăţeli//di tipărit mămăliga//

Mitîtelu Minuţa

[14 ani]

cum am prăşît éstîz lă...porumb

cū...săpa/bîni ascuţî/trébui sî...prăşîm...dăm î...uor pî
20 lingî butuc...depîndî undi-î prăşîm//uor la...porumb/mai alés
noi cum am prăşît éstîz lă...porumb/...prăşîm î...tăiem bîni mo-

1. Se întrerupe înregistrarea şi se schimbă banda de magnetofon.
2. Anchetatorul sugerează prin gest cum se tipăreşte mămăliga.

hóru/...dí_lă...porúmb ún^di nú_sî p^uáti smúl^gim cu mîna/cá_sî nu
rămînî/...moş^unoⁱim bîni...î porúmbu/...şî_pî lîngî fasóli cú-
burli cu fasóli/trébui sî dăm/bîni/cári nu/...putém sî/tăⁱiem mo-
hóru smúl^gim dî prin fasóli/nu sî lăsî...porúmb/in_fasóli/-^ucu-
5 bu dî fasóli/cî trébui sî...creáscî şî fasólea/...dăm_aşa...bí-
ni/prăşim...písti tot/...sápă totalî_său...númai_pî rîndu di po-
rúmb/...

[Ce înseamnă sápă totală ?]

sápă...totalî da/písti tot//şî prîntri...porúmb/şî prîntri
10 rîndu dî porúmb//cá_sî nu măi_fîi...buruiană//

[Aceeasi]

660. BOLOTEŞTI [ALR I, 596]

(jud. Vrancea)

Culegere: 1970; SD, DH; transcriere: DH

15

[Părînga]

părînga íestî_u^ulémⁿ dî vo trii métri dî_lung^{cu}/su^btîri di
uop^t/in_diamétru/ăşă...//uopt_in_diamétru/la néljucu lui íestî u^u
cápî^ddî_lanţ...sau_u...p^ua_sî hîiⁱ făcút^d dî...h^erărⁱ/u^o...u^o bu-
cătî_mai_lá^{tî} deasúpra.../şî_u^o b^ucătî_mai_látⁱ disú^pt^t pî...u^o
20 cru^uculi^{tî} micî/cári-î cî^t lă^tîmea cúbăru^u/...cî^t cî^rcomferîⁿta
cúbăru^u/şî_la cápîtu...î cru^uculi^{tî}î ári dóyu [ε] î...tăⁱetúr^t
cu_h^erăstău/ca sî nu scápî^{tî} şubăru//ăi! legátî dî sus di părîⁿ-
gî/cúbăru sî cumpăn^eştî sus pî [k] di...părîⁿgă//şî íntri doi_u^u-
mîⁿî m^ergî_cúbăru agă^tă^t!//ş-ol dús/şî-l răstórⁿt la_cádî//şî_las
25...la_cádî cîn^d pui_cúbăru dî_şos/doi_u^umⁱn^tî ia u^unu dî-o_pártî-
dî-o [k] gúra cúbăru^u/şî...î^ul_răstuarⁿî cúbăru-^ucadă//

[Și oamenii care duc părînga ...?]

sî kámî părîngár^u//

Mardári Vasíli

am cînzășîunu di-an^t

5

la strîns di_fîn

înaiîntî cînj_cosă_la...fîn^u/l^uam triî patru uámin^t sî co-
sîm uo suprafatî cît mai mári cí [ɛ] c^ucît cosám^u iará bun//sî-
nu híîi rîndur^t...!//noi cosám/cu tótî/cît puteám într-ó_zî/s-a
dóuza-^l terminám//î...dáci ploá^l-întorcám [k] il cosám s^t_di
10 pî_úrma nuástrî rămîneá brăzdî!//dáci ploá sî-ntuárčí bráz^{da}//
dáci_nu_încól^o r^ămîn-eșá//pări sî ^usúcî//cîn fî [k] a-ncepu^t sî-
súni/_iستی bun di_strîs//

ășá//cîn^u vâ^d_cí-î bun di_strîns/l^uom pát^{ru}/cînc uámⁱnî/sau-
copkîi/sau_fiméi/plecám cu tótî la strîns di_fîn//ântái_ál strîn-
15 ġim dim_brăzdî/-l fácim páli//șî dim_páli/s^t_fáci p^uorcoáiî//șî-
dim_p^uorcoáiî/sî_fáci căkiť//șî dip^î_čí sî_fáci căkiťîli/-^llă-
sám acól^u triî_pát^{ru}_cîn_zîli/kar uo săptămîni/sî-î púnim nísti
crus deasupra di_póp^ăușóî sau di ará^z/ca sî nu-l_ea vîntu/...șă
...cí_socotîm noi că_s-a_páluⁱt^t_bíni/îl [k] vînim cu_cărúta cu
20 loitrár^t/...únu [ɛ] stă zos dá cu_fúrca/șî áltu sus^u/ul_încárcî/-ŋ
cărúťî//^dpî_ă-a-ŋcárcá_cărúta/-î ġini/uo legám c-un_drúġ...di_fîn
sî kámî/...pî_de-a curmezîș/la noi s^t_leágî//dáci vreî/î^ll_îež
șî_pî_de-a lúngu//d^tla protáp la ġinîmî//ě^lmerz ácás^t/s-ácásî-^l
...ál sui_îp^u_fînáriîi/sau il sui_încláie mári cu_fîn^u//

25

[Același]

la priveghi

[Cum se făcea priveghi?]

da//înaînti...vineá rúđili/vⁱneá prétini/tòt sátu//vⁱneá
...şî cunoscut^t şî [ε] to^t...cári-1 iubeá!//da//to^t vineá la pri-
5 véghu//cári-1 plîngeu/cári vorbeáu/cári sp^uneá p^uovⁱestⁱ!... álⁱti/
...făcău că cápră.../sî mascáu/rîdeáu/spuneáu...//i...ěi! mai ju-
că bîza!//aşá//mî-am ad^us amînti!//sî tîneá aşá di c^uoti/şî dădeá
cⁱti-ş pálmî [!] //şî...sî buşáu/sî trînteáu/rîdeáu...//áltu dă-
deá mai tári//áltu mai încét/áltu...dădeá kar dinadîns/ca sî-1
10 duári...//făcă glúmi//glúmi di...leşîneau di ris t^uotⁱ//ápăreú cⁱ-
ti cîn sási...pi_rînd^t/tot felu di [ε] ...di básmi/spuneáu!//ca
sî-1 rîdî lúmea/cî sî fîii m^urtu viésălu//... [ε] aş^a...cuş sî a-
yuzá dim bătrînⁱ//făcău...îⁿ fêl şî fêl di fêl di...di di scăma-
toriⁱ//ca sî fîiⁱ mei frumós//ca sî fîii m^urtu mai viésălu//

15

Mariⁱă Ce Vîlcu
şăizăşcîncⁱ [de ani]

cláci

[Spune-ne cum se făcea...o clacă?]

la mîni-ş c^urti...! d^omnu...Mîrca¹ şⁱtiⁱ... [!] //
20 sî d^ucă...culegám di pi_cîmp porumbu/l-ad^ucám^u în c^urti-e-
cási/pi_urmî sî d^ucă fîe^tli şî s-ajutá//cu băi^ét/cu fⁱéti/...ş-à-
pîiⁱ [ε] nú sî d^ucă iéⁱ cî^t vineá!//cⁱ dac-aveán cîn^s fⁱéti.../
şî vă-şkipuⁱti?! [!] //vⁱneáu cî^t d^ouza^j di băi^ét!//sî fî av^ut

1. Se referă la profesorul de limba română care ne-a înso-
ţit în tot timpul anchetei prin sat, prezent la înregistrare.

douăză^j di căru^t sîⁱ li curⁱ tîⁱ-ntr-o sârî!//nu maⁱ aveăm! [!] //
cît î...

[La păpușoi...asta?!]

da^a da//lă păpușoi//cîntău/glumeau/cări...

5 [Mai și lucrau...?]

nū! nū maⁱ cură^{tet}tau//să dădea^{tet} piⁱ fuoiⁱ...!//sî...vâi! ieră
frumós tări...!//cântăi di s-au^uză to^t sātu! [!] //î...făcăm...
grău^cntî fⁱertⁱ/cum ieră tuamna.../pór^bum fⁱertⁱ/lî dăde^am/...vin/
di biă.../fiⁱecări dîpî plăcerea lor^u...//cî...ni prigă^team înă-
lo iⁱnti//c-aveăm clăcî!//cîⁱ nîⁱ vini băie^tti/vini fi^eti//cîⁱni vrea//

[Jucău după aceea...?]

î...nu//sîⁱ jucă^u sîⁱ tăvăle^u piⁱ fuoi [!!] //

[Nu...Dar altele...]

nu! nu!//

15 [Cînd se făcea...?]

...tuamna//...tuamna//fă^așă//

[Dar într-o anumită zi din săptămînă, sau așa...?]

[É] nū!//dîpî cum [É] cură^team noi pō^apūșoi//vrasîzîcî...
noi culézem acūma/altu culeză mîni/altu pō^uoi mîni.../"unî mērgîⁱn-
20 la clăcî?!//mⁱērgîⁱn la Vîlcu//în sara asta//da! mērgîⁱm la...Rîⁱé-
ta"¹//câ...nū s-ajutā tuāti//cî dōy...au fost dāti la șuālî mai
depăr^ti/sîⁱ cē¹ lāntî ierāu acāsî//eⁱ! sîⁱ zⁱ sî "mērgîⁱm la Rîⁱé-
gîⁱm la Lîlî¹/sîⁱ ne-ajutā¹ăm!"/"la Mariⁱcîca¹/sîⁱ..."mîni sārî la
cîni maⁱ mērgîⁱm?!"//la cārî maⁱ ajutā!//în altî pārti//în altî
25 pārti//

[Aceeși]

1. Informatoarea are în vedere (de fiecare dată, vezi și
mai jos) pe cîte una din cele trei fiice ale sale care au rămas
acasă, în sat.

[Cum se ferecă pietrele de moară]

la muări/ferecátu [ɛ] ...ă petrⁱlor/...li...fáci^m...în felu
următor:...dăm coșu la Țo parte/după...postamentu pⁱetrⁱ/trăgim
...ă scăunu coșului/lu^uom...la Țo parti t^eica/scuătăm hadarăgu/
5 ...slăbim sfuăra di la grăuuntăr/și...prindⁱȚ cu crăinicu/...de
[ɛ] Țurékili pⁱetrⁱ//deasupra//n^umit-alergăt^uare//ântuărcim a-
lergăt^uarea de-a tumba/pisti ca^p/și ni pregătăm cōcānili pentru
ferecăt//pentru ferecăt ni trebuies cōcāni: lathāmă^u/...spithāmăr
/și grō^phāmăr/...pentru ferecăt//începiⁿ ferecātu/prima dată...cu
10 adîncîtu canālⁱlor//adîncîtu...răcit^uorⁱlor/sⁱ-ăpuⁱ cu...lathā-
mă^uru și...spithāmă^uru/l-întrebu [k] li-ntrebuⁱintăm pentru tăeetu
răzilor//iar grō^phāmă^uru pentru adîncîtu canāl^{or}/și a răcit^{or}lor
//d^upî c-am ferecăt pⁱetrⁱli/si mⁱătură/și si...așăzî iarⁱs/la
lōcu lor^u/di cum...le-am [ɛ] luyă^t//

15

Neăgu Dē Mîngu

[49 de ani]

[Via; vinul]

primavara/pe la data di...Țunu măr^te/nouu măr^ti-eșă/sî-n-
cēpe datu afară la...viiⁱ//după acē^ea în raport cu [ɛ] timp^u pre-
20 zăent i... [k] dăci nu-i ploio^u/atun [k] Țimediat începⁱm cōtō-
ritu...cum să spūne la nōi/tărănești/și...tăeātu//după...

[Ce înseamnă cotorît ? Ce faci cînd cotorăști...?]

cōtōritu/îns^eamnă...s-o dēzvelim um pic la rădăcinī/ca să
v^edēm Țōki āⁱa cāri [ɛ] [k] c^uōrzîli/ca s-o...curățim așă...mai
25 bine-o lă rădăcinī//ăa-nseamnă cōtōritu//după āa/tăeātu la vīiⁱ

//tăgătu la viie în rapórt^d de butúc//îi lăsăm cîti...zéci/două-s-
prăzăci...cuárdi la butúc^u/în rapórt...cu puterea butúcului//dúpă
ce am...termⁱnăt^d d^e-ăea/disigu^r cî sî strîngi [ε] cûrpini cum sî
spuni la noi/tărăneşte/şî...ie^c zecutăm hărăgîtu//

5 [Cum se hărăgeşte ?]

hărăgîtu^l...să pûni...cîte...cîn^u şasă harág la butúc/în
rapórt^d de viţi/sî [k] cîti^t două^t trei viţiⁱ la butúc...dúpă acé^eé/
mégim la-nc^uordát^u...viţiⁱ//zi^s şî cêrcuîit//

[Cum se face...?]

10 înfîgⁱm harágu-m^pămînt/şî légám cú...mlăjîi//d^upă aia sê
ieczechútă...cre^d cî stropítu//cî sunt^u...viîili sunt aráti din
tuámnă/s-^{uă}o párti dî iele dim primavarî//dim primavarî//şî...d^u-
pă^uăea/stropi^t/prăşit/...legát/...şî álte munc^t/cáre ni măi cêri
nouo.../la...pûs cartófⁱ/lă...prăşit viţi/la...ă...c^uopcît viţi/
15 la prăşit/...sun^t multî munc^t în gospodării la noi/cári mérgⁱ în
rapórt cu...dispozítiili/şî uórdinli dáte di...condúcêrgea ceapê-
uului//sau a fⁱérmei//

[Dacă vrei să spui...cum se culege. Cînd ai prins mata...de
băiat...cum se culegea? La gospodărie la matale.]

20 la gospodării la noi/pă^t timpurli...bătrîn [k] normáli/-na-
iînte dé^une-an^f tréce la colecti^fv/...sê culegă/cu hîrdău^u sau cû-
băru^l zis/şî cu c^uo^fa//iar acúma sî culégî la c^uo^fsur^t//

[Cum se culegea...? Într-o zi cînd te duceai la cules, ce
făceai...?]

25 ...cîn ierám la părin^tîi mei acás^tă...culésu viîil^uòr/...
sî făcá^uîm felu următor: ierá...prògramát ca pêntrú míni să cu-
légim//aveám cărú^tî/sau n-aveám/sa^uuo...luam cu kiriiⁱ//c^u căru-
ta/cu căda/cubăr/mustu^titór/şî la cuófi//culegém/mustuⁱem/şî pûnem
acólu-sà-ntr-o cărú^tă/zéci/douăspî.../douzèc dé cubári...//s-a-

ducem acasⁱ//acasⁱē/altⁱ aveam zdrobitor/altⁱ nu aveam zdrobitor
 //uo zdrobeam/...tim^p di douu zili-o lasam si fermentezi-ntr-o
 cad-acolo-sa/si pa urm-o tragam...ravac//iar altⁱ/aveau si teas-
 curⁱ...//uo tescuia/dupa ci si strecura pe-acolu-sa p intr-un
 5 cur/altⁱ uo si calca!//pa timpu [ε] [k] nu iera zdrobituare si
 cu...teascur//iera sac de... [ε] iuta//cu s-ar spune/...si-o
 calca intr-un jgab de lemn/facut asa uorganizat/si-o calca cu
 picuarli guali//dupa aia/disigur ci...butuaili bine-arenjati/a-
 fumat i/uoparit/si...ni tragam/ la...locurile lor/in crama...nuas-
 10 tri...//

Istrate Ge Vasili
 am patruzasⁱ patru de anⁱ

plecam...la prasitu

plecam de la douuspi nuapteza/cu caruta cu buoiⁱ/si ni du-
 15 cam atita iins/si siedeam pan-n ziuu/dorniem la caru [ε] ti/ci si
 luma/...luam sapili/de-n skinari/si plecam in capatu bucati//
 s-acol^u/...plecam/cu...t^uoti ni asazam la rand^u//la racli//cu s-
 zi ce uodati//ci racli si zi ce!//...si ni asazam pi raclii cele
 de porumb/si dedeam acolu.../prasam^u.../in [k] pan la vremea
 20 uopt^u//cin vinea uo vremea uopt^u/fimee [ε] cari merga/faca min-
 cari//la caruti//si ni ducam la masi//acolo...ni dedea...yin/ra-
 kiu/ci...ci stia ci trebu si deii//pi cimp^u//s-acolo beam...cu
 t^uot/si trecam ni spalam pi min la caruti colo/luam din...putina
 aea apa/si ni spalam cu canili/si trecam la masi//^dpi ci siedeau
 25 la masi/...plecam^u iar... [k] mncam/si di-ecole ni asazam la
 caruti ficam^u umbri/si...ni uodineam^u uo uori/dou^u.../cit...a-
 vean/si di-ecolea iar plecam...la prasitu//si dupa ci gasteam di

prășit de-acólu.../cⁱ g^ăte^ăm pⁱ la d^ou^u//n^u c^a ac^uma//sⁱ dⁱpⁱ-a-
c^uóle-n^êp [k] i^ăr sⁱdⁱl^êla m^ăsⁱ//...ac^ol^o/cⁱ nⁱ c^ăd^ăd^ă mⁱnc^ări
/...fⁱm^ég^ă c^ări i^êr^ă cu...buc^ăt^ă/c^ări nⁱ...iⁱ g^ăj^ut^ăm^u n^uoⁱ/c^u-
t^uo^ti/sⁱ d^ă-ec^ole^ă pⁱnⁱ [ɛ] [k] mⁱnc^ăm/d^ă-ec^ole^ă nⁱ...u^umple^ăm
5 c^u c^ăr^ut^ă di fr^ăt^ă//...p^ên^utr^u yⁱti/sⁱ n^ă-aș^ăz^ăm i^un c^ăr^ut^ă/sⁱ ple-
c^ăm//sⁱ n^ă-aș^ăz^ăm aș^ă áv^ă c^u c^ăorl^ăt^ă f^ăc^ut^ă cum sⁱ sp^uni pⁱ c^ă-
r^ut^ă/di-nc^ăp^ăl^ê cⁱti d^ou^uz^ăj di u^ăminⁱ!//l^ă u^o c^ăr^ut^ă cu b^uoⁱ!//
cⁱ n^u i^êr^ă ca ac^uma...//h^ăi!...//sⁱ d^ă-ec^ole^ă nⁱ...vin^ăm ac^ăsⁱ/
c^ări sⁱ-mbrac^ă u^urⁱt/c^ări f^ăc^ă n^êbunⁱ pⁱ... [ɛ] cⁱn vⁱn^ăm pⁱ-a-
10 tⁱte s^ăti!//n^u vin^ăm...!//sⁱ sⁱ i^uneb^un^ăl^êu iⁱ c^u tot^ă ac^ol^o/sⁱ vⁱ-
n^ăm ac^ăsⁱ//l^ă...tr^ăebⁱ!//i^ăr i^unap^uoⁱ!

Caterina V^uoⁱne^ă
p^ătruz^ăsⁱ...tr^ăi [de ani]

[De ce nu a învățat carte]¹

15 [Da' de ce n-ai învățat?]
n-^ăm vr^ut^ă//n^u n^ă-e pl^ăc^ut^ă//
[Te-a dat?]
m-a d^ăt^ă!//sⁱ m-a b^ăt^ut sⁱng^urⁱ//cⁱn m-an d^us p^rima zⁱ/m-a
b^ăt^u sⁱng^urⁱ d^um [k] p^rofⁱs^uă^ăra//sⁱ g^ăt^ă!//n^u m-a m^ăi d^us di-
20 l^oc^u!//m-aⁱ b^ăt^u/n^u m^ăi m^ăer^ăg.../f^êrⁱ-te-ar d^umn^ăz^ău la ș^ualⁱ!"
//sⁱ r^ug^ă t^ăt^ăi^ă/vr^êă sⁱ m^ă... [k] m^ă b^ăt^ă!//sⁱ m^ă d^u!//n^u-
mer^ăg!...//n^u vr^êu...!//m^ă... [k] c^u d^uăm^ăna Z^ăm^ăfⁱrⁱt^ă//c^u e^ă am
i^uvat^ă [i] //sⁱ n^u m^ăi i...//a^u mbl^ăt t^ăt^ăi^ă m^ul^ă/dⁱ...m-a scos
//cⁱ vr^êă sⁱ...i^ê! c^ă sⁱ...sⁱ m^ăer^ăgⁱ//h^ăi cⁱ...P-at^un^ăca nu i^ê-
25 r^ă c^ă ac^uma/da tot^ăș//h^ăi!/cⁱ sⁱ d^ucⁱ f^ăt^ă la ș^ualⁱ/n^u m^ăi
mer^ăg^u!//cⁱn m^ă d^uc^ăm/tⁱp^ăm//...vin^ăm i^unap^uoⁱ!

[Aceeasi]

1. Text obținut în cursul alcătuirii fișei fonogramice a inf.

dezgătîtu mirîesi

[Cînd se dezgătește mireasa?]

mireăs^a se dezgătește pe la trei...dimineată^ă...încuăce/spre
ziuă//adu-c-o pîrnî/un scaun/pune mireasa pe...scaunⁿ/...nuna-ai-
5 mare//...vinî/disleagî mireasă/să facă uo hóră mare//...dansează cu
tótî/sî împodobesti altă...fatî//dacă ieste//îi dă fluarea...îi
dă...fluarea mirési i-o pune-ŋ ca^p/făteți/băeatu...iarîs la fel
...îi pîni [ε] peteala din...piept/i-o pune/după-ai-a numa iesti
mireasî [!] //gata!//is aielânt^t [!] //

10 [Și cum se cheamă asta...după ce i-a luat...floarea de mi-
reasă...?]

dezgătîtu mirîesi după cum...//

[Și ea...cum îi zice ei după aceea...?]

îi zîci de-acuma...nevastă...tînîrî//de-acuma//da//

15

Ursu Anița

douzeșipătru [de ani]

de-a scăpărătîlea

un copil î mijeste/iar î cêilalt î se ascund^t/și î...se puă-
te jucă...de-ascunsⁱlea și [ε] pi-e scăpărătîlea/sau î...cîne-î
20 primu mijeste.../ă...da^rfuărte mult se juacă de-a scăpărătîlea/
fiin^d mai frumós...//

[Cum e de-a scăpărătîlea?]

î [ε] cu...douu pîtri/luom dou^u pîtri/uo punem una...jos/și
nuna uo...u^olăsăm deoparte//și dacă...î cîpîlu^lcaré a mijît î

între sî făcim întăi ũ ia^su/ũni [ε][k] di^u unde^ē dăm apă...la
canălu cărî vini apă la...î muără/dintr-acé^ēa de-acólo făcim scuó-
cu/căr^ēe...cáde-nⁱ ruăta de apă/sî-ⁱ diⁱ piⁱ-acé^ēa/iⁱ [ε] dăm drúmu
s [ε] stávili/di lă [ε] staviláru/ca sî meărgi apă în cúpili...
5 pⁱetri//diⁱ piⁱ-am ferecá^t piátra//

[Dar cum se ferecă...?]

cu cōcánle sî fⁱerici//sau c^u pⁱéni di f [k] to^d di...uo-
tⁱan^u//di^u tⁱan^u //

[Spune de la început - de cum o scoți și pînă o pui la loc
10 - ce treburi faci cînd ferecio piatră.]

cînd...fⁱerⁱs uo piátră/^uo dip [k] uo uoprés^j muára/dai apă
la uo p^árte/sî pi^ur mⁱ rⁱdícⁱ alergătuária//uo-ntórē cu p^ártea
cărⁱ m^ērgi...piⁱ zăcⁱătoári/cu fáta-n^u sus^u/sî/ti^u pu [k] ni p^unⁱm
cu cōcáli/sî-ⁱ făcim întăi canálurli/di áier/di piⁱ-acé^ēiⁱ făcim
15 feréc [ε] gⁱt^t [k] ā sînu piétre/ⁱ diⁱ piⁱ cî-ⁱ făci^m sînu piétriⁱ/în-
cēpi canálurli di áier/sî canálurli cărⁱ făci maláiu//noi așáⁿ...
trébⁱ sî...î ferecám într-așá fel/intru^ucît că sî [k] maláiu sî
iásă...tótuna//

Pōne Ste. Tuáder

șáizășⁱúnu di-anⁱ

20

ierám...pázni^c la uo coperatívî

ierám în ánu lu...pⁱ șáizășⁱtrii/șáizășⁱpátru.../pázni^c la
uo coperatívî//un magazin/cum sî spúni mágazín di...mănu^factúri/
di...aliménte/dé^ē ást^ē//pázni^c numít...pázni^c permanént//...avíam
25 prúográmú p^ēntrú iⁱntráⁱ s^u s^ērvíc/iárna la uóra...șásá//sî i^ēșíre
la uóra...șápti dimineáță//înăⁱinti de-a iⁱntrá^u s^ērvíc/mă pregă-
tiam//să am latérna la míni/să am^u...uo sácúri dácî nu árma.../
2

1. Pronunță cu glas scăzut.

cî-arm-am avút-o pèrmanént/s fiu prepărat//me-adușém...mi-aprin-
deám lămpili/tuáti.../žestiŋonár^u ierá uobligát si stea la maga-
zín/si-m dea mágazínu-m primiri/cu pr^uo^ses verbál//după ei făcé
pr^uo^ses^u verbál/controlám tuáti húš^uli dáci s^unt iŋcu^uiet^ui/tuáti
5 lácítli p-^uúndi le-avé/să^unám pr^uo^ses^u verbál//dáci lácítli
cúronspundeá tuáti c^u s^unt iŋcu^uiete/io^u sām^unám pr^uo^ses^u verbál!¹/
ș-atúnč žestiŋonárú treb^uia si-ș părăsás^uc^u mágazínu/si-ŋcú^ui maga-
zínu...definitiv/să părăsás^uc^u/ș^u nu avé vói si i^untri-ntr-ísu...
pîn^u dim^uneáta la uóră șapti cîn^u v^uneá...să-l priméască//ă^ul pri-
10 meá si sām^uná pr^uo^ses^u verbál di primiri.../sí...ă^un tímpu sěrvišu-
lui nuáptě/iěu mă plimbám.../său čerčeta^um d^ui trii pátru uor^u p^ui
nuápti...tuáti-ŋcu^uietórli dáci nu cumvá/u^uu^u ráu^ufácător^u.../său
vun [ε] d^uušmán di^u [ε] n^uu^u s^ušě...si v^ui^u si [ε] spár^už^uu^u lácít/
său si spárg-un ģam/di^u la...mágazín/...si m^ulti di...din áste așá
15 //ă^ușá²...//nu aveá ním^uneá vói...di la uóra d^ui cîn^u intrám i^un-
sărviš si pîn^u i^ușám d^ui sārviš/si pășás^uc^u sântu šuóseli/si i^un-
tri-p^uzóna d^ui páz-a coperatívi//ierám contrólát di m^ulti uor^u d^ui
továrăsu comandánt d^ui meli^uti^ui.../cári...nú m-a ģășit nišodátâ-n
tím^u d^ui pátrú său činč an^u d^ui zili [AL] cîn^u a^umfácú si mă^u ģ^uš^u as-
20 cîn^u def^uéct^u nič [ε] nič^u un [k] nič^u un yodát^ui nič^u un m^unúnt!//así-
tám de m^ulti uor^u la...deferíti scandalúr^u car-ierá/ísi nu aveám
v^uoi...si iěs din...interiuoru cári d^ui páz^ui si iěs^u si mă...v^ur
p^ui la scandal^ui s^uu si n^u fac álti...nu s^ušěéé//ástă p^uo^ut si v^ua
sp^uun...//

25

Lúngu Crístia

[59 de ani]

1. Gest: plesnește scurt și zgomotos din palme, vrînd să sublinieze astfel în mod deosebit faptul pe care îl relatează.

2. Șoptit, ca pentru sine.

încărimi di iarnă

am lu^uat c^ubăru ăsta/sî vreu că sî pre^găt^esc încărimi di
iarnă//sî...ăl uopăr^lés bⁱni/sî dⁱpi c^o-ol uopăr^lés^c ol puⁱ di sî
scur^gi/cu fr^uzî [k] c^u...c^urpⁱntⁱ dⁱ...vî^tă/s^â...v^uo [k] f^ler^b
5 apa â^ucl^oc^ut pⁱnî sî-nro^găstⁱ c^urpⁱnî...la vî^tă//sî pⁱ u^urmⁱ
dⁱp-e^éă-ăl spă^l bⁱni/s^â-l limpeză^s cu apă/s-ăl puⁱ la scurs/să-l
af^um pu^tîn [ε] c-u^o...cârpă/să dⁱ pe cⁱ s-ă...s-a afumă^t/ăl dau iar
la [ε] la...vînt/la lîbir/să...dⁱp-e^éă-ăl la^s di sî zvî^tîntă/taⁱ
vârza felⁱi/u^o spă^l/u^o puⁱ in...c^ubăr/u^o presă^s bⁱni/s^â pⁱ u^urmă
10 ...puⁱ sâri/la tuopî^t/dⁱpi cî^ti âpî ia//dⁱpi cî^ti [ε] âpî...ia/i
u^um pumⁿ di sâre^l lă...la u^o gâ^liâtă di âpă//sî pⁱ u^urmⁱ...u^o torn
în...c^ubăr/iⁱ fac u^ug c^âapă^c [ε] u^un i...câpăcél d^easupra/s-o^l [k]
s^âi stă ac^uo^lo/u^o săptă^mînă/dăcî-iⁱ căld^u//...măⁱ i...măⁱ r^lépⁱdi
//sî la u^o săptă^mînî/ăl i^e la vîntur^u//ăl vîntur^u/sî pⁱ u^urmⁱ...
15 iar â^l las pîⁿi cîⁿ sî...acri^eşti i^el//u^o dă^tiⁱ/di d^ou^u horⁱ.../cî
dăcî n^u u^ol vînturⁱ/ăpa sî...sî-ntîndî//iar dăcă-l vî^tînturⁱ/cu
cî^t u^ol vînturⁱ măⁱ d^es/c-otî^ta âpa-i...i lîmpîdi ca cum îⁱ sî
dîⁿ...dîⁿ cu^ofî//sî i^esî măⁱ [ε] măⁱ i...măⁱ bun^u//

Mariⁱ Ne M^uscă

cînză^sî^sap^ti di anⁱ

[Căruța]

căruța i^estî-ă^să: dⁱc^u di dîⁿaiⁿtî-âp^ar^tîⁿi p^l p^lârte^ă [ε]
î^m [k] p^l p^lârte^ă di dîⁿaiⁿtî-âp^ar^tîⁿi [ε] a v^uoⁱilor pr^opⁱu-zîs//
i^estî...măⁱ îⁿtăⁱ di tu^ătî i^estî u^osî^lă...//prîⁿcă^ri u^osî^lă-î

1. Pronunță emfatic.

- îmbrăcată în [ε] di [k] îin pîerîn^uoc^u/sî strînsă...în â...şasă
tarîs/...^mda/şasă t^aarînc^u cu pⁱkiu^ulî^t/pi ^uurmă...ări băgăt pr^uo-
tăp^uu.../u^uurîékîli la pr^uotă^pd^uou^uurîék^udî la pr^uotăp/cări-
î-êⁱi/sî-g^ucăpîtu pr^uotăpu^{lu} vîni jăgîta//aşă//şî^â ^{bl}dieşupra/
5 vîni vîrtⁱéju//vîniⁱ [ε] î...fîeru pi grêsiⁱiⁱ/cⁱtrébûi sî fîi
legătî î^ufîer/sî dî-ec^uolea vîni vîrtéju//vîrtéju cări ari la
dôu^uu căpîti...dôu^uu tăpûş/lîegătî pintr-un^u ştit/ări fîiēcări tăpû-
şă/ări-^ufîer/îmbrăcat/ădus ca cum^u vîni paratrăsni^t/şă...băgată la
...tăpûşă...!//...¹ şî^â...asta-î pîrtia...di dinaⁱînti//
10 pîrtîe dîⁱ dinap^uoi/îarîs vîni uosîⁱa/şă... [ε] grêsiⁱă [k]
perîn^uocu îmbrăca [ε] î [k] nû! grêsiⁱă! mbrî [k] îmbrăcată/şă
vîni cracana/cări vîni prînsă pînt^u-u^ucui/la jumătătia îîniⁱi//
îinima î^ucăpîtu vîni legătă dîⁱdrîcu dîⁱ dinap^uoi/pînt^u-^uo-ⁱ[ε] uo
gulăbă/î^ucăpîtu gulăbăⁱlî uo za/sî zău^u vîni băgată...prin uosîⁱi
15 /prin [ε] pin^â...î...grêsiⁱi.../şî^â ari-ô gău^uură dîrêc^u din [k]
di sus dî^uvîrtéj/grêsiⁱi sîⁱ uosîⁱi sîⁱ îîntî pîⁱ gulăbă/şă a-
jûngî j^uos//î^ucăpătu cui^ulu^u...îesti-o gău^uurîci/sîⁱ bagăt ^uo drîm-
bă!// aşă!²//
[Şi acelea de pe margine, cum se cheamă?]
20 â...³ dîⁱ pî m [ε] acêlē sîⁱ kâmâ...â c^uorşîiⁱ//drû^uş/sî fu-
cêi...!//şă co^uompûni din [ε] dîⁱîⁿ...dî^u...pătru dru^uş/să fûcêiⁱ
bunîntăles cî^uî^u vreî sî-î fa^udî^udes^u//dacă vreî sî-î fa^ucî^uî
uopt/zăci/dî^u uîndi nû! îî mai făcî^usîⁱ măiⁱ...flămî^uz^u aşă/să lă
căpătu^u [ε] î^uî/vîni cîti dôu^uu spetîéză//aşă⁴//
25 [Şi înainte ai spus că le zicea...?]

1. Oftează ușor, "trăgîndu-și sufletul".
2. Gest vag de sugerare.
3. Oftează ușor.
4. Gest.

innăiinti l^uoitră//ⁿda! inăiinti vrēmi pī...m^ubătrîni nōstri/
 l^uoitră-i...//cîcâ"nū sta pī l^uoitră/cîca^zjos^u!//sâ pī^uurmî
 mai [k] cărûta mă^uări şi scuărtă.../ⁿda! cândū...sî-ntrebuîntăzâ
 dⁱi sî dūşî lă [ε] cî [k] cîti cēvā mă^umⁱărūn^tcū s^uspūnî la
 5 p^uorūm^b/lă prūni/la mⁱēri...!/pūnî scuărtă!//cu^u fundăt^uorî/scuăr-
 tîli vînî tot^uăşā sî [ε] vin dōu^u...î...păr^t/cu cîti şāsā scîndurî
 prînsā lă...la capi [ε] la^a [k] ūna dî a^ualta prinⁱ...î pătru
 spetēzā [k] şāsā spetⁱēzā//sî pī^uurmî vîni dōu^u...î căprîturⁱ/
 curmⁱēzîşurîⁱăşā cāri sî^utînⁱēli.../sîⁱ împărte-aslântă to^t la
 10 fⁱel/sâ îspatî āri f^uundătuarî...!//ⁿda! f^uund^t...//p^uodîna!...
ⁿda...//lă [k] îjos āri p^uodîna//ⁿda...//

[Aceeasi]

[Sania]

[Şi sania...?]

15 sî sâniⁱē sⁱă...cuprîndî-ăşā//...mă^uu^uorūⁱ!//dōu^u tălpⁱ!...
 pī^uurmā: pătru pi^uuarî...dî^uniⁱntîi/vînî mai împracătā...//vînî
 u^uopliānu/tăpūşîli la căpātu u^uopliānului/vînî-ⁱ kîscu/cāri tîni
 c^uondūci/sâ h^uobutu//î^u căpātu kîscului vîni-eiⁱca...h^uobutu//
 aşā-i spūni//sî āri protăpu ca sî lă...cărūtā/sî-^u căpăt jăgⁱta/
 20 ă sî la că^uūtā dî^u întrî jūgu//sî pⁱ părⁱte dînap^uoⁱ iār: u^u
 u^uopleān/dōu^u kîşuarⁱē şā...tăpūşîli//

[Aceeasi]

[Cum se strujeşte butucul rotîi]

25 sⁱ s-alēg^uuⁿ [ε] búcătî di lemn/ċîrca trēiizăşîdōu di
 santîmî [k] trēⁱ [ε] trēiizăşîsî dî santîmî/sⁱċioplēştî rotūn^u/
 sⁱă...î^u la căpⁱti...ċîrca un^u centimetru/sî la u^uu^u capⁱt ċîrca

dóí centimétri ^jş-jumătăti/^jş după áie şî centreázî sêntru şî şî
bágî la strung^{cu}/sî-m^afăşuári [^c] frîngîe...c-astă ie strung^c primi-
tîy/sî...sî bágî la strung/de-acólé ¹hestî-o...púnti/car^e sî pú-
ni-m^afátâ//şî după áie sînt^uum^ufel di scuábi//cári şî scobéşti
5 lémnu [^c] di s-adúşî la...modélu cári-i...nečasár//şă...sî-gres-
teádă...lócure ^uune vîni bágati spítîli/sî lăsî lócú pêntru cêr-
curî//...atît cît trébîi^u//şî la cápⁱti.../sî scurteázî ca sî fîli
drept//cam^aatîta-iⁱ...//

10

Catánă ¹Ión

[39 de ani]

"ă-nn¹ebuni^t fâta lû...Burl^uoi"

îerá îvrîsta ¹iei de uóptîspră^zşî pînouîspră^zăci anî//cîn-
s-a-mb^uolnăvît ia//îerá búnă şănătoasă/pi la [^k] noapte^e pî la
uórⁱli dáuâsprăzăci sâ zîc...//puáti şî mai tîrziu^d/dinⁱ s^uom^u//
15 s-a-mbolnăvît//dê¹eczemplu cum?!: ea...ântre timp/cân^us-a-mb^uol-
năvît ea...ajurá agá mai multi//cît di drăgosti/cît di ^duna/cît
di álta//la ^uurmă/dúp [^c][^k] pân-aproápe la zîuâ/dípi şî s-a
făcútⁱ zîuâ/lúmea s-a zv^uonît acúma//că^u"ăti"/că "ă-nn¹ebuni^t fâ-
ta lû...Burl^uoi"//Mări^uta...//curi^uos cu^u tot/âmplăcát/ni-am dus
20 ac^uólo/drept îerá//ea îerá âmpat/îvăluíti-ntr-^uo...plápúm-a-
cóló vírîti/sî cî^uvîde^u lúmea.../în lătur cu tot...//ni-azvírlî^u
/ni zîcă cuvînti ráli/murdári/^uurîti.../acúma noi cê^e-am făcu^t? ca
sî ni dăm părérli nuástri sî vîdém cam dî^uşé ar vîní triaba...?!
//^uum^u băi^uet^u/to^t di la noi dē^uci^u/acúma-i cásătorít iêl...//ăl
25 spuî pe^u numî? nú//cre^ucă nu ie cazu...//ăşá!//zîc "sî-ndrăz^uneás-
cî iêl!//că-i...barbát/sî sî puáti luptá cu iá"//că nóuⁱ ni ierá
frícî/^uorcum/că sî rîdicá dim^apa^t/sî repezá dípi noi.../pune^uă mí-
na bá pi cléşti/cre^ucî ştiî şî-i^uăşéla//cl^uéşti di...f^uóc!//[!]

ba pi_{cl}i_{est}i/ba pi_li_{em}ⁿ/ba pi_uná/bá_{pi}...//ní hu_uukám la ^uúšá
/bulú^c cu tuát_{il}i ca sí fu_ugím acúma//cá i_{er}á sí-_nspăimintătuári!
//videt că boalá_ásta-i sí-_nspămín [k] spăimintătoári//...¹ acúma
cîndă s-a dus șetăteanu-a_ála la i_e acóló/ca sí vor_gás_ci cū_ii_e
5 "măi_i Mări^uu_ti/da _{ci} á_i tu?_{ci} nu i_{er}á_i a_șá"/cî_{nu}-_išé_e.../hă_t!
di_ii_{el}/ál tra_zi/sí zmá^c cu_ii_{el}âm_{pat}!//no_i átú_șe ne-_{ám}da^t pă-
rér_șe cá pu_áti din [ε] n_utinérét_{il}i i_i/măi_i ști_u i_o cum/_uo h_i
simpatizát pi_{ci}ne_vá pu_áti/sau [ε] măi_i ști_u i_o cum/n-a măi_i t_{in}ú_u
con_tdi i_a/i-a sári^t mînt_șe//a lu_át-o/ a dús-o pi_{la} biserică_á
10 .../sus acóló la Vulcăn_iá_sa²/a slu_jít-o pr_{eu}o_{tu} d_e iec_zemplu cu_u
sí slu_já_{st}i la fi_{ic}ári biserică/s-a dizbrá_{ca}^t pr_{eu}o_{tu} pi i_a/...
nu s-a putút îndreptá...//a lu_át-o/a plecát cu i_a la Iá_ș//la
spitál//spitál_{la} [ε] Su_ocólá³ c_ă-a_u...spitálu di _{ne}bún_i/c_um_i-e_u
h_i spui_{ind} acóló nu ști_u⁴...//acóló creéz_{ind}ă c_i sí fá_și b_in_i//a
15 _uurmát un_{an}/a _uurmát_i doi/ la vro [ε] al tré_ile an¹.../s-a dus
_um_{fr}áti d_e i_i cári-i măi_i mări//frát_{-su}⁵...//măi_i mări dicát to_t
frát_i_{ai}//s-a dus acóló//cî_us-a dus acóló/i_a i_{er}á i_ucúrti//ní
pove_ștea kar fráti-su i_{ei}/c_i i_{er}á i_ucúrti i_a...//d_e acú sí sk_im-
bás_ir_i//sí...matoris_ir_i d_e-acúma/nú măi_i aproá_{pi} c_i-măi_i i_{er}á cum
20 a plecát//á_ns_i fá_șa triábă//fă_șe triábă//s_i-acúma _șe¹ între tim^p
cînd treb_uíá sí li deá lor má_sa/i_a sí scandalizás_ir_i acúma cu
célilanti fi_{et}i/sau fim_ei cári i_{er}á acóló//sí lu_ás_ir_i la batá_{il}i
//acúma i_{el} sárácu gé_{tu} frát_{-su}/cînd a vázút_{-u}o/...s-a dus la i_e

1. Inf. oftează "trăgîndu-și sufletul" (participă intens la cele povestite).

2. Sat component al comunei (unde se află un schit).

3. Spitalul de Neuropsihiatrie, nr.7 (- "Socola"), din Iași.

4. Pronunță sfîrșitul frazei cu glas scăzut.

5. Rostit aproape în șoaptă.

crezîndă c-a sî puată ca s-o lămurăască//și s-o lămurăască?!

câ [ε] n a f^uos^t ca să-l pocnească-o dată/s-a dus un alt^u uom că-

ri ieră [ε] de-acuma ieră c^honști^hent//acela nu-i cî ieră ca i^hi

//dă ieră c^honști^hent cări [ε] ...puati uobser^pvă di i^hi ac^uólo...

5 //și i^h-a spūs și "nù ti dūși cî nù-i vói"//péntru cî ia în cri-

zîli sêli a i^hi acuma/puati^h uor ca sî sâi-n gîtu tău uor sî ti

strîngî di gît uor cî sî-s dea^z una-n cap/sau mai știu io cum...

//și știă di fricî di așel cări ieră páznicu lor acólo//dac-a-

cála făcă^h urît la iéli/și căuută ca sî...sî le-admēnițî puati

10 cu...gîcu/sau c-^uo nuiă/sau mai știu io cum/...¹ știē di frica

lor//știē!//s-atîta a fost atîta fra^t-su-o sîngurî datî-acólo//

la Iaș//la iē//de atîncă puati s-atîta anⁱ/puati-s uoptîsprîzăci

anⁱ/dacî nu cumvă a hî mai gîni-ăpruăki la dōuizăj di anⁱ//di

cînd fâta așēē i-ēc^uólo//dă uo mǎi hî trăiîndă...?!//

15

Săr^b Margóala

pătruzășpătru di anⁱ

[Cromatică populară]²

d-ⁱēc^gzémlu: aⁱi^hca a avēm un^r uos^u-apri^hș//așă sâ spūni//

uon^h a vērⁱ...frunza [L] fâg^hul^h...sî spūni//um blē^h senin//

20 d-ⁱēc^gzémlu cum i^h cēru//cân^h nū-i^h i^h nor^uos/â^h senin//un^hă nēgru

...diskis//...acuma v^horgēsc io nū tu...!³//le-ām terminatⁱ...

1. Gest, plesnind din palme cu uimire, admirativ.

2. Textul de față are ca punct de plecare descrierea de către informatoare, la cererea anchetatorului, a coloritului unui covor de pe unul din pereții camerei în care are loc înregistrarea.

3. Inf. se adresează unei consătențe care, asistînd la anchetă, comentează de pe margine o dată cu ea.

ă¹ă¹ă¹//ă¹ă¹ă¹ a¹av¹ă¹em u¹un¹ gâ¹ben p¹ortocali¹u//...av¹em u¹um¹ bl¹eu
 î¹nkis//u¹un¹ u¹ m¹ov¹...dî¹skis//u¹un¹ ă¹ r¹ô¹zu...dî¹skis//u¹un¹ n¹egru-¹nkis
 /un¹ ă¹ v¹erdi-¹nkis//u¹un¹ ă¹ r¹ô¹zu m¹ă¹ dî¹skis//av¹em u¹um¹ bl¹eu...d¹es¹kis/
 n¹egru-¹nkis/v¹erdi-¹nkis/v¹erde n¹ucă¹ri¹u//ca c¹uă¹ja n¹ucu [ε][k] n¹uci¹
 5 //că¹re i¹i-n¹ n¹uc¹//u¹un¹ alb¹//...u¹un¹ ă¹ r¹ô¹șu-ă¹prî¹ns/u¹un¹ ă¹ bl¹eu senî¹
 /ș¹-u¹un¹ u¹ frez¹//m¹ov¹...am sp¹us//d¹es¹kis//u¹un¹ ă¹ r¹ô¹zu-ă¹prî¹ns...//ș¹i
 le-¹em ter¹mină¹t ș¹i pe-ă¹stă¹te//ă¹ă¹ă¹ă¹...a¹av¹em u¹un¹ gâ¹ben.../să¹-m¹
 ad¹uc amî¹nti cum â¹i sp¹uni [cără] mî¹dă¹ri¹u...

[încă o dată...]¹

10 î¹nc¹u¹l¹oă¹ră¹te că¹ră¹mî¹ză¹//u¹un¹ gâ¹ben că¹ră¹mî¹dă¹ri¹u...//ă¹nc¹u¹-
 luă¹ră¹te că¹ră¹mî¹zi//u¹un¹ ă¹ m¹ov¹ î¹nkis/u¹um¹ bl¹eu senî¹//u¹un¹ i grî¹ă¹...
 //ș¹-u¹un¹ n¹egru...//g¹â¹alben lă¹mî¹...//...u¹un¹ grî¹enă/c¹u¹luă¹ră¹te vî¹gi-
 nî p¹utrî¹dă¹//u¹un¹ g¹â¹albi¹ lă¹mî¹//u¹un¹ gâ¹bi¹n p¹ort¹ocă¹li¹u//u¹on¹ ă¹
 r¹ô¹zu-ă¹prî¹ns//u¹um bl¹eu î¹nkis/u¹un¹ ă¹ alb¹//u¹on¹ ă¹ frez¹ap¹rî¹ns/u¹on¹ i
 15 r¹ô¹șu-ap¹rî¹ns//u¹un¹ ă¹ alb¹/ș¹-u¹un¹ ă¹ v¹erdi¹ dî¹skis//

vop¹să¹ua î¹estî¹ v¹opsă¹uă¹ că¹rî¹ tr¹ebuî¹ s-¹no c¹um¹per¹/ca sî¹ u¹o-n-
 tr¹ebuî¹înt¹ez/ș¹i c¹u¹luă¹ri¹te că¹ri v¹reî¹ s-¹no as¹ort¹ez//că¹-i u¹un¹ grî¹enă/
 la lă¹nă...//...că¹-i u¹un¹ ă¹ [k] u¹m bl¹eu/t¹ot¹ă¹ la lă¹nă...//că¹-i u¹un¹
 ă¹ r¹ô¹zu.../t¹ot¹ la lă¹nă m¹er¹gî¹te...//u¹un¹ ă¹ d¹ n¹egru/t¹ot¹ la lă¹nă
 20 m¹er¹gî¹te...//d¹te c¹ulor¹ î¹nkî¹să¹/v¹reă¹u ca sî¹ v¹ă¹ sp¹un//

[Da' culori pe care să le facă femeile...din altceva, sînt
 ....?]²

1. Pentru un moment înregistrarea a fost întreruptă, din ca-
 uza intrării și, imediat apoi, a ieșirii cuiva din cameră.

2. De aici înainte, întrebările sau alte intervenții în
 text aparțin profesorului G.Istrate, de la Universitatea "Al.I.Cu-
 za" din Iași, care participă la anchetă cu scopul de a se docu-
 menta și a obține informații pentru o cercetare specială privind
 această temă.

dă...!//mă¹iești...!//dină [ε]...

[Din ce le faceți?]

numa^uum^{pic}//...u^{um}pic^ε numa ca sî mă^{gînd}ies¹ sî nu^{hiu}
îr^{ie}zistrăt¹...//bⁿ! dină¹coaja d^{ie} n^uucă¹/...

5 [Bun!]

după [ε] [k] toamna! câ^dsă c^ul^{ie}eg^c n^uucili/cuaja d^{ie}nucă
la noi/să¹păstrează¹!//coaja v^{er}d^{ie}//să¹puni¹lă...duosp^{ie}it/sî^{ea}
[ε] îs...provuacă^uo s^uol^uti¹/ăⁿî...feliu¹ti¹enturi¹d^{ie}uod¹//
uo f^{ie}rbim/^uo str^{ie}c^urăm¹ bini/să¹vărăm¹ lăna/să¹ne¹dă^uo c^ulu¹ari
10 m^{ar}o¹îngk^{is}//n^unuma d^{ie}v^uopselurli cumpărati/ci dină [ε]...l^u-
crurli c^{ar}i l^{ie}p^ut^{ie}m¹ noi f^{ac}i//ne¹dă^uo c^ulu¹ari î^mm^{ar}u^oîng-
k^{is}//dăcă v^{re}m sî f^{ac}im^uo c^ulu¹ari-^gk^{is}ă/mă¹adăuogă¹iar dăcă
v^{re}n^usă f^{ac}im^uo c^ulu¹ari mă¹des^uk^{is}ă/uo l^{as}ăm¹ numa c^ulu¹ar^{ie} c^a-
re-o [ε] uo v^{re}m noi//iar t^uot¹lăna: s^ăma¹v^uops^{ie}ăste¹ dină
15 flu¹ari d^{ie}te¹//m^ultă flu¹ari d^{ie}te¹/fi¹art¹ă/ăⁿcl^{oc}u¹t¹bini/pă^{nă}
cînd i^{es}ă toată c^ulu¹area a^{ac}ie¹a/str^{ie}c^urată¹ bini/lă^{nă} toarsă/[L]r^{ie}ă-
su^că¹ti¹ă/făc^uti sc^ul¹ă/s-^uo dai îⁿtă¹î¹ âⁿ âpă r^{ie}ci/s-uo uo v^{ir}
â^mv^uopsă¹//ă¹vărăt-o â^mv^uopsă¹/ă¹ă¹dă^uo c^ulu¹ari/...ca sî v^ă-
spun i^o dumnev^uastri/uo c^ulu¹ar^{ie} c^a c^afi¹auă¹ cu lăpti/ăc^{ie}ă-uo c^u-
20 lu¹are uo dă/la flu¹area d^{ie}...te¹...!//dină¹aste¹ c^{ar}i-n af^{ar}ă di
v^upsă¹lur¹...c^are s^ăv^upsă¹ti//

[Alte culori obținute așa...?]

...

[Din coajă de ceapă nu...nu obțineți?]

25 s^ăî din^uajă d^{ie}ăpă! da/me¹at ad^us amⁱⁿti bini//coaja di
ă¹ăpă u^uscă¹at¹ă/după c^{ie}c^urăt [k] â s-^{ad}ună m^ulti f^uoi u^uscă¹-
t^{ie}-u^uscă¹at¹ă/uo fierb¹/t^uot¹la fier¹/uo str^{ie}c^uor¹ t^{ot}la fier¹/sî

1. Răspunsul inf. se suprapune ultimei secvențe a întrebării anchetatorului.

uoptica n^ooica zăcica purcica//iesiă [ε] sîă...s-alîegă//[...]
cărē-i purcica iēs^u [k] iēsî-ăfără//

[Același]

la mûri

- 5 cînd ierám în clásî-a pátra/ne-an dus la mûri/ [ε] ne-am dus
[k] am făcút uo iescursiî cu tovârșă-mvătătuarîe/și iēlēve/la
păduri//cîndî ni-an dus...ă am datî de mure/ș-atunc am adunăt//ă
și tovârșă îmvătătuarî-a zîs [!] sî-i adună/ca sî-făcî [L] dul-
ciată/și...cînd uo făce d^ulčată ne-aduci și nouî la școală//d^up-a-
10 cēe-am plecăt acásî-/am viñî [ε] la șcuálî ne-an luăt g^uozdă-
nîli/ș-am plecăt acásă//

Pūea Rádă
păisprăzăci anⁱ

[Onomastică]

- 15 [Ia spune, ce colegi de clasă ai tu...?]¹
Búcr Dăiiēla/B^uouur^uș Anîța/Harabagîu Marîta/B^uuzat^u²
Iecatîerînă/îă [ε] ă_ă stîăî_că... Șîerbán Ielēna/Lazîăr Gîca
.../îă Crîstee J^uoiită...//

[Aceeași]

1. Întrebarea este pusă la sfîrșitul înregistrării, în ca-
drul alcătuirii fișei informatoarei respective.

2. Mama inf., de față la înregistrare, intervine din planul
al doilea, "recomandîndu-i" să vorbească mēi_răr !; inf. a conti-
nuat fără să se oprească și, aparent, neținînd seama de această
intervenție.

662. VIDRA

(jud. Vrancea)

Culegere: 1969; SD; transcriere: DH

păpușoiu

- 5 păpușoiu după și și sâmbînî/îel^u/cam la...trei săptămînî/
trebui^{iești} prășit//ășă//cîn porumbu... [k] cîn păpușoiu i^{iești}-n
...trei/sau în patru fuoi/atûș trebui^{iești} prășit//ășă//du [ε] pă
și...sîrîdicî...câm la di...triiză^ș di [k] sau pat^{ru} zăș di san-
tîmi/zî-î cînzăș/ĉel mult^u/ășă/...atûș păpușoiu treb^uî prășit a
10 trei [k] a două oări//ășă//...după prășîlî/dăcî ploîlî continuî
/și tîmpu i^{iești} frumos^u/...dîpă^u n^o tîmp uarîcări/trebûî sî-î...
deîî sî_lui matăsî//apări...păpûșă//...ășă//dîpă^ș-e-apărû păpûșă
/...atûșă/cîl-ăî înșercă^t/popușoiu i^{iești} în gîngeî//d^{up} [k] măi
tîrziu/păpușoiu i^{iești} în...lăptî...!//măi_tîrziu/păpușoiu i^{iești}-n
15 tînti//d^u pă_u cuăcîri/...ășă/după_u cuășîrî uarîcări/cam_lă...
cum îî tîmpu lă_nîî/ăîîș/cîî-î-o reziuunî di mînti/ă_nî...cam pî
la sîrșîtu lu uoctômvrîî/sî-nĉepî culésu porumbu//ș-atûș pă-
pușoiu sî culéġi/pîntu c-acuma a ajûns...la...matorîtate di cuă-
șîrî//s-a c^uop^{tu}/l-ăî culés/ș-ăî tăġe^t...ĉocăni după cîm^p//cam la
20 ...dôuuzăș uoctômvrîî sî...términî âșă//

Iftîmîîî Kêrșu
am cînzăj di anî

uo cărúťi

la uo cărúťi avém: începín^d dⁱ la proťápu^{tu}//dⁱ-ezémpu...io^u
am cărúťi cări tráži dóuú vaš//dⁱ dⁱŋsa//ašá//cărúťa/ári...pártea
proťápu...cări [k] ŋúni sⁱ p^uni j^ugu//carⁱ-ěⁱicě iⁱ sp [ɛ] [k]
5 carⁱ-ěⁱicě iⁱ sp^uni j^ugⁱťi//ašá//iⁱ j^ugⁱťi vⁱni bagát ŋu^uc^uťi//
ă...dúpa acásta/vⁱni proťápu//cări proťápu/ári doⁱ métri...doⁱ
métri sⁱ j^umátⁱ//dⁱ pi cum...i^esti nevoj^a dⁱ l^ungⁱmⁱ l^a...sⁱ trá^gi
[k] puátⁱ tráži animálⁱ li//d^u p-acéⁱě: proťápu i^esti l^egát dⁱ...
kⁱsc^u//cări kⁱscu/la rⁱndu lui...ári sⁱ pi i^el: grěsⁱťi/vⁱrtě^g/

10 furculⁱť/tăp^us//...la tăp^us: i^ec^uzistⁱ le^os/la le^os/i^ec^uzistⁱ la
ruátⁱ//i^ec^uzistⁱ ruátⁱ/l^a ruátⁱ i^ec^uzistⁱ bucs/č^ercurⁱ/sⁱ sⁱnⁱť//
ruátⁱ li bⁱnⁱťăl^es sun dⁱŋ lemn//d^u p^a a^aa: ári iⁱnⁱmⁱť//cări iⁱnⁱ-
ma trá^gi dⁱřu dⁱŋ spátⁱ//tră^gin^d dⁱřu dⁱŋ spátⁱ/dⁱřu dⁱŋ spátⁱ-
ťi t^o la f^el: ári sⁱ i^el furculⁱť/ári vatrári/u^osⁱťi au tarⁱš la
15 ámbⁱťi dⁱřurⁱť//sⁱ la f^el/dⁱřu dⁱŋ spátⁱ/i^esti ca sⁱ š^el di...
din^aiⁱnti//

[Același]

plúgu

plúgu i^estⁱ...f^ocú^t dⁱ fer//ašá//plú^u i^estⁱ f^ocú^t dⁱ fer
20 //cări/pornⁱn^d di la coárni/i^esti comp^us din dóuú cuárni/cuárnⁱ li
i^esti legátⁱ...di grind^ei/lⁱngⁱ grind^ei//...i^ec^uzistⁱ bⁱrsⁱ/bⁱrs^a
i^estⁱ legátⁱ sⁱ ęa la rⁱndu i^ei di grind^ei/sⁱ c^ořm^onⁱ//cări c^oř-
m^una/i^esti fol^osⁱťi l^a...rev^ařsát^u...bráz^eť...i//d-ęiⁱš dⁱŋ grⁱn-
d^ei/řncólu/mér^ei...cuťit^u//cări c^ucuťit^u//...t^aiť sⁱ i^el la rⁱndu
25 lui inn^aiⁱnti...in^aiⁱnti/ca sⁱ puátⁱ sⁱ t^aiť c^uc^ust^uřia didis^up-

tū plúgulu//sî răstuárni brázda mai bini//atúnca/mérġi sî ári
dóu lántur^t//c^u cári lánturli-1 tîni pi grindéi/sî grindéiu/...
sî rázîmî...pi ruótîli di^f fáti//ruótîli di fáta/acólo ári-un^u
...cál^u//aşá-î spúni^m nôi/un^d i stă grindéiu sús^u//sî...¹ únî stă
5 grindéiu sús^u/...iésti sî. uosia/cári tîni ruótîli/cári ruótîli
iésti compúsî sî ieli...to^t di^f fer/...mérġi [k] ári ún protá^p
...//cári protápu/iésti agatáti...di ieli^u cu tîjála//sî tîjála/
la rîndu iei/iésti-egáta^t...di júgu//cári júgu...fi^u di^u...lemn^u
/constrúit di^f lemn/constrúit di^f din... [ɛ] căpătina júgulu/bul-
10 feiili/p^uolita/sî dóu rástéii//puⁱ dòu-animáli/s-ál trázi pi
plug^{cu}//

[Acelaşi]

súrla

súrla să fáci diⁿ nísti lⁱémni//príma dátâ//pornést^t faş
15 uo glúgi diⁿ lⁱémni/...di [ɛ] trii sau di [k] dⁱ trii...ca^m dⁱ
trii sⁱ [k] métriⁱ sî jumátáti/triⁱ métri sⁱ zumatáti/sî să púni
...fîn/gunúaii múlti pi ia/acólo la pădúri ún^d iésti nevoii cá
sî stai^u cu...vásîli/cu uóili...//

[Acelaşi]

20

plăşînti

plăşînti li fáşim la tîgáiⁱ [i] //c^u g^răsîmi//cí-î meⁱ u-
sóru [i] //

[Cum se fac...?]

aşá//ă frâmîntám tót^u s alu^uátu/tót cu drojdii/pi-úr^r mî fá-

1. Îşi drege glasul.

sim kilmî cu brînzî/cu uou/cu zahâr/întîndim fuăia cu suşitoru/¹i
pûnim uo humplên cû...brîza şi cu uou/s¹ [k] pi^urmî-nşépim a
li^ustriţî//păturî/păturî/păturî/s¹ li pûnim într-o^{vâ}tă cu grăsi-
mî-nşînsâ/acó¹⁰ li^upăjim/li-ntuársim şi pi-o¹ parti şi pi-¹alta/
5 pînî-s rumenitî gata//li^uluom/li^udău cu zahîr/sî...însép¹m a li^u
mîncă [i] //

Săfta Şte Bercuș
am sînzăşiuo^b di an¹

[Port popular]

10 ...încăltătî cu uopinê/cu suman^u/cu catrință/în ca^ppurtău
...probuadă/...femeili şelê mai bătrîni purtau um fel di...aşă li
sp^uneă ştergari/...car¹ierău bătrîni kar purtau...li^uspuneă în
cap^ucîrpi.../

[Bărbații...?]

15 bărbatî umblău sî¹hiî: cu hițar¹/...cu uokîs/...tot cu su-
manî/...c^ucămăș¹ di...cînipă/sî di bumbac^u/c^ucăsuî-î cap^u/pălă-
riî/văra pălăriî...//

Kerçu Alecsandra
am cînzîj di an¹

20

butoiu

duăzîli cari...pêntre-om butoi^u/treb^ui s¹hiî¹ uuscătî//tă-
iêti cû^uşel puţîn sî^uai^u-un an di zîli//po sî^uhiî¹ sî durătî/dacî
nu sîn durătî/li iei¹ li dur¹ez^u//...cu bârda/dîpi^u sî l-ei durăt/
di-acole^u li...puî sî^u li...trag^u cu fetălnicu/li trag la măsî/...
25 d^upi^u sî lę-am tras la măsî/li puî pi^uşîerc^u//bininţălės sî-n¹ mai
ažutî um băiêť sînevă/ca s¹ li puî pi^uşer^c//d¹pi^u sî lę-am pus pi^u

șercu/dⁱ-ecole...îl pui șî-l f^uocăres^c//îⁱ dau f^uoc^u//cⁱ dⁱ pi_șî
s-a^u muiet/iⁱ...dau cu f^uoc^c c^u apî/sⁱ dⁱ pi_șî s-a^u muiet gîni/
duăzili/dⁱ-ecole-l pui ș-ăl trașu la șufă//la șufă/sau la hup_șu-
ru^b//sau cu lăntu/...cî sel mai greu caș cî n^u-î...nu-s aiēsle//
5 de-acolé-l iei il_rătē [k] il rătēz/dipⁱ șî-l rătēz^u il gărdinēsc/
dipⁱ șî-l gărdinēsc^u/iⁱ fac^u fūdu^rli//iⁱ traș fūdu^rli/sî...bu-
tōiu-î...di-ecolé rămîni dî da^d n^uma...b^uortî cu...lîngura//ca sî
...îⁱ fac^u vrana//

10

Uăsa Iōrga
dî pătruzășînōu dî anⁱ

lăna

d^upă_șî tūndîm oⁱili/cînd_ăvēm tîmp/ŭō...uopărim^u//ŭō pū-
nim^u ōntr-o bālîi/...lăna/pi_ōrmî tūrnăm apî fiartî pîsti_îē//...
șî uo_lăsăm^u pînî cînu sî_rășēște/...ŭō lu^uōm ș-u_ădușēm la gărîlă
15 /...acól^o ŭō spălăm/ŭō adūșîm acāsî/ŭō_ŭūscăm/...șî/ișēpēm s-o
scărmanăm^u după ș-ăvēm [k] cîn_ăvēm tîmp^u...//di...îņșēpîm lūcru
//ŭō scărmanăm^u/ŭō dūșēm la darac/ŭō_fășî valur^u/pōi-o...pūnem
îņ...fūrcă/șî toārșîm cu_fūsu//

[Și ceea ce ai pus în furcă, cum se cheamă?]

20

...lîna//valu/di_lînă//

[Da'...nu-i zici caier ?]

căiir//căiir^u/da//căiir^u [i] //căiēru-^l pūnem [k] fășîm că-
iērî/pūnem îņ_fūrcă/pi_ūrmî...toārșēm^u/pēntrū ș-ăvēm nevōiî//fla-
nēl^u/catrîntî/...î_tărⁱ.../cōvōrî/...cuvⁱertūri/pēntrū ș-ăvēm
25 nevōiî//trăzîm așă d^upă...cum_ăî...trēbuiî//mai supțîri/sau mai
gros...//

Marîța Marîn^u
am pătruzășîtrēî dî anⁱ

șîndilă

10
 5
 10
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995
 1000

Mihai Valéru
 douăzeci și doi ani

pîne

10
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995
 1000

Kércu Sávina
 douăzeci și doi ani

un concurs di gîșitor

10
 15
 20
 25
 30
 35
 40
 45
 50
 55
 60
 65
 70
 75
 80
 85
 90
 95
 100
 105
 110
 115
 120
 125
 130
 135
 140
 145
 150
 155
 160
 165
 170
 175
 180
 185
 190
 195
 200
 205
 210
 215
 220
 225
 230
 235
 240
 245
 250
 255
 260
 265
 270
 275
 280
 285
 290
 295
 300
 305
 310
 315
 320
 325
 330
 335
 340
 345
 350
 355
 360
 365
 370
 375
 380
 385
 390
 395
 400
 405
 410
 415
 420
 425
 430
 435
 440
 445
 450
 455
 460
 465
 470
 475
 480
 485
 490
 495
 500
 505
 510
 515
 520
 525
 530
 535
 540
 545
 550
 555
 560
 565
 570
 575
 580
 585
 590
 595
 600
 605
 610
 615
 620
 625
 630
 635
 640
 645
 650
 655
 660
 665
 670
 675
 680
 685
 690
 695
 700
 705
 710
 715
 720
 725
 730
 735
 740
 745
 750
 755
 760
 765
 770
 775
 780
 785
 790
 795
 800
 805
 810
 815
 820
 825
 830
 835
 840
 845
 850
 855
 860
 865
 870
 875
 880
 885
 890
 895
 900
 905
 910
 915
 920
 925
 930
 935
 940
 945
 950
 955
 960
 965
 970
 975
 980
 985
 990
 995
 1000

mai multî...prietenî//dintre aceste/a fost: ieş/sî ăo colegă
de a mea/Lenuţa/...şi prietena n [ɛ] [k] mea...veşini/Mîenta//
iei/s-au strîs acăsi la Mîenta/şi am îsepăt a po^v [k] a spune
gi^ê [k] gişitorî//dintrî gişitorî/no^l ă spus f...multe [ɛ] gişit-
5 torî cu [ɛ] întimplărî...întimplările...lui Creangă.../aş spus f
...gişitorî dispri fuoc/despri ardêi/şi la cări/noi...am gi^ê [k]
am gişit puă [k] fuarte puține//dintre aceste gişitorî/a [k] ăo
singură gişitoar^e a spus-o...ăo colegă de a mea...Lenuţa/şi...
n-a pută gişî nîşuna//de aşe^e a c^uoncursu l-a cîştigă^t...Lenuţa//
10 ăa a fost fuartî pucuruşă di...aşest f...//

Mihăi Geta

ieş am ăunsprizăce an^t

am cule^s noi ăurdiş...

her^t am fost cū...prietena mea Camelia/pînă la păduri în-
15 corhană//şî...acolo nă preă am găsî f...viorele/dar în sfîrşit
am...văzută nîştî tufă di ăurziş...!//dî...aşă di grăsi.../di^l ăişă
ăo ăpî di ieli cî n lî rup^l ei!//şî...am cule^s noi ăurdiş/am mai
vorgit/am mai discuta^t pî-ecolo/şî...n^e! şî măi făsim di-ec^uo-
lea?//am...plecat acăsi c-o dăşăgi plî n dî...ăurziş di^l ăelē...
20 mai grăsi//şă...am ajuns acăsi/şî...acolo...fi^l ind f... [k] mămă nă
ieră acăsi/şî...ieş/ă^t şî fa^{ou}? m-am gîndit^u...şî fac ăo ăid^l ei^l
//ă^t şî fac ieş? am ală^u f...ăurzişili/şî...le-ēm pus ăcolo/le-ēm
spălăt/le-ēm...găti^t/nu ştiu se/şî...cînd a vini mămă/...Văleu!
nă mai puti^e di bucuriă/cînd a văz^u ci...f...//şă...am mîncă^t
25 noi/d^l p-ăsēē.../f vini şinevă la noi//şî...vorgestî ie acolu...
vorbēstî dispri minî//ci..."ăi da...gî nî fa Tuduri^t f.../f măi
cîntî fătă^t tă//ci..."am auzî^t ăo pî lă...pî-ac^uol^u p^t la...şier-

bări...//și...a cîntă^t frum^uos^u...!"//

Mărica Dani^lela
zeceⁱ ani

ni jucăm...

5 ni jucăm/de-a prins^llea//ă în numărăm copii/și cări [k] la
ci [k] la ci copil cădi nouⁱ/f...iasⁱ î [k] prîndi copii cări a
îisătⁱ î dî^joc//...și cări vrea sⁱ se jua [c] jucăⁱ mîng^ea/cări
...jucăⁱ ascun^t [k] ascunselea...//

[Cum e de-a ascunselea ...?]

10 ascunselea...î tot așa fa^ci [c] fa^c-alégîri/șă de-acolo că-
ri rămîni dî...de-amijî^t î...stă la u^mper^leti/la u^mgar^d/și...
amijăstⁱ/și...bă^leti ce^llân^t se ascun^d//sⁱ de-acole^ă...î fâta
aia căriⁱ î...ă [k] s-a dus lă [k] pe la...gărd^u-ăla s-a mijî^t/ni
gă^s [k] ni cău^utăⁱ//

15 [Și...pe unde vă ascundeți?]

noi ne ascundim î...dîpî...dipe șcu^lî.../ne ascundim...
ne-ascundim dîpî copîⁱ î.../ne ascundim...//

Uolăru Mi^fara Viri^cca
am sa...șăpti ani

663. PRALEA

(com. Căiuți, jud. Bacău)

Culegere: 1971, 1972; SD, DH, HB; transcriere: HB

[Cum se taie porcul; opincile]

- 5 um_porc/^uol tai/...^uol_i pîrlé^t/p^t-úrm-^uol dês^fác^t/^ti iei
súnca/pⁱ-úrm-^ol...di^cocă^lé^z/ⁱi iei cárnea/pⁱcúar^{li}/
[Ce înseamnă asta că-l deciocălezi ?]
^uol_dês^fác//cum sⁱ-zî^ci/^uol [ε] așá_sí...zî^ci [i] //
[Cum se fac trandafirii ?]
10 ásta fime^ea știⁱ//i^ou...stau sí-i fac șⁱ ieu ?! [i] //
[Ea-i face, da... ?]
da/ia...//
[Se făcea pe-aici opinci din piele de porc ?]
da/sⁱ-făc^a//
15 [Cum se fac opincile din piele de porc ? Cînd îl tai ...]
^uol coj^ăș^t/^uol c^urî^t...pé^lă ^uo c^urî^t c^u-c^utî^tu/sau_ă_vă^č-
dⁱz^ut^u [ε] [k] adică_dⁱ-por^c-n^u//n^uma s^a-ră^di//n^uma di vî^tă_sⁱ rá-
dⁱ c^u-^ulemn așá c^u-c^uăda topó^rului/sau c^u-alșevá.../da_dⁱ p^uor^c
/s^a-ră^di c^u-c^utî^tu//șⁱ-pⁱ úrmⁱ lⁱ...puiⁱ/li [ε] în_co^ă-jⁱ di arín/
20 lⁱ-cruș^ăs/cum s^a-zî^ci/sⁱ-p^t-úrmⁱ lⁱ făc^t//lⁱ-nc^ret^ăș^t așá/sⁱ...//

[Cum faci ... ?]

tăi curiă dî gâ/pi urmă-uo [ε] năp¹ cu cuțitu-asa/si-i faș
crêțî ăe^a/... împletēs cureăua//

Gîmîs^s Titu

cinzășinó^u [de ani] intrat
în gâizăc...

[Întimplare cu lupul]

cu lúp^u-am avú^t//turbat a fost^u//

[Cum a fost ?]

10 a vînit d¹ pin⁺sat/di la váli/si io ierám alică cu uóili/...
și m-ám întîlni^t cu iěl aveám lum băț pregătít c-a^uuzám v^uórbî-n
sat/si gălăgîii/si an stat în fața lui/si-am dat cu cômăgu... pîni
cînd l-am pu^s jos^u//și l-am yomorít//

[De unde știi că era turbat ?]

15 pfi și repeză dipi v¹ití//și dăcî nu-î turbat...fúgē/si nú
să...ăgát¹ di nimica//ni² di oămen¹//să dūsi^u !//da iăl așa cu [ε]
gura cascătí/^u limba afarí.../și...ierá turbát/si mai¹... !//și
repeză dipi...tuăti-animal¹li...//

[Același]

[Cum i-a murit soțul]

[Soțul matala trăiește ?]

n^u... !//

[Dar ... unde a lucrat ?]

5 iel^u unⁱ-o lucrát^u p^um păduriⁱ lă...//

[Spune, cum lucra el la pădure ? Ce făcea acolo ?]

10 'e iel^u a l^ucrát^u p^u maiⁱ in m^ulti fázⁱ//u^o fos și la canal/
dădea lⁱémniⁱ pⁱ canal/...di-écóleă...lă miétri/...i^uo făcú mié-
tri/u^o carát^u...bustⁱénⁱ/... [E] aveám b^uoiⁱ/pⁱ-atúša...//sí...i^o-
ti-si-ⁱ...//da-i...m^uor^t di...șaptisprezăși anⁱ !//ciⁿ l-a^m imor-
mⁱntát^u//sí-si^u maiⁱ...țfu io mⁱnti de-atúnca oⁱ...//da pⁱ-atúnca/
d a iasta u^o fășă//a lucrát^u și la canal l^a...//

[A murit de bătrîn sau de-o ... boală ... ?]

...¹nú dⁱ bătrⁱnⁱ//dⁱ buălă//

15 [Da' cum ?!]

a avú^t u^ulcêr pⁱ stoma^c/sí...plămăniⁱ//u^o fóz răci^t la plă-
mⁱn/sí...n-a avú^t...//u^ulcêru/nu l-o putút^u trată.../plămⁱnu n^u
l-o putút^u trată/sí...//pⁱ-atúnca ni^z nu i^érá așá...dóctori...ca-
cum s-acúșa [E] sí viiⁱ i^uti^u/treb^uia sⁱti d^us pⁱ la Focșánⁱ/tre-
20 búia sⁱti duș^u...mai diparti...//u^o fós pⁱ la Bisericanⁱ/pⁱ la
sinat^u/...n-a^u avú^t ciⁱ-l fáci/...sí s-a perdút²//i^érá dⁱ...
pátrușăși u^op di-ánⁱ//

Ileána Vrincănu

șăizășidói [de ani]

1. Subiectul oftează.

2. Pronunță în șoaptă.

io^u an rămas la vîti

[Cîte clase ai învățat ?]¹

ă¹ i/uo [ε]² clășă//

[Da' de ce n-ai învățat ? Spune cum a fost, povestește.]

5 ă pi-^uetûsa nu sî m^ăi înv^ăta așă ca c^u sî m^vat-acușă...!//i^o

[ε] în tîmpu războiulu-atun^{ca}/ier^ăm^u [k] t^ăt^ă i^ăer^ă î război^u//
sî cînd a vînit i^ăer^ăm dî nouu an¹//sî m-a d^ăt i^{el} cî m-a d^ăt la
șcu^ălî [ε] ...v-^uo an jum^ătî/cî^t o¹ hî umbl^ăt^u//...dî fap^t nî² n^u
nî-^ă pre^ă pr^ă [k] plăc^ut c^ărtea/pi-^orm-a in^{tr}ă fr^ăti-n^{eu}/ș-^încî
10 ^ăl^{ti} s^uo^{ri}//sî i^ou an rămas la vîti/-ac^ășî//la u^oi la [ε] ^ăl^{ti}
s^élea//f^ăc^ăm tre^ăb-ac^ășî//c¹ i^ăer^ăm m^ărișu^ărî d^ă-ac^u sî...nu-¹
d^ăde^ă m^ămî m^ăna sî...nî d^ă p¹ tot¹ tri¹ la șcu^ălî//
ș-așă s-a-ntimpl^ăt//sî n-am înv^ăat^u3//

[Aceeși]

15

mur^ăt^or¹

[Ai spus că pe scări acolo erau nu știu ce ... C-ai pus niște ... ai curățat niște ...]⁴

1. Întrebarea este pusă de către anchetator în cadrul întocmirii fișei fonogramice a informatoarei.

2. Ezită din jenă.

3. Pronunță în șoaptă.

4. Ancheta are loc acasă la informatoare.

an curăță^t murătorⁱ lⁱ/sⁱ le-am pus... la murat //

[Ia spune, cum le pui ?]

li spăl/bini/... le-așază^z în puținⁱ/... pînă și umpli/dacă
am mai mulți feluri/puiⁱ c^u rînd... murătorⁱ/u^u rînd... p^epînⁱ/u^u
5 rînd... m^orcu^v/u^u rînd ard^ei/ca sⁱ fiiⁱ... t^ot^uuna/d^up-ăia deasú-
pra li pui țălina/spălă^ați bini/... așază^t/o c^oprînd c^u... apă/fă-
c^uți c^u sări/... top^esc^u... s^aria/ⁱn apă/sⁱ după-ăia uo pui ac^olo //
și dipi sⁱ... uo umpli^u/pⁱ urmⁱ li vîntur//lⁱ dau drumu la c^hep/
... pui-um^z vaș didisupt^u/sⁱ lⁱ dau drumu/sⁱ... i^eu c-o oală/pui
10 deasupra/ie^u... dⁱdisup curgⁱ/sⁱ deasupra... i^o uo umpli^u//pînă li
... socot^es^c i^o c^u le-ă vîntur^t//sⁱ li vîntur/sⁱ s^ara/sⁱ diminea-
ța/sⁱ s^ara/sⁱ dimineața/pînă sⁱ... nⁱnc^ep l^el^e sⁱ sⁱ mur^tezⁱ/sⁱ
sⁱ-nⁱ... anăspreăscⁱ//ap^a//d^p-ăeă... le-a^cst^up/sⁱ li mai vîntur/
uo datⁱ pⁱ s^aptăminⁱ/... t^ot^u tîmpu/pⁱ le-an gătⁱt^u //

15 [Așa se cere ?]

ășă/ca sⁱ st^eiⁱ... nu făcⁱ fluări deasupra [!] //

[Dacă le vînturi atîta trebuie să fie bune, mi s-a făcut
chiar poftă !]

[!] pⁱi/cⁱ d-eg^e lⁱ-em pus [!] //sⁱ vîni^t la crăc^un^u [!]
20 //cⁱn^u om t^ag^eă p^orcu/at^usă nⁱnc^em c^u murătorⁱ [!] //

Pakīṭa Gimiṭe

cînzăgⁱ... ș^asăⁱ sau șaptⁱ...

[de ani]

[Finul]

25 noiⁱ [ε] ...

[Cînd zici că-i copt...?]

cun^oăstim/i^ești-um fel dī...burⁱuianī/cāri-ī spūnim sunătu^ă-
ri//

[Așa...]

și cîn vidēy c^ă a^ăa s-a c^uop^t/și sⁱ [k] încēpi-a sună/...

5 atūⁿ noi ni prigătīm pintru cuāsī//

[Ei, și cum pregătești coasa... ?]

ni prigătīm î felu următor: cî vidēm și tîmpu dācī-ī...fa-
vorābel/

[Adică cum ... ?]

10 sî nu...fīī vrēmea a pluāīī/...sⁱ ploāīī-n...tîmpu nor^uos/
sⁱ ni uitān și nōī.../ș-atūs/ni-apūnī^m [ε] bātīm coāsīlī/și ni
prigătīm//și c^uutām/cît m^ăi scurt/ca s^ă-l...putēm...//u^ol...îm-
prăștiēm...frumōs^u/...pī-ūr^{mă} dīpī sⁱ sⁱ usūc-ū^ol strīz^{im} āl fā-
sīm p^uorcānī/dīn p^uorcānī-^l fāsīⁿ...cākī^t/și dⁱ cākī^t pī-ūrmī...
15 lē-adūsīm acāsī//suⁱīm îm pōdu grājdiūlūⁱ/sau dācī n^u-āvēm p^uod-
dⁱ grajd^t/fīnāriīī/sau dācī^u nu-ī fīnāriīī/pūnim ān... [ε] clāīī
.../ș^ă m^ăi dīpā^rtī//

[Dar am văzut că se pune și pe prepeleci ... !]

pⁱ prepele^z āl pūnim^u nūma cīnd ā...sⁱ sⁱ u^su^sī//dⁱ īī tīm-
20 pu ploīōs/ș-atūs ca...s-ol putēm prégătī bun//āl pūnim pī prepe-
lēg^ē//și cīn^ē cōstatān c^ă s-a u^scāt^u/tū^{să} iar dⁱ pⁱ prēprē [k]
prēpele^g āl lu^uo^m/și...dūsīm îm pōdu grājdiūlūⁱ//

Kētreānu Neculāīī
trīz^eășāsī [de ani]

[Lucrul la pădure]

[Ia spune, lucrezi la pădure ?]

da//

[Ce anume ... faci acolo ?]

5 la-ncărcăt//

[La încărcat ...]

da//

[La tăiat copacii ai lucrat vreodată ?]

am lucrat !//

10 [Spune cum se lucrează la tăiat.]

...¹ la tăie^t copă^s/ciⁿ ni d^us¹ m d¹ minea^{ta} la păduri/...fi-
ica^{ri} ni înstălăm la locu di m^unci unde ni p^uni măistru di...
parke^t/...ș-atunc/...ni d^ușin/ni prigătim...terenu-acolo...cîn fi
tîmpu [ε] iarna di-încarcătⁱ pădurea di promoroacă/sau di zapă-
15 di.../atuș² ni uităm su³ la coronamentu copășilor și nu aibⁱ
crâng^u uscăti/sau și aivⁱ sava și ni [ε] fiⁱ [k] și ni vii-ș
ca^p/...tr^es-av¹em îkipamentu di protec^{ti}ă/căst¹.../...și to^t și
ni și s^eri neteș^uș-atuș/ș-alézim...cădere^a arbor¹ lui/...³

...⁴ ș-alézim cădere^a arbor¹ lui în cări...părⁱ trebi și
20 ...și cădă/luân^d derecti¹ă î¹ fășim...tăpa/d¹ pi și î-am făc^ut tă-
pa/pi-urmⁱ-î...dăm p^u la spătⁱli l¹em^ului/și...dăm drumu la...

1. Își drege glasul.

2. [Probabil: "Norme tehnice de securitate a muncii"].

3. Se întrerupe înregistrarea din motive tehnice.

4. Informatorul își drege glasul și reia povestirea.

doborî^t//cã_l-aⁿ_doborî^t/cⁱnⁱfi...sî plêci lⁱemnu/atûsa...avên^u
sãmnãlîlî condițiunãli carⁱ_trêbi sî...strigãm sî_nu...fiⁱî sî-
neavã fãfa^u lor/strigãm "bãrda la vãli^e"/in tîmpu ăsta pî^u_urmî
dipⁱ_sî_l-ag_còborî^t [k] l-am...doborîⁱ_jos/

5 [Cum strigați ... ?]

"bãrda la vãli^e !"/

dipⁱ_sî l-am doborî^t/stãm s_sî_lîniștească crãzîli sî_nu
mai_vînî cumvã crãz în_cãp/sau_sã...d^up-ãia pî^u_urmî ni^u_l^uom...lã
șortã^t//uol curățîm/...biⁿⁱ/pⁱ_urm-ol s^uortãm/...fãcim...buștⁱenî
10 /sau_mêtri_stⁱerⁱ/cîⁱ_iêsî dîⁱ_iêlî...//șî_dupî cî-i_gãta/atunca...
în_continuãrî...c^u_altu !!!

[Același]

[Din viața subiectului: cum și-a cunoscut soțul]

[Spuneai că soțul mamei-i muntean ... ?]

15 îî_munteãn//diñ...

[De unde ... ?]

co [k] _județu Dimbovița//

[Și ... cum de-a rămas ... ?]

ă_fos_la_lucru_oîicê-n_pãtruzã [k] î_cînzășî_pãtru//ș-io
20 ierãm la s^uondî//ierãm_ă...bucătãriãșă//u^o_fo^s_s^uond-eîic-egã//
uo_foz_vreo...pãîspî_suonde//ș-ă_fãcũ_cãbãñî_mũlti-eîica/ș-io_iê-
rãm...acólî^o_la_bucătãriiî/șî...áz-mîni/áz-mîni/-n_fîicari_zi/vi-
neã_la [k] dî_serveã_mãsa_la_noî_acólî^o_la...s^uondî//șî_d^up-ãã...
dar/a_cãzũt_im_přeteniê [i] //am_vorbî^t áz-mîni/áz-mîñî/dupã

ce-a ple¹ca^t su^ondi^li/dupa¹ trei¹ an¹ in [ε] iⁿ...c¹in¹z¹ă¹ș¹apte//...
parc⁻aga...//pi⁻u¹mi...a ră¹mas a¹i¹ca¹//s-a că¹ș¹to¹ri¹t cu¹ m¹ini//ș¹i
n-ă¹ mai¹ ple¹ca^t//

[Aveți copii ?]

5 unu//l-am lu¹at di¹ cre¹ș¹u¹t//n-am avu^t cop¹i...//

[E din sat, de aici ?]

1 de-a...s^uo¹ri¹ m¹ele//

[De-aici din sat...?]

da//din¹ sa^t d-é¹i¹ca¹//

10 [Câți ani are ?]

ia a¹ri tri¹z¹ă¹do¹i di an¹//

[Sora matale...]

dă¹ da...da//

[Dar copilul ?]

15 cop¹il¹u a¹ri...pă¹ș¹pe-ă¹n¹//a fă¹c¹u¹ bu¹le¹t¹in¹u-acu¹ma-n...febru¹-
a¹re//

Petreă Ge Anica

pă¹tru¹ză¹ș¹ă¹să [de ani]

am umblă [t]...la vî¹nă¹tu¹ări

20 [...] c¹in¹ ieră¹m¹ i...mai¹ tî¹nă¹r//î¹na¹i¹nti de-a ple¹ca [in arma-
tă] ...la c¹in¹ș¹pi ș¹a¹ș¹pi an¹ am umblă¹ vro doi¹ an¹ di zî¹li/la vî¹nă¹-
tu¹ări//și...pim pă¹duri s-a^u [k] am vă¹zu¹ fel ș¹i fel di-animă¹li//
î¹nsi nișo¹dă¹t¹ n-o [k] nu s-a-nto¹rs/ca s¹i...s-avem¹ i [ε] uo¹p¹stă¹c¹-
li cu¹ iei/sau...cu animă¹li...//cu ū¹rș¹i/sau...//am vă¹z¹u¹ ū¹rș¹i/

lup¹/...

[Și ... cum se face o vinătoare ?]

[ε] ă...vinătoare-i în felu următor: în primu rin^d și dă
uocol^u/ [k] ădica și...pre [k] și uocol^uști [ε] [k] nu și uoco-
5 l^uști...//cum și zic io ?...

[La bătaie.]¹

nu la bătaia¹//nu//și-urmărești dacă sun^t p^uor^uet¹/m [ε] par-
ketu-m p^uarte^u [k] unde și făci vinătoare//uni s-a pr^up^us s^u și
făci vinătoare//și...p^uști^uli s^u-aș^uăz^ui p^uă...c^ulmi^u/...p^uă c^ulmea
10 de^ual^ului/și...hăi^utași și ia-n^u urm^ui/și...dă dr^umu la c^uin^u1/la...//
lăși u^unu la uo s^uti c^uinză^us d^u1 m^uetr^u1/douu s^uti/u^unu di altu/...
și de-acolo...in^uc^uep^ui ă...făci zgo^umo^t ca și...pl^ueci//

[Cum se zice ... ?]

f^ul și f^ul//cu^um pu^uati fi^uacari//

15 [A hui , a hăuli ? Cum zice ...? Că ... ?]

da!...//strig^ui/r^ud^u/t^uip^ui [i] ...//făci zgo^umo^t ca și...fel și
fel di...strigăt^uur^u1//

Bălea I^uon

douuzăș^ui p^uătru [de ani]

20

[Cum spală subiectul vasele]

pu^ui apă într-o...crăti^ușă/și/...pu^ui apă/în crăti^ușă/după ce
se înc^uălz^ueste/io [ε] 1^ueu...1^ueu v^uășile/și le sp^ul//apoi după c^ui
le termin/azv^url apă/ [ε] de în crăti^ușă/și apoi pu^ui al^uta r^uăc^uă/

1. Sugerează un alt informator de față.

și...și le clătes^c//apoi le șterg¹/le șter²/și le...pui la locu¹
l^uor//

Tudorăki Viuorica
zece ani jumate

5

a vinut apa mari

[Poți să povestești vreo întâmplare ?]

intr-o zi mamaia iara la...la treiera^t porum^b [k] la treiera^a
grin/și...io^u am fo^s numa cu bunicuța mea acasi/și...ni-a prins
ploaia/și noi am alergat^t dipi [ε] ligiuoi pin uogradⁱ ca și nu li
10 uo^oari piatra/c-a ploua^t cu...multa piatra//și-atunc^aa...nuap-
tea a vinut apa mari/și i-a lua^t gradⁱu unui uo^o de-acolo din
apropieri/și ne-a mili^t sfecla-n gradina^u//

[Dimineata cind v-ati sculat...?]

dimⁱneat^a ciⁿ ne-ă sculat...nu [k] n-au mai putut trece ma-
15 sinile la deal pentru ca s-a strica^t soseaua fuarti mult//acolo/
undi [ε] am [k] a trecut apa...//

Lupu Valerica
treispe ani

[Cum face subiectul mamaliga]

20 pun i seuunu si...fiarbi pi pliti cu api/presor i faini/pun
sari/și...pi urmi ci ferbi seuunu/pun i^m mamaligi/și il...ci so-
cotes^c io c-a fer^tuo leu la mestecat//și pi-urm-o tipares^c cu
lopatici di tipari^t maliga/și uo pun pe masi//

[Aceeasi]

664.CAȘIN

(jud.Bacău)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: DH

fîntîna

5 fîntîna sã faci-n felu următor:ă...uîndi-ar găsî de cuvi-
lîntî uamîni că s-ar...găsî izvôr/cârcă-n mai mulți locuri...
dacî nu roșușăști-n...tr-un loc/cârcă-n al loc//și...s-apucă dă-
săpăt//puni dōu...[k] uo fîrci-ntr-o pârți una-ntr-o pârți
fac-un grindei/...agăt-uō sūfî sãu ũ lanț de iel/un cūbâr/...și
10 sãpînd în...proptî [k] pã măsură ce mîrgî cu sãpăturã/...unu sã
...dupã cî s-adîncîeste unu sã bagî-nuîntu//și încarcă cūbãru/și
ãlți doi sau trii/sau pãtru uamîni cum s-ajutã dî...dupã cum...pot
s-ajutî/încîp sî-mvîrteas cî sî scoat-afarã...pãmîntu cãrî-l sãpã/
și...îl dă d-o pârți...cît mai dăpârți dă fîntîni ca sî...nu cum-
15 vã sã sîrpi...sî-l dărimî málu sî-l prîndî-n fîntîni pã hã cãrî
sãpã//

cînd a terminat dă sãpăt/...îl faci un colac//cũ sî spîni
//dîp lem dă stejãr//îl pînî la fîndu fîntîni//s-acolô-i...îl
sãpã dî-i faci...cãșã dă apî cu m s-ar spûne//lãs-uoleacã dă loc
20 mai adînc-uoleacã undi-i...cînd a dat dă izvôr//și încîpe sî zi-
deascã//cu piãtrã cîoplîță/uō [ε] uo...taîi cu cōcãnu//piãtra//
piãtrã...d-asta dă...dă gîrlã//și...uo zidîeste-ncontinu-agã ro-
tundî...pînî cînd lîese la suprafățã//la suprafățã-i face gîzdeli/
dãp lem cîoplîț/sî faci sî dîm piãtrã//brutã//î...dîntu-un bloc

dă piatră mare care-o gă^uurește [ε] cîti-i...asta forma fîntîni
dă...dă mari [ε] cîrcu^mferința/s-^uo aşază la suprafață//după cî-a-
aşezat tot^u/ăi pîni fîrcă/iⁱ pîni cîmpînă/iⁱ pîni... [ε] asta go
...gi cum sî kâmi astă...

5

[Gemănare.]¹

gîmînăria//şⁱ c-o bucă dă lăntă//şⁱ leagă găleata dă...dă
lăntu//dă cîpîtu lăntului/şⁱ...scuati-ăpă-n felu-asta sî serbēş-
te//la...la cîmpînî-i agăt-ō [k] ūm bolovan sau un corptu greu/
ca sî...sî cîmpănăscî găleata cînd ūo scoati cî greutătea ca sî
10 puati scuati mai uş^uor//s-a terminat fî fîni//cu fîntî[na]//
fîntînă...după cîi term^{ină} dă...lucra tot fî fîni-a curîti-
t-o tot a dat apă...a...a căpătăt lîzvōru-ăpî-a...aşă cum trebuî
/kâmă pre^uutu/şⁱ făce slujbă//făcem sfînta agăzmă/cu^m sâ spune//
vinî pre^uutu/uo pîni-o mas-acolō la fîntîn-acolō/ia un cast^ron
15 pri^uotu busuiocⁱ apă/curată/şⁱ sfînteşte//făce agăzmă/st^ropēş-
te...fîntîna/stropeşte ūamîni cărî...is imprejūr/şⁱ-n felu asta
s-a termînat cu fîntîna//după cî-a slujît-o ūamni folosesc apă//

Pislăru Ge Neculăi

ş^văptizeşicîinō [de ani]

20

am plecă la fîn ş-an lăsa fetița mică...

[..] iōⁱ n-ân-o mîⁱ nō^usutî cînzeşidōi/am plecă la fîn//am
plecă la fîn ş-an lăsa fetița mică/de cîng lûnⁱ//un leagăn//şⁱ
pe mama mea/fîetate de şăize c^e dă anⁱ//

1. Termenul este sugerat de un alt informator care asistă la înregistrare.

m-an du^z la fin/am încercă^t finu/cînd am vînit cu finu...
 însprî căsă/a spu^s niști femei dîn i Curița 1/...cări dîn Cășin
 Curița sun do^ui [ε] [k] do^uo kilometri/a zis c-a auzit/că...
 s-a... [k] la Săvin a^ars uo fetiță/și/cu măicâ-sa și a^ars tót//
 5 ieu cînd am auzit/u^o lo^c să viu cu căruța-ncuăce/m-aⁿ trezit cu
 căruța mă dućam înapoi//și a^v vrut să mă dau jos/ca să...măⁱ ncăl-
 ce căruța//dî supărare c-a^m...n^uma^u singuri fată//atunc^a io^u
 m-am...m-an da...dat jós dîn căruț-aⁱlăntă și m-an suⁱat în căru-
 10 tă...a^a mea/și-am vîni^t//la venirea mea acasă/aⁱ și^t lumea-naⁱinti
 să uită^u tuatăⁱ mă pr^avea și vadi ci p^o fa^c io ci păte^{sc} io daci
 mama i-apruape muartă/fetița/nu iară acasă iară...ci n^u ieră ca
 a^acuma dispenser în Cășin/...i^ará lă...Mînăstirea Cășin 2//io^u/
 m-am apucă și m-an dus a^a...m-am i dus acasă/căⁿ m-an dus am găsⁱt
 feti [k] fetița n-an găsⁱt-o/aⁿ găsⁱt-o pă mama me^a apruapi si
 15 muară/și-am întrebă^t așa că "nú am nevoie...putea să arză tót tot^u
 /fetița și feti^dța"//atuncă după uo uoră/a venit i un i...cetațian
 dă lingi mini/cu fetița dă^a n^u comuna Mînăstirea Cășin//fusese-a-
 coló l^a iinfermerii//cîn^d am văzu fetița fetița mea nú s^a mai
 uopservă//nić uoku nić nimica//an lua fetița dăm brăț^e și-am ple-
 20 cá cu ia lă...Tîrgu-Ōcna// noi apartinim^u dî Tîrg-Ōcna naⁱinti//
 da acuma...dă uonⁱéștiⁱ//
 cînd am plecă^t cu fetița-nsprî uonéștiⁱ/m-an du^s la iⁿ-
 fermerie și-am spu^s așa: că zic "mi s-a pârú^t mult^u pînî-n Tîrg^u
 //m-an dat aⁱlă lă...uonéștiⁱ"//și-a^m spus ci si-m deⁱi medica-
 25 mént^u dî cări-a fi/cⁱ io plătés^c ci^d dă mult^u/núma s^a i^a făcă
 c-atîta^z copil am//și nu mă-ndúr ci si...si-m^m muarî copiló//cînd
 am aju^{ns} lă...uonéș [k] lă Tîrg^u Ōcna/atunc^e mⁱ-a luat copilú/

1. Sat în comună.

2. Localitate învecinată.

3. Tîrgu-Ocna.

mi l-a disfășiat^u/s-a apuca^t și me-ă...l-a dat cū...niști vase-
lină/și-am stat aco^lo zécⁱē...zili//dúpă zécē zile/am veni^t cu
copila [k] copilu-acasă//copilu și astăz^t iē [k] iesti... [ε]
pă-făț-așă dúpă cum iesti iel^u//dar tótu^ș și-acum^a ari medicamén-
5 te/șiⁱ uo im dau tot interésu ca să...îi treacă șiⁱ să fii...ci^t
d^a bini^c//d^a...cum...cum s-o...c^um o vrea dúnnezău cu mini...//

Săvin Ie^ufrosina

[55 de ani]

am avút un neg^u

10 [La deget...ce ai?]

am avútū...am avút un neg^u/și l-am ara^u//cu zótă//am pus
acu-n zótă l-am pus i aiic¹/am pus în zót-am pus aiic¹/ca și
kéiⁱ uⁱti c-am avút și-aiic^a 2 unu șiⁱ-am vâzu^t c-a dispăru^t/l-am
făcu și p-ăstalan ca să dispăie//

15 [Și acum crezi c-o să dispăie?]

da//uite-l^u! 3// [...]

Comăni^gc Mariia

[62 de ani]

uo căsă

20 la noi-eⁱica/păn i...uo miiⁱ nó^usutiⁱ treizăc/...și făc-^u
[k] și făcē uo căsă p-atúnca...din lemn di stejăr//să cⁱopleă

1. Gest, indicînd pe deget locul unde avea negul.
2. Alături, pe același deget.
3. Gest către anchetator.

niște birne...lung^ē/dă uo^t...zăc^ēi metri/...sî c¹opleau/sî dalt^u-
i¹a sî făc^uau niște g^uăur¹/...cări-^ug^uăurli cēlea...sî fă [ε] [k]
sî băg^uau niști am¹inări¹//iar...b¹irnil¹-ēlea sî denum¹esti...t¹ēme-
lii¹//zis//cări-n tēmelii/sî băg^uau am¹inări¹//das^upra am¹inări¹lor/să
5 p^une^uau...cosor^og¹//piste cosor^og¹/să p^une^ua gr¹iz¹//ā¹șā//piste gr¹iz¹/
să p^une^uau c¹ăpriu^or¹//iar piste c¹ăpriu^or¹...m¹ārgina/...ā¹șā s¹a de-
num¹ea/p¹-at^unca/sî piste m¹ārgin¹ă/să p^une^ua...s¹indil¹ă//să...prin-
de^ua-^uc^ui fo¹arte frum^os/si...cam āst-ar...f¹...//

[Și pe urmă...?]

10 d^up-acē^ēa p¹ăre¹i...să f¹ă^uau...d^un^u l^uem^u//d^u br¹ad/sau d^u
ar¹in^u/sau d^u...i¹is¹en¹t¹ă m¹u¹ale/zis//plo^up^u/iet¹c¹et¹ira//să b¹ir^un^ui¹au
frum^os să...c¹ople^uau/să p^une^ua^u un^u l^ung¹ă āl^utu/d^up^u c¹i s¹a...t¹er¹m¹-
n¹a c^u b¹ārn^uu¹it^u/să s¹ip¹c¹u¹ea//c^u u^um fel d^uă...s¹ip¹c¹i/ing¹ust¹i/d^uă...
[k] cam d^uă d^ou^u d¹eg¹ite¹-ā¹șā¹/să p¹rinde^ua i^u c^uu¹/car¹ d^upi c¹i s¹a
15 p¹rinde^ua ē¹ste^ua-^uc^ui/să l¹i¹pe^ua/cu...l^ut//cu p¹ai¹//d^up^uā...c¹e s¹a
u¹us¹c¹a l^utu cu p¹ai¹/i¹e s¹i d¹ide^ua u^un^u str¹āt/d^uă p¹ā^om¹int/su¹p¹t¹iri//c¹a-
ri¹-i d¹ede^ua u^o f¹āt¹ă u¹ari¹sc¹āri-ac¹ol^o/c¹a d^up^u ā^usta/u^urm¹ā^u s¹i...de^ua
cu...var//

Iuon Neculăi Codreanu

[40 de ani]

brîza

brîza/cum s¹a f¹ăc¹i ?! d^up^uă c¹i m¹ulg¹im o¹i¹li/stric¹ur¹ā^u l¹ap-
tili/āl i p¹un¹im f¹n...c¹āz¹ān/...d^up^uă c¹e... [ε] āl stric¹ur¹ā^u//da//
d^up^uă c¹ē^ua/...i p¹un¹im k¹ag/...d^up^uă c¹it¹ā cantit¹āt¹i [ε] d^up^uă c¹it l¹ap-
25 t¹i i¹est¹i/da/s¹i...să p¹un¹i...d¹ac¹i-¹i k¹āgu bun/l¹ā z¹ēc¹i l¹it¹ri d^uă l¹āpti/
să p¹un¹i u^o...l¹ingur¹i/...d^uă k¹ag/d^ou^o/...d^up^uă cum i...i k¹āgu d^uă...

1. Gest.

tare//dup-acéja-l lăsă/putin/...un sfer^tă dă uoră/sau kăr uo ju-
mătate dă uoră/pînă să-ŋkagă//dúpă cí s-a-ŋkegát/il mestecăm/dúpă
cí-l mestecăm.âl mai lăsăm putin/șⁱ pă urmă-l lom la strîs//adú-
nă^m cu mîⁱ nile/î...șⁱ-l făcîm ca un... [ε] búlgări^u-așá...

5

[Bot...?]

bot mări/așá dúpă...//dúpă cêea^u il scuátim/d-acólô dân^î
...cazán...¹ púnim într-o pîză dă tifuón/âl scoátim^m/ș-âl púnim în
...crîntâ//așá să numește^s-acéa...câre-l púnim^{noi}//șâ-l frămîn-
tăm iar dăn nou...cu mîna/șⁱ dúp-acéja-l lăs [k] adunăm cū...pîn-
10 za cêea/cu...tifuo [ε] cū...tifuónu-âla cári^î strîs^u acólò//șⁱ
dúpă cí-l-am.â...jěntu^îit/așá să numești//dúpă cê-l jěntu^îim/âl
î...strîⁿ [k] sūcîm cîrpa/șⁱ púnim...ũ fúndî pă iel/uo piátră/
pîsti fun^d acól^o/șⁱ dúpă cí [k] acéa l lăsăm [ε] pátr^u uóri.../
cînc//...dúp-acéⁱl-l scuátîm dăn^î...tífónu-òsta dăm pîza cêea/
15 ș-âl púnim p-ô...grăti^îě/așá sâ numești^{ti}/un^dî...tréb^uie sâ...s sâ
zvînti^î iel//șⁱ...șⁱ astâ-î//

ă ă
Tană^u Ve Vasile
ă
pátruzeșidò^î [de ani]

Uurda

20

[Dar urda?]

Uurda? dúpă cê^b-am făcút cáșu/...rămîni^î zîăru//șⁱ puⁿ...î
[k] púnim zîăru-n.î...îŋ cazán/la fuoc/pă dó^uo...crăcăn^î/așá să
spúnî/dăⁿ lēmⁿ/ș-un^î băt/așá băgăm pă tórtîlî cazánului/șⁱ/du-
pă cêⁱl dăm fuoc//¹ dăm f^uoc/șⁱ-avem un.ă...un^u băt/ca uó^o crú-
25 cî^s-eșá²//la cáput/úrdar/așá să numești^{ti}//mestecăm cu urdaru-n.î...

1. Se intrerupe textul din motive tehnice.

2. Gest.

cazán/ca sî nu sã lípiascî di...cazán/ádíc^{lea} sî...//sî/...îl
 ...fərbim pînî cîn^d úrdes^tî¹ î¹el//cîn_a-ncepút sî úrdíascâ/^atún-
 cã...â¹lom dúpã... [c] fuoc/...â¹dăm jos/sî c-^uum poloní^c...lom
 â...úurda/d-acóló/s-^o púním ínt^r-o...zăgírni/său ínt^r-ú¹ bucăt¹ă dă
 5 tífúon ía^r/sî/ádunăm...aco^{lo} sî-l agătăm sî^s/sî...s-a făcút úur-
 da//

[Același]

nunta

cum sî sî fac-o nunt-/aii¹ca? ímbîta/să uo^rganizeázî bă-
 10 iet¹/cîn/sási gaptî/...pân¹ la zéce//mér¹ cu căru¹ta/să dúci la pă-
 dúri/aduc braz¹/vini la mireásă cu¹ ei¹/í-asáză lă...puártă/sî la
 mîreásă/sî la nun¹/sî la mire/ sára sã fac fón¹tî/cu fét¹ cu bă-
 iet¹/dîn cări a doua zi ân¹ zîua dă nuntă sî pun ím pépt/lă...bă-
 gét¹ sî fét¹/a doua zi/...la uora dóu ísprize¹cî vine múzica/mér-
 15 gî-ntăi la mire/cîn aj^unge la mire-l bărbéres¹te/să ráde/cum...să
 spúni[í]/cînt-acóló íertárea/dup-áia ea múzica/sî mér¹gi la mireá-
 sã//la mireásî s-adún-acóló fét¹i/băe¹t/feméi/bărbăt¹/sî copíi/...
 sî bábi/pă língă gárd[í] sî danseáz¹ júac-/acóló tuát¹i zîua//petre-
 cî/bea/mănínci/vîj cu plocóani/pînî seára//cîn pleacă lă...cunu-
 20 níi/da//sára pleacă la cununi¹i/să cunúnă/dup-áia sî [k] mér¹gi
 lă...uo sálă dă...dăe/mári/-acóló/úndi s-^easáz-acólú mî¹esili/
 stau lúmea la măsă/după...cî tér¹mîní măsă/íncépi sî úmbli cu dá-
 rú//cu...dăru/ca sî strîngî báni//ea uo farfuri¹i/uo^u c^uos/púni-a-
 cóló sári/pîni/...áltua de-alătúrea cu stíc¹la cu vîj/cu...pa^ha-
 25 ru/sî/...cîn^d dă xómu báni/strîgî cît s-a dat^u sút¹i/dó^uu/cîn zé/
 gaptizéc/depíndi/după uo^m//í¹el cîn¹stésti/-í multúme¹sti sî mér¹gi
 mai dăpárt¹/pînî s-adúnă la tot¹...uámini//cáre...tér¹mîná dăru
 dă...strîs//după áea...mér¹gi lă...mása núnúle/ánúmrâ báni tot¹í/

cît s-au adunát^u/să scuálă núnu am picuáre/și multumeste_lă...lú-
mea cari-a fos^t în_sálă pêntrú ajutoru cari_a ajutat aceștia doi
tiner^t//dup-ăea să fáce ziu^f/și tuată lumea merg-acás^t//

[Cum se dezgătește mireasa?]

5 [...] după cîi...uō-mbrobodă-¹/ia volu după cap/ăi púni ná-
șa uum_badic/și-i púni vol^u_la_ăltă fátⁱ d-acólo_dân...sálă//

[De ce...?]

așá să púni^b//luom [ε] [k] ia fuanda dă la mire/și-i_ăi
púne la um_baiát/și-atúnca juác^j-un_dans/doi_acólo/fát-ăea și_cu
10 baiátu...și_ăea...sint^u_feméi/nú_mai_sint_ăi...m¹reása nú ma_ăe m¹-
reásă-ăi/feméi-acuma//

[Dar pînă cînd i se zice mireasă?]

păn-a-mbrobodi^t_m¹reása// [...]

[Nu ai spus...cum se gătește mireasa?]

15 cún_să gătești m¹reása? uō gătește_lă...ă_ziua...//dē...
cîn^d_are núnța/uō gătește_cu rókii_ălbă pănă-m_pămînt/și c-un_
vol/lug^g_pă cap/și_c-o_floare/dă m¹reásă/c-ășá...rotún^d/pă cap/și
c-un... [k] uō peteală^j//dă jos și pănă...sus//așá uō-mbrác-o m¹-
reásă//

20

Tănásă Ve Anica

pátruze^ă [de ani]

la furá^t_de_ăireșe^s

25 în...într-o zi stîteám dă vórbă cu toț ún^di sî m¹érșîn_
sî ní dúcim la furá^t_de_ăireșe//unu zícî-ntr-o párti únu-ntr-o
párte/da_ăeu_mai_al_drăcului_ă_sp^{us} :

"băi hai_sî_mérzi^m_c^f_știu_ăo_un^d_eávă_la_ăum_vecîn_d_ă-al
meu"//

"hăi si mărâ^m/măi/hăi!"//

după^{bă} ci s-a termină^t seara filmu/-am luat-o cu totu/ am
 luat-o pe sosea/ș-am luat-o pân spătili grădini pî la minî/măi-
 că-mea...dormea/taicî-miu dormea/a simțit ieî puțin/da...nu le-a
 5 dat în gînd cîni ierău//ă luat [k] ieră porumbu cam mări//ieră pî
 la prășit d^ș-al doilea//an luat-o și ne-an dus//ă...la stăpînu
 unî ieră...cu cîreșili/ieră uⁿ...uom...căsăt^urit acú nou//ieră
 v^uoînîc//ni-an dus noi acolu-șă cam lă uora...nouu jumătî zécî//
 ni-an du^s ni-an suⁱit în cîreș/n-am apucă^t să ni suⁱim toată^t numai
 10 iese țărănu-afără:"hóti-h^uóti-h^uóti!"//

acú noi dă frică dăi//zdúp!//pân cîreș/crēngile rúpti/an
 sári gardu//ncépⁱ iel du dumnezăi/cruc/vini pî la taicî-miu pî-a-
 căsî:

"nea Gîțî nea Gîțî !"

15 îi răspundi:

"da !"

"ai drăcu-ăl-a matăle uon spînzura^t mări//a vin^t az
 nuaptî c^u niști...bagab^uont/ni-a rup cîreșu t^uo^t//dăr-ar drăcū_ăl
 !//dacă ț-ăl prind ț-ol dau pă mina milit^{te}"//

20 "ei"/cîcî/"dă-l/cî si-i mai facⁱuo n-ăm ci si-i fa^o"//
 cîcî "lăs_c-am si-i dau^{io} uo mămî dă bătaii bûnă"//

Căcûlă Górgi

[22 de ani]

plăcînti

25 [i] plăcînti...//...spun și cu^m si fac-aluatu/da?¹/așă//

1. Se adresează anchetatorului care îi răspunde, prin gest, afirmativ.

púnim fǎinǎ/inǐ [k] fǎ¹inǎ/púnim u^ouǎ/plǎmǎdǎ/um pi^gc de sǎre/
...putém sǐ mai adǎ^uugǎn^u și mirósur^t vanilii¹ sǎu...lǎmíe/zǎhǎr/
lǎpte/púnem/pe úrmǎ...sǐ...pe úrmǎ...ǎstea toátǐ le... [ɛ] frǎ-
míntǎm/aluátu/pi-órmǎ lǎsǎm sǎ creǎscǎ//dúpǎ-c-a crescút/...acú-
5 ma sǐ spun m¹ézu cum sǎ fáci [i] //m¹ézu cu^u sǐ fáci:l^uom púnem
brínza/zǎhǎr/și u^ouǎ//și mirío [k] și mirósur¹ putém púnǐ u^ori...
lǎmíi u^ori¹ van¹ilii¹//și mestecǎm bínǐ-bínǐ//p¹c-órmǎ l^uom f...
m¹ézu/intíndim aluátu/foáia dǎ...aluát bínǐ-bíne/și...u^o tǎi^um/
foáia/p¹c-órmǎ púnim ǎ...bríza/sǐ pi-úrmǐ l^u...sucím//sǐ...p¹-ór-
10 mǎ...púnem ín crátitǎ uléi/și...p¹é¹é¹ le púnǐn^u ca sǎ¹...cuácǎ//

Sávin Mariia
u^optu¹spi [ani] jumátǐ

[Cum dǎ de mǐncare la ráte]

adúc¹ f^u u^urzíe c-ǎm ín grǎdinǎ u^urzíe/le-adú^c pe u^urzíe¹
15 și le pui^u pe ú^un tocǎtór/și iau secúria/și l^u [ɛ] tai¹ [k] le tog^c
bíne/și dúpǎ áia pun¹ í...ni¹tícǎ fáii...ǎ... [k] pu¹tínǎ fǎinǎ ca
sǎ se-ngrǎ¹ǎ/sǎ fiie și iéle...frumuáse/și le pu¹ și gríu sǎ
se-mv¹ete sǎ mǎnínce gríu/nu númai...u^urzíe și fǎinǎ//

[și...?]

20 dúpǎ áia le dau lór sǎ...//

[și altceva nu le mai dai...?]

ba dǎ//le dǎn^u și fói¹ de bostán/le mai dǎm//la gǎ¹in¹ le
dǎm gríu/la gíste...le dǎm...și grǎ^uúnt¹ și gríu/mǎnínce...//

Lúpu Méla
u^unsprezèce an¹

665. ROTILEȘTII MARI [ALR I, 592, WLAD, 560 (Cîmpuri)]

(com.Cîmpuri, jud.Vrancea)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: DH

[Lucrul la pădure:] la m¹et¹ri

- 5 [Mata lucrezi la pădure?]
la_pădúri//
[Ce anume...?]
la m¹et¹ri//
[Spune ce faci într-o zi, la lucru la metri ...]
- 10 într-o_zi...?! ăl [ε] [k] ă_dépíndi! d¹la sî...treápâ!//
la...
- [Azi ce-ai făcut...?]
ast [k] ăstîz am_f^uo^zla vîii//
[Unde...?]
- 15 a¹îsî pi-un_terén//pi_Deálu Uóni//
[Spune ce-ai făcut acolo...]
am_prăşî^tla_vîii...//
[Spune cum se prăşeşte...]
cum^u?! cu_sápa...//¹
- 20 púni drújbár¹u tápâ la c^uopác^u/dípî_sî-¹ púni tápî ş-^uol dă
j^uos^u/^uol_cură^t/sácsuoneázî t^uot_cu_dr^ujba/^u¹l¹hei matîrîálu-a-
sélă cári-î táie^tcu_drújba ş-^uol cră^kcu t^uopóru/ş-ol...dîpoşî-
tîé^u//i_uul_faş...figúrâ/dîpi_sî^uol_faş figúră-l dă¹ mánipu-

1. Anchetatorul intrerupe înregistrarea şi-i explică din nou, pe larg, scopul anchetei; reluăm şi, în continuare, informato-
rul vorbeşte despre lucrul la pădure.

lântului în primiri/mănușulăntu-l 1 espediăzî mai diparti.../ș-a-
șă...la-șcărçî la mașin/șî...la gărăj 1 undi-ol duși/lă...dești-
năți1a lui...//

[Dar...cum se trage cu boii...? Sau...nu se mai lucrează

5 așa...]

m^ā! acū^m mai mul^t sî^f trăzi cu tractuārli//

[Da-nainte cum a fost...?]

1 înăiintî cu bói1//avé^uum fel di s^uoflînt cu kîu/

[Ce-avea...?]

10

s^uoflînt/cu kîu/cări sî-mvîrt1ești/șî bătîe î^ru^uostu bu-
tucului/ș-uol trăze cu b^uoi1//dipi grēuutate bōilor/cări uul pu-
tē dūși/șî di jumata^t di m¹etru/șî di m¹etru/șî di d^uoi m¹etri...
//d1epîndi...!//dacî nu sî put1ē.../aprindeă șî pătru vîti...//

Žicî Lumînitî

15

șaiișdōi di an1

[Toponimia satului]

diālurli î¹șepînd di la răsărit^u/pân la [ε] pân la meáză-
nuăpti/ă sî-nșep sî li spu^u...asă d1pi cum^u sunt ieli...b^uoteză-
ti/din m^uș strām^uos/d1pi cări li-șm apucă^t d1 cîn iērām mitit1ēl

20

//...1 îșepînd dim pârtea răsăritului.../ispri...apua/sunt așa:
ispri...răsărit^u.../nu sunt^u//sp^ri meázî d^uzi/1ești-ășă: Diālu
Iistrāti/...p1rāu...P1rīu Tīgāși/...ășă.../P1rāu...Sārāt^u/io^u
spu¹ șî p1rāi1i!//

[Tot...tot-tot...]

25

t^uot^u!2//ășă!...3 din P1rāu Sārāt^u...p^uornînd^t/iar la diāl^u

1. Oțtează ușor.

2. Conclisiv, pentru sine.

3. Oțtează din nou (din cauza efortului vorbirii).

/Răkitaşu Nîc^u//Răkitaşu¹...Mări¹//...¹

[Da, spune, că nu scrie...]

nû_scri¹î?!²...//

[Nu, nu scrie acum...]

5 Răkitaşu Măre^u//R^uotărăş^u/...R^uotărăş^u/...Zb^uoîna Nîcîcâ¹/...³

[Ei...dealurile...]

ă! deălurli//deălurli măi sunt aşă/in c^uontinuarî-¹ lăstî-e-
şă: ă...ă_z¹s Zb^uoînă Nîcîcâ/Zb^uoîna Măre¹e.../ă...Răi^uăsa/[ε] Rî-

i^uăsa⁴.../Deălu Uoîcî/Pîrău^u Şkîop^u/Deălu¹ Nétid^u/...Deălu Uoîcî/
10 Pîrău^u Uoîcî¹ăşă/...ă¹ Grumî¹ăza/...Grumî¹ăza...//[ε] l¹î¹leu¹la¹văli:

d^upă¹ Grumî¹ăza.../Deălu [ε] Mări¹/...Dîălu Băbîcî¹/...Vălea Băbîcî¹/...
şî¹ Vînăt^uoîriul//

[Cam astea ar fi...]

atî¹t...!//

15

Iuon Ii Melintî
Gî¹şînzăşu^u d^e-an¹

1. Obişnuit cu tehnica anchetei cu chestionarul, informatorul face o scurtă pauză, "de aşteptare", crezînd că cercet.DH, care lucrează la fişa fonogramică, notează de fapt ceea ce el spune.

2. Foarte mirat, deşi nu se poate spune că ignoră în acelaşi timp prezenţa magnetofonului şi faptul că este înregistrat.

3. Se întrerupe înregistrarea şi se schimbă banda de magnetofon.

4. Repetă, evident pentru sine.

[Obiceiuri la sărbători]

[Ce se face de Sfîntul Andrei...?]

di Sfîntu Andrii^u/...să făci...aşa/ca să nū! viiⁱ jîgăniⁱli
la_văcuⁱ//sî yungi p^uortⁱli/lⁱ [k] u^usiliⁱlă vⁱiti/cū u^ustur^uoⁱu
5 /s-aduⁱşi mărăsini/scăi...!/di pⁱprund^u/sⁱ agatⁱ la u^usiliⁱ[ε]
ă...grăjdurⁱl^uor/sⁱlă gămurli yuni stăm n^uoⁱi/ca sⁱsî dipăr-
tⁱezⁱ rălⁱli//aşă-i uobişeu/pⁱla n^oi!//

[Dar cînd se pune răchită...salcie, pe la poartă...?]

salciiⁱ la puartⁱ/sⁱ p^uni la Fl^uoriiⁱ//la Floriiⁱ!//

10 [Şi...ce se pune altă dată...tei...?]

teⁱu/la...Duminiⁱca T^uomiⁱ!//

[Se mai pune ceva în afară de salcie şi tei...?]

să p^uni la Ispas^u!//

[Ce...?]

15 ă^o [k] fr^uunzâ [ε] [k] crⁱang^u dⁱē nuc^u/la puartⁱ!//sⁱlă
...stⁱilpⁱdⁱla căsⁱ!//

[Şi de Ispas...]

m^uda!//sⁱ di Ispas^u!//

Vlad Catrⁱina

ăm sînzăⁱsăⁱ di-anⁱ

20

[Nume de culori]

[Spune mata ce culori foloseşti...la făcut uite aşa ceva¹!]

De cine-i ţesută...?...sau asta e cumpărată?]

asta-ⁱ iⁱ...cumpăratⁱ!//m^uda!//

1. Anchetatorul arată înspre una din scoarţele cu care sînt
îmbrăcaţi pereţii camerei.

[Dar aceea?]¹

acéⁱlⁱ lucrátⁱ//

[Arată-ne mata acolo culorile², să spună dumneaei...cum se cheamă culorile acelea...]

5 [Cum e aceea...?]³

asél^lă sⁱ kámă r^uóşu//

[Aia de-alături...mai jos...?]

ácéla-ⁱ bⁱé^u//

[Acela...?]

10 vⁱérđi//

[Ce fel de verde...?]

viérđi în [k] î dⁱskⁱs! ⁱ-ěšála//

[Aşa...şi...?]

şă...asél^lant îⁱ viérđi ^îîŋkⁱs^u//

15 [Aşa...şi acolo...?]

a^acéla-ⁱ nⁿⁱégr^u//

[...] ⁴

frⁱé^uz^u//

[...] ⁵

---

1. Îi indică apoi prin gest o altă scoarţă.

2. Anchetatorul se adresează cercet.DH, aşezată mai aproape de scoarţa care va constitui obiectul "dialogului" cu informatoarea în ce priveşte culorile.

3. Din acest moment, întrebările anchetatorului succed, de fiecare dată, gestului cercet.DH de indicare a culorii ce urmează a fi numită de informatoare.

4. Pauză de gest, indicînd culoarea ce urmează a fi numită, neînsoţit de întrebarea "de rigoare" a anchetatorului (răspunsul informatoarei vine prompt).

5. Vezi nota precedentă.

r^uos^u//

[Și ăsta de-alături...?]

r^uos^u//r^uos^u grⁱenă//

[Da' asta de-aici...?]

iⁱ m^uov^u//

[Și ăsta de-aici...?]

fr^uez^u//

[Și ăsta...?]

aș^uelă-i gálbín^u//

[Și alături...?]

ăiⁱ...iⁱ patát așála//dăⁱiⁱt^uot^uo cul^uări//

[Ăsta...?]

iⁱ bl^ueu//albăstru! cum sî verbⁱestî pî^ula^unoi//albⁱăstru

...!//

[...] ¹

ă^ustaⁱ-u [ε] [k] iⁱ...iⁱ gálbínⁱ p^uortocali^u//

[Dar ăsta...?]

ac^uolò?/...iⁱ bl^ueu/sî^u cu^u alb^u//...nù^u-iⁱ bleo^u sî^u cu^u-al^b?! ²

...//

[Cam... gri ...eu știu?!]

âiⁱ bliu... ³//

[Uite-te la asta...!]

t^uot bleo^u!//

[Și-i la fel...ăsta cu ăsta...?]

t^uot^u!//t^uot^u tót^u bleo^u//t^uot^u bleo^u//

1. Vezi notele precedente.

2. Către anchetator, la care informatoarea pare să observe o oarecare rezervă.

3. Cu ton "concesiv", revenind într-un fel asupra răspunsului dat anterior.

[Dar asta cum e?]

r^uo^u grⁱen^a//

[Și asta...?]

ii uon be^s dⁱșkⁱs^u//

5 [Dar asta...?]

albăstru//

[Și asta...cum îi zice la asta...?]

grⁱi//

[Dar un nume mai vechi...nu este?]

10 ...

[Asta gri e mai pe nou poate...]

tar^{ci}ni^u!//tar^{ci}ni^u/aș^a sⁱ v^uorg^e pⁱș^e...uⁿ tar^{ci}ni^u aș^a

...//

[Dar asta...?]

15 nⁱēgru!//

[...]¹

[σ] ca_v v^uarz^uă?²//

[Da...]

[ε]...

20 [Dar...dacă-i la culoare ca buratecul...ca brotăcelul?]

[σ][ε]³ di_uum vⁱērdⁱ dⁱșkⁱs?! iⁱ vⁱērdⁱ dⁱșkⁱs^u!//

[Nu se spune burățiciu sau altfel...?]

1. Pauză de gest, indicînd culoarea, neînsoțit de întrebarea "de rigoare" a anchetatorului (v.și notele precedente).

2. Informatoarea a ezitat îndelung, neștiind să numească culoarea indicată; întrerupem pentru moment înregistrarea și anchetatorul "o ajută", sugerîndu-i prin comparație.

3. Cf. și nota precedentă.

să spúni...!//să spúni/la Sov¹éja¹/să spúni//

[Acolo se zice așa...?]

a! a!² așa să zîși//ac^uólo sî zîși tar^ucini^u.../î [ɛ] br^uă-
dăci^uu.../așa sî v^uorbéști-ec^uólo//

5

[Aceeși]

[Lucrul la pădure:] la bușt^uén¹

ne dúșen la deal^u/sî d^upă cî...ajungîm la deal^u/ă...prîndem
câi^u la tînjál^uă/dăci-¹ d-ezemplu dăci-¹ la bușt^uén¹//sî...
sînt^uum fel dî lánțur^u scúr^ut^u-eșă³/cări^u-au^u [ɛ] ceva pér^uie⁴ lă-
10 iél^uě/sî li băgăm^u în bușteán^u//

[Cum se cheamă lanțurile acelea...?]

[Tînjală.]⁵

[Acela scurt care...]

[ɛ] tîj [ɛ] [k] su^uoflînt//cê^uoflînt//sî pî^uurmî ári^u-^uo pá-
15 nă/sî...băgăm^u în [ɛ] în cáp^ut^uu butúcului^u//sî pā^un nú băt^uă¹ē...pána/
[k] întăi^u i spr^uontîm^u//dî z^uéc^uî cê^untîm^uétr^uă⁶/b^uutúcu/putî^un
ă^uă.../sti^u/ca sî...//

[Ce-i faci...?: "îl..."]

ă^ul sp [ɛ] ...

1. Punct cartografic: 669.

2. Admirativ, pentru sine, în legătură mai ales cu autenticitatea informației pe care o furnizează.

3. Gest, indicînd dimensiunea lanțurilor despre care vorbește.

4. Pronunțat emfatic.

5. Intervine spontan o informatoare care asistă la înregistrare.

6. Pronunție emfatică.

[Olărim.]¹

uol^uolărim^u! cū^usî^uspuⁿ?! uol^uolărim^usau...

[Sprontîm...?]

ă^ul^uspr^uontîm^u//ă^usă^usî^umai^unumești//

5 [Am vrut să mai spui o dată ca să înțeleg mai bine...]
m^uda!²//

[Da, asta-i...!]³

[Și...?]

șă d^up-ăia^u uol^ubătîm^u pāna/sî^uplēcām^u cu iēl^uîn [k] dēréct în
10 dîpózit^u//în dîpózit^u aco^ulól^u-l^umai^ui [ε] dā^uam^ucu...topóru-n^uî...ân
cēoflā^uintā^u/...dām^ucu^utopóru-n^ucēoflā^uintā^u/șă...pā^uur^umî...rāmīn^ui pī^u
l^uoc^u b^utúcu/sî^unoi^u iārā^uș^u [ε] acēēs^us [k] mīșu^uni fācīm^u...//ca
șī...prīmā^udāt-/a^udōu^uuārā^u/șī...dī^ucītī^uuōr^ui n^uputēm^u dūcī^u//dī
...zēcī^u uōr^ui/dā^u... [ε] dōu^uișpī^u uōr^ui.../șī așā^u mai^udipārtī^u//

15

Măcīnīc Iōrgu Ștefān^u
trēiș^uî^unōu^u [de ani]

hī^uluam^u trāista la skīnārī^u/șī^uplēcām^u...!

[Ai trăit și-n alt sat...în altă parte...?]⁵

nū^u// [ε] ā^um^u...trāiīt^u/am^u f^uost la cāsa dī^uuodīhnā.../doi

1. Termenul este sugerat de un consătean prezent la înregistrare.

2. Ton confirmativ, în legătură cu discuția de mai înainte.

3. Confirmă, la rîndul lui, și consăteanul care intervenise anterior în discuție.

4. Pronunție emfatică.

5. Întrebarea este pusă în cadrul alcătuirii fișei de informator, la sfîrșitul înregistrării.

an¹ di zîli-m_médiu tebece/la...S^uov¹éja¹/...sî [k] iar în f...
 [ε] [k] din fî şînzăşîpátru/s-a dîsfîîntátú...! cása dî uodíhná/
 sî a^uf^uos^uc^uoloníîî sezoníîérâ...//sî¹-am^u lucrát ş-acóló vreo
 sîs an¹//atîta am^u lucrátú.../î^uskimb^p/ă lucrát acásă//iar dî
 5 c^uopîlăriîî...ă lucrátú...pî¹ la yîî/pî¹ la b^uoi^éî¹//
 [Pe unde...în ce părţi...?]
 la Pásu//
 [Mergeai primăvara...]
 merzém/prímăvară/mă încă¹ăltám cū uokís/di p^uor^u/sî-n luám
 10 tráista-n spáti/...la uo jumá dî cáli...ní [ε] ní aşázám pî^p iar bā
 măi mûlti fiéti/...sî stătén^u la māsî m¹încám acóló/bēam ápā/nî^u
 luám tráista iar/...bā¹nî...sî uuscām uokísli-n kîşuárî sî¹ l¹ē...
 dîscaltám.../sî¹ lē-egătán dî tráístă/sā...plēcám măi dipártî
 dîsc^uúltă/...² ş^uosélli nu ierá aşá di a [ε] [k] nu ierá...asfal-
 15 tâte ca acú/nî...măi r^uodé kîşuárle/dar...n-ave nevóîe//ierá uo-
 bişnuîti//nē dūsām acóló la...b^uoi^éî¹/lucrámú.../luámú bānî
 sî-nnăîntî de-e terminá...lúcu ca sî¹ nî...cumpărān^u sî¹ noi^u cî-
 tî-om batic^u/lucrám^u [ε] u^uublām^u cîte treî [ε] dūmîniş cînd^u a-
 viēm^u timp ca sî îişîm^u î Pásu/sā nî lu^uon cîti-om batic încáp
 20 că [ε] puát¹ē [ε] sâ¹ rup¹ē asála/sî nu g¹ăsām^u/vîñ¹ēm cū bānî
 înapóî am¹ărî^u...!/
 [Da' cam...pînă cînd stăteati acolo?]
 tré¹î săptămîñî/pátrú/cît tîñēā...lúcrú...!//vîñēm acásă
 ...!//cîndū...sî fāşē iar fî dî lúcu dî¹-ēzémplu primăvara: ne
 25 dūşām...la alés haráz/la rîdicat^u yîîa/lă tăîé^u/la cotorít^u/
 uo...urmá...pāñi...//sî cînd^u sî term¹ná pēriúāda sēē¹ dî prima-
 varā/vîñēm acásă//sî¹ stătém uo lúnâ [ε] do [k] gā puátî nîs^u ho

1. Punct cartografic (669): staţiune climaterică.

2. "Îşi trage sufletul", discret.

lună/două tre¹i săptămîni/i¹ar nî trimet¹e b¹oier¹i sî ne d¹us¹em/i¹ar
nî luam tr¹aista la sk¹in¹ari/sî plec¹ăm...!//

Huolb¹an¹ Ii A¹ur¹ica
p¹atru¹z¹ășid¹oi [de ani]

5

[Obiceiuri la nuntă]

nî d¹us¹im¹ sîmbîta la [k] ad¹us¹im braz la mîri/la [ε] nun¹/la
...mîr¹e¹asî/p¹unim br¹ăzî¹/dî p¹-e¹șe¹e¹ dî mîne¹ăta a d¹ou¹uza dî mîne¹ăta
lu¹ăm z¹ăstria dî la mîr¹e¹asă/¹o ad¹us¹im la mîr¹i-ec¹asă/
[Ia mîna de la gură!]¹

10 dî p¹-e¹șe¹e¹...dî mîne¹ăț¹ă a d¹ou¹uza dî mîne¹ăț¹ă.../nî d¹us¹im¹...la
mîr¹i-ec¹asă.../sau la mîr¹i¹asî/dî ec¹zemplu dî [ε] ă¹undî... [k] ă¹undî
sî nî t¹kem¹ă¹/să...ac¹ă¹o¹o ne p¹unî flu¹ari-m¹p¹et¹/...
[Și cum se cheamă aceia care...?]

v¹ornîș¹//

15

[Și fetele...?]

lă f [ε] [k] fi¹etîlî sur¹or¹tî dî [ε] mîr¹i¹asî/sî dî mîr¹i!//
dî p¹-e¹șe¹e¹...ne d¹us¹im¹...dî n¹ou... cî mîr¹lî sau cu mîr¹i¹asa
dî n¹c¹ari p¹arte sî n¹t¹em kem¹ă¹/nî d¹us¹im¹...să...s¹p¹etr¹esîm p¹anî [ε]
[k] nî p¹etr¹esîm¹ lă i¹e¹i ac¹asă pîn-ă¹o ad¹u¹sî mîr¹e¹asa...sau mîr¹lî
20 ...i-ad¹u¹sî [k] ă¹o-ad¹u¹sî mîr¹e¹asa/la i¹el¹/pî-ă¹rmî p¹etr¹esîm pîn
sî ara...juc¹ăm¹...! la i¹el ac¹as-ac¹ă¹o/pî-ă¹rmî sî ară...nî d¹us¹in
dî n¹ou...lă...la m¹asa s¹e¹m¹ari//ă¹undî ac¹ă¹o/noi st¹am la m¹asî...
d¹ep¹artî.../tîneri ă¹stîe/sî...pî-ă¹rmî d¹am d¹aru.../cînd [ε] vîni
ca sî d¹ea d¹aru/sî...dî sî d¹am d¹aru/juc¹ăm¹!//pînî lă...d¹ou¹ușpî
25 n¹ăpt¹ea/ă¹unu/d¹ou¹/pînî cînd p¹ut¹em¹ sta//sî pî ă¹urmă...dî mîne¹ă-

1. I se adresează, "apostrofîndu-l", o informatoare înregis-
trată anterior.

tă vinim acasă//

Meroniči Će Iiun
nóusprezēši [ani]

[Obiceiuri la construirea unei case]

- 5 cînu^u înșepi și c^uonstruiască casa^ā/ūi [k] uo^u pūni...c^u tuēti
lémnili și li trēbi/pī^ā...ajūzi la cāprioreālī sus^u//cîn ajūzī
di-i pūni cāpriōru și cālu cî-i cāl iī spūni lā^āālā [ε][k]
u^ultim^u.../sus^u/pūni...u^um brādūt^u/s [k] sā... [k] sāu^u dōi/^uūnu
la^u u^uu^u c^uōlt^u/și^u altu la alt^u cōlt^u/di-ec^uōlē cītī u^um pros^uōp
10 /și cu busiōc^u//și^u bānī!!/și^u lūcrāt^uōri i^u s^uā...prosōpu sau ba-
ticū.../cu bānī/și^u c^u...c^u brādūt^uu dip^u și^u terminā//

Phōtóp Alecsāndrīna
dōuuzāšīdōi [de ani]

spălām vāsīli

- 15 noi^u prim [ε] mā^u dātā/pun^u [ε][k] fāci^u fuócu/apōi^u pūnim
u^u vas [k] u^uo pūn^um āpī di sī-ȝc^uāl^uzāštī/și^u di-ec^uōlēa¹ spālām
vāsīli/cu u^uo^u a [k] āpī cāldī/și^u cu [ε] spālātōri^uu/cu^u și^u spūni
la noi/ș-āpōi^u li lim [ε][k] dūpā^u și^u le spālām/ā...i l^u lāsām...
și^u pūn^um āltī āpī rāsī/da p-ešēi^u cāld-u^uo zvīrlīm^u//și^u...¹ l^u lim-
20 pezīm...vāsīli/și^u li pūnim sā sā scūrđā [k] sā sā scūrgī/și^u...a
pōi^u/...dip^u și^u s-ār scūrzi^u/noi^u li f^uolosīm//cîn u^um mīȝcā//

H^uolbān I Mar^uī cīca
ā^u zāsī^u an^u

1. Subiectul înghite, "își trage sufletul" (este ușor emoționată).

de-a ascunsu

[Spune-ne cum se joacă copiii aicea de-a ascunsul ...]
uunu ^îni...făcîm [ε] de-a ascunsu/s-unu ni ^uuităm ^u//c^uopîii¹
^sşelânt...

5 [Dar...cum vă faceţi ...?]

ni_puñim cū...făţa la peréti/şi...c^uopîii s-ascundi^d//...²
şi_noi_îi căuutăm/şi_dacă putém sî...scuipăm pî_peréti/ca sî_spû-
nim cî an_salvát//dacă c^uo [ε]pîii salvăáză.../ni_măi_făşim înc-o
dátî//şi...aşă ^îni ^îşi_jucăm ^u//

10 [Dar cum ştii care face întîi...cum s-alege...?]

fărf supărări!//cări...cădi z^îéci.../măi_î spūnim ^îjocur^î
...cări rămîni la urmă...//

[Şi care-i jocul acela care-l spui...?]

spūnim^u:

15 "înr-uy c^uoş cū_vîuorélë/

săde două păsăréle//

amîndouu cîripés^c/

leu pe tine te_îubésc"//

şi_cări^î...kicâ/îes-afări//şi...cări rămîni/sî_făşi//

20

[Aceeşi]

---

1. Ton ușor emfatic, datorat emoției.

2. "Își trage sufletul" (din cauza efortului de vorbire).

la frag

[Spune cum ai fost cu tăticu la...la Rîpa.]¹

[Cînd...?]

10 ¹⁰⁶...ă^uos^t într-^o zi cu tăticu...la Vălea Babi² unde lu-
5 creazăⁱ dîsu/cū...^uo prietî^{nă} de-a mae...tot^d din sātu¹ nostru/la

...

[Cum o cheamă?]

Mariia//la frag//noi n^e-an dus pi^d deal/ajⁱ culés fra^z/și...
spune^ă [ε] Măriⁱe/ca șiⁱ niⁱ mai^ă dūsīm^u...la^z shéyură//pe-ac^uolu
10 sînt^u...bălăriⁱ.../ne-ēm zgîriⁱat/ne-ă^uurzîcăt^u/ci sînt^u urzîs
múlti/dărⁱ... [ε] t^uot^u îm^{pl}ási șiⁱ mă^udu^c piⁱ la pāduri...//

[Aceeși]

[Ce treburi face subiectul acasă]

[Ai spus că...faci curat în casă?]

15 mda!//

[Ia spune, cum faci tu curat...?]

10 ¹⁰⁶dîmine^ăta cān^d mă^u sol//...fⁱa^c p^aat^u/undeⁱ an^dor-
mⁱt/ra^c cură^t pⁱ mae^ă/...³ ap^uoiⁱ amⁱăturⁱ/înⁱ cāsă/^uot^d g^u-
n^uoiu...//

20

[Aceeși]

-
1. Sugestia vine din partea mamei ei, informatoarea Holban Aurica [V b], prezintă la înregistrare.
2. Vezi, mai sus, textul referitor la [Toponimia satului].
3. Subiectul înghite, din cauza emoției și a efortului vorbirii.

666. NEGRILEȘTI [WLAD, 562]

(com. Bîrsești, jud. Vrancea)

Culegere: 1970; SD, DH; transcriere: DH

am rămas ȳorfán di mămă

- 5   ănu... ȳo mii¹ nȳusutȳ dȳuzăc/ am rămas ȳorfán di mămă//
 ierám în ietátȳ di șásȳ an¹// șȳ lă... ȳun timp ȳaricári//... p¹ tȳam-
 nă/tátȳ s-a... recăsătorit^u cu a dȳo fimée...// diȳ carȳ eă... nú:
 născúsȳrȳ copȳi.../ ș¹ ni¹ nu creșcúsȳră/păȳ la táică-mȳ/atúnčȳ
 .../ iȳ ierá fuártȳ ásprȳ în i... ȳospodării...// șȳ m-asupră// mă
 10 bătȳu^u im fel șȳ-ȳ ki^p// mă skȳž^u iȳ...// vȳnȳm cu văsȳli/dȳ la păs-
 cút!...// ȳor^u vȳnȳm di grábă/mă luă^u la bătȳi c-ă vȳnȳt^t priȳ di-
 grábă/dăcă-i vȳnȳm făsȳm prȳȳzȳ măi mărȳ/ am vȳnȳt^t preă tȳrȳȳ...
 dăcȳ-i vȳnȳm la tim^p potriȳit/a suȳt giȳălȳ/ șȳ iȳ bătȳi luă^u m
 ănu tȳt tȳmpu...!// m-ă făcȳt^t mai mări...// am plȳcát șȳ iȳ: lă Jă-
 15 rȳște¹/ lă Tȳfȳș²/ lă lȳcȳ.../ p^u la... bȳoiȳr¹/ cȳm iȳerá^u pȳ vrȳȳmȳ¹
 // lă cȳlȳ^s di yȳiȳ/ lă lȳcȳ di yȳi...// pȳnȳ-n ănu... nȳusutȳ
 trȳȳșȳtrȳi// ănu nȳusȳtȳ trȳȳșȳtrȳi am plȳcát^t în comȳna Cudálȳ³
 // lă ȳum propȳiȳtăr/ anȳmȳ Neculái Fȳiicȳ// ácólȳ m-am dȳ^z lă ȳoi//
 ăm stat^d diȳ nȳusutȳ trȳȳșȳtrȳi/pȳnȳ-n nȳusutȳ trȳȳșȳșȳsȳ//
 20 cȳn m-ăȳ ȳorporát în armátă//

¹ȳuón Mȳ Rúșȳ

cȳȳă^s șásȳ [de ani]

1. Localitate situată la est, aproape de Odobesti.
2. Localitate situată la est, lângă Mărești.
3. Cudalbi, comună în jud. Galați (vezi pct. 643).

iō iērām la uoi la S^uovⁱēja

ân anū nōusuti pātruzișipātru/iō iērām la uoi la S^uovⁱēja¹
//șî soțîie me/s-a duș la sⁱécîrî di grîu/ân locu nūmⁱt P^uoiana
...//dec ia ā dōrmît acolo la stōgu di grîu...//șî nuapte i-ē
5 iīntrāt^d uō^u urekēlnⁱ tî-n^uuriékî...!//s-ăpâi dîp-eséēē/f^uméeēē
s-ă-mb^uolnăyit/s-ă vîni^t...la^u un^d uōctōr di uocăzîi car-iērā
vînitⁱ în comūnă nuāstrā//s-a trātāt-o dūmnealūi...//

[Și cum a fost cu urechea...?]

uūrⁱēke iērā uumflātă//dōmnu d^uōctor a bāg^t sîrēnga/i-ē
10 tūrnāt^d nîști mēdicamēnti/șî pi^uurmî a s^ubtrās-o/cu sîrēnga//din
uriékî//s-atuⁿc/fimēie s-a fācū^t sānātuāsî//

[Același]

dacă vrei sⁱ faș uo brînzî bûnă

mūlgim uoiili/āl strecurām^u/pi^ulāpti/iī dām kag//dîpi^u sî
15 i-ēm dat kⁱag/i^l lāsām sî-nkēžî [ε] a [ε] așā tim^p potrivît/dⁱ-
p-eséiē-l...strînzîm//ă^l luuom^uol bātîm bîni la mîni/de-l fāsîm^u
ca șî lāptîlî.../i^l lāsām puțîn dⁱ sâ lîniștⁱēști/șî pi^uurm^uol
strînzîm...//dîpi^u sî l-ă strîș dîn înkēgătōare/āl pūnim...în îm-
vālîtoārē...//din îmvālî [k] cu-mvālîtoārē cū tot^uol^u pūnim pi
20 crîntî...//dîpi^u sî l-am pus pe crîntî/ă^l strînzîm puțîn/pān sî-n-
tărăști-uoleacă/sî pi^uurm^uol jântuim^u//uō datâ/sau di dōuy uōr^t
[ε] āl jântuim/sî kār sî di trii^u uor^t sî jântuiești/dacă vrei
sî faș uo brînzî bûnă//dîpi sî...l-am jântuīt/āl pūnim iī stuār-
sîm pūnim um bolovān pi^u iēl/cam di...dōuy trii kilogrāmî/pūnim

um bolován pî^îî^î/şî dîp-eşéî^î-l púnim pî^îpătú^î...!//púnim pî^î
pătú^î/păni^îcîn^îî^î şî doskî^îestî^î gîni//dîpî^îşî^îs-a d^îhoskî^ît/ă^î
luóm^î la frămîntát//depîndî: cum^îvrēm^î şî-l^îluom//^îor^îul^îdăm^î la ră-
vác//...^îor^îul^îdăm^î la maşî^înă//lă^îmaşî^înă...dî^îfrămîntát...//dîp-e-
5 şéî^î-î^î dăm^î sári...
[Ai spus că...ori la maşină ori la...?]
^îor^î la răvác^î//
[Cum e...? Cum se face asta?]
răvác^î/î^îeste formát^îdî^î [é] tr-ò^îbucá^ît^îdî^î [é] lemn/cu^îmă^îî^î

10 múlti-î^îcrestătúr^î//şî bucáta dî^îcaş//...^îo tai^î mári^î/şî^îp-úrm-^îo î^îei
...pî^îrăvác^î-ăla//ş-^îo frămînt^î/în^îmári// [é] dîpî^îş-eî^î î^îfrămîntá-
t-o-n^îmáre/^îo^îî^î lă^îmîná//^îo^îî^î la mîni...şî de-acóle ^îo î^îei
la...c^îovátă.../la crîntă.../cū^îşî^îsp^{un}//^îo^îî^î la crîntă/ş-o fră-
mînt^î î^îezác^îca pî^îpîni...//păni^îcîn^îşî^îlik^îestî^î î^îe bîni//dîp-eşéî^î
15 /î^î dai^î sáre//^îo laş...puţî^înî^î păni^îcî^îşî^îtok^îestî^î sárea/dîp-eşéî^î
^îo baţ^î la pútî^înî^î/şî^î [k] sa^î la bôrdú^îşî^î//

[Acelaşi]

Şé Serga

túndim^î uóî^îili/ăşăzám^î/şéuún^îu pî^îfuoc^î/fərbim^î ápî^î/lîna ^îo pú-
20 nî^îm î^îm^îfere^îdéu/^îuna pîstî^îálta acólo/şî-î^î [é] î^îi púni^î ápî^î hártî/
şî...ş-o lăşám^î dî^îşî^îmuáî^î [é] mîzé^îriî^î...báliga^î cári^îári^î pî^îî^î/şî^î
pî^îúrmă...^îo răstu^îŋám^î//...ş-o lăşám^îşî^îstúarcî^î puţî^înî^î/şî^îmér-
zim^î cū^îî^î la^îváli//şî^îla váli.../^îo^îdăm^îî^îápî^î//ş-o spălám...//^îo
spălám/^îo spălám/vínî^îm acásî^î ^îo-ntîndîm/şî^î ^îusúci/^îo scăr^îmă^îŋám^î/
25 ...dî^îpî^îş-ę^îscăr^îmă^înát-o ^îo dăm^î pî^îî^îŋ^îképtî^înî^î/aşá^î şî^îzîsî.../[é]
î^î dácî^î^îuo^îfaş^î dî^îbulea [k] dácî^î^îuo^îfaş^î dî^îbuliéndrá/^îo képtî^înî^î/
dác-o^î faş^î dî^îşérg-adí^îcî^îlî^î! //^îo k^îéptî^înî^î pî^îî^îŋ^îképtî^înî^î-î^î scot^î
pî^îáru/cán^îura ^îo torá^îdî^î ^îur^îzî^ît/şî^îpî^îáru^î-î^î [é] l-î^îndrú^îŋî^î//ca şî-l

ba^gla șēr^z//āndrú^z/frum^uos^u.../

[Cum ai zis...cergă ...?]

č^lērgā//

[Și altfel...cum i se mai zice...?]

5 sî^zî^{sî} búlēādrî cū^tuótū//sé^ē cārî-ō fāš dî^llî^{nî} cū^thótū//
da ašē^ē cārî-ō spui^u iō c-^uo kē [k] ūō scārment¹/s-^uo k^lēptî^{nî}/sî
alēz p^lāru/āšē^ē sî^zî^{sî} cî-^l č^lērgā!//

[Îi mai...]

dî^lso cū ní [tî] //da/î^l mǎ^l lucsátî! sî āre^l-a fāšî!//

10 [Ai pieptănat-o...ai...?]

ā^lkeptānāt-o/^lē! dî-ēcólēā sî...pu^l sî^thōrsî!//dîp^l s-ē^l
tōrs-^uo/uo ūurzāstî/...uo-mvāle [k] ūo ūurzāstî^l la gard/uo [k]
vîi ūo-mvāl^lēstî/pi^l sul^u/uo-nneved^lēstî iār šērga/li^l dai^l pi^l i^l i^l i^l
/pi^l spátî/sî^l šēk-ē^l tāsî!//u^uum^l fel dî^l spátî...ašā^l cū dîntî rá-

15 r^l-ešā...//sî^l sî^zî^{sî}-n^l dōu^l i^l i^l i^l//c-ašā-^l [ε] i^l sî zî [ε][k]
i^l sî...pūnî plānū āšēla lā^l šēr^zî//s-ā^l i^lntāsūt-o/dîp^l s-ē^l i^lntās-^u
t-o ūo dūš^l la drās^l lā [ε]/lā drístlî^l dā//uo cūo^l pi^l s-ēm^l tās^l t-o
/uo^l c^uo^l bîni/^uo^l ū^uno^l/c-ašā sî^zî^{sî}/dî-ō fāš u^uum^l fel dî...sāc^u!
//iē^l î^l vîni ca^l s^ucu!//sî^l pi^l-ur^l m^l dāc^l-ā^l dūs-o la drístlā s-o adúē

20 înnāp^uo^l/...s-o ašāz i^lntēang cōlo!/sî cînū-t^l tréb^u i^l s^l tî-ēc^uo-
per^l/tî-ēc^uo^l pîrî cū^l iē//uo disc^uo^l s-uo tai^l cū^l fuār^l fîca/^uūnu-l laş/
ūnu-l^u...ūnu-l^u...tai^l/^uūnu-l laş/^uūnu-l tai^l...//dî...vî^l i^l-ešā:
n-o tai^l dî^l ūo^l pārtî^l tuátî sî^l vî^l...cāšūlîlî šēlēa sî^l vî^l i^l nūma
pe-o pārtî//ašā: cî^l tai^l ū^una dē^l i^l i^l sē/tai^l ū^una dî-ēcōlo/tai^l ū^una
25 de^l i^l i^l...î^l i^l...i^lntangāt! ašā^l!//

[Cum...?]

[ε] î^ln...î^ln...î^lncrangāt [k] î^lng^lradî^l/ašā!//ūnu-l laş/
ūnu-l tai^l ū^u/ūnu-l laş/^uūnu-l tai^l ū^u...dî...dî ārî šūšūcur^l!...//

1. Explică, destul de neclar, prin gesturi.

úunu lipsăști/úunu-îi stă [ɛ] în sus^u...//

[Da...am înțeles.]

ⁿda! [!] /ⁿda! [!] //¹

[Vreau să te mai întreb cum...torci pentru cergă?]

5 pentru ȳurzît ȳo torș cu fúsu-ășă²/șî pentru [ɛ] îndru [k]
 pentrú bătút^u/ȳo-ndrúž!//cu drúga!//c-o drúgî/c-ô fel^t dî crúșî
 cólo-ȳcápîť/șî-ndrúž cu iě/șî fas...//faș drúž/faș drúž/faș...
 de-acó¹ pî-ormî lî fas scúle/șî lî vopsăšť/șî le...cári-o faș
 rúoșîiě/cáre vîérde/cáre...//

10 [Cu ce vopsești?]

cu buiálâ//cu v^uopsá//

Marije Ne Táftî
 șăizăș² di anî

[Cum se ferecă pietrele morii]

15 cînd ȳreau^u...să^c [k] féréc peátra/

[Dar de ce o fereci...?]

cî nu iěști făiina búnă//șî tréb^uî năpărát...fêrecátă//
 puî^u mína/...ridíc^î c^uoșu/dúpă c^uoșú.../téi¹ca/li dau la ȳo pár-
 te/ridíc vేశca/...puî^u mína ádu^c cálu/...pári/ȳo ridíc/^uo dau pe
 20 spátî/...ádu^c cócánile/^uo féréc/...i¹ fac șántur¹lě/^uo féréc sa-
 deá/...³ puî dreptáriu/^uo îndrépt/la țîr/âmpăně² părpărița/^uo
 ȳuŋ^g la búric/^uo așăž.../to^rn grăuunț¹lě pentru próbă.../șî iášă
 ...fêrecátúra/așăž vేశca/...téi¹ca/...hadarágu/c^uoșu/șî-î dau

1. Rîde, satisfăcută că s-a înțeles ceea ce explicase destul de greoi (și conștientă ea însăși de acest lucru).

2. Gest.

3. Se întrerupe înregistrarea din motive tehnice (informato-
 rul continuă fără ezitare).

drumu//t^uorn grăuuntîli/sî-i dau drumu//sî iasî fîiîna bûnî//

Băhnî Se iⁱluon
pătruzăgîtrèi[de ani]

[Cum se face moara]

- 5   alégî: vâdu/ [ε] căuutⁱ...lôcu pîntu iaz/construîestⁱ iă-
zu.../gîrla.../prôcûr lémnîlî pîntu construc. [k] pîntu...
[Poți să spui un pic mai tare...]
căuut^d lémnîlî/ca sî fa^c căsa móriⁱ/căuut pîntu grîndéiⁱ
.../[L] pîntu c^uolăc^u/lemⁿ di plo^u/sau u fag/...căuutⁱ pî-
10 trîle/¹...² sî-ncépî săpătura/hoaba.../
[Ce-i asta hoabă?]
să [ε][k] un^di căde...ăpa//un^di cădî ăpa/dinⁱ [k] pî_ruă-
tî vîni jos/ăi^e sî kămî hoabă³//
[Mai departe...]
- 15   săpăm [ε] gîrla la vâlî/incépîm^u zîdîtu... [k] zîdu pîntu
...uodăⁱ/ăgăzăm^u...lémnîlî [k] andrélîle/...ăgăzăm [ε] ándré-
lîle ínúntru/ăgăzămⁱ... [ε] drăgîlî pîntu habzău^p/făcim habzău^p,
făcim^u...p^uodu m^uóriⁱ/cu căiⁱ/cu băpî/cu...c^uos^u/covătă.../tot
cî trébuiⁱ/i...sîndilîm^u ca sî nu nî ploăiⁱ cî vîni cărúⁱlî.../
20 sî-ⁱdăm drumu sî meărgî treăba//
[Se face opritoare ...?]
sî făcî uoprîtuări.../
[Unde...?]

1. Se întrerupe înregistrarea din motive tehnice (informa-
torul va continua, ajutat de anchetator, amintindu-i-se cursul re-
latării și secvența rostită în momentul întreruperii).

2. Informatorul își dregе glasul, reluînd povestirea.

3. Pronunțat emfatic.

la căpîtu gîrlî/la iăz//din...

[Cum...din ce se face?]

sî fâci dintr-un lîem^u peste gîrlă/sî pîni nîste sâ^rzét/
jôs: âltî lîemne...aşă c^u căputu-gîrlă/ca cî^u vîni apa [L] mărîe/
5 vîni cu plăgîi multe/sî sî nu strîci ruata/cupîlî la ruatî/ă...sî
nopreşti acolo//dûpă ce se termină apa/dî scade/ne ducîm/luăm
plăgîi deopartî/le dăm pe maiî sî-î dăm drumu la apă/sî meâr-
gî//

[Ce-s astea plăghii ...?]

10 nîşti bucăt di lîemni pûtrîdi/dî pim pădure/rûptî dîⁿ...co-
păcî/din...aşkîi/sî formează-un fel de lîemne scurtî-eşă care sî nu
mesc plăgîi¹//sî vin cî^u vîni apa mări!!

[Acelaşi]

uuntu

15 [Cum se face untul de oaie?]

dûpă cî^{sî} [k] d^upă sî^u io-am jântuîit căsu/jântu...io^u il
pun în sţean^u//toamna cîn^u...apruapî sî^u ni lăsăm c^u uoîlî la...
cîmp/dî mînti/...bătîm şţian^u//înî fac un î...bătător frumôş din
[ε] vî [k] dintr-un vîr^v dî brad/nî-em bătut şţianu/...

20 [Cum e bătătorul ăsta...?]

bătăto [ε] bătătoru-ăsta/-l fac dintr-un vîr^v de brad//ăăl
fac cêrcûrî fru [k] cêrc frumôş/...la unu căpî/sî pi^u urmî/-ncép
a bătî cu iel în...şţian^u//pâni cîn^d s-alézi uuntu//dûpî cî n-
em ale [k] am alés^u uuntu/âl pun în găleatî frumôş/âl f [ε] spâl în
25 apă réci/sî-îl trec într-un yás//

Lêke îl Ionîcî
pătru^sşaptî dî^u an^î

1. Emfatic (în pronunţie şi accent).

[Ouă încondeiate]

li îngătrăm în fluari di fin/li lăsăm uo hórâ/sî jumătăti
...//cam așa/li scuătim/li lăsăm sî sî zvînti/...d^upă aia pú-
nim^u vapseăua...într-o uălă/di luūt/la f^uoc/sî fêrbⁱi//púnim
5 kátrî ácrâ/...sîⁱ-i [ε] púnim uóuli la...fiert//sî li...fêrbⁱm
uo jumătă di uórî//măi mul nu!//sî ieli sî fac^e r^uósiⁱ/frumăsî//

[Dar nu se şi...?]

uă^uoftim^u?

[Nu se şi desenează...nu se împistreşte?]

10 g^ei! i desenează.../sî desenează...înaiⁱnti...²//cu ciărî//

[Se chicură?! Cum...?...spune cum...]

ă...sî îngălzestî uóuli...pe lîng^ei fuoc/sî făcimă...cu
sî spun^uio...kîşîă//asă sî spuni//făcúti dⁱintr-o bucă di táblă
sup^btîri/băgăm acólo trei fîri di p^hăr/pi^uţeáv-ăia s^uuptîri/da fă-
15 cútî strîmtîⁱ ţeáv-ăie/ăse mititîcî//sî tábla sî fîiⁱ fînă/s^uuptî-
ri...//sî uó legăm acólo c-o áti di cînîpă.../númai di cînîpî!//

[De ce...?]

péntru ci cînîpa/tîni...fêrbîntáli/sî tîni sára//ári uum
fel di...táriiⁱ ie di tîni sára//dăci puⁱ di bumbăc^e/nu iestî bûni
20 //sî númai di cînîpî!//legăm^u/sî pⁱă-úr^umă-îcălzîm^u/c^uum^u vă spun/
îngălzîm uóuli/sî ieli sî fîiⁱ cáldi...// [ε] căra...să fîiⁱ fêr-
bînti/...sî luóm^u cu áie cu kîşîă-ăie sî scriăm uóuli cum vrem^u!
//făşim diferîti m^uodeli//c^uum^u vréi: florⁱ...//vîñ^u-um fel di
p^hătrăturⁱ/sî d^upă áie făşim bobîti mărúnti/mărúnti/mărúnti/p-í-
25 c-asă/ca cum ai fáci cu crei^uonu-asă//sî ie sî lăs-asă frumós/sî

1. Nereceptivă la modalitatea de sugerare a anchetatorului.

2. Vorbeşte ca pentru sine, şoptit, căutîndu-şi corespondent pentru termenii folosiţi de anchetator.

lăsî...//nu v-a adús nimeni¹ uouî ca să vedet?¹//măi¹ i ari lúmi/
párti diñ lúmi ari uou-asă pástrátî...!//

[O să mergem noi prin sat și o să putem vedea.]

putet¹ mérzi și sî-ntrebát¹//pentru-asă șevá²//

5

Líéke Stágca

pátrușunu [de ani]

[Cum i-a murit tatăl]

a trecut î...cu cáii la diál/îhámát/la sánii.../a vîni¹ la
noi/...aa sêrút gísu/di¹ la nênea//śa cî¹ iél ari vârgî//și lui¹ i
10 trébi gís^u!//s-atús ii-mvátá pi¹ cáii//îi-mvátásîrî...//și s-a du¹
lăa¹ dēal/lăa tré¹ istii//asă-î spúni-ecólo: lă¹ grădini¹ tî//śa sî¹
spúni: tré¹ istî/grădini¹ t-ășa s spúni la uodái¹//și zăpáda mări/
fi¹ ín^d zăpáda mări¹ t/iel¹ avîn¹ pu¹ tîn lî¹ nima ślăbitî/a¹ mērs...ré-
pidi cu cáii//și acólo a căzút^u//a căzút¹/cáii¹...i-a¹ găsît aált
15 ...uámin¹ pi¹ la uodái¹ pi¹-ecólo sîngur¹/și iél¹/a căzút¹ jos/și
s-a¹ dus a dóuza/l-a găsît acoperi^t cu zăpádî//...c-a¹ nîs noáp-
te...//și l-a adús acásî și³...//l-a mormîntát...//...esta-î⁴//

[Aceeasi]

la fîn¹

20 la fîn¹?⁵/în al¹ fel!//acólo în¹ iou cî¹ ocánu/cuása de-a ski-
náre/și mă¹ du¹ la [ε] dēal/și c¹ osásc//mă pui¹ întái¹ bat cuása/uó

1. Către anchetatori, cu reală părere de rău.

2. Cu ton de politețe deosebită (de fapt, mai ales încînta-
tă de sugestia făcută anterior).

3. Soptit.

4. Este deja foarte tulburată de evocare.

5. Textul precedent înregistrat a avut ca temă [Cum se pră-
șește porumbul].

ascu^t bini/în ie^u apî-n^{to} cu^u/şî...dăm drumu pî brazdă//cî sîntem
doi treiⁱ şîng...//la u^ora n^ou cîⁿ stăⁿ jos sî s^ărvim^u [ε] m^ăsă/
bătim iar din nou cu^ăsîli/...i^l dăm p^ă la u^ora...u^unu/douu/cosîm
întru^una/la u^ora douu iar stăⁿ jos/bătim cu^ăsîli/s-ăpîⁱ dăm p^ă-
5 nî se^ăra//se^ăra/plecăm acă^{sî}//

[Şi cît stă finul în brazdă...? Spune mai departe pînă îl
strîngi...ce mai faci?]

ă^l laş uo^{zî} douu pînî sî u^usucî/ă^l faş...căkî^t//dipⁱ şî-l
faş căkî^t/ă^l fa^lclăⁱ m^ări^ă...cuⁿ sîⁱ făcî pî la noi/...n^u sîⁱ
10 spûni şurⁱ.../clăⁱ s^ă spûniⁱ la noi//şî du p-ăc^ăi-i-ăⁱ fa^l tarc/şî-l
laş acolo//dăcî aⁱ timp sâ-l carⁱ/atunca-l carⁱ/dăcî n^u î^l carⁱ
iarna.../cîⁿ sî făcî...tîm^u mai bun.../dî...dă zăpăda m^ăi m^ări/
şî...pu^ătî sî m^ăargî...cî al^t f^él cu^u s^ănîie/sau cu^u căru^ăta cu^u cîⁱ sîⁱ
tîⁱduc^ă...//şî l-aduc^ă acă^{sî} dî î^l dăⁱ la vîⁱtî//

15 [Am auzit că se cară şi aşa: numai cu dricul de dinainte şi
cu...doi pari...]

n^u sîⁱ cară pî-eiⁱşă//

[Nu se cară aşa aici...?]

n^u sîⁱ carî la noi/n^u sîⁱ c^ărî//n^u sîⁱ c^ăr-ăşă//

20 [Ai spus că-i faci tarc. Cum îi faci tarcul?]

i^l [ε] îⁱ tai parⁱ dîⁱ ăşte^ă dî [ε] dîⁱferîⁱ dî...lemⁿ dîⁱ
ăsta.../ă^lun^u/dî s^ăl^ăiⁱ/iⁱ fa^lclăⁱ i-ascu^tîm bini la capî^t/iⁱ bă-
gămu^{-m}...m^ă p^ămîⁿ cu^u şî p^ă-u^r mî-ş^ăgrădîm cu^u nui^ăle//ca sîⁱ nu î^l mîⁿi-
şî vîⁱte^ă//

25 [Cît de înalt...?]

dî-um^u m^étru/um^u m^étru jum^ăti/măi mult^u...//

[Ce-i mai pui...pe clăie?]

prăşⁱtîⁿ//şî uo^u tăp^usⁱ la mîj^loc ca sîⁱ n-o răst^uărⁿi vîⁱtu//

Iăc^ăb cu^ustică

dou^uzăşⁱ pătru [de ani]

[Cum se coase o ie]

[Cum se coase o cămașă ?]

noi/cîn-tréb^u sî-nșépim^u u^uum model la uo cămașî/nî-uităm
sî noi d^upă al^t mod^uel^u/lu înumărăm^u [ε] y^{ie} [k] vi^{ie}rb^ulⁱ cări
5 trébî sî li-lyóm ca sã încépim^u p^uiu/ cusâm minic [ε][k] mînișⁱ-
li căm^ușe [k] cămăș^uic/...apoi cusîmⁱ képtu.../cămăș^uic/dup-asé^ușe
cusîm altⁱti^ule/sî-cû...diferi^uti^u culór^uu//cu...¹

[Care-s culorile...?]

c^u v^uér^udⁱ/cu róșu/c^u gálb^un^u/c^u bléu/cu...r^uózu/cu...gál-
10 bⁱn ruğin^uit^u/gálb^un alăm^ui/s-a t^utá//ai^ués te-s²//

[Și...pe piept...?]

p^ui^uic képt^uu...tot áșá an [k] înnumitⁱ...cusîm^u tot áșá í^m
modélur^u//tot c^u gálb^un^u/c^u róșu/cu...//

[Și cam cum se cheamă modelurile acelea?]

15 ú^uun bujór/șá...ú^un bújór sau uo láléș/sau pa^uș^ué^ulⁱli/sau
u...gíș^uina/sau...cam acéșteá-s//

[La tinere...ce se coase?]

la t^unir^u?!...//

[La tinere, la femei tinere...³]

20 la fimé^u t^unir^u s^u cuásⁱ tot áșá: cămăș^u sî-cu...dife [k] c^u
culór^u//dăar lá-fumé^u bătr^unⁱ s^u cuásⁱ cu...c^u íⁿ négru/cu^u v^uér-
di-éșá/s^u mai símplⁱ//

Pă^uuⁿ Zamfira

șá^ușpi anⁱ

1. Se întrerupe înregistrarea din cauză că intră cineva în cameră.

2. Șoptit.

3. Informatoarea înțelesese, greșit, tineri [s.m.pl].

Ŭo altițî

[Coși?]

da//

[Ce anume...?]

5 Ŭo altițî//

[Cum se coase altița?]

io^u pui^u la mîni^u/bag^u áti^u î^uac/sî...îⁿnód^t ácu^u pi^u [k] áța pi^u
disúpt^u/sî^u bag^u într-o b^uórtî/sî...sî...sî bag^u îⁿ s^uélan^{tî}//di^u-e-
cóle c^uos dim^u b^uórtî-m^u bu^uórtî//

10 [Cum e áța? Ce culoare...?]

vi^uérđi//

[Numai verde?]

[É] î^m!...crácu^u cu^u v^uérđi/sî m^uér^uli cu^u bl^uéu//

[Cracul cu verde și...?]

15 sî m^uér^ule cu^u bl^uéu//

[Mere se cheamă acelea?]

da//

P^uópa Ne Mari^uia
zéce an^t

667. NISTOREȘTI [ALR I, 594]

20 (jud. Vrancea)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: HB

[Cu] clăși

[Se făceau înainte clăci...la lucru, pe-aicea?]

m^uda!...//sî făc^ué//

25 [Cum se făcea?]

sî făc^ué așa: dăci io^u strîng^uem p^uorîmb^uu.../b^unînt^uăl^ués...!

//uol strîngem/grămădi la uŭ loc//ci făsiem?!..."măi Stăni/Vasî-
 li...!//tū! cutăr¹te...!"/aşă//vi¹î s¹ara asta la min¹i/la clăci"
 //"ăm¹...pr¹epărat: No dîmizîani di vîn/No [k] uŭ [ɛ] ŭ...ra-
 kiŭ.../s¹ trii-pătrū kilogrăm¹"/ē! "tū cu flui¹iru/cēla cu cāvā-
 5 lu/altu cu cîmp¹oiu/s¹ s-adună fiēt¹i/flăcăi.../stiv ?/s¹i...făş¹ân-
 clăca//î s¹ara asta la min¹i/min¹i sār¹i la altu/poim¹in¹ sār¹i la altu
 ...//s¹i aşă...tērminā¹m¹ rîecu¹olta di...di făcūt cu...clăşili iēs-
 te...//car¹ s¹ făcē p¹ timp¹ur¹//

Cūt¹oiu Neculăi¹
 şăizăş¹iunu di an¹

10

[Despre porecla subiectului:] turcu

[Cum te cheamă pe mata...?]²

C¹ostantin Di¹ec¹oiu//

[Ai vreo poreclă...?]

ăm¹?!...//

[Cum...?]

turcu! [!] //...³

[De ce-ți zice așa?]

h¹ei...?⁴

[De ce-ți zice așa...?]

pîi¹dă?! zău...!//

[E moștenită?]

1. Pronunță emfatic.

2. Întrebarea este pusă în cadrul alcătuirii fișei informa-
 torului, la sfîrșitul înregistrării.

3. Pauza se datorează faptului că o informatoare care aş-
 teaptă să fie înregistrată rîde foarte tare.

4. Informatorul nu a putut recepta imediat întrebarea an-
 chetatorului din cauza rîsului celorlalți.

15

20

m^uoſt¹enitⁱtⁱ-m^ufelu^u ſurmătu^uor//câ^uam^uăuuzi^tſi^uio^u pim^ubă-
trâ^uin^t//cî^ucî^uſi^udîd^uê^utrib^uut^u/lă [ɛ] ...la [k] dî^ula t^uurâ/dî^u
ſi^udîd^uê^utrib^uut^u/...¹ ſicî [ɛ] bătr^uînu^u-aſê^ulă [ɛ] ſî^unî^u-e^uhî^uf^uoſt^u
ăſê^ulă...!// [ɛ] că nî^uſi^uou^u n^u-ol^u ſtiu^u/c-aſă^u dî^u-e^uz^uſi^ulu^u tât^u-hê^uu/
5 aſă^u il [ɛ] dî^un^utâtă^u-n^utâtă^u/ſi^u...c^uî^u dî^um^ul^ut^udî^u-e^ut^uſi^udî^ucî^un^udî^u-
ră t^uurâ^u/î^ueră^u ſub^uſtăpî^unî^ure t^uurâ^ul^uor//ſ-aſă^ulă ſî^uc-ar^uhî^uuom^uorî^ut^u
t^uurc^u-oſê^ulă cări...v^uî^unê^u ſi^uſê^uî^u...//câ^ulu^uă dî^un^uc^uopî^u/luă^u dî^uſi^u
[k] dî^un... [ɛ] dî^un^uc^uopî^u luă^u...dî^uſi^uu^unu^u/zăſi^u!//ſî^unî^u-e^uvê^u zê^uſi^u c^uo-
pî^u/ſi^uluă^u ſi^uu^unu^u!//dî^uvac^u [k] dî^uyî^ut^uê^u...luă^u dăc-ave^uî^u zăſe^u vaă/
10 luă^uo^uvacă^u/dăc-ave^uî^u zê^uſe^u uoi^u/î^uſi^uluă^uu^uo^uuă^uî^u!//...ſi^u ſi^uăſta^u am^uău-
zî^ut-o ſi^uio^udî^um^ubătrî^un^u/câ...d-eſê^uî^u ſpû^unî^u "t^uurc^u"/c-am [ɛ] m^u
întrebăt^u ſi^unoî...!//zîc^u "dî^uſi^uſi^u...?"//ſi^u î^uſpû^unî^u bătrî^unî//ſi^u-
tî^u-eſă^u/ăſă/ [ɛ] dăc-a [k] aſă...ă^uăuuzi^tſi^uî^u!//t^uot^uăſă^u dî^un^uî
...//

15

C^uoſtantîn Dî^uſec^uo^unu
ſî^unzăſi^u...nô^uu^u dî^uan^ut^u

[Cum se spală lîna]

lă^ună?!/dî^upi^uuă^uî^u...?!/
[De pe oale, ſigur...]
20 aſă//lă^una dî^upi^uuă^uî^u [ɛ] [k] nî^udúſî^uſî^ucî^uſ-a-ă^ufăc^ut^udî^uſi^u
[k] dî^utú^undî^um^u uă^uî^ulî^u/lî^u tú^undî^um^u/adú^uſî^um^u lă^una acăſă/...hê^ur^ubî^um^u ápă/
...ſi^u pî^uſi^u ſi^u aſă^uzăm^uî^um^u bálî^uſi^u-eſă/ſi^u t^uo^urnî^um^u apî^uhártî^u pîſtî^u î^ue
gî^unî^u/ſi^ulăſă^un^udî^uſi^umuă^uî^u î^ue gî^unî^u ac^uo^ulo^u aſă.../ſi^u dî^upi^uſi^uſi^u
[k] ă^uſocotî^ut^ucî^u ſ-a^u muiet^u/an^urăſt^uurnăt^u bálî^uſi^ue^u c^ulî^una aſă²/ſ-a

1. Oftează uſor.

2. Geſt.

kicát ž^uosų pi [ɛ] ăst [k] pi s-ăm p^us-^uo noi^o acolo¹...//pi-o tuá-
lî/pi...scîndúri/piⁱ s-am avút//şi pi^uurm-am lu^uát-o/cîti-o lánî/
dóuî/cît am putút noiⁱ/şi ne-an dus cu ie^u în valî/s-an spalát-^uo//
...^mda!²//

5 [Clătită de-acuma...]

spalátî gⁱni³ //

[Dar cum o buieşti ?]

...ápîi! cî^udi^u buiit/^uo bui^ues^u cū...bui^ué!//cu vopsă!//

[Da! înainte...din flori...sau din buruiene...nu...?]

10 ă^uăi! nú!/pree^ufăşem!//nú!//cū [k] atúşé i^uerá bui^uéli dⁱşé-
li mîndri şi frumuásî!//n^uca acúşa//acúşa-s nⁱş^{ti} s^uéle ráli//

[Tot de la Focşani...?]

t^uot^u!...//ⁿda!//

Mări^uţa Anu^oiu

15 á^u...şáizăşfu^uopt^u [de ani]

s-a p^uomînit cu u^ursu-n skínári!

[Mi-ai spus că omul a ieşit după casă...la prune...]

^mda!...//

[Şi cînd colo ursul...?]

20 a f^uost_ân [ɛ] â^ufîm prúni-e^u c^olo //

[Ia spune, cum s-a-ntîmplat...?]

1. Ultima secvenţă este rostită pe ton iritat, repezit, din cauză că "nu-şi găseşte cuvintele" mai repede.

2. Aproape şoptit, pe ton conclusiv.

3. Şoptit.

ă kár yun yom acú v^uo doi an^t/ [...] ¹ ă...s-a dus sî prip^uo-
 nească calu// [k] sîdié la tîrlî/la dial^u//a^{sa} ² 1 ş-ăv¹é blănă...!
 ac^uolo/ă^ş!da tuatî nuapt¹ē s-a dat cîli//cîli ierá legát//ă^ş!//
 dá iěl tuatî nuapte s-ă dat cîli!:"hám-hám!/hám^u-hám^u.../hám-
 5 hám^u!".../ěi...!"măi/sî sî hîi¹?"/"ěi! y^o [k] ă mai ki^uuⁱt iěl
 de la tîrlá di-ac^uolo dî...^uşa b^uordéiului zis/ă^ş! şî lă [k]
 mai pⁱ la zîu pîⁱ zúorⁱ ie a^ş.../"măi" sî "sî mă du^c sî prip^uo-
 nesc calu//sî m^ouit^u [ɛ] calu dⁱ..." ă^ş!//s-a dus á lua^t t^uo-
 póru-m mîni/şă...ă lu^uat calu/dⁱ la prip^uonu lui/şî i^ufl bⁱă^utin^u
 10 la...tărúş ac^uol^u//...s-a p^uominî cu ^uúrsu-n skínári//ă^ş!/iěl sî
 sî mă^u facî?! gátá! a [ɛ] a zmunşit cîli/şⁱ dácî nú ierá cîli/il^u
 rup¹ē di t^uot!//dá i-a rup^t [ɛ] ai^uşa yun ki^us^uor^u [ɛ] ...ⁱ l-a
 jîpoiát^u/u^o mîná.../şî di-ec^uole [i] u^o-nşepút iěl a răcⁱnî ac^uo-
 lu.../cîli...ă! l-a kⁱşcát pî^uúrs/şî...^uúrs-u^o fú^uzit^u//ă^ş!//
 15 şî l-a lasát pî^uom.../...măi mul^t m^uort ac^uol^u//^u di-ec^uole-a
 ayuzít nîştî v^uēşîntⁱ/şⁱ s-a dus/şî l-a lua^t/şî...l-a d^uş la spî-
 tál/a stat v^uo...dóu^u triⁱ şăptămîni.../u^oor^u v^uo dóu^u triⁱ lúnⁱ a
 stat âp spítál/p^uşă s-a vînd^uecát...!//şî cam î^ufélu ásta...cu
 u^uúrsu...!//la prúnⁱ iar/şî súiⁱ-m pr^uun...!//dácî i^u-um pers^u...!/
 20 iěl sî súiⁱ ac^uol^u!//^u de-a [ɛ] [k] u^ute-ęşá³ adúnî c^u crănzile//
 cî [k] la iěl^u/şⁱ tuatî li^urupî l^u fášî [k] ă l fášî s^uobⁱ! ăşá-l
 lásă...pers^u...//u^oor m^uăru.../u^oor î...ă^ş! u^uúrsu fášî p-eⁱî^u/ş^uă
 ...dácî-i măi măriⁱ u^uúrsu!.../sî rupî cîti-un^u s^uot^u!//ş-ápoⁱ kícă
 [ɛ] pî...f zós^u!//...şî sî-ntímplî alt^u u^uúrsu^u...kár s-a rup^t
 25 şî şúru skínári//dim prîşîna ástá//cîn a kícát zós^u!//ş-a rup^t

1. Informatorul observă ceva pe fereastră, în curte, şi co-
 mentează ca pentru sine, ininteligibil însă pentru a fi reproduş;
 continuă apoi povestirea firesc.

2. Are valoare de tic verbal, foarte frecvent în acest text,
 ca şi în celelalte două care urmează.

3. Gest.

şuru skınări/şî l-au prins^u uâmini di-ec^uole//l-au u...prin^s/şî
l-au prins yiu//şî l-a^u dus la uo... [k] im pârte/la uo comună
...aproki¹at-ac^uole//

[Şi jos mănincă el...ce-a rupt...?]

5 [É] mîningî şî sus^u//stă¹ răzîmăt cu cûru di-û^u s^uot^u/di-o
crângă/şî [É] c-o mîngî şî măi¹ tîni/şî cu ûna adûni//şî...mănîncî
ş-ac^uolô...şî sus^u//di-ec^uolê [k] dă iêl¹ dă z^uos//di-ec^uol
d¹pi şî s^u dă z^uos/pi¹ şî pûni...m^uormoi¹estî [!] zos ac^uolu/şî
mănîncî [!] //şî dăcî yin¹ cîni cumvâ/iâ cîti-ûn kêtroi^u/uor¹ [É]
10 cîti-q^u buturûgi...!//ârûncî d¹pi iêl^u!...//d¹pi cîni [!] ...//m^udă
...!//

• A^ugă T¹e Rădu
pâtruzăş^uop^u di an¹

budăiu

budăiu cum şî fâşî?! la deal z^u zîşîm c-avem u^u iizv^uor^u//
15 m^udă a^ugă!...//şî â...ni dûşîn la păduri la m^uuntî/uor¹ i^ukar¹ im
pădurli...nuăstri p¹-eiîsa/iestî-um¹ f^uăc^u mări/uor^u um brad¹/uor^u
uo sâlâiî/a^ugă!.../cam d¹îp¹ l^uuor^u d¹îe [s] t¹/dîm brad¹/dîp¹
rag¹/şî dîp¹ sâlâiî/a^u fâşî budăiu//a^ugă...!//şî iî sc^uorbôros la
n¹êl¹juc^u//a^ugă!...//îl r¹ă [k] îl tăiêm/il r¹ătizăm di-um¹ métru/
20 uor di-um¹ métru z^umâti/uor di uobzâs d¹ santimî nûma/şî s¹ăpâm...
b^uorta [É] â la [L] iizv^uor^u/şî...vîrîm budăiu-âla...i^un^uuntru-a-
c^uolô/şî iîsâ¹ a^ugă-î lăşâm uo b^uortî/ca s¹î sî scûrgî apa [É] ...
dîp [É] b^uu [k] dîp¹ î...b^uudăiu//măi¹ î z^uos//dăcî-î apă măi
múltî/iî fâşîm iîsâ² uo tîtînă/la...g^uura budăiului//

25 [Din ce...?]

1. Gest: la un capăt (?).

2. Gest.

în [k] t^uot dî i^uel^u//cu t^uopóru-¹gor¹est¹ám//fásim uo tî¹tî¹nî
 //ca sî sî sî p¹oteáscî ápa afará//éi! sî-i fásim sî clápa mai
 di-e p¹i¹sus//sî nu sî scáp¹i...^uoiili.../v^uum báiet^u.../áşá//sî
 kar sî vási¹li/^ugi¹tái d¹e iest¹/cî s-a-ntimplát.../la Píráuu
 5 H^uumi-ecú v^uotri¹an¹/s-a scápát ^uun gî¹tái ntr-um bud¹ái/s-a
 m^u...

[Un acoperiş...]

un acóperis/i¹ fásim!/¹á! áşá! áşá//

[Acelaşi]

10

sup^uot^u

éi! sî...sî m¹ai fási nú numái bud¹ái//sî m¹ai fási la cî-
 ti-un ¹izv^uor/sî sup^uot^u//uo bucá^t di l¹emn di-um métru.../xor¹
 di-ó jumáti/xor¹ di-uo [ɛ] doi métri kár/¹di l¹ungí/sî ingrestia-
 zái/sî fási [k] sî ^uulu^uest¹he-n¹éljucu lú¹i/sî sî púni cu cáputu
 15 [ɛ] ...lá ¹izv^uor/sî inguási/sî púni p¹i¹un tărús/áşá/sî sîp [k]
 pái k¹i [k] cúrz¹i áp¹á...p¹i¹el^u//s-aiísa la cáputu lú¹i/i¹ púni s-^uo
 [ɛ] ^uu^uulú^u//to¹ dîn¹ l¹emn sî fási//scogít^u/sî [ɛ] cúrz¹e su-
 p^uotu ín¹i...¹i¹ulú^u/sî...di ^uúndi beaú yitili ápi...//

[Acelaşi]

20

[Urda; lapte acru de toamnă]

zárú dípi sî u^uscuátim^u cágu/ál púnem p¹i ruoc^u/áí dă ruoc^u/
 s-uo¹ r¹erb¹he//

[Nu h¹erbi...?]

h¹erbi!// [i] dípi sî h¹erbi [i] iél acólo/ál luuóm^u/sî-íi

1. Pronunță ugor enfatic.

púnim^u într-^uo... zăgâlnă^u// s-o púnem la stors^u// t^o la f^lel^t cum
 pui^u și... căsu-ⁿ [ɛ] ȳ cr^lentă^u// dⁱpi și sⁱ stu^uar^sse/ ȳ lu^oo/ sⁱ... ȳ
 frământ^u/ și-ⁱ dai s^uare/ sⁱ... ȳ pui^u la căpășicⁱ/ sa^u ȳ... d^ul^si//

[Dar lapte acru de oaie... se face?]

5 [ɛ] sⁱ [k] dⁱ lăpti di ȳaie/ n-am făcu^t brânzⁱ di lăpti di
 ȳaie^u// dicit atîtă am^u pus^u...

[Fa, da' lapte acru...?] ¹

[De toamnă...] ²

ȳ eⁱ! bini / eșălă de toamnă- / al^u pui/ sⁱ ȳ herg^u lăptⁱ e/ și
 10 ȳ ȳu^u-ul pui crud^u// și ȳi dai ȳolⁱecută di kag^u// ȳo tⁱricⁱ di kag^u
 / sⁱ... cîn ȳul herⁱ/ di-ulⁱ leiⁱ// i dai ȳoleacⁱ di kag/ sⁱ-il puiⁱ în
 căpășicⁱ/ și...//

[Mai scurgi zerul din el...?]

ȳ eⁱ sⁱ-ȳkag-acol^uo/ dⁱpi și sⁱ ȳumple căpășica/ ȳi pui f^undu
 15 / și ȳo laș^u... așă v^uo... cⁱtⁱeva zili// mai ȳo stămână/ sⁱ ȳo puiⁱ sⁱ
 ... ȳo [k] ȳi dai drum^u că s^u s^u scurgă zeru di ȳe// sⁱ rămîni...
 ȳeczact/ ȳ eⁱ...// cum treb^ui//

Dieconu Sândă
 pătruză^u [de ani]

20

[Dereticatul casei]

păi cⁱ dăci-ⁱ c^uoșc^uoyitⁱ/ dăm varu ȳos^u/ sⁱ la c^uoșc^uoyit^u/
brezâm/ cu nășip^u/ și cu v^uar^u... ȳ sⁱ lășă^u sⁱ sⁱ ȳus^usⁱ/ fășin v^ua-

1. Intervine și îi atrage atenția asupra întrebării puse de
 anchetator soțul informatoarei ("prinsă" de relatarea anterioară,
 ea nu receptase exact).

2. Precizează în continuare și directorul școlii care asistă
 la înregistrare.

3. Își "trage sufletul".

ru...cu al^îbăstru dî v^ăar^u/... dî-ec^uole cu blid^îne^ău^ă/s^î...vă-
ru^îm^u//

[După aceea...?]

likim^î pî^î g^uos^u o^r spălăm duşume^ău^ă da^{cî} [ɛ] [k] s^î i^ést^î 1

5 ...!//

[Da, şi...?]

s^î p-^urmă [ɛ] ...

[Îl întinzi.... păretarele pe perete..., le aduci iar din
nou în casă...]²

10 antindim părit^ăar^î/pr^uosu^ăpi^î.../perdel^îli.../tăblău^{ur}^îli^î

...//

K^îs^îor^î V^uoic^ă

d^uou^u d^oi^î [de ani]

leşie

15 [Spune cum faci leşie ca să speli rufe...]

...³

[Cu cenuşă şi cu apă...]⁴

[Ştii...? ...ai făcut vreodată...?]

dă^î da...!//pui^î a^îap^ăă s^î-nherbinti/bini/s^î hi^îî hiartă/s^î

20 pui^î s^îenuş^î-ntr-o p^îetică/...pui^î s^îenuş^î-ntr-o p^îetic-/o^ufas^ăsa⁵

1. Puţin jenată şi nesigură, ca ton.

2. Intervenţia aparţine informatorului Aga T.Radu [VI a], ta-
tăl ei, care este de faţă la înregistrare.

3. Informatoarea ezită, puţin derutată pe moment.

4. Intervine ca să "o ajute" tatăl ei, informatorul Aga T.Ra-
du [VI a] (v.şi textul precedent).

5. Gest: o strânge la gură (?).

.../di-ecuă¹ torni¹ i¹ a¹ ap¹ h¹erbinti¹ p¹isti¹ i¹ă/ănt¹ur-un¹ ligen¹t /pui¹
i...p¹et¹ica/si¹ si¹ fa¹si le¹siie//d-ecuă¹ o¹ turnăm¹ im¹ bali¹ii//si¹-n¹
ă [ε] ...

[Le iei la...]

5 li¹ lôm la¹ spălat¹//

[Nu spuneți zolit ....?]

[Zolit...]¹

[i] z¹ol¹it! [i] /spălat¹! [i] /z¹is¹ in¹ t¹ot¹ f¹ie¹lu...!//

[Aceeasi]

10

[De Anul Nou]

[ε] cu¹ p¹lu... [k] cu¹ plugu¹s¹u¹or¹u¹/ne¹ strîngem¹ mai¹ mul¹t¹ bă-
i¹et.../cu¹ clu¹apiti/cu¹ tel¹en¹et/cu...t¹ob¹i/cu...buhai¹ur¹...//si¹ [ε]
u¹unu¹ bati¹ t¹oba/u¹unu¹ t¹ini buhai¹u/unu¹-l tragi¹...//...si¹ altu¹ spuni¹
plugu¹s¹u¹or¹u...//

15 [Si tu...cu ce-ai fost...?]

a! ieu¹ nu¹ mai¹ m-an¹ dus//ci¹ n-a¹ vru¹t¹ băi¹et¹i si¹ m¹ă i¹a!...//

[De ce...?]

n-¹o¹ vru¹t¹ si¹ m¹ă i¹a...!//m-a¹ ng¹alat//a¹ z¹is¹ ci¹ "ti¹ i¹eu¹"/[...]²
si¹ i¹e¹l n-a¹ vru¹t¹...!//sic¹i "nu¹ ti¹ m¹ă i¹eu¹"//

20

Bu¹g¹il¹ i¹iu¹on
un¹sprăz¹ăsi an¹

1. Confirmă tatăl informatoarei.

2. Secvență scurtă, ininteligibilă (informatorul articulează neglijent, incomplet).

[Cum se face un buhai]

uunu ári v^uo [ɛ] [k] vr^{eo}o c^uokⁱi¹tă/sev^a/...

[Spune mai rar și tare...]

p^unⁱ-o [ɛ] kⁱeli...dⁱu^aiⁱ/dⁱcáprⁱ/u^oleá^g-ác^uolo-¹/₂ gⁱni/
5 gⁱc^unⁱstⁱátⁱdⁱ...cⁱnⁱpⁱ/...u^or^u [ɛ] p^ăăr dⁱcal^u/fil^uintⁱndⁱ/
gⁱ-l p^unⁱ-ec^uolo//gⁱu^un^u-ál tⁱni/gⁱ-unu-¹ trázi//s^ah^uuⁱi...!//

[și...?]

pⁱ-ú^rmⁱ-n^sépi-a h^uuⁱá//

[și pe mâini...se dă cu ceva...?]

10 pⁱ mⁱnⁱnt?!...//n^uști^u!//d^acⁱsⁱd^a¹...//

[Același]

[«Batista parfumată»]

no¹...juc^am batist^a parfumată/...făcem uⁿ cerc/și [ɛ] ...
i^ésⁱ uⁿ f...băi^a sa^u u^of^ăat^a pⁱi...dⁱnăf^ăra c^ércul^ui/și iⁱ [ɛ]
15 p^unⁱ [k] i^a u^o batist^a dⁱla uⁿcopⁱl/și i^u-o p^une [ɛ] [k] și
...dă ru^ată c^ércul^ui/și d^upă ac^éi^e u^o p^une...la u^of^ătă sa^u la u^um
băi^at//și...d^upa ac^éa...fⁱ băi^at^ul ale^argă d^upă c^élⁱl^ăn^t/ca s^a
ă¹...prⁱindă/și d^acă-l prⁱnde/ă¹...șt^érg^e la u^ok^uc^u...batist^a/
și se d^uce în mⁱșl^oc/și i^l [ɛ] tⁱne-ntr-um pi^cu^or//

20 [Cît timp îl ține...?]

i¹ [ɛ] ă¹ tⁱni...²/c^am u^um mⁱn^ut...//

Stoian Ii^uana
ăm z^ecⁱ anⁱ

1. Pronunță șoptit.

2. Oftează ușor din cauza emoției.

668. NEREJU [WLAD, 480]

(jud. Vrancea)

Culegere: 1971; SD, DH, HB; transcriere: DH

cu h^uoră

5 cu h^uoră¹ //ă! cînd ierám ieu flăcău/sî făsă hóră/ca di uo-
bişei/cup sî fási sî-ácumă//h^uora sî făsé la crîisî mîl//...ădica
la prăvălii!//...prăvăliiî particularî//c-ăşă ierá atúş//viuorîş-
ti-¹ plătiă...acél cu prăvăliiă//noi ni duşam/la h^uorî/dar¹...nú
plătiám nimic//...ă k¹emám fiétîlî la hórî//...puteám sî joc^u uo-
10 fátî tuátî zîua-n h^uorî...//adica in nîelj^uoc^u...!//iar pi di lă-
tur¹.../jucá lîngă míni cît jucá/s^ud^up-áiî uo k^uemá áltu//pi^uyr-
m-^uo k^uemán sî^uio di la áltu/t^uót^u di n^u h^uorî//...ă...² cã dîr^uép^u
reç^uompénsî cî...jucám fáta a lu [ε][k] mǎ^uştiu^uio^ua cúii//...
ni sǎrvé máma fiéti c^ucîti-^uuou/său...dóu^uu^uoi/cî vînié cu
15 buolb^uotína c^uuóu^u la h^uorî//
[La Paşti.]³
la Paşti¹//şî [k] cî dác-o dam^u in dulá^p//tót^d la f^uel^u//d¹
cîti¹uor¹ dam fáta-n duláp/ni da uóu^u//...atúşé nú ierá ca acúma
cum vǎz io^u/cã...jocăc^u fiéti¹l¹ la u^ulo^g//nú sî puté sî juási
20 dóu^u fiéti di mîni...//treb^uie sî jocăşé...⁴u^u flăcău între dóu^u

1. Slab perceptibil.

2. Pauză mai mare, datorată faptului că, pe moment, informatorul nu-şi găseşte cuvintele pentru ceea ce intenţionează să spună.

3. Intervenţia aparţine unui consătean care asistă la înregistrare.

4. Pronunţie uşor emfatică.

fi^{ie}ti//fi^{ie}tⁱli nú f^ăsă h^or-ă^tu^s și sepa^ră^t/ca ac^uma//at^us.../nú
ie zistă ca sⁱ facⁱ f^ăta h^orⁱ sepa^ră^t/sau sⁱ yⁱii f^ătă nⁱkem^ătⁱ-n
h^orⁱ//f^ăta nú jucă nⁱkem^ătⁱ-n h^orⁱ//sⁱ dăc^uo kⁱemă u^u flăcău/
și jucă/jucă uo ru^ătă sau d^ou^u/dă ro^ătă h^orⁱ/sⁱ d^upă aⁱa.../sⁱ
5 retrăz^e-năp^oi lⁱngⁱ [L] m^ă-să//nú put^ă sⁱ [ε] c^uontⁱn^ui m^ă
dip^ărti/că...pu^ăti flăcău-av^e...plă^serⁱ/sⁱ...m^ăi k^emⁱ sⁱ pⁱăltă!//
//nu n^uma p^es^eee/la h^orⁱ //...²

ēⁱ! c^ă s-a [ε][k] s-a cam termⁱ n^ăt^u h^ora//

[Da...dar ce-i bolbotina ...?]

10 u^o b^ătistⁱ/leg^ătⁱ u^ou^uli.../[ε] u^un s^ărvi^et.../u^un s^ăr-
vⁱet^ă/leg^ătⁱ/cu u^ou^u/ac^uol^u/s^ău...c^u c^uozon^ăc^u/c^u p^ăscⁱ noiⁱ iⁱ
sp^unim...//in i...i^ăl...//

Beteri^ugi Ge liuon^u//intăi...//

șin^ășit^ăreⁱ [de ani]

15

vălărie

vălărie/ne-^ued^un^ăn^ăt^uot flăc^ăiⁱ/nⁱ d^us^ăm^u intăi la bⁱsă^ări-
ci/...nⁱ nⁱruⁱie p^uo^ă/c^um^ăp^ăr^ăm fⁱic^ărⁱ c^ătⁱ-o lumⁱn^ări/...adⁱca
[ε][k] c^um^ăp^ăr^ă v^ăt^ăf^u!in^ăintⁱ dⁱ-e nⁱ d^us^ăi la bⁱsă^ăricⁱ/sⁱ
ho^ără dⁱ d^umⁱnⁱcⁱ.../sⁱnⁱ-i v^ăt^ăf^u//sⁱ sⁱnⁱ da m^ăi m^ul dⁱ p^ou^u/t/
20 p-ă^ăla-l p^une^ăm v^ăt^ăf^u/sⁱ d^up-ă^ăla nⁱ d^us^ăe la bⁱsă^ăricⁱ c^um^ă v-am

1.Șoptit.

2.Pauză datorată intrării cuiva în cameră.

3.O dată cu informatorul, pe ton mai scăzut, dă aceleași
explicații și consăteanul prezent la înregistrare.

4.Informatorul repetă, pentru a sublinia, observînd intere-
sul anchetatorului în ceea ce privește explicația dată.

spus^u.../di-ac^uole plecăm cu vălăriia pîn^u sat^u//în speșial pî^u la
fi^uetⁱ//și cî^u azûzân^u la acăsa nôm^ului/^uri ridicăm în s^us!//pî^u fi^ui-
cări...!//

[Din casă...?]

5 din cásî//

[Îi luați de subsuori sau cum...?]

ăi luan^u di subsuorⁱ/și-î^u ridicăm în s^us^u//șă...^tdăcî ierá
[ε] n^om măi^u bătrî^u [k] măi^u i grēu! adică/măi^u grás!//nⁱ p^unēm măi^u
m^ult^u!//dăcî ierá măi...m^unic^u/n^unu sîngur^u! [!]//așă n^umb^ulăm din^u

10 cásî-n cásî/nⁱ da fi^ui...

[Și pe fete le ridicați...?]

șă pî^u f^uetⁱ lî^u ridicăm!//

[Sau...mai ales?!]

p^ui^u f^uetⁱ lî^u ridicăm! [!]//c^u p^uatⁱ măi dîgrábⁱ ca pî^u b^u-
15 tr^uî^unⁱ [!]//...n^ul/sériuós...!că ástă-î...!//

[Înțeleg, dar așa vrem noi...să știm!]

da^u h^uai^u!²//șă...nⁱ da^u.../oáminⁱ: n^uoi/nⁱ da^u...pás//...cun^u
li spun^ueam noi...//nⁱ da^u...bán^u/áltⁱ ni sîn^ustie^u/dac-av^ué cu^u șî/
áltⁱ n^u...!//dúpă șî...sî^u terminá vălăriie/nⁱ-mpăr^utăm^u //...
20 vătá^ul^uui.../îi dam n^o pásc-ăc^uól^uu m^uai^u m^uult^u/m^uai frum^uásⁱ...!/îi^u
dam n^uoi m^uai m^ult^u.../cî m^uă^u rog?!...//e^u! túpă^u șî...nⁱ-mpăr^utăm^u/
plecán^u cu^u t^uótⁱ la h^uórⁱ//șî jucám cu^u fi^uetⁱ lî^u d^up^u cum^u v^u-ă^um...
povestⁱ m^uai n^uai^untⁱ//³

[Același]

1. Direct către anchetator; informatorul nu înțelege motivul interesului pe care-l manifestă acesta.

2. Condescendent, față de situația confuză anterioară.

3. În legătură cu obiceiul în discuție, cf. Vălăritul, la Stelian Dumistrăcel, Lexic românesc. Cuvinte, metafore, expresii, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1980, p.142-170.

dulápu

[Cum se face dulapul ...? Cine-l făcea?]

dulápu-l fășé...uám¹n¹ d¹mesării¹...//dóu¹-trii¹ pers¹uáni
d¹mesării¹/cū...uòp¹t¹p¹ól¹t¹/său¹cu...dóu¹spre²și.../dep¹ind¹! d¹pi
5 ... cum...vre¹e-să-l-făc¹ă di-mări//c¹îti¹dóu¹ pers¹uáni-m¹fiiic¹ări
p¹ól¹tă/si¹s¹sus¹șești-șă/u¹n¹u d¹pi¹ál¹tu/lă¹uo-nă¹l¹m¹i di-vro...
șin¹șas¹i métri//că [ε] cam așá-¹l¹l¹...//

[Și cine îl învîrte?]

dóu¹ pers¹uáni//doi¹ uámin¹//șă¹ál¹tu stă¹/di-strîzi...//bán¹/
10 sau uóu¹â!//c¹î dep¹ind¹!...!//d¹l-apú¹că: c¹î n¹uma d¹la Paș¹t¹/pă¹lă
[ε] șfint¹u...pă¹la lisp¹as¹u!//u¹mb¹l¹i dulápu...//d¹acól¹ nú¹ma¹u
u¹mb¹lă!//așá-¹l¹ uob¹ișé¹u...!//

[Același]

cúoh¹tă

15. [... De cînd alegi lemnul din pădure...și pînă cînd poți
aduce apă cu ea...]

mérzîn¹la-păduri/alezi¹m¹ l¹émnu¹ căr¹i cráp¹ă¹/...mă¹i cu¹s¹ă-
mă di¹n¹l¹em¹n¹ m¹olift¹!//...ă¹ál¹ dăm [ε][k] u¹ál¹d¹óborím¹ juos¹/
ă¹l sc¹urt¹ă¹m cu¹h¹ieru...ă¹ál¹bátin¹cu¹[ε] pán¹ă¹ d¹c¹ohít¹/ă¹ál¹
20 ...șu¹oplí¹m¹ c¹u¹...c¹îrlanu¹/lu-mv¹ă [k] l¹î¹îmv¹álím¹ duáz¹îli/l¹î¹
scuogím¹ c¹u¹c¹ut¹túá¹ie d¹te¹scuog¹ít¹/...le-adú¹sím¹ acásă/fásin¹
c¹éercur¹l¹i di¹n¹l¹em¹n¹d¹í¹ag¹u/...căr¹i cráp¹ă¹ bini¹/si-¹l¹v¹î¹juos¹/
ș¹ă...să¹-nduá¹î!//l¹émnu...//ă¹ál¹díspăturám¹/șu¹oplí¹m¹ s¹éercur¹l¹i
/l¹î¹băgám¹ la cuól¹ăc¹ă¹ s¹ă¹s¹ă...cál¹si-nduoi¹t¹î!//...lă¹sám¹ duáz¹îl¹d¹te
25 s¹ă¹u¹s¹uocí/ [ε] dúpă [k] d¹pi¹ś¹ s-a u¹usc¹ăt¹/ [!] l¹î¹trázím¹ăm

1. Informatorul pronunță lento (= [L]), aproape în mod con-
stant.

măăsă/îŋkeiem tăipari di sîer [k] di sîercu/ur/sîi...li-ŋkeiem
 //le_légăm la gûrîi/li_rîătezăm cu...făe [k] hîerăstîău/li_nîe-
 tezîiŋ_cu_cuțîtuăie/lé_gărdînim cu_gărdînîaru/...păsuim
 fûndu cu_păasu/ăl_tăiŋ_cu_cuțîtuăie/ă_ăl_bătim...lă_fûndu
 5 c_ohîțîi/sî-ăl_strîizim cu_sîercu/ur/pîinî_cî_sî_strîiŋ_duăzîli//
 u_o_përiiem/cu_ohîțî...//

[Cu ce...?]

cu_cuțîtuăie//mă...!//sîă...u_o_dăm_gătă...!//dăcâ_vrîem
 sî-u_o_făăsîm frumăăsă/u_o_mflûorîm//cu_fluorîntîu//fluorî-
 10 tu_ăstă-i...u_on_instrument_dăe...di_hîer//făcût_lă_a...hîe-
 rîr/a_ășă_în_pătrățîăli/cum_îești_îel_dî_frumuôs.../ăl_ă-
 ardîm_u_m_fuoc/să_ŋkîistrîm/cu_ohîțî.../pî_lîngă_sîercu_dî_lă-
 gûrîi...!//ăi...făăsîm_diferîti_fluorî.../pî_îe_ac_ălo.../sî_u_o-
 dăăm_gătă/pëntu...vîizîarîe//

15 [Ai spus mata că păturim ...sau cum...?]

dăespăătrăăm//

[Aha! Ce înseamnă...?]

sîercu//sîercu/ur_lî_dăispăătrăăm//unu_dî_ăltă-/ășă/le-
 crăpăăliemnu_sîeăă/ă_ășă_însăăîneăzî/da//...mă...!//

20

Păvel Tătu
 săptiză_săsi_dî_ăni

îis_ărsă_dë_mîc

[Poți să-mi spui mata...ce-ai pățit la mîină acolo...?]

[ε] u_o_pri_dî_ăc_ălo²//

1. Confirmativ, ca răspuns la gestul anchetatorului că a în-
 teles și este satisfăcut de explicația dată.

2. Jenat parcă, informatorul îl roagă pe anchetator să închi-
 dă pentru un moment magnetofonul.

[Nu te supăra...nu are nimic, că și asta ne interesează...]

îis ársu de micu!//

[Cum s-a-ntîmplat...?]

fr¹iptu/d¹e m¹icu//m¹ămă bătrîna/m-a tînutu uum brăti/și a

5 s¹arît uun c¹ărb¹u¹ni!//din l¹emn d¹e f¹ag¹/di la hu¹ar¹ni/[ε] ...ă

im...m¹ m¹ini/și iou l-ă¹n stris/cum am f¹ost c¹ăm f¹innăsc¹u¹t la z¹ăse

n¹oi¹embri/și aars/la m¹ăș¹ini¹//la n¹ou m¹ar¹ti¹//m¹dal/aș¹a de m¹icu

ă f¹ost//l-am stris¹u-um m¹ini/și i¹...b¹ătrîna me¹...n-ă! s-a p¹ri-

s¹eput s¹i-in dis[ε] c¹îr¹k¹asc¹i d¹e¹st¹li/s¹i d¹e¹ sc¹înt¹e¹ș¹e j¹ost¹//s¹ăi¹i

10 ...s-a m¹ăsc¹u¹t¹//m¹ina i¹ote-ti¹ c¹i cum uo vid¹e¹t¹/aș¹a//

[Și-așa ai lucrat?!]

m¹ă//aș¹a am¹ lu¹crat¹u uum ve¹et¹i!//ș¹a l¹ucr¹ez.../p¹in-oi m¹u-
r¹ăi!...//

[Același]

15

u¹ou¹u¹li r¹oș¹i¹

u¹ou¹u¹li r¹oș¹i¹ li fa¹c¹ și m¹mbu¹ial¹i di aș¹tă/li...car¹li pu¹a-

te/li scri¹i¹/le f¹[k] a¹d¹ic¹ă s¹i c¹ă li-nc¹ond¹e¹i¹/le scri¹i¹ cu u¹om

plă¹iv¹as ca cum scri¹i¹...d¹um¹ne¹i¹ c¹u¹o¹lo/...pu¹at¹e s¹i f¹ac¹i flor¹i p¹i

i¹el ac¹u¹lo/-l b¹ag¹i-m¹bu¹ial¹ă.../car¹li nu/ă¹l b¹ag¹ă-m¹frun¹z¹ă.../d¹i¹...

20 m¹ăr/di i¹er¹/sau...cul¹ăg¹-ac¹u¹s.../h¹ăi?³...

[Și ce culori iegeau din frunză...?]

r¹oș¹u/i¹es¹ă//

1. Gest.

2. Se referă la cercetătoarea (DH) care scrie fișa fonogra-
mică.

3. Informatoarea surprinde intervenția, din planul al doi-
lea, a cercetătoarei citate în nota precedentă, care sugerează
să se pună întrebarea ce urmează.

[De măr...]

șî uî un... uum fel dîi... sî ovîr vî // uum fel dî buruiânî // îî zî-
sê sî ovîr vî //

[Ce culoare ieșea...?]

5 îîșî rî oșîî / acî oî // sî cî-sî uîî rî oșîî // merîșîî dî le
zî sî // dîcî vrei sî bî sî kîcîî / bîgîî / dîcî nî... / lî lîsîî așî
cum îerî dî... lî pîîîî acî oî //

[Cu ce le chica ?]

[VII b] [Cu ceară.]¹

10 [VII c] cu sîîîî //

[VII b] [Cu chicușu...]²

[VII c] cî sîîîî / cu kîîîî...³ // acî oî / cî lî bîgî îîîîî - îîîî dî
... îîîîî / lîîîî... bîgî îîîîî... îîîîî îîîîî / sîîîîî tîîîîî îîîîî
dîîîîî dîîîîî - îîîîî // pîîîîî îîîîî dîîîîî îîîîî îîîîî / dîîîîî lîîîîî îîîîîî acî oî
15 ... / ca sîîîîî sîîîîî îîîîî... [ε] [k] sîîîîî îîîîî la îîîîî //

[Și după ce le scoteai din buia ...?]

[VII c] îîîîî - îîîîî cîîîîî îîîîî - îîîîî îîîîî... îîîîî?⁴

1. Intervine, în șoaptă, informatoarea Ioana Șerban Spulber
[VII b] înregistrată anterior, intervenția ei fiind aproape simul-
tană cu răspunsul informatoarei [VII c] cu care se lucrează. Cele
două informatoare se vor completa reciproc, de aici înainte an-
cheta desfășurându-se spontan în forma unei conversații mai mult
generale.

2. Aproape șoptit, cu oarecare timiditate la început.

3. Precizările de mai înainte sînt reluate pe ton scăzut, de
planul doi, adecvat unei conversații obișnuite între mai multe
persoane.

4. Către anchetator, observînd la acestă intenția de a o în-
treba ceva (probabil nu aude așa bine și este vorba de un fel de
tic verbal datorat și vîrstei).

[Dacă erau chiccate ...?!]

[VII c] ... ¹

[VII b] [Stergea chicătura. Și...pe unde era chiccate nu se mai
prindea rușata ceea...rămînea albe...scrisorile celea...]²

5 [VII c] răm [ε][k] pe-ac^uólo rămîni ál^bu!//

[VII b] [Rămîne alb...]³

[VII c] pi^u-ac^uólo//sîⁱ li^h [k] líⁱ púⁱni-éc^uólo sîⁱ lí^h héⁱbi-nⁱ sîⁱuⁱnⁱ/
le-egázá/liⁱ dá^u fuo^u puⁱtînⁱ á^{sá}.../ca sîⁱ nuⁱ sáⁱ t^hokⁱéscⁱ sîⁱéra/...
caⁱ cînd^u...sáⁱ rás^ucú^oc á^{sá} cuⁱ-n^{sé}tu/...cáⁱ sîⁱ rămⁱíⁱ ál^b pi^u-éc^uólo
10 dⁱ pⁱ uⁱnⁱdⁱ-i sîⁱ é^ráⁱ//sáⁱ răm [ε][k] dⁱ líⁱ-n^cál^zástⁱ iá^r/laⁱ f^uo^u
pi^uúr^{mí}//sîⁱ líⁱ st^hér^zi/cîⁿ dⁱ líⁱ scu^átⁱ dⁱ-ac^uólo dⁱ mⁱmbuⁱál^á
sîⁱ é^réⁱ...//dⁱ éⁱ í^m frúⁿz-áⁱ dⁱ-éc^uólo...//

[VII b] [Rămîne scrisoarea...florile acelea albe...rămîn frumoase...]⁴

Mă^ríe Timă^tó^ríu
sáⁱ ză^sá^uóp^u dⁱ áⁿt

15

[Gardul de nuiete]

[Aicea...se fac și garduri din nuiete împletite?]

dă! daⁱ daⁱ daⁱ...//

[Cum faci un gard împletit din nuiete...]

20 m^dă!//dómle! gárduⁱ dⁱ nui^éle/síⁱ făcⁱ á^{sá}: făcⁱ m^u ũ...príma

1. Pauză scurtă; pe lângă faptul că inf.[VII c] este mai pu-
țin promptă, o preocupă și posibilitatea intervențiilor Ioanei
Șerban Spulber.

2. Explicația este dată de Ioana Șerban Spulber pe ton firesc
de conversație, adoptat în cele din urmă și de Maria Temătoriu, fă-
cîndu-se deja abstracție de prezența magnetofonului și de "rigori-
le" metodologice ale anchetei.

3. Confirmă "moale" Ioana Șerban Spulber.

4. Încheie discuția Ioana Șerban Spulber, mai vicioasă și mai
"liberă" decît atunci cînd a fost ea înregistrată.

dă^u fâsîm^u: tarâsî^u/dîp-e^ucêe^u...ă fâcîm lêtur^u/dîpi lêtur^u nî pû-
nim ş-aducîm nui^uli/să lu-grădîm^u//frum^uo^s/ă^ul fâcî ca^uum fel
dî le^uasî//mă^uî^uîe^ustî [ε] o-ăltă^uă [ε] pâr^utăe.../cû...gâr^ud^u/[ε] ă
...fâcîm par^u/fâsî^un răz^ul^uo^ug^u/dîp-e^ucêe^u...pûnim doi pâr^uî/sî bă-
5 găm răz^ul^uo^ug^u-ă^uî^uîe^ustî/pûnim gîj /sî fâsîm gar^ud/c-aşă sî fâsî^u la noi
...bătrâ^uîni^u!//dî^un timp^uur^uî.../ăstă^uîe^ustî gar^ud m^uo^ucă^un^uîe^usc^uî!//
cûm^uî^uîeră...dî^un strâm^uo^us^udî^un strâm^uo^usî nîst^uî!//

Căluian^u Tuon^u
pătruş^uîpătru [de ani]

10

cl^uoşcă

cl^uoşcă?!

[Da...]

ă^uî pûn^um^u [ε][k] âv^um âşă^u um fel dî^u şubăr/sau^u uo... uo^u pân^uî^u/
cûm^u mă^uî sî spûn^uî la noi/sî^u pûnim ac^uo^ulo rîn/pi^u urmă pûnim mă^uî
15 uo[ε] li^uacî...dî^u plî^uavî p^u deasupră/ăşă^u mai măr^uuntă/pi^u-urm^u-u^uo pû-
nim:...cî^utî^u cî^ung^upi-şă^uî^upi uo^uî.../cî^utî...crédîm noi cî-î cl^uoş-
că dî^u mări//sî uópt^uî^upi/sî^u pi^u la douzăs/pûnim...//pi^u-urm^u-adúsîm
cl^uoşcă/s-u^uo pûnim ac^uo^ulo/sî...cam î^um fêlu^u ăstă sî pûn^uî//

[Dar...cum alegi ouăle?]

20 [!] â! le-elézîm uo^uli^u lă...la lumî^un^uî^uari/-eprîndî^um uo lu-
mî^unari/sî^u pûn^uî^u m^uî^u în zări^u-ăşă^u2/sî^u sî^u vî^uedî^u-um fel dî...pără^ul^uî^u/

noi spûnim//

[Pără^ul^uî^uă...?]

mă^uî [!] /ăşă sî num^uîe^ustî [!] //...ăşă sî spûn^uî...!//

25 [Şi acelea-s bune...?]

1. Gest.

2. Gest.

ăcēlēā [ε] ...dā! āri-^mo^m pui...//dacă^u nū au părălūt^hā/di^u nu
sⁱ vⁱlēdi nⁱ mⁱc^u/c-ac^uolē/sⁱ vⁱlēdi-um pūctis^uór/ășā!//dac^u nū sⁱ
vⁱlēdi pūñctu^u āla/spūniñ cⁱ nū sūn būni/sⁱ n-ău pūi//

Z^uo^uit^uă Martēi^u
pătruzășit^uréi [de ani]

iēl mē-a spus cⁱ-i ūrsu!

io^u m-ām^u ĩntilni^u c-ū^u ūrsu^u//...

[Vorbim "mocănește", da?]

10 dā!¹//cîn^d iērām...băēā^t mai mic^u ășā/lucram^u...la^m plantā-
tⁱā//lā...īmplāntāt pui^uēt di-ēștiē di...pin^u di brād.../pāl^utin...
//sⁱ m-an^u dus c-ūnū [ε] ūm^u băi^uēt.../măi^u mār^u ca min^ui...ī spunēā
...Brātu...Tanási/...ne-an^u dus s-adūc^uim nⁱști pui^uēt di la^u b^uñ
gețār di la...c^uāldār^u//sⁱ vⁱñim cu iⁱ lā...Palcău^u/la^u fābric^u//sⁱ
merg^undā noi...pⁱ [ε] drum/io^u iērām mai i...ī ūrmā/sⁱ iēl mai
15 inai^uint^u//d^up-acēēē iēl a rāmās^u...ī ūrm^u/s^uā an^u luāt-o iēu mai
nai^uint^u//sⁱ iōu m-ām^u uitāt^u pⁱști...āpⁱ/pⁱști [ε] Zăbālā/zis^u gir-
l^u/cum^u ī spūnim nōi.../ne-am^u uitāt pⁱști āpⁱ/sⁱ iōu...cîn nⁱ-em
aruncāt uōki/ām^u vāzūt cⁱ sⁱ lās^ui...ŭ^u animal dⁱ pⁱ-o rīpā//sⁱ iōu
am īsepu^u sⁱ strig^u "nōt^u p^uōrcu^u!"//iar în tīmpu^u ālă/s-a lāsāt
20 sⁱ iō-ām^u croi^uīt-o la fūg^ui-nai^uintēē lui//cîn m-an^u sⁱ inai^uintē lui/
a vⁱni^u sⁱ...băēētu āl^u lānt car-iērā [ε] di dⁱ pⁱ min^ui/-a vⁱn^uīt ī
ūrm^u/...sⁱ iēl mē-a spus cⁱ-i ūrsu!//io^u p^uān-at^u nū vā^uz^us^um
ūrsu^u//ā spus cⁱ-i ūrsu/sⁱ iōu [k] noi am īncepūt s-ūol h^uāim^u
/sⁱ l-ā hoi^uīt/sⁱ iēl a iēsīt īn s^us [k] s-a dus īn s^us...pim^u pā-
25 dūri/sⁱ nū l-ām^u m^uāi vāz^uīt^u//

1. Confirmă pe ton firesc, înțelegînd foarte repede care este scopul anchetei.

[Se teme de oameni...?]

dă! / sî tēminee uñiurō // dă uñiurō / dăci-î înglota^t nū sî
tēmi // sî-ntuārē la uōm / il trint¹ēști / -ul f... sgarī¹ // uōl f...
sfīfīi... //

5 [Cînd fî înglota ...?]

mă! // cîn fî înglota^t // ... bñfuārī... dăci n-ări p^uosibil dî
fūgī / sau u... dăci f... sî vñedi cî-î su^rprīz dî nīscā cîn¹... /
sî n-ări rñostu dî fūgī / nū fūzī... // sî năpustēști dî pi cî¹n¹! /
dî pi uāmīn¹...! / ia buturūg...! / bñlovān¹...! / lēmni! / cî gāsāști
10 fñāint¹! gā... zvīrī...! //

T¹ertīu Rădu
dōuuzășidoi dî an¹

[Lucrul la cartofi]

...¹ pūnīm sāmānām [k] intāi arām cu plūgu / d^up-acēē grā-
15 pām / s^upă cî grāpām... / pūni^u cart^uof^u // pūnim cartofu / făcīm cu
sāpā uo grūāp¹ [ε] așā... nī¹ kār mārī n¹ s^ukār micā / ...²

[După ce-ai făcut...]

ā fācū^t grūāpā / avēm bālīgār¹... d¹ē uāi / uōl alēgīm cārī-î
māi p^utrē^t / așā / māi i... bñu^u / pūnīm... cî ti-o mīnā d¹ē... bālīgār
20 ... i^m fūndu grāōpi / pūn¹ cî ti doi-tre¹ [ε] cartuof^u / cart^uof¹ ācō-
l^uō... bārābñōi / sî māi spūni bātrīnēști... / āi pūnīm ācñolo / ... sî
dî p-eēēē / dām pāmīnt... p¹stī¹ / sî fī lāsām pīnā rāsārī // cîn¹
rāsārī-î prāsīm / dî dōu^u uor^u... / āi prāsīm / dāci āri c¹d-ēzāmplu
cîn fāci gīndāc¹ / fī dāg cū... d¹tetē^u / cū prāfur¹ / ... sî tuāmā / fī
25 i... culēgīm / c¹n fī...

1. Informatorul tușește și își drege glasul.

2. Se întrerupe înregistrarea pentru un moment și se schimbă banda de magnetofon.

[Cum se scot...?]

cîñ...vîdém cã_s-au...pãlîţ^u...hlujdãñî-è^gã [ε]...a^llor/
ni_ducîñ_sî...sãpãm [k] zmúlġim întãî hlojdãñî-è^gã...ã_lóc^u vîndî
[ε] sîñ^t [k] îestî cúbu/^gdi-ec^hóle dî [k] fêrîm pãmînt^u la_uo.
5 pãrte/^gp-úrñî î-adúnãm: îñtr-^uo bãñîţã/sau_îñtr-^uo cãldãrî/sau_
îñtr-^uo tírnî...//ãî púnîm^u îñ_sac/^gdîp-acéî_î_dúcîm acãî^t//acã-
sî.../cãr^l-au_béç^t.../ãî púnî-m_béç/cãrî nú fáci [L] grúapî/fácîm
uo grúapî-m_pãmîñt^u/la_uo_rãdãşîñ-a_únî^u...núç^u/sau_u...la_^um_
p^uom^u/^uo_grúapî-m_pãmîñt.../

10 [De ce...la rădăcina pomului?]

ca_sî [ε] nú preã...ţîñ-aşã...n^uprie^u îñtrî_ápî...!//m^uul-
tã...//ãî púnîm^u ac^uólo/fácîm uo grúapã/ãî púnîm [L] cart^uof/sfê-
cîlã.../ac^uólo/^gpî-úrñî le-acoperîm//dãm pãmîñt^u...p^udeasupra
lor/...dîpî [k] dî_çî_dãm pãmîñt^u p^udeasupra/púnîm ñîştî_fîñî^u//
15 fãcîm aşã_^um^uormîñ [ε]...ca^mascutîţ aşã/ca_sî_nũ...fúġî_apa
îñ_lãt^uurî/^gcîñ_avém nèvóîî/cãtãm la_îî//d-ezemplu îárnã.../prî-
mãvãra.../cîñ_avém nèvóîî/îî-m_p^uosîbîl...//îî_luó/^gsî...fãcîñ_
folosîñţã cãrî-evém nèvóîî dî_îî//dî_mîñcîã^t/sau...dî^t_pus_îm_pã-
mîñt_îar...ã_dóîle_ãñ^u...//

20

[Acelaşi]

[Cămaşa tărânească]

[Ai cusut vreodată...?]

an_cus^uu^uu^u/cun_sî_nu?!...//

[Cămaşa...?]

25 cãneçî/sî cãtrîñt/an_ţãs^uu^u...!//

[Spune cum cõşi o cămaşa...]

ã_fãc sup^uãşîlî/pî-úrñî_tãî_mãñîşîlî/sî...c^uoã^u mîñîşîlî/...
dî-ac^uóle c^uo^u_sî_ã_pãşîlî/...pî_úrñî_fãc c^uoltîşî^uorî/apó^uuo

[Cum își face subiectul o păpușă]

[Poți să spui cum faci o păpușă...de cîrpe...?]

da,¹//

[Ia spune...!]

5 io^uuo p^op^ușă dⁱcⁱrpi/i^fil [ε] i^lc^uos/intăi/pⁱ-ec^uolu-șă
[!] pⁱla kⁱșu^uari.../măⁿili.../b^urta [!] .../căpu [!] /...²

[Și...?]

10 a^uo [k] dⁱ-ec^uolee ba^ccⁱrpi-ec^uolⁱ-șă iⁿtr-uo p^op^ușă/
m^ulti/iⁿca p^uo [ε] u^o n^ucă.../sa^uuo... [k] cⁱrpi^le//d^uo-
le-i c^uos^uo^ki/ [k] i^ld^esenéz iⁿtăi/^sdⁱ-ec^uole-i c^uos^u!: g^ura/
nă^su.../dⁱ-ec^uole-i fac dⁱștⁱli/dⁱ-ec^uolu-șă...//sⁱdⁱ-ec^uolē...
u^o i^mbrăc/iⁿfac u^o...r^uo^kiⁱ/sa^uuo...uo flaⁿică/u^oc^uos^u/u^om
ba^tic^u/...atⁱt^a//

Caș^uo^ki iⁱu^uană
u^ușpi^uanⁱ

15

[Numărătoare la joc]

20 "uo s^uopⁱrlⁱ c^alătu^uari/a-ntrⁱeb^ad^e s^arba^to^uari: c^eie azⁱ?/
c^eie mⁱinⁱ? .../azⁱ ie zⁱu^uă d^e iⁱsp^as//să tăⁱem u^uo cⁱne gr^as//
h^uu^url^ui/b^uu^url^ui/să m^anⁱn^ce d^umneal^ui" [!] //³

[Aceeși]

1. Șoptit (din cauza emoției).

2. Anchetatorul este nevoit să intrerupă înregistrarea datorită risului general al mai multor copii de față la anchetă, care îi distrag informatoarei atenția de la cursul firesc al relației; după explicațiile de rigoare, ea continuă serioasă și foarte naturală.

3. Subiectul a avut pronunția sacadată, ritmată.

m-an dus cu m¹ei

[Ei, spune cum a fost cu cîinele...!]

ieu^u într-^uo ză/m-an dus cu m¹ei/cu ^uo altî...f¹etită/şi
le-em înkis ac^uol^o la i^o//n-am m¹v¹nî acasă!//am vînit acasă/
5 am mîncă^t/şî cîn m-an dus.../[ε] c^unoi n-am m¹ăi [ε] m¹ăi găsî^t
u^oîli...//ac^uol^u u^und^e le înkisă^trîm/m-ă [k] ne-am d^us/pi^ur-
mî le-em cău^ută^t le-an găsî^t//am v¹nî^t înap^uoi/la colégele [ε]
[k] lă fi¹etie/ca sî...s¹li sp^unî^u//ă...a v¹nî^t ^uun cîin¹e/...io
i¹eră^uc^u [ε] ...io^uerăm cu altî fatî//cîinile a v¹nî^t a muşcăt-^uo
10 pi¹ea/intăi!//ieu di colu-să a am tîpă^t/s-am fugî^t//cîinili dîpi
s-e muşcăt-^uo pi¹ea/a v¹nî^t la mîni/m-a muşcăt^t/io an sări^t pi¹ ^uun
gărd/a ac^uol^o nu m-am putu^ut tîne¹ d¹ă...nimic/s-io am [ε] am...
a am fugî^t j^uos^u//

[Ai fugit jos sau ai chieat ...?]

15 [k] a am căz^ut j^uos [i] //cîinele/ a a făc^ut pe altî p¹arte/
s-a vîni la mîni/şî m-a muşcăt^t [i] //i¹ă^u/d^upa ac^uă a a am tîpăt/
plîngîndă/^umă durîe/s-am fugî^t pi¹ drum//pi¹ ^uurmî a v¹nî^t altî
ve¹cîne/ă [k] pi¹-ac^uol^u-gă/s-a v¹nî^t altî... [k] a i¹esî^t [ε] u^u
^uo fatî de-ac^uol^o dî^u c¹asî/s¹ [k] şî i¹ [k] a am in¹tră^t şî noi
20 în c¹asî/şî...

[De unde te-a muşcat...?]

u^uuită^t d-e¹îc¹î¹//

[De...?]

d¹ă...kî¹ă^uor^u!//

669. SOVEJA [WLAD, 561]

(jud. Vrancea)

Culegere: 1970; SD, DH, HB; transcriere: DH

amînăru

5. [Ai aprins vreodată cu amînar ...]

dă_cu^m ?!//

[... focul ?]

la uodăie !/lă...cum ?!//

[Spune cum se ... cum era și cum aprindeai un foc cu amî-

10 narul .]

amînăru ieră-n fîelu-ăsta tovarășe: uo bucată dă fer dă uo-
tél/făcú^t dă...fîeră^r/dē tîgăⁿ cūm le spuneam noi atuncăa/șî [k]

dî uo^{ti}el^u/și cu crēmîni/care crēmⁱnee-i pă toa^ti rîpîlî p-aiiⁱca/
șă...u^m fel dă buriⁱetè...dă fag/ol ferbe^am în cēn^ușă/da-l fer-

15 bi^am m^ulte zîlî !//pîⁿă s^a scămoșă//acūma cîc^a făcⁱ [ε] ...l-îⁿ-
trebuiⁿte^az^a la p^alăriⁱ! acūma-ⁿ...făbri^ct...//kar n^oi/sivⁱcul-
t^ura an^u cul^uș d-aiiⁱca d^a la uoc^ol^u/...cîc^a l-îⁿtr^eb^uiⁿte^az^a la
p^alăriⁱ...// [ε] ă cūⁿ s^a spun...plu^șu-^ala d^an buriⁱetè//at^un^ș noi

20 l-îⁿtrebuiⁿtaⁿ ca i^ască ! [i] //șî...p^un^ei i^ască d^eas^upr-acol^o/
șî...cu am^unar^u: "hăit^t" !//...pîⁿi cî^l lua f^uoc e^ască [i] //după
ăga/p^un^ei uo...uo cî^rpă/treb^ui^e sî ai șî cî^rpă//s-aprind^ei șî cî^r-
pa/șî la u^u loc^u/c-ole^acă d^e...sur^ccîc-ășă m^ai...u^usc^ată/aprin-

deai fuocu//da iară kin^u !//cê si mai i... !//

Zahariⁱa Neculaie
șăptizêc^ă [de ani]

s-a-ntimplât d-a_ars sātu

- 5   ân î mărⁱtie.../în anu pătruzășit^rei/...a luat f^uoc aⁱi^că/
sus^u...//dê lă [ε] un in...^un încêdiu/dê...botoaii d^e benzina/s-a
ars sātu//p^t parte-asta a Dragoslovenⁱ/aproape toată//io^u atuncă
plecăsîm lūnⁱ//d^e acasă/ăm plecăt cu niști măr^fă//șîndîlî cum s^e
spune la noi/aⁱi^că-ntr-o comună/...la vâl^e//făcăm...servi^c atuncă
10 cum ieră/...ieră^m înscrîs istructur lă prēmilitarⁱ/așă cum să fă-
cā atuncēa/șî io m-an dus cu...măr^f/cî vorbeam altîdatî cu altⁱ
băiet^t cārî ieră^m...acolo dînj comunîli-ăștea aproape dă Pân^cu/
aⁱi^că ieră tîrg^u iarmărôgu/la Pân^cu/m-ă s într-o comunî Movilița//
așă/ăm plecăt d^e-acasă lunⁱ//mărs sara/ăm fost acolo//sau...măr^t
15 cîn_ăm plecăt//mărs sara/s-a-ntimplât d-a_ars sātu//așă/...femēēē
/a mea/sara le-a dat lă băiet^t...//aveam trii băiet^t//ca cum ar
spuni sî cūrîțî niște grăuunți /...acolo/pî la uora/cî cîn să cū-
rîțā atun^s s să cūlțā [k] s s cūlcā știi...^uc păpușoi/cum s s spū-
ne la noi//a cūrățat ii pînî pî la uo_uora...vo zēci/sau nouu șu-
20 mătate/a^u adōrmi^t/sî s-au culcāt//cî s-au trezît/s-a trezît bāēa-
tu-ășta mai mic/s-a trezît.../că ardi...sātu//î flăcăr^t//așă/fe-
mēēa s-a sculāt/a cātāt așă fel/s-a duș la pā [k] pā la pārint^t
apruape...la [k] î vālî undî stau io acoleā că stau dîpă sōcru-
mîo acoleā/se kāmî mai in deāl/undî-î bāēatu-ășt^a cārî-î...aⁱi^că
25 sus/...gēs^tiuonār acolo/șî/...s-a dus acolo/tos tăbără ca s s scuā-
tā cēvā dînj cās^t//femēē-a vînit acasă/a intrāt în cāsă/cî sî...

- sî iásî dînj cásâ/n-a^u mai putú^t sî...mă iásî cî s-a băgă^t flacă-
ra pă...uși//atun^c feme^ea ca cum i^u la noi/cásîl-eiⁱica/cu drúg/
la ferestri/a luát un sul dⁱ-ăsta car-ieră cu...pîzî/a s...
strîmbăt drúzi dⁱ la fereastră/sⁱ le-a dat drúmu la băietⁱ/s-a
5 iⁱgî^t sî ia/s-a iⁱgî^t afară//tócmai în timpu-ăla aviá^m sî...vácⁱ
//aveám...douo vaș mărⁱ/sⁱ douu mînzatî mai micⁱ/cări n-a^u mai
putú^t//c-așă-i vⁱitîli animălli/nú ies din...cásî//númai dac-o
sc^uotⁱ afară//...s-o...sc^uotⁱ așă/sⁱ-i pui ceva în cap/uo sc^uotⁱ
afară//așă s-a-ntîmplă^t...a iⁱgî^t afarî/-n coló/a ars tot//c-a-
10 veám lémni/-aveám păpușoi/cásă/s-a plecát//mar^t/cîn m-an rîdi-
cát ió/mércur//...d-ăcoló dînj comú^a M^uovilița/.n-a-ndrăznî^t oám-
ni-acolo șă-m spúⁱ...//ar^d [k] cîn ió m-ă rⁱdicát într-o comúⁱ
/în C^olănesh^t/rⁱdicînd^u-mă spre...Muscel^s//n-a-ndrăznî^t sî-m spú-
iⁱ/niște prⁱetenⁱ//c-ă ar^s Sovéja//cîn ió am ajús la Muscel^s/am
15 vázut acolo pompiéri/vineá de la Sovéja/că/...stînsⁱesiⁱ//aiiⁱca
ci-ⁱ...mai...p^uotⁱ...//da ci sî stîngi/cî d^e-aiiⁱca de sus^u/s-pi-
nî-n capⁱtu sá^tlui n-a rămă^z decît cîteva cási...pă^s [k] pár-
teă...driaptă ā...cu^u cúr^zi la váli/apa/...d^e pá^s partea dreapt-a
rămas cî^tiva cási-ăcoló//așă/ă vⁱnî^t... [ε] ā l^a...măr^t pînă la
20 ...am vîⁱnî^t i...mércur/ăsta s-a-ntîmplă^t//mérc^urⁱ dⁱ mineá^ti/am
vîⁱnî^t pînă lă... [ε] lă...ăⁱica la...Răcoăsa//la Răcoăsa/am aflát
acolo/că...ăr fi^a ^{rs} la Sovéja/ars vo șaptîșⁱ...uoptîșⁱ per-
suáni//din ásta ci "a ars a lu Samoiilă/cu...copiⁱ cu t^uot^t"//așă
s-a-ntîmplát/c-o femeⁱi/adica neám cu míni/vⁱăr/măi dⁱ depárti/
25 cări i-a árs...pátru copiⁱ/io aviám însă trii//sî/am vⁱnî^t acásă
/an găsî^t fime^ea/...sî cu băietⁱ-aiiⁱc apróapi...nó ierá cu ce
să-m [ε] să-mbrăcî/ān...găsî^t acásă...cásă nenorocî^ti ierá núma
șuóbili/vácîli ardeáu-acolo cî iaráu grási...ardiá s^eu^u/i fuoc/
an căzu^t sî ió...la u [ε] uo boálⁱ/vreau să spun//...an căzút

vrio două luni¹ dă zili tri¹ nu am...//am fo^s multumit c-ă rămas
 cu căii...//cu căruța...//cu...haini c-ăveam acolo coj^uoc/s-an
 rămas//dipă două tri¹ luni¹ dă zili... [ε] m-an cătat la medic a-
 iica iara un^u Flor¹ Vasili^u aiic în comuna Cîmpur¹/un doctor...
 5 fuarti b^uun/s-a-ntimplat că s-a...sinuicis iăl...//a băut...din
 asta puati-a fost...stricat/mă rog...//asa să spun//și d¹pă aea
 m-a vindecă^t//s^dp-aea am încep^ut cu căii iar/...cu căruța/si mă
 m¹isc încolo-ncolo și [...] ¹//am fos sălvat/dé tos préténi/din
 comunili astea...i...i judetu asta Putna cum se kemá atung¹ la noi
 10 judetu Vrancea/am fos...sălvat^t dă préténi...cum sâ spun//mi-a dat:
 haini/mi-a dat...cuii/mi-a dat catrinți cu¹ se puatâ p¹ la noi
 p¹ la feti [ε] [k] p¹ la feti¹ cari-o am acuma/aiica mai m¹ar
 ca băeatu d-aiica d¹sus/mi-a dat haini p¹ la băiet¹/m-a ajutat
 cu fasuoli/porimb/dé tuati/băiet¹ care ierau istructor¹ în comu-
 15 nili vecini d¹ la premilitarâ//[...]

Samoiil¹ Ve Grigore

[65 de ani]

pînea

[Cum se face pînea ?]

20 pînea...cérnem făina/făcem^u maiăua/...dă pini cu...taica
 uo^r [ε] [k] bâteu acolo bini cu foia¹n-/uo lăsău să dea-¹ cres-
 cut^u/pă urmă uo amestecău cu foia¹nă//s-^uo frămintău.../bini/după
 de să dospiești/uo p^un¹m uar lă tavali uor pă cuptor^u//da^r nu uo
 p^unim ca la brutării ca să criască-ntăi//atunca uo luom di...c^uo

1. Secvență ininteligibilă.

vătă/ [k] [AL] dân trúa^{uă}că/ş-^{uă}o p^uni^m pă...uar pă vatrî/uo mătu-
răm bini...cuptóru/uar în tavăi//...

[Şi după aia ?]

după aiă...dacă să cuăc-o scoatem/şî...//

5 [Da' cum...cunoşti focul ?]

fuocu-^l cunuăstem aşă: că trăgim înjăratecu/şî dacă vidiem
cî...făci^u cuptóru uum fel dă scintii/il mai bătem pu^utin^u//dacă nū
/...punem^u...//uar mai zvirlim pu^utin^u mălai^u/ [ε]...

[Şi ... ?]

10 şî dacă sⁱ [k] rămîni-aşă uoleăcî...dă nu să...prig^uorieşti
tări/vîrim pînea-ŋ cuptór//

Iliii Domnica

şai^uzi^ulêc [de ani]

murătorii

15 [Ce-ai zis că vrei să pui ... ?]

murăt^uorⁱ//le spălăm bini/le curătim/telna/m^uórcuvu/... [ε]

tot c-avem dă puşu-n ieli-acoló/şî le p^unem//după ce le p^unim/le
cărăm apă//cîⁿ...la noi să p^une-m pu^utinⁱ//dă bra^d//le p^une^m...apă
/şî le p^une^m sare//sarea uo p^une^m [ε] la uo [k] zéce kile dă apă/
20 uun sfer dă kilogram dă sari//şî pă urmă le j^{su}ntuⁱim//le j^untuⁱim
uo zi le j^untuⁱim/ş-^{uă}o [ε] uo zi nū//

[Cum se jîntuleşte ?]

î...căldărⁱ//pă ciép^u/scoăten şî le jîntuⁱim//le dăⁿ cîte
pătru cîş...găletⁱ/într-o zi le făcem/şî-ntr-o zi nū//pînă-ŋ dăⁿ

25 murat^u//dacă dă-n murat^t/pă urmă...//le p^une^m pătru^ujăl/le p^une^m
foi... [k] crăş^udă...gişin/dă...gu...tăi^u/le p^une^m vo do^uo că-

pă¹tin¹u¹ dă ust^u r^uoi^u/...ș-ășă le făc^uem//

[Ce-s astea murători ?]

[ε] murător¹ ?!

[Cum li se mai zice ?]

5 ru^uoș^ue să sp^uun^u//r^uoș^ue să spun//da căre...sunt^u ru^uoș^ui¹e/¹s²
ru^uoș^ui¹/ș¹ ale v¹erz¹i¹...murător¹//

[Dar cum pregătești putina ca să le pui la murat ?]

...¹p¹utina uo uo^upăr^uim bini/...d^a treb^uiă s-o e^uau d^e la-n-
c^ep^ut²//uo uo^upăr^ui¹m/uo afum^uăm/p^unem^u i¹inip^ui¹r/c^un^uo uo^upăr^uim/p^u-
10 nem^u...bra^ud^u/d-ăsta crăng^uu¹dă bra^ud^u//...ș^ui p^uă u^urm^ui p^unem^u mură-
t^uorili//

[Aceeși]

cîn moări-ũ uo^um

[Care-i obiceiul aici în sat la înmormîntare ?Cînd moare
15 un om ...]

[...] la noi cîn moări-ũ uo^um/a mur^ui¹t^u//i¹s-aprînd^ui lumî-
nă^ur^ui¹li//cîn moări-ũ uo^um...stii^u i¹i¹ tîni^u lumî^ună^ur^ui¹li //pă^u urmă^u p^uni ș^ui-l
scăldă/pătru i¹inș^u//... [ε] uo^um dăc^ui i¹est^ui/dăc^ui-i f^uim^ue^ui¹i iar i¹
f^uim^ui¹//...i¹scăldă-l/i¹nspă^ul^ui bini/pă urmă^u-l i¹ [ε] premen^ui¹est^ui/cu-
20 c^ue are dă...ă^ul p^une p^uă niște m^uesi-ntî^unsi/...d^uou^u m^ues^ui¹...//ș^ui-l...
găt^ui¹est^ui cum f^ui trîbui^u lui dă... m^uormîntări//pă urmă^u-i c^umpă^uri
ș^ui¹ervite/tulpă^une/c^ue are dă puș^u la nes^ui¹elnic^u/la prăp^uur/la r^ui¹ejnic/
la...//il tăm^ui¹i/... [ε] să spu^ui ș^ui cu^u ș^ui-nger^uoapă la...tot^uu¹ ?! ³//

1. Subiectul oftează ușor.

2. Către anchetator.

3. Către anchetator.

[Da, da. Și cum îl duce ... și cum îl dă ...]

lă...dôu^o zîlî//...l-î...mormîntează^â//ăl pûne p-^uom pat^u//
 și-l ducî...șasi...uamen^î//...^îă pûnî tulpânî/șervite/âri/lă
 ...prăpuru-âla/la fi^âejnic^â/lă...uòrșicê/fâci colivî/fâci...dă ducî
 5 ...înaiintî/cu pr^îeuu^î//...lume multă să ducî/după i^âel^u/la bi-
 si^âericî/...

[Pe drum se oprește ?]

sî uopr^îestî//în trei^â locur^â//în trei^â im p^âtrû după cum^u...
 iestî dă dăp^ârtî//șî...

10 [Cum se cheamă opririle astea ?]

uoprirle-astea... [σ] pop^âasur^î//șî...pûnî pûntî//cîn șadi-a-
 colò//uò buca dă p^âfîzî//înaiintî dă...s-ar uoprî muòrtu//pă urmî
 să ducî-l ducî-m bis^âiericî/-î fâci pro^hodi^âla a colò-m bis^âiericî/
 âri...fiic^âari c^âari-^z ne^âamur^â stic^âî cu vin^u/pă urmî-l scu^âti și-l
 15 ducî la...gruap^â/acolò fâci...pro^huòdu/p^ârintili/șî pă urmî-î dă
 ț^âarină pistî [k] dă...gălinî/dă...căld^âri/c-âcú nu măi sîn^u cuòfî
 //sunt căld^âî^â//dă pom^âni piste gruap^â/...șî dă ț^âarina pistî iel
 /vine-nⁿap^uoi^u lumea...//fâcê p^uomană/

[Cum îi face pomana ?]

20 pom^ână...fâcê pom^ână cu pîni^â/cu fertur^â f...âri...//

[Sau cu ... herturî ?]

[!] cu...fer [k] cū hertur^î//cu...sarmăle/cu...varz^âă/cu...
 âi iestî//pîl^âă...//ș-a d^âoua zi/să ducî tu^âti ne^âamur^âli/șî vecini^â
 la t^âmfe^âat^u//il t^âmîi-acolò la bis^âiericî/p-ormî iar vinî nap^uoi^u/

25 și i^âar fâci p^uomană//

[Da...priveghi ... nu-i face ?]

pr^îve^âg fâci !//

1. Subiectul oftează.

[Cum se face priveghiul ... cînd ?]

î...sára//dúpă_çe.m [ε] m^uoári m^uórtu/ă...sára fáci prive^g/
vini^í v^íecîni/neámurli.../ă dóua sári iár/fáci prív^íek^u...//

[Şi ce fac ei la priveghi ?]

5 vorb^íesc^u//fiicári...çe_au dá vorb^éali//cū...um^í ye^ícín/c-un
niam/cî_sî-ntîln^íneşti/...ş-ápăi...//

[Se fac şi jocuri, se fac mascaţi ?]

nú !//nū/nu-nu-nu//nú_să fac^u//nú_să fa^c jocur^í/nu_să fa^c
mascát^í...//...vorb^íes^í fiicári-agá...dî-nterés^íurli lor/da_nú...//
10 nu fáci...d-astea...mascát^t...//

[Nu, nu este obiceiul ?!]

nu/nu//

[Sînt bocitoare ... ?]

boçitoarlē-^l...boçē^s neámurle//...fiēt^í/dáci au_u...soçi^íă
15 /...neámur^í agá//boçē^s la noi a^íic î^ísat^u//fiicári...nu-ş^z boçi-
toare-anúmi//...nū^í !//

[Aceeasi]

o casă

[O casă, cum se face ?]

20 o casă/să...fác-egă:ie^u am construi^ít casă/in anu-ó_mii^í
nou^u s^uti şaizęşiçinc^í//ă...cása să_fác-egă: dîn_î [k] la...Sové-
ja_s_fácē cásili dî^ílēm^u//spre ^{íe}czemplu: am_î...c^íópli^t tálpile
/...le_am aşázá^t pē...tumurú^é/aşá^z sá^íamă [ε] jós acólo/ [ε] pí-
nă_cîn ^íi sá_fácē z^íidu//dúpă_ăea...î-am rídica^tt pái^ínti/am_í...
25 bírnui^ít-^o/í-ém pus acóperişu/am ímveli^t cása cu táblă^d/dúpă_ăcé-
e-am lípít-^o/ş-am zídít-^o//

su^p cásⁱ am construi^t um becu^t//...ă becu pentru ținut iar-
na...zărzavatur^d/proăspiti/și murăturⁱ//ă...după ce...ă lipit-o/
i-am... [k] am împacă stolăria cu-un i...méséria/i-an lucră^t
stolăria/i-ēm făcu^d s^uobi/jós i-am bătut pardosⁱele/și/...restu/
5 peréti su^{nt} tençuii^t di lút//și vărui^t cu var^u//

Grosu Costică
am pătruzejⁱ de anⁱ

mămăliga

[Da' mămăligă, cum se face ?]
10 mămăligă/ [ε] tòt de la-ncep^ut ?/

[Tot !]

ei i^e făcⁱm fuocu/p^unim cău^unu p^ă fuo^{cu}/presărăm făiⁱnă dasu-
pra apăi/c-așă-i uobiⁱcei^u la noi/după acé^ea l-acóperim c-un
fund^u/curát/ca să nu... [ε] ia vun gunoⁱ în cău^unu/după acéⁱé-i
15 făcⁱm fuocu//iⁱ făcⁱm fuoc/șⁱ pînă...ncepi iel să fiarbⁱ//fuoc pu-
tⁱernic//cîn încépi i^ăl să fiarbă/iⁱ p^unim făiⁱna//mă^lai/să spu-
ni la noi//cuⁿ să spun^eă lă noi !//

[Da ?!]

n^da !//șⁱ cîn încépe să fiarbă/ăⁱ [ε] tăe^m c-uⁿ [ε] ...
20 să spun kar așă !//

[Da.]

il tăe^m c-ô făcⁱlét/așă să spuⁿi lă noi//mestecăr !//cun^u să
spun^eă uodată/c-o bu^ucățică dă... [L] dⁱă liemni^gor/suptⁱri-suptⁱri
/și-l tăie^m/să numⁱéști...făcⁱlét//și-l [ε] tăe^m mă^lai^u...
25 drept...pă douu păr^ti//ân cău^uon/acolo//și-l lă^săⁿ să fiarbă iar
ca^m uⁿ sⁱher^t dă u^ori/ăⁱ mult u^o jumă dă u^ori/pⁱ urmⁱ-ncé-

pin s-o lu^o la...la mestecăt cu...cu [ɛ] m¹estecăru¹-ala//s-o
m¹estecăm/tôt ca^m ũ sfer^t dă uoră//ca să fi¹e mămăliga bună//așă
mai mu¹ale/și pă urmă...uo făcēm c-o...c-o lopăt¹ic¹i c-așă să nu-
mi¹este...la n¹oi/cu¹ să n¹umeă ma alés pă t¹impur¹/acuma nu kar
5 mai făc-ășă/c-o lopăt¹ică/dă jur^u împrejur s-o făc¹i frum¹ăsă/s-o
turnăm pă...mășă//pă f^und^u//pă f^und/cu¹ să turnă pă f^und^u/la n¹oi//
acuma să tu¹arnă-n farfur¹ii//noi sp¹unim cum tu¹rnăm înai¹nti/pă
fun^d//f^undu-l p¹unim pă mășă/cu mă¹măligu¹ța/și...pă^o urm¹i-n¹cepi să
...mă¹nin¹ci d¹n ia//

10

Pópa Ne Mari¹a
pătruzeși¹c¹in¹c [de ani]

n¹unta la Sovéja

la n¹oi/la Sovéja/n¹unta în¹cepe de jóia//jóia se făcē la [ɛ]
m¹i¹reășă/bat¹ista//s¹in¹ pătru f¹ete căre...făc¹i col¹tur¹i bat¹istei
15 /apoi¹ uo [ɛ] cos/și i¹i făc¹i col¹t pe de m¹ăg¹ină//apoi¹ i serv¹este
la mășă/i după¹ ce v¹ine m¹i¹irile/

[Joa asta !]

j¹oa//i...v¹ine m¹i¹irili¹ cu [ɛ] cadou¹u căre i¹i l-adu¹ce/...cu
vo¹ala/cu...pantófi/cu i¹in¹elu/cu...tu¹ate alea/și...p¹une la mășă/
20 serv¹esc i...f¹etele cū [k] și flăc¹ăi¹ cu...prăj¹it¹ur¹/cu c¹orbă/cu
...cu t¹o¹ ce [ɛ] i¹este posib¹l la uo mășă//și...

[După aia ?]

după aia/stă să t¹er¹mine bat¹ista/și ple¹acă acas¹ă//

[Dar ce fac, atunci o cos ?!]

25

uo cós//

[Atunci o cos !]

pun flutur¹ și mărgele//

[Așa !]

și viner¹/se fac f...brăzii//la braz¹/iau parte și flăcăi/

5 și fiete//și s^{ie}...

[Cum se fac ? Povestește pe larg, că noi n-am văzut nicio-
dată cum se face și nu știm.]

la braz¹/i ziua/juacă [ε] este...joc//la...la nuntă//și
flăcăi/și fiete/și tinerii mai...noi căsătorit¹/...și...viner¹
10 seara/ies^t [k] sint viédrele//tot că...în continuarea brazilor//
i la...viédre/vini m¹irile cu...nașu/cū...nașu lu [ε] nașu-su/...
și naș¹-să...tot¹/joacă uo sîrbă/tot¹ impreună/apoi uo hóră/um
vals/și un tangou/și-apoi pleacă nașu cu nașu/și rămîn tinerii
în continuare//védrele tin i pînă la uora d^{ouo}/la trei//...cam
15 așă//uora...potrivită//

[Așa.]

apoi i sîmbătă/ărē...păuză//...uo zi/și duminică...diminea-
ța la uora uopt/începe iărăș¹//tinerii i...i sât^ului/sint învi-
tât¹...și duminica/la nuntă/și...i dansează-acolo...tot felu de...

20 [Unde e asta ?]

la mireasă//la mireasă-n^t [k] la mîrî-ntăi/apoi la mireasă/
după ce să mută to^t jocu//i...vin și...oamen¹ din sat/care sint
invitat¹ la nuntă ca să...dăruiască/și...pînă la uora [ε] d^{ouu} la
trei//...aproape la patru/tine dansu//apoi vine mîrili cu [ε] căii
25 /și cu nașu cu naș^u-sa/...și [k] să ea m¹ireasa//înaintē d-a lua
m¹ireasa/ă...joacă X^uora//așă s^e spūne la noi//că...mă...mă duc
la X^uoră//să v^d h^uora/m¹iresi¹//și joacă X^uora/apoi i se
iartă/fac¹ iertăcun¹ cu [ε] m¹reasa ma^m [k] cu mama/cu tata/cu
frat¹/cu suror¹ cu cîi [k] p^unîc cu cîi au... [k] ari eă/și apoi i

pleacă mîirile cu mîireasa//joacă în noaptea aia...joacă [ε] la
iel acasă/apoi i în continuare/lună//

lună/se [ε] dūce la n [ε] [k] mîireasa la nînasî-sa/ă...
dă daru cî-a avu^t dă dat^u/şi apoi...pleacă//o [ε] servesti la mă-
5 să cu ce uo servesti/şi pleacă//martⁱ/iăr să dūce//to^t la nasî-sa
//apoi dă...dă martⁱ/se^ă mai dūce sⁱ joacă//şi joacă-i dă...nasî-sa
uo gîscⁱ/uo gălină/cē...puati...ea//s-asă a foş nunta^{la} Sovēja//

[Tinerii se duc noaptea ... la nuntă ?]

să du^c//da nūma cărî-sⁱ îmviat^u//îmvi [k] cu îmviatⁱ//
10 nū cu [k] la noi i dă uobiceî/cū...vin^u/asă să îmviă vinerⁱ//

[Şi cine invită ?]

sóra mirésii/a mirul^u i...ă [ε] nep^uot aşă.../uo verisoară

...//

[Şi...ai văzut vreodată cum se găteşte mireasa ?]

15 am văz^ut^u//am văzu^t//

[Cum se găteşte ? Cine o găteşte şi cu ce ?]

mîireasa/uo găteşte uo femeie care [ε] ştie//

[Nu naşă-sa ?]

nú i//nasî-sa uo dăzgăteşte i//ă...întăi/uo piaptănă/uo...
20 uo făc-eⁱica la...ur^uêke¹/cū...agrafe/cu...tot felu cē...//uo-η-
creţesti cu dr^uotu/şi apoi îi-mpleteşte păru¹/i făce cuade/şi-i
făce c^uoc//îi pune florⁱ în c^uoc/cuişoare/şi...îi făce cuocu/pu-
ne gerlanta/şi apoi i...uo aşază cu...cuişoarⁱle pe la burek/că-
re nūmai să [ε] se pun dasupra...tupă cē să pune val^u [k] voala//
25 [ε] noi i [k] p^uă urmă uo aşază/uo-mbracă/cū cămaşa/cu fuota/cu
keptărica.../cu [k] îi pūnⁱ cêrcēi la ur^uêke¹/i mărgele/coliher/
tot cē are ea//şi apoi i...îi toarnă s^a să spēle/cui^ă...gătīt-o/

[Cine-i toarnă ?]

mîreasă//

[Femeii aceleia ?]

da//și-î zîce "mulțumés"^c/și apoi pleacă¹//

[Și cînd se dezgătește ?]

5 duminică năptea//după nuntî//după...da//

[Ai văzut cum se face ?]

n-am văzu^t//

[N-ai văzut asta.]

nu//

10 [Dar ce face ... se îmbracă cineva mireasă, după ea ?]

nu !//

[Nu ?!Nu se obișnuiește să-i dea ... voala ca să o pună
cineva ?]

nădă !/nu !//

15 [Nu se dă pe aici, nu ...]²

Gúică Mîța

săisprezece an¹

țăs la zăvez¹

cú războiu//ieu sun^t... [ε] spun și ani dă⁸ cît...³//

20. [Spune ...]

ieu sun^t de douăzeci și dă an¹//cîn eram de úsprizeci an¹/
iarăm mică/ș-am început să-m [ε] țăs la zăvez¹//am [k] zăv¹ezile
să porneș din...papiuotă//dî ũ leu jumătăti papiuota/care intră

1. Șoptit.

2. Subiectul confirmă prin gest, dînd din cap că nu.

3. Se adresează anchetatorului.

uⁿnsprezece papiu^ote/la u^mmetru...dă zăvâdă^{de}//zăvezile să por-
ne^zs din război//

războiu/ [ε] sunt anumiți [ε] cari să [k] sunt^u la război^u
//i^ueste sul^u/vătale/i^ute/script¹/intîzăt^uor¹/...și [ε] restu cá-
5 ri mai urmează//zăvezili să fac d-um metru pătruzec¹/lățime^a//la
războiu^uă zăv¹ez¹/să lucr^uiază două fem^uei//...¹să lucre^aă două
fem^uei//că are lățime^a/u^mmetru pătruzec¹//și nu pot¹/ca să fac¹
[ε] ...una//

[Și cum ... se țese ?]

10 să țiese//sunt^um două lînsi și batim cu vătala//două inșe
ră [k] skimbăm/dăm cu suveica/alêgem iar cu mîna/pîn firi//rupin
firi dă cari... [ε] feliuri^uti felur¹...//dă cari-avem...verdi/
vineti...gâlbeni...//

[Și cealaltă femeie care ... ce face ?]

15 t^o [ε] mēseri¹ă car¹io...t^dot la zăvez¹//că sunt^um două//

[Da' ... este c-o spetează, așa ?]²

i^ueste cu spătă//s [k] cu spătă/căre...ț¹ēsem/și cu mîna/că-
re le-alêgim//dă i^uesi...zăvâda//ș-uo-ng^uradim cu fire/cu...felu-
rite fel^uri dă cari-avem...//

20 [Da' lîna cum o pregătești pentru ca s-o țegi ?]

lⁱ [ε] lîna/uo-ndoi^u i lîni/uo-ndrugăm/ș¹pă urm-o buim^u//
vinăti/v¹ērdi/v¹ermuzi/ruoșii/v¹ișinii/...și astea-s/toăti fe-
lurli//

[Și după aia ?]

25 și după aia le ț¹ēsem/ș¹p-urm¹ le tăi^uem/și i^uar măi^ui...noi
le făc^uem cît av^uem [ε] [k] cîtă ūrzi^ual-avem acolo-șă//z¹ēcē/

1. Pauza este provocată de intrarea cuiva în cameră;subiec-
tul reia, repetînd secvența dinainte de această pauză.

2. Gest,prin care anchetatorul îi sugerează obiectul respec-
tiv.

douăzē^c de metri/deprīndi după cīti pūnim//

[Dar păretare , nu țeși ?]

și păritări/-an țăsú^t...//

[La ce fel de război se țeș păretarele ?]

5 tót^d laⁱ ăsta...//lăⁱ cări [ε] ță... [k] țăs^s zăvⁱ ézi^l11//da

atīta cī păritări^luⁱ 1ⁱéști măiⁱ îngúst//i dă cīnzēșicīn^l lăⁱtimeeⁱ//și

tót culorili ástea/tót^u țăsătúra ásta/tód^u la fel ca la zăvez^l1//

[Și modelu-i la fel ?]

modélu/nu//mod^léluⁱ 1ⁱéști măiⁱ îngúst//și ásta-i lat// [...]

10 [Ce înseamnă asta ... vermuz ?]

vermúzu-ⁿseamn-un gⁱálb^len/mai/ [ε] puțin maiⁱ deskis//

[Și cu ce se face ... ?]

din buiálⁱ1//să fáciⁱ din [k] le púnem într-un lig^lán/se púne

[ε] văp^s [k] buiálăⁱ gálbenă/pă urmă kicăm v^lérdeⁱ...și dīn ásta/

15 să fáce...v^lermúz/maiⁱ deskis//

Bălbărău Lenúta

douăzeșăși dēⁱ an^l

[Întimplare în pădure]

20 m-anⁱ dus 1ⁱ altⁱ zi cu vășili//m-anⁱ dus pīmⁱ poiánⁱ1//in poiá-
nī/cīⁱ șiⁱ vă^d ?//vă^d [k] vīdeámⁱ vūlpīlī//cum să jucáu//făcáu vizu-
1ⁱina iéle//atunc-aveáu găiīn^l1//măⁱ ducⁱ 1° la cabánⁱ1//...

"mámăⁱ 1//da 1ⁱ-a ru^a [k] 1ⁱ-a lu^a vūlpea vo găiīnă/az^l1?"//

"nī-a lu^uáⁱ mām-/acúșa dă vūnⁱ sfer^t dă șas"//

"ia^h aiⁱ 1ⁱnguășⁱ māmⁱ1/-mⁱ păduriⁱ șiⁱ véz^l1//cumⁱ 1^s [k] cī fac

25 vūlpīlī"//

cânⁱ mă ducⁱ 1ⁱ păduriⁱ/núma fūlgīⁱ la vizuīnⁱ1//vūlpīlī^l plecá-

si//măma/...măma zîcî: "lăsî mămî/cî pui-^o căpcăni"//a pus cap-
căn-a dōua zi/...n-a vini nimica//cî vîlpea/s^t [k] i jmekîrî //i
căm oătă//ea nū vine-ⁿ fiécari zi//vini zîua/s-a trēia zi mai vi-
ni//

5 zîua/a trēia zi/vini...n-o [k] n-ă mai vⁱni vîlpea//a vini^t
hūliu//c^um i zîcim noi/arētu//arētu/n-a...putut fu [k] lūa nimic/
cî...aveam cînili dăzlegat//căn a vini^t... Xūliu/arētu/tata¹ me^u
ari şî pūscî//i¹el i¹ dă dî la uocól/pūscî//n-ó [k] a tras/şî n-ó
l-a pālî^t//şⁱ-a tras înt^r-o rá^ti d-a nuástrî//cî noi avém ū^ulac
10 acólo//...şⁱ-am mîncá^t noi¹ rá^ta... [l] //cum ni-a mîncát şî vîl-
pea/...găiina//

Ketroşanu Gorgi¹ă

ŭ^unsⁱ an¹

«Borcănaşul»

15 [Ce alte jocuri ştii tu ?]

bòrcănăşul/...

[Cum se joacă borcănaşul ?]

bòrcănăşul i...se juacă...ásfel: ne adúnăm...mai multe fe-
tite la un^o lo^c/şi...la mijloc/i s [ɛ] se aşează uo feti¹ă cu...cu-
20 mîⁱnile la uok¹//după acēea noi-o-ntre^b [k] ia se aşează...se
aşează pe bră¹ţele...cui¹vá/şi [ɛ] fîncă noi ne aşezăm ju^os/şi ia
se-a [k] se aşează pe bră¹ţele cui¹vá/şi...şi noi-o-ntrebăm/

"pè_êe_stăi ?"//

şi ia spūné:

25 "pè_uó_lădítă"//

"cùm_ó_dăi ?"//

"pè_uo_fetiṭă"//

"cùm_o_kamă...?"//

ea se scoală im_picuăre/și căuṭă [ɛ] i căuṭă pe_la p^hăăr/
pe_lă...pe_la_uurē^k/pe_la_u^hok.../și dup-acēēă spūne un nūme de
5 fātă//dacă nu gicēște/tot_î...ăcēēăș fată făcē//s¹ dacă gicēște/
trēcē fātă cărē [k] fetiṭa car-ieră jos/s¹ s-a_ășeză^t pe brăṭele
i^he¹//

Stéleă Cēcīlīia

nouo an¹

10

670. HIRJA [ALR I, 584]

(com. Oituz, jud. Bacău)

Culegere: 1972; SD, DH, HB; transcriere: DH

[Tăiatul porcului]

15 [Spune acum cum se taie un porc... Dar pe larg, așa, cu
toate...]

puórc^u/ [L] la Cr¹ăcún/s [k] ă¹l_tăiém/...ne-adúnăm [ɛ]
dó¹l-trē¹l¹ng¹/dacă-î mărē/ă¹l_lēgăm d-om pi¹č¹ór/ă¹l_púnēm j^uos/și
u^unu d¹ntre [ɛ] bărbăt¹/ă¹l_tăiē//la_g¹īt...//d^upă_ă^ușă.../d^upă
ă-a¹ [ɛ] ă...ă¹a murit/ă¹l_pîrl¹ēst¹ē...cum_ă...la_nó¹l//la_că-
20 săpiē-ă¹l¹fel¹...//

[Aici, în sat...]

ă¹l_pîrlēst¹ē/ă¹l [k] d¹p-ăia după_cē¹-l_pîrlēstē-l spălă/bi-
nē//...ă¹l_î răde¹cu_u [L] c^uu¹t¹ē/cu_u...s¹pă_u¹rmă...încēpe
s¹ă¹l [L] d¹ă¹s¹făc¹ōi//ă¹l_tăiē pă_ă...pă spăte-l tăiém noi...//ă¹l
25 dă [k] ă¹l d¹ă¹s¹făcē slăni¹ă/d-ò_părt¹ē/după_ă¹l_ă¹-a dăsfăcú slăni-

nă pănă^uos/iⁱi...iⁱi [ε] scuâte m^uskiⁱ/dⁱp-aiⁱi-taiⁱ cu ^un
t^uop^uor/iⁱi-taiⁱ grⁱb^un^u skⁱn^uari p^ud^uo^uo p^ur^ut^u și-i scu^uatⁱ grⁱl^uep^unu
skⁱn^uari c^u cap^u...^af^uarⁱ/d^up-aiⁱi scu^uatⁱ tu^uatⁱh^e [ε] m^ul^uăr^unt^ua-
iur^ulⁱi dⁱlⁱal/...p^un^e c^urn^e c^ure-iⁱh^e [k] ^uo p^un^e l^ua [L] l^ua
5 sⁱl^uar^ut/d^up^u c^e a^u p^us-^uo...l^ua sⁱl^uar^ut/al^eg^e...c^ure-iⁱ p^en^utr^uu...
c^ul^urn^uate/c^un^u s^ua sp^une^u l^ua n^ui [!] /p^en^utr^uu tr^uand^uaf^uir^ut/c^um^u i...iⁱi
sp^un^e...//

[Se zice și trandaf^uir^u?]

m^uda! [!] ...//da/ [ε] c^un^uoi [k] l^ua iⁱn^uoi iⁱz^u c^e iⁱn^uai^untⁱ

10 ...

[C^urn^uate și c^urtabo^uase.]¹

c^uf^uac^e c^ul^urn^uat^e/și c^urtab^uas^e [!] //m^uda...//

[A^ua...?!]

și c^u [ε] [k] c^uc^uam ^asta-iⁱ! c^uu...// [ε] c^u...

15

[Și pⁱlea...?]

[ε] pⁱl^el^e/ă...ă^uă^u...

[Se făcea opinci din pⁱle de porc aici?]

[Nu...]²

n^ui n^u făc^em...//ă^uă^u c^u [k] c^ul^u d^uac-^uo ^uo ă^up^ul^url^uă c^u...

20 f^uoc/n^ui m^ui i^e [!] n^ui m^ui i^er^uă b^ună³//

[Dar d^uac^u n-^uo pⁱrl^ea...era obice^ul ^asta?]

n^ui i^er^uă ^uobi^uc^el^u l^ua n^ui/n^ui...f^uăc^uă...d^ul^ul^u [AL] pⁱl^el^e d^uă

p^uorc^u ^uopⁱn^ucⁱ//⁴

I^uon Tih^uoc

s^uapteze^us^utr^ue^ui [de ani]

25

1. Intervenția îi aparține soției informatorului, prezentă la înregistrare.

2. Intervine din nou soția informatorului.

3. Pronunțat emfatic.

4. Inf. pare stingherit că a trebuit să vorbească despre lucrul acesta.

a vint úrsu la iăl^u...

fⁱindⁱ în pădure^e/...ă fo^{lă} u^o vînat^uăⁱă^e/...sⁱ a tras u^o-
nu-ntr-un^u úrs^u...//u^om pădurár//și [ε] nú l-a lovⁱt bîⁿă//a vint
úrsu la iăl^u/și l-a-nhă^tă^t d^e c^ăp!//...și i-a trăs kⁱé^lă dⁱ în c^ăp/
5 i-a trăs-u^o-m f^ăt^ăă//m^dă...//și [ε] d^up^ă aⁱ a vint [k] l-a a
[ε] d^u la spⁱt^ăl/și...ac^uó^o.../n-à murⁱt^ă.../iⁿ...//și h^ăs-
t-am [ε][k] întî^mplă^ră u^o...//

[I-a cusut-o...?]

‘^e !/ăc^u l^ă la spⁱt^ăl/ă^e i-a făc^ut//l-ă [k] créd^t c^ă iⁱ l-a cu
10 [k] cⁱ i-a cus^ut-u^o!...//

[Același]

[Cozonacii]

[Cum faci cozonacii? De Paști...]

dⁱ p^ăstⁱ?!...//

15 [Cum se face?]

č^ěrn făⁱina/cúmp^ăr dr^uo^jdⁱă^e/sp^ărg: pátru u^ou^ă/sau d^ou^u/d^u-
p^ă cⁱte^ăm/la kⁱlográm/u^on sfer^t d^ă kⁱl^u dⁱ zăh^ăr/făiⁱna u^o uop^ă-
rⁱés^c cu l^ăp^ti f^ărbⁱnt^ăă/și-ô las s^ă r^ăăc^ăăsc^ă/și fac m^ăi^ău^ă//
și p^ău^or^ămă iⁱ fr^ăm^ăîⁿt//iⁱ u^ompl^u cu u rah^ăt/sau cu c^ăc^ău^ă/sau
20 cu c^ăă^u c^u om^uvⁱn^ă mⁱă^ă//

[Ce este aceea, m^ăi^ă?]

d^ă m^ăi^ău^ă i^ăst^ă...cu^u s^ă sp^un^ăă b^ă la noⁱă [ε] i^ăm^ăi^ă/sau i^ă
...st^ă c-ă^u uⁱt^ăt! [!] pl^ăm^ăd^ăă//

---

1. Rosteste cu voce scăzută, aproape șoptit (ton afectiv pe moment, spontan).

[Da...?]

ma//a. așă-i...//maia sau plâmadă//

Eléna Tóihóc

[58 de ani]

[Obiceiuri la înmormîntare]

[Cînd a murit omul, ce se face, așa cum e obiceiul din bătrîni...]

ci si faci?!/il îmbrăci frumos/i faci [ε] bai-/ătunet ină-
iintē di-al îîmbrăcā/iî faci...

10 [Dar nu se zice că-l scaldă...?]

scaldă-i spunt//da/băie/sau scaldă//

[Așa cum se zice în sat.]

cum sâă zicē//scald [k] îil scaldă-l/il îî îmbrăcā fru-
mos/p-urmă vinē [L] păriintili/iî cîtîeste stîlpî/

15 [Mai rar puțin...]

și pă urmă/cînd al ducē la-nmormîntări-i face [L] puom/
[ε] daci i [ε] bărbat/sau femeie/dacă sînt necăsătorit/i i

[ε] punē brădăteii/și puom/ și-i punē femeii/se al ducē/...îm-

brăcăt...//în tîmpu cîntă/fîicări sî duci cîti-o lumănare/

20 la iel/acolo/și i-o aprîndē la fîegnic/și...asta iē la noi...//
astă-i...

[Și pe drum...?]

[ε] tîot tîmpu-l ducē cu...păriintili...//

[Și...se opresc pe drum?]

25 să uopresc//câ facî ievangeliā/douășpe ievangeliā carî să
cēr...//

1. Slab perceptibil, din cauză că își pierde vocea.

[Si cînd ajung aicea...?]

cînd ajung-a¹i¹c-¹el b¹ag¹a-m¹ b¹iserică/si-i [k] o¹t¹ c¹it¹i¹es¹t¹i s¹i-a-
c¹u¹o¹lo t¹u¹o¹t¹ c¹e¹e¹ce¹să c¹er¹i la u¹un [L] m¹u¹o¹r¹t¹i/si p¹-u¹r¹mă-l d¹u¹ce la
gru¹pă¹//la gru¹pă¹ iar s¹i c¹it¹i¹es¹t¹e t¹u¹o¹t¹ la f¹el¹i/si la gru¹pă¹/...
5 i¹-mp¹art¹ă...n¹o¹o¹ [k] d¹ou¹osprăz¹ec¹e g¹u¹ler¹e s¹e sp¹u¹ne la noi...//cu
c¹ite u¹un c¹olăc¹el/u¹un b¹an¹/si u¹o¹ batistă//

[Si gulere se cheamă astea, colăcelul, banul, batista...?]
a¹asă!//m¹dă!/g¹u¹ler¹e//

[Dar nu-i deloc ceva așa mai nou?!]

10 n¹u-nu n¹u/n¹u-n¹u!//

[E din vechi așa?]

d¹i¹m¹v¹ek¹!//d¹i¹m¹v¹ek¹/d¹i¹m¹b¹ătr¹n¹/asă s¹i sp¹u¹ne g¹u¹ler¹e...//

[Se face priveghi?]

să f¹ac¹e//s¹i d¹u¹ce f¹em¹e¹/să d¹u¹ce b¹ărb¹ă¹/car¹i s¹unt...v¹ec¹i¹n¹i/
15 n¹i¹am¹ur¹i¹/s¹i d¹u¹c...!//d¹u¹pă c¹i l-a-nm¹orm¹înt¹ăt/i¹f¹ac¹-o m¹as-acă s¹i/
c¹u¹m¹să sp¹u¹ne la noi p¹om¹ănă//

[Dar, cunoști cuvîntul ăsta cină?]

c¹î¹nă-i m¹asa...//¹

[Cînd?]

20 c¹î¹na-i la d¹ou¹ăsp¹e//

[La douășpe?]

m¹da//

[Dar prînz este...?]

pr¹î¹nz¹u i¹i d¹im¹î¹ne¹ăt¹a/la u¹opt//asă s¹e sp¹u¹ne la noi//

25 [Da...?!]

si i...d¹i¹s¹i¹ăr¹ă// [ε] [AL] t¹u¹o¹t¹ c¹î¹n¹i¹i m¹e¹i sp¹u¹ne/c¹î¹nă d¹e
si¹ăr¹ă//

---

1. Anchetatorul a urmărit existența sensului 'masa care se face după înmormîntare; praznic'.

[Da?]

^mda!//

[Aceeși]

[Despre moartea lui Ion Oancea - informator
principal NALR în ancheta din 1968]¹

5

dîsū/îi večin ac^uol^o la mîni/lîngă mîni/și i a f^uost u^uom
f^uarti mun^ucit^uor//i^lîi...n^u preă [ε] sî-ngrijeă p^ă i^lîi^usus per-
s^uonāl^u//ădîc^ă hîg^lî^uenic//a lucrăt^ă...p^ă la p^ăd^ur^ue/cu c^ăi^lîi//p^ă la
but^uot//i^lîi în tîmpu ^ăsta/atî^utea an^î d^ă zîle/^uumblîn^u p^ăîm mîz^u-
10 ri^uș/pî^uîi...nor^uo^l/p^ăî^u gl^uod^u/cum m^ăi sp^unîm p^ă-a^lîc^ă [!] ...//
...i^lîi [ε] s-a a^lovî^ut la ^un d^ug^uet//la ^uu [ε] [k] l^ă ^un d^ug^uet^u
la ^uu^ugîi^u//s-a ru [ε] s-a r^upt^u/și...n^u s-a-ngrijî^ut//^uumblîn^u
n^u s-au l^uegăt^u/și i...a ^ăl^ucrăt p^ăîm p^ăîmînt^u/p^ăî^u nor^uo^l/p^ăî^u
...mîz^ueri^uș...//și i...î^un tîmp^u d-^u an d^ă zîle-a f^uost ^ăsta/nu s^ă
15 m^ăi tr^uc^uă^ă a//d^ug^uet^u/și i [ε] s-au l^uegăt i^lîi c^ăî^ut^uiv^ă/tîmp^u!//i^lîi^u
s^ă...d^ăzleg^ă! ...//și...n^u [AL] s^ă tr^uc^uă^ă n^u s^ă tr^uc^uă^ă a...//d^up^ă
^uu an d^ă zîle/t^uot^u l^ueg^uînd/și n^îvîndîcînd/s-a d^uș la contr^uo^l!//
c^ă nu-i m^ăi tr^uc^uă...//ș^ă s-au d^uș la a...la a ^uon^ușt^u/și ^uon^ușt^u
l-a^u trî^um^uî^u la l^ăș//c^ă ^ă s^ăst^u...^ăsta i-^uî^unc^up^ut d^ă c^ănc^uer^u//
20 n^ui ^ăș^ă ștîm...² a^lîc^ă/cî dî^u c^ău^uza [ε] mîz^ueri^u m^ult^uș/și [ε] n^îș^u
ē [ε] ngrijînd^u r^ăâna/ac^uol^o s-a [L] pr^uod^uș n^îăc^ăzu-^ăsta//și a^u
^ă [ε] d^uș [k] s-au d^uș la l^ăș/a f^ăc^ut^ă...r^ăz^u/i-a t^ăg^uet^u d^ug^uîtu

1. Vezi NALR. Moldova și Bucovina - Texte dialectale, vol.I,
partea 1, p.LIX, nota 1 și, în volumul de față, nota de la p. ;
pentru datele biografice și caracterizarea socio- și psiholingvis-
tică a subiectului, cf. NALR.Mold.Bucov. Date despre localități și
informatori, p.407-408.

2. Subiectul "își dreg^ue glasul".

- întâi...//dē ac^uolo/i-a făcū^d raze^ě/și încă s^uub^pti^oară^ă la c^hor^p/cⁱ
 mēiⁱ avia^ă și ac^uolo...¹/încă [ε] nūnēlē...sⁱémnē/și a viⁿīt acásă
 //...² și ¹-a spus..."îⁿșăptē^ă ani^ă dē zile/ⁱéstī gărāntāt//iēl
 mai avia^ă pāⁿ la șăptē^ă ani^ă!//încă vo^ă trēi^ă ani^ă!//iēl în tīmpu-ăsta/
 5 t^uot cu cāiⁱ au lūcrāt acāsī/-a f^host [ε] āⁱiē la îⁿīstē lⁱémnē/
 lă^uon^ă șētātīān/ [ε] spūnē-acólō Vīrf^uu Fēs^klē...//și i vīnīdⁱ mⁱ
 vālē pā^u pāntă^ă mārē/au scāpāt cāiⁱ!//pā pāntă/și...pē^ă l-ă
 a prīns! ā lⁱémnēle//îⁿspātē/pă^ă s^uupt îⁿ lⁱémnē/și...l-ă ā lo-
 v^ăīt ā la cāp/pā^ă la pi^oare/pe^ă la c^hor^p/lémnīlī/și^ă au dăskī^ă
 10 rānī//dⁱîn nou// [AL] și dācī^ă au dăskī^ă rānī^ă/atⁱta i-a trebu-
 i^d la buāl-ăstă//să dăskidă rānī//și rānīle/nu s-au mēi v^ende-
 cāt//au stat acāsī^ă/că nu mai^ă a f^host dă vⁱīndecāt/și au [ε] ā^u
 [k] s-au îⁿstat b^holnāv^ă...v^ho^ă j^umā dă^ă an!//b^holnāv^ă îⁿ mⁱ pat/pīnă
 [ε] i-ă [k] tr [k] i^ă s-a tra^ă m^uārtiē//dē la acēstē rānī//
 15 [Cum îⁿl chema?]
 noi^ă i^ă spūnēm Nⁱtīcī^ă!//da i^ă spūnē^ă lⁱuon^ă Uān^ăā^ă!//

Vasili Cóp^uot
 pătruzegit^ătrēi [de ani]

pīnē

- 20 [Cum faci pīnea?]
 pīnē?!//...fācīm^ă [k] fⁱérbⁱm nīstī cart^uofⁱ/cuⁿ s^ă fācī
 la tāră^ă [i] ...//să fīiē pīnē^ă mai^ă pūnă [i] // [ε] ūⁿ kīlogrām
 două dē...cārtuāfē [ε] le^ă p^unem ras [k] le spālām pīnē/lī^ă pūnēm
 la [L] fⁱért^ă/dūpă^ă cē [L] fⁱérbē/le c^hojīm/le rādēm prīntr-uo^ă rā-

1. Vezi nota precedentă.

2. Idem.

3. Rostire emfatică.

zăturar^{ie}/și făcim ^{uo}...plăm^ăădă/cu puțină făⁱină și dr^uojdi^{ie}//dū-
pă^{ce} a cr^ăescūt a^{sta}/p-o^rm-amestec^ăn cu făⁱină bⁱn^e/uo frămⁱntăm
bⁱn^e/uo lă^săm să^ă d^uospⁱăscă i^{ar}ă^ș bⁱn^e/...¹ d^upă^{ce} e^e crescū-
tă/e^e i^{ar}s cupt^uoru/și făcim^ă...pⁱl^ăne-a^șa r^uot^undă/șⁱ să^ă cu^ăce
5 p^ăvătr^ăă//batⁱm c^upt^uoru bⁱn^e/șⁱ să^ă cu^ăce p^ăvătr^ă//n-o p^unⁱm în
tăv^ă dⁱn a^{ste}ă/ca sⁱ i^ăsă...r^umenă și g^ust^uasă! [!] //

Kirⁱi^ăo^u Mariⁱa
tr^ei^zeșⁱș^ăs^e [de ani]

[Despre porecla subiectului]²

10 / [Ai poreclă?]

[!!]

[În sat...]

cînd i^{er}i^ăm făt^ăă...//

[Cum îți zicea?]

15 Mă^riⁱă tăt^ei [!]/

[După ce?]

d^upă^{ce} e^e c^ă am uo verⁱșu^ără vⁱecⁱnă/și n^un b^ăi^ăt vorbⁱă cu
dⁱsa//și [ε] d^upă^{ce} s-a c^ășăt^uorⁱt făt^ăă...// [ε] i^{er}i^ă cav^ăl^ăr^un^u

s-a m^ăi c^ășăt^uorⁱt//și...cînd am d^ăn^ăsăt și i^{er}i^ă cu i^{er}i^ă/și-a ad^us

20 amⁱntⁱă...//cînd într^ăebă p^ă verⁱșu^ără m^ăă:

"n^un tⁱă d^uș tu?"/

"pⁱn la Mă^riⁱă tăt^ei...//

eⁱ! și d^ă-at^unc^e m^ă-e spus c^ă i^{er}i^ă sⁱn Mă^riⁱă tăt^ei [!] //

[Aceeși]

1. Se întrerupe pentru un moment înregistrarea, din motive tehnice.

2. Textul de față a fost obținut în cursul alcătuirii fișei de informator, la sfîrșitul înregistrării.

[Obiceiuri la naștere]

[Scăldușcă sau scăldătoare, sau cum se spune...?]

nū! /drèpt cumetriiē/la noi așa să spūnē¹...//

[Cum se face?]

5 nășă după sē [k] cînd îi iîmîvitată la a...b^uot^{le} [k] la a cumetriiē/înaînt^{le} d-a așeză măsă/ia îi datu²are să-s³ scālde c^u-pîlu//și...

[Cum îl scaldă?]

10 f [k] pūi dī-¹ [k] apă-n [ε] troacă¹//m bālīē¹!//cē árē dā [ε] scālđat c^uopkīlu//și acólo-m bālīē¹/îl iēi [k] iî pui...² cā după uobičēi bān¹/ca să i³ hīi³ noroc^uos¹/îi pui crīēuón să hīiē [L] dāstīēpt¹ [i] /îi mai pui¹ i [ε] bā uo núcā-ăc^uólō/^ugrăuúntē .../dē [k] uo mīn¹ dā uor¹ēz¹/ uō[ε] b¹īcēiūr¹ d¹īn ástea...//d^up-á-
iā-l... sc [k] pui c^uopīl^u/c¹nd iî apă [ε] i pui [k] iñc¹ér¹ s¹ā
15 vez dacā nu uopăres¹ c^uopkīlu/îl s [k] pui sī-ī.ī...scālz¹/āi uo bat¹īstā nou^u s-ōⁿ...s¹āpūn nou/și-atúnčēa tī-apūš sī-īl...¹ scālz¹ bīne-bīne c^uopīlu pā pistī t^uót/pā d¹ī fātī/pān uor¹ēk/pā ...iñ gūrā/cā c¹īcā dacā nu-l spālă nășă gīnē/d^up-āi i miruásā gū-
rā/și mai stiū iō^u cē!/și-ī datu²are să-l spél¹ē.../cū^u s¹ā cādē!
20 ...//d^upă cē l-a spālāt/l-a a scos într-ōⁿ cērcēai/intr-uo cīrpă mārē și l-ā zv [k] lāsā s¹ā s¹ā zvīntē/d^upă álē-ī gāt¹ēstē c^u cē i-ādúcē...iā/și d^upă álē-ī bun dā [AL] iñcāsāt bānī dā la cume-
trīē¹ [!!] //

i¹ikīm i¹ēcaterīna

pātruzēsīšāsā [de ani]

25

1. Ultima secvență este rostită cu glas din ce în ce mai scăzut.

2. Oftează ușor, "trăgîndu-și sufletul".

am alergat cu gălețile cu-apă...

într-o sară/d^eieczemplu/noi i ierăm acasă...//videm p^hă în
 parteă...dă [ε][k] curm¹[k] ac^uolo la căsă lă noi p^hă sandramă/
 să vid^e ȳo răză dă lumină//măi/dă unde-i aie-dă unde-i aie/dă
 5 unde-i aie...?!/p^hă [ε][k] până la urmă/ișim în grădină/și
 i se vedeă cum ardia/ȳu grăjd¹.../né^d c^hem înapoi i.../ni-mbrăcăm/
 și ne-am dus să vedem/cîn^d ne ducem.../i ardeă grăjd¹ u...de
 ieczemplu arsese finu/s-acu cîn^d a iizbučni^t!/n^u mai...n^u mai avei
 ...putere dă stins//am alergat cu gălețile cu-apă.../a stis!//că-
 10 ră a fos^z mai i...îm putere s-ă^u sui^t pă sus/noi am i cărat apă...
 /și până la urmă l-ă salva^t//dă...ă ars.../a ars p^hă jumăta^a te//
 cam...asta a f^uost^t tuată...//

[Aceași]

nu măi p^hteaⁱ...să știⁱ care-i m^uortu...

15 imedeat^d după ruș¹/în patruzeși...șapte.../aviam ȳu frăt^e dă
 ȳunsprezece an¹//și iel păziă...ȳo¹il¹//[ε] c^hȳop^b m^ei...vára//a
 plecat într-o zi de-acasă...deja mama nu ieră acasă/c-aviam ȳo
 sora arsă-n sp^hital/a măi mare/ieră arsă-n sp^hital/s-arsese cu
 benzina²//pă fată și pă m^hin¹//și mamă ieră cu ea//păeatu ieră cu
 20 bunica/acasă...și iel hăvie ȳo sută dă m^hei! în [ε] primirea lui
 //a plecat cu iei/și kar așa...ieră ȳo vrēm^e ploiuasă/și n-ă^u ȳur-
 cat...ȳo sută d^e m^hetri...c-o fi găsⁱt iel împ^hăm^hintⁱ/n^u
 știm!că a^tscindărit cu ceva...//da n-a put^ut.../a făc^d doi
 paș¹/a făc [k] a fost ȳo bufnitură/nⁱcă f^um/absolu^t nⁱmⁱc//și ceva

1. Inf. își caută cuvintele.

2. Pronunție ușor emfatică.

1-a atîns dreb^{la} înîmă/și-a rămas p^{la} loc^{cu} u fața-n jos m^{ortu}//
 m^{ama}/s^{ufer}ă de înîmă//c^ă i^{este} b^{oln}ăvă//...și [ε] c^{ine}vă
 i-a spu^{la} Slăni^c/c^ă s-ar fi [k] i^{er}ă la Slăni^c//s-a-ntîmplă^t c^e-
 v^ă c-^{um} b^{ăe}at ac^{as}ă/-at^{un}ct^{ea} a p^lecăt/i^{medi}at ac^{as}ă/s^ă v^{ad}ă cⁱ
 5 i^{esti}//îr^ă p^ă la ș^{ase} si^{ăra}//cînd^ă s-aj^{ung}ă în sat/ [ε] "c^ă tⁱ-o"
 [k] i^{esti} ^{un} ^{om} [!] kar ac^{ol}ă la [!] ¹ cînd^ă cob^oară d^e la Slă-
 n^{ic}/și-a înș^{it} în^{ai}nt^{ea} lui [k] i^{ei}//și-i spu^{ne}: "h^o! neb^{un}o!/nu
 m^{ăi} viⁿⁱ!//c^ă-i m^{or}t d^e-at^{un}ct^{ea}"//at^{un}ct^{ea} m^{am}ă a m^{ur}it p^ă loc^{dar}
 bⁱⁿînt^{el}es n^uma a lⁱșⁱⁿat [!] ²//d^{up}-ac^eș^a a ad^{us}-o-ac^{as}ă [!] ³/
 10 b^{ăe}atu în^{că} n^u i^{er}ă ad^{us} ac^{as}ă/c^ă nu p^ute^ă s^ă-l rⁱdⁱce f^{ără} a^ș-
 k^letă⁴//dar m^{am}ă n^u m^{ăi} c^{on}sideră astă/nu p^ute^ș s^ă-i m^{ăi} j^{ud}ec^e/
 cred^{ia} c^ă b^{ăe}atu-i sf^{ăr}îm^{at}!//și-i asc^{un}s://
 bⁱⁿă! p^ă h^{ur}mă cⁱⁿs-a d^{us}/l-a v^{ăz}ut⁵//...nu m^{ăi} p^ute^ăi [!] s^ă
 ș^{ti}i c^ăre-i m^{or}tu [!] și c^ăre-i vi^uu [!] ⁶//c^ă i^{er}ă ac^{ee}ăș...
 15 amestec^{ăt}ur-^ăș^a ...//da^t b^{ăe}atu n-ă f^{ost}...ă^l c^{ev}ă n-a ^ăv^ut nⁱ-
 mⁱc-nⁱmⁱc/d^{ec}ît uo s^{ing}ură...//pe-^{orm}ă l-a ad^{us} ac^{as}ă/l-a-nm^{or}-
 mⁱⁿt^{at}/și a^{sta}-i...//

Strejeru Vict^ori^a

[37 de ani]

1. Inf. rîde, "cenzurîndu-și" astfel nereușita organizării expunerii.

2. Inf. trăiește, de fapt, emoția înregistrării, ignorînd fondul grav al narațiunii.

3. Vezi nota precedentă.

4. Pronunță emfatic.

5. Ton grav.

6. Inf. rîde, autoapreciîndu-se astfel ca exprimare.

7. Revine la ton grav, rostind cu voce din ce în ce mai scăzută, aproape șoptit spre sfîrșitul secvenței respective.

[Cum se îngrijește de cal]

dîmîneăta [ε] î¹m¹prîmu rînd/mă sc^uol la pătru/îi¹ dau mîncă¹re/fîi¹n î/lu¹cernă.../dûpă ce-î¹ dau mîncă¹re/mă¹nîncă/dû¹pă ce mă¹nîncă/-î¹ dau apă/î¹ dau tă¹iîn/sfēclă/porumb^u/cart^uof¹/cē¹avēn¹și
5 noi [!] //dûpă cē [ε] îi¹dăm¹î tă¹iînu/îl mănîncă/îl mai lăsăm...
No jumă dă uoră/...¹ s-o mai uodîcnească/și dûpă a¹ea/ [ε] îl pūne¹
la cîărută/ [ε] la cē avēm nevōie să ne dūcem//

[σ] mai dă¹nc-uo țes¹ălă//âl¹î...țeselăm/dûpă a¹ea-l dăm c-o
périi¹dă dă [ε] pă¹te//s¹ă ia prăfu dăn¹l¹el/s¹ă nū [ε][k] cînd¹ă
10 asūdă/îi¹crăpă¹pēlia// [ε] cî¹prăf¹u¹c¹u¹sudărea a¹iă.../s¹îărăt...//
și¹îl¹î [ε] cūrătî¹la [k] p¹c¹okîte¹-m¹ fîi¹ēcare zi/îl spălăm p¹ă
pic¹uare [k] la pic¹uare să nu facă...s¹uorîcēi//unde ar¹te [ε][k]
j¹u¹la p¹octuăv¹ie//

[Și...cum îs șoriceii ăstia?]

15 um¹fel dî¹ă bu¹ălă//să descokîti¹ază...//un an dă¹zile nu po¹s
să-l scot¹dî¹graj¹dălōc//șî¹nu să scu¹ălă//

[Se fac niște umflături...sau ce...?]

nū!//apărî¹ niști crăp¹ătūr¹î//

Drîngul¹et¹Niculăi

nō¹ușpe [ani]

20

[La școala profesională din Roman]

[Spune cum ai ajuns la școală la Roman...cum de-ai mers acolo...?]²

m-o puș...frăti-mîu/cărē¹le [ε][k] î¹esti în armătî la¹a

1. "Își trage sufletul" discret (este emoționat).

2. Date cunoscute din discuțiile preliminare.

Băcău// [ε] sergēn^d majúr/și iēlⁱ iⁱ tōt^t s^uorⁱér//mē-a spus c-ar
fi bini sâ mă duc și iō^u la șculi/și iō^u.../l-am întelēs pē iēl//
am ascultă^t/și m-an^uduș!...//

acólo am îm^uvă^tat...trēi lun^t dă zilé/la trēi lun^t dē zilé/
5 an^udat hun iēc^gzámen//iēc^gzámen^u ála a fōst^t ca și [ε] vādī^u cārē-i
trímēte la iāš/...sâ-i trímēat-acási/sau^u [ε] plătī^uáscī^u șc^uola-
rizárea//pă^uáșe.../an^uscápá^t dē iēc^gzámen^u-ála//l-an^uluát//la
húr^umă/ [ε] am dat...iēc^gzámen^u [ε] d^tă^u tērminárea ciclul^ui/an^udat
întái: c^uondúcērea/pă^uá^a la sálă/...mⁱēcāñica tō^d la sál-an^udă-
10 t-o/an^uluát...c^uondúcērea/și-an^ucⁱázú^t la sálă//an^ufăcút^u i [ε]
[k] întrebărīle sîn^t dă...trēizec^u dă pūnctⁱē/...¹ cu^u [ε] cīrcū-
lātiⁱ [k] cu mēcānica/iéstē...trēizeșisásē...//și iō^u am^u făcút^u i
...dō^uoșnó^u/n-an^uluát//...an^ucⁱázút [!] //dúpă^u áia.../an^ustat^u
la șiși^uu^unea a dō^uua cīnșpe zilé/ [AL] în^u álēē^u cīnșp^e zilé/-am^u îm-
15 vătát...//la c-ă^u rămă^u/la sálă//am^u îm^uvă^tat/și^u am [ε] [k] dōi^ulea
am dat iără//pēste cīnșpe zilé-am^u dă^u iar//ac^uólo/ă^u făcút^u tót [ε]
tr [k] dō^uoșnó^u [!] //și^u n-am^u put^ut...//un^u gīni^uu^uon [!]...//
dúpă^u aē-ă^u vīnīt acási/mē-a dă^u diploma/și mē-a spus "să^u ră-
mī^u la a^uutobázī la iirtă²"/la hōnéstⁱ/și-acólo n-an^urămăș...//că
20 iⁱ [k] cⁱ dácă...ti-angajéz^t la a^uutobázī/nú mai scáp^t!...//am^u vē-
nīt acási/m-an^uduș la Braș^uov/an^ustat acólo [!] trēi lun^t dē zilé/
dúpă^u ai-am^u vīnⁱt înapóⁱ...//

[Ce-ai făcut la Brașov, ce-ai lucrat?]

m-an^uduș^z m-am angaját/la pⁱers^uonál/ și^u i-ám^u arătát dⁱipl^uo-
25 ma/iⁱ a^u spus că [ε] "ti^u trímă^u la garăⁱ"/mē-a făcút^u t^uot angajá-
rea/și^u...cīn^d m-an^uduș^z să lucrez/m-a dat în^u tūr^unătōriē//la tūr^ună-
tōriē dă hōntă//"^Fu^unta nō^uo"/iⁱ spunē//m-an^uduș ac^uólo/an^ustat^u:

1. Oftează, inspiră (din cauza emoției).

2. IRTA = Întreprinderea Regională de Transporturi Auto.

tr^ěi lun^ă d^e zⁱl^e/a^șă [ε] s^ă nu zⁱc^ă n-ă f^uo^st! [!] //d^up^ă aⁱa/
cⁱnd am [ε] v^ăz^ut c^ă-i gr^eu/tamb^uri^ă c^ăl^zi/p^ăsⁱle c^ăld^ă...//[ε]
a^m mai^ă stat uo^lea^ci/șⁱ-am pl^ăc^ăt//a^cuma m-an^ă dus s^ă fa^clikⁱd^ă-
re^ă//n^u mai^ă p^ot s^ă sc^ăp^ă nⁱj^ă d-ac^ăo^lo//nu m^ă mai^ă [ε][k] m^ăă
5 d^ez [ε] ag^ăji^ăz^ă/n^u vr^eă s^ă-m^ă d^ea d^efⁱnⁱtiv^ăre^ă...//
șⁱ-a^cuma a^m v^enⁱt a^că^si//i^ă mai^ă sta^u-a^că^si/m^ă l^ucru...//d^up^ă
aⁱ a^mă duc înap^oi//
[Tot la Brașov?]
da!//

10

[Același]

"...uⁱt^e ūrsu i^e mai^ă la dⁱal"

a^m f^uo^st îⁿ-o^ă...d^umⁱnⁱcă/m-a trⁱm^es p^ărⁱnⁱți la sl^ănⁱă
M^ăold^ovă/...ca s^ă a [k] i^ău nⁱșt^e [ε] pⁱlⁱne//cⁱ p-a^ăi^ăcă nu s^ă g^ăă-
s^eștⁱ//
15 m-an^ă dus/a^ă stat d^ăă [ε][k] dⁱm^ăne^ăța d^e la v^opt/a^ă stat
pⁱnă îⁿ sⁱăr^ă la ș^ăp^tă//a^ă crez^ut c^ă m^ăi a^m v^ău^ă c^ăol^eg/sa^ă vum
p^riⁱet^en/să vi^ă p^ă dⁱal//șⁱ i^ăam stat a^co^lo.../n-ă^ă g^ăsⁱt p^ă nⁱ-
m^ăne^ă//am i^ăp^ăh^ărⁱt îⁿc^ăt/îⁿc^ăt^e//...¹ a^m v^enⁱt...//p^ă-a^ăp^ăp^ăcⁱn^d
să ă^ăc^ău^ăb^ăor...m^ăă^ă v^ăve^ăm v^ăo d^ăi^ă kⁱl^om^etrⁱ j^um^ăț^e s-a^ăj^ung a^că^să/
20 șⁱ-a^co^lo i^eșt^e v^ăo [ε] fⁱîⁿtⁱnⁱă//u^ăd^e b^eău v^ăm^enⁱă^ă a^pi/cⁱn^d sⁱ d^ău^c/
șⁱ cⁱn^ă v^ăiⁿ//șⁱ-a^co^lo am a^ăuzⁱt v^ău^ă z^ăg^ăo^lo//a^cuma/m^ă-ă^ăr^ăă frⁱcă
să m^ăi îⁿaⁱnt^ez/sa^ă...să f^ug îⁿa^poⁱ i^er^ăă ă^ăm^ăl^ăt [!]....//șⁱ-am
m^er^s îⁿc^ăt/ūrsu/s^e sc^ăld^ă a^că^ăo^lo îⁿ...m^ă b^ăltă//n^uma [!]/ă^ău^ă/cⁱnd
a^m v^ăz^ut ūrsu/mi s-a sc^ăld^ă p^ăru-n^ă c^ăp [!]/m-ă^ăr^ăă frⁱcă/a^cuma...
25 s^ă strⁱă n^u mai^ă p^utⁱăm!/a^ă sta^ă șⁱ i^ăo p^ăă l^oc/șⁱ ūrsu...a i^eș^ăt
d-a^co^lo d^ăîⁿ...b^ăltă/s-ă sc^ăut^ăr^ăt!...//d^eă^ăpă/d^ăă^ă s-a dus...
mai^ă îⁿc^ăo^lo p-ă^ăo^ă...dⁱm^ăp/p-om m^ăi d^ăn//sⁱă-a pus î [k] s-a a^ăs^ej^ăt
j^ăs/șⁱ-a^co^lo a stat!.../i^ăă a^cuma m-ă^ăr^ăă frⁱcă [!]/să-n^ăiⁿt^ez

1. Inspiră adînc (din cauza efortului vorbirii).

.../poate vine după mine//și an^{stāt}! acolo/după aia...am văz^{ut}
că nu mai plăcă^ă nîc i^{el}/ni^{el} i^{eu} [!] /an^{luāt}-o-nai^{intē}//am por-
nit-o-nai^{intē}/ursu după ce cînd [ε] [AL] a văz^{ut} că an^{trēc}u^{de}
i^{el}/a-n^{dep}u^d ră [k] să urăc^ăi^e urî^t/și-acu^{ma} i^{eu} [!] /m-an^{spă}-
5 rie^{at}și-am^{fu}gi^{it} la vâl^ē//

a^cu^{ma}/vine^ă tăic^ă-m^{iu} cu călu//la dial/s-a^ducă l^ēmn^ē//...
cînd^d l-am^vaz^{ut}/ [ε] m-a văz^{ut}și i^{el} spărie^{at}/c^ă călu-ă^uo^pser-
văt^ă!...//a s^ăim^țit/și^{me}-a^zis^zi^{ci} "c^ă-eⁱ văz^{ut}?"/i^{am} spus/c^ă
zic "c^ă u^{it}ē ursu-^ăi^e mai la dial"/a lă^sat călu la mⁱⁿē/și i^{el}
10 s-a dus.../la u^{rs}...//s-a^dus s^ăvăd^ă! [!] /dacă-i^ă acolo/să
nu-l m^ăint! [!] //ne-an^dus [!] /s-a dus acolo/s^ă după aia...a
strig^ă la u^{rs}! /a văz^{ut} că...nu plăcă^ă/am^vin^{it} cu călu-ac^uol^o/
călu s-a spărie^{at}/s-a zmun^{it}/[AL] a s^ăr^{it} în d^{ou}ă pⁱcu^{ar}ē/s^ă-a
lu^{at}-o la vâl^ē/u^{or}c^ăi^{cu}...cu strig^ăg^{ur}li/că^{re} [ε] l^{er}ă [ε] [k]
15 l^{er}ău [ε] p^ă j^uos/l-ă p^ăl^{it} la pⁱcu^{ar}ē/s^ă-a lu^{at}-o la vâl^ē/la f^u-
gă//n^u l-am mai p^rin^s pîn-acă^{să}//a tr^{eb}uⁱ să m^{er}gem im^pre^unⁱ
pîn-acă^{să}//ă^tit^ă//întîmplă^{re}ă a^stă...//

[Ai mai dus pîinea acasă?]

am ad^us-^uo! [!] //

20

[Același]

pă_dial

[Cînd a fost asta?]

[ε] ac^u doi^ă ani!¹...//

[Spune cum a fost...]

25

[ε] [L] ne-am^ă stris m^ăi mult^ă i [ε] bă^{ie}t^ă după străda
nu^ăstră/și i^{am} pl^ăc^{at} cu u^un c^uos/să [ε] cul^ēgem a^fin^ē.../de g^ă-

1. Finalul secvenței este rostit cu un uşor oftat, cu o nu-
anţă de afectare "narativă".

sím.../p^h-ac^hólo pă^h dial...¹//șiⁱ mergînd așá/ [ε] am^h dă^d d-uñ
 ...pîrău^u/șiⁱ...i^herá cam^m máre//șiⁱ nu putîám sári așá p^este
 i^hel//și...² [AL] băiⁱetⁱ-ě^hlănt^h fiⁱin^d măiⁱ măr^ht/pî^h clăsa u^opta/
 i^hou i^herám...prinⁱ [ε] clăsa pátra...ă^hă^h u^hă sári^t înăiⁱntea m^eă//
 5 pă^h mîni nu m-ău^h lua^h nîc^h u^hnu...//și...a^h trebúⁱi^t să [L] sár^h i^hou
 ...// [ε] i^ho^h am^h...gă^hsî^t u^hm băt^h/șiⁱ [ε] [AL] l-ă^hm lua^t în mî-
 nă/și...vr^ho^hlă^h să sár^h [ε] cu^h s-ar zîce p^e la noi/să^h r^hî^hin^h cu pră-
 j^hî^hna³...//a^h am^h sári^t/dă^h în^hsă băt^hu-a f^hos^h p^hutr^hă/și a^h căzút în
 pîrău//m^h am^h u^hdă^t/d^hp-a^hce [ε] [k] m-ău^h șter^hă băiⁱetⁱ/și am pl^he-
 10 căt^h măiⁱ d^epárt^hă//...

[și...?]

[ε] i^h m^ergî^hnd așá/pă [L] dialⁱ.../am^h...gă^hsî^t á^hine^h/am^h
 u^hmplút [L] cu^ho^hs^hul/șiⁱ...l-am ascú^hs undevá l^hă^hgă^h u^hm brá^d...⁴
 //ápóⁱ/ni^h-am u^hrcát p^e [L] díal.../p^e [ε] u^hnⁱ mún^hti-^eșá [ε] f^hór-
 15 má^t dîn măiⁱ m^hlte pi^hetre/cu^h s^h zîce p^e la noiⁱ...Piátra...şóⁱ-
 muluⁱ...//șiⁱ n^e-am urcát ac^hólo/d^e ac^hólo ved^em [ε] [k] a^hp^h v^házú^t
 [L] tu^hot s^hát^hul/șiⁱ i^h sát^hu^h n^hóstru/șiⁱ i^h sát^hul v^hěcín⁵...//P^ho-
 ianá S^hărát^hă...//ápóⁱ/ [ε] m^ergînd așá/am^h...⁶ [L] g^hă^hsî^t un^h i^h-
 p^hur^hă/șiⁱ a^h [ε] á^hvîám și u^hnⁱ...căt^hél la noi//șiⁱ...ă^hc^hé^h căt^hél/
 20 l-a prî^hș i^hép^hur^hlⁱ/l-a ap^hcát^h de gî^ht/șiⁱ i^h u^hm băt^hă^t cînd^h a vrut
 [ε] [L] s^hă^hă^hl...iá^h d^hî^hn^h i^h...gúra i^hép^hur^hlⁱ/[!]ⁱ [k] cî^hin^hel^hu^h/ă^hlⁱ
 [k] ca s^hă i^hî^hia p^hě^hle^hş/n^hu a p^htu^h/fî^hncă cî^hin^hel^h l-a m^hu^hs^hcát/șiⁱ
 a lua^t i^hel i^hép^hur^hel^h/șiⁱ-a plecát^h măiⁱ înăiⁱnt^hă...//ăcú^hm/să^hă [ε] [k]
 t^ho^ht i^himplî^hmbîndú^h-n^e...noiⁱ așá/...kî^hu^hî^hn^h/șiⁱ j^hucîndu^h-ne p^e dial/

1. Subiectul înghite, din cauza emoției.
2. Vezi nota precedentă.
3. Cu ton ușor emfatic, "dându-și importanță".
4. Înghite, din cauza emoției și a efortului vorbirii.
5. Pronunțat ușor emfatic.
6. Pauză, căutîndu-și cuvintele; oftează.

...ne-a a [k] nîs-a fâcú^d nò fuámă/d^t nê tăia la búrtă//şi...am
 plăcăt spre căsă/ca sîă...mîncăm//venînd aşă pe drum/aviám mul^u
 de mers...//...¹ am venî^t fúga//pé drum aşă/in [ɛ][k] mērgîn^d
 ...² am [ɛ] trecú^t de unde-ascupşesēm [ɛ][L] cuós^ul/...am trē-
 5 cu dē...unde-ascupşesēm cuós^ul³//a [k] um băia^t/s-a îin [ɛ]
 înapoia^t îină[poi][k] înapoia^t⁴/ca sâ iei^e c^uosul//însă...nu a
 şti^ut prēcis unde/şi...ne-a flūiēra^t/şi am mers şi noi cu iel^u//
 l-angăsi^t/da îl l-angăsi^t g^uolⁱ!...//nu î şti^uam dîn ce că^uuză/
 da [k] şⁱ l-angăsi^t g^uolⁱ!// [L] l-ân î l^uat/şi î am plăcăt spre
 10 căsă//întorcîndu-ne iărăş^u// [ɛ] după...nîşte smēură carē nò vā-
 zusem pe un rîug//angă^ul iēs nò/da...nîs sfer^t nu s-a...umpl^ut
 cuósul//apoi/venînd acasă/iei iērāmⁱ u^u/plin de...gl^uo/şi cēi-
 lant^u băiet^u sē murdărisēră nū numaⁱ iēu...//am venît acasă/...ă
 am...⁵ trecú^t um pîri^u/şi am ajuns în grădină⁶//ăiⁱcⁱ/cînd am vî-
 15 nit acasă pîărînti a încēpú^t sâ nē cîertē...//că^u spūnea: "un-
 de-am f^uost/şi dē ce am f^uost?"//io^u an [k] le-ēm iēcplīcăt/dē ce
 am f^uost/şi unde-am f^uost!//ne-ē spus sâ nu mai plec[ăm]⁷...//
 Kiriⁱă^c Mîrē
 dōisprēzēce anⁱ

-
1. Subiectul înghite din cauza efortului vorbirii, provocat de implicarea afectivă.
  2. Pauză datorată dificultăţii de a-şi organiza enunţul (pare preocupat de sintaxa "compoziţiei").
  - 3.-4. Vezi nota precedentă.
  5. Subiectul înghite.
  6. Pronunţat ușor emfatic.
  7. Sfîrşindu-se banda de magnetofon, finalul cuvîntului nu s-a înregistrat.

[Despre porecla subiectului]¹

[Cîți ani ai?]

doișprézéce ani!//

[În ce clasă ești?]

5 a șásia//

[Ce poreclă ai?]

[ε] ...

[Hai spune...!]

[!] șt¹u¹l¹é¹é¹! [!] //

10 [De ce-ți zice așa?]

[ε] táta meu a f^uost într-o tuám¹nă/...dívá¹le p¹ la Buj^uóru/
și s [ε][k] la cá¹ră d¹e șt¹u¹l¹é¹é¹//și [ε] bă¹íat^u [k] bă¹íé¹t¹i

mă-ntrebá^uu...: "c¹e cá¹ră táic¹ă-tú¹/mă?"...//io^u a¹n sp^us: c¹ă¹
"șt¹u¹l¹é¹é¹"...//[ε] dá¹l¹él¹at^u [k] h^um bá¹íat^u m¹ai m¹ári-ét¹un¹ē-a

15 z¹s: "bă¹! /șt¹í¹ c¹u¹ ș¹ă-i p¹ú¹ne¹t¹ n¹ú¹m¹í¹l¹i? /í¹ [L] șt¹u¹l¹é¹é¹!"...//
și-așá m¹-a rămás n¹ú¹m¹é¹le d¹in clá¹sa dó^uă//

[De-atuncea-ți zice așa...]

da...//

[Aici, se zice mă...sau bă...?]

20 b¹ă¹!...//

[Bă...?]

da^a...//

[Se zice bă !?!]

bă!²//

25

[Același]

1. Text obținut în cursul alcătuirii fișei de informator,
la sfîrșitul înregistrării.

2. Rosteste plin de importanță, cu ton ferm.

Anexă la texte
Evocări. Lecturi

A. E v o c ă r i: Sever Pop și Emil Petrovici¹

/ 1 /

[Amintiri despre ancheta lui Sever Pop din 1934 în pct. 590 ALR I]:

"[se] spunea că-i antihrist pe pământ"

[Cum a fost ?]²

Mo vînit^d domnu [ε][k] u_în domn [k] v^uo_ō...pătru domn^t
străin^t/sî_m-ō_kemát^t aiⁱîs ún^di-i duámna Fl^uóré/sî_m-^uo-ntrebát^u:
...cum să_ă lucríázî cu răzbóiu/dacă prişep la agricolă/sau în
cásî/în_i căsníşíîi//la răzbóiu/la tásút^u/sí sí-nsámna súl^u/răz-
bóiu/iitâ/vătáli/...spáta-nt^r-însîli...//pi-úrmî^t_m-^uo-ntrebát că
ă [ε] dacă ştiu să_tású/sî_cîţ^uan^tám/ám_măi^tmai^t tású^tla şinevá/
sau_nú: an_tásútⁿma pένtru míni/sau pένtru áltî şinevá³!//pi
úrmâ m-^uo-ntrebát^ddē [ε] feméiilí cîp_să cásătorés^cfíétílîē...//
sî_pi-úrmî^t ō^uo^uan_trecút^tv^uórb^a//n-ám mai^ti...spus^uio^u...//
că_i-an^{da}^tpi mătúşî-me//pi_mătúşî^t-me-an^{da}t-^uo_lóc/cî iou [ε]
mi_iérá ruşîni sî mă-ntrebî/fiméii [k] fátâ tînărî/sî n-ierá ru-
şîni//s-a_m [ε][k] ^uo_zîs mătúşî-me/^uo_zîs [k] uo spus iē!/cum
a_hi mai^ts^{pus}iē mai^tdipárti...//

[Cum o chema pe matusa matale ?]

1. La seria evocărilor din această secțiune se adaugă, de asemenea, textele publicate în cuprinsul vol. I/1, p. 233, respectiv I/2, p. 39.

2. Într-o discuție anterioară, inf. ne relatase amintirile care urmează, fără a fi înregistrată.

3. Pronunță clar două cuvinte.

mătúşa ^îIleána/ ^îIleána...Cè Pr^uoca^l//mătúşa mē^s-uo dus
iē^{/s}-uo^zis "lásî cî^u am io^u grijî^î Añicî !/tū...nù mǎi viñî/nú mǎi
...//am io^u grijî^î !//di-àcu-an^u luat^u iou^u în^u sǎmǎ"/ [ε] cî...di-o
plătît ^îlôcu nou...//

[Şi cam câţi ani aveai mata ?]

aş^hî avú^t vo dōuză^sşî^zşî^z di an^î...ştiu^u iou^u?!/sau triiză^z
di an^î.../cî-i^u mult/c-ûite^u-amú triiză [ε] triiză^z di an^î ári bá-
iē^utu²//nú ştiu^{nu}...îaşá//

[Dar mătuşa matale, cam câţi ani avea ?]

pî^î avé vo pătruzăşî^zşî^z di an^î/iē^rá femē^î ^îmǎri/nú iē^rá
femē^î mi [k] tîⁿǎrî^î//iē^rá femē^î ^îiē^tátî^î/fî^mē^î bǎtrîⁿî de-acú
nai^întî^î//

[Şi unde a venit profesorul ?]

uo^u viñî^î la dōmnu Fl^uor^îē^î//la dōmnu Fl^uor^î-ēcolé uo^u stát^d/la
dōmnu Fl^uor^ē/un^{di} iē^ste şî ástîz^î [ε] l-áldi dōmnu Fl^uor^îē//uo^u
viñî^î s-uo^u stat^u cóló^u stat^u ácóló nú ştiu...vro trii^î săptămîⁿî !/
aşá ševá uo^u stat//ñu^u nú^u ştiu.../c-o stat kar^u mult^u !//da^u uo^u stat
mult^d la dişi^{/s}-uo^u lucr [ε][k] cî iē^rá núma uo^u femē^î sîngurî^î/iē^î
[ε][k] t^uót ^îî spu^hē^î: de cîmp^u/de...gospodă^trii^î-ñ^u cásî^î/di
yitî^h/di uo^î/di...f^îē^îtî^îlî cári că [ε][k] sǎ cǎsătorēsc^u/kî^î io
d-ešē^î ^îñ-ā^u stát.../cî...nù iē^rá frumós^u//cî...ñ-iará ruşîⁿî//
io^u sîngurî ?!/nu^u/nu^u ştiu io...//[...]³

[Şi ce se zicea atunci de profesorul acela ?]

cîⁿ uo^u viñî^{tî} d^uōmni šē^î ^îstre^îin^î/...spuné sî^u "nú !" stau
şî^u iou^u/cî^î [ε] dácî ^îñ dušém acóló/ñ^d ^îñ-am [k] cū^m mǎ^m-āⁿ dus
iou^u sîngurî^î/spuné cî-^î ^îánt^îehris^t pî^î pǎmîⁿ //zîs-"a^îlsta iē^î"/zîs^î

1. Ileana C. Proca, inf. a lui Sever Pop în pct. 59o ALR I
(vezi Jurnalul de anchetă, după textul manuscris).

2. Se referă la fiul ei.

3. Secvenţă ininteligibilă.

"súfletilí uáminlor"//cî sí^í [k] "stă înău^uuntru/sî...ma^gchⁱet^u
stă pi dînafará/s^unⁱi^e súfleti^{li}//sî^unⁱ i^erá u^ofrícî!//cî^scé^u
cî-i ántehríst^u//s-ántehríst...

[Dar de noi, ce s-a zis... ?]

zîsé cî^udumnev^uás^t sîntét^u ántehríst^t/câ [ε] luát uáminⁱ di
pî [ε][k]i^u luát [ε] súfletu la uáminⁱ//

sî^ui^ou^uótú^snu m-an^ustat^t sá-s^up^uovestés^c/cî n-iará ruşíni//
sî fríc/-acú ruşíni ca ruşíni cî^uno^ui^erá...am^uvorbí^t carí^unu
trebúⁱé sá búni/carí i^eráu mai^u r^uáⁱli [ε] mai^ui^u urí^ti/ [ε] nú...!
//da...d^ei^este búni spuném!¹//da n-í^erá frícâ!//dácî^ui^usî uítá^b
pi^bdin^uuntru/cî spuné cî de^u-afá^urî mă fú^urí//im^ufú^urâ súfletu//sî^u
i^ou [k] nⁱi^erá frícî//cî^ud-é^usé^ui^uzíc: "é^ui! las^u-o^ui^eíⁱpi-ásta
cî-i bátrínⁱ-i...//i^ou má^uam [k] i^uma^u tînă^urí"/z^uíc "mai^u am sî^u
i^ou...//pu^uáte^u-am s^uí [ε] am sî^ui^ou c^uopkí^u"/zíc "sî^u nⁱ-^u frícî sî
...sî^un-í^e súflet^udip^u-acú//sî^ukic aşá ca^uum^ubrad z^uo^udin^u kí-
şuá^urí?!"...//zíc "nú...!"//

615. Muncelu, com. Glăvăneşti,
jud. Bacău; februarie 1972

Zănoagă Aleç Anica,
62 de ani (vezi I/1, p.

LXI, 3-4)

/ 2 /

[Amintiri despre Sever Pop şi ancheta sa din 1934 în pct.
584 ALR I]:

"ne-a spus că scopul lui în sat este de a face un studiu
asupra limbii, a felului de a vorbi al oamenilor de aici"

în vară anul^uu^u m^ui^ui^u n^uu^usute pátru^u [k] tríiză sî pátru/

1. Inf. revine la amintirile despre ancheta lui Sever Pop.

ăşă/mă găseam în vacanţa de vară//ieram student atunci/la facultăţi la tehnologie la Cernăuţi//...a venit în sat la noi/i... domnu profesor Sever Pop...//de la a...Cluj/...care-ă lua^t cu contact cu-autori [ε] autorităţile locale/cu mine.../

[Era primărie aicea...?]

da/ieră !//da !//cu-autorităţile locale/ cu mine/ [ε] cu domn Pe [ε] [k] director al şcolii de atunci/Petru Biejan/cu câva student şi-mvătător/...care ne-a spus că...scopul lui în sat/iestē [ε] de a...face-un studiu...asupra limbii/ [ε] a felului de-a vorbi al oamenilor de aici/...în vederea întocmirii unui atlas lingvistic//şi n-ē spus c-acastă lucrare să facă su^p patronaj^u/fundăţii regale [ε] ă Carol mi să pari/nu ?...¹//

[Da, da ...]

ă-ăşă...//în scopul acēstă/ne-a rugă^t pe noi/ca să-ⁱ re-comandăm o femeie din sat//

[Aşa a spus de la început, că vrea să facă ancheta cu o femeie ?]

dă !/dă//o femeie/da !//dă...!//cărē şi-ntrunească-anumită condiţiuni¹/i-ăşă...//acastă femeie cărē¹-am [ε] recomandat-o noi/a fost femeia Reveica Stróie²//...o femeie...dizgetat/-o femeie [ε] care...a corespuns la uo-ăşă [k] cerinţilor... domnului profesor/şi care a fost-ă [ε] rugată ca şi stea la dispoziţia a domnii sâlē/ [ε] timp^b de vreo...circa [ε] zēce/douăspre^{zē} zile/-aşă mi stⁱ părē io-său [ε] [k] sau două săptămîni//ă co-
versăţiile cărē le-a purtat^t cu-acastă femeie/s-au făc^ut-ă... locale¹ şcolii//

[Şi ce făcea el, de fapt? Aţi auzit cum...?]

1. Se adresează anchetatorului.
2. Informaţia se confirmă prin datele din jurnalul de anchetă al lui Sever Pop.

Hunⁱ keștiuonárⁱ//áveá un keștiuonár/dí_vr^o [ε] trèi_pátru
mi de-ntrebárⁱ mi sê páre/din_diferítⁱ d^oménii_álē [ε] álē [k]
dóménii de viátă/sî întrebá pî_feméii//sî_feméia răspundeá...c^uò-
réct/ă la cēēa cē-ntr^ă [ε] bá iělⁱ//

în tímpu cît_ă_stat sînt [k] n^o_sat la noi_i/i a fost gáz-
duiitⁱ [ε] la ca [k] în_căsa părintîlor mei/i_ă_să.../s-a sîmțit^t
foarte bîni/i-a plăcút^d di_sátu nóstu/i_ierá hun_sat...frumós...//
a spus că_ă [ε] áre [k] a_făcút^u apréciierⁱ...asupra [ε]
lîmbii n^oăst^ăte/s^oșocotînd-o ca uo lîmbî_lîteráră//da !!!

ă_în_i [k] ne-a_a...povestit^t s^ă_dîspri_ălt^ă cālătórii_fă-
cúte în_ălte părțⁱ/îm_vedereă întocmîrⁱ hatlăsul^u/k^{ar} și-n_ălte
rēgi^unî locuîite de_romîntⁱ/prim_Mačedóni^ă.../sî_i prin_ălte
părțⁱ...//nú-mⁱ adúc amînti dác^ă [ε] n-à_vénit^t încă uo [k] într-o
várⁱ/mi_să_páre...//n^o_continuári//s-atún^c a vînit^t sî_cu_d^oămna...
//prîma dát-a_vînit^t sîngúr/s^o-a d^ou^u_uár-a vînit^t cu_d^oămna/ăviē ma-
sînă/cári sî [k] îl_trăns^uportá...//ă_să/

de-ăi_că de_la noi au_plēcát în_ălti părțⁱ//îm_părțîli Neám-
tului//nu-mⁱ adúc amînte în_cî comúnⁱ/însî iou am_ăvút uo cālăt-
órii...îm_vára cēiē către Neám^t/pî_válea Bicázului/ [k] válē_Bis-
triți/sî_m-am întîlⁿit^t cu dînsu^u_înt^u_un_sát//dúpă_cî fűsēsîră la
noi//ă_să...//

[Dar, în tímp cît lucra el, mai era cineva de față, mai stă-
teați...dintre dumneavoastră ?]

nú iēră nîmenⁱ//nú_iēră númai...//númai iěl iēră//^mda !!!în
tímpu lîber însă/sî-ntrețîneă cu noi_i iēră foarte apropiat_ă_să
...//ne-ntēlēg^ăăm [!!] /dîstúl di bîni/ne-a_făc^ut impresii foarti
plăcút^ă.../ne-a p^ovestit de-an^umiti [ε] cālătórii_ăle sa [k]
domnii sáli/dî_stúdiu la...lă Parí.../da/ne-a spus sî^j_de lucr^u
ă_sēsta...//

[Și ce l-a interesat cînd umbla prin sat...?]

[ε] l-înterésá...nù_ășá [ε] ...

[S-a uitat la case...la port...?]

nű î_nű/nű !//nimíc!//númai_i kèstiṇonár!//a [ε] á comple-
tá^t kèstiṇonáru...carⁱ l-ă [ε] [k] c^u cári^e-e venít/da...//atîta^u
tot...//

acúma dúmneavóast-at^u vėníⁱ la noi de cîtiva ^uorⁱ [!!] l/aș
vręa și vă spun șⁱ lúcrul^u acésta/șⁱ î^e...ă_rămás_ă plăcút^u ĩmpre-
șionát de lúcrul acésta/șⁱ maⁱ alés cî^u dúmneavóast^u î m-aț întrebátⁱ
dⁱe dómnu Sėver P^uop^u//șⁱ io^u v-an^u spus cîtevá lucrurⁱ atúnc^ua...
/șⁱ î^e [ε] ácúma dúmneavóastⁱ sⁱntét^u acéi^u...

[Nouă ne-a făcut plăcere că...ne-am întîlnit cu cineva care
l-a cunoscut cînd a lucrat el aici...]

da!//

[Cum vă cheamă ?]

î^eă_ă Q^uanc^ua P^uopa//

[Cîți ani aveți ?]

șăize_și_únu de anⁱ//

[Mulți înainte !]

multúmesc//

[Profesia...?]

profésia: prėuot.../păstorés^u áiiⁱc^uē din_ă...yo mⁱie^u nóu^u s^u-
tė pátruze_și_únu...//sum^u fi^uu sátului/d^e ĩiⁱc^u//

---

1. Ancheta cu Chestionarul NALR a avut loc în septembrie 1968 (SD), iar pentru înregistrarea de texte anchetele s-au des-
fășurat în mai multe rînduri (pentru verificări și completări,
dat fiind specificul aparte al graiului din această localitate):
februarie 1971, septembrie 1972, mai 1977 (SD; DH, HB).

*

[În continuarea convorbirii de mai sus, a urmat o discuție privind istoricul satului Hîrja:]

[Cît de vechi e satul ?]

sát^h [ɛ] ...

[Biserică de cînd este ?]

„A prima biserică/căre-a fost aiciⁱ/ă...a fost ăo biserică
den lémn/căonstruítî-n ăo mie șapte sute pătruză și nouă//și
ărsă/îm primu război mōndiⁱăl//cîn^d ă ars și sát^h1//

[Spuneți-mi, dintre bătrînii pe care i-ați cunoscut cînd
erați student sau cînd erați elev..., păstrau ei vreo amintire de
unde-ar fi venit oamenii de-aicea, pe locul ăsta ?]

m^da !...//

[De unde-ar fi venit ?]

au v^enít^d dîn ă M^us^cél...//R^uc^ăr și Dr^osgosl^ăv^ele//

[Cei din Hîrja !?]

dă !//

[Știți precis asta ?]

prⁱecis !//io^h am p^ur^tă^t ș-ăo c^orespon^dă^tă...//

[Cu cine ?]

cu pr^e [ɛ][k] p^arⁱntⁱle Ră^uut^esc^u...//de la Dră^osgosl^ăv^ele
.../c^ar^e ări-o lucr^ari/-i monogr^afii Dr^osgosl^ăv^ele/întitul^atⁱ și
c^ari ăesti lă^uri^at al Acad^emii Romⁱne//...v^eka Ac^ad^emii/da...
//mⁱ-a [ɛ][k] ă f^act^uo c^orespon^dă^tă cu i^el [k] ădⁱcⁱ i^elⁱ
[ɛ] mⁱ-a scrⁱs mⁱie/si m^e-a [ɛ] rⁱăd^at cⁱtev^a n^um^e...de famⁱ-
li^e/

[Care ar fi asta ?]

păⁱ ănu^u de i^est^e N^egoi^escu/c^ar^e ăeste și la n^oi/si la ă^elⁱ//
și i...n^u-mⁱ ad^uc amⁱntⁱ-ă^șă t^oăte...//

[Care ar fi numele mai răspândite în sat? Oancea ...]

Oăncă¹ i¹est¹e/C^uomăni¹c¹/i¹est¹e/da/fo¹arte/aş¹ă.../pe¹ urmă [ε]
Iordake...//[...]

[Dar nume de botez Oancea, se dă ?]

da !!!

[Se dădea înainte... ?]

[ε] î sî...sî¹dă¹!//d-ēc^gzemplu sî¹io^uăm [k] io am p¹urtă^t
númél¹ lú¹naşu meu// ...

[În ce alte comune ar mai fi veniţi oameni din Rucăr, de-a-
colo...?]

da !//Căşin¹/Rucăr.../

[Rucăr ?!]

ě¹nú! ăsta am¹vru^ts¹zic Bîlca!//ă¹aş¹ă/Bîlca/de¹ică¹ din
su¹mi¹sî¹pări¹cî şi c¹evá¹ dîm¹Br¹etcu/Br¹etcu/da...//

[Bîlca pe unde vine ?]

Bîlca i¹est¹e de lă [ε][σ] d^ă Cò¹tofănéj/da...//

67o. Hîrja, com. Oituz,
jud. Bacău; septembrie 1972

Preot Oancea Popa,
61 de ani¹

---

1. La data anchetei pentru AIR I (iulie 1934), acest prelat, care a fost ghidul nostru pentru alegerea informatorilor, era elev la seminar, părinţii săi găzduindu-l pe Sever Pop: "Mă fixeaz la un gospodar care are şi un băiat la teologie", citim în Jurnal, după textul scris pentru pct. 584. În afara elementelor cu caracter biografic, textul respectiv pune în discuţie deosebirile, minime, dintre vorbirea ţăranilor (pentru graiul din Hîrja, de tip general muntenesc, vezi textele din I/2, pct. 67o) şi aceea a unui localnic cu studii superioare în contact cu cartea pe diferite căi.

/ 3 /

[Amintiri despre Emil Petrovici și ancheta sa din 1937 în pct. 6o5 ALR II]:

"...și mi-o scos fotografie în cămeșă cu flori...cu furca-n mână și cu fusul jos"

[Cînd cu fotografiile, la școală, cum a fost...?]

ă...n-ieră póni verz//av¹em doi copás²măr¹/agúđ...//și iou t^uorșém pi prispă...//cum si zîsé¹ fāna¹inti vrém¹//iérá cās cu prispă¹ [!] ...//apî¹ ș-acú sunt...//sí¹ sîd¹en/sî¹ torșém lă¹bo-rûnzîc^u//da romînu: "nú mai...nú¹ măr¹toársi fă !/dă-l încólu !// "tăś² bāi ! ca sî-s¹ fac cămés¹ di bōrunzîc^u!" [!] //...rîdém sî¹ iou ...//cu^u v^uorbî cum iară átúnș¹/în tîmpu¹ neú! [!] //

ěi !/númai...s-^uo-ntîmplát^d/di at^d vînî^t pisîni dumneavoastrî/
altu/sîni-e^u hî¹ vînî^t/cî [!] măr¹ s-^uo skimbát^u ōkî !//

și¹ n-o scos fotografii¹...!//ō¹ scos fotografii¹/iou [ε] strîm-bă/cólo.../î^u cămîésă¹/iéráu^u tuámna !//î^u cămîésă¹/cu florî¹.../m-o scos cu...fúrca-n mîni¹/și cu [ε] fúsu¹ zos !//

ěi! romînu^u rîdiá: "treś¹ î^u grădîni!"...//c-aśá ieră [ε] tár-curli disfăcúti...//băt¹é pop^uşóî...//băt¹é popuşóî/ă^utr-un¹ le-sóî^u/c^uolé^u hū^u scā^uhū^u/c^uól¹é^u ú^unu/de-acólea pús [ε] ū^u ū¹l¹esóî/
aşá sî numîá !//romînu^u bătîá^u cu hū^ublăśî¹é^u pop^uşóî [!] //ă^uvîám^u ō^u scroáfă cu purşei¹/sî^u purşei¹ mîncă disúpt^u !//pi^u ún^d i^u curzé¹ î^um [k] gră^uu^untîli//da romînu^u cîti-o dát-ō¹ dîs...dă [ε] dumneavoastrî
n-ó sî...!// "nú¹ la¹ lās¹ sî mî¹nîśî¹/la¹ sî mî¹nîśî¹ [!] //și¹ n-o scos c-o [k] cu scrúafa cu purşei¹ !//iérá ū^u nî^unî^u/hū^u rîs/sî^u rîdié¹ tot !//dî¹ mîni [ε] [k] sî¹ iou cu fúrca cu bōrunzîc^u/"ióti māmî"/ [k] bā¹ětî¹ sî: "ióti máma tuársi¹ bōrunzîc^u !//da s-e¹ făcú^u māmî ?// "ióti¹ ā^uumplú^t fúsu¹ dî¹ bōrunzîc^u !" [!] // [...]

da cîn^uo vînit^{dîu} dumneală^u la noi^u atîs^u/n-o scos fotografîi^u/s-avên^u fêti [ε] și^u mai^u mar^u/și^u măi^u nîs^u/fășă^u fl^uorî^u//di popușoi^u//cun^u sî^u zîc^u ?/di porumb^u//di^u i [ε] p^uorumb^u alb...//fășe^u florî^u/și^u fășe^u cîti^u-un^u li^ug^uăⁿ acolo...//f^ul^uetili mîncă^u di^u uo^u p^uarti^u sub^ut^u u^uă^u a^u agud^u// [ε] stuf^uo^us^u/vêr^udi^u c^uolo...//și^u i^ușe^u [k] "da" și^u "cu tu^uatî^u rû^usî^unê^u"/și^u "a^un^u sî^u i^ueu^u și^u i^uou^u um^u mî^unîr^ut^u"/s-^uo^u lua^ut^u și^u i^uel^u/uo^u-nșe^u-p^ut^u tot^u a rî^udê^u//și^u "mî^unî^us^u și^u m^uat^uali c^ua noi^u ?"/și^u "mî^unî^unc^u [ε] mî^unî^unc^u drăgî^u/mî^unî^unc^u și^u i^uo^u..."/și^u i^u...^mde !/cum i^ueră^u pi tî^umpur^ut^u...//

[Și...despre ce ai stat de vorbă cu el ?]

i^uă^m!...//

[Mai ții minte ?]

ăm^u mai^u [ε] âm^u mai^u v^uorgî^ud^u noi^u așă...//sî^u uî^ută^u la noi^u cum^u [ε] [k] "dî^u și^u i^uu^uorî^u-o i^uisî^ut^u b^uorî^unî^uzî^uc^u/și^u cum...sâ [ε] crê^uștî^ue^u/cî^u sî^u tr^uudê^uște...//zî^uc^u "i^ui^u u^uun^u gî^undă^uc^u/de^u-a^uco^uă^u dî^u la gî^undă^uc^u sî^u fâ^ușî^u g^uu^uo^uă^ușă^u/g^uu^uo^uă^ușă^u uo^u hî^uer^ubî^um^u noi^u/cu â^upâ^u/fî^uer^ubî^unti^u/de^u-a^uco^ulê^u i^ui^u tră^uzî^um" s^uz^u i^ușem^u cum m^uat^uali: "dă^um c-um b^uă^uț^u/și^u sâ rî^udî^ucî^u hî^urî^uli^u sê^u-li pî^ușe^u [ε] pî^u b^uă^uț^u//șă^u-l^u rî^udî^ucă^um s^uu^u/de^u-â^uc^uo^ulê^u p^uo^utri^uyî^um...cî^ut ni trê^ubi di [ε] dî^u p^ulin^u...//dê^u tră^uș^u la...//[...]

[Și...al doilea soț al mătăle de unde era...?]¹

aî^ușta^u de i^ușă^u//[...]

[Cum îl chema ?]

G^uor^uge Vizî^uriă^unu//

[Cînd a murit ?]

i^uo^utî^u-o uo^u î^umplî^unî^ut^u tri^ui^u â^unî^u/î^unaî^uî^untî^u di^u hî^u r^uâ^ungel^u//

[Și cu el a vorbit atunci domnul profesor acela ?]

1. Primul soț a fost din Movileni, localitatea natală a in-
formatoarei, care este stabilită în Furcenii Vechi, prin căsătorie,
la vîrsta de 25 de ani.

dacă an^tstat cu^t totⁱ la măsă/bré ?!...//an^tstat...//vinⁱé
di^t col^e di^t la șco^lă/vinⁱău la noi !...//ave^am g^os cu^t c^ai!...//
"m^osule !" /și "ni du^e în^t c^utări loc ?" /și "da/d^om^ule !//...da!" /
i^erá s^aăⁱrit^orⁱ/așă di^sp^ri p^art^e g^osul^ui...!/s^ari^a !/sⁱ du^să!//cu
yⁱti^li col^o...//

[Mai ții minte cum arăta profesorul acela ?]

[ε] ăm uit^at !//[...]

[... dacă avea ochelari...?]

[ε] avi^e u^okel^arⁱ...//avi^a...//

[Era înalt ?]

p^uòtriyⁱt așă//ni^s t^ari-t^ari/nⁱz^z m^at^ur di^t t^ot...//om di^t-o
vrⁱstⁱ...!//

654. Furcenii Vechi

com. Cosmești, jud. Galați;

aprilie 1971

Maria Vizireanu, 78

de ani ¹

---

1. Maria Vizireanu și soțul ei, Gheorghe Vizireanu (vezi în text "romînu"), au fost informatori ai lui Emil Petrovici în ancheta pentru ALR II din această localitate (cf. ALRT, p. 219-220). În ceea ce privește fotografia cu îmblăciul de bătut porumbul la lesoi, despre care este vorba în text, vezi Ilustrații, planșa C₇, sub nr. 118 și Date privind ilustrațiile, p.319, sub nr. 117-119.

[Alte amintiri despre ancheta lui Emil Petrovici în pct. 605 ALR II]:

"eu eram de vreo treisprezece ani..."

atunci când $\bar{a}$ [ε] a vînit^t továrișu...d^e a [ε] fotografiat^t/
 $\bar{a}$ [ε] fotografiilⁱ căr^e d^l le^d-a^t găsⁱt la noi ac^uma /io¹ i^erá^m di
 vo tr^eisprez^eși an¹//șⁱ [ε] n^e-a pus acólo^u într-ó [ε] m^ár^zin^á d^e.
 á^gar^d acólo [ε] șⁱ n^e-a fotografiat^t/cu...b^òr^uón^á d^e-áⁱ $\bar{a}$ [ε][k]
 d^e-ac^eí^e...c^árⁱ i noi...u^o folos^ám la...c^împ/șⁱ- $\bar{a}$ io i^erá^m mⁱc^u
 at^u [k] cum i^erá^m io^u mⁱc atúnc^u/ $\bar{a}$ ...^m-án^dús [ε] într-ó [k] lⁱn-
 g-ò^lesóⁱ aco [ε][k] cum ní^u mⁱnc^áu pur^{sé}ii p^bi disúpt/acólo.../
 șⁱ sí...maiⁱ i spunⁱ ?!...//

[Și cine e în fotografia aceea cu lesoiul, îmblăciul...?]²

ál^a [k] fotografiⁱă...

[Din fotografie ...]

a! ástá/c^î i^erá^a t^át^á l^l m^eu^u!//t^át^á [ε] t^át^á l^l m^eò^u i^erá^a...//

[Cum îl chema ?]

pⁱl^l Górgi Vizur^eánu//iar i^eu^u³.../spunⁱ șⁱ númⁱlⁱ ?⁴...//p^bi^l
 mⁱnⁱl^l m^á k^ámⁱ Vasⁱlⁱ Vizur^eánu//

654. Furcenii Vechi, com.

Vasile Vizireanu, 47

Cosmești, jud. Galați; aprilie 1971

de ani (vezi I/2, p.XLIII;

42-43)

1. Vezi Ilustrații, planșa C₇, sub nr. 117, 118, 119, și
Date privind ilustrațiile, p.319, sub nr. 117-119.

2. Discuția are loc cu fotografiile în față.

3. Subiectul, copil fiind, apare, în fotografia respectivă,
 alături de tatăl său; vezi și textul precedent, de sub /3/.

4. Se adresează anchetatorului, care-i răspunde afirmativ,
 prin gest.

B. L e c t u r i

Lectura, în fața microfonului, a unor texte tipărite (din manuale și după ziare) reflectă influența directă a grafiei pentru adoptarea ad-hoc a fonetismului literar, dar și păstrarea unor pronunții regionale (mai rar și dialectale), în speță trecerea de la un registru al vorbirii la altul¹. Menționăm faptul că, adesea, unii informatori, tineri sau de vîrstă mijlocie, au refuzat, din jenă, să citească în fața microfonului. Înregistrarea lecturilor, cu caracter experimental, s-a făcut întotdeauna d u p ă aceea a textelor propriu-zise, apelîndu-se la subiecți cooperanți și binevoitori. Cu toate acestea, am putut constata o emotivitate deosebită, în cazul l e c t u r i l o r, prin comparație cu starea de spirit din cursul înregistrării textelor de tip "dialectal". Din înregistrările aflate în arhivă, am selectat lecturi ale unor informatori reprezentînd toate categoriile de vîrstă (dar în special copii) din cinci localități (patru cu graiuri de tip moldovenesc și una cu grai de tip muntenesc), precedate de prezentarea, în funcție de situație, a textului "model".

Prin publicarea acestor texte, ne raliem, printr-un experiment inedit, preocupării autorilor Antologiei fonetice a limbii române, care, în capitolul Limba comună, după înregistrări pe bandă de magnetofon și după emisiuni radiofonice etc., au reprodus mostre de pronunție ce "reflectă normele fonetice (și gramaticale) ale limbii literare" sau "se apropie de aceste norme, într-o măsură mai mare sau mai mică" (Andrei Avram, în Introducerea la Antologie 1988:6).

1. Problemă care a fost semnalată anterior, de St.Dumistrăcel 1976 : 60; 1981 : 273-274 (vezi I/1, CUVÎNT ÎNAINTE..., p.XXX).

/ I /

[Lectură dintr-un manual de istorie]¹

Ocaua lui Cuza

(fragment)

Cuza-Vodă obișnuia adesea să se îmbrace ca un om de rînd și să se amestece prin norod. Dorea să afle el însuși cum trăiesc cei mulți. Așa, într-o zi, și-a pus căciulă și suman țărănesc, a luat două putini cu lapte acru și s-a dus în tîrg la Galați. Pasămite, aflase măriia-sa că unii negustori nu foloseau ocaua cea mare, așa cum hotărîse o lege din acea vreme și căreia poporul îi spunea «ocaua lui Cuza»

1

Cúza V^uodă/obișnuia adesea să se îmbrăce ca un om de rînd și să se amestece prin nor[o]d//dorea să afle el însuși cum trăia cei mulți//așa într-o zi și-a spus [k] și-a pus căciula și suman^u/ [ε] țărănesc/a luat două putiniⁱ cu lapte [ε] acru/și s-a dus în tîrg la Gălățⁱ//...

[Și ...?]

băsămîntea [= pasămite] aflase [ε] măriⁿ[k] măriia-sa că unii negustoriⁱ nu foloseau [ε] ocaua cea mare/așa cum hotărîse o lege din acea vreme/și căreia poporu^l [ε] poporulⁱ îi spunea oca-ru lui Cuza//

616. Băcani, jud. Vaslui;

martie 1972

Topea Silvia, 10 ani;

elevă în clasa a III-a

Obs.: Inf. citește fără dificultate; stare de emoție evidentă

1. Dumitru Almaș, Eleonora Fotescu, Istoria Patriei, manual pentru clasa a IV-a, Editura Didactică și Pedagogică, 1969, p.178.

*

[Pentru comparație, publicăm, paralel, un text dialectal de tip "liber" înregistrat de la aceeași informatoare]¹:

nî-o ieșît un î...porc mistrét în î cālî

io^u cînd î am^u fos^u lă bunîca la Florⁱesⁱ ti/nî-o ieșît un î...
porc mistrét în î cālî/șî...nîⁱă mî-o fos^u frîcî/...ș-am î plîs/
ș-ă^u fu^uzît î după m^ă m^ăiⁱă//cî am^u fu^uzît în^ăîntî/șî m^ă m^ăiⁱă ier^ă dî^u
urmî//șî pî-orm-am^u fu^uzî^t după m^ă m^ăiⁱă ș^ă uo zîs "da di șî plî^z ?"//
șî io î-ă^u zîs cî nî-o ieșî^t p^uorcu mistrét în î...cālî/șî nîⁱă
nî-o f^uos^u frîcî//șî...dup-ă^ușeie [ɛ] uo [k] m-an dus...cu m^ă m^ăiⁱă
șî cu t^ăt^ăiⁱă//la bunîca//

[Aceeași]

/ II /

[Lectură după texte de compunere
din culegeri de exerciții școlare]

1

to^ămna//i^éstⁱte frig/m^ăi plou^ă/m^ăi dⁱes/vîntu¹ bate m^ăi t^ă-
re/ple^ăcă p^ăs^ărle c^ăl^ătu^ăre/rîndu^unîca/b^ărza//spre t^ările c^ălde/
frunzele c^uop^ășⁱlor îng^ălben^és^c/únele...se fac r^uoșî ru^gîⁿîi/ca^u
[ɛ] p^ăte p^ămînt/și [ɛ] fu^oșn^és^u pîc^oăre//se c^uoc...și se cu-
l^és^u fructele/zar^ăv^ătu^ure/o^ămenîi și copîⁱ se î^ubr^ăcă cu h^ăîne
m^ăi...² c^ăldu^ușe/i^ăr cî^u plou^ă/p^oărtă p^élelîⁿ [k] p^éle^rîⁿă/[ɛ]
m^ăntă de plo^ăi^é/și h^umbrelă//o^ămenîi mun^éesc î^u gră^ădîⁿă/și pe

1. De la acest subiect nu au fost publicate texte dialectale în volumul de față.

2. Subiectul întoarce foaia.

cîmp pîntru á...strînge frúctele și legúmile//¹hei adúnă álim¹énte
pîntru¹iárnă//

iárna//tîmpul ¹éste réce/cáde zăpáda/nînge/îngátă/...ápa//
zăpáda ¹éste álbă și réce/...ia acóperă cásele/copácilor/ [ε] cîm-
pu [k] cîmpíhile//¹gáta...¹éste táre și sticloásă//¹éste foárte
fri¹ș//¹ger/vîntu súflă táre/visc¹olése/c¹hopácii sînt...fără frun-
ze/g¹oi/...númai [ε] badru [k] brádu¹ prástia [k] păstrează...
fruc [k] frúnzele ver¹z/în n¹tot tîmpu¹ iérni¹//c¹hopíi/ [ε] adúl¹t
se îmbracă foárte gros/fác f¹ócul/în sóbe adăpostés¹ animálle în
lócú¹r¹ cálduroáse/că sá...nu îngéte/da¹ mîncáre pásárelelor [ε]
vrábí¹útelor/cáre au rămás...în tără//c¹hopíi se joacă cu zăpádă/
fac búl [ε] gári oámen¹t de zăpádă/se da¹...cu sánia/pè derdelús/
sărbătóres¹z¹c¹venílea [k] venírea lui Mos¹Geríla//

626. Vetrișoaia, jud.Vaslui;

februarie 1973

Teletin Pia, 9 ani; ele-

vă în clasa a III-a

(vezi I/1, p.LXV; 47)

Obs.: Inf. citește foarte bine: lectură rapidă ("dintr-o
răsuflare").

/ III /

[Lecturi după un text de tip "fapt divers" din ziar]¹

La un pas de catastrofă

Ieri seară, în stația Chirongeni din raza Direcției re-
gionale C.F.R. Constanța s-a produs o ciocnire între un tren

1. Textul de față reprezintă "prelucrarea", ușor dezvoltată,
a unei știri de la rubrica "Fapt divers" (apărută în "Scînteia",
XLII, nr.9278, 23.IX.1972, p.2). Textul original, propus inițial,
prezenta un grad de dificultate mai mare la lectură, în special
din cauza prezenței cuvintelor tamponare, a se solda, avarieri,
catastrofă (eliminate din varianta cu care s-a lucrat); pe de altă
parte, precizăm că, pentru a ușura citirea, mai ales de către su-
biecții în vîrstă, am folosit un text dactilografiat.

local de persoane care circula pe distanța Constanța-Negru Vodă și o locomotivă care, de câteva minute, efectua manevre în stație. Cauza ? În urma cercetărilor efectuate, comisia de anchetă a stabilit că mecanicul de pe locomotiva trenului de persoane nu băuse vin, cum s-a crezut, ci îi intrase o fărîmă de piatră într-un ochi. De aceea, el nu a văzut bine și nu a respectat semnalul de oprire la intrarea în stație. Din fericire, nu a murit nimeni. Mecanicul nu a pățit nimic. Au fost accidentați 5 pasageri, patru femei și un bărbat. Un pic de grijă ar fi fost de ajuns, semnalul ar fi fost observat și nu s-ar fi întîmplat nenorocirea.

1

ier^{te} se^{ar}i/în sta^{ti}ia [ε] Kîr^uo^gén^t/din r^áza dir^{ec}ti^{ie}i r^e-
gi^on^áre c^efer^e/C^on^ost^án^ota/s-a prod^us ho [ε] c^ocn^oire între un
tren lu^oc^oal de pers^oane c^áre c^orcul^á pe dist^án^ota C^osta [ε] pe
dist^án^ota...C^ost^án^ota//N^egru V^od^á/și u^o locomotiv^á c^áre d^e c^oteva
min^ut^o [ε] i^efect^á [ε] m^án^oev^{re} în sta^{ti}ie//în sta^{ti}ie/ [ε] c^á-
uza: în ú^rm^á c^erc^et^ári^o i^efectu^át^o/comi^{si}ia de [ε] an^oet^á a
stabil^{it} c^á mec^án^{ic}u d^e p^e locomotiv^á...tr^enul^ui d^e pers^oane nu
[ε] b^áu^use vin/cum s-a crez^ut c^o [k] c^o iⁱ intr^áse u^o f^árⁱ [ε]
[k] f^árⁱm^á de pi^átr^á într-ú^ook//d^e ac^eea i^el n^u a v^áz^ut bine și
[nu] a respect^át semⁿál^u...de u^op^orire la intr^áre în sta^{ti}ie//
din fericⁱire nu a m^uri^t nimen^t// [ε] mec^án^{ic}u n^u a p^áti^t nimic//
au fost [ε] accⁱdent^át^o c^on^o pe [k] pas^ág^er^o/p^en^otru fem [k] p^átru
fem^ei și ú^um b^ár^áb^át//um pic de gri^já ar fi f^ost la [k] d^e aj^uns/
semⁿál^u ar fi f^ost u^op^oserv^át și nu s-ar fi înt^ompl^át [ε] n^oo-
ro^ocⁱrea//

649. Matca, jud. Galați;

septembrie 1972

Donici Tania, 13 ani; elevă în
clasa a VII-a (vezi I/1, p.XC;

292, 294)

Obs.: Emoționată; citește bine, dar în ritmul ușor "sacadat" (nefiresc) al lecțiilor de la școală.

2

ier¹ se¹ar¹î/în sta¹ția [ε] Kiran¹g¹en¹/din¹ r¹ăza dir¹ec¹ții¹
re¹g¹o¹n¹ălei/ce¹re¹ré/Cu¹on¹st¹an¹ța//s-a ad¹us uo [ε] ...

[S-a produs...]

[k] s-a pr¹u¹od¹us uo c¹â¹oc¹nire/întri u¹n tren...lu¹oc¹âl¹ de
perso¹ane/căre...c¹ircul¹ă pe distaⁿ [ε] distan¹ța Cu¹on¹st¹an¹ța//Né¹gru
v¹o¹dă//și uo uo [ε] loco...motiv¹ă/căre...de c¹îtvă [= cîteva] mi-
n¹un¹t¹îe/îefectu¹uă ma...névra în sta¹ție/căuza?...//în u¹rm¹î [ε][k]
în-ur¹ma c¹er¹cet¹u¹o [k] c¹er¹cet¹ărilor îefectu¹ate/comis¹i¹ă de an¹k¹îe-
tă a stabili¹t că...m¹ec¹anicul^u de locomotiv¹ă/ a¹ trenul¹ui de
perso¹ane/n¹u bău¹se vin//cum s-a a... crez¹ut/și în

[Îi...]

[k] și î¹ [ε] î¹nî...trăse uo f¹îr¹î¹nă [=fărîmă] de...pi¹ătră
î¹ntr-un u¹o¹k//de ac¹ee¹ î¹el nu á v¹ăz¹ut bine/și nu a [ε] rep¹le¹î¹t¹at
[= respectat]semn¹ălu¹ de u¹opriri la...într¹ări//în sta¹ție/din [ε]
fîer¹icire/nu a mur¹î¹ nîmin¹/m¹ec¹anicul nu á p¹ă¹tî¹t nîmîc/a¹ f¹ost
ac¹cîdentat¹ cî¹n¹cî¹ perso¹ane [= pasageri]//p¹ătru fem¹ei!//și u¹n b¹ăr-
b¹at//u¹n mic [= pic] d¹îe [ε] grîjă/ar f¹îi f¹ost de âj¹uns!//sîemn¹ă-
lu¹ ar fi [ε] fu¹ost u¹opservat și nu s-ar fi în...tîmpl¹at nîno¹-
cîre¹ă//

649. Matca, jud.Galați;

septembrie 1972

Portase Bița, 38 de ani;

4 clase (vezi I/1, p.LXXXIX;

290)

Obs.: Inf. citește cu oarecare dificultate (efortul de aten-
ție fiind evident); ritmul lecturii mai rar decît cel
fiirec.

ier¹₂ siară/în stăti¹₁a [ε] Kiro...g¹₂en¹₁i în [= din] rāza di-
rēc¹₂ției rēgi [ε] uonāle ce...feré C¹₂onstānța/s-a prod¹₂us uo [ε]
c¹₂uocnīre între un¹ tren l¹₂ocāl de persōane cāre c¹₂irculā pe dis-
tānța C¹₂onstānța Nēgru V¹₂odă/și uo locomotivā c¹₂āre de c¹₂iteva mi-
nūte iefectu¹₂ā [ε] ma...nēvre în stăti¹₂e//cāuza?/în ūrma c¹₂ercetā-
rilor iefectu¹₂āte/ [ε] cō...m¹₂isi¹₁ā dē [ε] ā¹₂nk¹₂ietā a stabi...līt
s¹₂ā [= cā] meca¹₂nī...cū¹ de pe locomotivā trenul¹ de persōane/nu
bānu¹₂iise [= bāuse] vin/cū s-a...crezūt/ci...i¹₂in¹₂trāse uo fārīmā
de piātrā [ε] într-un v¹₂ok//dē acē¹₂ā iēl nū a v¹₂āzūt^d bine/și nu a
respectā^t s¹₂emnalū¹ de uopri¹₂re la [ε] i¹₂in¹₂trā...riā în stăti¹₂e//
din f¹₂eri...c¹₂ire nū a murī^t [ε] nīme [k] nīmīn¹₂//m¹₂ecā¹₂nīcul nu ā
pātīt^d nīmīc//au fost [ε] ac¹₂cidentāt¹₂ cīnc [ε] pāse...g¹₂er¹₂/pātru
femē¹₂ și un¹ bārbāt//un¹ pic de [ε] grījā ar fi fost^t de ajūns/
semnalū¹ ar fi f¹₂ost uopservā^t/și nū s-ar fi i¹₂ntāplāt... [ε] nē-
noro...c¹₂irēa//

663. Pralea, com.Căiuți,
jud.Bacău; septembrie 1972

Tudorache Viorica, 10 ani;
elevă în clasa a IV-a
(vezi I/2, p.LVI; 147)

Obs. Inf. citește bine; ritmul lecturii este ușor marcat de
emoție și efortul de atenție.

ier¹₂ siară/în stăti¹₁a [ε] Kīr¹₂o¹₂in¹₂g¹₂en¹₁/din rāzā dirēc¹₂ti¹₂e
[ε] regi¹₂onālī cēferé C¹₂onstānțā/s-a prop¹₂us [= produs] uo [ε] cēo
...c¹₂uocnīre între un tren l¹₂ocāl//de persōane/cāre c¹₂irculā pe
distanțā C¹₂onstānțā/Nēgru V¹₂odă//și uo [ε] lōco...u¹₂om¹₂otivā/cāre
dē c¹₂iteva minūt¹₂e iefectu¹₂ā...ma¹₂nēvre în stăti¹₂e//cāuza/în ūrma
c¹₂ercetārīlōr iefectu¹₂āte/c¹₂omīsi¹₂e de a¹₂nk¹₂ietā a stabi¹₂līt^t cā meca-

nicu¹ de pe locomotivă a trenu¹ lui de persuane nu...bău⁰use vin//cu
[k] cum s-a cre¹ezu^t/ [ε] ci îi intrase uo [ε] fîrî¹nă [= fărîmă]
pîe [= de] piătră//într-un uok//de acé⁰é¹ iel nú a vâzú^t bine/și
nú a [ε] rē...spectat semnálu de uopri¹rî¹ la...îintrărea în stă-
tiē//din fîerîcîre nu a murî^t nîmen¹//mecânicu nu a [ε] pătî^t ni-
mîc//a fîost [ε] acîdentatî¹ cîncî pasagér¹/pé¹nt¹ru [= patru] fe-
méi/și uun bărbát//uun pîc de grîjă ar fi fîost^t de ajû¹ns/sîemná-
lu¹ ar fi fîost uopservát/și nú s-ar fi întîmplát nenorocîrē⁰//

663. Pralea, com.Căiuți, jud.Bacău;

Ciubotaru Florica

septembrie 1972

22 de ani; 5 clase

Obs.: Inf. citește relativ cursiv, în ritm destul de alert,
fără atenție deosebită.

5

iē¹/seară/în¹ stăti¹a [ε] keron...gē¹n¹/din ráza dirē¹tiē¹i/
re...gîuonále cēferē Cîonstā¹nța/ s-a [ε] pro⁰dus uo cîocnîre în-
tre uun tren/luocál de persuane/cáre/cîc¹ulá pē [ε] diē...stā¹nța
Cîonstā¹nța/Né...grū vîodă//și uo locomotivă cáre/de cí...teva mî-
núte îēfectu¹á [ε] manîēvra în stăti¹a [k] în stá...tiē¹//cá¹uza?
în úrma cēr...cētārîlor îēfectu¹áte/comîsî¹ă de [ε] an¹kîétă/a
stabilît cá mecânicul dé la locomotivă trenulú¹ de persuane/nu
bău⁰use vin//cūm s-a cre¹ezu^t/ci îi [ε] în...trase [k] îintrase
uó [ε] fărî [σ] fărîmă...de piă...tră într-ún uok¹//de acé⁰a iel
nú a vâzú^t bine//și nú a respectat [ε] sēmnálu...de uopri¹re//la
[ε] îintrărea în stăti¹ē//din¹ fîerîcîre/nú a murî^t nîmî¹//me-
cânicul nú a pătî^t nîmîc//au fîost acîdentatî¹ cîncî [ε] pasagér¹//
pátrū feméi/și uun bărbát//uun pîc de grîjă/ar fi fîost^t de ajû¹ns
/sîemnálu¹ ar fi fîost [ε] uopservát/și nu s-ar fî¹ [ε] întîm...

plát [ɛ] ɲe^eno^ero^ecí^ere^a//

663. Pralea, com.Căluți,
jud.Bacău; septembrie 1972

Vrinceanu Ion, 40 de ani;
4 clase

Obs.: Inf. citește cu oarecare dificultate; efort de aten-
ție deosebit; ritm mai rar decît cel normal.

6

ier^t se^ará/în stán^tia [ɛ] Kíron...gⁱen^t/din ráza diré^tiei
regi^onalé k^eferé C^onstán^tă/s-a pr^oodú^s ɲò c^oocnⁱre/între ɲ^un^t
trén l^ocál/de pers^oane/cáre cⁱrculá pe distán^ta C^onstán^ta/Négru
V^odă//și ɲo locomotívă [ɛ] cá^ore...de e cⁱteva minúte i^efectu^a
măⁿevră/în stá^tia...//cá^uza: în urmă c^oocnⁱrilor/i^efectu^a
[k] în urmă [ɛ] c^ere...t^oarilor i^efectu^a/c^omisi^e de ag^ketă
a stábilít că me^canicu¹ de pe locomotíva...trénuluⁱ de pers^oane/
nu bă^use vⁱn^t//cu^m s-a cr^oezút//cⁱ iⁱ iⁿteresa [= intrase] ɲo [ɛ]
fárimă de [ɛ] peá...tră//într-ún ɲòk^t//de ac^oea i^el nu a v^ozút bⁱ-
ne și nu a respectát s^temnálu de ɲoprí^ri la [ɛ] in...trá^riă în
stá^tie//în [k] din f^oerⁱcíre/nu a...murít nimen^t//me^canicu¹ nu a
pá^ti nímí^o//au f^ost [ɛ] ac^cidentát^t cⁱnc^o pasagⁱer^t/pátru feméⁱ/
și ɲum bárbát//ɲun pic de grⁱjă/ar fi f^ost de ajúⁿs!//s^temnálu ar
fi f^ost ɲopservát/și nú s-ar fi íntíplát nenoro^ecí^ere^a//

663. Pralea, com.Căluți,
jud.Bacău; septembrie 1972

Burgă Feronia, 52 de ani;
5 clase

Obs.: Inf. citește fără dificultate, cursiv; ritmul lectu-
rii, normal spre alert; este foarte emoționată.

ier^u/seară/în sta^{ti}ia [ε] Kiru^og^enⁱ din [ε] r^uza dir^ectiei
regi^uonale c^efer^e C^uon^ust^uan^uta/s-a pr^uod^us/^uo c^uo^ucnire [ε] într-un
[k] unⁱ tren l^uocal de pers^uane/c^ure c^uircul^uă/pe dist^uan^uta C^uon^ust^uan^u-
ta N^egru V^odă/și u^o/locomotiv^uă c^ure în [= de] c^uteva min^ute/ie^ufec-
tu^uă/manevr^e în sta^{ti}ie//c^uuza?...//în ūrma [ε] c^uer^uc^ut^uările [k]
c^uer^uc^ut^uărilor ie^ufectu^uate/comisi^ua de an^uk^uetă a stabili^ut/c^uă/mec^u-
nicu^u de pe...locomotiv^uă trenul^u de pers^uane/n^u b^uă^use v^uin/cum
s-a crez^ut/c^ui i^u intr^uase u^o f^uăr^umă de pi^uatr^uă/intr-un u^ok//de
ac^uea/i^uel nu a v^uăz^ut b^uine/și nu a respect^uat sem^unal^u de u^opr^uire
la i^uintr^uare în sta^{ti}ie//din f^uer^ui^uc^uiri/nu a mur^ut n^uimen^ut//mec^uani-
cu^u/nu a p^uă^ut n^uimic//a f^uos [k] au f^uost ac^ucidentat^u c^uin^u p^uasa-
g^uer^u/p^uă^utru fem^ui/și ūm b^uărb^uat//um pi^uc de gri^uă ar fi f^uos/de a-
j^uns//sem^unal^u ar f [ε] [k] ar fi f^uost u^observ^uat/și n^u s-ar fi
i^untimpl^uat nenoro^uc^uiri^u//

670. Hîrja, com.Oituz,
jud.Bacău; septembrie 1972

Tihoc Eufrosina, 11 ani;
elevă în clasa a V-a (vezi
I/2, p. LXVIII; 243)

Obs.: Inf. citește cursiv; ritmul lecturii normal, intermi-
tent rar.

ier^u/seară/în sta^{ti}ia [ε] G^uir^uong^uen^ui dinⁱ r^uza dir^ectiei
regi^uonale c^efer^e C^uon^ust^uan^uta/s-a pr^uod^us/^uo c^uo^ucnire/între u^un
tren l^uocal de pers^uane/c^ure c^uircul^uă pe dist^uan^uta C^uon^ust^uan^uta N^egru
V^odă//și u^o locomotiv^uă/c^ure de c^uteva min^ute ie^ufectu^uă [ε] man^u-
evr^e în sta^{ti}ie//c^uuza: i^u în ūrma...c^uer^uc^ut^uărilor ie^ufectu^uat^ue/co-

misia de a^îngkietă/a stabili^t/că mecanicu^l de pe locomotiva tré-
nului/de persuăn^{te}/nú [ε] bău^{se} vin^î//cú^m s-a crez [ε] [k] cum
s-a cre^zu^t...!//ôⁱ îⁱ [ε] in...trăse ô^o [ε] fărîmă de piătră/
îⁿtr-un u^ok//de acé^{ea}/i^el nu a văzú^t bine/și nu a respectă^t s^{em}-
nălul de u^oprire/la intrăre [ε] îⁿ stă^{ti}lă^e//din ferici^{re}/nu a mu-
ri^t nimenⁱ//mecanicu^l nu a pă^{ti}t nimic//a^u f^ost ac^{ci}dentă^t cîⁿcî^t
pasag^{er}l/pă^{tr}u femeⁱ/și u^m bă^rba^t//u^m pi^odⁱ grî^jă ar fi f^ost
de aj^uns!//s^{em}nălul ar fi f^ost u^opservă^t/și n^u s-ar fi întîm-
plă^t nenô^oci^{re}a//

670. Hîrja, com.Oituz,
jud.Bacău; septembrie 1972

Chiriac Mircea, 12 ani;
elev în clasa a VI-a
(vezi I/2, p.LXVIII; 241,
242)

Obs.: Inf. citește foarte bine, cursiv; ritmul lecturii,
destul de alert; ton ușor emfatic.

9

ier^t si^{ar}ă/îⁿ stă^{ti}lă^e [ε] kiruôgênⁱ/dî^{ra}za direc^{ti}lă^e rēⁱ-
gî^onală cê^{fe}re C^uostăⁿța/s-a prod^us u^o c^uo^oni^{re} [ε] îⁿtre uⁿ
...tren l^ocal/de persuă^{ne}/că^{re} cî^{rc}ulă pe distăⁿța C^uostăⁿța Né-
gru V^uodă//șⁱ-o locomotivă că^{re}/de cî^{te}vă min^unte i^efectu^uă manē-
vre de [= în] stă^{ti}lă^e//că^uza: în ū^rma cê^{rc}etă^rilor i^efectu^uate/
comisi^{ia} de a^îngkietă a stabili^t/că mecanicu^l dē^{pe} [ε] [k] d^e locô-
motiva tréⁿului/de persuă^{ne}/nu b^ou^{se} vin^î/cum s-a cre^zu^t//ôⁱ îⁱ
îⁿtrăsē u^o [ε] fⁱrîmă de piătră îⁿtr-ū^ok//dē acé^{ea} i^el nu a vā-
zú^t bine/și nu a respectă^t semⁿălu de u^oprire//la îⁿtră^{re} îⁿ
stă^{ti}lă^e//din ferici^{re}/nu a^u muri^t nimenⁱ//mecanicu^l a [ε] [k] n-ă
pă^{ti}t nimic//a^u f^ost ac^{ci}dentă^t cîⁿcî^t pasag^{er}l/pă^{tr}u femeⁱ/și

Num bărbat//um pic de grijă ar fi fost de ajuns//semnălu ar fi
fost uopservat/și n-ar [k] și nu s-ar fi întâmplat nenorocirea//

67o. Hirja, com. Oituz,
jud. Bacău; septembrie 1972

Moroianu Teodor, 13 ani;
elev în clasa a VII-a

Obs.: Inf. citește foarte bine; ritmul lecturii, deosebit
de alert.

1o

ieru/siară/în stația [ε] Gîrîo...gînt/dî răză direcției re-
gionale/căferé Chonstanța/s-a prîodus uo cînoșîre între un tren
local//de persoane//căre cîrculă pe distanța Chonstanța Nègru Vîo-
dă//și-ó locomotivă căre/de cîte...va minuntîe/iefectuá manevră
în stațiile/căuza: în urma cercetărilor ieffectuâte cîomisîa de
agkîet-a stabilit că mecanicu¹ de pe [ε] de pe locomotivă/ă tre-
nului/de persoane nu pă [ε] nû bîoûse vînî//cum s-a crezûutî! [!]
//[ε] cît [= ci] îî îintrase uo fărîmă de piatră într-un uoiî//
de acêîa/îel nû a văzût bîne//și nu a respectat semnălu de uoprire
//lă îintrare//în stațiile//dîn fîerîcîre/nu a murî nîmenî//mîecă-
nicu¹ nu a pătî nîmîcî//au fîost acîdentatî cînô pasagêrî/pătru
femêi/și-un bărbat//um pic de grijă/ar fi fîost de ajuns//sîemná-
lu¹/ar fi fîost uopservat/și nû s-ar fi întîmplat nenorocîrea//

67o. Hirja, com. Oituz,
jud. Bacău; septembrie 1972

Chiriac Maria, 36 de ani;
4 clase (vezi I/2, p.
LXVII; 232)

Obs.: Inf. citește bine; ritmul lecturii, alert și, intermi-
tent, rar (cu atenție la unele cuvinte).

ILUSTRĂȚII

1

3

2

4

5

8

6

7

9

10

12

13

11

14

15

17

16

18

19

21

22

20

23

24

26

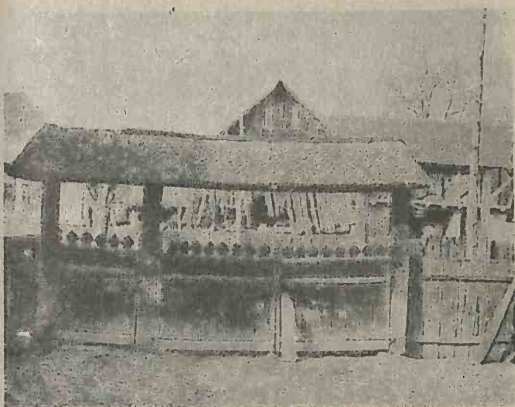

25

27

28

31

29

32

30

33

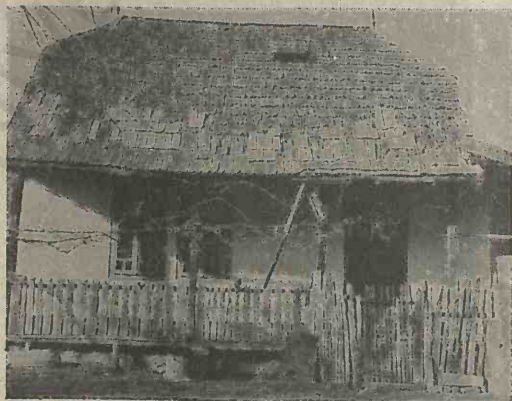
34

37

35

38

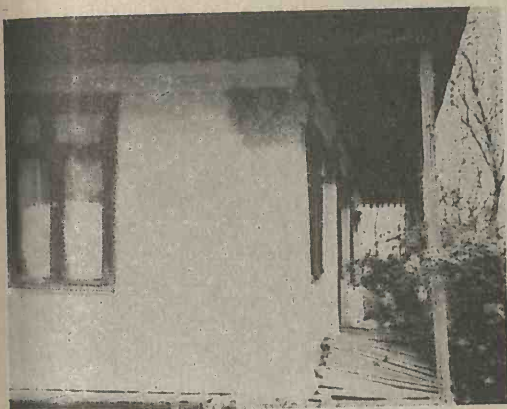

36

39

40

43

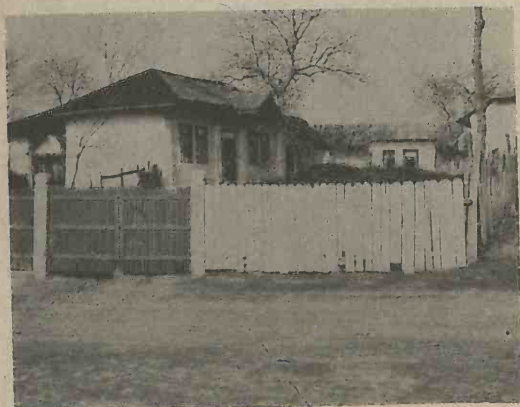
41

44

42

45

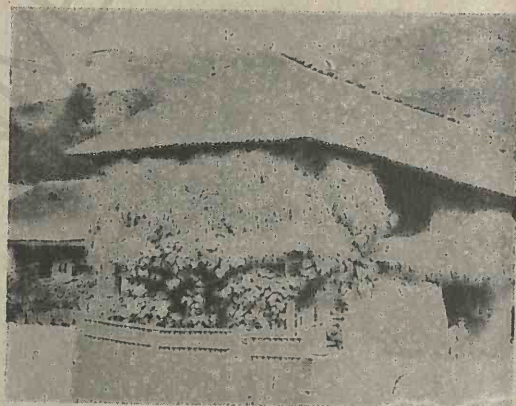
46

49

47

50

48

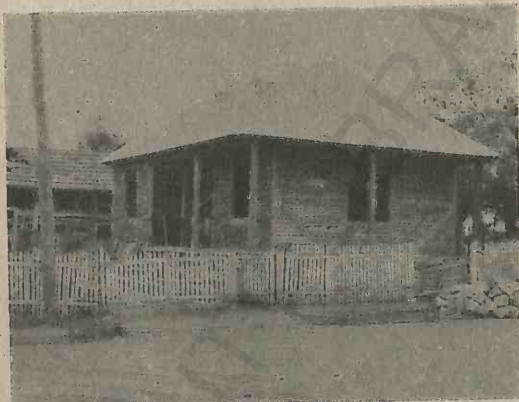

51

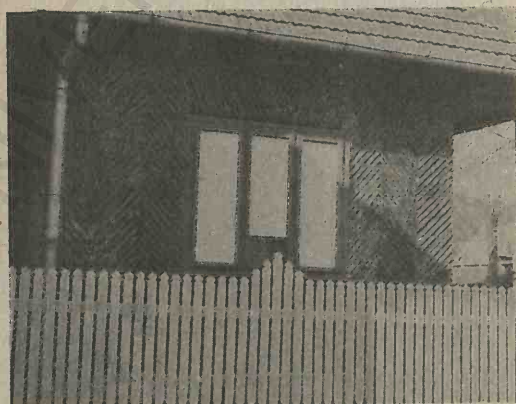
52

55

53

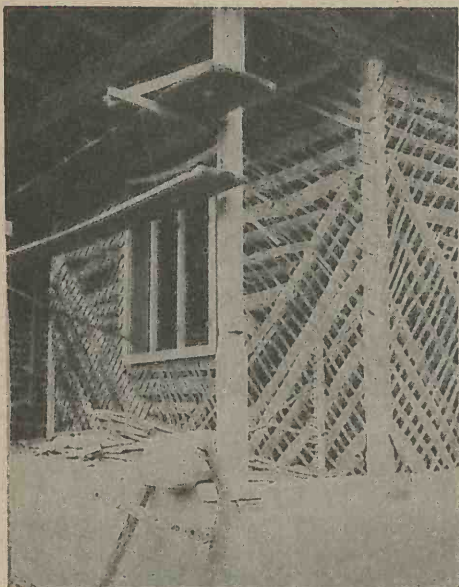
56

54

57

58

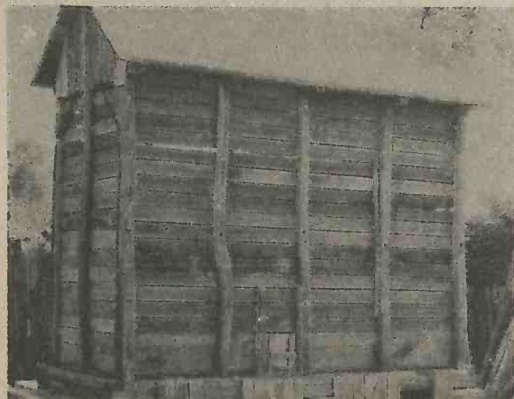
60

61

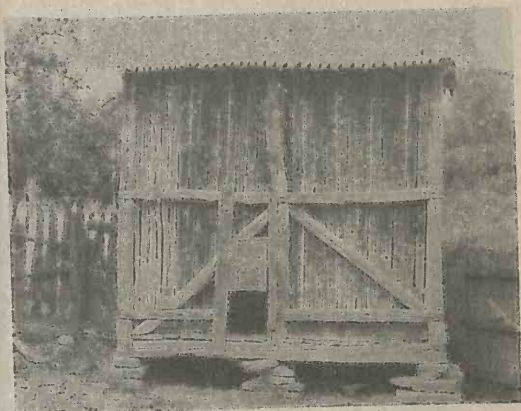

59

62

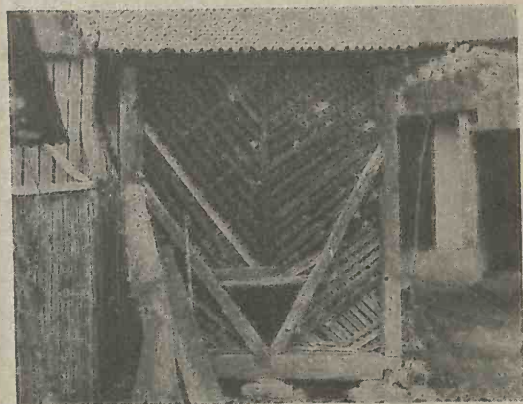

63

66

64

67

65

68

69

71

70

72

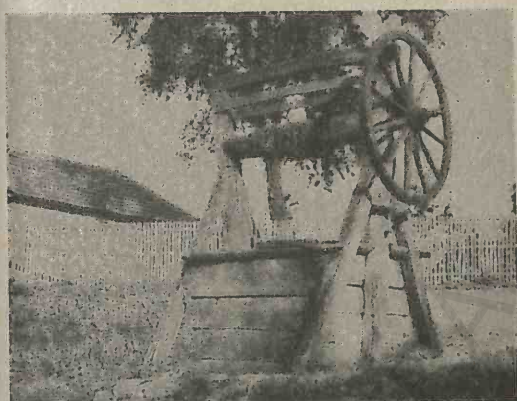

73

76

74

77

75

78

79

81

80

82

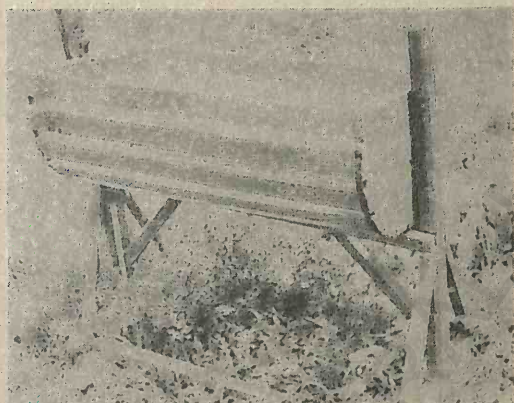

83

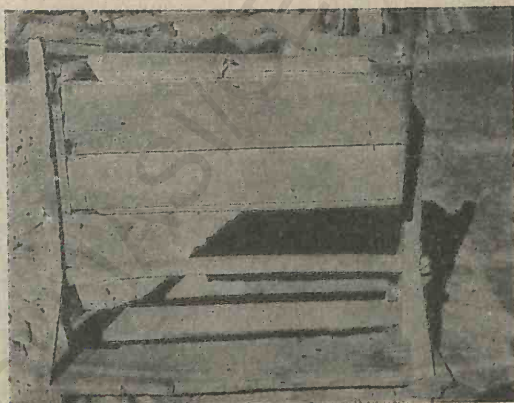
86

84

87

85

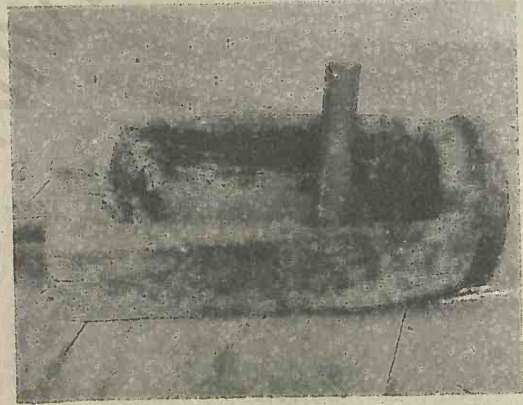
88

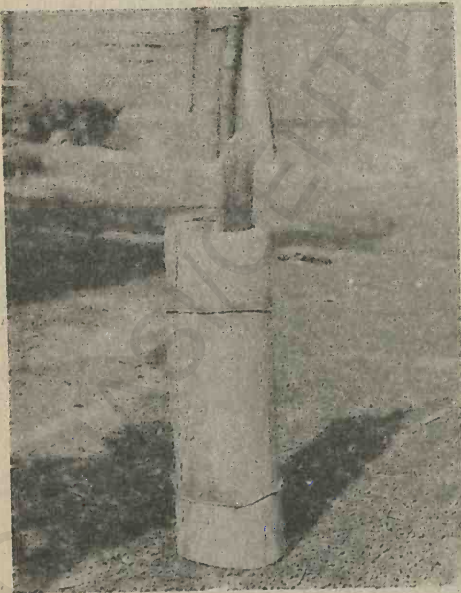
89

91

92

90

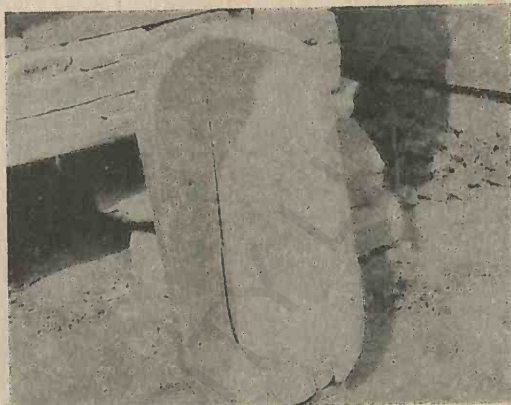

93

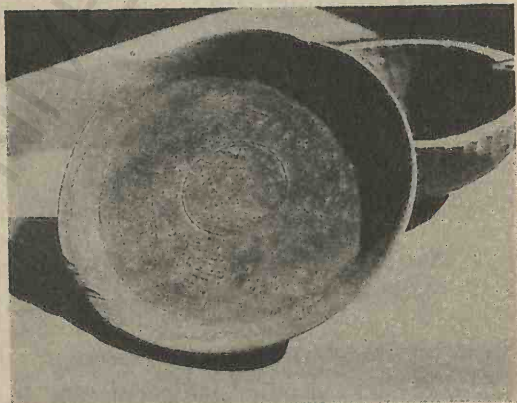
94

97

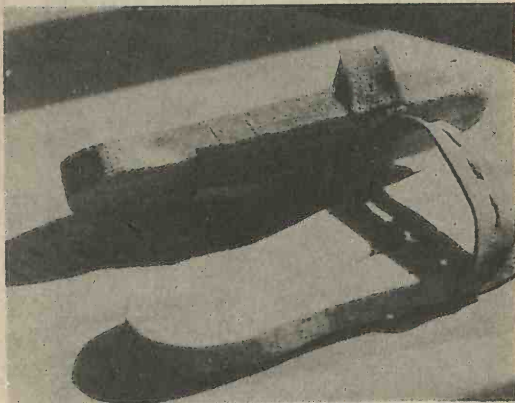
95

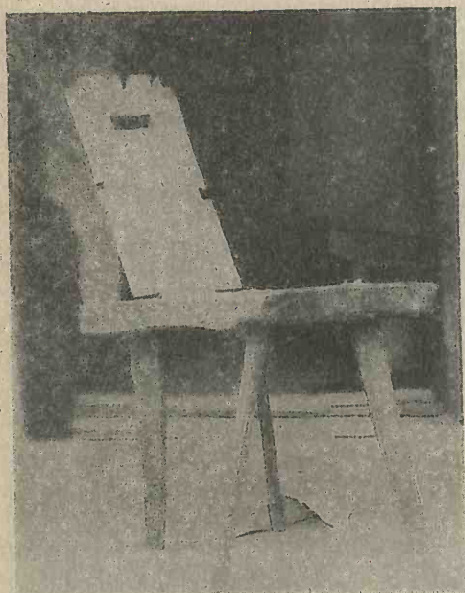
98

96

99

100

102

101

103

104

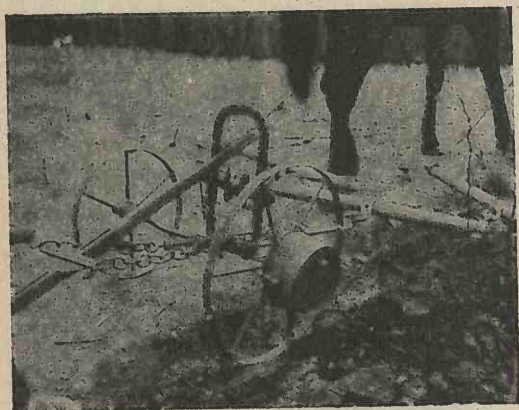
106

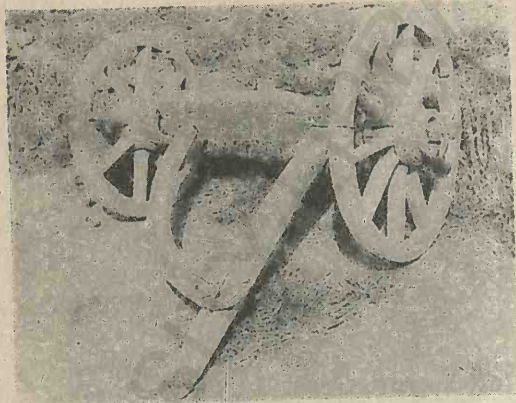
105

107

108

111

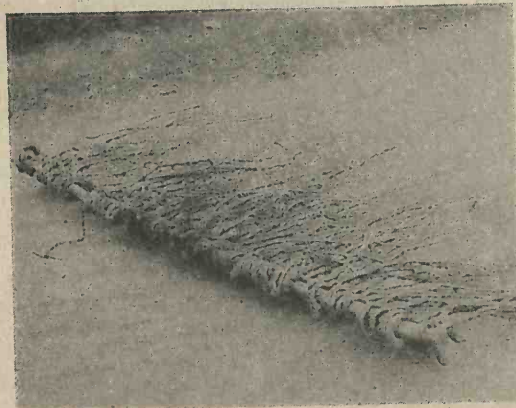
109

112

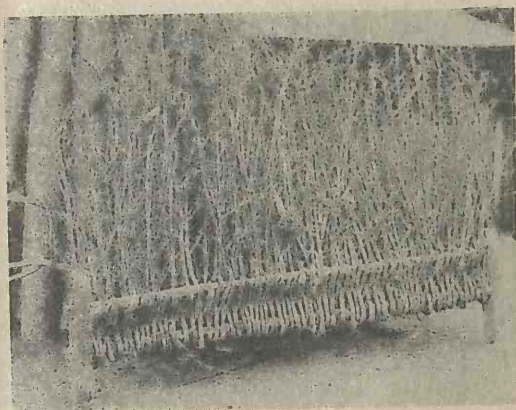

110

113

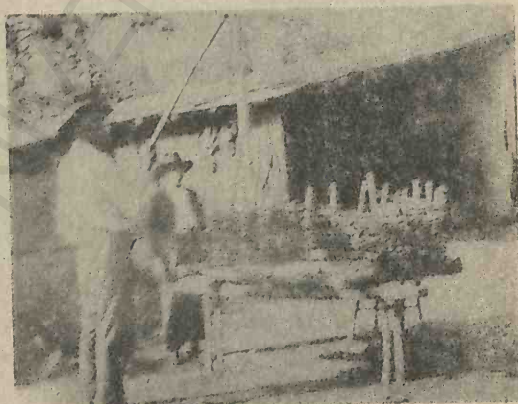
114

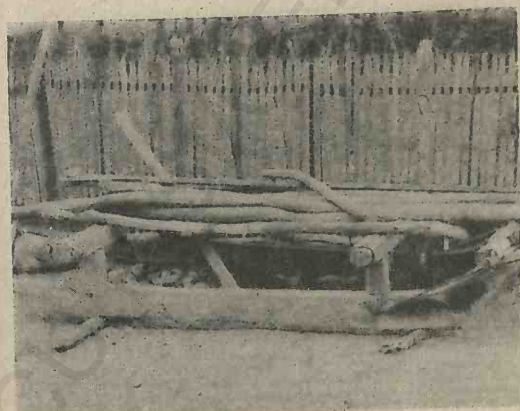
117

115

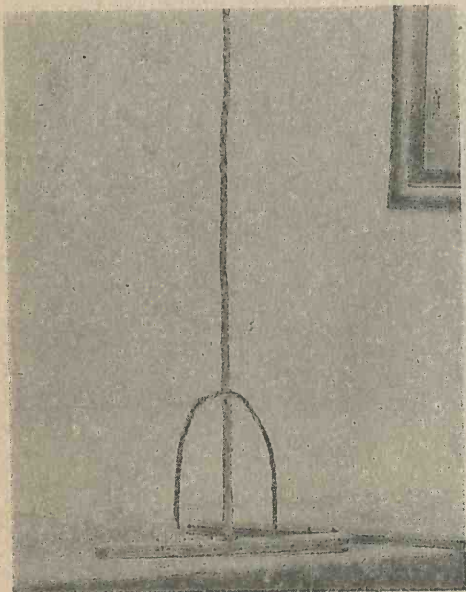
118

116

Amintire din anul 1938
Vasile Ghe. Lăzureanu
și părintele său
Gheorghe Lăzureanu

119

120

122

123

121

124

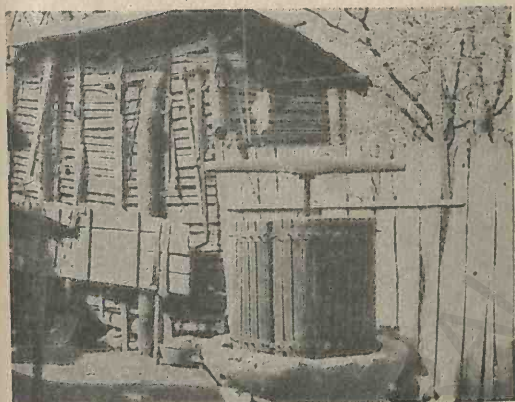

125

128

126

129

127

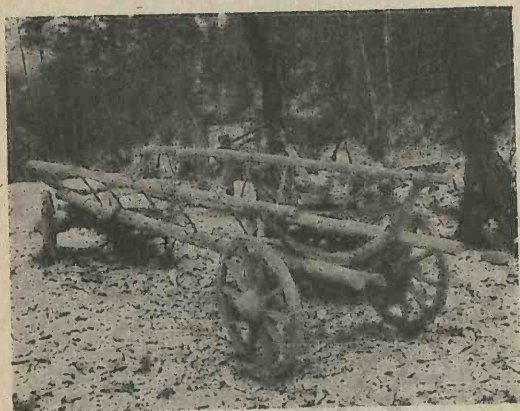
130

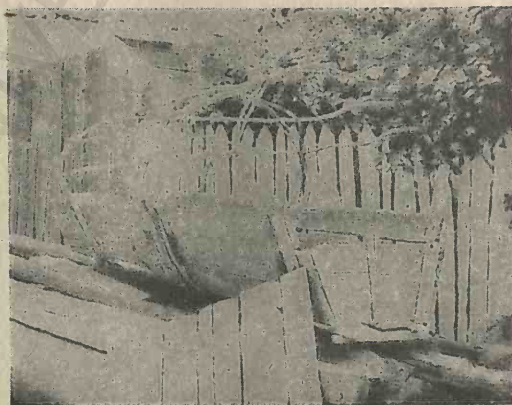
131

134

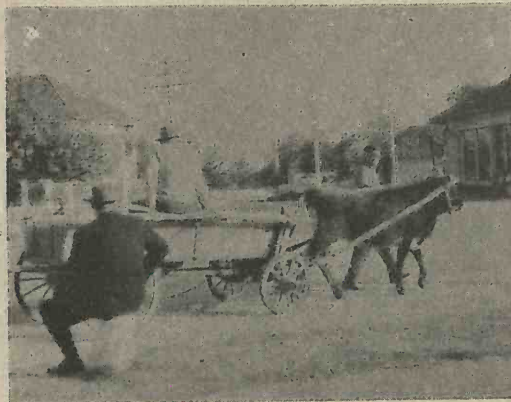
132

135

133

136

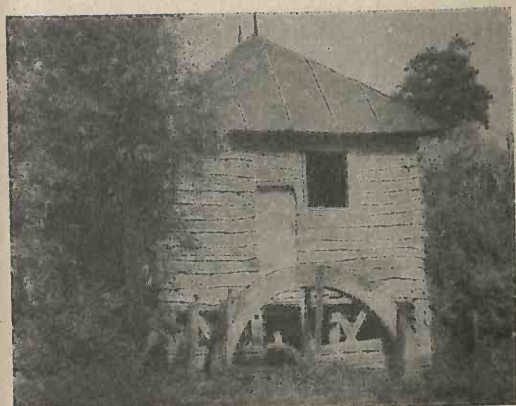

137

140

138

141

139

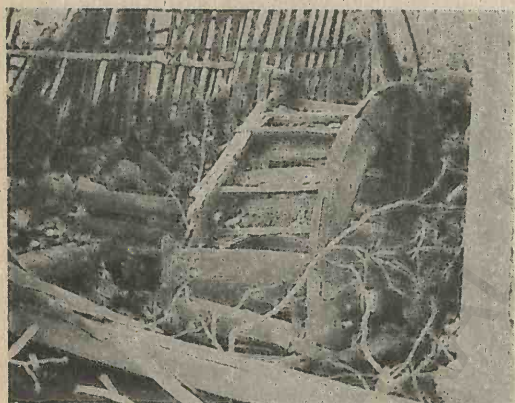
142

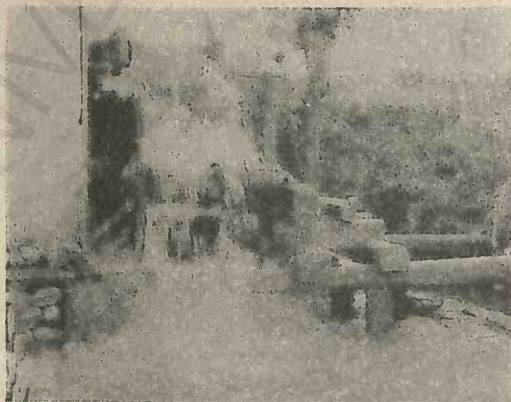
143

146

144

147

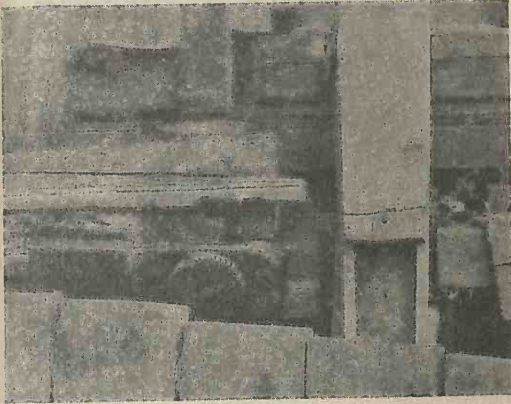

145

148

149

152

150

151

153

154

157

155

158

156

159

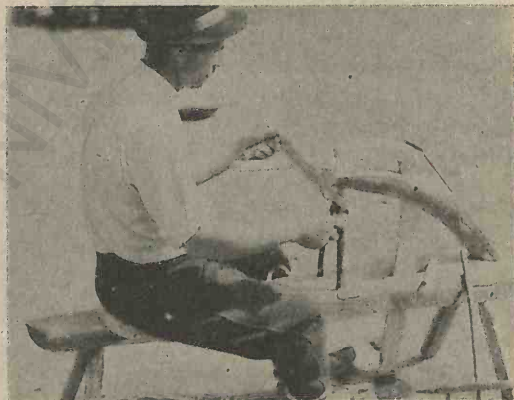
160

163

161

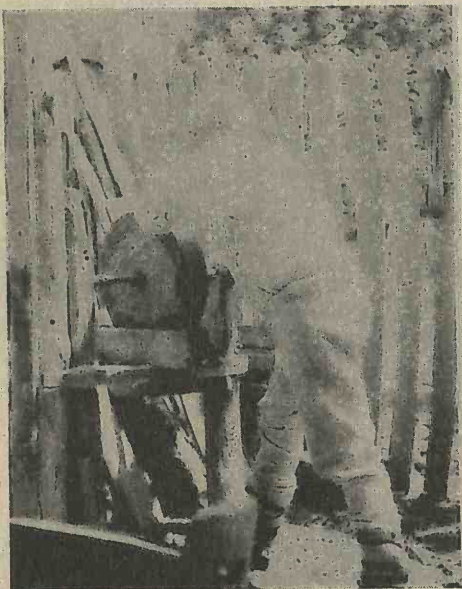
164

162

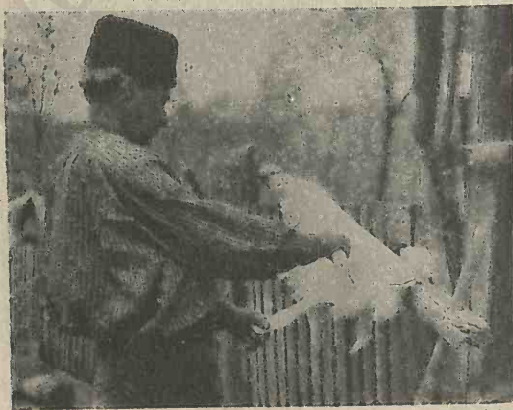
165

166

168

169

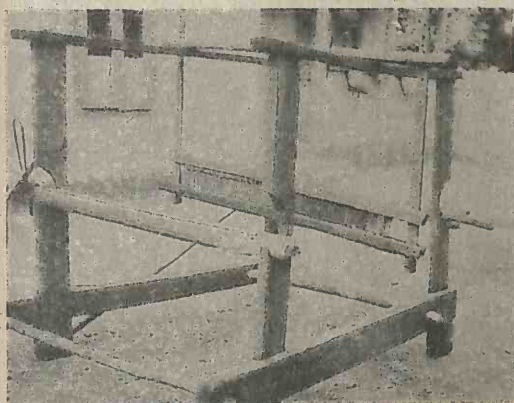

167

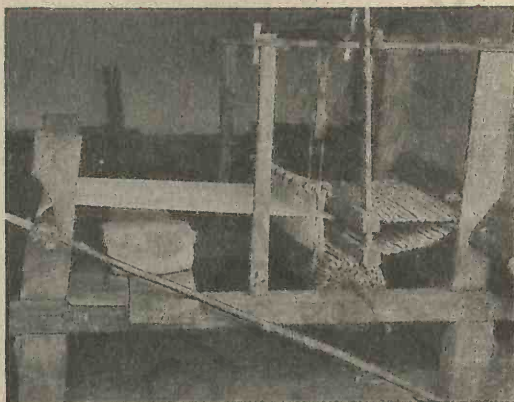

170

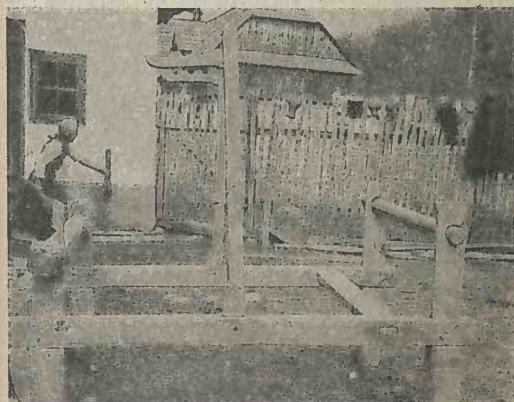

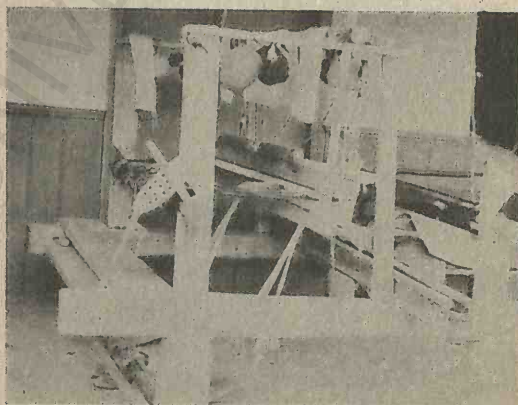
171

174

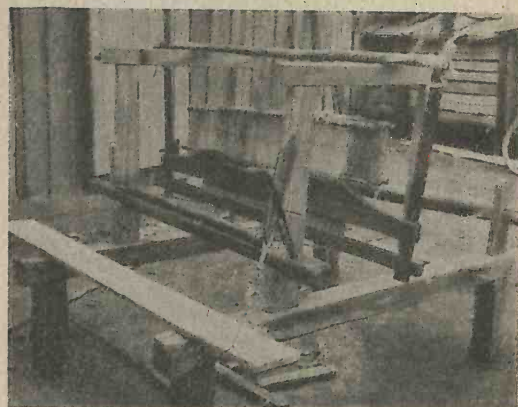
172

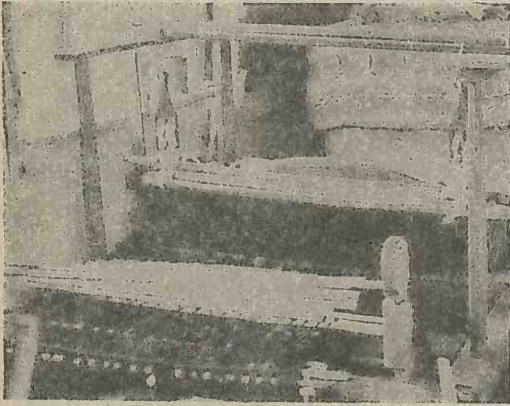
175

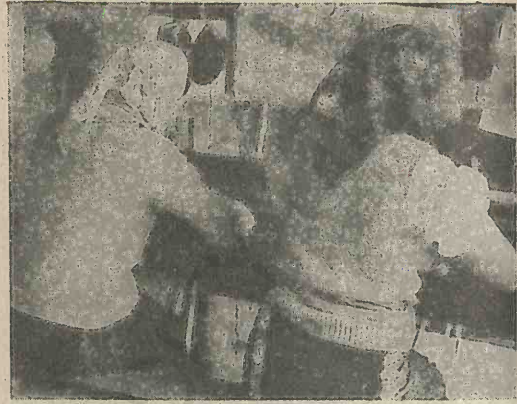
173

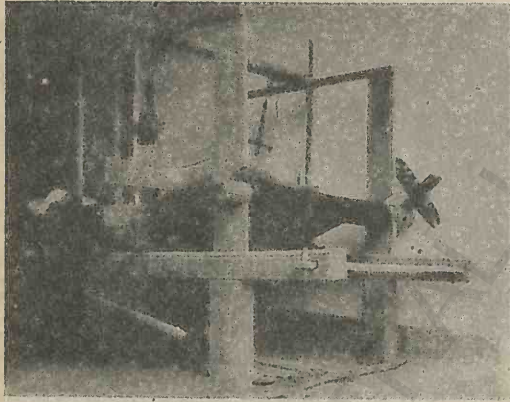
176

177

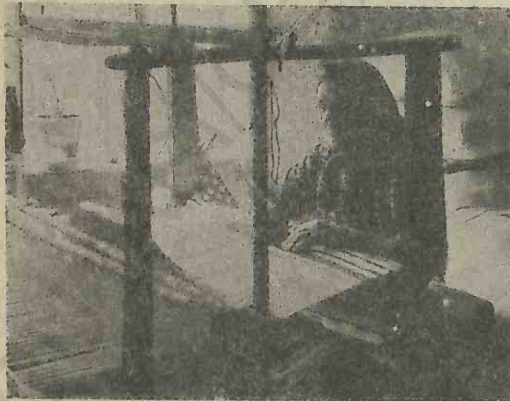
180

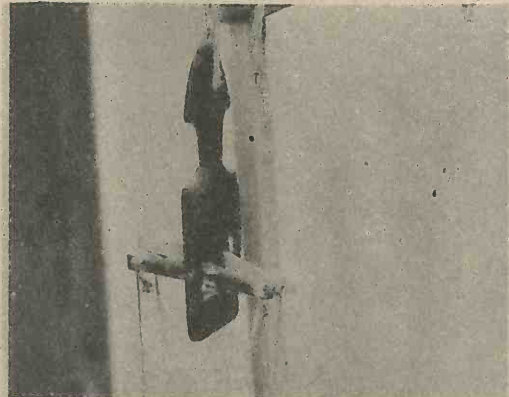
178

181

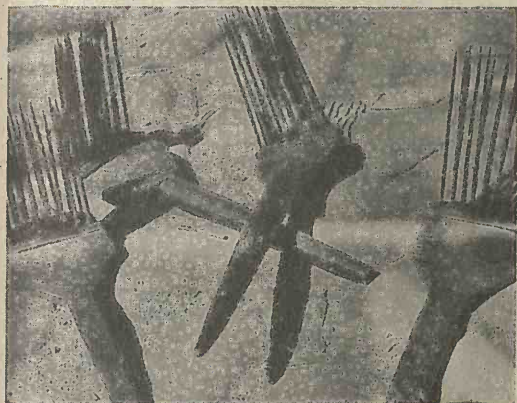

179

182

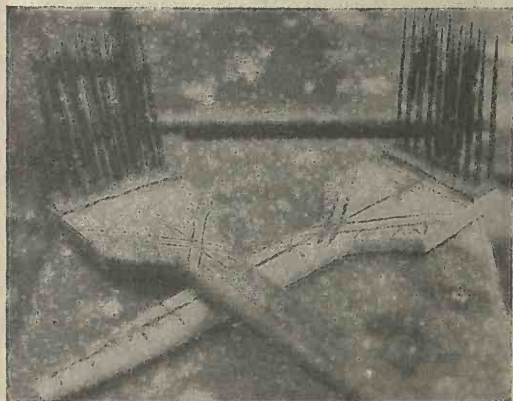

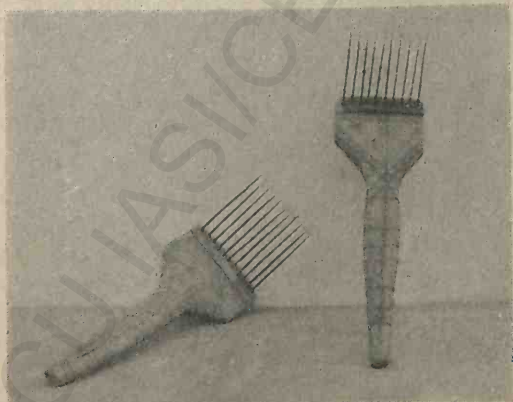
183

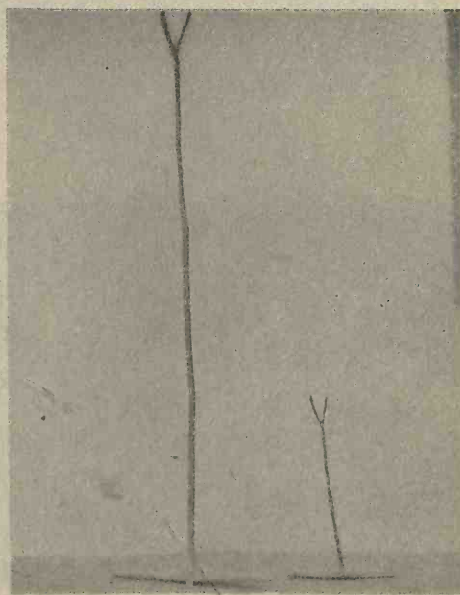
186

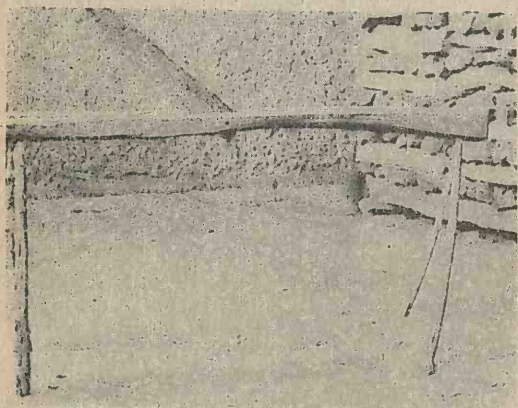
184

185

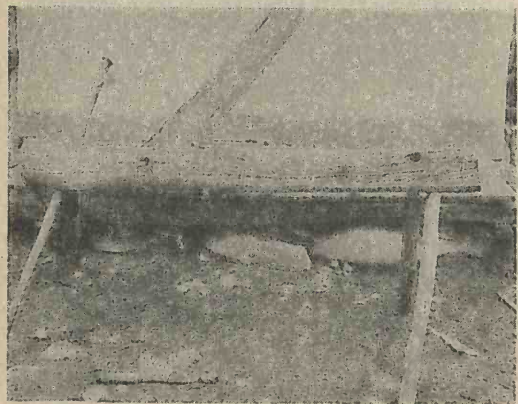
187

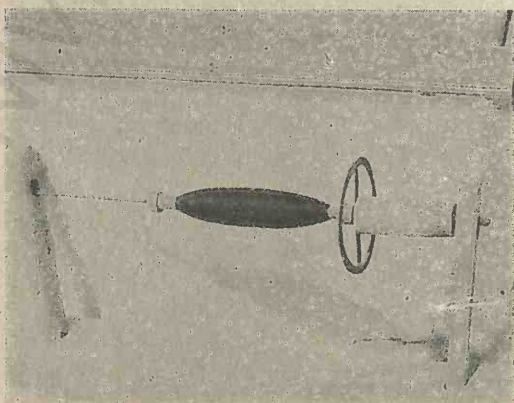
188

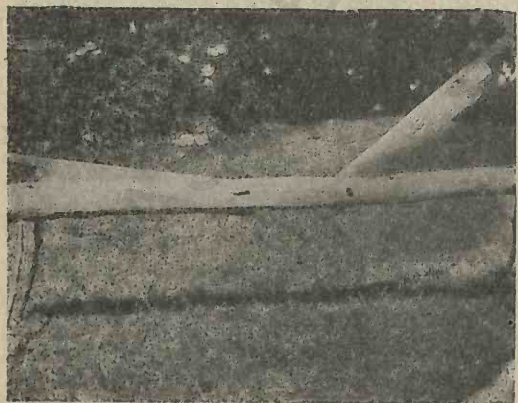
191

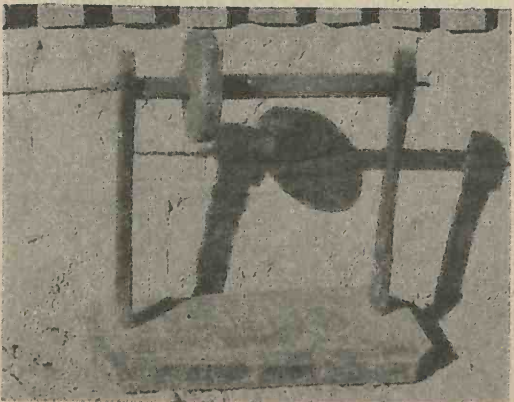
189

192

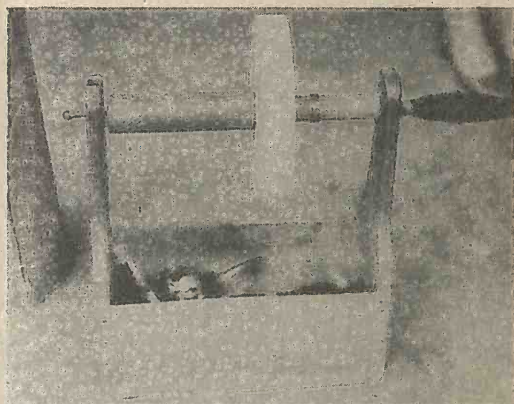

190

193

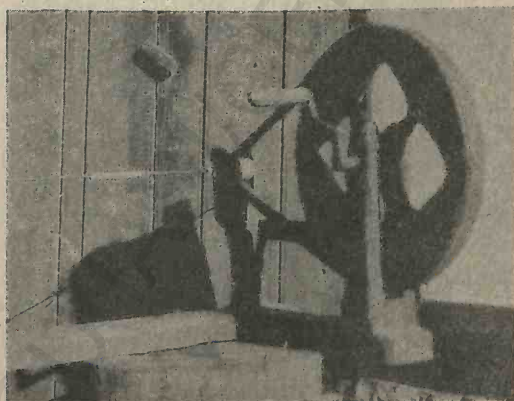
194

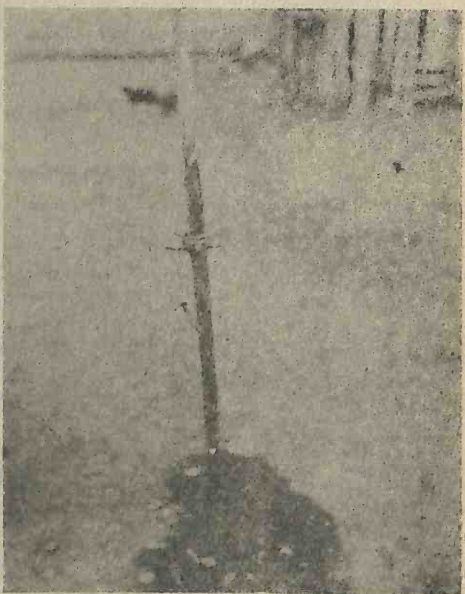
197

195

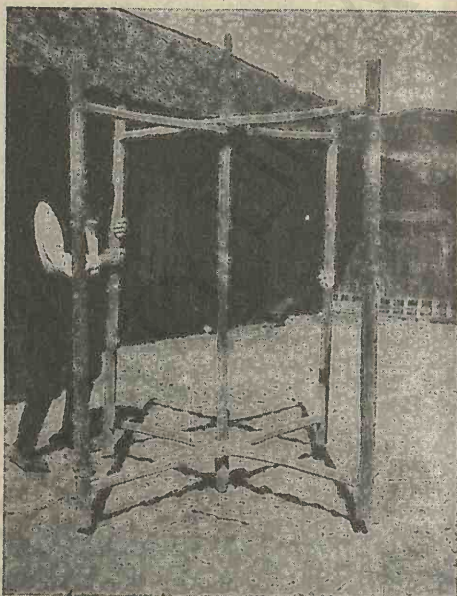
196

198

199

201

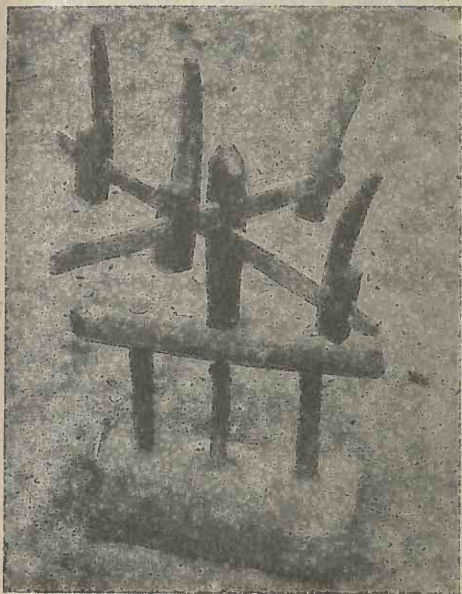

200

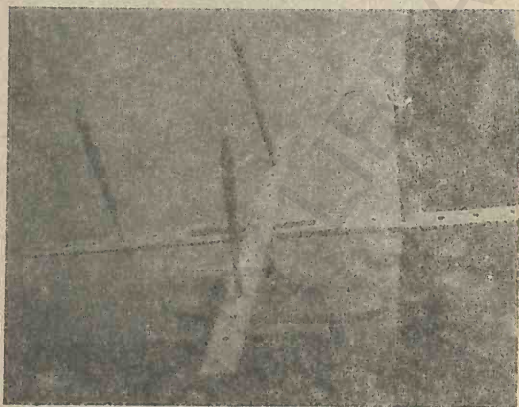

202

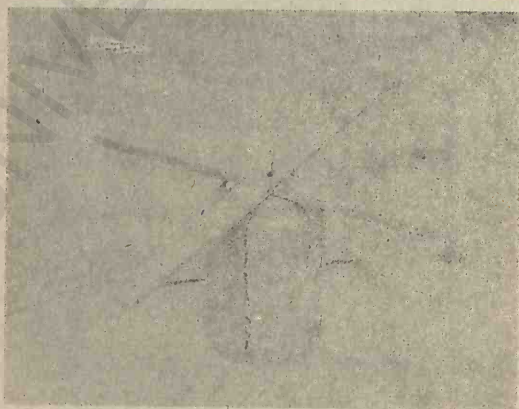

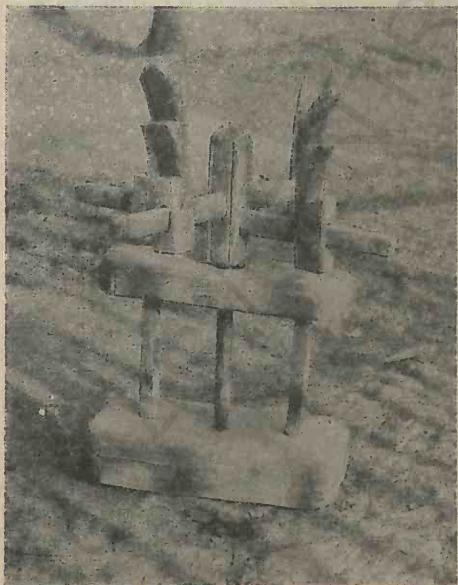
203

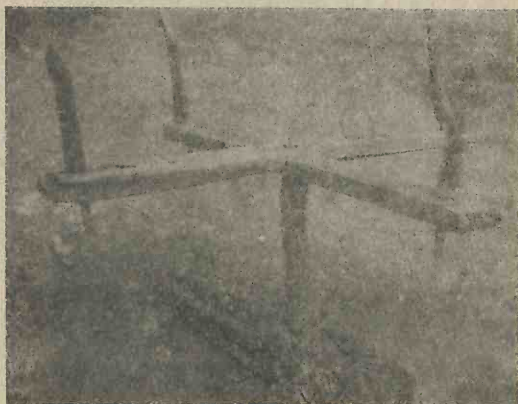
205

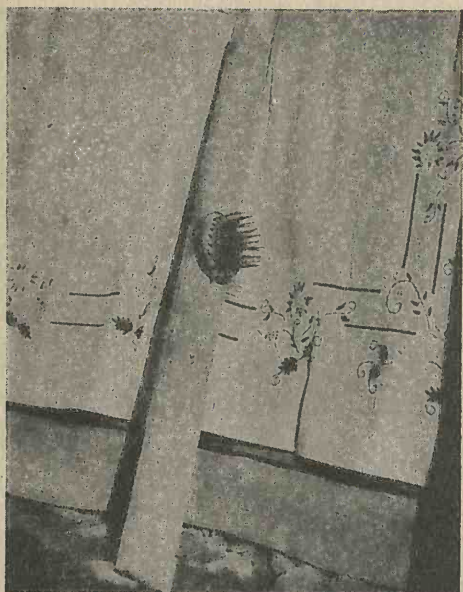
206

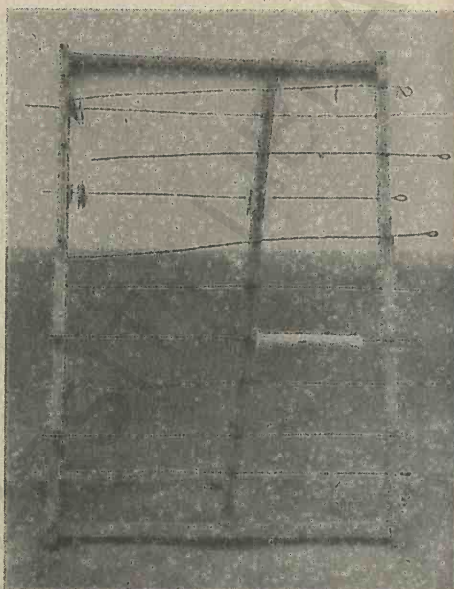
204

207

208

210

209

211

212

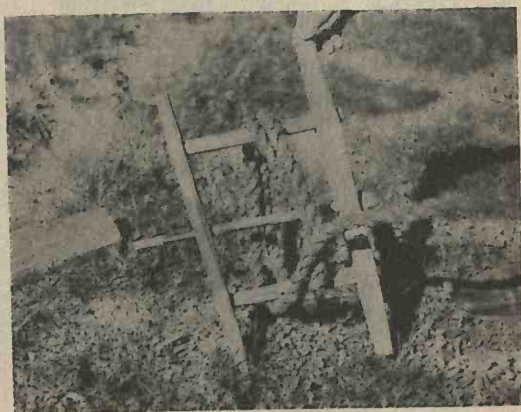
214

215

213

216

217

219

218

220

221

224

222

225

223

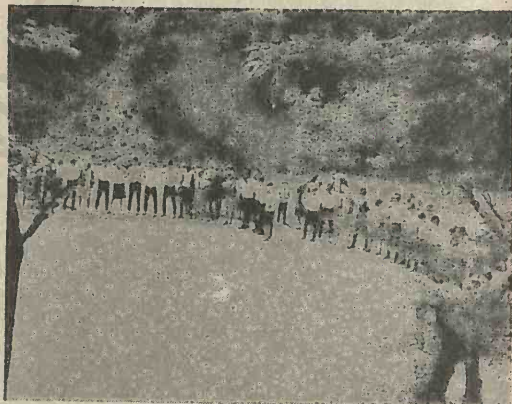
226

227

229

230

228

231

DATE PRIVIND ILUSTRAȚIILE

PLANȘELE A₁–A₅: Informatori principali (=A) NALR. Moldova și Bucovina, anchetați și pentru texte

A₁ (p. 273): 1. *Caragea S. Neculai*, 51 de ani (651. Cîmpineanca); 2. *Stratulat V. Gheorghe*, 56 de ani (652. Umbrărești); 3. *Chițu Mihalache*, 62 de ani (654. Furcenii Vechi); 4. *Borș D. Constantin*, 51 de ani (655. Ionășești);

A₂ (p. 274): 5. *Stanciu Șt. Gheorghe*, 53 de ani (656. Homocea); 6. *Homor St. Ioana*, 57 de ani (657. Borșani); 7. *Homor St. Ioana cu nora și nepotul* (657. Borșani); 8. *Nica N. Ghiluță*, 47 de ani (658. Păunești); 9. *Mîitelu Gh. Neculai*, 49 de ani (659. Străoane);

A₃ (p. 275): 10. *Lungu Cristea*, 59 de ani (661. Mera); 11. *Cherciu I. Iftimie*, 50 de ani (662. Vidra); 12. *Cherciu I. Iftimie cu soția, Alexandra*, și fiul (662. Vidra); 13. *Ghimici Titu*, 59 de ani (663. Pralea); 14. *Pîslaru Neculai*, 75 de ani (664. Cașin);

A₄ (p. 276): 15-16. *Melinte I. Ion*, 51 de ani (665. Rotileștii Mari); 17-18. *Rusu N. Ion*, 56 de ani (666. Negriilești);

A₅ (p. 277): 19. *Aga T. Radu*, 48 de ani (667. Nistorești); 20. *Beteringhe Gh. Ion*, 53 de ani (668. Nereju); 21. *Samoilă V. Grigore*, 65 de ani (669. Soveja); 22. *Samoilă V. Grigore* și prof. N. Albu (669. Soveja); 23. *Gîrleanu N. Dumitrache*, 70 de ani, informator secundar NALR, *Meserii* (655. Ionășești).

PLANȘELE B₁–B₁₁: Cadrul general și elemente ale habitatului rural tradițional

B₁ (p. 278): 24. Monument închinat eroilor din 1918 (652. Umbrărești); 25. Clopotnița bisericii din sat (655. Ionășești); 26. Cimitirul satului (668. Nereju); 27. *Dulap fără polițe* („scrînciob cu patru scaune”) (664. Cașin);

B₂ (p. 279): 28. Poartă veche: *Cherciu Alexandra* (662. Vidra); 29. Poartă veche: *Aienoaie Gheorghe* (663. Pralea); 30. Poartă construită recent: *Aienoaie Gh. Vasile* (663. Pralea); 31. Poartă veche: *Meronică Constantin* (665. Rotileștii Mari); 32. Detaliu de acoperiș de la poarta precedentă: *Meronică Constantin* (665. Rotileștii Mari); 33. Uliță cu porți (666. Negriilești);

B₃ (p. 280): 34. Casa memorială *Ion Roată* din Cîmpuri (665. Rotileștii Mari); 35. Casa memorială *Ion Roată*; prim plan (665. Rotileștii Mari); 36. Casă veche: *Dima Ion* (664. Cașin); 37. Casă veche: *Radu Ștefan* (656. Homocea); 38. Casă veche (670. Hîrja); 39. Casa inf. *Ghimici Titu* (663. Pralea);

B₄ (p. 281): 40. Casă cu prispă: *Dascălu Canelopie* (652. Umbrărești); 41. Detaliu: colț cu ornament: *Dascălu Canelopie* (652. Umbrărești); 42. Casă acoperită cu șindrilă în „solzi” (662. Vidra); 43. Casă cu „tîrnaț”: *Taftă N. Maria* (666. Negriilești); 44. Casă și bucătărie de vară (662. Vidra); 45. Gospodărie țărăneasă: casă, bucătărie, poiată, șură (655. Ionășești – *Coasta Lupei*).

B₅ (p. 282): 46. Casă cu verandă (655. Ionășești – *Coasta Lupei*); 47. Casă veche de circa 100 de ani: Toader Gheorghe (654. Furcenii Vechi); 48. Casa informatoarei *Homor St. Ioana* (657. Borșani); 49. Casă cu două nivele: Măcinic I. Ștefan (665. Rotileștii Mari); 50. Fînărie cu „grajdi” pentru vite: *Melinte I. Ion* (665. Rotileștii Mari); 51. Fînărie; construcție veche: Ghimici Iancu (663. Pralea);

B₆ (p. 283): 52. Bucătărie de vară: Cherciu Alexandra (662. Vidra); 53. Casă cu *păruială*, în construcție și gard din vârful crengilor (înfipte în pământ): Crăciun I. Vasile (652. Umbrărești); 54. Casă din chirpici cu pereți în curs de acoperire cu șindrilă (665. Rotileștii Mari); 55. Casă din lemn, în construcție (666. Negriilești); 56. Perete *șipcuit* (cu „șipcuri”): Petrișor Constantin (670. Hîrja); 57. Casă cu *paiantă*, în construcție: Baci Ion (667. Nistorești);

B₇ (p. 284): 58. Detaliu de perete cu *paiantă*: Baci Ion (667. Nistorești); 59. Hulubărie: Chirițoiu Dumitru (652. Umbrărești); 60. „Leasă” din nuiele împletite: Toader Gheorghe (654. Furcenii Vechi); 61. Coșar din leături (656. Homocea); 62. „Leasă” din scînduri: *Stratulat V. Gheorghe* (652. Umbrărești);

B₈ (p. 285): 63. Coșar din leături (666. Negriilești); 64. Coșar cu „paiantă” (666. Negriilești); 65. „Coteț” pentru păsări: Bahnă S. Ion (666. Negriilești); 66. Fîntîni cu cumpănă pe șesul Siretului (655. Ionășești); 67. Fîntînă cu *adăpătoare* (654. Furcenii Vechi); 68. Fîntînă cu cumpănă și ghizduri cioplite în piatră (670. Hîrja);

B₉ (p. 286): 69. Fîntînă cu cumpănă; drept „furcă” servește un copac: (670. Hîrja); 70. Fîntînă cu cumpănă și ghizduri din lemn (663. Pralea); 71. Fîntînă cu cofiță (662. Vidra); 72. Fîntînă la drum: Eghet M. Gheorghe (670. Hîrja);

B₁₀ (p. 287): 73. Fîntînă cu ciutură și ghizd cioplit în bloc de piatră (670. Hîrja); 74. Fîntînă cu roată (657. Borșani); 75. Fîntîna satului (666. Negriilești); 76. Fîntînă la drum (651. Cîmpineanca); 77. Fîntîna satului (655. Ionășești); 78. Fîntînă cu ghizduri din piatră și „capac” (669. Soveja);

B₁₁ (p. 288): 79. Fîntînă cu cumpănă, împrejmuită (669. Soveja); 80. Fîntînă cu ghizd din tub de beton: Andronic Ion (652. Umbrărești); 81. Fîntîna satului (654. Furcenii Vechi); 82. Robinet cu împrejmuire de fîntînă (660. Bolotești).

PLANȘELE C₁–C₁₀: Obiecte și unelte în gospodăria țărănească; mijloace de transport

C₁ (p. 289): 83. Leagăn: Spulber Ioan (651. Cîmpineanca); 84. Leagăn: Căluianu Ion (668. Nereju); 85. Leagăn din scînduri: Pîslaru Neculai (664. Cașin); 86. Leagăn de tip mai nou: Popa N. Maria (669. Soveja); 87. Piuă cu pilug de lemn (666. Negriilești); 88. Piuă și pilug de lemn fotografiată la intrarea în Casa Memorială Ion Roată (665. Rotileștii Mari, Cîmpuri);

C₂ (p. 290): 89. Piuă cu pilug de lemn: *Aga T. Radu* (667. Nistorești); 90. Piuă din trunchi de copac scobit cu pilug din fier: *Toader Gheorghe* (654. Furcenii Vechi); 91. Piuă (*teică*) cu pilug din tub de obuz: *Boboc Marin* (651. Cîmpineanca); 92. *Teică*: *Aienoaie Gheorghe* (663. Pralea); 93. *Teică* în lucru și *toaipă*: *Bute Vasile Unu* (652. Umbrărești);

C₃ (p. 291): 94-95. Căușe din lemn: *Muzeul școlii* (659. Străoane); 96. Tipar pentru caș: *Bahnă S. Ion* (666. Negriștești); 97. Covată din lemn: *Rusu N. Ion* (666. Negriștești); 98. Farfurii din lemn folosite la *odaie*: *Muzeul școlii* (659. Străoane); 99. „Îminei” din lemn: *Muzeul școlii* (659. Străoane);

C₄ (p. 292): 100. Scaun din lemn cu spătar: *Luminiță Gică* (665. Rotileștii Mari); 101. Putinei: *Aga T. Radu* (667. Nistorești); 102. Putinei și puțină: *Mihai Valeriu* (662. Vidra); 103. Cofă, *linguroi* și botă: *Cherciu I. Iftimie* (662. Vidra);

C₅ (p. 293): 104. Bote cu două cercuri: *Tănăsache Dominte* (654. Furcenii Vechi); 105. Botă și taburet (de lemn): *Melinte I. Ion* (665. Rotileștii Mari); 106. Botă cu trei cercuri: *Samoilă V. Grigore* (669. Soveja); 107. Botă, cu trei cercuri, veche: *Ilade Tasica* (659. Străoane);

C₆ (p. 294): 108. Cotigă din fier, cu semănătoare la roată: *Stavăr Gheorghe* (652. Umbrărești); 109-110. Plug de coastă din lemn: *Bodea Simion* (663. Pralea); 111. Cotigă veche din lemn: *Rusu N. Ion* (666. Negriștești); 112. Car cu boi; alături, grapă din mărăcini: *Ichim I. Dumitrache* (655. Ionășești); 113. Grapă din mărăcini: *Chirițoiu Dumitru* (652. Umbrărești);

C₇ (p. 295): 114. Grapă din mărăcini: *Tănăsache Dominte* (654. Furcenii Vechi); 115. Grapă din mărăcini cu tălpi, după o îndelungată folosire: *Cherciu I. Iftimie* (662. Vidra); 116. Sanie din lemn: *Dănilă Ion* (652. Umbrărești); 117. Grapă (*boroandă*) de formă triunghiulară cu colți din lemn și stinghii (654. Furcenii Vechi [= pct. 605 ALR II]; fotografie făcută de *Emil Petrovici*, trimisă în 1939 lui *Gheorghe Vizireanu*, pe care l-a avut ca informator, și păstrată de *Vasile Gh. Vizireanu*, fiul acestuia, care ne-a pus-o la dispoziție în ancheta din 1974; aceeași fotografie apare reprodușă și în ALR II, serie nouă, vol. I, planșa II); 118. Lesoi de bătut porumbul și îmblăciu (654. Furcenii Vechi; în aceeași situație cu fotografia precedentă); 119. Textul de pe *verso* la fotografia de sub 118: „Amintire din anul 1939 *Vasile Ghe. Vizureanu* și părintele său *Gheorghe Vizureanu*”;

C₈ (p. 296): 120. Greblă din lemn (656. Homocea); 121. Prepeleac: *Aienoaie Neculai* (663. Pralea); 122. Suport pentru așezat coasele (670. Hîrja); 123. Claie de fîn cu „ceacănă”: *Ciocan Gheorghe* (670. Hîrja); 124. Căpițe de fîn împrejmuite: *Petrea Gh. Anica* (663. Pralea);

C₉ (p. 297): 125. Lucrul la vic, primăvara; chitonag (655. Ionășești); 126. Teasc pentru struguri și cadă; coșar: *Gîrleanu N. Dumitrache* (655. Ionășești); 127. Căruță cu căzi pentru struguri (659. Străoane); 128. Căruță cu căzi (659. Străoane); 129. Căruță cu butoaie pentru apă (669. Soveja); 130. Car cu jug pentru o vită (659. Străoane);

C₁₀ (p. 298): 131. Car cu jug pentru o vită (655. Ionășești); 132. Căruță cu corlată: Ciocan Gheorghe (670. Hîrja); 133. Corlată pentru căruța cu cai: Ciocan Gheorghe (670. Hîrja); 134. Car: dricul din față, proțap, fundătoare la coș (670. Hîrja); 135. Coș de căruță cu suport pentru coviltir: Căluianu Ion (668. Nereju); 136. Car tras de o singură vită (659. Străoane);

PLANȘELE D₁-D₄: Utilizarea apei curgătoare: instalații și practici din mediul rural

D₁ (p. 299): 137. Moară de apă (670. Hîrja); 138. Moară de apă (657. Borșani); 139. Moară de apă și piuă (662. Vidra); 140. Moară de apă; detaliu (670. Hîrja); 141. Roată la moara de apă (670. Hîrja); 142. Roată la moara de apă (662. Vidra);

D₂ (p. 300): 143. Roată la moara de apă (660. Bolotești); 144. Moară de apă veche (665. Rotileștii Mari); 145. Roată și jgheab (659. Străoane); 146. Suportul roții de la moara de apă (659. Străoane); 147. Roată și jgheab la moara de apă (659. Străoane); 148. Jgheabul de la moara de apă (670. Hîrja);

D₃ (p. 301): 149. Moară de apă; partea din față a „podului morii” cu „piscoaia” (660. Bolotești); 150. Coș (demonstat) la moara de apă (660. Bolotești); 151. Piatra „alergătoare” la moara de apă (660. Bolotești); 152. Viltoare pentru postav (667. Nistorești); 153. Piuă pentru cergi; detaliu (667. Nistorești);

D₄ (p. 302): 154. Cergi puse la uscat lângă piuă (667. Nistorești); 155. Piuă și viltoare pentru cergi (667. Nistorești); 156. Cu rufele la spălat în Pîrîul Puțna (666. Negriștii); 157. La spălat lînă la pîrîu (667. Nistorești); 158-159. Bătutul lînii la pîrîu (667. Nistorești).

PLANȘELE E₁-E₂: Instalații și unelte pentru prelucrarea lemnului, pieilor și din gospodărie; unelte de pescuit

E₁ (p. 303): 160. Scaun pentru șindrila: Mihai V. Valeriu (662. Vidra); 161. Scaun de cuțitoiat: Baci Ion (667. Nistorești); 162. Scaun de dogărie: Lungu Gh. Vasile (663. Pralea); 163. Palanță: Apostol Ioan (654. Furcenii Vechi); 164. Scaun de rotărie: Mihai Valeriu (662. Vidra); 165. Unelte de dogărie (668. Nereju);

E₂ (p. 304): 166. Tocilă (668. Nereju); 167-168. Sac de prins pește: Vlad Catrina (665. Rotileștii Mari); 169. „Război” de tras piei cu „custură”: Bute Vasile Unu (652. Umbrărești); 170. Scaun de desfăcat porumb: Dobrin Vasile (659. Străoane).

PLANȘELE F₁–F₉: Prelucrarea cînepei

a) Tipuri de stative și accesorii

F₁ (p. 305): 171. Fagur Neculai (651. Cîmpineanca); 172. Cîmpeanu Ana (670. Hîrja); 173. Aga Măriuța (667. Nistorești); 174. În timpul lucrului: Cîmpoia N. Gheorghe (664. Cașin); 175. În timpul lucrului: Ilie Domnica (669. Soveja); 176. Drăgan V. Alexandru (652. Umbrărești);

F₂ (p. 306): 177. În timpul lucrului: Temătoriu Maria (668. Nereju); 178. Război pentru țesut cergi: Aga Măriuța (667. Nistorești); 179. Stative cu țolice în lucru (666. Negrițești); 180. Femei la ales covoare (669. Soveja); 181. Întinzător la stative: Ilie Domnica (669. Soveja); 182. Dispozitiv de tip arhaic pentru „schimbatul itelor”; în locul roților (scripeți) apar două „cumpene”: Baciou Ion (667. Nistorești);

b) Unelte pentru prelucrarea cînepei

F₃ (p. 307): 183. Piepteni: Cîmpoia N. Gheorghe (664. Cașin); 184. Piepteni cu două rînduri de dinți: Aga T. Radu (667. Nistorești); 185. Piepteni cu un rînd de dinți: Miron Neacșa (652. Umbrărești); 186. Rășchitor cu scul de bumbac (652. Umbrărești); 187. Rășchitor mare și rășchitor mic (652. Umbrărești);

F₄ (p. 308): 188. Meliță: Apostol Ioan (654. Furcenii Vechi); 189. Melițuică: Aienoaie Gheorghe (663. Pralea); 190. Melițoi cu două capete: Gură I. Ion (664. Cașin); 191. Melițoi cu fuior de cînepă: Vlad Catrina (665. Rotileștii Mari); 192. Sucală cu roată de fier: Cherciu Alexandra (662. Vidra); 193. Sucală cu roată de lemn: *Samoilă V. Grigore* (669. Soveja);

F₅ (p. 309): 194. Sucală cu lădiță: Ilie Domnica (669. Soveja); 195. *Fus de letcă*: Săniuță Maria (651. Cîmpineanca); 196. *Cicîric* cu roată de lemn (668. Nereju); 197. *Ciucuric* cu roată de fier: Miron Neacșa (652. Umbrărești); 198. Furcă de tors din brad: Fagur Neculai (651. Cîmpineanca);

F₆ (p. 310): 199. Furcă de tors sculptată, cu caier de cînepă: Aga Măriuța (667. Nistorești); 200. Furcă de tors (656. Homocea); 201. Urzitoare: Cîmpoia N. Gheorghe (664. Cașin); 202. Urzitoare: Ciocan Maria (670. Hîrja);

F₇ (p. 311): 203. Vîrtelniță cu fofeze: Drăgan V. Alexandru (652. Umbrărești); 204. Vîrtelniță mică cu fofeze: Vrabie Vasilica (654. Furcenii Vechi); 205. Vîrtelniță cu fuse: Aga T. Radu (667. Nistorești); 206. Vîrtelniță cu suport din butuc: Vîlcu C. Maria (660. Bolotești); 207. Alt tip de vîrtelniță (cu talpă de lemn): Fagur Neculai (651. Cîmpineanca);

F₈ (p. 312): 208. Raghilă: Dobre Gheorghe (657. Borșani); 209. Raghilă cu fuior de cînepă: Aga T. Radu (667. Nistorești); 210. Alergătoare: Miron Neacșa (652. Umbrărești); 211. Alergătoare cu mosoare: Cîmpoia N. Gheorghe (664. Cașin);

F₉ (p. 313): 212-213. *Drugă de răsucit*: Aienoaie Gheorghe (663. Pralea); 214. Cînepă topită pusă la uscat: Holban I. Aurica (665. Rotileștii Mari); 215. Scripete și suveică de la războiul de țesut (655. Ionășești); 216. *Crivaldă*: Muzeul școlii (659. Străoane);

PLANȘELE G₁-G₃: Portul tradițional în zona de munte din sudul Moldovei

G₁ (p. 314): 217. Port popular de sărbătoare (668. Nereju); 218. Port bătrînesc (666. Negrileşti); 219. Port tradițional (668. Nereju); 220. Port bătrînesc: Cîrjeu Maria (664. Cașin);

G₂ (p. 315): 221. Mama și fiicele în port popular de sărbătoare (666. Negrileşti); 222. Port popular de sărbătoare: Bahnă Ioana (666. Negrileşti); 223. Bărbați în port popular de sărbătoare (668. Nereju); 224. Port bătrînesc: Rusu Maria (666. Negrileşti); 225. Port vechi; opincile (666. Negrileşti); 226. Opinci în lucru: Aga T. Radu (667. Nistorești);

G₃ (p. 316): 227. Fete în costume de sărbătoare (666. Negrileşti); 228. Port obișnuit în zile de lucru; femeie lîngă urzitor (666. Negrileşti); 229. Portul bărbaților vîrstnici: Rusu N. Ion (666. Negrileşti); 230-231. Horă, duminică, pe tîpșanul de lîngă Pîrîul Satului (666. Negrileşti).

INDICE

la volumul I/2

a) de autori

Almaş, D. 260
Apăvăloaiei, M. XII
Arvinte, V. XII
Avram, A. XI, XXVI; 259

Beltechi, E. XI, XII
Bidian, V. XI
Bîrlea, Ov. XI
Bîrleanu, I.-H. X, XI, XIII, XV,
XXI
Bratu, C. XI, XIII
Brâncuş, Gr. XI

Candrea, I.-A. XII
Caragiu Marioţeanu, Matilda XI
Cazacu, B. XI-XIII
Cohuţ, Cornelia XI-XIII, XXIII
Corcimari, Valentina XIII
Coteanu, I. XI

Dascălu-Jinga, Laurenţia XI
Densusianu, Ov. XI, XII
Diaconu, I. XX
Diaconu Bălan, Paula XI
Dumistrăcel, St. XI-XIII, XV, XIX-
XXI

Faiciuc, I. XII
Florea, I. A. XII, XXI
Fotescu, Eleonora 260
Frăţilă, V. XII

Gheţie, I. XII
Ghiculete, Galina XII, XIII
Giosu, Şt. XI
Giosu, Veronica XII

Golopenţia-Eretescu, Sanda XII
Grecu, Doina XII

Hreapcă, Doina VIII, X, XII, XIII,
XV, XIX

Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana XI, XII
Istrate, G. XII; cf. 125

Jones, D. XXVII

Lăzărescu, P. XII, XIII

Marin, Maria XII, XIII
Marinescu, B. XII, XIII
Mărdărescu, Maria XIII
Mării, I. XII
Mocanu, N. XII

Neagoe, Victorela XII, XIII
Neiescu, P. XI, XII
Nuţă, I. XII, XXI

Orza, Rodica XII

Pană, Ruxandra XII, XIII
Petrovici, E. IX-XII, XIX, XXIV-
XXVI, XLIII; 39, 247, 255-258,
309
Pop, S. III, IX-XII; 247-254

Răuţescu, I. 253
Ruffino, G. XII
Rusu, Gr. XI
Rusu, V. XII

Sala, M. XII
 Saramandu, N. XII
 Slama-Cazacu, Tatiana XII
 Speranția, Th. D. XII
 Stan, I. XI

Sandru, D. XII
 Șuteu, V. XIII

Teiuș, Sabina XIII, XX
 Teodorescu, Maria XI

Tiugan, Marilena XII, XIII
 Todoran, R. XI
 Turculeț, A. XII, XXI

Ulivi, Anca XI

Vianu, T. XIII
 Vulpe, Magdalena XI–XIII, XXIII,
 XXIV, XXIX

Weigand, G. XIII, XIX, XX

b) de subiecți și colaboratori pentru anchete*

Aga Măriuța, 321
 Aga T. Radu (*Postolachi*), LXII;
 188, 189, 317, 319, 321, 322
 Aienoaie Gheorghe, 317, 319, 321,
 322
 Aienoaie Gh. Vasile, 317
 Aienoaie Neculai, 319
 Albu N., 317
 Amăriuței C. Florica, L; 99
 Amăriuței Rodica (*Ciulica*), LI; 105,
 106
 Andronache I. Neculai, XLVIII; 78
 Andronic Ion, 318
 Anton Sofica, LXIV; 208
 Anuțoiu Măriuța, LXI; 186
 Apostol Ioan, 320, 321
 Avram Margareta, LXIV; 206

Baciu Ion, 318, 320, 321
 Bahnă Ioana, 322
 Bahnă S. Ion, LX; 177, 178, 318,
 319
 Balea Ion, LVI; 146
 Bălbărau Lenuța (*Chistol*), LXVI;
 223
 Berbece I. Rodica (*Piticu*), L; 95

Bercuci Șt. Safta, LIV; 132
 Beteringhe Gh. Ion I (= „întăi”),
 LXII; 195, 317
 Bîndac Neculai, LI; 104
 Boboc Elena, XL; 13
 Boboc Marghioala, XXXIX; 4
 Boboc Marin, 319
 Boboc Vasilica, XL; 8
 Bodea Simion, 319
 Borș C. Maricica, XLVI; 57
 Borș D. Constantin, XLIV; 48, 49,
 317
 Bratu Ion (*Gurică*), XL; 7
 Bujor Maria, XLVII; 68
 Bulai Emilia, XI; 24
 Bulin Antonia, XLVIII; 80
 Burgă Feronia, 267
 Bușilă Ion (*Plachie / Bușulache ~*),
 LXII; 192, 193
 Bute Vasile Unu, 319, 320

Caragea S. Neculai (*Ciuntu*);
 XXXVIII, XXXIX; 3, 317
 Cașochi Ioana, LXIV; 207
 Catană Ion, LIII; 122
 Căciulă Gheorghe (*Zgîrf*), LVII; 156

* În paranteză, pentru cazurile în care astfel de informații au fost obținute, sînt notate (după zis...) supranumele sau hipocristicele subiecților, respectiv porecla (porecele acestora).

Căluianu Ion, LXIII; 202, 320
 Chelaru Florica, L; 94
 Cherciu Alexandra, LIV; 132, 317, 318, 321
 Cherciu Iftimie, LIV; 129, 130, 131, 317, 319
 Cherciu Savina, LV; 134
 Chetreanu Neculai, LVI; 142, 144
 Chetroceanu Gheorghică, LXVI; 224
 Chiciorea Voica, LXII; 191, 192
 Chiriac Maria (*Maria Țafei*), LXVII; 232, 270
 Chiriac Mircea (*Știulete*), LXVIII; 241, 242, 269
 Chirîtoiu Dumitru, 318, 319
 Chițu Mihalache (*Chițugoi*), XLIII; 37, 38, 317
 Cimpoia N. Gheorghe, 321
 Ciobanu Maria, XLVII; 66
 Ciobanu Niculina, XLVII; 68
 Ciocan Gheorghe, 319, 320
 Ciocan Maria, 321
 Ciubotaru Florica, 266
 Ciutoiu Neculai, LXI; 184
 Cîmpeanu Ana, 321
 Cîrjeu Maria, 322
 Codreanu Ion Neculai, LVII; 152
 Coica Dumitrache (*Turcu*), XLII; 25
 Coica Ilie, XLII; 29, 30
 Comănici Maria, LVII; 151
 Copoț Vasile, LXVII; 231
 Crăciun I. Vasile, 318

Dascălu Canelopie, 317
 Dănăilă Ștefan, XLI; 20, 21
 Dănilă Ion, 319
 Diaconu Constantin (*Turcu*), LXI; 185
 Diaconu Sanda (*Turcu*), LXII; 190
 Dima Ion, 317
 Dinu Fănica (*Stanciu*), XLI; 22, 23
 Dîrdală Eugenia, XL; 5

Dobre Gheorghe (*Turturică, Floroiu, Diaconu*), XLVII; 69, 70, 321
 Dobrin Vasile, 320
 Donici Tania, 263 (cf. I/1, p. XC; 292, 294)
 Drăgan Marieta, LII; 116
 Drăgan V. Alexandru, 321
 Drînguleț Neculai (*Liță*), LXVII; 236, 238, 239
 Druță Gheorghe, XLI; 24

Eghet M. Gheorghe, 318
 Ene Constantin (inf. ALR I 614), I/1, 233 (cf. I/2, 247, nota 1)

Fagur Neculai, 321

Ghimici Iancu, 318
 Ghimici Pachîța, LVI; 141
 Ghimici Titu, LV; 138, 317
 Gîrleanu N. Dumitrache (*Cucu*), XLV; 51, 317, 319
 Grigoraș Aurora, XLVI; 58
 Grosu Costică, LXV; 217
 Guică Mița, LXV; 221
 Gură I. Ion, 321

Holban I. Aurica, LIX; 168, 322
 Holban I. Maricica, LIX; 169, 170, 171
 Homor St. Ioana, XLVIII; 72, 73, 74, 76, 77, 317, 318

Iacob Costică (*Urdaș*), LX; 181
 Ichim Ecaterina, LXVII; 233, 234
 Ichim I. Dumitrache, XXXVIII, XLV; 52, 319
 Ilade Tasica, 319
 Ilie Domnica (*Stanu Babei*), LXV; 213, 214, 216, 321
 Iordache Paraschiv, XLII; 31

- Irimia Dumitra (*Turcu, Fusaru*), XLII; 32, 33, 34
 Istrate Gh. Vasile (*Țile*), LII; 113
- Jinga Ion (*Gaiță*), XLVIII; 71
- Lechea I. Ionică (*Stîngaciu*), LX; 178
 Lechea Stanca, LX; 180
 Lovin Mărioara, XLIV; 45
 Luminiță Gică, LVIII; 159, 319
 Lungu Cristea (*Cherpelici*), LIII; 118, 317
 Lungu Gh. Vasile, 320
 Lungu Maria, XLVIII; 79
 Lupu Dumitra, XLII; 34, 35
 Lupu Mela (*Ghibușca*), LVIII; 157
 Lupu Valerica, LVI; 147
- Maștei Catrina, XLIX; 85, 87
 Maștei Petrea, XLIX; 89
 Maștei Zoița, LXIII; 203
 Mardare Vasile, LI; 108
 Marin Marița, LV; 133
 Măcinic Iorgu Ștefan (*Țapu*), LVIII; 166, 318
 Mărica Daniela, LV; 136
 Melinte I. Ion (*Ion Vinădu*), LVIII; 160, 317, 318, 319
 Meran C. Neculai, XLV; 54
 Meran Cornelia, XLVI; 57
 Meronică C. Ion, LIX; 169
 Meronică Constantin, 317
 Mihai Geta, LV; 135
 Mihai Valeriu, LV; 134, 319
 Mihai V. Valeriu, 320
 Miron Neacșa, XLI; 17, 18, 19, 321
 Mititelu Minuța, LI; 106, 107
 Mititelu Neculai (*Păduchel*), L; 100, 101, 102, 317
 Moisiu Adela, XLI; 22
 Moroianu Teodor, 270
- Murguleț Eleonora, XLIV; 47
 Muscă N. Maria, LIII; 119, 121
- Năstase Vasile (*Licurici*), XLIII; 35
 Neagu D. Mincu, LII; 111
 Nica N. Ghiluiță (*zis Răuță*), XLIX; 90, 91, 93, 317
 Novac Valentina, L; 95
- Oancea I. N. Ion (*Măndilă*), LXVIII; 230, 231
 Oancea Iorga, LIV; 133
 Olaru Mioara Firica, LV; 136
 Oprea Ioana, XLII; 28
- Păun Zamfira (*Bercu*), LXI; 182
 Petrea Gh. Anica, LVI; 145, 319
 Petrișor Constantin, 318
 Pîslaru Gh. Neculai (*zis Calai; Brădeanu*), LVI; 149, 317, 318
 Ponea St. Toader, LIII; 117
 Popa Dumitra, XLV; 55, 56
 Popa N. Maria (pct. 666), LXI; 183, 318
 Popa N. Maria (pct. 669), LXV; 218
 Popa Oancea (preot), X; 252, 254
 Portase Bița, 264 (cf. I/1, LXXXIX; 290)
 Potop Alexandrina, LIX; 169
 Pricope I. Ion, L; 96
 Proca C. Ileana (inf. ALR I 590), 248
 Puia Rada, LIV; 128
- Ragea Toderița, LI; 103
 Radu Ștefan, 317
 Rusu Maria, 322
 Rusu N. Ion (*zis Mircea*), LIX; 172, 173, 174, 317, 319, 322
- Samoilă V. Grigore (*Cireășă*), LXV; 212, 317, 319, 321

Sandu I. Maria (*Gheabă*), XLIX; 94
 Savin Eufrosina, LVII; 151
 Savin Maria, LVII; 157
 Săniuță Maria, 321
 Sîrbu Marghioala, XLIII; 39
 Spulber Ioan, 318
 Stan Cleopatra, XLVII; 63
 Stan Gheorghe, XLVI; 63
 Stanciu Șt. Gheorghe (*Zbirciog*),
 XLVI; 61, 317
 Stavăr Gheorghe, 319
 Stelea Cecilia, LXVI; 225
 Stoian Ioana, LXII; 193
 Stratulat V. Gheorghe (*zis Didică;
 Castaliu*), XL; 14, 15, 16, 317,
 318
 Strejeru Victoria, LXVII; 235
 Stroia Reveica (inf. ALR I 584),
 250
 Șerb Marghioala, LIV; 124, 127
 Șerb Nicu, LIV; 127, 128
 Ștefan Maria (*Balaș*), L; 98, 99
 Taftă N. Maria, LX; 176, 317
 Tatu Pavel (*zis Ilie*), LXIII; 198
 Tănase V. Anica, LVII; 155
 Tănase V. Vasile, LVII; 153, 154
 Tănăsache Dominte, 319
 Teletin Pia, 262 (cf. I/1, LXV; 47)
 Temător(i)u Maria, LXIII; 201, 321
 Terțiu Radu, LXIV; 204
 Tihoc Elena, LXVI; 228, 230
 Tihoc Eufrosina, LXVIII; 243, 268
 Tihoc Ion, LXVI; 226, 227
 Toader Gheorghe, 318, 319
 Toader Varvara, XLIV; 44
 Toia Ioana, XL; 10

Trandafir Florică (*Bursuc*), XL; 11
 Trandafir Maria, XLVIII; 80
 Tudorache Viorica, LVI; 147, 265

Țopea Silvia, 260, 261

Ursu Anița, LII; 115
 Ursu Dumitru, XLIX; 82, 84

Vedi Maria, XLV; 51
 Vizireanu Gheorghe (inf. ALR II
 605), 256, 257, 258, 319
 Vizireanu Ioana, XLIV; 44
 Vizireanu Maria (inf. ALR II 605),
 257

Vizireanu Gh. Vasile, XLIII; 43,
 258, 319

Vîlcu C. Maria, LII; 109, 110, 321

Vlad Catrina, LVIII; 161, 165, 320,
 321

Voican Ion, XLIV; 46

Voinea Caterina, LII; 114

Vrabie Vasilica, 321

Vrînceanu Ileana, LVI; 139, 140

Vrînceanu Ion, 267

Zaharia Neculai, LXIV; 210

Zamfir Alexandru (*Bîrlig*), XLII; 27

Zănoagă Alec Anica (inf. ocazional
 ALR I 590 și inf. principal
 NALR-Mold.Bucov., 615), 249
 (cf. I/1, LXI; 3, 4)

Zugravu Florica (inf. ALR II 605),
 39

Zugravu Vasilica (inf. ALR II 605
 și inf. NALR-Mold.Bucov. Texte,
 654), XLIII; 39, 41, 42

INDICI GENERALI
la volumul I/1-2

INDICE DE PORECLE ȘI SUPRANUME
ale subiecților de la care s-au publicat texte

Aburel 1/LXXXI
Albu 1/LXXXVII
Arteni (zis ~) 1/LXIX
Artimon 1/LXX
Artistu 1/LXIX
Avrămia (zisă ~) 1/LXXXIX

Badan 1/LXXV
Balaș 2/L
Bălănelu 1/LXV
Bălțatu 1/LXXIII
Bercu 2/LXI
Bînzar 1/LXIX
Bîrlig 2/XLII
Bleah 1/LXI
Bozan 1/LXVII
Brădeanu 2/LVI
Brebenel 1/LXXXIX
Broscoi 1/LXXIV; LXXXIV
Buhaiu 1/XC
Buiacu 1/LXXXIV
Bulgar 1/LXXXI
Burcă 1/LXIII; LXXIII
Bursuc 2/XL
Buruiană 1/LXXXIV
Bușulache Plachie v. Plachie
Buzatu 1/LXV

Calai (zis ~) 2/LVI
Calu lu Alec Zănoagă 1/LXI
Carabulea 1/LXXXII
Caștaliu 2/XL
Catîrca 1/LXXVI
Căscău 1/LXXXII
Cățălu 1/LXV
Ceahlău 1/LXXXIII
Cherpelici 2/LIII
Chiorîtu 1/LXXXIX
Chiper(i) 1/LXI; LXXI

Chircu 1/LXXXIV
Chirica 1/LXVII
Chistol 2/LXVI
Chitic 1/LXXXVI
Chițugoi 2/XLIII
Cireasă 2/LXV
Ciulica 2/LI
Ciuntu 2/LXXXIX
Cocîrla 1/LXIII
Costache (zis ~) 1/LXXI
Covoraș 1/LXXXI
Cucu 2/XLV
Culicar 1/LXXXV

Dane 1/LXXXVI
Diaconu 2/XLVII
Didică (zis ~) 2/XL
Dinovicioaia 1/LXVIII
Dobă 1/LXVIII

Fata lu Americanu 1/LXXXV
Fîtu 1/LXXXI
Florea 1/LXXVIII
Floroiu 2/XLVII
Fusaru 2/XLII

Gaiță 2/XLVIII
Gașpar 1/LXIV
Găină 1/LXXXII
Gheabă 2/XLIX
Ghibușca 2/LVIII
Grăsunu 1/LXI
Gurică 2/XL
Guzgan 1/LXXII

Hoască 1/LXXII

Iepure 1/LXXXII
Ilie (zis ~) 2/LXIII

Iloaică 1/LXII
Iovu 1/LXXXVIII

Jidanu 1/LXXXII
Joiana 1/LXX

Lemnaru 1/LXXVI
Licurici 2/XLIII
Liță 2/LXVII
Lúci 1/LXIV
Lunga 1/LXII
Lupoia 1/LXV

Maria Țaței 2/LXVII
Mănăilă 2/LXVIII
Mărica 1/XC
Mimachi 1/LXVI
Mircea (zis ~) 2/LIX
Miță 1/LXV; LXXXV
Monea 1/LXXXIII
Muchirlu 1/LXXXII
Mutiloiu 1/LXXXIII

Năfurică 1/LXXII
Nică (zis ~) 1/LXXXIX
Nicu (zis ~) 1/LXXXVIII

Panduru 1/LXXIII
Păduchel 2/L
Pătrînjăl 1/LXXXVI
Pistruiatu 1/LXXXVIII
Piticu 2/L
Plachie / Bușulache ~ 2/LXII

Postolachi 2/LXII

Radu (zis ~) 1/LXXXIX
Rățoi 1/LXVIII
Răuță (zis ~) 2/XLIX
Roșca 1/LXXVII

Săndulachi 1/LXXIX
Schilariu 1/LXXXIX
Stanciu 2/XLI
Stanu Babei 2/LXV
Stîngaci 2/LX

Șchiopu 1/LXXXV
Știulete 2/LXVIII

Tălancă 1/LXV
Tinca (zisă ~) 1/LXXIV
Turcu 2/XLII; LXI; LXII
Turlucești 1/LXXXIX
Turturică 2/XLVII

Țap(u) 1/LXXXV; 2/LVIII
Țile 2/LII

Urdaș 2/LX

Vînătu (Ion ~) 2/LVIII
Vrăbiuță 1/XC

Zbîrciog 2/XLVI
Zgîrț 2/LVII
Zidirea 1/LXV

INDICE DE CUVINTE

explicate de subiecți
în cuprinsul textelor

1. Pentru acest indice au fost selectate cuvintele (uneori în sintagme) și diferite expresii care apar explicate de către subiecți în cuprinsul textelor dialectale publicate în primul volum (partea 1 și partea a 2-a), care deschide seria *texte* pentru NALR. *Moldova și Bucovina*.

Se impune precizat mai întâi faptul că nu e vorba numai de vocabule regionale propriu-zise sau având sensuri cu circulație strict regională, ci și de o serie de cuvinte „simțite” de informatori ca regionale, în conformitate cu propriile lor aprecieri privind comunicarea în cursul convorbirilor cu anchetatorii, de vreme ce se referă la realități rurale prin excelență; pe de altă parte, într-o măsură mai mică, apar explicate și unele neologisme, mai ales în situația de termeni „tehnici”.

În funcție de contextul situațional în care s-au produs astfel de explicații, materialul lexical selectat se grupează în două categorii: cuvinte, sintagme etc. glosate de subiecți la cererea ori la sugestia anchetatorului, ca urmare a unei întrebări directe sau indirecte (culese în indice cu caractere *italice*) și, în al doilea rând, cuvinte, sintagme etc. care au fost explicate în cuprinsul textelor din proprie inițiativă, spontan, constituind deci opțiuni ale informatorilor (culese în indice cu litere *aldine*).

Pentru ambele categorii de *cuvinte-titlu* prezentate în indice, se indică pagina sau paginile și rîndul (sau rîndurile) unde se găsesc astfel de explicații „lexicologice”, în cuprinsul textelor respective. Este evident că, în cele mai multe cazuri, se cere consultarea contextului mai larg, ori chiar a textelor în întregime și, de asemenea, trebuie luate în considerație unele informații consemnate în notele de subsol aferente unui text sau altuia. Aceasta, și pentru că explicațiile informatorilor sînt, după cum se poate constata ca observație generală, inegale: uneori complete, precise, esențiale pentru relevarea sensului cuvintelor, alteori parțiale, oferind numai sugestii în ceea ce privește definirea sensului exact al unor termeni.

Cuvintele au fost literarizate și sînt înregistrate în indice în forma gramaticală cu care apar în text, excepție făcînd doar verbele, pentru care s-a dat infinitivul. Categoria gramaticală nu a fost indicată decît în cazuri speciale, unde s-ar putea produce confuzii din acest punct de vedere (vezi, de exemplu, „*bătute subst.*”); la fel, accentul este marcat numai în situațiile în care această indicație a fost considerată absolut necesară: cuvinte cu variații de accentuare în graiuri, cu alt accent decît cel obișnuit, sau cuvinte foarte puțin cunoscute (vezi, de exemplu, *bûlgur*, *córmună*, *hóbot*, *imáturi*, *plăghii*, *plétură*, *tătușii* ș.a.).

Menționăm de asemenea faptul că, imediat după trimiterea de ordin tehnic, sînt indicate (fiind culese *spațiat*) sinonimul sau sinonimele pentru

cuvîntul-titlu respectiv, tot în situația de termeni selectați pentru indice ca urmare a explicării lor de către informatori (vezi, de exemplu, cazul seriei *buzum, codină, poslete, vurt*), aspect care reflectă de altfel și metodologia anchetei noastre de înregistrare a textelor pentru volumul I/1-2.

2. Cîteva considerații privind cele două categorii de cuvinte incluse în indice.

2.1. În ceea ce privește prima categorie, aceea a cuvintelor a căror explicare este dată de informatori la cererea expresă a anchetatorului, lucrurile se prezintă mai simplu, în sensul că interesul pentru anumite cuvinte (presupunînd și urmărirea sinonimiei lor în zona de anchetă din sudul Moldovei) aparține specialistului lingvist. Pentru aspecte metodologice, vezi *Cuvînt înainte...* la I/1, p. XXVIII-XXXIX.

2.2. Referindu-ne la cea de a doua categorie, cuvintele și sintagmele ale căror explicații sînt oferite de informatori din proprie inițiativă, considerăm necesare unele precizări privind motivația actului explicării. Totodată ne vom opri pe scurt și la modalitățile „lexicologice” la care recurg informatorii pentru aceste explicații, modalități care se regăsesc, evident, și în ceea ce privește prima categorie de cuvinte, glosate ca rezultat al solicitării anchetatorului.

2.2.1. Pe primul plan se află, bineînțeles, conștiința lingvistică a unor informatori privind existența a două registre diferite ale vorbirii, cel regional (uzual) și cel literar, fapt care îi determină adesea să explice cuvinte pe care ei le s i m t ca regionale, caracteristice vorbirii lor sau denumind realități specifice lumii lor. De aceea, alături de cuvinte într-adevăr regionale ori avînd sensuri cu circulație limitată, mai puțin cunoscute, apar explicate și unele cuvinte cu o circulație mai largă ori chiar termeni aparținînd limbii comune, dar care denumesc realități specifice mediului rural (vezi, de exemplu, cazurile *bostan, claie* [de snopi de grîu], *cormună* [la plug], *găluce*, [a] *mustui* [strugurii], *piroane, poamă* ș.a.); mai puțin frecvent, după cum aminteam mai sus, sînt explicate și unele neologisme, ca, de exemplu, *brancardă* (cunoscut din timpul războiului), [copii/ imături (din spital), tomoară (din contacte diverse cu lumea medicală).

În al doilea rînd, trebuie menționată adaptarea/conformarea la scopul anchetei, înțeles, adesea, mai ușor de către informatori ca o preocupare specială a anchetatorului pentru lexicul regional (mai ales în cazul cînd textele aparțin unor subiecți principali sau secundari care au fost folosiți anterior și în ancheta cu *Chestionarul* pentru *Atlas*).

În sfîrșit, paralel, intervine și un fapt decurgînd din metodologia anchetei: întrebarea expresă a anchetatorului adresată informatorului, prin care i se cere acestuia lămurirea unor termeni, poate provoca și explicarea altui sau altor termeni; subiectul se consideră „obligat” să „gloseze” și alte cuvinte pe care le folosește în cursul unei expunerii date (vezi, de exemplu, cazurile *buzum, codină* și *fruntea* [rachiului], termeni explicați în același context, I/1, p. 248).

2.2.2. În ceea ce privește modalitățile de natură „tehnică” la care recur informatorii pentru a explica cuvinte, sintagme sau frazeologisme, se poate constata în general că: a) subiectul indică sensul cuvîntului printr-o definiție *sui-generis* de tip lexicografic (vezi, de exemplu, în cazurile **cap**, **crop**, **fîntînar**, **gîtar**, **jumeri**, **nucăriu**), dar și indirect, „apropierea” de sens realizîndu-se prin explicații diverse, precizări, descrieri, ce însoțesc denumirile unor noțiuni, obiecte sau acțiuni, (vezi, de exemplu, în cazurile **crupos** [despre caș], [a] **zămînti** [mămăliga] ș. a.); b) pe de altă parte, destul de frecvent, subiecții au recurs la „traducerea” în limba literară prin sinonime (de exemplu, în cazurile **bostan**, **ceamururi**, **tarînci**, [a] **scormoli**; vezi, pentru acest aspect, și Petrovici, ALRT, nota introductivă la *Indicele de cuvinte*, p. 353). Căutarea sinonimului se produce și în cazul contrar: folosind, în cursul relatării, un termen al limbii comune sau literar, informatorul precizează imediat sinonimul regional (= „cum îi zicem noi”); vezi, de exemplu, în cazurile (**dușumea-**) **blăneală**, (**cuie-**) **piroane**, (**sarmale-**) **găluce**, (**struguri-**) **poamă**, (**drojdie-**) **țalcă** ș. a.

3. În afara importanței ca sursă autentică pentru lucrările lexicografice tradiționale, pe baza unui astfel de indice de cuvinte, în care este selectat materialul lexical explicat de subiecții înșiși, la cererea anchetatorului sau din proprie inițiativă, se pot face interesante observații de psiho- și sociolingvistică privind ancheta dialectală ca formă de comunicare, a cărei problematică a stat mereu în atenția anchetatorilor, autori ai acestui volum.

Alergătoare (la moară): I/2, p. 111, r. 6

andrele (la grapa de mărăcini): I/1, p. 181, r. 9-10

arămoi: I/2, p. 84, r. 5-6, 19-20; cf. fruntea rachiului, picuș

areț: I/2, p. 224, r. 6

astar (la casă): I/1, p. 219, r. 18-20

Baraboi: I/2, p. 204, r. 20-21

bașcă: I/2, p. 97, r. 10

bătător (pentru unt): I/2, p. 178, r. 20-23 (cf. r. 18-19)

bătute subst.: I/1, p. 169, r. 1-4

berbeteag, **a umbla** ~ : I/1, p. 53, r. 18-19 (cf. r. 14-15)

blăneală (la casă): I/1, p. 262, r. 15-16

boască (fiartă): I/2, p. 29, r. 17-19

bolbotină: I/2, p. 195, r. 9-12 (cf. p. 194, r. 14-15)

bostan: I/1, p. 155, r. 7

bot (la opincă): I/1, p. 143, r. 8-9

brancardă: I/1, p. 264, r. 11

brighidău: I/1, p. 40, r. 24, p. 41, r. 1-2

brutală, **pîine** ~ : I/1, p. 4, r. 9-13

budacă: I/1, p. 40, r. 4

buleandră: I/2, p. 175, r. 5-7

bûlgur: I/1, p. 119, r. 11-13

butea casei: I/1, p. 31, r. 6-8 (cf. p. 30, r. 21-26)

buzum: I/1, p. 248, r. 5-7 (cf. r. 10, 12-14); cf. **codină**, **poslete**, **vurt**

Cadréle (port popular): I/1, p. 15, r. 14–16
cal (la plug): I/2, p. 131, r. 3–5
cal (la acoperișul casei): I/2, p. 169, r. 6–8
calupuri (de săpun): I/1, p. 44, r. 13–15
cantă (la zugrăvitul casei): I/1, p. 254, r. 8–14
cap (la jocuri de copii): I/2, p. 47, r. 12–14
caval, -uri (grădinărit): I/2, p. 10, r. 11 (cf. r. 14, 17–18)
călbăși: I/1, p. 256, r. 22–24, p. 257, r. 1–5
căprături (la căruță): I/2, p. 121, r. 8–9
cărămidăriu (galben ~): I/2, p. 125, r. 10–11
ceamururi: I/1, p. 117, r. 11–12
cercuit subst. (lucrul la vie): I/2, p. 112, r. 8–10
chicuș v. **picuș** s. v.
chilmă: I/2, p. 132, r. 1–2;
     cf. miez, zămîntoc
chipceag (pescuit): I/1, p. 111, r. 13–17
chiroane v. **piroane** s. v.
chisc v. **pisc** s. v.
chișiță (de încondeiat ouă): I/2, p. 179, r. 12–22
chitan: I/2, p. 92, r. 4–5
cicîric (țesut): I/1, p. 136, r. 12–18
cină: I/2, p. 229, r. 17–22, 26–27
cioflintă, -ți (lucrul la pădure): I/2, p. 165, r. 9–14 (cf. p. 166, r. 10–12)
ciupage (la cămașa țărănească): I/2, p. 206, r. 2–5 (cf. p. 205, r. 27)
cîrcei (obiceiuri de Anul Nou): I/1, p. 68, r. 8–10 (cf. r. 3–7)

cîrpă (port popular): I/2, p. 132, r. 12–13
claie (de snopi de grîu): I/1, p. 69, r. 8, p. 80, r. 7–9
clapă (la budăiul de la un izvor): I/2, p. 189, r. 2–8
codină: I/1, p. 248, r. 9–13;
     cf. buzum, poslete, vurt
coinac (la fîntînă): I/1, p. 189, r. 11–15
colac (la roata căruței): I/1, p. 152, r. 20
colac (la fîntînă): I/2, p. 148, r. 17–20
comăș (obiceiuri la naștere; ~ nuntă): I/1, p. 72, r. 10–16 (cf. r. 4–5), p. 259, r. 7–24, p. 260, r. 1–7
corcie (la căruță): I/2, p. 120, r. 20–24
córmună (la plug): I/2, p. 130, r. 22–23
coteț (de stuf; pescuit): I/1, p. 88, r. 3–8
cotoaie (la grapa de mărăcini): I/1, p. 181, r. 11–13
cotori (a ~) [lucrul la vie]: I/1, p. 62, r. 5–7
cotorît subst.: I/2, p. 111, r. 22–25 (cf. r. 20–21)
covaș (obiceiuri de Sf. Andrei): I/1, p. 98, r. 22–23 (cf. r. 8–9), p. 99, r. 1–7
crop: I/1, p. 5, r. 12–13
crupos (despre caș): I/1, p. 17, r. 13–14; cf. scropoasă (brînză ~)
cruși (a ~ pielea de porc): I/2, p. 137, r. 19–20
cunună (la gardul de nuiele): I/1, p. 35, r. 9–19

curățătură: I/2, p. 91, r. 6–7

Da fîntîna pe apă (a ~ ~): I/1, p. 213, r. 22–25

darul, a umbla cu ~ (obiceiuri la nuntă): I/2, p. 154, r. 22–28

deciocăla (a ~ porcul): I/2, p. 137, r. 6–8

despătura (a ~ lemnul): I/2, p. 198, r. 16–19 (cf. p. 197, r. 23)

duium (treieratul cu cai): I/1, p. 113, r. 15–24

dumade: I/1, p. 158, r. 2–3

Evanghelie,-lii (obiceiuri la înmormîntare): I/1, p. 282, r. 22–26, p. 286, r. 2–3; cf. hodinele, odihnă, popasuri

Face (a se ~) [la jocul de copii «de-a v-ați ascunselea»]: I/2, p. 170, r. 5–7, 10–11

făcăleț: I/2, p. 217, r. 22–24; cf. mestecar

fîntînar: I/1, p. 189, r. 2–3

florinț (pentru „împistrit“ vase de lemn): I/2, p. 198, r. 9–13

focări (a ~ butoiul): I/2, p. 133, r. 1–3

fonți (obiceiuri la nuntă): I/2, p. 154, r. 12–14

frecători (pentru porumb): I/1, p. 43, r. 13–17

fruntea rachiului: I/1, 248, r. 7–9; cf. arămoi, picuș

furcă (la fîntînă): I/1, p. 270, r. 6–8

fuste (lucrurile la tutun): I/1, p. 21, r. 1–4; cf. struguri

Găranți (la horă): I/1, p. 108, r. 22–24 (cf. r. 14), p. 109, r. 1–6

găluce: I/1, p. 11, r. 2

gătearjă: I/2, p. 13, r. 21–22

ghionder (pentru plută): I/1, p. 55, r. 24–26

ghiulea (pentru bătut coasa): I/1, p. 157, r. 7

gîtar (pentru cai, la treierat): I/2, p. 89, r. 24–25

goage: I/2, p. 47, r. 8–9

gozură: I/1, p. 163, r. 20–24

grija: I/1, p. 302, r. 1–3

gulere (obiceiuri la înmormîntare): I/2, p. 229, r. 7–12 (cf. r. 5)

Hălăchie: I/1, p. 101, r. 5–12 (cf. p. 100, r. 19–20)

hărăgit subst. (lucrurile la vie): I/2, p. 112, r. 6–7 (cf. r. 4)

hîrdău: I/2, p. 112, r. 21–22

hluji: I/1, p. 15, r. 7

hoabă (la moară): I/2, p. 177, r. 10–13

hóbot (la sanie): I/2, p. 121, r. 18–19

hodinele (obiceiuri la înmormîntare): I/1, p. 137, r. 13–14; cf. evanghelie, odihnă, popasuri

hodoroabă (pescuit): I/1, p. 174, r. 22–26

hop (de mămăligă): I/1, p. 293, r. 9–15

hristață (obiceiuri de Anul Nou): I/1, p. 141, r. 14–16 (cf. p. 140, r. 19–20)

Iască (pentru amnar): I/1, p. 269, r. 3-5

ieपुरași: I/1, p. 146, r. 12-15 (cf. r. 1-2)

imături (copii ~): I/1, p. 185, r. 17-19

Îmblăciu: I/2, p. 43, r. 1-3 (cf. r. 5-10)

îmboldit subst. (construcția casei): I/1, p. 154, r. 9-11

împetela (a ~ mireasa): I/1, p. 151, r. 1-3

împingătoare (treieratul cu cai): I/1, p. 163, r. 13-15 (cf. r. 2)

înflori (a ~) [despre var]: I/1, p. 264, r. 14-16 (cf. r. 1-2)

înglotat (despre urs): I/2, p. 204, r. 5-10 (cf. r. 2-4)

îngrădi (a ~ nuiielele la gard): I/2, p. 202, r. 2-3

înveghia (a se ~): I/2, p. 46, r. 12-18

învîrti (a ~ sarmalele): I/1, p. 120, r. 7-13

Janghiță (la sanie): I/2, p. 121, r. 19-20

janghiță (la căruță): I/2, p. 130, r. 3-5

jântui (a ~ cașul): I/1, p. 1, r. 10-15 (cf. p. 2, r. 9-10), p. 18, r. 5-7; I/2, p. 153, r. 8-11

jighir: I/1, p. 299, r. 10-18

jighiute (de stuf): I/1, p. 154, r. 6-9

jumeri: I/1, p. 10, r. 16-18

jumătate, -tăți (de snopi de grâu): I/1, p. 69, r. 6-7, p. 80, r. 7-9

Leasă (la gard): I/1, p. 36, r. 2-8

lesoi (pentru bătut porumbul): I/1, p. 166, r. 9-12

lichium (pentru uns căldarea de rachiu): I/2, p. 83, r. 10-24

lingură (uncaltă): I/1, p. 153, r. 11-15

linguroi (pentru urdă): I/2, p. 96, r. 10-11

loitră (la căruță): I/2, p. 121, r. 1-2 (cf. p. 120, r. 25)

lopățică (pentru mămăligă): I/2, p. 218, r. 3-6

Maiă: I/2, p. 227, r. 21-23 (cf. p. 228, r. 2)

maldaci (de stuf): I/1, p. 154, r. 19-23 (cf. r. 7-8), p. 155, r. 1-3

mălai: I/2, p. 217, r. 16-17

mălăiele (de fin): I/1, p. 172, r. 7-8 (cf. r. 12-13)

merișoare: I/2, p. 200, r. 5-6

mestecar: I/2, p. 217, r. 22-23 (cf. p. 218, r. 1); cf. făcăleț

miez: I/2, p. 157, r. 5-7; cf. chilmă, zămîntoc

minciog (pescuit): I/1, p. 88, r. 9-12

mirosuri: I/2, p. 157, r. 2 (cf. r. 6-7)

mlădoacă: I/1, p. 35, r. 22-24

moăce: I/1, p. 112, r. 10-12

murători: I/2, p. 214, r. 2-6 (cf. p. 9, r. 12)

mustui (a ~ strugurii): I/1, p. 201, r. 13-14

Nucăriu (verde ~): I/2, p. 125, r. 4-5

Odihnă (obiceiuri la înmormîntare): I/1, p. 282, r. 25-26;

cf. evanghelie, hodinele, popasuri

opritoare (la moară): I/2, p. 177, r. 21–23, p. 178, r. 1–6

Patașcă (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 176, r. 19–27, p. 177, r. 1–6

pavă (la cămașa țărănească): I/2, p. 206, r. 9–12

păpușă (de tutun): I/1, p. 105, r. 14–19

părdlușă (la ou): I/2, p. 202, r. 20–25, p. 203, r. 1–3

părîngar: I/2, p. 108, r. 1–2

pătrar (la jocul de copii «hîlca»): I/1, p. 122, r. 6–10

perie: I/2, p. 65, r. 18–22

pestelcă, a sta la ~ (treieratul cu cai): I/1, p. 80, r. 16–18

petecare: I/1, p. 275, r. 2–3; cf. țolice

piatră: I/1, p. 75, r. 18

picuș: I/2, p. 29, r. 7–8; cf. arămoi, fruntea rachiului

pieptene (pentru stuf): I/1, p. 92, r. 19–24, p. 93, r. 1–4

pietroi (treieratul cu cai): I/1, p. 112, r. 20–25, p. 113, r. 1–7

piroane: I/1, p. 9, r. 4–5

pisc (la sanie): I/2, p. 121, r. 17–18

pîine albă: I/1, p. 80, r. 11

plase (dubitul cînepei): I/1, p. 19, r. 16–20

plăghii: I/2, p. 178, r. 9–12 (cf. r. 4–5)

plétură (la acoperișul de stuf): I/1, p. 93, r. 12–18

plipi (a ~ mămliga): I/2, p. 105, r. 10–12 (cf. r. 7–8)

plocoane (obiceiuri la botez): I/2, p. 98, r. 9–14

plug (obiceiuri de Anul Nou): I/1, p. 140, r. 13–16

poamă: I/1, p. 201, r. 12–13

pod (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 176, r. 16; cf. punte

pójiță (de blană, la bunde): I/1, p. 203, r. 13–15

pomana de țárnă (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 301, r. 13–15; cf. prînzul de țárnă

popasuri (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 209, r. 7–9; *popasuri*: I/2, p. 215, r. 10–11; cf. evanghelie, hodinele, odihnă

porcoaie (de fîn): I/1, p. 157, r. 17–18, p. 172, r. 12–13

porcoi, a sta ~ (despre albine): I/1, p. 182, r. 14–19

poslete: I/2, p. 84, r. 8–11; cf. buzum, codină, vurt

prașă chioară: I/1, p. 42, r. 13–15

prăștini (la claia de fîn): I/1, p. 172, r. 21

prefăcanie, a pune la ~ [despre rachiul]: I/2, p. 84, r. 10–11 (cf. I/1, p. 73, r. 4–6)

pretce (la căruță): I/1, p. 271, r. 2–9

prietenia nunului: I/2, p. 86, r. 6–7, 20–23

primiteá (treieratul cu cai): I/1, p. 163, r. 16–21 (cf. r. 4–5)

prînz: I/2, p. 229, r. 23–24

prînzul de țárnă (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 209, r. 23–26, p. 210, r. 1–5; cf. pomana de țárnă

prófir, vin ~: I/2, p. 38, r. 10 (cf. 5–9)

pufușor, -șoare: I/2, p. 98, r. 10–14

pune la prefăcanie (a ~): v. **prefăcanie** s.v.

punte (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 282, r. 25–26, p. 283, r. 1; cf. **pod**

Racle (în lanul de porumb): I/2, p. 113, r. 17–19

răpăga (a ~): I/1, p. 266, r. 15–19 (cf. r. 7)

răvac (pentru frământat cașul): I/2, p. 174, r. 7–11

răvăci (a ~ vinul): I/1, p. 232, r. 22 (cf. r. 20–21)

reteza (a ~ fagurii): I/1, p. 48, r. 7–8

Sapă totală (la prășit): I/2, p. 107, r. 8–10 (cf. r. 6–7)

saramură: I/1, p. 222, r. 6–8, 10; cf. **vrecie**, **zoală**

săricică: I/1, p. 205, r. 25

scoabe: I/2, p. 122, r. 4–5

scormoli (a ~): I/1, p. 30, r. 2–3

scrie (a ~ ouăle, de Paști): I/2, p. 179, r. 22–25, p. 199, r. 17–19

scropoasă (brânză ~): I/1, p. 200, r. 11–17; cf. **crupos** (despre caș)

scurmace: I/1, p. 131, r. 10–12

sinte (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 177, r. 7–15 (cf. p. 176, r. 21–24)

slăji (a se ~) [despre cînepă]: I/1, p. 36, r. 22–24 (cf. r. 16–20)

sohă, ~ **bună** (la urzit): I/1, p. 91, r. 3–4

sprimblă (de prins păsări): I/2, p. 101, r. 11–19 (cf. r. 6)

spronți (a ~) [lucrul la pădure]: I/2, p. 166, r. 1–4 (cf. p. 165, r. 16)

sta la pestelcă (a ~) v. **pestelcă** s.v.

sta porcoi (a ~) v. **porcoi** s.v.

stîlp (la mormînt): I/1, p. 283, r. 14–15

stog: I/1, p. 73, r. 22–23

strană (pescuit): I/2, p. 14, r. 9–12

strecătoare (pentru bulion): I/1, p. 159, r. 11

strecurătoare (pentru brînză): I/2, p. 55, r. 3–5 (cf. p. 54, r. 23); cf. **zăgîrnă**

struguri (din șiraguri de frunze de tutun): I/1, p. 105, r. 9–13 (cf. p. 104, r. 22–23); cf. **fuste**

struji (a ~ urzicile): I/1, p. 293, r. 16–20, p. 294, r. 1–4

su[b]suori (a ~): I/1, p. 82, r. 18

Șar (în lanul de porumb): I/1, p. 251, r. 11–14 (cf. r. 8–9)

șoricea (boală la cai): I/2, p. 236, r. 14–18

ștergare (port popular): I/2, p. 132, r. 10–12

Tarciniu: I/2, p. 164, r. 8–12, p. 165, r. 3

tarînci (la osiile căruței): I/2, p. 6, r. 12–13

tălpoaie (la casă): I/2, p. 87, r. 19–20

tărpan (lucrul la stuf): I/1, p. 95, r. 16–22, p. 96, r. 1–7

tătușii (obiceiuri la înmormântare): I/1, p. 114, r. 22–25, p. 115, r. 1–3

tăujer (pentru urdă): I/1, p. 199, r. 15–18; cf. **urdar**

tomoară: I/2, p. 74, r. 10–11

topile, a face ~ (la dubitul cînepei):

I/1, p. 37, r. 2-5; *topilă, a face ~*,

I/2, p. 17, r. 14-15

trișcuială (construcția casei): I/2, p.

16, r. 14-16

tumurugi (la casă): I/2, p. 216, r.

22-23

Țaică: I/2, p. 4, r. 5, p. 103, r. 7

țarc (la claia de fîn): I/2, p. 181,

r. 20-26

țîței (țîțai): I/1, p. 269, r. 22-23

țiuri (la tarînci): I/2, p. 6, r. 25-27

țîșînă (la gura budăiului): I/2, p. 188,

r. 24-25, p. 189, r. 1-2

țolice: I/1, p. 44, r. 18; cf. *petecare*

Uluc (la șipot): I/2, p. 189, r. 16-18

umbla berbeteag (a ~) v. *berbeteag*

s.v.

umbla cu darul (a ~) v. *darul* s.v.

umblăciu v. *îmblăciu* s.v.

urdar: I/2, p. 153, r. 24-25; cf.

tăuier

urluială (obiceiuri de Sf. Andrei):

I/1, p. 175, r. 2-3

Văra (a ~ cînepa): I/2, p. 18, r. 6-13

(cf. p. 17, r. 11)

vedre (obiceiuri la nuntă): I/2, p. 86,

r. 1-3

vermuz: I/2, p. 223, r. 10-15 (cf.

p. 222, r. 22)

vințilă (pescuit): I/1, p. 87, r. 17-23,

p. 88, r. 1-2, p. 111, r. 18-25

viță: I/1, p. 61, r. 26-27

voiuri (pescuit): I/1, p. 88, r. 11-14

vrecie: I/1, p. 44, r. 16-18, p. 222,

r. 6-10, p. 302, r. 20-22; cf.

saramură, zoală

vurt: I/2, p. 29, r. 11-12; cf.

buzum, codină, poslete

Zăgîrnă: I/1, p. 199, r. 3-4, p. 303,

r. 13-15; cf. *strecurătoare*

zămînti (a ~ mămăliga): I/2, p. 106,

r. 8

zămîntoc: I/2, p. 103, r. 16-17 (cf.

r. 11-13); cf. *chilmă, miez*

zbura (a ~ săpunul): I/1, p. 5, r. 23-

24 (cf. r. 20-21)

zoală: I/1, p. 29, r. 10-19; cf.

saramură, vrecie

zoli (a ~ rufe): I/2, p. 192, r. 5-8

INDICE TEMATIC

AL VOLUMULUI NALR – MOLD. BUCOV. TEXTE DIALECTALE, I, partea 1 și a 2-a

Albinărit: I/48*, 144, 182, 246; cum se obține ceara: I/49.

Alțiță (cum se coase o ~) v. Port tradițional.

Amintiri: ~ despre Sever Pop și anchetele pentru ALR I: I/233; II/ 247, 249*; ~ despre Emil Petrovici și anchetele pentru ALR II: II/39, 255, 258; ~ despre anchetele pentru NALR – *Mold. Bucov.*: II/1 (cf. și II/230); ~ din armată: I/39; ~ din copilărie: I/18, 169, 283; II/63; ~ despre foamea din 1946: II/30; ~ despre munca și traiul la odăi: II/100; ~ din război: I/244.

Cf. și *Din viața subiectului, Întîmplări*.

Amnar (pentru scăpărat): I/12, 78, 133, 230, 262, 269; II/63, 100, 209.

Anchete dialectale (ALR I, ALR II; NALR – *Mold. Bucov.*) v. *Amintiri*.

Aratul: I/25, 181, 193, 264, 267.

V. și *Porumb* (lucrul la ~).

Bara-n foc v. Jocuri de copii.

Batista parfumată v. Jocuri de copii.

Borcănașul v. Jocuri de copii.

Borș (cum se umple ~) v. Preparate culinare.

Borș de pasăre v. Preparate culinare.

Brînză v. Preparate din lapte.

Budăi (la un izvor): II/188.

V. și *Șipot*.

Buhaiul (cum se face ~) v. Obiceiuri la sărbători (*Anul Nou*).

Bulgur v. Preparate culinare.

Bulion v. Preparate culinare.

Burduf (pentru brînză): I/59.

Butoiul: cum se lucrează ~: II/132; cum se pregătește ~ pentru a pune vinul:

I/156, 200, 231.

Cadrelul v. Jocuri de copii.

Calul (cum se îngrijește): II/236.

---

* Din motive tehnice, trimiterea la părțile 1 și a 2-a ale volumului de texte se face prin I și, respectiv, II; cifrele arabe care urmează indică pagina unde începe textul tratînd o anumită temă sau, uneori, mai multe teme (menționate în *indice*) cu referire la aceea abordată prin întrebarea anchetatorului. Facem ultima precizare pentru a atrage atenția asupra necesității ca, pentru verificarea veridicității trimiterii, textul să fie parcurs în întregime.

Caltaboși (călbăși) v. Preparate din porc.

Capcană pentru păsări: II/100.

Capră v. Obiceiuri la sărbători (*Anul Nou*).

Cartofi (lucrul la ~): I/237; II/204.

Casă (cum se face o ~): I/81, 153, 219, 261; II/15, 25, 49, 87, 151, 169; cum se acoperă o ~ cu stuf: I/92, 153; II/87; obiceiuri la construirea casei: II/216.

Caș v. Preparate din lapte.

Cămașă țărănească (cum se coase o ~) v. Port tradițional.

Căruța / carul (descrierea părților componente; cum se lucrează ~): I/82, 223; II/119, 130; cum se pregătește ~ pentru căratul grâului sau al finului: I/180, 270.

V. și *Roata de căruță* (cum se lucrează ~).

Căsuța v. Jocuri de copii.

Ce a făcut subiectul azi: I/130, 160; II/6, 9, 103, 105.

Ceara (cum se obține ~) v. Albinărit.

Cergă de lână (cum se lucrează o ~): II/174.

Cinătuitul (la păsări): I/83, 131, 224.

Ciorbă v. Preparate culinare.

Cînepă (lucrul la ~): I/19, 36, 78, 126; II/17, 27.

V. și *Țesutul*.

Cîrnași (trandafiri) v. Preparate din porc.

Clacă v. Obiceiuri.

Cloșcă (cum se pune o ~; obiceiuri; cum se cresc puii): I/3, 33, 74; II/33, 38, 44, 64, 202.

V. și *Puii de curcă*.

Cofîșă (cum se lucrează o ~): II/197.

Cojocărie: I/203.

Concurs de ghicitori v. Jocuri de copii.

Covaș v. Preparate culinare.

Covoare țărănești v. Țesutul (la lână).

Cozonaci v. Preparate culinare.

Cromatică populară: culori vegetale: II/124; nume de culori: II/124, 161, 182.

V. și *Lîna, Port tradițional, Țesutul*.

Culori v. Cromatică populară.

De-a ascunsul v. Jocuri de copii.

De-a baba-oarba v. Jocuri de copii.

De-a batistuța v. Jocuri de copii.

De-a cucurigaia v. Jocuri de copii.

De-a fugăritelea v. Jocuri de copii.

De-a prinselea v. Jocuri de copii.

De-a scăpăratelea v. Jocuri de copii.

De mâncare la curci (cum face subiectul ~): I/291.

De mâncare la rațe (cum face subiectul ~): I/57, 229; II/157, 243.

Dereticatul casei (văruitul, curățenia): I/9, 21, 139, 178, 215, 253, 263, 291; II/22, 65, 80, 94, 171, 190.

Din viața subiectului: cum s-a căsătorit: I/295; II/144; de ce nu a învățat carte: I/12, 145, 185, 194, 274; II/32, 101, 114, 140; cum i-a murit un copil: I/220; ~ un frate: II/234; ~ soțul: II/139; ~ tatăl: I/225; II/180; cum a rămas infirm: II/3, 58, 198; cum și-a tratat negii: II/151; la cules, în pădure: II/128, 135, 171, 239; la iarmaroc: I/23; la spital: I/188, 194; la școala profesională: I/45; II/236; la tribunal: I/89; munca lor mai demult: I/25, 58, 191, 193, 207, 285; II/91, 100, 113, 166; refugiați în timpul războiului: I/116; viață de familie grea: I/124, 193, 196; II/101, 172; diverse: I/185, 203, 229; II/117, 149.

Cf. și *Amintiri, Întîmplări*.

Dogărie v. Butoiul, Cofiță.

Drojdie de casă v. Preparate culinare.

Dulapul („scrînciob“) v. Obiceiuri la sărbători (*Paști*).

Ferecatul pietrelor morii v. Moara de apă.

Fierărie: II/6.

Fîn (lucrul la ~): I/73, 156, 171, 236, 270; II/77, 108, 141, 180.

Fîntînd (cum se face o ~): I/188, 212, 270; II/148 (și obiceiuri: cum se sfințește).

Foamete (1946) v. Amintiri.

Furatul fetei v. Obiceiuri.

Gard (cum se face un ~): I/35 (~ de nuiiele, cu leasă), 93 (~ de stuf); II/201 (~ de nuiiele; ~ mocănesc).

Ghismană v. Preparate culinare.

Grapa de mărăcini (cum se face ~): I/181.

Grădîndrit: I/273; II/9, 45, 62.

Grîu (lucrul la ~): I/69, 80, 127, 134, 180, 207, 210, 250, 285; II/91.

V. și *Treieratul cu cai*.

Hîlca v. Jocuri de copii.

Hopaîț v. Obiceiuri.

Horă: I/14 (~ de Paști), 108; II/194 (~ de Paști).

Ie (cum se coase o ~) v. Port tradițional.

Istoricul satului: I/164.

Îmblăciu v. Porumb (lucrul la ~).

Înmormântarea v. Obiceiuri.

Întîmplări: accidente: I/6, 27, 32, 47, 52, 86, 146, 159, 167; II/69; incendii: I/29, 179; II/12, 29, 149, 210, 234; inundații, ploi: II/13, 147; ~ cu animale: I/88; 109, 128, 152, 191, 204, 265, 303, 307; II/11, 15, 52, 70, 138, 186, 203, 208, 223, 227, 238; ~ legate de boala unor consăteni: II/74, 122, 173; 230; ~ la furat (cireșe, mere etc.): I/22, 34, 170, 307; II/155; ~ la scăldat: I/122, 248, 306; II/35, 46; alte întîmplări: I/8, 64, 77, 95 (despre scrierea literei „ni“ într-un pomelnic), 97, 160, 217, 220, 265; II/48, 94.

Cf. și *Amintiri, Din viața subiectului*.

Jighir v. Preparate din porc.

Jocuri de copii: bara-n foc: I/87; *batista parfumată*: I/132; II/24, 95, 193, cf. de-a batistuța; *borcănașul*: II/224; *cadrelul*: I/57, cf. căsuța, șotronul; *căsuța*: I/216; *de-a ascînsul*: II/136 (= *ascînselea*), 170, cf. de-a cucurigaia, de-a scăpăratelea; *de-a baba-oarba*: II/80; *de-a batistuța*: I/151; *de-a cucurigaia*: II/23; *de-a fugăritelea*: I/77, cf. de-a prinselea; *de-a prinselea*: II/136; *de-a scăpăratelea*: II/115; *hîlca*: I/121; *la goage*: II/46; *șotronul*: I/11, 161; II/68; *șurca*: I/294; *uleiele*: II/127; *numărători la jocuri de copii*: I/277; II/127, 207; cf.: *concurs de ghicitori*: II/134; *la sanie*: I/97; *om de zăpadă*: I/86, 151, 206, 255; II/11; *păpușă de cîrpe*: I/11, 68; II/207.

La goage v. Jocuri de copii.

Lapte acru v. Preparate din lapte.

La sanie v. Jocuri de copii.

Legenda satului: I/102, 143.

Lesoi v. Porumb (lucrul la ~).

Leșie (cum se face ~): I/106, 220; II/4, 68, 85, 191.

Cf. *Spălatul rufelor*.

Livadă (lucrul la ~): I/195.

Lîna (cum se spală și se lucrează lîna; cum se vopsește): I/37, 75, 79, 132, 173, 234, 275; II/5, 41, 51, 124, 133, 174, 185, 221.

V. și *Cergă* (de lînă), *Țesutul*.

Lucrul la pădure: II/143, 158, 165.

Lunile anului (numele): I/285.

Miel (cum se taie un ~) v. Oierit.

Moara de apă (cum se face ~): II/116, 177; *ferecatul pietrelor*: II/111, 116, 176.

Murături v. *Preparate culinare*.

Mămăligă v. *Preparate culinare*.

Magiun v. *Preparate culinare*.

Nalangîte v. *Preparate culinare*.

Naşterea v. *Obiceiuri*.

Numărători la jocuri de copii v. *Jocuri de copii*.

Numerale: I/285.

Nunta v. *Obiceiuri*.

Obiceiuri: *clacă*: I/26, 100, 148, 235; II/109, 183; *furatul fetei*: I/295; *hopaiţ*: I/99; *pomana porcului*: I/145; II/90; *sfinţirea fîntînii*: II/148; *şezătoare*: I/100; ~ *la construirea casei*: II/169; ~ *la înmormîntare (şi la priveghi)*: I/51, 114, 136, 175, 183, 208, 271, 281, 299; II/18, 109, 214, 228; ~ *la naştere* (botezul, scăldatul şi cumetria): I/165, 238, 257, 288; II/23, 55, 98, 233; ~ *la nuntă*: I/54, 71, 149, 150, 189; II/85, 115, 154, 168, 218; ~ *la sărbători*: *Anul Nou*: I/44, 67 (cu uratul), 140 (cu plugul, capră, urs), 179 (capră), 290 (cu plugul, vălăretul); II/192 (cu pluguşorul), *cum se face buhaiul*: I/44, 160; II/193; *Crăciun*: I/292; *Duminica slăbănogului*: II/72; *Duminica Tomei*: II/161; *Florii*: II/161; *Ispas*: II/161, 197; *Paşti*: *dulapul*: II/194, 197; *horă*: I/14, 194; *ouă roşii (încondeiate)*: II/179, 199; *vălăria*: II/195; *Sf. Andrei*: I/98, 175; II/99, 161; *Sf. Toader*: I/155.

Oddi (la pădure) v. *Amintiri*.

Oierit: I/58; cum se face stîna: I/128; cum se taie un miel; *cheagul*: I/134; *tunsul oilor*: I/137; II/51.

Cf. *Brînză de oi* (cum se face ~).

Om de zăpadă v. *Jocuri de copii*.

Onomastică: II/128.

V. şi *Porecla subiectului*.

Opincile (cum se fac ~): I/38, 69, 142, 231; II/137.

Ouă roşii (încondeiate) v. *Obiceiuri la sărbători (Paşti)*.

Păpuşă de cîrpe (cum face subiectul o ~) v. *Jocuri de copii*.

Păringă: II/107.

Păsat v. *Preparate culinare*.

Pepeni (lucrul la ~): I/278.

Pescuitul: I/87, 97, 111, 123, 174, 276; II/14.

Pîine v. *Preparate culinare*.

Plăcinte v. *Preparate culinare*.

Plugul (descrierea părţilor componente): II/130.

Plugul, plugușorul v. Obiceiuri la sărbători (Anul Nou).

Plută din stuf v. Stuful (utilizări).

Polog (pentru țințari): I/117.

Pomana porcului v. Obiceiuri.

Porcul (cum se taie ~; obiceiuri; preparate din porc): I/24, 145, 296, 297; II/26, 61, 90, 137, 225.

Porecla subiectului (despre ~): I/108, 197; II/184, 232, 242.

Port tradițional: I/15, 183, 272; II/132, 182 (cum se coase o ie), 183 (cum se coase o altită), 205 (câmașa țărănească).

Porumb (lucrul la ~): I/41, 54, 96, 107, 166 (cum se bătea la lesoi), 251; II/42 (cum se bătea cu îmblăciul), 50, 106, 113, 129.

Povești v. Scufița Roșie.

Prăjituri v. Preparate culinare.

Preparate culinare: *borș* (cum se umple ~): I/158, 222; *borș de pasăre*: I/83, 131, 224, 241; *bulgur*: I/118, 224, 255; *bulion*: I/159; *ciorbă de pasăre*: II/34; *covaș*: I/98; *cozonaci*: I/211; II/78, 227; *drojdie de casă*: I/110; *ghismană*: I/14; *magiun*: I/56; *mămăligă*: I/46, 63, 66, 94, 242, 275; II/7, 34, 57, 104, 106, 147, 217; *murături*: I/32, 157, 202, 305; II/73, 97, 119, 140, 213; *nalangite*: I/168; *păsat*: I/27, 255; *pîine*: I/4, 62, 74, 141, 186; II/4, 51, 134, 212, 231; *plăcinte*: I/7, 242; II/72, 103, 131, 156; *prăjituri*: I/139; *răcături*: I/9, 63, 150, 214; *sarmale*: I/10, 70, 118, 178, 205, 224, 255; II/66, 93; *tăieței*: I/83.

Preparate din lapte: *brînză de oi (caș)*: I/1, 16, 40, 58 (la puțină), 59 (de burduf; la puțină), 172, 198, 268; II/19, 152, 173; *brînză de vaci*: I/75, 121, 130, 200, 211, 237; II/16, 32, 43, 54; *brînză din lapte de capră*: I/192; *lapte acru* (de toamnă): I/172, 269; II/189; *unt*: II/178; *urdă*: I/60, 84, 172, 198, 303; II/20, 96, 153, 189.

Preparate din porc (caltaboși, cîrnați, jighir etc.) v. Porcul.

Priveghiul v. Obiceiuri.

Prune afumate: I/83.

Puii de curcă (cum se cresc ~): I/33, 85, 91.

Rachiu (de tescovină) (cum se face ~): I/49, 72, 247; II/28, 82.

Răcături v. Preparate culinare.

Răvac (pentru brînză): II/173.

Război v. Amintiri, Din viața subiectului.

Războiul de țesut v. Țesutul.

Rîșnița: I/166, 255.

Roata de căruță (cum se lucrează ~): I/152; II/121.

Sania (descrierea părților componente): II/121.

Sarmale v. Preparate culinare.

Săpunul (cum se face ~): I/4, 28, 43, 70, 147, 220, 302.

Sărbători v. Obiceiuri la ~.

Scușița Roșie: I/276.

Seceratul v. Grâu (lucrul la ~).

Sfințirea fântinii v. Obiceiuri.

Soiuri de pești v. Pescuitul.

Soiuri de struguri v. Vinul (cum se face ~).

Soiuri de viță de vie v. Via (cum se lucrează ~).

Spălatul rufelor: I/76, 106, 305; II/4, 68, 85, 191.

Spălatul vaselor: I/216, 243; II/146, 169, 243.

Stîna (cum se face ~) v. Oierit.

Stuful (cum se taie ~; utilizări): I/55, 87, 92, 93, 95, 153; II/87.

Cf. *Casă, Gard, Pescuitul.*

Surlă („adăpost la pădure“): II/131.

Șezătoare v. Obiceiuri.

Șindrila (cum se lucrează ~): II/134.

Șipot (la un izvor): II/189.

V. și *Buddăi.*

Șotronul v. Jocuri de copii.

Tăieșei v. Preparate culinare.

Toponimia satului: II/159.

Treieratul cu cai: I/112, 127, 138 (și: ~ cu boi), 162; II/36, 76, 81, 89.

Tunsul oilor v. Oierit.

Tutun (lucrul la ~): I/20, 82, 103, 251.

Țesutul: la cînepă: I/90; II/27; la lînă: I/75, 275; II/8, 21, 174, 221; războiul de țesut: I/135; II/221.

Țuică (cum se face ~): I/195.

V. și *Rachiu* (de tescovină).

Țurca v. Jocuri de copii.

Uleiele v. Jocuri de copii.

Unt v. Preparate din lapte.

Urdă v. Preparate din lapte.

Urs v. Obiceiuri la sărbători (Anul Nou).

Urzitul: I/90.

Cf. și Țesutul.

Vălăritul v. Obiceiuri la sărbători (Anul Nou, Paști).

Văruitul v. Dereticatul casei.

Via (cum se lucrează ~): I/61, 260; II/28, 53, 56, 107, 111, 166.

Vinul (cum se face ~): I/49, 72, 200, 231; II/28, 37, 70, 111.

V. și Butoiul (cum se pregătește ~ pentru a pune vinul).

Vînătoare: II/70, 145.

Zilele săptămînii (numele): I/285.

ERATĂ

Pagina, rîndul	În loc de	Se va citi
59, r. 1	cănița	cărúța
81, r. 22	nevoi .	nevoie.
82, r. 14	jămîi	jămîi//
172, r. 21	Me	Me
230, r. 24	p. ;	p. LXVIII;
346, r. 14	I/87	I/187

Redactarea și tehnoredactarea autorilor

Format 1/16 (70 × 100)

Coli tipo 27

Bun de tipar 10.IV.1995

Apărut 1995

Tiparul a fost executat
sub comanda nr. 243/1994, la
S.C. „DOSOFTEI“ S.A. Iași

PUBLICAȚII ALE INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ "A. PHILIPPIDE"

TEME DIN PLANUL DE CERCETARE FUNDAMENTALĂ

Volume tipărite

Dicționarul limbii române, Tomul XI, Partea 1, Litera Ș, Editura Academiei Române, București, 1978

Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900, Editura Academiei Române, București, 1979 (PREMIUL "TIMOTEI CIPARIU" AL ACADEMIEI ROMÂNE)

Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina, vol. I (hărți) și vol. introductiv, *Date despre localități și informatori*, Editura Academiei Române, București, 1987; *TEXTE DIALECTALE*, vol. I/I, Iași, 1993

Tezaurul toponimic al României. Moldova (Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale din Moldova, 1772–1988), Editura Academiei Române, București; vol. I, partea 1, 1991 (PREMIUL "TIMOTEI CIPARIU" AL ACADEMIEI ROMÂNE); partea a 2-a, 1992

Caielele Arhivei de Folclor, vol. I–X, Iași, 1979–1991

Volume în pregătire

Dicționarul limbii române, literele E; L; V; X; Y; W

Dicționarul literaturii române din secolul al XX-lea (1900–1950), partea 1 și urm.

Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina, hărți (vol. II–V); *texte dialectale* (vol. II–V); *glosare regionale*

Tezaurul toponimic al României. Moldova, I/3 și vol. II–X

Caielele Arhivei de Folclor, vol. XI și urm.

"Anuar de lingvistică și istorie literară", A. *Lingvistică* și B. *Istorie literară*, t. XXXIV și urm.

ALTE VOLUME PREMIATE DE ACADEMIA ROMÂNĂ

AL. DIMA, *Alec Russo*, Editura pentru Literatură, București, 1957 (Premiul "C. Dobrogeanu-Gherea")

N. A. URSU, *Formarea terminologiei științifice românești*, Editura Științifică, București, 1962 (Premiul "Timotei Cipariu")

DAN MĂNUCĂ, *Critica literară junimistă (1864–1885)*, "Junimea", Iași, 1975 (Premiul "Bogdan Petriceicu Hasdeu")

STELIAN DUMISTRĂCEL, *Influența limbii literare asupra graiurilor dacoromâne. Fonetica neologismului*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978 (Premiul "Timotei Cipariu")